# A

- **a 1**. Laz alfabesi’nin ilk harfi. **2**. Olumsuzluk eki. *A_noste:* lezzetsiz, tatsız. *A_ğnose:* akılsız.
- **amt̆k̆o** *ark.* dar, daracık. *am t̆k̆o a svas doloncas:* daracık bir yerde yatıyor.
- **amuntxa** *ark.*, **amutxa** *atn. xi.*birşey, herhangi birşey. *a muntxa domağodu:* bana bir şey oldu. *a mutxa do t̆k̆u do var bogni:* birşey dedi ama duymadım.
- **amutxaperi** *atn.* **1**. bir acaip, bir garip. *a mutxaperi oxap̌aru uğun:* garip bir konuşması var.
- **noğale** vi. çarşıdan, çarşı tarafından. *Noğale mobulur:* çarşıdan geliyorum.
- **amuti**, **armuti** *atn.*, **armutu** *vi.* birşey, herhangi birşey. *a muti domağodi:* bana birşey oldu.
- **abja**, **abca** *arş.*, **oruba** *atn.* dere, çay. **õ** *Ka t̆u abjas kodololu:* kedi dereye düştü.**afula** *ark.* bir tür bakla.
- **Amencele** *vi.* mecalsiz, takatsiz, dermansız. õ *okçinalik̆is amencele kodopskidi:* yaşlılıkta (kadın) dermansız kaldım.
- **agure** *ark.*, **ugureli** *atn.* isteksiz, gönülsüz. **õ** *Him p̌anda agure ikten:* o her zaman isteksiz davranır. *3ad.* Ugureli.
- **ağani** *atn.*, **ağne** *vi.* yeni. **õ** *ağani nusa:* yeni gelin.
- **ağanoba** *atn.*, **ağnoba** *vi.* yenilik. **õ** *ağanobapes muya p̌i na ti var cevagi:* yeniliklere ne yaptıysam da alışamadım.
- **ağimizeni** pazar’ın (atixa) noxlamsu köyünde bir yer.
- **ağnose** *ark.*, **unose** *atn.* akılsız. **õ** *ağnose k̆oçi:* akılsız adam.
- **Eşanaxu** *vi.* saklamak. **õ** *Nanak modvalupe keşeminaxu:* annem ayakkabılarımı sakladı.
- **ağust̆ozi** *atn.*, **mariaşina** *arş.* ağustos ayı. **õ** *ağus t̆ozi mox t̆uis pucepe ngolaşe kocupinu:* ağustos ayı geldiğinde inekleri yayladan indirdi.
- **ağviri** gem. *n3xenis ağviri kocudves:* ata gem vurdular.
- **aha 1**. hayret ifade eden bir ünlem. *aha mu iyu!* aaa ne oldu! **2**. işte. *Aha, hak ren:* işte burda.
- **axarist̆a** gelişigüzel. *axaris t̆a dulya ikums:* gelişigüzel iş yapıyor.
- **axiri**, **bak̆i** xp. ahır. *Puci axiris konok̆oru do oxorişe keşk̆ax t̆u:* ineği ahıra bağlayıp eve çıktı.
- **Axirip̌ici, axirp̌ici** ahır kapısı, ahırın önü, ahırın ağzı. **õ** *puşk̆undi axiri p̌icis kodobğu:* gübreyi ahır kapısına döktü.
- **axo** *ark.* kıraç toprak, verimsiz toprak. (kay: fahri Lazoğlu).
- **axroşi** *vi.* **1**. buruk tat. **2**. gerçek tadını almamış elma, armut gibi meyve. **õ** *axroşi m3xuli:* olgunlaşmamış, gerçek tadına ulaşmamış armut.
- **aina**, **ayina** *atn.*, **çkar** *ark.* hiç. **õ** *aina var ixap̌aru:* hiç konuşmadı.
- **akole** *xp.,* **hakole** *vi.*, **hakele** *atn.* bu tarafa, bu taraftan. **õ** *akole moxtes:* bu taraftan geldiler.
- **Akonay, akoni** *xp.,* **hakoneri**, **hakonuri** atn., **hakoni** *vi.* Buralı, buraya ait. **õ** *akonay berepe:* buralı çocuklar.
- **ak̆ale** *atn.,* **ark̆ele** *ark.* bir yandan, bir taraftan. **õ** *ak̆ale ibgas ak̆ale idi3ams:* bir yandan ağlıyor bir yandan gülüyor.
- **ak̆onay** *xp.,* **hak̆onayi**, **hak̆o** *ark.*, **hak̆u** *atn.* bu kadar, bunun kadar. **õ** *ak̆onay mot ibgar!* bu kadar ağlama!

- **ǩoṗuri** *atn.*, **aťeǩne** *vi.* çocuğu olmayan, çocuğu bulunmayan. **õ** *aliʒa aǩoṗuri kodosǩudu: "*aliʒa" çocuksuz kaldı. **õ** *aǩoṗuri dosǩudare!* çocuğun olmasın, var olan çocuğun ölsün, çocuksuz kal! *aǩoṗuri dosǩudare (mçm.):* çocuğun olmasın.
- **aǩoşka** (<*rus.*) pencere çerçevesi. **õ** *aǩoşka komeboçani:* çerçeveyi taktım.
- **alababula** *atn.* üst üste, iç içe, birbirine girmiş halde. **õ** *koǩinǩores do ala babula irgines:* birbirlerine sarılıp sarmaş dolaş yuvarlandılar.
- **alafi** *atn., bot.* karayemiş ağacına benzer, yaprakları hayvanlar tarafından yenen bir bitki. **õ** *ǯoxle alafişe uluťes:* eskiden "alafi"ye giderlerdi.
- **alani** *atn.* yaşıt, akran. **õ** *alani berepe:* yaşıt çocuklar.
- **alaşa** *atn.*, **ʒuna** *ark.* aşifte, yosma. **õ** *alaşa bozomota:* aşifte kız, yosma kız.
- **alboni**, **anbani** alfabe. **õ** *Lazuri alboni.* Laz alfabesi.
- **Alema, alima** *vi.*, **ṗaťila** *atn.* iç yağı, kuyruk yağı. **õ** *alema ǩateri lu:* iç yağı katılmış lahana.
- **ali** *atn.*, **qali** *xp.* boğaz, boyun. **õ** *berek alis kodolomabu:* çocuk boynuma sarıldı. **õ** *Alis meç̌apxu/alis meǩaṗu/alis melva:* boğazına sarılmak (boğmak için).
- **alimse** *ark.,* **anipse**, **animse** *xp.* yeğen. **õ** *alimse çǩimi komoxťu:* yeğenim geldi.
- **aliyoni** *xp.* martı.
- **am** *xp.*, **haya** *ark.*, **ham** *atn.* bu. **õ** *am mu yen?* bu nedir? **õ** *am xami ren:* bu bıçaktır.
- **amabğaleri**, **amabğeri** *atn.* **1**. içeri dökülmüş (katı cisimler için). **õ** *dişǩape pili ťas amabğaleri naşǩu:* odunları sobanın içine atılmış halde bıraktı. **2**. içeri dökerek.
- **amabğalu 1**. içeri dökmek (sayılabilen). **õ** *xviťi xvaťape oxoris kamabğu:* kıvır zıvırları evin içine doldurdu. **2**. içeri dökülmek. **õ** *ǯiǯila obğemuşis kamibğu:* yılan yuvasının içine döküldü, içine girdi.
- **amağmaleri** *atn.*, **amağameri** *vi.* içeri götürülmüş, içeri taşınmış (cansızlar için). **õ** *doloxe amağmaleri:* içeri götürülmüş.
- **amağmalu** içeri götürmek, içeri taşımak. **õ** *kva tude xepe kamaviği:* taşın altına elimi soktum.
- **amaxlanǩeri** *vi.* içe çökmüş, basık (karın). **õ** *korba amaxlanǩeri:* içe çökmüş karın.
- **amaxlanǩu** *vi.* içe çökmek (karın). **õ** *korba kamamaxlanǩu:* karnım içeri çöktü.
- **amaxtimeri** *vi.*, **amolveri** *atn.* içeri girmiş durumda.
- **amaxtimu** *ark.*, **amolva** *atn. xi.*içeri girmek, içine girmek. **õ** *onťuleşe kamaxťu:* tarlanın içine girdi. *cunaxis kamaxťu:* günaha girdi.
- **Amaxvalu** *atn. xi.***1.** içeriye doğru öksürmek. **2**. içeriye doğru delmek.
- **amainu** *ark.* hamilelik süresinin dolmasına rağmen doğumun gerçekleşmemesi. **õ** *amiinams:* sürenin dolmasına rağmen doğumu gerçekleştiremiyor.
- **amakaçeri** *vi.*, **amaǩaçeri** *atn.* **1**. içeriye doğru tutarak. **2**. içeriye doğru tutmuş.
- **amakaçu** *vi.*, **amaǩaçu** *atn. xi.*içeriye doğru tutmak. **õ** *doǩanaşe oxori tere mo amaǩaçam!* silahı evin içine doğru tutma!
- **amakoteri** *atn.*, **amakoťeri** *vi.* **1**. içine katlanmış. **õ** *nena amakoteri:* dili içeri katlanmış. **2**. dili içeri katlanarak.
- **amakotu** *atn.*, **amakoťu** *vi.* içeriye katlamak. **õ** *nena ṗicis kamvakotu:* dili ağzının içine katlandı.
- **amaǩiineri** *atn.*, **amaǩriineri** *arş.* içeriye doğru bağırarak.
- **amaǩiinu** *atn.*, **amaǩriunu** *arş.*, **amaurinu** *vi.* içeriye doğru bağırmak. **õ** *eǩnas nogutu do oxoris a kamaǩiu:* kapının önünde durup evin içine doğru bağırdı.
- **amamğorineri** *atn.*, **amağorineri** *vi.* içeriye doğru böğürerek (hayvan için).
- **amamğorinu** *atn.*, **amağorinu** *vi.* böğürmek, içeriye doğru böğürmek. **õ** *pucik dudi amanç̌u do kamamğorinu:* inek başını içeriye uzatıp böğürdü.
- **amamşareri** *atn.* **1**. içeriye doğru itilmiş. **2**. içeriye doğru iterek.

- **amamşaru** *atn. xi.*içeriye doğru itmek, içine itmek. **õ** *bere ǯopu do tidoloxe kamamşaru:* çocuğu tutup içeri itti.
- **amanǯamu** *atn. xi.***1**. içeri, içine uzatmak. **õ** *otoleşe dudi kamanǯu:* başını pencereden içeriye uzattı. **2**. içeri uzanmak. **õ** *tidoloxe kaminǯu:* içeriye doğru uzandı.
- **amanǯeri**, **amanǯaleri** içeriye doğru uzatılmış. **õ** *xanǯali penceres amanǯaleri koduskudu:* kolu pencereden içeri uzatılmış halde kaldı.
- **amanǯoreri** *atn.* içeriye doğru delinmiş.
- **amanǯoru** *atn.*, **amaxvalu** *atn. xi.*Yatay bir düzlemde içeriye doğru delmek.
- **amanǯuşeri**, **amanǯuşineri** *atn.* **1**. içeri uzatılmış, içeri uzanmış. **2**. içeriye doğru uzanarak, içeriye doğru uzatarak.
- **amankaneri** *vi.*, **amakaneri** *arş.* **1**. içeriye doğru atılmış, sallanmış. **2**. içeriye doğru atarak, sallayarak.
- **amankanu** *vi.*, **amakanu** *arş.* içeriye doğru atmak. **õ** *kva tidoloxe kamankanu:* taşı içeriye doğru attı.
- **amantoreri** **1**. içeri yaklaştırılmış. **2**. içeriye doğru yaklaştırarak.
- **amantoru** **1**. içeri yaklaşmak. **õ** *tidoloxe kamintoru:* içeri yaklaştı. **2**. içeriye doğru yaklaştırmak. **õ** *kuli celaxuna tude kamantoru:* iskemleyi oturağın altına yaklaştırdı. **3**. içeri çekilmek. **õ** *tidoloxe kamintoru:* içeri çekildi.
- **amastvaleri** **1**. içeri kaymış, içine kaymış. **2**. içeri kaydırılmış.
- **amastulinu** içeriye doğru kaydırmak.
- **amastvalu** *atn.*, **amastvalu** *vi.* içeri kaymak. *mitik pi ognuşe tidoloxe kamastu:* hiç kimse anlamadan içeri doğru kaydı.
- **amaşatxeri** **1**. içine silkelenmiş, sallanmış. **2**. içeri, içine silkeleyerek, sallayarak.
- **amaşatxu** *atn. xi.***1**. içeri silkelemek. **2**. içeri fırlamak. **3**. *mec.* paldır küldür içeri dalmak. *odas kamaşatxu:* odaya paldır küldür daldı. **4**. alelâde bir şekilde içeri ya da bir şeyin içine atmak, sallamak, girmek, sokmak. *ǯopu do oxoris kamaşatxu:* yakalayıp evin içine doğru fırlattı, attı.
- **amaşkveri** *vi.*, **amaşkvaleri** *atn.* içeri girmiş, içine girmiş ya da sokmuş.
- **amaşkvalu** içeri yollamak, içine yollamak, içeri göndermek. *puci axiris kamaşku:* ineği ahıra soktu, ahırın içine gönderdi.
- **amatalu** **1**. *xp.* içeriye doğru salmak, salıvermek. **2**. *ark.* ortada bırakmak.
- **amatoçu** *atn.*, **amatkoçu** *ark.* içeri fırlatmak. *odas a kva kamutoçu:* odanın içine bir taş fırlattı.
- **amaurineri** *vi.*, **amakiinu** *atn.* içeriye doğru bağırarak. *amaurineri oxorişa kamaxtu:* içeriye doğru bağırarak eve girdi.
- **amaurinu** *vi.*, **amakiinu** *atn.*, **amakriunu** *arş.* içeriye doğru bağırmak. *neknas nodgitu do oxoris a kamiurinu:* kapının önünde durup evin içine doğru bağırdı.
- **amayonu** içeri götürmek (canlı varlıklar için). *bere odaşe kamiyones:* çocuğu odaya götürdüler.
- **amaʒelimeri** *atn.*, **amaʒkomileri** *ark.* içeri bakarak. *amaʒelimeri golulutuşa ekvağu do colu:* içeri bakarak geçerken takılıp düştü.
- **amaʒelimu** *atn.*, **amaʒkomilu** *vi.* içeri bakmak. *axiris amaʒes:* ahırın içine bakıyor.
- **ambari** *ark.* Haber, havadis. *Lazuri ambarepe:* Lazca haberler.
- **amitxa** *atn.*, **amintxa** *vi.* birisi, herhangi biri, bir kimse. *amitxas duʒvi:* birisine söyle. *amitxa mulun:* biri geliyor.
- **amolva** *atn.*, **amaxtimu** *ark.* girmek, içeri girmek. *doloxe amulun:* içeri giriyor. doloxe kamaxtu: içeri girdi.
- **amseri** *atn.*, **hamseri** *ark.* bugece. *amseri mo mulu!* Bugece gelme!
- **Kazeta** *atn.*, **xp., gazeti meg.** Gazete, jurnal. *Lazuri kazeta:* Lazca gazete.
- **anǯkera**, **anǯkarya** iskorpit balığı.

- **ançe** *atn.*, **ank̆e** *ark.* kerkenez kuşu. kerkenez kuşunun türlerine genel olarak bu isim verilir.
- **ançe mumuliʒa** kerkenez kuşunun erkeği.
- **ançera** hamsiye benzer, yenmeyen bir balık.
- **ançesi** *atn.*, **ank̆esi** *vi.* **1**. *atn.* kanca. *ançesi kek̆vağu:* kanca takıldı. **2**. *vi.* olta. *ank̆esite çxomi ç̆opums:* olta ile balık yakalıyor. 3. Vi. Üzerinde çokça kanca bulunan ve geceleri derelere kurulan bir tür olta.
- **ançeşaini** *atn.*, **ank̆eşaini** *xp.* şahin kuşu.
- **andaseni** *atn.* oysa, halbuki. *andaseni mizi t̆apu t̆u ti:* oysa söylemiştim de.
- **anderi**, **termaşi**, **k̆aybana** ölünün arkasından bıraktığı herşey; tereke. *anderi na naşk̆vare:* "ander" bırakasın! *anderi na dosk̆udare!* sahipsiz kalasın! *3ad.* Termaşi.
- **andğa** *arş.*, **handğa** *ark.* bugün. õ *andğa mox t̆asere:* bugün gelecek.
- **andğaneri** *atn.*, **handğaneri** *ark.* bugünkü. õ *andğaneri s t̆eri komşun:* gibi hatırlıyorum.
- **angi** *ark.* kapkacak. õ *angepe kok̆ibğu:* kapkacak yığıldı. õ *ar angis gež̆gvalu/a p̆ap̆is dolopsamu (not.):* ahbaplık derecesi bakımından çok yakın olmak.
- **angi** *ark.*, **noçxeşe** *atn.* bulaşık. *angepe doçxu:* bulaşıkları yıkadı.
- **anipse**, **animse** *xp.*, **alimse** *vi.* yeğen. õ *ʒanaağanis anipse çkimi mox t̆asen:* yeni yılda yeğenim gelecek.
- **ank̆esi** *ark. 3ad.* ançesi.
- **ank̆esi danž̆i** *ark.* bir diken türü.
- **Anoste** *ark.*, **unostone** lezzetsiz, tatsız. õ *anos t̆e gyai:* lezzetsiz yemek.
- **ansaneri** *ark.* asi, baş kaldıran. õ *ansanerepek dudi kek̆ozdes:* asiler başkaldırdılar.
- **ansk̆ilepuna** yaban gülünün çok olduğu yer. õ *mʒupis ansk̆ilepunas kodolovoli:* karanlıkta yaban gülü tarlasına düştüm.
- **ansk̆ili** **1**. yaban gülü bitkisi. **2**. diken. õ *ask̆ili komema3onu:* diken battı. õ *ansk̆ili s t̆eri bozomota:* diken gibi kız. **3**. Diken niçin evlenmedi? Bütün bitkiler evlenirken diken evlenmeyi reddeder. Nedeni sorulduğunda "ben yolun kenarına dikileceğim, gelip geçenlere batacağım, böylece herkesle evlenmiş olacağım" der ve evlenmeyi kabul etmez.
- **ansk̆iloni**, **ansk̆ilonyayi** *atn.* **1**. yaban gülü bitkisinin olduğu yer. **2**. dikenli.
- **anteri** *atn.* (giyecek) kazak. õ *anteri demiç̆ordu:* kazağım yırtıldı.
- **antepe** *xp.*, **hantepe** *ark.*, **hantere** *vi.*, **hani** *arş.* bunlar. õ *antepes uʒvi haşo komox t̆an:* bunlara söyle böyle gelsinler.
- **antrise** *ark.*, **ant̆isi** *xp.,* **ant̆işi, ant̆eşi** üvey. õ *Nanaşantrise:* üvey anne.
- **ant̆ama** *vi.*, **at̆amba** *arş.* şeftali. õ *an t̆ama vimxor:* şeftali yiyorum.
- **an3era** *atn.*, **3ela** *arş.*, **k̆an3xanak̆a** *ark.*, **lik̆aba** yüksek kesimlerde yetişen, 1-1,5m boylarında, kırmızımtrak ve kuş üzümü büyüklüğünde nahoş yemişi olan, beyaz ya da pembe çiçekli çalı türü bir bitki.
- **anʒala** **1**. adap dışı, terbiyesizce, argo. õ *anʒala ixap̆as:* edep dışı konuşuyor. **2**. edep dışı konuşan. õ *anʒala k̆oçi:* edep dışı konuşan kişi.
- **anʒalaburi** *atn.* küfürlü, adap dışı bir tarzda, argo bir şekilde, terbiyesizce. õ *anʒalaburi mot ixap̆a:* terbiyesizce konuşma:
- **anʒo** *xp.*, **ʒo** *atn.*, **hanʒo** *vi.* bu yıl. õ *anʒo var mox t̆u:* bu yıl gelmedi.
- **apaç̆i** atina'nın aranaşi köyünde bir yer adı.
- **apiçoras** *vi.* çarçabuk, çabucak, birdenbire, bir anda. **õ** *apiçoras dulyape koniçodu:* işler çarçabuk bitti.
- **ap̆arot̆i** çok konuşan, çenesi düşük. **õ** *ap̆aro t̆i k̆oçi:* çenesi düşük adam.
- **ap̆au** *atn.*, **p̆ap̆au** *vi.* kişilere takılmak, alay etmek amacıyla kullanılan bir ifade.

- **ap̌esp̌eu** *atn.* aşırı şeyler için kullanılır. **1**. **õ** *ini ap̌esp̌eru:* çok soğuk, kırağı. **2**. *mʒupi ap̌esp̌eru:* çok karanlık, zifiri karanlık.
- **ap̌ik̆o** *ark.*, **aʒup̌ati** *atn.* atik, uyanık, gözü açık.
- **ap̌oğola** hopa'nin buça köyünde bir yer adı.
- **ap̌ot̆e** bir zaman, kesin olarak tarihlenmemiş, bilinmeyen uzak bir zaman. õ *ap̌o t̆e kogʒ̆irare:* seni bir gün görürüm. õ *ap̌o t̆eşe ar komulun:* çok ender, çok seyrek olarak geliyor. õ *kogogaşinas na ap̌o t̆e duʒvare:* hatırlarsan bir gün söylersin.
- **ap̌rili**, **arp̌ili, igrik̆a** nisan ayı. *ap̌rili kodogutu:* nisan ayına girdik.
- **ap̌ut̆rak̆i** *atn.*, **abut̆ragi** *ark.* **1**. dış tarafı dikensi yumru şeklinde meyvesi olan bir bitki. **2**. *mec.* çok acı yiyecek. çkar var işk̆omen, aput̆rak̆i st̆eri ren: hiç yenmiyor, "aput̆rak̆i" gibidir. **3**. sert ve haşin kişi. *ap̌u t̆rak̆i s t̆eri k̆oçi:* sert adam.
- **apxa** dokuma tezgahının bir parçası.
- **ar** atn., xp., **arti** meg. **1**. bir sayısı. *ar oşk̆uri:* bir elma. *ar sva:* bir yer. **2**. hele, hele bir. *ar kobʒ̆ira do muti var domaç̌is:* hele bir göreyimde bir şey lâzım değil.
- **arçkva** *ark.* **1**. bir daha. *arçkva tkvi:* "bir daha söyle." **2**. artık. *arçkva bigzalat:* "artık gidelim."
- **arçkvaneri** *ark.* bir dahaki. *açkvaneri p̌arask̆e ndğas mep t̆are:* "bir dahaki cuma günü geleceğim."
- **arç̌ut̆a** *ark.*, **arç̌it̆a** *xp.*, **arʒut̆a** *vi.* küçücük, birazcık, azıcık. *arç̌u t̆a bibgari:* "biraz ağladım."
- **arfara** *ark.*, **afara** *atn.* bir kez. *ar fara miʒ̆irapun:* "bir kez görmüşüm."
- **arfarapes** bir defasında, bir keresinde, bir aralar. *arfarapes na mağodu ar kogişk̆u t̆uk̆o nosi gam t̆ase t̆u:* "bir defasında başıma geleni bir bilsen aklın şaşardı."
- **ark̆ele** *ark.*, **ark̆ale** *atn.* bir taraftan, bir yandan, öbür taraftan, öbür yandan. *ark̆ele zop̌ons ark̆ele ikoms:* bir yandan söylüyor öte taraftan yapıyor.
- **arp̌ot̆eşe ar** *atn.* çok seyrek, nâdiren. *arp̌o t̆eşe ar komulun:* "çok seyrek geliyor."
- **arsotxa** *arş.* herhangi bir yer.
- **arsotxaneri** *arş.* herhangi bir yerden olan.
- **arsotxani** *arş.* herhangi bir yere ait olan.
- **arsotxaşa** *arş.*, **asotxaşe** *atn.* bir yere, bir yerden, herhangi bir yerde, herhangi bir yerden. *asotxale movulu:* bir yerden, herhangi bir yerden geliyorum.
- **arsoti** *arş.*, **asoti** *atn.* herhangi bir yer, bir yer. *arsotişe bidare:* herhangi bir yere gideceğim.
- **ara** *atn.*, **qa** *xp.*, **mt̆ot̆i** *vi.* dal. *ncas arape gu t̆roxu:* ağacın dalları kırıldı.
- **arak̆ani** *atn.*, **rak̆ani** *arş.* tepe. *xolo ti kogoladu rak̆anepes emp̌ula:* yine tepeleri duman sardı.
- **aranʒ̆i** *ark.* greyfurt. *Aranʒ̆i ʒk̆ari şums:* greyfurt suyu içiyor.
- **ardido** *ark.* birçok. *Ardido k̆oçi mox t̆u:* Birçok adam geldi.
- **arfarapes** *ark.* bir aralar, bir zamanlar. *arfarapes ndağişe keşapti dor t̆un:* bir zamanlar dağa çıkmıştım.
- **arguni** büyük balta. *arguni komoidu:* baltayı omuzuna aldı.
- **ariani** *ark.*, **dergi** *atn.* küp. *arianis kapça kodolomcumoru:* küpün içine hamsiyi tuzladı.
- **arka** *atn.*, **kra**, **nkra** *ark.* boynuz. *xocis arka moyu t̆roxu:* öküzün boynuzu kırıldı.
- **arkabi**, **arxave** Xopa (Hopa) ve Viʒe (fındıklı) kasabaları arasında kalan, Türkiye'nin idari bölümlenmesinde Hopa adı ile bilinen Laz kasabası.
- **arkaburi** **1**. arhavili, arhavi'den olan. *arkaburi yaşar turna:* arhavili yaşar turna. **2**. arhavili'ye ya da arhavi'ye özgü olan, arhavice. *arkaburi op̌aramitu:* arhavi'ye özgü konuşma. *arkaburi birapa:* arhavi'ye özgü şarkı.

- **Arkaponi, arkaponyayi** *atn.*, **nkraoni**, **kraoni** *ark.* boynuzlu. *arkaponi a mskveri kobž̆iri:* boynuzlu bir geyik gördüm.
- **arnavi** *vi.*, **xameli** *atn.* önden bağlanan iplerle çekilmek suretiyle kullanılan, tahtadan yapılmış geniş kürek. insan gücüyle çalışan bir tür ilkel tahta kepçe. alım yerlerinde yaş çayı arabaya taşımak gibi işlemlerde kullanılır.
- **aroğorda** *atn.*, **arto** *arş.*, **arte** *ark.* birlikte, beraber, hep birlikte, hep beraber. *iri aroğorda bibirat:* hep birlikte oynayalım. *aroğorda mox ťes:* birlikte geldiler.
- **arp̌ili**, **ap̌rili** nisan ayı. *Arp̌ili dogutas ǩuǩuk oǩiinu coç̌ams:* nisan ayının başından itibaren guguk kuşu ötmeye başlar.
- **arso** *xp.* bir kısmı. *arsomuşi komoği:* bir kısmını getir.
- **arti** *arş.* öteki. *arti keç̌opi:* ötekini al. *Artepe:* ötekiler.
- **artikati** *ark.*, **artiǩati** *atn.* birbirini, birbirlerini. *artiǩarti kož̆ires:* birbirlerini gördüler. *artiǩarti var naşǩves:* birbirlerini bırakmadılar.
- **arťaşeni**, **arťaşini, aťraşini** Viǯe (fındıklı) ve atina (pazar) kasabaları arasında kalan, Türkiye’nin idari bölümlenmesinde ardeşen adı ile bilinen Laz kasabası. *ar ťaşeni’şe ulun:* ardeşen’e gidiyor.
- **arťaşenuri**, **aťaşenuri 1**. ardeşenli, ardeşen’den olan. *ar ťaşenuri Lazepe:* ardeşenli Lazlar. *Ar ťaşenurepeşi dulyas ma nosi var exemizdams:* ardeşen’e özgü iş. **2**. ardeşenli’ye ya da ardaşen’e özgü olan. *Ar ťaşenuri dulya:* ardeşen’e özgü iş.
- **asotxale**, **arsotxale 1**. bir yerden, herhangi bir yerden. *Asotxale movulu:* bir yerden geliyorum. **2**. bir yere, herhangi bir yere. *Asotxale vulu:* bir yere gidiyorum.
- **asti** zaten, aslında. *asti var bognidor ťu:* zaten anlamamıştım/duymamıştım.
- **asťenari** *atn.*, **astenyayi** *vi.*, **genciyeri** *xp.* yatalak. *as ťenari kodosǩudu, var oǩvaǩanen:* yatalak kaldı, yerinden oynayamıyor.
- **asťeri** *xp.*, **hayasteri** *ark.*, **hamusťeri** *atn.* bunun gibi, buna benzer. *as ťeri dulyape var mom ǯondun:* böyle işleri beğenmiyorum.
- **asvi** *xp.* heba olmuş, boşa harcanmış, heder olmuş.
- **Aşi, anşi** altı. *aşi tuta diyu si na var gž̆iri:* altı ay oldu seni görmeyeli.
- **aşiği oyapu**, **opxasinu** *atn.* 1. garipsemek, garip karşılamak. *na mi ǯupe opşa aşiği mayu:* bana söyledikleri çok garibime gitti. 2. Hayret etmek.
- **aşǩva** *atn.*, **açkva** *ark.* artık, bundan böyle. *aşǩva dubağun:* artık yeter. *aşǩva mox ťi:* artık gel.
- **aşvacis** *ark.* bir nefeste, bir anda. *aşvacis dulyape dop̌it:* bir nefeste işleri bitirdik.
- **atinori uşkuri** *ark.* bir elma türü; atixa (pazar) elması.
- **atinori ombri** *vi.* meyvesi uzunca ve sert olan bir erik türü, pazar eriği.
- **atinuri, atixuri 1.** atinalı (pazarlı), pazar’dan olan. *ma atinuri vore:* ben pazarlıyım. *atinuri bozope:* pazarlı kızlar. **2**. pazarlı’ya özgü. *atinuri oxap̌aru:* pazarlı’ya özgü konuşma.
- **aťamba** *arş.*, **anťama** *vi.*, **aťama** *xp.* şeftali. *a ťambape dok3es:* şeftaliler çürüdü.
- **aťeǩne** *vi.*, **aǩop̌uri** *atn.* çocuğu olmayan. *cuma çkimi a ťeǩne kodoskidu:* kardeşim çocuksuz kaldı.
- **aťǩozi** *atn.* meyil, eğim, şev. *oç̌i kocexvii a ťǩozi moğams:* toprak parçasını aşağıya indirirsen meyil getirir.
- **avla**, **ǩoda** avlu. *Avla sǩani cuneli/ç̌epri megipinare:* senin avlun güneşli/oraya kendir sereceğim. *avlaşi xoci p̌anda xociǩa (arş., not.):* avludaki öküz hep tosun görülür. sahip olunan şeyin değerini bilmemeyi ifade eder.
- **azmarida** izmarit balığı.
- **ažanžgi** çizme, horon oynarken giyilen ve dize kadar uzanan çizme.
- **aǯi** *xp.*, **haǯi** *ark.*, **ase meg., hus** *atn.* şimdi. *a ǯi mu iqvasen?* şimdi ne olacak?
- **aǯineri** *xp.*, **haǯineri** *ark.*, **husineri, husťineri** *atn.* şimdiki.

- **aǯişkule** *xp.*, **haǯişkule** *ark.*, **husişǩule** *atn.* şimdi. *aǯişǩule mu iqvasen?* şimden sonra ne olcak*?*
- **aʒuğe** *ark.*, **aǯiğe** *xp.,* **maʒupxe** *atn.* küçük yapılı bir tür eşek arısı.
- **aʒup̌aťi** *atn.*, **ap̌iǩo** *ark.* atik, uyanık. *aʒup̌aťi bere:* atik çocuk.

**B**

- **baba**, **eba** *atn.*, **beba** *arş.* baba.
- **babalozi** erkek çekirge kuşu. Baş ortası ve ense gri, sırt ve kuyruk kirli sarı, göğüs yüzeyi beyaz renktedir. õ *ciceğenişi biǯi muşi:* çekirge kuşunun erkeği.
- **bağulya** *atn.* dişi çekirge kuşuna benzer bir kuştur. Yapı olarak biraz daha küçüktür. Kanatları sarımtrak, kuyruğu ve göğüs yüzeyi gridir. Dişi çekirge kuşuna göre daha oynaktır. Ancak alıştırılması oldukça zor bir kuştur.
- **bağuti** viʒe-çurçava'da eskiden bayramlarda toplanılan bir yerin adı.
- **babena** *atn.* taneleri alınmış mısır koçanının üst üste konulması ile yapılan oyuncak ev.
- **babuza** *atn.*, **babuʒa** *ark.* avuç. *ar babuza ntxiri komomçu.* bir avuç fındık verdi.
- **badeburi** yaşlı erkeklere özgü. *xoloti kocevoǯit badeburi xoronis:* yine başladık yaşlılara özgü horona. *badeburi dolokuna:* yaşlılara özgü giyim.
- **badi** 1. ihtiyar erkek, yaşlı erkek. *badi doğuru:* yaşlı adam öldü. 2. Vi. Çekirdekleri tohum için kullanılmak üzere uzun süre dalında bekletilen, dış yüzeyi kahverengileşmiş salatalık.
- **badibiǯi** *ark.* hiç evlenmemiş yaşlı erkek.
- **badoba** *atn.*, (erkekler için) yaşlılık. *k̆oçi badobas kok̆o ťroxun.* insan yaşlılıkta kırılıyor. *badobas xvala kodosk̆udes:* yaşlılıkta yalnız kaldılar.
- **badomeyi** *ark.*, **mtuti p̌uťuci** *atn.* bal vermeyen zehirsiz arı.
- **bageni** *ark.,* **bargeni** *xp.,* **baceni** *arş.* derme çatma kulube, dağ evi.
- **bağirdaği** *atn.* beşiğe yatırılan çocuğun düşmemesi için kullanılan geniş bez şerit. yatırılan çocuk bu bezle beşiğe bağlanır. *bağirdaği va cuž̆uťuri bere omʒelişe colun:* bağirdaği ile bağlı olmayan çocuk beşikten düşer.
- **bağu nezi** *atn.* taneleri kalın bir ceviz türü.
- **bağu**, **mbağu** *arş.,* **nobağule** ambar. *xviťi xvaťa mtel bağus molubğun:* kıvır zıvır herşey ambara konmuş.
- **bağuna**, **mbağuna** *arş.* kiler. *m3xulepe bağunas ezderon:* armutlar kilerde saklı.
- **bağuri, baxuri xp., bauri** *atn.*, **k3apa** *vi.* çürük ayında (temmuz 13, ağustoz 13 arası) suya/denize, bahçeye girildiği taktirde deride beyazımsı lekeler oluşacağına inanılır. bu inanca *bahuri* ya da *k3apa* denilir. bu hastalıktan korunmak için suya ya da bahçeye bakır (metal) parçası atılır. *orubas mo amulut bahuri gaknanere do ťk̆ebi gogakçandanere:* dereye girmeyin, deriniz beyazlaşır.
- **baxana** *ark.* kayıkların konulduğu baraka.
- **bak̆reʒa 1**. eğri büğrü, işe yaramaz ağaç. **2**. *mec.* biçimsiz vücut yapısına sahip kişi; işe yaramaz, toplumda tutulmayan kişi.
- **balabani** *atn.*, **mşaxuyi** *xp.* çekirge kuşu, yoz atmaca, atmaca şahin.
- **balaxa** *vi.*, **balaxi** *atn.* gür/yapılı gövdesi ve yaprakları olan otsu bir bitki. *balaxa steri divi doren?* çok şişmanlamışsın anlamında.
- **K̆amara** atn. eski Laz evlerinde, tavan tahtalarının üzerine çakıldığı, odanın boyu kadar uzunluğu olan, dikdörtgen biçiminde yontulmuş ağaç.
- **balaxa steri ovapu not.** kilo almak, besili hale gelmek.
- **balandani** *atn.* kapı sürgüsü. *balandani ek̆nas kogoludvi:* sürgüyü kapıya çek.
- **balarʒağa** *ark.*, **pupuli pavri** *atn.,* **şkvit damari** *xp.* semiz otuna benzer bir bitki.

- **balucaği** *vi.*, **şanauli patulcani** *xp.,* **baluržaği** domates.
- **Barva, ixi, boria** *meg.* rüzgâr. *Barva bas:* rüzgâr esiyor.
- **bambua** *atn.* sersemleşmiş, uyuşmuş. *mtugik ğuržuli şǩomu do bambua diyu.* fare zehir yediğinde uyuştu, sersemleşti.
- **banbana** *vi.* yaşlılıktan ötürü hantallaşmış, iş göremeyecek duruma gelmiş kişi. *banbana dida.* hantallaşmış, iş göremeyecek durumda olan yaşlı kadın.
- **bandaleri** sendeleyerek, sendeleye sendeleye, tökezleyerek. *bandaleri bandaleri igzas:* sendeleye sendeleye yürüyor.
- **bandara** bayrak. *bandara ijva ťen.* bayrak dalgalanıyor.
- **bangala** *xp.* aptal.
- **bardeli** *arş.,* **ǯuraǩa** *ark.,* **orosp̌i** orospu, aşifte.
- **barderi** bir kazığın çevresinde yığın yapılmış/ yığın halinde. *barderi nçala:* yığın yapılmış mısır samanı.
- **bardi** uzun bir kazık etrafında yapılan çayır, saman vb. yığını. *nçala bardi.* mısır samanı yığını.
- **bardinca** *ark.,* **obardale** *atn.* etrafına mısır samanı yığmakta kullanılan uzun ve kalınca kazık.
- **Basa** kazık, direk. *basa duğes do nca coninktes:* kazığı altına geçirip ağacı devirdiler. *eǩnas basa kodumxanes:* kapıya kazık dayadılar.
- **basťiǩa** kayık yapımında kullanılan iskelet eğri ağacı, kayık ağacı.
- **batmani 1**. *atn.* ölçü birimi. **2**. *vi.* büyük küp.
- **baťa** *atn.* gevşek, kendini bırakmış (uzuv). *xepe ba ťa oǩaçams:* ellerini gevşek tutuyor. *xepe ba ťa naşǩvi.* elini gevşek bırak.
- **baǯai** bir bitki türü.
- **bç̌ipe** *xp.*, **mç̌ipe** *atn.*, ince. *bç̌ipe şǩa.* ince bel.
- **becği** *atn.* kusma anında çıkarılan ses. *becği konkoli moğams:* “salya sümük getiriyor.”
- **becği konkoli moğmalu** *atn. not.* salya sümük getirmek.
- **beciťi 1**. *arş.* önemli. *beci ťi var on/ ren:* önemli değil. **2**. *atn.* aciliyeti olan, acil, öncelikli. *beci ťi i:* acele et.
- **beciťi oyapu** *not.* acele etmek. *a ǯulu beci ťi iyi:* “biraz acele et.”
- **bedali** *atn.,* **vala** *vi.* peştemalın etrafına dizilen küçük, yuvarlak ve renkli cisim. *kçe mandilis kçe bedali godveri*, *mo memaşǩum guris kva dolodveri* (Lazca bir destan).
- **bedarva** *atn.*, **xarťoma** *arş.,* **qavari** *meg.* kiremitin bulunmadığı dönemlerde çatı örtmek için kullanılan, gürgen ağacından elde edilen, kısa kesilmiş kiremit biçimindeki tahta parçası, padavra. *ixik bedarvape eyojulinam ťu:* rüzgâr “bedarva”ları uçuruyordu. *ǩa ťa bedarvas ar kva eyodum ťes do ixişe oçule ťinam ťes:* rüzgâr “bedarva”ları uçurmasın diye üzerine taş konurdu, böylece “bedarva”lar rüzgârın uçurmasından kurtulurdu.
- **bedi** *xp.*, **baxťi** *atn.* baht, talih, kader.
- **bedigoç̌veri** *xp.*, **bedixamanǯa** *ark.* bahtı kara, talihsiz. *bedixaman ǯa nana şǩimi:* bahtı kara annem.
- **bedui** *ark.*, **ťişuça** *atn.*, **ǩrima** *ark.* zavallı. (acıma belirtir). *bedui bere:* zavallı çocuk.
- **befa** *atn.* fatma isminin Lazca’da söylenişi. *befa uşǩuriz cexes:* befa elma ağacında oturmuş.
- **belti** *atn.* pıhtı, pıhtılaşmış kan, kan pıhtısı. *çxindişe belti dvabğu:* burnundan pıhtılaşmış kan döküldü.
- **berci** *atn.*, **bergi** *ark.* çapa. *bercite ona xaşǩums:* çapa ile tarla kazıyor.
- **bere bara**, **bere bura** çoluk çocuk. *bere bara zuğas kodelibğes:* çoluk çocuk denize girdi.

- **bere** çocuk. *zuğaşi berepe:* denizin çocukları. *Lazonaşi berepe:* Lazona'nın çocukları.
- **bere lulu oyapu** *arş. not.* çocuğun küçük olması. *nusa(s) bere lulu uyonun:* gelinin küçük çocuğu var.
- **bereburi 1.** çocukca. *bereburi mot ixap̌a.* çocukca konuşma. **2**. çocuklara özgü. *bereburi dolokuna:* çocuklara özgü giyim.
- **beredixo** *atn.*, **ubereluli** *arş.*, **ubereli** *ark.* çocuksuz, çocuk olmaksızın. *bere dixo oxori.* çocuksuz ev.
- **beroba** çocukluk. *şk̆imi beroba:* benim çocukluğum.
- **berva**, **zifozi** fırtına. *berva mek̆vatu:* fırtına dindi.
- **berʒeuli** nar. *berʒeuli imxos.* nar yiyor.
- **besi** *ark.* kayıkların karada dik durmalarını sağlamak için yanlarına konulan üçgen alet. *feluk̆az besi komeçit i?* kayığa "*besi*" verdiniz mi*?*
- **bet̆i 1**. çirkin. *bet̆i bozomota.* çirkin kız. **2**. kötü. *bet̆i bet̆i memoʒes:* kötü kötü bakıyor.
- **bet̆i ovapu**, **bet̆i oyapu 1**. *atn.* çirkin olmak. **2**. *ark.* kötü olmak.
- **bet̆oba** çirkinlik.
- **bgara** *atn.* ağlama, ağıt. *da duğuru*, *bgaraşe ulun:* kız kardeşi öldü, ağlamaya gidiyor.
- **bgara oxinapu** ağlama yapmak. *ma sk̆ani bgara ʒoxle mixinapu t̆u:* ben senin için önceden ağlamıştım.
- **bgareri 1**. ağlamış. *bgarineri bere:* ağlamış çocuk. **2**. ağlamaklı. *bgareri ixap̌a t̆u:* ağlamaklı konuşuyordu. **3**. ağlayarak. *bgareri bgareri gulun:* ağlaya ağlaya geziyor.
- **bgarineri** *atn.* ağlatılmış. *bgarineri bere:* ağlatılmış çocuk.
- **bğapa** *arş.*, **talasani** *atn.*, **sik̆ali** *ark.* mısır çiçeği.
- **bğeri** *atn.* traşlı. *dudi bğeri:* başı tıraşlı. *mustaç̆i bğeri:* bıyıkları traşlı. *pimpili bğeri:* sakalları traşlı.
- **bğiri** *xp.*, **mğiri** *atn.* bulanık. *bğiri ʒk̆ari:* bulanık su.
- **bxuci** *xp.*, **mxuci** *arş.* omuz. *bxucepe momiç̆k̆odu.* omuzlarım koptu.
- **biat̆i**, **p̌at̆i** *xp.*, **p̌eat̆i** *arş.*, **xavi** *atn.*, **xai** *vi.* kötü. *p̌a t̆i dulya.* kötü şey.
- **bibi** ördek.
- **Bincili** *atn.***,** **cunculi**, **benceli** *ark.*, **dunduli** *xp.* (kesici aletler için) ağzı kırık, ağzı körelmiş, kesme özelliğini yitirmiş. *Bincili xami.* kör bıçak.
- **Cunculi** *vi.*, **3ad.** Bincili.
- **bencela** *vi.* 3ad. Bincili.
- **Dunduli** xp. 3ad. Bincili.
- **bibili** *atn.*, **k̆ut̆u** *ark.* çocuk dilinde penis.
- **biçeburi 1.** Erkekçe (gençler için). 2. erkeklere özgü (gençler için). *bozopek ti biç̆eburi delikunaman:* kızlar da genç erkeklere özgü olan şeyleri giyiniyor.
- **biç̆i 1.** genç erkek. *biç̆epek xoroni ibiran:* genç erkekler horon oynuyor. *ç̆e biç̆epe memiyucit.* hey erkekler bana kulak verin. 2. Delikanlı.
- **biç̆oba** delikanlılık.
- **biga** *arş.*, **bik̆a** *atn.* sopa, değnek. *biga tolis gunum t̆u:* sopayı gözüne soktu. *biga te mundi nujvaru:* sopayla kıçına vurdu.
- **bik̆iç̆i** *atn.*, **diro**, **duyi** *xp.*, **xeşduyi** *vi.* dirsek. *bik̆iç̆i kocontxu:* dirseğini yere çarptı.
- **biliili** *arş.*, **k̆onç̆i** *ark.,* **k̆onç̆i** *xp.* **1**. ayak bileği. **2**. aşık kemiği.
- **bilon3a** *atn.*, **limbo3a** *vi.* eğrelti otunun hayvanlar tarafından yenen türü.
- **binexepuna** asmalık, çok miktarda asmanın bulunduğu yer. *binexepunas urženi ʒilums:* asmalıkta üzüm topluyor.
- **binexi** üzüm asması. *K̆a t̆a ncas a binexi komebdvit:* her ağaca bir üzüm asması saldık.
- **binexoni** *atn.* asmalı, üzerinde asma bulunan. *binexoni ncalepes evulu t̆it.* asmalı ağaçlara çıkardık.

- **birapa** *ark.*, **ťrağoda** *atn.* şarkılı oyun. *Lazuri birapape.* Laz şarkıları.
- **bizi 1**. *atn.* kedi penisi. *ǩa ťu bizi toli sǩanis.* kedi penisi gözüne. **2**. *ark.* 10-15 cm uzunluğunda, şimşir ağacından yapılan ve çarığın üzerinde delikler açmaya yarayan ya da ayakkabı tamirinde kullanılan bir tür iğne; çuvaldız.
- **bizi** *atn.*, **nži** *ark.* arı iğnesi. *p̌u ťucik bizi kodelemi3onu.* arı iğnesini soktu.
- **bja** *xp.*, **mja** *vi.*, **mjalva** *atn.* süt. *pucik bja var meçams:* inek süt vermiyor.
- **bjaçxa** *xp.*, **mjaçxa** *atn.,* **jaşxa** meg., **mjoraçxa** pazar günü, güneş günü. *bjaçxa ndğas meptare:* çartamba günü geleceğim.
- **bjoli** *xp.*, **mjoli** *ark.* dut, dut ağacı.
- **bjora** *xp. 3ad.* mjora.
- **bobola** *atn.*, **bombula** *arş.* **1**. böcek. **2**. *ark.* örümcek. **3**. (*arş.*) böcek. **4**. (*arş.*) örümcek. *bobola limsa:* örümcek ağı.
- **bobolalimsa** *vi.* **raxnamosa** *atn.* örümcek ağı. *bobolak limsa ǩorums:* örümcek ağ bağlar.

**B**

**Sayfa: | 1 | 2 |**

- **bobomsva** *arş.* böcek kanadı.
- **bobonç̌va** *ark.*, **boboç̌a** *vi.* hamam böceği. *bobonç̌va cinžiru:* hamam böceği türedi.
- **bobra**, **borba** göğüs, merkezi yer. *bobra kogamuğu:* göğsünü çıkardı.
- **boçi** *arş.* koç. *mçxuri boçi ǩala ikten.* koyun koç ile dolanıyor.
- **boda**, **mosa 1**. ağ. *bodas kodololu:* ağa düştü. **2**. atmaca yakalamakta kullanılan bir tür tuzak.
- **bodaǩali** *atn.*, **mosaǩule** *ark.*, **oʒiloni** *vi.*, **mosaǩali** *arş.* ucunda file takılı olan uzun sırık. uzak dallardaki meyveleri toplamak için kullanılır.
- **boga** *arş.* derme çatma baraka.
- **Bogina** *atn.* atina'ya (pazar) bağlı bir hemşin köyü. Melyat deresinin iç kesiminde yeralır. Laz köylerine komşudur.
- **Bogina, m3ka** *vi.*, **ǩarvani, ǩavrani, ǩodi** *ark.*, **ğurni**, **ğuni** *atn.* arı kovanı, karakovan, petek. *bu ťǩucepe boginaşa kamax ťes:* arılar kovana girdi.
- **boğo** *atn.* ırmak kenarlarında yetişen geniş yapraklı bir bitki.
- **boğopuna** *atn.* "boğo" bitkisinin çok yetiştiği yer. *boğopunas kodolovoli:* "boğo" bitkisinin çok olduğu yere düştüm.
- **bombula** *ark.*, **bobola** *atn. 3ad.* bobola.
- **bomkva** *vi.* tanesi çıkmamış ya da çocuk dişi büyüklüğünde çıkmış ve normal boyutuna ulaşamamış mısır koçanı.
- **bomǩva** *ark.*, **caǩi** çok ve iri taneleri olan.
- **bondo** çok dikenli yer.
- **bonžola 1**. *ark.* tüylü. **2**. *vi.* pasaklı. *bonžola ǩoçi var işinen.* pasaklı insan saygı görmez.
- **bonžola** *vi.*, **ťoncela** *atn.* pasaklı.
- **boro** *xp.* deli.
- **boťna** pis koku.
- **boťriǩa** *atn.,* **p̌oťiǩa xp.** şişe. õ *a boťriǩate ğvini oşu:* bir şişe şarap içti.
- **bozo**, **bozomota** *atn., ark.*, **bozonta** *arş.,* **ǩulani** *ark., xp.* **1**. kız. õ *bozok konimsǩvanu:* kız kendini süsledi. **2**. *atn.* bakire. õ *bozo var orťu:* kız (bâkire) değildi. 3. Iskambilde kız. 3. Vi. *Bozo mota:* kız torun.
- **bozomota** 3ad. Bozo.

- 
- **bozoba** *atn.*, **bozopa** *ark.* **1**. kızlık. **bozopa** *ark.* kızlık. *bozopaşen doni ma bore skani:* kızlık yıllarından bu yana, ben seninim. **2**. bâkirelik.
- **bozobiǩi** *ark.* ibne, homoseksüel, eşcinsel.
- **Banepe** *vi.* Lazlarda bir kabile adı.
- **bozo ǩumani** düğünün yapıldığı sabahtır. gece boyunca horon oynandıktan sonra, bu sabaha atfen tekrar eğlence düzenlenir ve erkek evinde horon oynanır. düğün gecesi gelin damatla yatırılmaz. bu durumda gelin henüz "*kızdır*". sabah eğlenceden sonra kız evi damadı davet eder (oçandu/ǩanda). "*bozo ǩumani"* 'den sonra eğer kız evi tarafından "ǩanda" yapılmışsa kız evine gidilerek üç gece kalınır ve erkek evine dönülür. bazı durumlarda gelin koca evinde "*mdade*"nin refakatinde damatla yatırılmaksızın üç gün kalır. ardından "ǩanda" yapılır. kız evine gidilip bu sefer bir gece kalınır ve erkek evine dönülür.
- **bozo limci** kına gecesi.
- **bozomotaleburi** *atn.*, **bozoburi**, **bozontaburi**, **kulaneburi** *ark.* kızlara özgü, kızlara özgü olan şey. *ǩoǯotfala metfalu bozomotaleburi ren.* etek giymek kızlara özgüdür.
- **bresti** *ark.* boz, gri.
- **briǯeri** vi., **çirderi** atn. **ǩareri** *xp.* **braǯeli** xp.yırtık, yırtılmış, sökük. *briǯeri forǩa.* yırtık elbise.
- **bteli** *xp.*, **mteli** *ark.*, **iri** *atn.* tüm. *bteli ǩiana:* tüm dünya.
- **bubğini** *vi.*, **ntxirmbağu** **1**. iri bir fındık türü. **2**. bu fındığın delinmesi ve ip geçirilmesi ile yapılan bir tür oyuncak.
- **bubuǩi, burbuǩi** *vi.* **1**. süs kabaklarının üzerinde oluşan sert, tırtıllı kabarıklıklar. *bubuǩi steri gedgin:* "bubuçi" gibi kabarıklık duruyor. **2.** *Mec.* insan bedeninde oluşan fındık ya da ceviz büyüklüğündeki şişikler.
- **buli, mbuli** kiraz. *Andğa dopxedit do vinžǧitşa buli pşǩomit:* bugün oturup doyana kadar kiraz yedik.
- **Bulepuna, mbulepuna** kirazlık, kiraz ağaçlarının çokça olduğu yer.
- **buǩǧi** *ark.*, **bucği** *ark.* **1**. üst kısmı kesilmiş ağaç kökü, tomruk. **2**. *vi.*, *mec.* dizlerin karına doğru çekilmesi ve kollarla dizlerin sarılması ile bedenin aldığı şekil ve bu şekildeki denize atlama biçimi.
- **buǩi** tomruk, ağaç tomruğu.
- **buxti** *ark.* Rıhtım. *Buxtis gulu ťuşa memagu:* rıhtımda dolaşırken bana rastladı.
- **Buǩi, burǩi** *vi.*, **bucği** *atn.* **1**. kök. **2**. bir ağaç devrildiğinde açığa çıkan topraklı ya da topraksız kök kısmı.
- **buǩla** *atn.* yere yakın bir yerden kesilen ağaç kökü.
- **bula** *atn. 3ad.* Dadi.
- **buleǩi** *atn.*, **buleǩi** *ark.* turp. *ǩapça şǩala buleǩi imxos:* hamsinin yanında turp yiyor.
- **bulti** top. *bultis muntxu do orginu:* topa vurup yuvarlattı. (kay: Lazuri alboni)
- **bundğa**, **bumbuli** *xp.* tüy. *kotumes bundğa dustiku*. tavuğun tüylerini yoldu.
- **bundo** *vi.* **bundu** *ark.* hantal.
- **bunduri** *xp.*, **bundura**, **bindiri** 1. tembel, uyuşuk. *sarigina bunduri ǩoçi ren.* sarigina tembel bir adamdır. 2. üşengen, üşengeç.
- **burbu** yarasa. *burbus mǯupi alimben.* yarasa karanlığı sever.
- **burǩuli** yay balta. *burǩulite danžepe doklimu:* yay balta ile dikenleri kesti.
- **bureği** börek. Lazona'da sadece Laz böreği için kullanılır. Başka bir börek türü için bu kelime kullanılmaz. Yufkanın tepsiye serilerek üzerine kat kat muhallebi dökülmesi ile yapılır. Muhallebiye karabiber de konur. Sanılanın aksine Laz böreği tatlıdır. Bu börek Lazların isevi oldukları dönemlerde vaftiz törenlerinden sonra yenirdi.
- **bureri 1.** yamalı. *bureri foťa ǩoǯutun.* yamalı peştemal bağlamış. **2.** Yamalanmış.

- **burguli** diz. *colu do burguli cuťroxu:* düşüp dizini kırdı.
- **burguli mebğalu** *arş.not.* dizleri çekmemek. *burguli momabğen:* dizlerim çekmiyor.
- **burği**, **buği** 1. taze iken yapraklarından yemek de yapılabilen, ırmak kenarlarında, sulu ortamlarda yetişen, geniş yapraklı bir bitki türü. 2. ark. Küf.
- **buğeri** ark. Küf vurmuş, küflenmiş, küflü. Buğeri mçǩ*udi:* Küflü mısır ekmeği
- **burťa**, **vurťa** ıspanak, mısır gibi bitkilerin yaprağı.
- **busti** *vi.*, **busťi** *atn.* **1.** koçun testisi. *busťi cuvelu/gyulu:* koçun testisi düştü. 2. arş. Ana rahmindeki çocuğu saran zar tabakası. ~ sťeri: "busťi" gibi büyük.
- **buťǩa** *xp. arş.*, **pavri** *atn. ark.* yaprak. *ncalepek buťǩa kodobğes:* ağaçlar yapraklarını döktüler.
- **buťǩuci** *ark.*, **buťuji** arş., **p̌uťuci** *atn.* bal arısı. *buťǩucik memom3xu:* arı soktu.
- **buži ǩiti** meme ucu. *buži ǩitişe mjalva dvaťiǩen:* meme ucundan süt damlıyor.
- **buži** meme. *beres buži cubams:* çocuğa meme içiriyor.
- **buži motfala** südyen. *buži motfala dvabriǯu:* südyeni eskidi.
- **buži oǩoşveri** *atn. not.* süt kardeş. *buži oǩoşverepes artiǩarti var ançeran:* süt kardeşler birbirlerine düşmezler/evlenemezler. ( bir inanca görede süt kardeşlerin çocukları hatta onlardan türeme yedi nesil birbirleri ile evlenemezler).
- **buʒxa oǩosvalu** *atn., not.* **1**. iki tırnağı birbirine sürtmek, sürmek. **2**. *mec.* birileri arasında yaşanan olumsuzluktan mutlu olmak, aralarında geçen sürtüşmeden haz almak. *oǩiilan ya do buʒxa oǩusums:* kavga etsinler diye tırnaklarını birbirine sürtüyor. (birileri arasındaki kavga ya da sürtüşme sırasında, başparmak tırnaklarını birbirine sürtmekle kavganın alevleneceği düşünülür.).
- **buʒxa** tırnak. *bu3xa eyiǩvatams:* tırnağını kesiyor.
- **buʒxi** *vi.*, **obuʒxale, refani**, **ğefani** *atn.* tırmık. *bu3xi te buťǩa kosums:* tırmık ile yaprak siliyor.
- **buʒxoni** tırnaklı.

C

- **cadaxi** *atn.*, **cidaxi**, **cida** *vi.*, **cedai** *xp.* **1**. *atn.* işlek yer, gelip geçilen yer. *cadaxi svas kodoxedu.* işlek yerde oturdu. **2**. *xp.* kolay. *cadaxi dulya.* kolay iş.
- **cagvala**, **cagvali** *vi.,* **cağvali** *ark.* **1.** *vi.* "gudeli"nin dip tarafında bulunan koni/topaç biçimindeki odun parçası. **2.** Vi. El terazisinde yükü dengelemeye yarayan, Terazinin koluna geçirilmiş, hareketli metal parça. **3.** *Vi., Mec.* kısa boylu ağaç ya da insan. 4. *ark.* eski Laz evlerinde yontulmamış ağaçtan yapılmış duvar.
- **cağî**, **ncağî** *atn.*, **nçxili** *vi.* şiş. *cağî gum ťu:* şişi batırdı.
- **caxti oxenu** *not.* bir işi yapmaya azmetmek. *cax ťi ikums ham dulya asere:* azmetti bu işi yapacak.
- **came** câmi. *Cameşe var gamulun:* camiden çıkmıyor.
- **caralva** *xp.*, **ç̌anda** **1.** davet. **2.** Düğün. *caralvaşe ulun:* düğüne gidiyor.
- **cari** *atn.*, **gyari** *ark.* **1**. ekmek. *cari imxos:* ekmek yiyor. **2**. yemek. *gyari op̌ç̌ǩomi:* yemek yedim.
- **caroba oyapu** *arş. not.* **1**. yemek vakti. **2**. *mec.* sabah işe gidiş vaktinin geçmesi.
- **cebadera** *atn.* var olma, var oluş, yaratılış, varlığın ilk nüvesi. *nana korbas na iyen cebadera.* anne karnındaki var oluş.
- **cebaderi** *atn.*, **gebaderi** *ark.* varlık, yaratık. *ğormo ťi cebaderi:* tanrı yaratığı.
- **cebadu** *atn.*, **gebadu** *ark.* var olmak, yaratılmak, doğmak. *cevibadi ndğa.* var olduğum gün. *Lazu ťepe kocibades:* mısırların ilk nüveleri göründü.
- **cebalu** *atn.*, **gebalu** *vi.* **1.** üzerine dökmek. *angis ʒǩari kogyobu:* kaba su döktü. **2**. içirmek. *beres ʒari cubams:* çocuğa su içiriyor. **3**. emzirmek. *beres mjalva cubams:* çocuğa süt emziriyor.
- **cebalu** *atn.*, **gebalu** *vi.* **2**. asmak. *dudi kocobu.* başını astı. *toyç̌i ncas kocobu.* ipi ağaca astı.
- **cebareri**. üzerine düşülen, itina ile bakılan, çok sevilen kişi ya da canlı. *berenişi cebareri omordines:* çocuklarını çok severek, itina ile büyüttüler.
- **cebaru** *atn.* **gebaru** *vi.* **1**. üzerine üflemek. **2**. *atn., mec.* üzerine titremek, üzerine çok düşmek, itina ile bakmak, çok özen göstermek. *nananişis cubaraman.* annelerinin üzerine titriyorlar.
- **cebaťeri** *atn.* eğik, asık, bükük. *ti ceba ťeri:* başı eğik, başı asık, boynu bükük.
- **cebaťu** *atn.* **1**. asmak, eğmek. *dudi coba ťams:* başını eğiyor, asıyor. **2**. asılmak, eğilmek, bükülmek. dudi cabaťu: başı eğildi, asıldı.
- **cebazginaşe** *arş.*, **çasťara** *atn.* terlik. *ǩuçxes cebazginaşe možun.* ayağına terlik giymiş.
- **cebazgineri** *atn.* **gebažgineri** *vi.* **1**. üzerine basılmış. *ťo ťloʒis cebazgeri iyondrams:* çamurun üstüne basmış bekliyor. **2**. Üzerine basarak, basa basa.
- **cebazginu** *atn.*, **gebažginu** *vi.* üstüne bastırtmak. *mjvabus kocobazginapu:* kurbağaya bastırttı.
- **cebazgu** *atn.*, **gebažgu** *ark.* basmak. *puşǩundis kocobazgu:* hayvan pisliğine bastı.
- **ceberi**, **cebaleri** *atn.,* **geǩideri** *vi.* eğik, asık, eğilmiş, asılmış. *dudi ceberi:* başı eğik, başı asık.
- **ceberi**, **cebaleri** *atn.* **1.** içirilmiş. *pucis ʒari cebaleron:* ineğe su verilmiş, içirilmiş. **2.** emzirilmiş. *mjalva ceberi berek mot ibgas?* emzirilmiş çocuk niçin ağlıyor?

- **cebğalaşe** *atn.* herhangi bir şeyi üzerine dökmeye yarayan araç. *pavri cebğalaşe.* yaprak dökmeye yarayan araç.
- **cebğalu** *atn.* **gebğalu** *ark.* üzerine dökmek. *xap̌is neži kocobğu.* kaba ceviz döktü.
- **cebğeri**, **cebğaleri** *atn.*, **gebğeri** *ark.* **1**. üzerine dökülmüş. *dişǩape gzas cebğeri naşǩu:* odunları yolun üzerine dökülmüş halde bıraktı. **2**. üzerine dökerek. **3**. döke döke.
- **cebincoleri** *atn.* körelmiş, ağzı körelmiş. *cebincoleri xami.* ağzı körelmiş bıçak.
- **cebincolu** *atn.* **gebencelu** *vi.* **1**. köreltmek. *xamis p̌ici cubincolu:* bıçağın ağzını köreltti. **2**. körelmek. *argunis p̌ici cabincolu:* baltanın ağzı köreldi.
- **cebiru** *atn.* **gebiru** *vi.* atmacayı cezbetmek için başka bir kuşu bir değnek üzerinde oynatmak. *sifteris ciceğeni cubirams:* atmacayı cezbetmek için (değnek üzerinde) çekirge kuşunu oynatıyor.
- **cebraniǩeri** *atn.,* **gebaniǩeri** *vi.* **1.** eğik, bükük, eğilmiş, bükülmüş. *mşǩvelas ti cebraniǩeri uğun:* fidanın başı eğik. 2. *Vi.* basılarak sertleşmiş/ezilmiş. *Gebaniǩeri leťa:* basılarak sertleşmiş toprak.
- **cebraniǩu** *atn.,* **gebaniǩu** *vi.* **1**. basarak/bastırarak eğdirmek, bükmek. *mşǩvelas dudi cubraniǩu:* fidanın tepesi bastırarak eğdi. **2**. basarak/bastırarak eğmek. **3.** *Vi.* üzerinde gezilerek ya da herhangi bir ağırlık uygulanarak toprak, sünger vb.'nin basılması, ezilmesi fiili. *Berepe goxtes do bergeri livadi kogeibaniǩu:* çocuklar bahçede dolaştılar ve çapalanmış tarla basıldı, ezildi, basılarak sertleşti.
- **cebureri** *atn.*, **gebureri** *ark.* yamalı, yamalanmış. *cebureri foťa:* yamalı peştemal.
- **ceburoni**, *atn.* **geburoni** *ark.* yamalanması gereken, yamalanacak kadar yırtık olan. *ham ponťuli ceburoni diyu.* bu pantolon yamalanacak duruma geldi.
- **ceburu** *atn.*, **geburu** *ark.* yamalamak. *gamaç̌irderi porça kocoburu:* yırtık gömleği yamaladı.
- **cebu3xu** *atn.* **gebu3xu** *vi.* tırmıklamak.
- **ceciberi** *atn.* **geguberi** *vi.* pişirilmiş. *ceciberi ǩorǩoťi.* pişirilmiş muhallebi.
- **cecibu** *atn.* **gegubu** *vi.* miktarı az olan bir şeyi suda pişirmek. *berek ǩorǩoťi cicibams:* çocuk kendine muhallebi pişiriyor.
- **cecineri** *atn.* **1**. üzerine yatarak. *salacas cecineri mendiyones:* sedyeye yatırarak götürdüler. **2**. üzerine yatmış halde. *kvas cecineri iyondrams:* taşın üstüne yatmış bekliyor. **3**. bastırarak. *xe cecineri:* elini bastırarak. **4**. bastırmış halde.
- **cecinu** *atn.* **1**. üzerine yatmak. *oncires kocicinu:* yatağa yattı. **2**. üzerine yatırmak. *ğureri salacas kococinu:* ölüyü sedyeye yatırdı. **3**. bastırmak. *xamis xepe kococinu:* bıçağa elini bastırdı.
- **ceçaçamideri** *atn.* boysuz, zayıf, cılız, gelişememiş. *nçayepe ceçaçamideri kodosǩudu:* çaylar cılız kaldı, boy getirmedi.
- **ceçaçamidu** *atn.* boy getirememek, cılız ve zayıf kalmak, gelişememek. *nçayi ciçaçamidu.* çay boy getiremedi, cılız kaldı, gelişemedi.
- **ceçaçxamida** *atn.* şelalenin yere çarptığı yer.
- **ceçama** *atn.*, **geçama** *ark.* dayak, dayak atma, dövme. *si ceçama giǩoren.* sana dayak gerekiyor.
- **ceçameri** *atn.*, **geçameri** *ark.* **1**. döverek, döve döve. *xoci ceçameri ceçameri uçumťu:* öküzü döve döve götürüyordu. **2**. dayak yemiş olan (kişi, hayvan).
- **ceçamoni** *atn.*, **geçamoni** *ark.* dayaklık, dayak yemeyi hak eden. *ceçamoni ǩoçi:* dayaklık adam.
- **ceçamu** *atn.*, **geçamu** *ark.* dövmek, dayak atmak. *ǩaťa moxťus ceçu:* her gelişinde dövdü.
- **ceçaneri**, **cençaneri** *atn.*, **geçaneri** *ark.* **1**. takılı. **2**. asker ya da polis. *ceçanerepe muluran:* askerler geliyor.

- **ceçxalu** *atn.* **geçxalu** *vi.* yerleri yıkamak. *mç̌ima moxťu do gzalepe ceçxu:* yağmur gelip yolları yıkadı.
- **ceçxaťu** *atn.* hızla bir yere çarpmak (sıvılar için).
- **ceçxeri**, **ceçxaleri** *atn.* **geçxeri** *vi.* yıkanmış. *mç̌imate ceçxeri gza.* yağmurla yıkanmış yol. yıkanmış durumda.
- **ceçinadu** *atn.,* **geçinadu** *vi.* görevlendirmek, iş vermek, işe koşmak. *Nana şkimik p̌anda ma cemiçinadums: annem hep beni işe koşar.*
- **ceçinadvaşe** *atn.* işe koşulan, kullanılan kişi. *a ceçinadvaşeti ma komiyonun:* benim de işe koşacağım biri var.
- **ceçitu** *atn.,* **geçitu** *vi.* **1**. üzerinde yarmak, bir şeyin üzerine koyarak yarmak. *dişǩas cedu do kocoçitu:* odunun üzerine koyarak yardı. **2**. son anda kurtulmak, sıyırmak, paçayı kurtarmak. oğvaruşe kocevuçiti. ıslanmaktan son anda kurtuldum.
- **ceçvaloni** *atn.* fırlatıp atılması gereken. *ceçvaloni domayu.* atılacak duruma geldi.
- **ceçvalu** *atn.* fırlatmak, fırlatıp atmak. *diǩaçu do livadi ǩale kocuçu:* tutup bahçeye doğru fırlattı.
- **ceç̌adaşe** *atn.* çakma işine yarayan araç. *ǩafri ceç̌adaşe:* çivi çakmaya yarayan araç.
- **ceç̌aderi** *atn.* **geç̌ǩaderi** *vi.* üzerine çakılmış. *ceç̌aderi pi3ari:* yere çakılmış tahta.
- **ceç̌adu** *atn.* **geç̌ǩadu** *vi.* üzerine ya da üzerinden çakmak. *pi3aris ǩafri koco ç̌adu.* tahtanın üzerine çivi çaktı.
- **ceç̌alu** *atn.,* **geç̌alu** *vi.* **2**. bir şeyin üzerine dikmek. *mpuli porças koco ç̌u:* düğmeyi gömleğin üzerine dikti.
- **ceç̌alu** *atn.*, **geç̌ǩapu** *ark.* **1**. başlamak. *obgaru koco ç̌u.* ağlamaya başladı. *dulyas ağani co ç̌u.* işe yeni başladı.
- **ceç̌amberi** *atn.* **geç̌aberi** *vi.* 1. üzerine yapışmış. 2. Üzerine yapıştırılmış.
- **ceç̌ambu** *atn.* **geç̌abu** *vi.* üzerine yapıştırmak. *celaxunas olağune koca ç̌ambu.* oturacağa sakız yapıştı.
- **ceç̌apa** *atn.*, **geç̌ǩapa**, **geç̌ǩapule** *ark.,* **daç̌ǩapuri** **1**. baslangıç. *dulya ceç̌apa.* işe başlangıç. **2**. başlangıç yeri. *gza ceç̌apas miyondri.* yolun başında beni bekle. **3**. önsöz.
- **ceç̌apxu** *atn.* **1**. çarpmak. *dudi kvas koco ç̌apxu:* başını taşa çarptı. **2**. üzerine saldırarak kapmaya çalışmak. žiru şǩala kocaç̌apxu: gördügü gibi kapmak için üzerine atladı.
- **ceç̌eri** *atn.* **geç̌ǩeri** *ark.* **1**. başlanmış. *ceç̌eri dulya.* başlanmış iş.
- **ceç̌eri** *atn.*, **geç̌eri** *vi.* **2**. üzerine yamalanmış. *mbela ceç̌eri fo ťa:* üzerine bez yamalanmış peştemal.
- **ceç̌inaxu** *atn.* oldugu yerle bir ederek ezmek. *menç̌veşe pili ťas koco ç̌inaxu:* sigara izmaritini sobanın üzerinde ezdi. **2**. ezilmek. *ǩa ťu*, *gzas koci ç̌inaxu:* kedi yolun üzerinde ezildi.
- **ceç̌irderi** *atn.* yırtılarak indirilmiş. *ceç̌irderi resimi.* yırtılarak indirilmiş resim.
- **ceç̌irdu** *atn.* yırtıp indirmek. *ǩodaşe resimi ceç̌irdu.* duvardan resmi yırtarak indirdi.
- **ceç̌veri** *atn.*, **geç̌veri** *vi.* üzeri yanmış, üzerinde yanmış.
- **cedaduleri** *atn.* **1**. kuluçka döneminden çıkıp, tekrar yumurtlama dönemine girme hali (tavuk için). **2**. *mec.* güzelleşmiş, kendine bakmaya başlamış.
- **cedadulu** *atn.* **1**. tavuğun kuluçka döneminden çıktıktan sonra tekrar yumurtlamaya hazır duruma gelmesi fiili. *korme kocidadulu:* tavuk, kuluçka döneminden çıktı.
- **cedageri** *atn.* **gedageri** *vi.* sert bir yüzeyin üzerinde kesilmiş, enlemesine doğranmış, çentilmiş, çentik. *ǩudeli cedageri:* kuyruğu kesilmiş.
- **cedagu** *atn.* **gedagu** *vi.* 1. Bir nesneyi sert bir yüzeyin üzerine koyarak kesmek. *ǩa ťus ǩudeli dişǩas cedves do kocudages:* kedinin kuyruğunu odunun üzerine koyup kestiler. **2**. çentik açmak, işaret koymak. *biǩas kocudagu:* çubuğun üzerinde çentik açtı. **3**. *mec.* kestirip atmak. *haşon ya ťǩu do kocemidages:* böyledir deyip kestirip attı.

- **cedanǯeri** *atn.* aşağı çekilmiş, seviyesi düşürülmüş, indirgenmiş. *fiťili cedanǯeri lamba.* fitili aşağı çekilmiş lamba.
- **cedanǯu** *atn.* aşağı çekmek, seviyesini düşürmek, indirgemek. *lambas fiťili cudanǯu.* lambanın fitilini aşağı çekti.
- **cedaşǩeri** *atn.* oturma veya yatma sırasında zeminden kaynaklanan rahatsız olma durumu. *ǩulis var domaxunen mundi cedaşǩeri miğun:* iskemleye oturamıyorum popom sert zeminden dolayı rahatsız.
- **cedaşǩu** *atn.* oturulan yerin rahatsızlık verici olması. *baba ǩulis doxunu te var cidaşǩen:* babadan kalan iskemlede oturmaktan rahatsız olunmaz.
- **cedgalu** *atn.*, **gedgalu** *vi.* kurmak. *saaťi kocudgu:* saati kurdu. *ğuni 3ipris kocudgu:* arı kovanını gürgene kurdu. *ragi cudgams:* tuzak kuruyor.
- **cedgeri**, **cedgaleri** *atn.* **gedgeri** *vi.* kurulmuş, kurulmuş durumda. *cedgeri ğuni.* kurulmuş arı kovanı.
- **cedgineri** *atn.* **gedgineri** *vi.* **1**. bir işe ya da yola koyulmuş olmak, yola çıkmış olmak. *gzas cedgineri vorťi:* yola koyulmuş durumdaydım. *dulyas cedgineri vorťi:* işe koyulmuş haldeydim. **2**. *atn.* çok iştahlı, hararetli. *ham ndğalepes cedgineri vore:* lerde yeme isteği çok, çok iştahlıyım. **3**. *atn.* aşermiş, hamile kadınların bazı yiyecekleri aşırı yeme arzusu içinde olması durumu.
- **cedginu** *atn.* **gedginu** *ark.* **1**. işe ya da yola koymak, yolcu etmek. *ǩoçimuşi gzas kocodginu:* kocasını (adamını) yola koydu, yolcu etti. **2**. yol vermek, göndermek. *ağani nusa gzas kocodgines:* yeni gelini yola koydular. **3**. *mec.* aşermek, aşırı yeme isteği duymak. daha çok kadınların hamilelik dönemlerinde görülür.
- **cedi3ineri** *atn.* **geži3ineri** *vi.* alaylı, alay ederek. *a m3iǩa cedi3ineri ixap̌as:* biraz alaylı konuşuyor.
- **cedi3inu** *atn.* **geži3inu** *vi.* alay etmek, gülmek. *ǩoçis var cadi3eran:* insana gülmezler, alay etmezler. *him hamus mo cadi3e:* ona buna gülme, alay etme.
- **cedvalu** *atn.* **gedvalu** *ark.* **1**. koymak. *sťolis karťali kocedu.* masaya kağıt koydu. **2**. isim koymak, isim vermek. *beres yoxo kocodu.* çocuğun ismini koydu. **3**. para yatırmak. *bangas cençareri kocedu.* bankaya para yatırdı, koydu. **4**. yazgılı olmak. *haşo cemoǯuťes:* alın yazımız böyle idi. *miyape cemoǯuťes:* alın yazımızda, kaderimizde neler varmış.
- **cedveri**, **cedvaleri** *atn.* **gedveri** *vi.***1**. konmuş. isim verilmiş, ismi konmuş. *yoxo cedveri bere:* isim koyulmuş çocuk. **2**. birini adıyla anmak, isim vermek. *ixap̌aťaşa mitis yoxo mo cedum mi na on ignapasere:* konuşurken ad verme, kim olduğu anlaşılır.
- **cefelu** *atn.* **gefelu** *vi.* üzerinde dilimlemek, parçalar halinde kesmek. *ǩasťane pi3aris kogefelu:* kabağı tahtanın üzerinde dilimledi.
- **cefloxťeri** *atn.* **gefroxteri** *vi.* **1**. şişikliği inmiş. **2**. sakinleşmiş, yatışmış.
- **cefloxťinu** *atn.* **gefroxtinu** *vi.* **1**. şişikliği indirmek. **2**. *mec.* yatıştırmak, sakinleştirmek. *mitis va cafloxťinu:* kimse sakinleştiremedi.
- **cefloxťu** *atn.* **gefroxtu** *vi.* **1**. inmek, havası kaçmak. *mbarerepe şǩimi kocofloxťu:* şişiklerim indi. **2**. *atn., mec.* yatışmak, sakinleşmek. *opşa xuçeli orťu uǩai uǩai kocofloxťu:* çok kızgındı daha sonra yatıştı, kızgınlığı geçti.
- **cegaperi** *atn.* **gegaperi** *ark.* alışkın, alışık. *cegaperi laxerişe xavi on/ren:* alışmış kudurmuştan beterdir. *Lazuri oxap̌arus berobaşe cevagi.* Lazca konuşmaya çocuklukta alıştım.
- **cegapu** *atn.***gegapu** *ark.* alışmak. *çumanişe moselus kocevagi.* sabahtan kalkmaya alıştım. *sǩani dixo osǩudus va cevagi.* sensiz yaşamaya alışamadım.
- **cegineri** *atn.* **gegineri** *vi.* alıştırılmış, alışkanlık kazandırılmış. *xavi cegineri bere:* kötüye alıştırılmış çocuk.

- **ceginu** *atn.* **geginu** *vi.* alıştırmak. *ǯiǩara oşu mo coginam:* sigara içmeyi alıştırma. *onçiru kocoginu:* yüzmeye alıştırdı.
- **cegoru** *atn.*, **moǩitxu**, **mentfalu** *ark.* ziyaret etmek. *eze bula cebgori.* eze teyzeyi ziyaret ettim. *doğuru do a va cemagoru.* öldü de bir ziyaret edemedim.
- **cegurcolu** *atn.* üzerine sürtmek, ovalamak. *pi3aris xepe cugurcolams:* tahtaya elini sürtüyör, tahtayı eliyle ovalıyor.
- **cegutu** *atn.* **gedgitu** *ark.* **1**. üzerinde durmak. *gzas kocegutu:* yolun üzerinde durdu. **2**. koyulmak, başlamak. *dulyas kocebgutit:* işe koyulduk. *ma vulu ya do gzas kocegutu:* ben gidiyorum diye yola koyuldu. **3**. yol kesmek. *p̆ilare ya do gzas kocugutu:* öldürmek için yolunu kesti.
- **cegvacu** *atn.* **domç̌ǩeşu** *ark.* yerleşmek.
- **cegzalu** *atn.*, **gegzalu** *vi.* üzerinde ateş yakmak. *ğerepe gzas kocogzu.* yolun üzerinde mısır saplarını yaktı. *cesareri bozok guris daçxuri kocugzu.* sarışın kız yüreğine ateş yaktı.
- **cegzeri**, **cegzaleri** *atn.* **gegzeri** *vi.* üzerinde yakılmış, yakılmış halde. *daçxuri gzas cegzaleri naşǩves:* ateşi yolun üstünde yakıp bıraktılar.
- **ceğaleri** *atn.* meyvelerin yeni olgunlaşmış hali. *ombri ceğaleron/ ren:* erik, yeni olgunlaşmış.
- **ceğalu** *atn.* **1**. ağarmak, güneşin, günün doğması. *mjora ceğalums:* güneş doğuyor. *ora ceğalums:* gün doğuyor. **2**. (meyveler için ) olgunlaşmaya başlamak. *mbuli ceğalu:* kiraz olgunlaşmaya başladı. *mǯu ceğalu:* karayemiş olgunlaşmaya başladı.
- **ceğaleri** *atn.* yeni olgunlaşmış.
- **ceğalveri** *atn.* güneşin doğdugu yön ve bu yöne denk düşen kaçkarların batısında kalan dağın adı. bu dağa türkçe'de "*cigalver*" denmektedir.
- **ceğareri** *atn.* **geğareri** *ark.* yukarıdan aşağı çekilmiş çizgi, diklemesine çizgili olan. *hakele ceğareron/ ren:* buradan dik çizgi çekilmiş.
- **ceğaru** *atn.* **geğaru** *ark.* dik çizgi çekmek, düz bir yüzeyin üzerinde veya üzerini çizmek. *tefťeris koceğaru:* deftere çizgi çekti.
- **ceğiru** *atn.* **geğiru** *vi.* yere doğru işaret etmek, yerdeki bir şeyi göstermek. *ǩiti titude coğirams:* parmağını yere doğru işaret ediyor.
- **ceğlundu** *atn.* boğazda tıkanmak, tıkanıp kalmak. *cari alis kocemiğlundu.* ekmek boğazıma tıkandı.
- **ceğmaleri** *atn.* **geğeri** *vi.* indirilmiş, aşağı indirilmiş. *oşǩuri serendeşe ceğmaleron/ ren:* elma serenderden indirilmiş.
- **ceğmalu** *atn.* **geğmalu** *vi.* indirmek, aşağı indirmek. *n3aşe ciğu:* gökten indirdi. *ponťuli burgulişa kociğu:* pantolonu dizine kadar indirdi. *uğu ťu yaği noğaşe kociğu.* elindeki yağı çarşıya indirdi.
- **ceğoberi** *atn.* **geğoberi** *ark.* kesilmiş, kapatılmış yol. *nakele golaxťare ceğoberon gza sǩani.* nereden geçeceksin yolun kesilmiş, kapatılmış.
- **ceğobu** *atn.* geğobu *ark.* kesmek, kapatmak, geçişine izin vermemek yol. *gza cemiğobu.* yolumu kapattı, yolumu kesti, geçmeye izin vermedi.
- **ceğureri** *atn.***geğureri** *ark.* bir şeyin üzerinde ölmüş. *oncires ceğureri bžirit.* yatakta ölü bulduk.
- **ceğurineri** *atn.* **geğurineri** *ark.* bir şeyin üzerinde öldürülmüş. *oncire muşis ceğurineri ncaťu:* yatağında öldürülmüş halde yatıyordu.
- **ceğurinu** *atn.* **geğurinu** *ark.* yattığı yerde öldürmek.*oncires kocoğurines:* yatağında öldürdüler.
- **ceğuru** *atn.*, **geğuru** *ark.*bir şeyin üzerinde ölmek. *celaxunas koceğuru:* sedirin üstünde öldü.

- **cexak̆aru** *atn.* **gexak̆aru** *vi.* üzerini kazımak, kazıyıp almak. *k̆odas na žu ťu ǯin ťili cexak̆aru:* avludaki kuş pisliğini kazıdı, kazıyıp aldı.
- **cexarxalinu**, **cexaşk̆alinu** *atn.* kısa bir an için kaynatmak. *a şvacis kocoxarxalinu:* kısa bir anda kaynattı.
- **cexarxalu**, **cexaşk̆alu** *atn.* **gexarxalu** *vi.* kısa bir süre kaynamak. *a kocexarxalas dubağun:* biraz kaynasın yeter.
- **cexaru** *atn.* **gexaru** *vi.* **1**. *atn.* üzerini tırnaklamak. *xe k̆ap̆ula cuxaru:* elinin arkasını tırnakladı. **2**. *vi.* üzerinde yırtmak.
- **cexedineri**, **cexuneri** *atn.* **gexuneri** *vi.* **1**. üzerine oturmuş. *k̆ulis cexedineri:* iskemleye oturmuş halde. **2**. üzerine oturarak. *k̆ulis cexedineri ixvamams:* iskemleye oturarak ibadet ediyor.
- **cexedinu**, **cexedu** *atn.* **gexedu** *vi.* üzerine oturmak. *k̆ulis cexedinu gorums:* iskemleye oturmak istiyor.
- **cexelera** *atn.* dost olmayanları sevindirecek, mutlu edecek olumsuz durum. *him hamuşi cexelera deviyit.* onun bunun durumumuzdan mutlu olacağı bir hale geldik.
- **cexelu** *atn.* **gexelu** *vi.* Dost olmayan birinin yaşadığı olumsuzluğa sevinmek. *oncğoren celeri k̆oçis var cixelinen:* ayıptır düşmüşe gülünmez/düşman olsada düşen birinin yaşadığı olumsuz duruma sevinilmez.
- **cexorxu** *atn.* **gexorxu** *vi.* üstten aşağıya doğru gelişi güzel budamak. *isma ǯak 3iprişi tudeni arape celaxorxu:* ismaǯa gürgenin alt dallarını kesti.
- **cexoronu** *atn.* **gexoronu** *vi.* olduğu yerde, yerli yerince horon oynamak. *dgun svas cixoronams:* durduğu yerde horon oynuyor.
- **cexosaru** *atn.* **gexosaru** *vi.* üstten alta doğru dikizlemek, gözlemek, aşağıya doğru gözünü dikmek. *toli na var ažiren şeni musafis coxosarams:* gözleri görmediği için kurana gözlerini dikmiş.
- **cexosk̆inu** *atn.* **gexro3kinu** *vi.* bir şeyin üzerinde gebertmek, gebertmek. *mtugi on3xenis kocoxosk̆inu:* fareyi tavan arasında gebertti.
- **cexosk̆u** *atn.* **gexro3ku** *vi.* oldugu yerde gebermek. *ğeci nca ťu svas kocexosk̆u:* domuz yattığı yerde geberdi.
- **cexťimu** *atn.*, **gextimu** *vi.* inmek. *ncaşe kocex ťu:* ağaçtan indi.
- **cexuneri** *atn.*, **gexuneri** *vi.* üzerine oturmuş halde. *n3xenis cexuneri:* ata binmiş halde, atın üstünde.
- **cexunu** *atn.*, **gexunu** *vi.* **1.** üzerine oturtmak. *Ǩa ťu k̆ulis kocoxunu:* kediyi imskemlenin üzerine oturttu. **2.** Bindirmek. *tirenis kocoxunu*, *dudi cobu do k̆arabaluğis gvanam ťu:* onu tirene bindirdi ve başını eğip kalabalığa karıştı. **3.** Resmetmek. *Kar ťalis a coğori kogyoxunu:* kağıda bir köpeği resmetti.
- **cexvalu** *atn.*, **gembralu** *ark.* **1**. Bir ocağın büyümesi, bir ocakta aile bireylerinin çoğalması. õ *cevixvet:* ocağımız büyüyor. 2. çoğalmak, türemek, üremek. õ *berepe cemaxves:* Çocuklarımız çoğaldılar. **3**. çoğaltmak, türetmek. õ *k̆oçik berepe cexu:* adam çocukları çoğalttı.
- **cexvalu** *atn.*, **gexvalu** *ark.* **1**. aşağıya doğru dökmek. õ *k̆abanişe le ťa cexu:* bayırdan aşağı toprağı döktü. **2**. Aşağıya doğru dökülmek. *ǯarmaşe dişk̆a cixu:* yığından odun döküldü.
- **cexvalu** *atn.*, **gexvalu** *vi.* **1** balgam çıkarmak. **2**. öksürmek.
- **cexvalu** *atn.*, **geşvelu** *ark.* yoğurmak. *cari kocoxu:* ekmek yoğurdu.
- **cexvaťu** *atn.*, **gexoru** *vi.*, **gek̆ibinu** *ark.* dişlemek, ısırmak. õ *m3xulis cuxva ťu:* armutu dişledi, ısırdı.
- **cexveri** *atn.* **gemraleri** *ark.* **1**. çoğalmış, artmış, türemiş, üremiş. *berete cexveri oxori.* çocukla çoğalmış ev.

- **cexveri** *atn.*, **gexveri** *ark.* **2**. üsten aşağıya doğru dökülmüş. õ *ǯarmaşe cexveri dişǩa.* yığından dökülmüş odun.
- **cexveri** *atn.*, **geşveleri** *vi.* **3**. yoğrulmuş. õ *cari cexveri:* yoğrulmuş ekmek.
- **ceilu** *atn.*, **geqilu** *xp.*, **geilu** *vi.* bulunduğu yerde vurup öldürmek. *A Ğeci tamli tude kocevoili:* bir domuzu çalının dibinde vurup öldürdüm.
- **cejgineri** *atn.*, **gecgineri** *vi.* üstünlük kurmuş, galip galmiş, öne çıkmış.
- **cejginu** *atn.*, **gecginu** *ark.* yenmek, galip gelmek, üstünlük kurmak, üstün gelmek. *oxorcalepek komolepes oxap̆aruşe cujgines:* konuşma konusunda kadınlar erkeklerden üstün geldiler.
- **cejgiraşe**, **cejiraşe** *atn.*, **gejilaşe** *vi.* silgi. *cejgiraşe gomindunu:* silgimi kaybettim.
- **cejgureri** *atn.* üstü yanıp kavrulmuş. *nçayi cejgureri on/ ren:* çayın üzeri yanmış durumda.
- **cejguru** *atn.* **1**. üzerinde yakmak, üstünü yakmak. *ğerepe puşǩundi jinǩale kocejguru:* mısır saplarını hayvan pisliğinin üzerinde yaktı. **2**. üzeri yanmak, üstünde yanmak. *opşa na mtu şeni nçayepe kocijgures:* çok kar yağdığı için çayların üzeri yandı.
- **cejireri** *atn.*, **gejileri** *ark.* silinmiş, silik. *nǯarape cejireri na on şeni var izi ťen:* yazılar, silinmiş olduğu için okunmuyor.
- **cejiru** *atn.* **gejilu** *ark.* silmek. *mtel nǯarape cejiru.* tüm yazıları sildi. *hani mot var cijiren?* bunlar niye silinmiyor?
- **cejulineri** *atn.*, **geputxineri** *ark.*, **ceputxineri** *arş.* uçurulmuş, salı verilmiş. *cejulineri ǩinçi goiktu:* uçurulmuş kuş geri döndü.
- **cejulinu** *atn.*, **geputxinu** *ark.*, **ceputxinu** *arş.* uçurmak, uçurtmak. *sifteri cojulinu:* atmacayı uçurdu.
- **cejvalu** *atn.* **geputxu** *ark.* **ceputxu** *arş.* uçmak, uçup gitmek. *xepes na dolomoǩaçu ťu ǩinçi cemiju.* elimde tuttuğum kuş uçup gitti. *ixi diyu do ceju.* yel olup uçtu.
- **cejveri** *atn.* **geputxeri** *ark.* uçmuş, uçup gitmiş. *cejveri ǩinçişi ǩap̆ulaşe var ǯeǩoʒes:* uçup gitmiş kuşun arkasından bakılmaz.
- **cekarçaleri** *atn.* boyu uzamamış, cılız kalmış. *ʒoineri nçayepe cekarçaleri kodosǩudes:* bu yılki çaylar cılız kaldılar.
- **cekarçu** *atn.* boyu uzamamak, cılız kalmak. *nçayepe cikarçes:* çayların boyu uzamadı, cılız kaldı.
- **cekçanderi** *atn.*, **gekçaneri** *vi.* soluk, solgun, soluklaşmış, beyazlaşmış. *dudi cekçanderi:* saçı başı ağarmış, kırlaşmış, kır saçlı.
- **cekçandu** *atn.*, **gekçanu** *ark.* soluklaşmak, ağarmak, kırlaşmak. *mandili muşi cikçandu.* türbanının rengi soluklaştı, beyazlaştı. *derdi do merağı te dudi cemakçandu.* dert ile meraktan saçım başım ağardı.
- **cekosu** *atn.*, **gekosu** *vi.* silip süpürmek, süpürüp götürmek. *oruba mox ťu do gzalepe cekosu.* dere gelip yolları süpürdü, süpürüp götürdü.
- **cekoteri** *atn.*, **gekoťeri** *vi.* aşağıya doğru katlanmış, bükülmüş.
- **cekotu** *atn.*, **gekoťu** *vi.* aşağıya doğru katlamak, bükmek. *ǩuçxemodvala mo cekotum.* ayakkabını arkaya doğru katlama.
- **Cektala** *atn.* **1**. iyileşme, tedavi olma. *Muǩu tutan xas ťanes ncas do a cektala muşi var iyu:* kaç zamandır hastanede yatıyor ama bir türlü iyileşmeye başlamadı. **2**. tedavi olma süreci, iyileşme süreci.
- **cektalu** *atn.* iyileşmek, tedavi olmak, sağlığına kavuşmak, yaranın iyileşmesi. *Muǩu tuta zabuni vor ťi. Ağani cevikti:* kaç aydır hastaydım. Yeni iyileştim.
- **cekteri** *atn.* iyileşmiş, tedavi olmuş. *cekteri na or ťu ǩoçi doğuru:* iyileşmiş adam öldü.
- **cektineri** *atn.* iyileştirilmiş, tedavi edilmiş. *zabuni cektineri on/ ren:* iyileştirilmiş halde.
- **cektinu** *atn.* iyileştirmek, tedavi etmek. *ťox ťorik cemoktinu:* doktor beni iyileştirdi.

- **cekturu art**, **cemturu** *atn.*, **gekturu** *ark.* yenisi ile değiştirmek. *ǩa ťa ndğas şei cikturams:* hergün elbise değiştiriyor
- **ceǩaçinu** *atn.*, **gekaçinu** *vi.* velveleye vermek, gürültüye boğmak. *eze bulak xolo karma ťe zeni coǩaçinu:* eze bula yine karmaťe zeni'yi gürültüye boğdu. *dubağun eze bula çoyi mo coǩaçinam!* yeter eze bula köyü gürültüye boğma!
- **ceǩaçu** *atn.* üzerine tutmak. *ťiğani pili ťas coǩaçams:* tavayı ateşe tutuyor. *ťufeği titude coǩaçi.* tüfeği aşağıya doğru tut.
- **ceǩaneri** *atn.*, **genǩaneri** *vi.* **1**. aşağıya doğru atmış. **2**. aşağıya doğru sallamış. **3**. aşağıya doğru sallayarak, atarak. *dudi ceǩaneri ceǩaneri mulu ťu:* başını sallaya sallaya geliyordu.
- **ceǩanu** *atn.* üstten aşağıya doğru tutup atmak, üzerine doğru atmak, sallamak. *ncaşe m3xuli kocoǩanu.* ağaçtan aşağıya armut attı.
- **ceǩanu** *atn.*, **genǩanu** *ark.* aşağıya doğru sallamak. *dudi cemiǩanams:* bana başını sallıyor.
- **ceǩap̌inu** *atn.,* **geǩap̌inu** *ark.* **1**. koşarak ya da çabuk bir şekilde üstten aşağıya inmek. *ncaşe cuǩap̌u.* çabucak ağaçtan indi. *dvaguru şǩala noğaşe cuǩap̌u.* duyduğunda hemen çarşıya, şehre indi. **2**. çabucak ısırmak, ağızla kapmak. *caris a kocaǩap̌inu ma guri momiç̌ordu.* ekmeği dişleyişini görünce ödüm koptu.
- **ceǩitxu** *atn.* **geǩitxu** *ark.* tekrar sormak, bir daha sormak. *var ognu şeni cemoǩitxams:* anlayamadığı için tekrar sordu.
- **ceǩlimeri** *atn.*, **geǩnimeri** *vi.* tutunmuş. *tamlis ceǩlimeri ixorinams:* çalıya tutunmuş horon oynuyor. **2**. tutunarak. *aras ceǩlimeri kocef ťi.* dala tutunarak indim.
- **ceǩlimu** *atn.* **geǩnimu** *ark.* tutunmak, tutarak kavramak. *xes kocemaǩnu.* elime tutundu. *aras kocaǩnu.* dala tutundu.
- **ceǩoderi** *atn.* kapalı, kesik, kapatılmış. *gza ceǩoderi naşǩves:* yolu kapatılmış halde bıraktılar.
- **ceǩodu** *atn.* kapamak, kesmek. *gza cemiǩodes:* yolu kapadılar.
- **ceǩoreri** *atn.*, **geǩoreri** *vi.* bir yere bağlanmış. *bere oncires ceǩoreri naşǩves:* çocuğu yatağa bağlanmış halde bıraktılar.
- **ceǩore3xu** *atn.*, **geǩoro3xu** *ark.* üzerine saymak. *cenç̌areri xes kocuǩore3xu:* parayı eline saydı.
- **ceǩoru** *atn.*, **geǩoru** *ark.* bağlamak, bir zemin üzerine monte etmek. *toyç̌ite oncires kocoǩoru.* iple yatağa bağladı.
- **ceǩusťoreri**, **cebincoleri** *atn.*, **gecunculeri**, **gebenceleri** *vi.* ağzı körelmis, kesicilik özelliğini yitirmiş. *ceǩus ťoreri xami.* kör bıçak.
- **ceǩusťoru** *atn.*, **gecunculu**, **gebencelu** *vi.* köreltmek, körelmek. *argunis p̌ici caǩus ťoru.* baltanın ağzı köreldi.
- **ceǩu3xeri** *atn.*, **geǩun3xeri** *vi.* uyanmış, uyanık. *ncirişe ağani ceǩu3xeri vor ťi.* uykudan yeni uyanmıştım.
- **ceǩu3xineri** *atn.*, **geǩun3xineri** *vi.* uyandırılmış. *mo uyoxam ceǩu3xineri vore:* (onu) çağırma uyandırmışım.
- **ceǩu3xinu** *atn.* **geǩun3xinu** *ark.* **1**. uyanmak. *ncirişe ağani ceǩu3xu:* uykudan yeni uyandı. **2**. uyandırmak. *nciris na or ťu bere coǩu3xinu:* uykudaki çocuğu uyandırdı.
- **cek3alu** *atn.*, **gek3alu** *ark.* oldugu yerde ya da bir şeyin üzerinde çürümek. *tipepe onas kocek3es:* çayırlar tarlada çürüdüler. *dida mitik var 3adu do oncires kocek3u:* yaşlı kadını kimse bakmadığı için yatağında çürüyüp gitti.
- **cek3eri** *atn.*, **gek3eri** *ark.* üzerinde, üstünde çürümüş. *nçalape livadis cek3eri kelabğun:* mısır samanları tarlada çürümüş duruyor.

- **cek3inu** *atn.*, **gek3inu** *ark.* bir şeyin üzerinde ya da oldugu yerde çürütmek. *nusalepek koǩobazges do nçalape livadis kocok3ines:* gelinler inatlaştılar ve mısır samanlarını tarlada çürüttüler. ham xoržak guri cemik3inu: bu kadın yüreğimi çürüttü.
- **celabalu** *atn.*, **gelabalu** *vi.* **1**. aşağıya dökmek. *xes ʒari celubams:* eline su döküyör.
- **celabalu** *atn.*, **gelaǩidu** *ark.* **2**. asmak. *porça ǩanças kocelabu:* gömleği askıya astı.
- **celabaru** *atn.*, **gelabaru** *vi.* aşağıya doğru esmek. *ixi tiʒale celabas:* rüzgâr aşağıya doğru esiyor.
- **celabazgu** *atn.*, **gelabažgu** *vi.* ucuna ya da kenarına basmak. *aras ǩuçxe kocelabazgu.* bir dala ayağını bastı.
- **celabğalu** *atn.*, **gelabğalu** *vi.* **1**. üzerine ya da içine dökmek. *celaxunas neǯi kocelabğu.* oturacağın üzerine ceviz döktü.
- **celabğalu** *atn.*, **gelabğalu** *vi.* **2**. traş etmek, kesmek. *ç̆opu do pimpilepe celubğu.* yakalayıp sakallarını traş etti.
- **celacinu** *atn.* kenarına ya da ucuna yatmak. *bere colasere ǩilavis celancas:* çocuk düşecek kenarda yatıyor.
- **celaçitu** *atn.*, **gelaçitu** *vi.* aşağıya doğru yarmak. *ncas ara celuçitu:* ağacın dalını kesti.
- **celaç̆apxu** *atn.* aşağıya doğru çarpmak, vurmak. *sazis celuç̆apxams:* sazın tellerine vuruyor.
- **celaç̆irdu** *atn.*, **gelaç̆ǩidu** *vi.* aşağıya doğru çekip koparmak. *luğiş ara celaç̆irdu:* incirin dalını çekip kopardı.
- **celadvalu** *atn.*, **geladvalu** *vi.* **1**. kenara, kenarına ya da ucuna koymak. *noşonis ǩuzepe koceladu:* rafa kaşıkları koydu. **2**. *atn., mec.* üzerine eklemek, üzerine koymak, katmak. *porça eç̆opumu şeni cenç̆areri va emanç̆u do himuk celemidu:* gömlek almak için para yetmedi de o kattı, ekledi. **3**. *ark.* lokmanın boğaza takılması.
- **celagutineri** *atn.*, **geladgitineri** *ark.* **1**. kenarında durmuş. **2**. kenarında durarak. **3**. tekleye tekleye. **4**. *mec.* kekeleyerek. *celagutineri ixap̌as:* kekeleyerek konuşuyor.
- **celagutinu** *atn.*, **geladgitinu** *ark.* **1**. ucunda ya da kenarında durmak. *idu do ǩaťaťiris kocelagutu:* gidip kapı eşiğinde durdu. **2**. *mec.* durarak konuşmak, tekleyerek konuşmak, kekelemek. *çeçezi diyu, ixap̌a ťaşa kocelagutun.* kekeme olmuş, konuşurken kekeliyor.
- **celağareri** *atn.*, **gelağareri** *ark.* yukarıdan aşağıya doğru çekilmiş çizgi, dik çizgi.
- **celağaru** *atn.*, gelağaru *ark.* aşağıya doğru çizmek, çizgi çekmek. *ǩodas celağaru:* duvara çizgi çekti.
- **celağmaleri** *atn.*, **gelağameri** *ark.* aşağıya doğru indirilmiş. *ergaťi celağmaleri naşǩu:* teleferiği aşağıya indirilmiş halde bıraktı.
- **celağmalu** *atn.*, **gelağmalu** *ark.* (cansızlar için) aşağıya doru indirmek. *nana sǩanik livadi ǩudelis giyondrams toyç̆i eç̆opi do koceluği.* annen bahçenin sonunda seni bekliyor, ipi alıp ona götür.
- **celaxedu**, **celaxedinu** *atn.*, **gelaxedinu** *ark.* ucuna ya da kenarına oturmak. *luği aras celaxedi do ťrağodumťi ndğalepe p̌oťe vati gomoç̆ondras:* incir dalına oturup türkü söylediğin günleri asla unutmayacağım.
- **celaxuna** *atn.*, **gelaxuna** *ark.* 1. Oturacak, oturulan yer, oturmaya müsait yer. *Celaxunay celaxer / hem nç̆arum do hem coʒer:* oturacakta oturuyorsun / hem yazıyor hemde yazdıklarına bakıyorsun.
- **celaxunu** *atn.*, **gelaxunu** *ark.* ucuna ya da kenarına oturtmak. *layç̆i ǩaťaťiris kocelaxunu.* köpeği kapı eşiğine oturttu.
- **celakosu** *atn.*, **gelakosu** *ark.* **1**. aşağıya doğru süpürmek. *mxişolyape tiʒale celakosi.* ekmek kırıntılarını aşağıya doğru süpür. **2**. Mec. bir durumdan dolayı kişi ya da grubun tüm olumlu yönlerini yok saymak. *a na giʒvasere var gaxenuǩo iritevuli celakosums:* söylediğini bir kez yapamazsan, tüm herşeyi siliyor, yok sayıyor.

- **celak̆ap̆inu** *atn.*, **gelak̆ap̆inu** *ark.* aşağıya doğru koşmak, koşarak inmek. *babamuşik uk̆iyu şk̆ala nanamuşitere celuk̆ap̆u.* babası bağırır bağırmaz, aşağıda bulunan annesine doğru koştu.
- **celak̆limu** *atn.* kenarına ya da ucuna iliştirmek, takmak. *paltus cenç̌areri koceluk̆limu.* ceketine para iliştirdi.
- **celaleri** *atn.* **1**. isteği kaçmış, isteksizleşmiş. *celaleri puci.* çiftleşme isteğinden soğumuş, hevesi kaçmış inek. **2**. isteğini yitirmiş, isteksiz. *pucik ham ndğalepes var k̆iyams celaleri on/ ren:* inek lerde bağırmıyor, isteğini yitirmiş durumda, isteksiz.
- **celalu** *atn.* hevesi kaçmak, isteksizleşmek. genellikle hayvanların çiftleşme isteklerinin sona ermesi durumunu ifade etmek için kullanılır. *pucik xoci va gorums*, *aşk̆va celalu:* inek öküz istemiyor, artık isteksiz.
- **celamtumani** *atn. 3ad.* Celamtume.
- **celançxvalu** *atn., mec.* zararına olduğu halde bir iş için harcama yapmak, ek harcamada ya da masrafta bulunmak. *hamuti sk̆ani çxo t̆i dulyas celevunçxvare:* bunu da senin kötü işine harcayacağım. *hik̆u celanç̌areriti si celeginçxvare:* o kadar parayı da senin için harcayacağım.
- **celant̆oru** *atn.* aşağı yanaştırmak. *k̆uli tiʒale celan t̆ori.* iskemleyi aşağı ya doğru kaydır.
- **celapinu** *atn.*, **gelapinu** *ark.* **1**. aşağıya doğru gütmek, yollamak. *pucepe tiʒale kocelupinu:* sığırları aşağıya doğru güt, götür. **2**. ucuna sermek, aşağıya doğru sermek, yaymak. *ç̌ubri pavrişi enç̌ilepe kvas kocelupinu:* kestane yaprağının bağlarını taşın üzerine serdi, ucuna serdi.
- **celapsalu** *atn.*, **gelapsalu** *ark.* aşağıya doğru işemek. *berek k̆u t̆u gamiğu do pencere do ʒale celapsu.* çocuk pipisini çıkarıp pencereden aşağıya işedi.
- **celask̆udu** *atn.*, **gelaskidinu** *ark.* ucunda kalmak. *serende perçes mandili şk̆imi kocelask̆udu:* serendenin balkonunda baş örtüm kaldı.
- **celast̆eri** *atn.* parlamış, bilenmiş. *celas t̆eri pon t̆uli možun:* aşınmış, parlamış pantolonu giymiş.
- **celast̆u** *atn., mec.* bilemek. *argunis p̆ici culas t̆u:* baltanın ağzını biledi, aşındırdı.
- **celast̆ulinu** *atn.* aşağıya doğru kaydırmak. *cirek̆epe k̆abani do ʒale celas t̆ulines:* kütükleri bayırdan aşağıya kaydırdılar.
- **celast̆valu** *atn.*, **gelastvalu** *ark.* aşağıya doğru kaymak. *opşa ineri or t̆u va domadginu do tiʒale celaps t̆vi.* çok buz vardı, duramadım ve aşağıya doğru kaydım.
- **celasvaru** *atn.*, **gelasvaru** *ark.* ucuna dizmek. *çitabepe noşonis kocelasvaru:* kitapları rafa dizdi.
- **celatoru** *atn.*, **gelatoru** *ark.* aşağıya doğru çekmek, taşımak. *dik̆açu do tiʒale celatoru.* tutup aşağıya doğru çekti.
- **celat̆axeri** *atn.*, **gelat̆axeri** *ark.* kenarından kırılmış, kenarı kırılmış. *betoni cela t̆axeri naşk̆ves:* betonu ucu kırılmış halde bıraktılar.
- **celat̆axu** *atn.*, **gelat̆axu** *ark.* kenarını kırmak. *serendes perçe celu t̆axes:* serendenin balkonunu kırdılar.
- **celat̆eri** *atn.*, **gelat̆eri** *ark.* (metaller için) ezilmiş, yamultulmuş, eğilmiş halde bulunan metalden nesne. *cela t̆eri sağani.* ezilmiş sağan.
- **celat̆u** *atn.*, **gelat̆u** *ark.* metalden yapılmış bir nesneyi ezmek, yamultmak, eğmek, bükmek. *sağa kocela t̆u:* ekmek teknesini ezdi, yamulttu.
- **celat̆va3u** *atn., mec.* umursamamak, önemsememek, saz çalmak. *si muya t̆k̆vare t̆k̆vi himuk celu t̆va3ams:* sen nedersen de o saz çalıyor, umursamıyor.
- **celavelu** *atn.* aşağıya doğru düşmek. *pon t̆uli celavelu t̆u:* pantolonu düşüyordu.

- **celayazu** *atn.*, **gelaazu** *ark.* bir kenarını ya da bir yüzeyini aşağıya doğru yontmak. *nca celayazi do sinori nak na onu ignapas:* ağacın bir yüzünü yont da sınırın nerede olduğu anlaşılsın.
- **celayonu** *atn.*, **gelaonu** *ark.* canlıyı aşağıya doğru indirmek. *dida eǯopi do karma ťeşa koceliyoni.* yaşlı kadını alıp değirmene kadar indir.
- **celaʒalu** *atn.*, **gelaʒǩalu** *ark.* sıyırmak, aşağı indirmek. *pon ťuli celi ʒu:* pantolonunu sıyırdı, aşağı indirdi.
- **celaʒelimu** *atn.*, **gelaʒǩomilu** *ark.* aşağıya doğru bakmak. *livadi tere cela ʒe ťu:* bahçeye doğru bakıyordu.
- **celeri** *atn.*, **geleri** *ark.* 1. düşmüş. *ncaşe celeri:* ağaçtan düşmüş. **2**. düşürülmüş.
- **celinu** *atn.* düşmek. *ncaşe cevoli.* ağaçtan düştüm. *dgu ťu svas colu:* durduğu yerde düştü.
- **celobineri** *atn.*, **gelobineri** *ark.* suya bastırılmış, suda bekletilmiş, suda bekletilerek yumuşatılmış. *ʒendeçepe şǩimi ğomalimcişe celobineri vore:* çoraplarımı dün akşamdan suya bastırmış durumdayım.
- **celobinu** *atn.*, **gelobinu** *ark.* suya bastırmak, suda bekletmek. bir şeyin suya bastırılıp bekletilmesi ve bu yolla kirlerinin çözülmesini sağlamak amacıyla yapılan bir işlemdir. *porça do ʒendeǯi muşi ťu ʒa ʒaris kocolobinu:* gömleğini ve çorabını sıcak suya bastırdı.
- **celolva** *atn.*, **gelaxtimu** *ark.* aşağıya doğru inmek. *ti ʒale celulun:* aşağıya doğru iniyor.
- **celosǩeri** *atn.*, **geloskeri** *ark.* yalanmış, yalanıp bitirilmiş. *celosǩeri xica.* yalanmış çanak. xica mlosǩule: çanak yalayıcı.
- **celosǩu** *atn.*, **gelosǩu** *ark.* içini ya da üzerini yalamak, yalayıp bitirmek. *pucik sǩafindi celosǩu:* inek yemek kabını iyice yaladı.
- **celva** *atn.* **1**. düşmek. *ǩap̌ineri vulu ťişa cevoli:* koşarak giderken düştüm. **2**. düşürmek. *çona xeşe cuvelu:* ışığı elinen düşürdü.
- **celva** *atn.*, **gelva** *ark.* **1**. aşağı inmek. *m ťuri ťaşe cevulu/ǯubri nca moyodveri/isma ʒa komemagu/burǯuli moyodveri:* "*m ťuri ťa*"dan iniyorum/kestane ağacı omzumda/"ismaʒa" ile karşılaştım/omzunda baltayla. **2**. muhtaç durumuna düşmek. *komişǩun xolo ti ma cemalare:* biliyorum yine de bana düşeceksin, bana muhtaç olacaksın.
- **cembaxeri** *atn., mec.* rüyada orgazm olmuş.
- **cembaxu** *atn.*, **gembaxu** *ark.* **1**. bir şeye tozunu almak amacıyla vurmak, dövmek. **2**. *mec.* dövmek. *bere gembaxu:* çocukları dövdü. **3**. *atn., mec.* rüyada orgazm olmak, cünup olmak. *ezmoces cambaxu:* bu akşam rüyada orgazm oldu.
- **cembinu** *atn.* 1. ateşi tutuşturmak. *daçxuri kocumbinu:* ateşi tutuşturdu. 2. Sigarayı tüttürmek. *ʒiǩara kocumbinu:* sigarayı tüttürdü.
- **cembonu** *atn.*, **gebonu** *ark.* **1**. üzerinde yıkamak (canlılar için). *nosi am ťu do ces ťas kuçxe kocimbonu.* aklını kaçırdı ve ekmek teknesinin üzerinde ayaklarını yıkadı. 2. Üzerinde yıkanmak (canlılar için).
- **cemburineri** *atn.* asık suratlı, somurtkan. *cemburineri moxe!* suratını asmış niye oturuyorsun. *p̌anda cemburineri gulun:* hep suratı asık dolaşıyor, somurtup dolaşıyor.
- **cemburinu** *atn.* surat asmak, somurtmak. *mo cemimburinam*, *xuçe mayen:* somurtma, kızıyorum. *a kocomburinuri p̌o ťe dudi var eǩozdums:* suratını bir astı mı bir daha başını kaldırmıyor.
- **cemçxupora** *atn.*, **gemçxupora** *vi.*, **mçxuoci** *xp.* kalınca, nispeten daha kalın. *him artişe cemçxuporan (cemçxupora on/ ren):* o diğerinden nispeten kalın. *cemçxuporamuşi momçi.* biraz daha kalın olanını ver.
- **cemçinadu** *atn.* işe koşan, görev veren. *a cemçinadu ti si kogiyonun.* seni de işe koşan biri var.

- **cemçipora** *atn.*, **gemçipora** *ark.* nispeten ince, daha ince, biraz daha ince. *a cemçipora dişǩa komomçi.* ince bir odun ver.
- **cemçvalu** *atn.* aşağıya doğru kazmak, kazıp aşağı indirmek, ön yüzeyini kazmak. *gza cemçu.* yolu kazdı, aşağı indirdi. *okti cemçu.* yamacı kazıp indirdi.
- **cemdginapu** *atn.* aşermek, hamilelik döneminde kadınlardaki aşırı iştahlanma, aşırı derecede yeme isteği.
- **cemxadari** *arş.* odundan yapılan yüksekçe iskele.
- **cemxanu** *atn.* **1**. üzerine dayamak. *ǩap̌ulas doǩanaşe kocumxanu.* sırtına silahı dayadı. **2**. üzerine dayanmak. *xoşǩas kocamxanu.* sırığa dayandı.
- **cemxelera** *atn.* yaşanan bir olumsuzluğun başkaları için sevinç kaynağı olması.
- **cemxuneri** *atn.*, **gemxvineri** *ark.* **1**. çömelmiş. *cemxuneri moyondrines:* çömelmiş vaziyette beklettiler. **2**. çömelerek.
- **cemxunu** *atn.*, **gemxvinu** *ark.* çömeltmek. *bere cimxunu do kodozgvapu.* çocuğu çömeltip kakasını yaptırdı.
- **cemxvalu** *atn.*, **gemxvalu** *ark.* çömelmek. *dida dopsumu şeni kocamxu:* yaşlı kadın işemek için çömeldi. **2**. *atn., mec.* kandırmak, dolandırmak, kazıklamak. *ǩoçepek kocemimxunes:* adamlar bizi kazıkladı.
- **cemkvalu** *atn.*, **gemkvalu** *ark.* öğütmek. *karma ťek Lazuťi asvacis cemku.* değirmen mısırı kısa bir sürede öğüttü.
- **cemǩuseri** *atn.*, **gemǩuseri** *ark.* çömelmiş, çömelmiş durumda. *p3adiçi cemǩuseri ma miyondrams:* baktım ki çömelmiş beni bekliyor.
- **cemǩusu** *atn.*, **gemǩusu** *ark.* çömelmek. *livadişe şuǩa mevixiyamťişa oxori dida emaťu/yeine vorťi svas kocevamǩusi.* bahçeden hıyar çalarken evin yaşlı kadını rast geldi/hemen olduğum yerde çömeldim.
- **cemontalu** *atn.* torun sahibi olmak, türemek, çoğalmak. *e na cimontalare!* ey torun sahibi olasın, torunların olsun!
- **cempalu** *atn.,* **gepalu** *vi.* kaynamak. *ǯari cempu.* su kaynadı.
- **cempalu** *atn.*, **gepamu** *ark.* kaynamak. *mjalva cempun.* süt kaynıyor.
- **cemperi** *atn.* kaynamış. *cemperi mjalva.* kaynamış süt.
- **cempunu** *atn.* kaynatmak. *ǯari compunu.* suyu kaynattı.
- **cemp̌ireri** *atn., mec.* gençleşmiş. *cempireri badi.* gençleşmiş yaşlı adam.
- **cemp̌iru** *atn., mec.* sivrisinek gibi olmak, gençleşmek. *naǩu badi viyare hiǩu cevimp̌ire:* ne kadar ihtiyarlaşırsam o kadar çok gençleşiyorum.
- **cemsilu** *atn.* kesmek, akmasını engellemek. *ǯari cumsilu:* düzlüğün suyunu kesti.
- **cemsǩvaneri** *atn.*, **gemskvaneri** *ark.* güzelleşmiş. *andğa dido cemsǩvaneri momali.* bana çok güzelleşmiş geliyorsun, güzel geliyorsun.
- **cemsǩvanu** *atn.*, **gemskvanu** *ark.* güzelleşmek, güzelliğe kavuşmak. *dida ham ndğalepes cimsǩvanu.* ihtiyar kadın lerde güzelleşti.
- **cemsurseri** *atn.* veremli. *cemsurseri xali muşite haǩu dulya mot axenen.* veremli haliyle bu kadar işi nasıl yapabiliyor.
- **cemşaru** *atn.* aşağıya doğru itmek, iteklemek, bastırmak. *dudi kocumşaru:* başını aşağıya doğru itti, bastırdı.
- **cemtumani** *atn.*, **gemtumani** *ark.* yokuş aşağı dik eğimli güzergâh. *cemtumanişe*
- *kocelevirťi.* yokuş aşağı verildim, aşağı indim.
- **Esǩuru** atn. kuruyup buharlaşmak, buharlaşıp havaya kalkmak; buharlaşmak. *Ombolinas na cobuťu ǯari cesǩuru:* yalakta bulunan su kuruyup buharlaştı.
- **Oskvama, oskumale** *ark.,* **foli** *atn.* tavukların yumurtlaması için hazırlanmış, içinde fol bulunan yer.
- **Foli** atn. 1. fasülye tohumunun bırakıldığı çukur. 2. tavukların yumurtlaması için hazırlanmış, içinde fol bulunan yer; folluk. 3ad. oskvama.

- **oskumale** *ark.* folluk. 3ad. oskvama.
- **cemʒupineri** *atn.* çatık kaşlı.
- **cenaxu** *atn.*, **genaxu** *ark.* bir şeyin üzerinde yıkamak. *yaluği şǩimi kva jinǩale kocevonaxvi.* mendilimi taşın üzerinde yıkadım.
- **cencaxu** *atn.*, **gencaxu** *ark.* üzerinde ya da yerde ezmek. *sofras leri concaxams:* sarımsağı sofranın üzerinde eziyor.
- **cençaxu** *atn.*, **gençaxu** *ark.* bir şeyin üzerine ya da yere çalkalamak, çarpmak. *pili ťa jinǩale koconçaxu:* sobanın üzerine çırptı, çarptı.
- **cençaneri**, **ceçaneri** *atn.*, **geçaneri** *ark., mec.* asker ya da polis. *devleťi ǩoçis ceçaneri iziťen.* devlet görevlisine "*ceçaneri*" denir.
- **cençanu**, **ceçanu** *atn.*, **geçanu** *ark.* **1**. bir şeyin üzerinde bitmek, oluşmak ya da oluşturmak. **2**. düğme vb. dikmek, yaka ya da omuza apolet vs. takmak.
- **cençxalu** *atn.*, **gençxalu** *ark.* yukarıdan aşağıya doğru silkelemek. ceviz vb. silkelemek için kullanılır. *neǯi cençxalums:* cevizi silkeliyor.
- **cençxileri** *atn.* **gemçxileri** *ark.* bozuk, bozulmuş. *cençxileri nǩola:* bozuk anahtar. *mec. cençxileri dulya:* bozuk iş.
- **cençxilu** *atn.,* **gemçxilu** *vi.* **1**. Bozulmak, kilitlenip bozulmak. *eǩna cinçxilu:* kapı kilitlendi, kilitlenip bozuldu. **2**. kilitleyip bozmak, bozmak. *eǩna nǩola cinçxilu:* kapının kilidini bozdu. **3**. *mec.* işi kötü gitmek, bozulmak, işi kilitlenmek. *bozomota bgoridorťu mara maltepe şǩimik dulya cemiņçxiles:* kız istemiştim ama komşularım işimi bozdular, işimi kilitlediler.
- **Gemçxilu** ark. 3ad. cençxilu.
- **cençxunu** *atn.*, **gemçxvinu** *ark.* **1**. üstüne ya da üzerine tutup ısıtmak, kızdırmak (metal). *a lu kocemiņçxuni.* bana lahana ısıt. **2**. üstüne ya da üzerine tutup ısınmak. *xepe memaǯudorťu*, *daçxuri jinǩale a kocevinçxuni.* ellerim üşümüştü, ateşin üstüne tutarak ısıttım.
- **cençxvaru** *atn.* **1**. yere çarpıp taneciklere ayrılmak. **2**. taneciklere ayırmak, parçalara ayırmak, parçalanmak. *radio coǯapxu do koconçxvaru:* radyoyu yere çarpıp parçaladı. *isťiǩani colu do kociçxvaru:* bardak düşerek parçalandı, taneciklere ayrıldı.
- **cenǯalu** *atn.*, **genǯalu** *ark.* 1. üsten aşağıya uzatmak, sarkıtmak. serendeşe *Lazuťi cemiņǯamťu:* serenderden mısır uzatıyordu. *Gudeli conǯams/gyonǯams:* "gudeli"yi aşağıya doğru uzatıyor/sarkıtıyor. **2**. üsten aşağıya uzanmak, sarkmak. *mʒuşe kocinǯu.* karayemişten aşağı sarktı.
- **cenǯareri** *atn.*, **genǯareri** *ark.*, **geǯareli** *xp.* **1**. üzerinde yazı bulunan, üzerine ya da üstüne yazılmış. *noşǩerite cenǯareri karťali memiťomalu:* üzerine kömürle yazılmış bir kağıt bıraktı bana. **2**. mec. para. *cenǯareri var demisǩudu:* param kalmadı.
- **cenǯareri oklimu** *atn., mec.* çok para kazanmak.
- **cenǯaru** *atn.*, **genǯaru** *ark.*, **geǯaru** *xp.* üzerine yazmak. *pi3aris conǯarams:* tahtanın üzerine yazıyor.
- **cenǯuneri** *atn.*, **geǯvineri** *ark.* aşırı kuruluktan dolayı bir şeyin üzerine ya da dibine yapışmış. *papa cenǯuneri ťiğani.* dibine lapa yapışmış tava. lu cenǯuneri ǯuǩani. dibine lahana yapışmış küçük bakraç.
- **cenǯunu** *atn.*, **geǯvinu** *ark.* kuruyup katılaşmak, kuruyup sertleşmek. fazla yanmaktan dolayı kabın dibine yapışmak. *ǩapça*, *ťiğanis kocanǯu.* hamsi, tavaya yapıştı.
- **cenǯuşeri**, **cenǯuşineri** *atn.*, genǯuşeri, **genǯuşineri** *ark.* üzerine ya da aşağıya doğru uzanmış halde. *cenǯuşeri iyondrams:* öyle yere doğru uzanmış halde bekliyor. **2**. aşağıya doğru uzanarak.
- **cenǯuşu** *atn.*, **genǯuşu** *ark.* aşağıya doğru ya da yere doğru uzanmak. *oşǩuri cenǯuşu do keǯopu.* yere uzanıp aldı.

- **cençvalu** *atn.*, **gemçkvalu** *ark.* **1**. aşağı tükürmek. *perçeşe conçvalams:* balkondan aşağı tükürüyor. **2**. sağıvermek, süt damlatmak.
- **cendğani** *atn.*, **gendgani** *ark.* yarından sonraki gün. *Lazepe oçume şuǩaleni ndğa şeni cendğani ya i ťunan:* Lazlar yarından sonraki güne cendğani diyorlar.
- **cendriǩeri**, **cendriǩineri** *atn.*, **gendriǩeri** *ark.* aşağı eğilmiş, aşağı bükülmüş. *dudi cendriǩeri gulun:* başı eğik dolaşıyor.
- **cendriǩu** *atn.*, **gendriǩu** *ark.* **1**. aşağıya doğru eğmek. *mşǩvelas dudi cundriǩu:* fidanın başını eğdi. **2**. eğilmek. *mşǩvelas dudi candriǩu:* fidanın başı eğildi. *mturik ncalepes dudi cundriǩu:* kar ağaçların tepelerini eğdi.
- **cendulineri** *atn.* hızlı bir şekilde uçmuş, uçup gitmiş.
- **cendulinu** *atn.* hızlı bir şekilde uçurmak, çok hızlı uçurmak. *mçapu cantxu do kormepe condulinu:* çakal saldırarak tavukları uçurdu, onların uçup gitmelerine neden oldu.
- **cendvapu**, **cendvalu** *atn.* **1**. uçmak, yel olup uçmak, aniden ve çabucak uzaklaşmak. *mulun dvagurus şǩurinate cendu.* geleceğini duyunca korkudan yel olup kaçtı, aniden çabucak uzaklaştı.
- **cendveri** *atn.* uçmuş, kaçmış.
- **cenglaxeri** *atn.* yatışmış. *guri cenglaxeri miğun:* yüreğim yatışmış durumda. *hişo cenglaxeri mevaşǩvi.* öyle yatışmış halde bıraktım.
- **cenglaxu** *atn.* yatıştırmak. *ťişuça ibgas do guri mu cinglaxams:* zavallı ağlayıp yüreğini yatıştırıyor. *uǩai uǩai kocinglaxu:* sonradan yatıştı.
- **cengsinu**, **cegsinu** *atn.*, **geksinu** *ark.* Xi. 1. Birşeyin üzerine osurmak. 2. horozun tavuğun üzerine binerek döllemesi. *mumulik kormes kocungsinu/kogyoksinu:* horoz tavuğun üstüne çıkarak onu dölledi. **3**. Kuşlarda erkeğin dişisini döllemesi, kuşların çiftleşmesi.
- **cengzalu** *atn.*, **gegzalu** *ark.* **1**. tutuşmak, kızışmak, üzerine ateş düşmek. *mox ťu domagurus cemangzu.* geldiğini duyunca tutuştum, içime ateş düştü. **2**. mec. telâşlanmak. *mgoru mox ťasere ya do bozomotas dudi cangzu.* istemeye gelecekler diye kız telâşlandı, kızın başı tutuştu. **3**. *mec.* sırt, arka vb. yerlerde oluşan ağrı, sancı. *opşa dişǩa ptori do ǩap̌ulape cemangzu:* çok odun taşıdığımdan sırtıma ağrı saptandı, sırtıma ateş düştü.
- **cengzeri** *atn.* **1**. tutuşmuş, kızışmış halde. *ti cengzeri mo guǩap̌am:* başın kızışmış halde niye koşuşturuyorsun. **2**. mec. sancılı. *ǩap̌ulape cengzeri koxes:* sırtında sancı oturuyor.
- **ceni**, **nceni** *atn.*, **geni** *ark.* buzağı, dana. *cenik mjalva va şums:* buzağı süt içmiyor.
- **cenigteri** *atn.*, gekteri *ark.* yıkılmış, devrilmiş, devrik. *cenomsǩeri ren.* devrilmiştir, devriktir.
- **ceningtu** *atn.*, **genktinu** *ark.*, **conomsǩu** *xp.*, **1**. devirmek, yıkmak. *oǩipines do coningtes:* birleşip devirdiler. **2**. ters çevirmek, altını üstüne getirmek, alt üst etmek. *cari coningtu:* ekmeği çevirdi, altını üstüne getirdi. **3**. *atn.* diğer ya da öbür tarafa dönmek. *raǩani ceviningtit:* tepeyi aştık.
- **cenǩoleri** *atn.*, **genǩoleri** *ark.* kilitli, kilitlenmiş. *eǩna cenǩoleri ren.* kapı kilitlidir.
- **cenǩolu** *atn.*, **genǩolu** *ark.* **1**. kilitlemek. *eǩna cenǩolu:* kapıyı kilitledi. **2**. kilitlenmek. *eǩna cinǩolu:* kapı kilitlendi.
- **cenǩoreri** *atn.*, **genǩoreri** *ark.* bağlanmış, bağlı. *toyçite cenǩoreri:* iple bağlanmış.
- **cenǩoru** *atn.*, **geǩoru** *ark.* **1**. düğümlemek, bağlamak. *meǩvateri ǩiti kocinǩoru.* kesilmiş parmağını sardı. **2**. düğümlenmek, bağlanmak. *a ğuveli dişǩa koconǩoru.* bir yük odun bağladı.
- **cenoreri** *atn.*, **genoreri** *ark.* durulanmış. *cenoreri xica.* durulanmış kap.
- **cenoru** *atn.*, **genoru** *ark.* suyla durulamak. *noçxeşepe cenori.* bulaşıkları durula.

- **centasu** *atn.*, **getasu** *ark.* tohumu serpmek, dağıtmak. *livadis Lazuťi kocontasu.* tarlaya mısırı dağıttı, serpti. *Lazepe turkieşi iri ǩale centaseron:* Lazlar türkiye'nin her tarafına dağılmışlar.
- **centxalu** *atn.*, **gentxalu** *ark.* **1**. yere çarpmak, yere vurmak. *dudi ǩvas kocontxu:* başını taşa vurdu, taşa çarptı. **2**. *atn., mec.* saldırmak. *kuri kormes cantxu:* şahin tavuğa saldırdı.
- **centxozinu** *atn.*, **gentxozinu** *ark.* kovalatmak, peşine koşturmak. *bere cuntxozinu:* çocuğu peşinden koşturdu, kovalattırdı.
- **centxozu** *atn.*, **gentxozu** *ark.* kovalamak. *cantxozu mara var nanç̆işinu:* peşine koştu, kovaladı ama yakalayamadı.
- **cenťaleri** *atn.*, **genťaleri** *ark.* az miktarda karışmış, bulaşmış, katılmış. *kçes uça cenťaleri:* beyaza siyah karışmış.
- **cenťalu** *atn.*, **genťalu** *ark.* **1**. az miktarda karışmak, katılmak. *uça lobyas kçe lobya kocanťalu:* siyah fasülyeye beyaz fasülye karıştı. **2**. az miktarda karıştırmak. *hamu ti koçevunťalit.* onu da karıştırdık, ekledik.
- **cenťoreri** *atn.* aşağıya doğru çekilmiş. *lambaşi fiťili cenťoreri on/ ren:* lambanın fitili aşağıya doğru çekilmiş.
- **cenťoru** *atn.,* **genťoru** ark. aşağı çekmek, seviyesini düşürmek. *lambas fiťili cunťoru.* lambanın fitilini aşağı çekti.
- **genťoru** ark. 3ad. cenťoru.
- **cenzgilu** *atn.*, **genžgilu** *ark.* yeşil bitkilerin yapraklarını gagalamak. *mumulik lus pavri cunzgilu:* horoz lahana yaprağını gagaladı.
- **cenžiǩu** *atn.* aşağıya doğru katlamak, eğmek. *txiris dudi cunžiǩu:* fındık ağacının tepesini aşağıya doğru eğdi.
- **cenžireri** *atn.*, **mraleri** *xp.* çoğalmış, artmış. *mʒiri cenžireri:* çoğalmış pire. *cenžireri ğuni.* arısı artmış kovan, arısı çoğalmış kovan.
- **cenžiru** *atn.*, **ombralu** *vi.*, **omralu** *xp.* çoğalmak. *berepe cemanžires:* çocuklar çoğaldı, arttı. *buťǩuci cinžiru.* arılar çoğaldı. **2**. *atn.* çoğaltmak. *dulya ceminžiru.* işimi arttırdı, işimi çoğalttı.
- **cenʒalu** *atn.*, **genʒalu** *ark.* **1**. üstüne ya da üzerine dokunmak. bandırmak. *mcumu ʒaris cari conʒams:* tuz suyuna ekmek bandırıyor. *mcumu ʒaris cenʒaloni oyapu (not.):* tuz suyuna ekmek batırıp yiyecek kadar yoksul olmak. **2**. tutuşturmak. *daçxuri kocunʒu:* ateşi tutuşturdu. **3**. tüttürmek. *ʒiǩara kocunʒu:* sigarayı tüttürdü.
- **cenʒineri** *atn.* kızartılmış, eritilmiş. *minži cenʒineri:* lor tavalaması. *mçiri cenʒineri:* eritilmiş balmumu.
- **cenʒinu** *atn.* bir şeyin üzerinde ya da içinde eritmek, kızartmak. *qvali kocemiʒinu:* bana tavada peynir kızarttı.
- **cenʒoreri** *atn.*, **genʒoreri** *vi.* **1**. süzülmüş. **2**. *atn.* başka bir tarafa akıtılmış. *cenʒoreri oruba.* suyu başka tarafa akıtılmış dere.
- **cenʒoru** *atn.*, **genʒoru** *ark.,* **genʒiru** xp. **1**. *atn.* bir yerin suyunu kesmek, suyunu kesip başka bir tarafa aktarmak. *oruba cunʒori!* derenin suyunu kes, başka bir tarafa akıt! **2**. süzmek. *mja ʒuǩalis kogenʒoru.* sütü bakracın içine süzdü. **3**. *atn.* derede balık yakalamak için suyu kesmek. *çxombis cunʒores:* balığın suyunu kestiler.
- **cen3xodu** *atn.* tahta vb. döşemek, yer döşemesi yapmak. *oda cen3xodums:* odaya tahta döşeme yapıyor.
- **cen3xodure** *atn.* döşeme, düz bir zemin üzerinde tahtaların düzenli bir şekilde yanyana konulmuş şekli. *oxori cen3xodure:* evin döşemesi.
- **cepatxu** *atn.*, **gepatxu** *ark.* **1**. aşağıya ya da üzerine doğru silkmek, sallamak. *p̌ocas na uğuťupe leťas kocopatxu:* kucağındakileri toprağa silkti, yere salladı, döktü. **2**. kırpıştırmak. *toli copatxams:* gözlerini kırpıştırıyor.

- **cepelek̆u** *atn.* düşüp çarpmak. *pili t̆as nuk̆u kocopelek̆u:* sobaya çenesini çarptı.
- **cepiçu** *atn.* tozlanmak, toz kaçmak, gözüne toz vb. kaçırmak. *toli cupiçu.* gözüne bir şeyi kaçırdı.
- **cepineri** *atn.*, **gepineri** *vi.* **1**. sarkıtmış, sarkmış, sarkık. *k̆op̆as toma cepineri:* alnına saçlar sarkmış. **2**. yayılmış. *ntxiri o3xones gepineri ren.* fındık tavan arasına yayılmış. **3**. aşağıya doğru salınmış, güdülmüş, indirilmiş. *noğaşa gepineri puci çoyişa keşupinu:* çarşıya indirilmiş ineği köye geri çıkardı.
- **cepinu** *atn.*, **gepinu** *ark.***1**. sarkıtmak. *tomalepe şk̆aşa kocipinu:* saçlarını beline kadar sarkıttı. **2**. aşağıya doğru indirmek, gütmek, salmak. puci noğaşa kocevupinit. ineği çarşıya indirdik. ǯarişe cupinu do mcumu çeri keşk̆upin*u:* suya indirdi tuz yedirip geri çıkardı. **3**. yaymak, serpmek. *nez̆i serendeşi perçes kocupinu:* cevizi serende balkonuna serdi.
- **cepsalu** *atn.*, **gepsalu** *ark.* **1**. üzerine ya da aşağıya doğru işemek. *luğişe copsu.* incir ağacından aşağıya işedi. **2**. altına işemek. *amseri ti copsu.* de altına işedi.
- **ceputxineri** *arş.*, **geputxineri** *vi.*, **cejulineri** *atn.* uçurulmuş. *ceputxineri k̆inçi.* uçurulmuş kuş.
- **ceputxinu** *arş.*, **geputxinu** *ark.*, **cejulinu** *atn.* **1**. uçurmak. *k̆inçepe ceputxinu:* kuşları uçurdu. **2**. ürkütüp kaçırmak. *mç̆apuk korme coputxinu:* çakal tavuğu ürkütüp kaçırdı.
- **ceputxu** *arş.*, **geputxu** *ark.* **1**. uçmak. *k̆inçepe ceputxes:* kuşlar uçtu. **2**. ürkmek, ürküp kaçmak. *şk̆urinate ceputxu:* korkudan ürküp kaçtı.
- **cep̆at̆eri** *atn.* eğik, bükük. *dudi cep̆at̆eri:* başı eğik.
- **cep̆at̆u** *atn.* eğmek, bükmek. *dudi mo cop̆at̆am!* başını eğme!
- **cerçalu** *atn.*, **gerçamu** *ark.* üzerine sermek. *celaxunas mbela kocorçu.* oturacağın üzerine bezi serdi.
- **cerçeri** *atn.*, **gerçeri** *ark.* üzerine serilmiş. *celaxuneas gerçeri mbela.* oturacağa serilmiş bez.
- **Cerdeli** *(gln.),* **uceli** *atn. mjalva cerdelis dolonç̆valams:* sütü bakracın içine sağıyor.
- **cergalu** *atn.* üzerine, üstüne dikmek. *gzas mşk̆vela kocorgu.* yolun üzerine fidan dikti.
- **cerginu** *atn.* 1. yuvarlanmak. *okti do ǯale kocirginu:* yamaçtan aşağı yuvarlandı. **2**. yuvarlatmak. *dudi nuk̆vatu do kocorginu:* başını kesip yuvarlattı.
- **cerguli** *arş.*, **ğarğalida** *atn.* guatr. *alis cerguli uğun:* boğazında guatr var.
- **cesk̆uderi** *atn.*, **geskideri** *ark.* **1**. artakalmış, artık. **2**. *vi.* sınıfta kalmış. *cuma çkimi mautxani sinifis geskideri ren.* kardeşim dördüncü sınıfta kalmış durumda.
- **cesk̆udineri** *atn.*, **geskidineri** *ark.* artabırakılmış.
- **cesk̆udu** *atn.*, **geskidu** *ark.* **1**. arta kalmak. *miyaperi ekonçxveri sağanis koces k̆udu:* ekmek doğranmış yoğurt sağanda arta kaldı. **2**. olduğu yerde kalmak. didas var agzalu do gzas kocosk̆ud*u:* yaşlı kadın yürüyemedi ve yolda kaldı. **3**. *vi.* sınıfta kalmak. *maşkvitani sinifis kogepskidi:* yedinci sınıfta kaldım.
- **cesk̆uledinu** *atn.*, **geskidinu** *ark.* geriye bırakmak. *a m3ik̆a cenç̆areri cisk̆uledini.* biraz para bırak geriye.
- **cest̆a** *atn.*, **gresta**., **ngresta** *ark.* 50-60 cm çapında bir taşın içi oyularak yapılan, Lazların açık ateş üzerinde ekmek pişirmek için kullandıkları kap, pleki. *ces t̆a te ç̆veri Lazu t̆i cari:* pilekide pişmiş mısır ekmeği.
- **cest̆era** *atn.*, **genç̆ereri** *ark.* kabak sergisi. *misirepe ces t̆eras kex t̆es:* süt kabakları sergiye çıktı.
- **cest̆ulineri** *atn.*, **gestvaleri** *ark.***1**. aşağıya doğru kaydırılmış. **2**. aşağıya doğru kayarak. *mturis ces t̆ulineri tudeşa kocex t̆u:* karın üzerinde aşağıya doğru kaydı.
- **cest̆ulinu** *atn.*, **gestvinu** *ark.* **1**. kaymak. *ti ǯale cis t̆ulinas:* aşağıya doğru kayıyor. **2**. kaydırmak. *mturi jink̆aleşe dişk̆a cos t̆ulinams:* karın üstünden odun kaydırıyor.

- **cesť̌valu** *atn.*, **gestvalu** *ark.* aşağıya doğru kaymak. *otvaşe mturi cesťu:* çatıdan kar kaydı. *cusťu do colu:* kayıp düştü.
- **cesťveri** *atn.*, **gestveri**, **gestvaleri** *ark.* aşağıya doğru kaymış.
- **cesvalu** *atn.*, **gesvalu** *ark.* **1**. üstüne, üzerine sürmek. *cen3xodures xvali kocusu.* döşemeye sümük sürdü. **2**. üzerine sürülmek. *celaxunas xvali kocasu.* oturacağa sümük sürüldü. **3**. sürtmek. *mundi leťas cusums:* kıçını toprağa sürtüyor.
- **cesvareri** *atn.*, **gesvareri** *ark.* üstüne, üzerine dizilmiş, üst üste dizilmiş. *cesvareri dişǩa.* dizilmiş odun.
- **cesvaru** *atn.*, **gesvaru** *ark.* üstüne, üzerine dizmek, üst üste dizmek. *dişǩa cosvarams:* odun diziyor, odunları üst üste diziyor.
- **cesveri** *atn.*, **gesveri** *ark.* sürülmüş. *ç̌oç̌oxi cesveri naşǩves:* çamur sürülmüş halde bıraktılar.
- **ceşaleri** *atn.*, **geşaleri** *ark.* hevesi kaçmış, hevesi kırılmış, hevesi kaçırılmış. *guri ceşaleri memaşǩu:* içimdeki hevesi kırarak bıraktı.
- **ceşalu** *atn.*, **geşalu** *vi.* **1**. *atn.* azmini kırmak, hevesini kaçırmak, hevesini kırmak. *a mutxa p̌aťu himu ti si cemişali.* bir şey yapacaktım hevesimi kırdın. guri cemişal*u:* içimdeki isteği kırdı, hevesimi kaçırdı. **2**. *vi.* düzenek ya da mekanizmanın boşalması. *saaťi kogeişalu:* saatin zembereği boşaldı. *mtugiş ragi geişalu:* fare kapanı boşaldı.
- **ceşatxeri** *atn.*, **geşatxeri** *ark.* **1**. aşağıya doğru sallamış. **2**. aşağıya doğru sallayarak. *mundi ceşatxeri igzas:* kıçını aşağıya doğru sallayarak geziyor.
- **ceşatxu** *atn.*, **geşatxu** *ark.* üstten aşağıya doğru sallamak. *mundi coşatxams:* kıçını aşağıya doğru sallıyor.
- **ceşǩideri** *atn.*, **geşkideri** *ark.* boğulmuş. *zuğas ceşǩideri ž̆ires:* denizde boğulmuş halde buldular.
- **ceşǩidu** *atn.*, **geşkidu** *ark.* **1**. boğmak. *ǩoçi ʒ̆arite coşǩidu.* adamı su ile boğdu. **2**. boğulmak. *zuğas cişǩidu.* denizde boğuldu.
- **ceşǩomeri** *atn.*, **geç̌ǩomeri** *ark.* **1**. yeyilmiş. *lu ceşǩomeri naşǩu:* lahanayı yeyilmiş bıraktı. **2**. yemek artığı. *kapça ceşǩomeri:* yenmiş hamsi artığı.
- **ceşǩomu** *atn.*, geç̌**ǩomu** *ark.* yiyip bitirmek, var olanın tamamını yemek. *pucik sǩafindis na orťu malezi ceşǩomu.* inek, kaptaki bulamacı yedi, bitirdi.
- **ceşǩoreri** *atn.*, **geç̌ǩoreri** *ark.* olduğu yerde kesilmiş, doğranmış. *buž̆i ceşǩoreri:* memesi kesilmiş.
- **ceşǩoru** *atn.*, **geç̌ǩoru** *ark.* olduğu yerde biçmek (orakla vs.). *livadis Lazuťepe koceşǩoru.* mısırları bahçede olduğu gibi kesti.
- **ceşǩulineri** *atn.*, **genť̌ra3eri** *ark.* göçertilmiş, bir dış etki ile heyelan oluşmuş.
- **ceşǩvala** *atn.* heyelan, göçük. *morderi mç̌imapes opşa ceşǩvala iyu.* büyük yağmurlarda çok heyelan oldu.
- **ceşǩvalu** *atn.*, **geşkvalu** *ark.* **1**. aşağı inmesine izin vermek. *berepe ncaşe var coşǩu:* çocukları ağaçtan indirmedi, inmelerine izin vermedi. **2**. aşağı göndermek. *nusa noğaşe kocoşǩu:* gelini çarşıya gönderdi. **3**. Yutmak, yutkunmak. *ʒ̆iʒ̆ilak mjvabu cişǩu:* yılan kurbağayı yuttu.
- **ceşǩvapa** *atn.*, **nť̌ro3a** *vi.* koprak kayması, heyelan.
- **ceşǩveri** *atn.*, **geşkveri** *ark.* **1**. indirilmiş. *ncaşe ceşǩveri:* ağaçtan indirilmiş. **2**. gönderilmiş. *noğaşe ceşǩveri:* çarşıya gönderilmiş. **3**. yutulmuş. *ʒ̆iʒ̆ilaşi ceşǩveri mjvabu: yılan* tarafından yutulmuş kurbağa.
- **ceşǩveri** *atn.*, **ť̌ro3eri** *vi.*, **ť̌ra3eri** *ark.* göçmüş, heyelana uğramış, heyelanlı. *ceşǩveri ona:* heyelana uğramış tarla. *ceşǩverişe mvaşǩven (atn., dnot.):* heyelanlı yerden kopar.
- **ceşolu** *atn.*, **geşvelu** *ark.* bir şeyin üzerinde yoğurmak. *sağas cari kocoşolu:* ekmek teknesinde ekmeği yoğurdu.
- **ceşvaceri** *atn.*, **geşvaceri** *ark.* dinlenmiş, yorgunluk atmış.

- **ceşvacu** *atn.*, **geşvacu** *ark.* üstünde dinlenmek. *gzas a m3iǩa kocevisvaci.* yolun üstünde biraz dinlendim.
- **ceşvalu** *atn.*, **geşvalu** *ark.* **1**. tümünü içmek. *muya na orťu ceşu.* ne varsa hepsini içti.
- **ceşvalu** *atn.*, **geşvalu** *ark.* **2.** üzerini örmek, dokumak. *ǩuli koceşu.* iskemlenin üstünü ördü. guris cemişun. yüreğime dokunmuş, örülmüş.
- **ceşvaneri** *atn.*, **geşvaneri** *ark.* dışarıya nefes vermiş.
- **ceşvanu** *atn.*, **geşvanu** *ark.* dışarı nefes vermek. *ťox ťorik şuri coşvani ya uǯu:* doktor nefesini dışarıya ver dedi.
- **ceşveri** *atn.*, **geşveri** *ark.* **1**. tümü içilmiş.
- **ceşveri** *atn.*, **geşveri** *ark.* **2**. üzeri örülmüş, işlenmiş. *ǩuli ceşveri:* işlenmiş, örülmüş iskemle..
- **cetanu** *atn.*, **getanu** *ark.* **1**. üstten aşağa aydınlanmak, gün ışımak, aydınlanmak. *cematanes:* üzerimize gün doğdu. **2**. sahura kalkamamak, gün ışığına yakalanmak. *amseri cemitanes:* sahura kalkamadık. **3**. üstten aşağa aydınlatmak. *mjorak cemitanaman.* güneş bizi aydınlatıyor.
- **cetasule** *atn.*, **getasule** *ark.,* **orťvini, orťvili meg.** bostan, fidelik, sebze vs. yetiştirilen yer. *nana şǩimik cetasules msuťolya xaşǩums:* annem bostana pazı tohumu ekiyor.
- **cetfalu** *atn.*, **getfalu** *ark.* üstüne, üzerine örtmek, kapamak. *kudi kocitu:* fes giydi. *otfas bedarva kocutu:* çatıyı bedarva ile örttü.
- **cetferi** *atn.*, **getferi** *ark.* örtük, örtülmüş, örtünmüş. kudi *cetferi:* şapka örtünmüş. *otva cetferi:* örtülmüş çatı.
- **cetineri** *atn.* evlenmek üzere iken kötülenmiş, olumsuz yönleri ortaya konulmuş olan. *cetineri bozomota miti var eç̆opums:* kötülenmiş, kötü yönleri söylenmiş kızı kimse almaz.
- **cetinoni** *atn.* evlilikte kötülenebilir. *bozomota cetinoni var on/ ren:* kız kötülenebilir durumda değil.
- **cetinu** *atn.* evlenmek üzere iken birinin olumsuz yönlerini gündeme getirmek, bunları yaymak ve bu şekilde yapılacak evliliğe mani olmak. *ǩoncolozi na oanpek bozomota şuǩuri biç̆i ti cetinuman:* cadı olanlar kız kadar erkeği de kötülerler.
- **cetoru** *atn.*, **getoru** *ark.* aşağıya doğru çekmek. *nana muşi şǩaǯaleşe cetoru.* annesini eteğinden tutarak aşağıya doğru çekti.
- **ceturgu** *atn.*, **getragu** *ark.* üzerini örtmek, kapamak. *otfa koceturgu.* çatıyı örttü, kapadı.
- **ceťafreri** *atn.* (<tafra), **elam3kveri** *ark.* **1**. nazlı, şımarık. *ce ťafreri bere:* nazlı, şımarık çocuk. **2**. nazlanarak, şımararak. *ce ťafreri dulya var iyen:* nazlanarak iş yapılmaz.
- **ceťafrinapu** *atn.* (<tafra), **elam3kvinapu** *ark.* nazlandırmak, şımartmak. *oroperi muşi dido co ťafrinapams:* sevgilisini çok şımartıyor.
- **ceťafrineri** *atn.* (<tafra), **elam3kvineri** *ark.* nazlandırılmış, şımartılmış. *ce ťafrineri nusa:* şımartılmış gelin.
- **ceťafru** *atn.* (<tafra), **elam3kvinu** *ark.* nazlanmak, şımarmak. *ham orapes opşa ci ťafren.* bu aralar çok nazlanıyor, şımarıyor.
- **ceťaxeri** *atn.*, **geťaxeri** *ark.* üstüne kırılmış. *sağanis makvali ce ťaxeri:* sağana kırılmış yumurta, omlet.
- **ceťaxu** *atn.*, **geťaxu** *ark.* **1**. üzerine kırmak. *dişǩa dudis kocu ťaxu:* odunu kafasında kırdı. **2**. üstünü kırmak. *mşǩvelas dudi cu ťaxu:* fidanın tepesini kırdı.
- **ceťaleri** *atn.*, **geťaleri** *ark.* bırakılmış, arttırılmış. *ce ťaleri toma.* bırakılmış, kesilmemiş saç.
- **ceťalu** *atn.*, **geťalu** *ark.* bırakmak, tamamını kullanmamak. *ǩop̌aşe toma cu ťu:* alnından saç bıraktı, tümünü kesmedi.

- **ceťiğaneri** *atn.*, **geťağaneri** *ark.* tavalanmış. *ce ťiğaneri ǩapça.* tavalanmış hamsi.
- **ceťiğanu** *atn.*, **geťağanu** *ark.* tavalamak. *ǩapça koci ťiğanu.* kendine hamsi tavaladı.
- **ceťileri** *atn.* ekseni etrafında döndürülmüş, çevrilmiş. *ǩo ťoxa ce ťileri naşǩu:* topacı çevirip, döndürüp, öylece bırakmış.
- **ceťilu** *atn.* **1**. ekseni etrafında döndürmek. *ko ťoxa koco ťilu:* topacı döndürdü. **2**. *mec.* uzaklara gitmek, başını alıp gitmek. *oxorişe guri na malase ťu mp̌olitere ci ťile ťu:* evden darılan başını alıp istanbul'a gidiyordu.
- **ceťinu** *atn.*, **geťinu** *ark.* üstüne, üzerine isabet etmek, vurmak, yere çarpmak. *doǩanu kva otfas ca ťu:* attığı taş çatının üstüne isabet etti, üstüne düştü. *guri cema ťu:* üzüldüm, içime değdi.
- **ceťoberi** *atn.*, **geťǩoberi** *ark.* pusuya yatmış, saklanmış. *ce ťoberi iyondrams:* pusuya yatmış bekliyor.
- **ceťobu** *atn.*, **geťǩobu** *ark.* pusuya yatmak, saklanmak. *seris gzas cevu ťobi do voşǩurini.* gece pusuya yatıp korkuttum.
- **ceťoçu** *atn.*, **geťǩoçu** *ark.* üzerine, üstüne fırlatmak, fırlatıp atmak. *kva xes kocu ťoçu:* taşı eline attı.
- **ceťorinu** *atn.*, **geťǩorinu** *ark.* oturduğu yerde bir şeyin üstüne yellenmek.
- **ceťroxu** *atn.*, **geťroxu** *ark.* **1**. üzerine kırılmak. *n3a dudis kocemo ťroxes:* gök başımıza kırıldı. **2**. üstü kırılma. *ncas dudi cu ťroxu:* ağacın tepesi kırıldı. **3**. *mec.* üzerine yüklenmek, üzerine binmek. *iri derdepe ma kocemo ťroxu:* bütün dertler bana yüklendi.
- **ceťva3u** *atn.*, **geťǩva3u** *ark.* üzerine çarpmak. *ǩumari kar ťali s ťolis koco ťva3u:* kumar kağıdını masanın üstüne çarptı.
- **cevalu** *atn.*, **gevalu** *ark.* gözükmek, kısa süreli görünmek. *noğas a na cemavalu hindora şǩule va mažiru.* çarşıda bir kez gördüm ondan sonra görmedim.
- **ceyileri** *atn.*, **geileri** *ark.* üzerinde vurulmuş. *on3xenis ceyileri žires:* tavan arasında vurulmuş halde buldular.
- **ceyilu** *atn.*, **geilu** *ark.* **1**. üstünde vurmak. seris ides do karmaťes kocoyil*es:* gece gidip değirmende vurdular. **2**. vurulmak. karmaťes kociyil*u:* değirmende vuruldu.
- **ceyineri** *atn.*, **geyineri** *ark.* **1**. üzerinde doğurulmuş. oncires ceyineri naşǩ*ves:* yatağın üstünde doğurulup bırakıldı. **2**. üstünde doğmuş. mturi jinǩale ceyin*eri:* karın üstünde doğmuş.
- **ceyinu** *atn.*, **geyinu** *ark.* üzerinde ya da üstünde doğmak. nçala jinǩale ciyin*u:* samanın üstünde doğdu. **2**. üstünde ya da üzerinde doğurmak. oncire jinǩale kocoyin*u:* yatağın üstünde doğurdu.
- **ceyolu** *atn.* bir şeyin üstünde yolmak. leri pi3ari jin ǩale kocoyol*u:* sarımsağı tahtanın üzerinde yoldu.
- **ceyoneri** *atn.*, **gemp̌oneri** *ark.*, **oxyari** *arş.* aşılanmış, aşılı. ceyoneri m3xuli. aşılanmış armut. gemp̌oneri uşk*uri:* aşılanmış elma.
- **ceyoneri** *atn.*, **geoneri** *ark.* üstten aşağa indirilmiş. n3aşe ceyon*eri:* gökten indirilmiş (canlı).
- **ceyonu** *atn.*, **gemp̌onu** *vi.*, **oxyaru**. yarma aşı ile fidan aşılamanın bir türü. m3xuli mşǩvela kociyon*u:* armut fidanını aşıladı.
- **ceyonu** *atn.*, **geyonu** *ark.* **1**. üstten aşağıya doğru canlı bir varlığı indirmek. on3xenişe ǩaťu monta kociyon*u:* çatı arasından kedi yavrusunu indirdi.
- **cezaderi** *atn.*, **gezaderi** *ark.* **1**. *atn.* razı olmuş, kabullenmiş. iri tevulis cezaderi vore. herşeye razıyım. **2**. *vi.* tahmin etmiş, tahminde bulunmuş.
- **cezadu** *atn.*, **gezadu** *ark.* **1**. *atn.* razı olmak, kabullenmek. uğun şuǩus kocazadu*:* sahip olduğu kadarına razı oldu. **2**. *vi.* tahmin etmek, tahminde bulunmak, kestirmek. *handğa mç̌ima na ivastu var gemazadu do mtel dobişui:* bugün yağmur yağacağını

tahmin edemediğimden iyice ıslandım. **3**. *arş.* bir şeye değer biçmek, değer belirlemek, fiyat biçmek. ham onas a kocazadi. bu tarlaya bir fiyat biç, bir değer belirle.

- **cezalu** *atn.*, **gezalu** *ark.* üstüne basmak, ezmek. *ǩundis kocazu:* pisliğin üstüne bastı.
- **cezdalu** *atn.*, **gezdalu** *ark.* **1**. aşağıya doğru çekmek. dudişe diǩaçu do kocizd*u:* başından tutup kendine doğru çekti. **2**. *mec.* sağmak. puci kocuzd*u:* ineği sağdı.
- **cezderi**, **cezdaleri** *atn.*, **gezderi** *ark.* **1**. aşağıya doğru çekilmiş. cezderi ara. aşağıya doğru çekilmiş dal. **2**. *atn., mec.* sağılmış (küçümseme var). cezderi puci. sağılmış inek.
- **cezgvalu** *atn.*, **gežgvalu** *ark.* üzerine pislemek. oncires cezgu do naşǩ*u:* yatağa pisleyip bıraktı.
- **cezgveri** *atn.*, **gežgveri** *ark.* üzerine pislenmiş. oncire cezgveri naşǩ*u:* yatağı pislemiş halde bıraktı.
- **cezlap̌eri** *atn.*, **gezlip̌eri** *ark.* üzerine basılarak ezilmiş. cezlap̌eri m3xuli. üzerine basılarak ezilmiş armut.
- **cezlap̌u** *atn.*, **gezlip̌u** *ark.* üzerine basarak ezmek. *mʒupis mjvabu kocozlap̌u:* karanlıkta kurbağaya basıp ezdi.
- **cezmu**, **cezmapu** *atn.* duyumsamak, emin olmamakla birlikte sanki öyle bir şeyi duymuş olmak, nerden geldiğini bilmeden bir konu hakkında doğruluğu kesinleşmemiş bilgi sahibi olduğunu düşünmek. cemilina doğurui*?* var, mo ťǩvi*?* hişo cemazm*u:* cemil öldümü*?* hayır, nerden çıktı bu*?* emin değilim ama sanki öyle birşey duydum.
- **cezurineri** *atn.*, **gemzuleri** *ark.*, hüzünlü, hüzünlenmiş, gamlı, kederli, tasalı, üzgün, üzüntülü. *xvala xvala cezurineri elaxeťu:* yapayalnız hüzünlü bir şekilde bir kenarda oturuyordu.
- **cezurinu** *atn.*, **gemzulu** *ark.* hüzünlenmek, tasalanmak, kederlenmek. mot cezurinam*?* niçin hüzünleniyorsun*?*
- **ce3aderi** *atn.*, **ge3aderi** *ark.* sınanmış, denenmiş, kontrol edilmiş, bakılmış. ham dulyape iri ce3aderi miğ*un:* tüm bu işleri sınamışım.
- **ce3adu** *atn.*, **ge3adu** *ark.* **1**. sınamak, denemek, kontrol etmek. p̌i coçuşe a koci3ad*u:* başlamadan önce sınadı. **2**. tadına bakmak. kapçaşi nostoni a koci3adi. hamsinin tadına bir bak.
- **ce3oneri** *atn.*, **ge3oneri** *ark.* saplanmış, batırılmış. xami ce3on*eri:* bıçak saplanmış.
- **ce3onu** *atn.*, **ge3onu** *ark.* üstten aşağıya doğru batırmak, saplamak. xami caris koco3on*u:* bıçağı ekmeğe sapladı, batırdı.
- **ceʒalu** *atn.*, **geʒǩalu** *ark.* **1**. çözmek, sökmek. *pucik doǩoru ciʒu:* inek bağını çözdü. **2**. yüksekteki bir şeyi söküp indirmek. ǩoʒobuťu svaşe xuťup̌ali ceʒ*u:* asılı olduğu yerden "küçük zembili" indirdi.
- **ceʒamu** *atn.*, **geʒamu** *ark.* üzerinde gebertmek, vurmak. ʒiʒila ncaťu svas kocoʒamu*:* yılanı yattığı yerde vurdu.
- **ceʒelimu** *atn.*, **geʒǩomilu** *ark.* üsten aşağıya doğru bakmak. otfaşe coʒes: çatıdan aşağı bakıyor.
- **ceʒeri** *atn.*, **geʒǩeri** *ark.* sökülmüş, sökük, çözülmüş. ceʒeri toyç̌i. çözülmüş ya da sökülmüş ip.
- **ceʒixnu** *atn.* kızarmış tavaya dökülen yağın çıkardığı ses, cızırtı.
- **ceʒileri** *atn.*,**geʒileri** *ark.* **1**. ucundan koparılmış, ucu koparılmış. ti ceʒileri mdiǩa. ucu koparılmış buğday. **2**. boğa ile çiftleştirilmesine rağmen gebe kalmayan ineklerin dişilik organlarının üzerinde buğday tanesi büyüklüğündeki et parçasının koparılması hali. bu et parçasının koparılması durumunda ineğin gebe kalacağına inanılır.
- **ceʒilu** *atn.*, **geʒilu** *ark.* **1**. tepesini ya da ucunu koparmak. mşkvelas dudi cuʒil*u:* fidanın tepesini kopardı. **2**. boğa ile çiftleştirilmesine rağmen gebe kalmayan ineklerin

dişilik organlarının üzerinde buğday tanesi büyüklüğündeki et parçasını koparmak. bu et parçasının koparılması durumunda ineğin gebe kalacağına inanılır.

- **ceʒonu** *atn.*, **geʒonu** *ark.* dengenin bir tarafa ağır basması. *olimberaşe ʒulu berek ceʒonums:* sevgide küçük çocuk ağır basıyor.
- **ceʒopxeri** *atn.*, **geʒopxeri** *ark.* **1**. düzenli, tertipli. iri dulyape şǩimi ceʒopxeri mevaşǩ*vi.* tüm işlerimi düzenli bir halde bıraktım. **2**. işleme, nakış. *exa'şi ceʒopxeri mitişis var numgus:* exa'nın işlemeleri kimseninkine benzemiyor. *ceʒopxeri ʒendeç̌i:* nakışlı çorap. 3.iyileşmiş olan.
- **ceʒopxu** *atn.*, **geʒopxu** *ark.* **1**. belirli bir düzen kazandırmak, düzen vermek, düzenlemek, yoluna koymak. dulyape kocevoʒo*pxi:* işler düzenledim. **2**. nakış işlemek. didak mandili ceʒopxums: yaşlı kadın baş örtüsüne nakış işliyor. **3**. yoluna girmek, düzelmek, iyileşmek. a tutan zabuni vorťi ağani ceviʒo*pxi:* bir aydır hastaydım yeni iyileştim, düzeldim.
- **ceʒulva** *atn.*, **moʒuťura** *vi.* **1**. nispeten küçük, diğerine göre küçük. **2**. *atn.* ufak tefek. *ceʒulva ar bozomota.* ufak tefek bir kız.
- **cginapa** *ark.*, **jginapa** *atn.* galibiyet, yengi. ham cginapa si megomsǩun. bu galibiyet sana yakışıyor.
- **cgiyaleri** *vi.* **1**. şaha kalkmış. n3xeni cgiyaleri uluť*u:* at şaha kalkmış gidiyordu. **2**. *mec.* çarçabuk, alel acele. cgiyaleri kogelaxt*u:* çok çabuk, telâş içinde aşağıya doğru indi.
- **ciceğeni** *atn.*, **cicğani** vi., **ğaç̌o** *ark., xp.* dişi çekirge kuşu. Sırt yüzeyi ve kuyruğu kirli sarıdır. Göğüs yüzeyi beyazdır. oynaklığından dolayı atmaca cezbetmek için kullanılır.
- **Cicxina, sifťeri** atmaca (kuş). *cicxina domiğuru:* atmaca kuşum öldü.
- **cicili**, **circili** damak. *cicili gaž̆iren:* damağın görünüyor. *cicili ǩibri:* büyük azı dişi.
- **ciğeǩidi** bir kuş türü.
- **cixa**, **ncixa 1.** kale. *cixas moliǩaçes:* kalede sıkıştılar. 2. Hapishane, mahpushane, cezaevi.
- **cixi**, **mcixi** *atn.* yumruk. *xe uzdas cixi diyen:* el sıkılınca yumruk halini alır.
- **cilari** *atn.,* **gilare xp.** kefal balığı. *a cilari op̌ç̌opi:* bir kefal balığı yakaladım.
- **ciliťepe** Lazca'da bir kabile adı (atina-avramit).
- **cin** *arş.*, **jin** üst, yukarı. *cindo coʒes:* üstten aşağıya bakıyor.
- **cincğa dobğalu** *vi., not.* Yaranın içindeki et ya da yaranın içindeki et parçasının görülebilecek derecede fenalaşmasını ifade eden deyim.
- **Cincğa 1.** *Atn.* meme (kadın ya da inek). Cinsel anlam içermez. *Pucik cincğa doǩoru:* inek meme yaptı, memesinde doğumdan önce süt birikti. 2. *vi.* kanla karışık iltihap. *pucik cinçğa dobğams:* inek kanla karışık iltihap döküyor.
- **cincğa oǩoru** *atn., not.* 1. ineğin doğumdan önce memesinde süt birikmesi. 2. bu birikmeden dolayı memelerin şişmesi durumu.
- **cinciǩa** bir kuş türü.
- **ciniki** ense ile omuz arasında arkaya doğru kalan bölge, sırt. *cinikepe maʒunen:* sırt omuz arası kısım ağırıyor.
- **cino**, **aliyoni** *xp.* martı. *zuğa cin cinope putxuran:* denizin üstünde martılar uçuşuyor.
- **cipi***,* **onç̌araşe, oç̌araşe** kalem. (<cipi: Lazuri Alboni, ʒitaşi iskenderi)
- **cireǩi** *xp.* **1**. kütük. *cireǩi komoyidu.* kütüğü omzuna aldı. **2**. sökülmüş ağacın kökü.
- **civane** *xp.,* **ç̌irili** *ark.* iskete kuşu.
- **ciyaxi** *ark.* sünnetçi, kesici. *ciyaxi mobiyona i?* sünnetçiyi getireyim mi *?*
- **cizlaveťi** *atn.* lastik ayakkabı.
- **cogna**, **coti**, **conkşi** *ark.* **1**. laftan anlamaz. **2**. Hiçbir şey beceremeyen kişi
- **coğor danž̆i**, **laǩi danž̆i** *vi.* odunsu gövdeli ve sert dikenleri olan bir diken türü.
- **coğori** *atn.* büyük köpek.
- **coğori** *ark.*, **laç̌i**, **layç̌i** *atn.* Köpek, it. *coğorik komemaǩap̌u:* köpek bana daldı.

- **coğormşǩiri**, **mşǩiri** *xp.,* **ǯanǯurina**, **layǯi ǯanǯurina** *atn.,* **ǯuruli** *arş.* baştan kara, uzun kuyruklu baştan kara (kuş).
- **coxo** *ark.*, **yoxo** *atn.* isim, ad. *coxo skani mu yen?* adın nedir*? mu coxons?* adın nedir*?*
- **coxo gedvaleri** *ark.*, **yoxo cedveri** *atn., not.* söz verilmiş, sözlenmiş, sözleşilmiş.
- **coxo gedvalu** *ark.*, **yoxo cedvalu** *atn., not.* söz vermek, söz kesmek.
- **conomsǩeri** *xp.*, **ceningteri** *atn.*, **gektineri** *vi.* devrilmiş, yıkılmış. conomsǩeri ǩ*oda:* yıkılmış duvar.
- **conomsǩeri** *xp.*, **ceningteri** *atn.*, **genkteri** *ark.* **1**. yıkılmış, devrilmiş. ceningteri kva. devrilmiş taş. **2**. ters tarafa dönmüş. ǩap̌ula ceningteri kodicin*u:* sırtını dönmüş yattı.
- **conomsǩu** *xp.*, **ceningtu** *atn.*, **gektinu** *vi.* devirmek, yıkmak. ǩoda conomsǩ*es:* duvarı yıktılar.
- **cori** katır. coris dişǩa komob*es:* katıra odun yüklediler.
- **cuma 1.** erkek kardeş, birader. *didi cuma şǩimi diçilu:* büyük erkek kardeşim (ağabeyim) evlendi. *Cuma ǩai rťuǩo, ğormotis uon ťas ťu:* kardeş iyi olsa tanrının (kardeşi) olurdu. 2. arkadaş, dost. *mu cegožun, cuma?:* adın nedir, kardeş/arkadaş? 3. hey, yahu anlamında çağırma ünlemi.
- **cumaçxa** atn.,xp., **cumaşxa** meg.  çarşamba günü. *ǩa ťa cumaçxas mox ťasere ma do si giyondram:* her çarşamba gelir diye seni bekliyorum.
- **cumadi** *ark.* **1.** Amca. **2**. dayı.
- **cumaǩa** *ark.* küçük erkek kardeş.
- **cumangaperi** vi., **cumamogaperi** erkek süt kardeş. *ma cumangaperi va miyonun.* benim erkek süt kardeşim yoktur.
- **cumanoba** kardeşlik (erkekler için). *cumanoba so doskidu.* nerde kaldı kardeşlik.
- **cumasǩua** *meg.* yeğen (erkek kardeşin kızı).
- **cumu**, **mcumu** tuz. *cumu kuǩati:* tuzu kat. *cumu ʒaris cenʒaloni oyapu:* tuz suyuna ekmek bandıracak kadar fakirleşmek.
- **cur** *arş.*, **jur** iki. *cur şuri:* iki kişi.
- **curci, gyurci** 3ad. Korto.
- **kortu** atn., **Korto** vi. 1. gürcü halkından olan, gürcü. 2. Vi. Dışarıdan gelen, sonradan gelen, göçmen.

# Ç

- **çabala** *arş.*, **tamo** *ark.* yavaş. çabala igzas: yavaş yürüyor.
- **çabla** *arş.*, **çapula** *atn.*, **kalamani** *ark.,* **ǩançapula** meg. çarık. *ǩuçxes çabla ti var možǔn:* ayağında çarık bile yok.
- **çabri** *ark.*, **çarbi** *xp.*, **leşǩi** *atn.,* **leçkvi** meg. dudak. *ǯǩari şum ťuşa çabri ko mexup̌u:* bir şey içer gibi dudaklarını büzüştürdü.
- **çabriguda** *ark.*, **leşǩoťa** *atn.* geniş ve iri dudaklı kimse.
- **çaça** *atn.*, **çonçi** *vi.,* **çaçi** *ark.* kuru yaprak. *gzalepes çaça dobğun:* yolda kuru yapraklar dökülmüş.
- **çaçara** konuşacağı yeri ve zamanı bilmeyen, gereksizce konuşan ve anlamsız davranışlarda bulunan kişi, patavatsız. çaçara ǩoçi: patavatsız adam.
- **çaçaraburi** *atn.* patavatsızca. çaçaraburi mo ixap̌a! patavatsızca konuşma, olur olmaz konuşma!
- **çaçxa** *vi., atn.,* **3aaşxa** meg.,**n3açxa, 3açxa, umkesei, umǩiseri** *(<n3a ndğa)* perşembe günü.
- **çaçxata** *atn.*, **poçxoťa** *ark.* çok dallı, çok kollu, saçılarak. çaçxata ʒari culun: su saçılarak akıyor.
- **çaçxuri, çaçxura, çeçxuri** *atn.* sıtma, sıtma nöbeti. *çaçaxura kemç̌opu:* beni sıtma tuttu, titreme aldı.
- **çaxaç̌epuna** *atn.* "çaxaç̌i" bitkisinin çokça yetiştiği yer.
- **çaxaç̌i** *atn.* deriye sürüldüğünde kabarcıklar meydana getiren ve irin toplanmasına sebep olan, sulak yerlerde yetişen zehirli bir bitki. *çxombi p̌ç̌opum ťişa xes çaxaç̌i komemasu:* balık yakalarken elime "çaxaç̌i" sürüldü.
- **çaxala** *ark.*, **ç̌axala** *atn.* **1**. *ark.* turşu. **2**. *atn.* karalahana yapraklarının suda haşlanmasından sonra iç yağı katılarak yapılan lahana yemeği.
- **çaxana** *atn.* atina'nın Noxlamsu köyünde bir yer adı. Dere kenarındadır ve çokça yengeç bulunur.
- **çaxmacepe** *atn.* pazar'da bir Laz kabile adı.
- **çambre** *ark.*, **oçambre** *atn.,* **onçamure** *xp.* dibek. büyük taşlar oyularak yapılan ve arpa, mısır vb. ürünlerin ayıklanmasında kullanılan bir araç. Lazların geleneksel kapalı ekonomilerine özgü üretim araçlarındandır.
- **çamçaxinape** *atn.* pazar'da bir Laz kabile adı. *çamçaxina durye:* çamçaxina'nın duriye'si, çamçaxina'lardan olan düriye.
- **çança** *ark.* **1**. lüzumsuz, gereksiz, fuzuli. *çança dulya:* lüzumsuz iş. **2**. *ark.* gereksiz, patavatsızca. çança mo isinapam! gereksiz yere konuşma!
- **çançu** *atn.* salkım. *ntxiri çançu.* fındık salkımı.
- **çapula** *atn.*, **çabla** *arş.*, **kalamani** *ark.* çarık. ǩuçxes možin çapula. ayağına giymiş çarık.
- **çap̌anozi** *atn.* dikiş makinesinde masurun yatağı.
- **çarbi** *xp.*, **çabri** *ark.*, **leşǩi** *atn.* dudak. çarbi nixvaťu*:* dudağını ısırdı.
- **çarniǩi**, **çaniği** çaydanlık.
- **çasťara** *atn.* terlik. ǩuçxe çasťaras konobazg*u:* ayağına terlik geçirdi.
- **çaylaği** *xp.*, **mundiǩvali** *atn.* aladoğan kuşu.
- **çeçevi** *atn.* kaşıntı yapan bir koyun hastalığı. *mçxurepes çeçevi aǩnes:* koyunlar "çeçevi"ye yakalandılar.
- **çeçezi** *arş.,* **kekeç̌i** kekeme. *ixap̌a ťaşa na celibaseres çeçezi izi ťen:* konuşurken takılanlara kekeme denir.

- **çemçu** *atn.*, **kenkve** *vi.* **1**. dişleri eksik olan. *ǩibri çemçu:* dişleri eksik olan. **2**. ön dişleri eksik olan.
- **çeṗla** *ark.*, **3eṗla** *atn.* meyve kabuğ*u:* m3xuli çeṗla. armut kabuğu. oşǩuri 3eṗla. elma kabuğu.
- **çere**, **peri** *ark.* renk. *şǩurinate çere amť u:* korkudan rengi kaçtı.
- **çerendi** tırpan.
- **çerezi** *atn.*, **mbulora** *ark.* **buliş tuta** xp., **mbuloba** haziran ayı. maisi kogamaxť ui çerezi mulun: mayıs çıktı mı haziran gelir.
- **çerge**, **çerga** **1**. çadır iskeleti. **2**. atmaca avlamak için beklenen yer.
- **çerizi** *atn.*, **kerizi** *ark.* su çıkan tarlalarda su akışını kolaylaştırmak ve toprak kaymasını önlemek amacıyla karataşla yapılan döşeme. livadis ʒari na gamulun svas çerizi demirçun. tarlanın su çıkan yerine taş döşemişim.
- **çxalva** *atn.* (<onçxalu), **sť aroşina, straoşina** eylül ayı. *ağustozi do taxvaşi oşǩendas çxalva on/ ren:* ağustos ekim arası eylüldür.
- **çxaṗa** *ark.*, **oçxaṗule** *vi.*, **ť uť uci** *atn.* ısırgan otu.
- **çxať ura** parıldayan, parlak. *çxa ťura doǩanaşe.* parlak, parıldayan tabanca
- **çxeri uçxuşi** *atn., not.* Her türden, her yapıdan, farklı seviyelerden, seviyeli seviyesiz, kendini bilen bilmeyen (insan). (çxeri: temiz, iyi, olumlu), (uçxuşi: kirli, kötü, olumsuz) birbirinden farklı yapıdaki insan topluluğunu tanımlamak için kullanılır. *Çxeri uçxuşi miti na or ťu noğas kodelibğes:* her türden insan çarşıya doluştu.
- **çxeri** yıkanmış, temiz (cansız-katı nesneler için). *çxeri m3xuli:* yıkanmış armut.
- **çxili**, **nçxili** *ark.*, **ncaği** *atn.* örgü şişi. *çxili mundis gvanam ťu/koma3onu:* örgü şişi kıçına battı.
- **çxindi** *atn.* **çxvindi** *xp.* 1. burun. çxindis noǩepi kogund*u:* burnuna ip geçirdi. **2**. not. kandırarak amacına ulaştı.
- **çxindi epamperi** *ark.,* **çxindi ṗlaǯa** *vi.* geniş ve basık burunlu.
- **çxindi pampa** burun kanadı.
- **çxindis doloxaṗaru** *atn.* burnundan konuşmak.
- **çxome** *ark.*, **eça** *atn.* ey gidi, hey gidi, ah! *e çxome beroba çkimi:* ey gidi çocukluğum. *e çxome ndğalepe:* ey gidi günler.
- **çxomela** *atn.* ey gidi, hey gidi. *mo ťi çxomela:* aman allah'ım! aman tanrım!
- **çxomi** *ark.*, **şxomi** *arş.,* **çxombi** *atn.* balık. *kapça do made çxomi var imxos:* hamsiden başka balık yemiyor.
- **çxoro**, **nçxoro, çxovro** dokuz sayısı. *ovro ti va çxoro fara degiǯvi:* sekiz de değil, dokuz kez söyledim.
- **çxoť i**, **çoçxoť a** bozuk, işe yaramaz durumda, hurda. ham araba çxoť i diy*u:* bu araba bozuldu, işe yaramaz duruma geldi.
- **çxvapa**, **mçxvapa** sıcak hava. *Lazonas k3ala va dogutaşa çxvapa var mulun:* Laz yurdunda haziran gelmeden sıcak gelmez.
- **çxvapoba** sıcaklık. handğa ť aroniş çxvapobape naǩo ivu*?* bugün hava sıcaklığı ne kadar oldu*?*
- **çxvari**, **nçxvari** 1. darı. 2. *mec.* tanecik, küçük parçacık.
- **çxviǩi** *xp.*, **mçiki** *ark.* kestane kargası.
- **çxvindi** *xp.*, **çxindi** *ark.* burun. çxvindis xvali nusun. burnuna sümük sürülmüş.
- **çiça** *vi.* çürük ayında (temmuz 13, ağustoz 13 arası dönem) ayaklarda görülen bir tür yara. "*çiça*"yi iyileştirmek için "*ǯiğveli*" (sülük) yaranın üstüne konur ve pisliği emmesi sağlanır. sonrada soğuk külün üzerine atılıp meme sağar gibi sağılarak pislikleri kusması sağlanır.
- **çiçxili**, **çinçxili** geniz. *çiçxili omaçu:* genzim yandı.
- **çiçia** *ark.* uyuşuk, yavaş hareket eden kişi.

- **çiçku**, **çuçku** *ark.*, **lulu** *arş.* **1**. taze, körpe, yumuşak. *çiçku bere:* yeni doğmuş çocuk. **2**. bebek.
- **çilambre** *ark.*, **çilambri** *atn.*, **çilamure** *xp.*, **çamule** *xp.* göz yaşı. *tolis çilambre var domiskidu:* gözlerimde yaş kalmadı.
- **çileri** evli erkek. *Ma viçinis ağani çileri or ťu:* ben tanıdığımda yeni evli idi (erkek).
- **çili** *ark.* karı, kadın, eş. *haya miş çili ren?* bu kimin karısıdır. *Alina'şi çili:* "alina"nın karısı, eşi.
- **çinçxina** *vi.,* **yuvasili** *xp.* su incir kuşu.
- **çineri** *atn.* tanınmış, meşhur, ünlü. *P̌ap̌u şǩimi çineri na varon sva va doǩudu:* dedemin tanınmadığı yer kalmadı.
- **çinganeri** *arş.* kafadan uydurulmuş/uydurulmuş söz.
- **çirdila** *xp.* Gölgelik, güneş almayan yer, gölgeli yer.
- **çirǩi** *arş.* venedik kayığı.
- **çisťi** *atn.* boya, ayakkabı boyası.
- **çisťiri** *atn.* seksek oyunu. *bere vorťişa p̌anda çisťiri vibiťi.* çocukken her zaman seksek oynardım.
- **çkar**, **çkari** *ark.* **1**. hiç. *çkar ǩai var bore.* hiç iyi değilim. *çkar oncğore var uğun:* hiç utanması yok. **2**. sıfır. *çkar*, *ar*, *jur.* sıfır, bir, iki.
- **çkimebura** *ark.*, **şǩimeburi** *atn.* **1**. kendi kendime. *çkimebura bisinapam:* kendi kendime konuşuyorum. **2**. kendimce, kendime özgü. *haya çkimebura ren:* bu kendime özgüdür.
- **çkimi** *ark.*, **şǩimi** *atn.* **1**. Benim, benimki. *çkimi şǩala mu dulya giğun:* benimle ne işin var. *haya çkimi ren:* bu benimdir. 2. Birinci tekil şahıs iyelik eki. *Oxori çkimi:* evim.
- **çkinaperi**, **çkineri** *ark.* bilgin, alim. *Helimişi xasani do ʒitaşi iskenderi Lazepeşi çkinaperi orťes:* Helimişi xasani ve ʒitaşi iskenderi Lazların bilginiydi.
- **çku** *ark.*, **çki** *xp.,* **şǩu** *atn.* birinci çoğul şahıs, biz. *çku hak boret:* biz burdayız.
- **çkunebura** *ark.*, **çkinebura** *xp.,* **şǩuneburi** *atn.* **1**. kendi kendimize, biz bize. *çkunebura bibirat:* kendi kendimize şarkı söyleyelim, oynayalım. **2**. bize özgü, kendimizce, kendimize özgü. *oxoronu çkunebura ren:* horon oynamak bize özgüdür.
- **çkuni** *ark.,* **çkini** *xp.,* **şǩuni** *atn.* 1. bizim. *hantere çkuni ren:* bunlar bizimdir. *çkuni namu ren var miçkin:* bizimki hangisidir bilmiyorum. *çkunepe moxtes:* bizimkiler geldiler. *çkuni şeni muya tkves:* bizim için ne dediler. 2. Birinci çoğul şahıs iyelik zamiri. *Oxori çkuni:* evimiz.
- **çkva** *ark.* **1**. daha. *çkva mutu var ren i?* daha başka birşey yok mu *? çkva ǩaiten:* daha iyiye, daha güzele. **2**. başka. *çkvaş dulya:* başkasının işi. **3**. Henüz. *Çkva var moxtes:* henüz gelmediler.
- **çkvaşi** *ark.* **1**. Başkası. **2**. başkasının. *çkvaşi bere:* başkasının çocuğu.
- **ço** at veya katırlar için kullanılan bir ünlem.
- **ço oxenu** *atn.* çocuk dilinde sırtına almak.
- **çoçxoťa** *atn.*, **çxoťi** *ark.* bozuk, bozulmuş, işe yaramaz durumda olan alet. sǩani çoçxoťa teyubişi derdi miğuni. senin bozuk teybinin derdinde değilim.
- **çoçoǩa** **1**. bir takım hayvanların ayaklarının arka tarafında bulunan tırnaklar. **2**. yele. **3**. kâkül, zülüf.
- **çoderi** bitmiş, bitirilmiş. çoderi dulya. bitmiş iş.
- **çodina** bitiş, tükeniş. sǩani çodina ham gzaşe iyasere: senin tükenişin bu yoldan olacak.
- **çodineri** bitirilmiş, tüketilmiş. çodineri dulya. bitirilmiş iş.
- **çoma** *ark.* beceriksiz. xepe skanişe mutu var mulun haşo çoma mot re. elinden bir şey gelmiyor, niye böyle beceriksizsin.

- **çona meǩvateri** *atn., not.* günü bitmiş, ölümü yakın. *çona meǩvateri bereşǩimi:* benim günü bitmiş çocuğum.
- **çona oǩorobu** *atn., not.* "ölüme yakın bir insanın çevresini her zamankinden daha fazla gezip dolaşması, ilişkilerini sıklaştırması durumunu ifade eden bir deyim. *ğuramu konaxolu çona ǩorobums:* ölümü yaklaştı ışık topluyor. *çona to megaǩvatas:* ışığın sönsün, günün bitsin.
- **çona** *atn.*, **tena***,* **kyona** *vi.*, **te** *ark.* ışık. *çonape konunǯi:* ışıkları yak. çona *meǩvateri:* ışığı kesilmiş. çona to megaǩvatas: ışığı kesilesi.
- **çonço**, **çonçi** *ark.,* **çonçoli** *atn.* **1**. mısır koçanının dış yaprakları. *pucepek çonço imxonan:* inekler mısır koçanının yapraklarını yiyorlar. **2**. *vi.* kurumuş yaprak.
- **çonguri** bir Laz halk müziği çalgısı.
- **çonxola** *arş.* gırtlak.
- **çorçi** *arş.*, **subuka**, **msubuki** *ark.* hafif. *çorçi dişǩa:* hafif odun.
- **çosťa** *ark.* kötü niyetli.
- **çosťe** *atn.*, **çostra** *arş.*, **ǩrosta** *ark.* daire biçiminde kalın bileği taşı. *çoste te arguni dolasťu:* çoste ile baltayı biledi. ***çostra, kroste*** (<rum. lestra)
- **çuça oğağu** *ark.* **1**. fındık salkımının kurumuş yapraklarını, fındık tanesi bulmak amacıyla karıştırmak. **2**. *Not.* avare insanlara söylenen bir söz: "otur fındık yapraklarını karıştır ki belki fındık bulursun".
- **çuçuna** *ark.* ılık. *çuçuna ǯǩari:* ılık su.
- **çulturi**, **xaçka** kültür. *çulturi var uğuran:* kültürleri yok, kültürsüzler. *3ad.* xaçka.
- **çuneri** *xp.*, **purcineri** *atn.*, **prucineri** *ark.* pörsümüş, pörsük.
- **Çuntu**, **çonto** *atn.*, **kyuntu** *xp.* hantal, ağır ve yavaş hareket eden.
- **çurdina** yenmeyen zehirli bir deniz balığı.
- **çurihç** dişilik organı, vajina, am. E uri uri uri/ǩurtas doložin ç*uri:*
- **çurump̌i** *ark. 3ad.* Ǩuǩun3i

# Ç

- **çaba**, **çabaka** *vi.*, **çeba** *atn.* salkım. *a çaba urženi:* bir salkım üzüm. *urženi çaba:* üzüm salkımı.
- **çabu** *atn.*, **oçabule** *ark.* **1**. bazı ağaçların gövdesinde ve dallarında yetişen, yapışkan taneleri olan bir bitki. *mcumori m3xulis çabu dinçanu.* sirke armudunda "*çabu*" oluştu, bitti. **2**. yapışkan, yapıştırıcı.
- **çaci**, **mçaci 1.** sinek. *mçacik nom3xu:* sinek ısırdı. 2. Iskambilde sinek, ispati.
- **çaça** posa, bir şeyin suyu çıkarıldıktan sonra geriye kalan katı kısmı. urženi çaça. üzüm posası, üzümün suyu çıkarıldıktan sonra geriye kalan katı kısmı. lobya çaça. fasülyenin katı kısmı.
- **çaçaxi**, **çoçoxi** *atn.*, **çançaxi** *ark.* çamur deryası, bataklık. *çaçaxepunas kodolovoli:* bataklığa düştüm.
- **çaderi** *atn.*, **çǩaderi** *ark.* **1**. çakılmış, çakılı. pi3arişi çad*eri:* tahtadan çakılmış. **2**. yaratılmış. ğormoťişi çad*eri:* tanrı tarafından yaratılmış.
- **çağani**, **çağana** yengeç. *çiğonas çağana te var golilven:* çiğona'da yengeçten geçilmiyor.
- **çaxala** *atn.* **çaxala** *ark.* **1**. *ark.* turşu. **2**. *atn.* karalahana yapraklarının sıcak suda haşlanmasından sonra iç yağı katılarak yapılan lahna yemeği.
- **çaxureci** iri taneli bir erik türü.
- **çaǩaťura** *vi.* kalas ve bayağı taşla işlenmiş duvar, ev vs. *çaǩaťura oxori.* kalas ve çamurla inşa edilmiş ev.
- **çaǩçirina** çakşır. çaǩçirina komoyd*u:* çakşır giydi.
- **çaǩli** *atn.*, **çaǩla** *ark.* çıra ateşi, meşale. zuğa çaǩlite otanaman. denizi meşale ile aydınlatıyorlar.
- **çala** *vi.*, **oruba** *atn.* dere. çalas çxomi çopums: derede balık yakalıyor.
- **çalimbi** *atn.,* **çalimi** *ark.* kırmızı renkli bir toprak türü. yapışkan ve sert olur. *çalimbi leťa/leťa çalimi.*
- **çameťi** *atn.*, **velen3a** *ark.* kıyâmet. *ma bğuras ǯulu çameťi cexťasere:* ben ölünce küçük kıyâmet kopacak.
- **çami**, **nçami 1.** ilaç. õ *tis ǯǩuni moşomixtais çami pşum do golomiğams/golomilams:* baş ağrısı geldiğinde ilaç içiyorum ve geçiyor. õ *nciriş nçami:* uyku ilacı. **2**. v*i*. yoğurt mayası. õ *mevaperi nçami var miğunan:* elimizde yoğurt mayası kalmadı. 3. zararlı hayvanları zehirlemek için kullanılan ilaç. õ *mtugi çami:* fare zehiri, fare ilacı.
- **çamoni, nçamoni** 1. ilaçlı. 2. içine yoğurt mayası atılmış olan, mayalı.
- **nciriş nçami** uyku ilacı. õ *amuk (oxorcak) nciriş nçami koxuktaps, mtelli kodvancienan:* bu (kadın) uyku ilacı katıyor, hepsinin uykusu geliyor.
- **çançaxi**, **çaçaxi** *atn.*, **çonçoxi** *ark.* çamur deryası, bataklık. *opşa mçimu, gzalepe çançaxi divu:* çok yağmur yağdığından yollar çamur oldu.
- **çançurina**, **layçi çançurina** *atn.,* **çuruli** *arş.,* **mşǩiri**, **coğormşǩiri** *xp.* baştan kara, uzun kuyruklu baştan kara (kuş).
- **çanda**, **caralva 1**. davet, ziyafet. **2**. düğün. *amseri çanda miğunan:* davetimiz var. *çandaşa micoxes:* bizi düğüne çağırdılar.
- **çangi** *ark.* köpek ve kedi gibi hayvanların pençesi. *coğori çangi:* köpek pençesi.

- **çapçap̌ara**, **ǯap̌ǯap̌ara** *atn.* **1**. tetik çekildiğinde kapsülü patlatmayan tüfek. **2**. *mec.* işe yaramaz kişi ya da alet. *çapçap̌ara ǩoçi:* işe yaramaz adam.
- **çarambulya** *atn.*, **çereleri** *vi.*, **nçeremuli** *xp.* farklı renklerden oluşan, çok renkli; alaca. *çarambulya korme:* tüylerinde değişik renkler bulunan tavuk.
- **çarga** bir kuş türü.
- **çarma** *atn.*, **marça** *vi.*, **xarga** düzenli olarak üst üste konulmuş odun yığını. *jur ǩulaci dişǩa çarma cosvarun:* iki kulaç odun sıralanmış.
- **çe**, **ço** hey, bir hitabet biçimidir. *çe biçi!* hey delikanlı.
- **çeba** *atn.*, **çaba** *vi.*, **çabala** *xp.* salkım. *a çeba urženi mep̌ǯili:* bir salkım üzüm kopardım.
- **çebiçi** **1**. bücür, cüce, gelişememiş, ufak tefek. **2**. bir yaşındaki dişi keçi.
- **çeçe** *atn.,* **p̌eçe** *vi., mec.* çok konuşan, ağzı kalabalık. õ *çeçe badi.* çok konuşan ihtiyar adam.
- **çexni**, **çeşni** ilk tadım. *ǯo ti mbulişi çexni dop̌i:* bu yıl da kirazı ilk olarak tattım.
- **çeǩobalu** *atn.*, **eǩobalu** *ark.* **1**. ardından dökmek, arkasına dökmek. *ǯǩari çeǩobams:* ardından su döküyor.
- **çeǩobalu** *atn.*, **eǩobalu** *ark.* **2**. arkasına takmak. *sťiribina ǩap̌ulas koçeǩibu.* zembili arkasına taktı. **3**. *mec.* takılmak, asılmak, rahatsız etmek. *bozomotalepes opşa çeǩvaben.* kızlara çok takılıyor.
- **çeǩobazgu** *atn.*, **eǩobažgu** *ark.* arkasına basmak, arkasından basmak. *modvalas koçeǩobazgu.* ayakkabısının arkasına bastı.
- **çeǩobgareri** *atn.*, **eǩobgareri** *ark.* arkasından ağlamış durumda.
- **çeǩobgaru** *atn.*, **eǩobgaru** *ark.* arkasından ağlamak. beremuşis çeǩvabgas: çocuğunun arkasından ağlıyor.
- **çeǩoçitu** *atn.* **1**. kıl payı kurtulmak, son anda kurtulmak. ham belaşe ti koçeǩovuçitit. bu beladan da son anda kurtulduk.
- **çeǩoçitu** *atn.*, **eǩoçitu** *ark.* **2**. arkasından yarmak.
- **çeǩoçapxu** *atn.* **1**. arkasından, ucundan vurmak, çarpmak. **2**. *mec.* kıl payı vurmak, son anda vurmak, son anda isabet etmek, vurmak. p̌i içoduşe koçeǩevuçapxit. bitmeden son anda işimizi gördük.
- **çeǩoçordu** *atn.*, **eǩoçǩodu** *ark.* arkasından yırtılmak, yıpranmak. ǩuçxe modvala çeǩuçord*u:* ayakkabısı arkasından yırtıldı.
- **çeǩodagu** *atn.*, **eǩodagu** *ark.* arkasından çentmek, arkasından/arkasını doğramak, kesmek. ǩudeli koçeǩudag*u:* kuyruğunu kesti.
- **çeǩodgalu** *atn.* ucuna kurmak, kenarına kurmak, koymak. televuzi sťoli ǩilavis koçeǩodg*u:* televizyonu masanın ucuna koydu.
- **çeǩodvaleri** *atn.* ucuna konulmuş, kenarına konulmuş. *mxucis dudi çeǩodvaleri kodosǩudu:* başını omzuna dayamış olarak kaldı.
- **çeǩodvalu** *atn.*, **eǩodvalu** *ark.* **1**. Ucuna ya da kenarına, koymak. *ťufeği penceres koçeǩudu:* tüfeği pencerenin ucuna koydu. **2**. *atn.* bağlı kılmak, bağlı olmak. *iri tevuli himuşi molvas çeǩuzun.* herşey onun gelmesine bağlı. *iri tevuli cençareris çeǩuzun.* herşey paraya bağlı. **3**. *atn., mec.* dayatmak, tutturmak, işi zora sokmak. *noğaşe vidare ya do koçeǩudu:* çarşıya gideceğim diye dayattı.
- **çeǩogudelu** *atn.* yükü yolun bir yerinde bırakıp ikinci bir yükü almak için geri dönmek. nçayi yuki meleşa koçeǩigudeli do goykti. çay yükünü öteye kadar götürüp bırak ve ikinci bir yük için geri dön.
- **çeǩoğuru** *atn.,* **eǩoğuru** *vi.* **1**. ardından ölmek, arkasından ölmek. *p̌ap̌umuşişi ǩap̌ulas koçeǩoğuru:* dedesinin ardından öldü. *çeǩoğurare.* "peşinden öl" anlamında bir beddua. **2**. ardından ya da uğrunda ölmek, bir şeye çok düşkün olmak. *sifťeris koçeǩoğuru:* atmacanın uğruna canını verdiyor.

- **çeǩoxap̌aru** *atn.*, **eǩosinapu** *vi.* arkadan konuşmak. igzat̆esşa çeǩoxap̌at̆*u:* yürürlerken arkadan konuşuyordu.
- **çeǩoxedinu** *atn.*, **eǩoxedinu** *vi.* ardında oturmak, ucuna oturmak, kenarına oturmak. perçe ǩilavis koçeǩox*es:* serende balkonunun ucuna oturuyor.
- **çeǩoxosaru** *atn.*, **eǩoxosaru** *vi.* arkadan, arkasına gözlemek, dikizlemek. ǩap̌ulaşe çeǩoxosar*ams:* arkadan gözlüyor.
- **çeǩoxosǩu** *atn.*, **eǩoxro3ku** *vi.* ucunda gebermek, kenarında gebermek, ardında gebermek. mtugi neǩna ǩilavis koçeǩoxosǩ*u:* fare kapı ucunda, kenarında geberdi.
- **çeǩoxunu** *atn.*, **eǩoxunu** *vi.* ucuna oturmak, kenarına oturmak, ardına oturmak. ǩilavis koçeǩoxed*u:* ucuna, kenarına oturdu.
- **çeǩojvat̆u** *atn.*, **eǩojvat̆u** *vi.* arkasına/arkasından çarpmak, vurmak. *ǩot̆ulas biǩa koçeǩujvat̆u:* ensesine sopayı çarptı, vurdu. *ara ǩap̌ulas koçeǩomajvat̆u:* dalı sırtıma vurdu.
- **çeǩoǩilu** *atn.*, **eǩoilu** *vi.* arkadan, arkasından vurmak. ǩap̌ulaşe koçeǩoǩil*u:* arkadan vurdu.
- **çeǩom3xvala** *atn.* sondan, ucundan yapılan ekleme.
- **çeǩom3xvaleri** *atn.*, **eǩam3xveri** *vi.* sondan, ucundan eklemeli, eklenmiş. *çeǩom3xvaleri a toyçi ort̆u:* ucuna eklenmiş bir ipti.
- **çeǩom3xvalu** *atn.*, **eǩam3xvalu** *vi.* sondan, arkadan ya da ucundan eklemek. *va einças na hamu ti toǩis koçeǩum3xvit.* yetmezse bunu da ipin ucundan, arkasından ekleyin.
- **çeǩonçxvalu** *atn.* peşine harcamak, yolunda harcamak. mosǩudu ti himus koçeǩevunçxvit. artanı da onun arkasından harcadık.
- **çeǩonçuşinu** *atn.*, **eǩoçişinu** *vi.* **1**. arkasından yetiştirmek. ǩap̌ulaşe bere çekunçuşin*u:* arkasından çocuğu yetiştirdi. **2**. arkasından uzanmak.
- **çeǩonçuşu** *atn.*, **eǩoçişu** *ark.* arkasından yetişmek. cantxozu do çeǩonçuş*u:* peşinden koşarak yetişti.
- **çeǩontxapu** *atn.* ucundan, arkasından vurmak, çarpmak. *nuǩu st̆olis koçeǩvantxu:* çenesini masanın ucuna vurdu, çarptı.
- **çeǩorçalu** *atn.*, **eǩorçalu** *ark.* **1**.ardından sermek. **2**. *atn., mec.* laf dokundurmak, sözlü olarak sataşmak. žirasere svas p̌anda çeǩorç*ams:* gördüğü her yerde her zaman sözle sataşıyor.
- **çeǩosǩudu** *atn.*, **eǩoskidu** *ark.* arta kalmak, geride kalmak. opşa var çeǩosǩud*u:* geride çok kalmadı.
- **çeǩostvalu** arkasından, sırtından kaymak. mturi ǩap̌ulaşe çeǩost̆*u:* kar sırtından, arkasından kaydı.
- **çeǩost̆ulinu** *atn.* arkasından, arkasını kaydırmak. çeǩužut̆u svaşe çeǩost̆ulin*u:* dayalı olduğu yerden kaydırdı.
- **çeǩosvaru** *atn.*, **eǩosvaru** *ark.* arkasına, ucuna art arda sıralamak, dizmek. dişǩa yukepe nca aras koçeǩosvar*u:* odun yükünü ağacın dalına dizdi.
- **çeǩotoru** *atn.*, **eǩotoru** *ark.* ardından çekmek, kenarından çekmek, ucundan çekmek, kendine doğru çekmek. berek nana muşis şǩa ǯale çeǩutor*u:* çocuk annesinin eteğini arkasından çekti.
- **çeǩot̆axu** *atn.* **1**. ucundan, kenarından kırmak. ǩapçoni cari am3iǩa çeǩemit̆axi. hamsili ekmeğin ucundan biraz kır. **2**. kırılmak. perçe çeǩot̆rox*u:* balkonun ucu kırıldı.
- **çeǩot̆oçu** *atn.*, **eǩot̆ǩoçu** *ark.* arkaya, arkasına, arkasından fırlatmak. kva koçeǩot̆oç*u:* arkasına taş fırlattı.
- **çeǩot̆rağodu** *atn.* **eǩot̆rağodu** *vi.* arkasından şarkı söylemek. ǩap̌ulaşe çeǩot̆rağadoms. arkasından şarkı söylüyor.

- **çeǩoťva3u** *atn.*, **eǩoťǩva3u** *vi.* **1**. arkasından, arkasına vurmak, patlamak, çatlamak. mşǩeri ara koçeǩvaťva3*u:* kumar ağacının dalı arkadan vurdu, çarptı. **2**. *mec.* son anda rastlamak.
- **çeǩovalu** *atn.*, **eǩovalu** *ark.* arkasından sallamak. ǩap̌ulaşe yaluği çeǩuval*ams:* arkasından mendil sallıyor.
- **çeǩovelu** *atn.* arkasından kopmak, arkası düşmek. kudi çeǩovel*u:* fesi arkasından düştü.
- **çeǩoyoxeri** *atn.*, **eǩocoxeri** *ark.* arkasından çağırarak. çeǩoyoxeri çeǩoyoxeri kogolaxť*u:* arkasından çağıra çağıra öteye doğru geçti.
- **çeǩoyoxu** *atn.*, **eǩocoxu** *ark.* arkasından çağırmak. *çeǩuyoxamťu:* e cemili ela, makvali mekçare. ey cemil gel, sana yumurta vereceğim.
- **çeǩoyonu** *atn.*, **eǩoyonu** *ark.* uğurlamak, yolcu etmek. musafirepes çeǩvayonit. misafirleri uğurladık, yolcu ettik.
- **çeǩozdalu** *atn.*, **eǩozdalu** *ark.* **1**. ardından çekmek, arkadan çekmek. *gamuluťaşa eǩna çeǩizdi:* çıkarken kapıyı arkandan çek. **2**. *mec.* geri durmak, geri adım atmak, çekinceli kalmak. belas kodoloťoçu do him çeǩizd*u:* belaya düşürüp kendisi geri çekildi.
- **çeǩoӡelimu** *atn.*, **eǩoӡǩomilu** *ark.* ardından bakmak, arkaya ya da geriye doğru bakmak. ǩap̌ulamuşişe çeǩovoӡerťi. arkasından bakıyordum. çeǩiӡerť*u:* arkasına bakıyordu.
- **çepri** *atn.*, **ǩepri** *ark.* kendir. avla sǩanis çepri megipinare. avluna kendir sereceğim.
- **çepxe** ince, uzun çubuk. *çepxe sťeri gunže ore:* çubuk gibi uzunsun.
- **çereli** *atn.*, **çirili** *xp.*, **çereleri** *ark.* alacalı bulacalı. *çereli porça:* renkli gömlek.
- **çerxvi** meg. damar.
- **çeri** *vi.*,**onçere ark., on3xodure** *atn.* tavan.
- **çeşǩabğalu** *atn.*, **geşabğalu** *ark.* içine, arasına dökmek.
- **çeşǩabğeri** *atn.*, **geşabğeri** *ark.* içine, arasına dökülmüş. dişǩa çeşǩabğ*eri:* ortasına, içine odun dökülmüş.
- **çeşǩadgeri** *atn.*, **geşadgeri** *ark.* içine, arasına koyulmuş. daçxuris ǩuǩmina çeşǩadgeri naşǩ*u:* ateşin içine güğümü bıraktı.
- **çeşǩadginu** *atn.*, **geşadginu** *ark.* ortasında, merkezinde durdurmak. hiǩu ǩoçişi oşǩendas koçeşǩadginu do naşǩ*u:* o kadar insanın ortasında durdurup bıraktı.
- **çeşǩagutineri** *atn.*, **geşadgitineri** *ark.* ortasında durmuş halde.
- **çeşǩagutinu** *atn.*, **geşadgitinu** *ark.* ortasında, merkezinde durmak. oxori oşǩendas koçeşǩagut*u:* evin ortasında durdu.
- **çeşǩaxaşǩu** *atn.*, **geşaxaçku** *ark.* Ortasına/arasına ekmek. *lupe nçayi oşǩendas koçeşǩaxaşǩu:* lahanaları çayın içine ekti.
- **çeşǩaťva3u** *atn.*, **geşaťǩva3u** *ark.* arasına, ortasına düşmek, patlatmak.
- **çeşǩavelu** *atn.*, **geşolva** *ark.* içine/ortasına/merkezine düşmek. *daçxuris koçeşǩavelu:* ateşin içine düştü.
- **gelanӡalu** *vi.* 1. Bandırmak. *kovali topris gelunӡams do imxors:* ekmeği bala bandırıp yiyor. 2. Banmak.
- **çibosan** *xp.*, **sulifani** *atn.* ağaç törpüsü. *çibosani mu onu sapanca's doviguri:* *"*çibosani"nin ne olduğunu sapanca'da öğrendim.
- **çiçiǩlaneri**, **raferi** *atn.*, **ncğimeri** *ark.* buruşmak, kırışmak, kırıştırılmış, kırışmış, buruşturulmuş, buruşmuş. porça şǩimi çiçiǩlaneri *on/ ren:* gömleğim kırışmış, kırıştırılmış haldedir.
- **çiçiǩveri** *ark.*, **ӡiӡiǩvari** *atn.* aşırı tuzlu bir yiyecek. "çiçiǩveri" yenerek yatılır. rüyada her kim "çiçiǩveri" yiyen kişiye su verirse, halk inancına göre bu durumda; o kişi, suyu alanın kısmetidir.

- **çiçoleri** *ark.* zorla, zorlayarak. *çiçoleri çiçoleri doyu:* zorla, zorlamayla, zorlayarak yaptı. nçayi ǩalatis çiçoleri dolobğ*ams:* çayı sepete zorlayarak, sıkıştırarak, tıka basa dolduruyor.
- **çiğona**, **çağana** **1**. yengeç. xes çiğona komvad*u:* eline yengeç geldi. **2**. atina'da (pazar) bir yer adı. ezebula şǩimişi çiğona livadi. ezebula'nın yengeçli tarlası.
- **çixoťǩa** *arş.*, **mxoyaťe** *ark.*, **ʒimʒimi** *atn.* cimri, eli sıkı.
- **çilili** *xp.* kemençe.
- **çimbai** *vi.* **1**. kişinin arkasına vurulan yumruk. *çimbai* mogi*çǩidare.* arkana yumruk vuracağım. **2**. *handğa eǩo yuki bzdiki çimbai momiçǩodu.??*
- **çimoşeri** **1**. eğrilmiş. çimoşeri toǩi . eğrilmiş ip. **2**. burkulmuş, burkuk. ǩuçxe çimoşeri mi*ğun:* ayağım burkuk durumda. 3. çarpık, eğri. çimoşeri dişka. çarpık/eğri odun.
- **çinǩa** *ark.* **çiǩa** **1**. cin. çinǩa karmaťepes sǩudun. cinler değirmenlerde yaşarlar. **2**. peri.
- **çirçir** *xp.* kırmızı alınlı iskete kuşu.
- **çirderi** *atn.*, **briʒeri**, **ǩareri** *xp.* yırtık, yırtılmış. *çirderi ʒendeçi možun:* yırtık çorap giymiş.
- **çirili** *ark.*, **civane** *xp.* **1**. iskete kuşu. **2**. *mec.* cılız, zayıf, ufak tefek.
- **çirťçirťi**, **sviʒili** *xp.,* **ʒip̌ʒip̌ili** *vi.* benekli sinek kapan kuşu.
- **çǩomeri** *ark.*, **şǩomeri** *atn.*yenilmiş, yenmiş. *gyari çǩomeri:* yemek yemiş.
- **çǩaderi** *ark.*, **çaderi** *atn.* **1**. yaratılmış, yaratık. ğormoťişi çad*eri:* tanrının yarattığı. **2**. benzer. baba muş diçǩad*u:* babasına benzedi. **3**. çakılmış. ǩuli doçad*u:* iskemle çaktı.
- **çǩemi** *xp.*, **tasi**, **ntasi** tohum.
- **çǩideri** *ark.* **çirderi** *atn.* yırtık, yırtılmış. çirderi porça. yırtık gömlek.
- **çǩinťi** *xp.* 3ad. nçolo.
- **çǩondideli** *meg.* **1**. büyük meşe ağacı. **2**. Megreller'de başpiskopos.
- **çǩoni ǩiti** *ark.* baş parmak.
- **çǩoni**, **mçǩoni** *ark.*, **mçoni** *atn.* meşe. *çǩonis mundi nugurcoli(noz.!* kıçını meşe ağacına sürt.
- **çǩveri** *xp.*, **nosoni** *xp.* zeki. *çǩveri oxorca*. zeki kadın.
- **nosoni** *atn.,* **nosiyayi** *vi.,* **çǩveri** *xp.* zeki, akıllı.
- **ço**, **çe** (erkekler için) seslenme, hey. çe biçi. hey delikanlı.
- **çoçoxepuna** *atn.*, **çançaxepuna** *xp.* bataklık. çoçoxepunas kodolol*u:* bataklığa düştü.
- **çoxçoxi** *atn.*, **çuǩçuǩi** *xp.* toygar kuşunun bir türü.
- **çoperi**, **nçoperi** tutulmuş, yakalanmış, tutsak, esir. çoperi ǩinçi sť*eri:* tutulmuş, yakalanmış kuş gibi.
- **Çorçi** *arş.* 3ad. onçvetela.
- **çubri** *vi.*, *atn.*, **çubui** *xp.* **çuvri** *arş.* kestane. çubri oǩorobu ora komoxť*u:* kestane toplama zamanı geldi.
- **çuçe**, **çiça** *xp.*, **ǩvaci** *vi.*, **vaci** arş., **ǩaǩali** *atn.* Testis, taşak.
- **çuçuli, çuçu, ʒip̌ili**, *vi.*, **p̌uliʒa, p̌ulina** *atn.* civciv.
- **Çuçuťa, çuçuťi** *ark.*, **ʒup̌uťi** *xp.*, **ʒuluťina** *atn.* küçücük. *Beres çuçuťa ǩuçxepe uğun:* çocuğun küçücük ayakları var.
- **çuxneri**, **ʒuxneri** *atn.* yanmış.
- **çuxťi p̌uxťi** *atn.* **1**. yanmış, yanık. **2**. *mec.* eziyet görmüş, iyi gün görememiş. çuxťi p̌uxťi kogolaxťu ndğalepe şǩimi. iyi gün görmeden hep zorluklarla geçti günlerim.
- **Çuǩani** *atn.* küçük kazan. *çuǩanis mjalva dolobun:* küçük kazanda süt var.
- **çuǩçuǩi** *xp.*, **çoxçoxi** *atn.* toygar kuşunun bir türü.
- **çuǩi** *ark.*, **çurçi** *atn.*, **ǩardala** *xp.* kazan. *a çuǩi malezi:* bir kazan dolusu bulamaç.
- **çulu** *ark.* çubuk; fındık, kızılağaç vb. ağaçların filizlerinin ya da ince dallarının yapraklarının sıyrılması ile elde edilen uzun, nispeten ince, yaş çubuk.

- **çumandeli** *xp.*, **çumanişe** *atn.* sabahleyin. *çumandeli moviselas si gǯirem:* sabahleyin kalktığımda seni görüyorum.
- **çumaneri 1**. *atn.* sabahki. *çumaneri cari:* sabah kahvaltısı. *çumanişe moviseli:* sabahleyin kalktım. **2**. *vi.* yarınki. çumaneri dulya. yarınki iş.
- **çumani 1**. sabah. çumanişe mefťare. sabah geleceğim. **2**. yarın. çuman iri ren sǩani. yarınlar, gelecek senin, senin olacak.
- **çume** *ark.*, **oçume** *atn.* yarın. çume yemas mefťare. yarın öğlen geleceğim.
- **çumegendğani**, **meťigendğani** *ark.* den üç gün sonra. *3ad.* meťigendğani.
- **çurça atn., mçurça arş.** *zo.* **1.** çit kuşu, çalı kuşu. 2. *ocr.* Bu kuşun ötmesi kötü bir haber geleceği anşamındadır.
- **çurçaǩvaci** sabun otu.
- **çurçi** *atn.*, **çuǩi** *vi.*, **ǩardala** *xp.* kazan. çurçis mundi gamuťrox*u:* kazanın dibi koptu. a çurçi malezi pucis koǩoǯudg*u:* bir kazan çorbayı ineğin önüne koydu.
- **çurna**, **çurina** *vi.* **1**. hurmanın kurumuş/kurutulmuş hali. **2**. çok fazla bekletilmesinden dolayı içi pamuksu hal alan meyve, elma.
- **çurťila** *atn.* buruşuk. ğolesťi çurťila. kahretsin(*?*) (tanrıya küfür olarak kabul edilir ve günah olduğu söylenir).
- **çurťineri** *atn.* buruşuk. toli çurťin*eri:* buruşuk gözlü. *3ad.* oçurťinu.
- **çuruği** atn., **çuruği** vi.(<*tur.* çürük), **k3ala, mçaci tuta, maraşina** temmuz ayı. Rumi takvime göre temmuz 13, ağustoz 13 arası dönemdir.
- **çuruli** *arş.,* **coğormşǩiri**, **mşǩiri** *xp.,* **çançurina**, **layçi çançurina** *atn.* baştan kara, uzun kuyruklu baştan kara.
- **çuťa**, **çiťa** *ark.*, **ǯuťa** *vi.*, **ǯulu** *atn.* küçük. çuťa mskib*u:* küçük değirmen. çuta bozo. küçük kız.
- **çvaǩna** *vi.* **1**. bodur, fazla büyümemiş. **2**. güdük (insan için).
- **çveri** *atn.* yanık, yanmış. çveri dişǩa. yanmış odun. *çveri guri:* yanık yürek.
- **çvini**, **çvina, çvala** acı (his). *çvini miğun:* acım var.

# D

- **da** kız kardeş. *jur da, jur ti cuma miyonun:* iki kız, iki de erkek kardeşim var. *e dalepe do cumalepe:* ey kız kardeşler ve erkek kardeşler.
- **dabali, dabala, tapala** ***xp.,*** **dobarçala** *atn.* alçak, yere yakın.
- **daçxuri** *atn.* **daçxiri** *xp.* ateş. *Daçxuri ogzams:* ateşi yakıyor. *daçxuri mexosǩu:* ateş söndü.
- **daç̌ǩapuri** başlangıç. *Lazuri nenapunaşi daç̌ǩapuri:* Lazca sözlüğe başlangıç.
- **dada** çocuk dilinde oyuncak, cici, güzel. *mo ibga dada mekçare:* ağlama sana oyuncak vereceğim.
- **dadali**, **dadala, dada 1**. gül. *a dadali meʒ̆ili:* bir gül kopar. **2**. çocuk dilinde güzel. *ma dadali bozomota miyonun:* benim güzel kızım var.
- **dadi** *ark.*, **bula** *atn.* 1. Teyze. *mu gağodu dadi çkimi:* ne oldu sana teyzeciğim. 2. Hala. *e dadi bozo skani/ divu okomoconi/ gaǩvandi do var momçi/ gipsasen popoconi.*
- **daduli 1.** anaçlıktan çıkıp yumurtlamaya başlayan tavuk. daduli korme: yumurtlamaya hazır tavuk. 2. Dişi (kuşlar için).
- **daga** *vi.* **degi** *atn.* dilim. *jur daga bureği:* iki dilim börek. *degi degi meǩvati:* dilim dilim kes.
- **dagdagi** *atn.* yer yer kesiklerin, yükseltilerin, kazıntıların bulunduğu eşya, cisim ya da yer. dagdagi sťolis vorsi var inç̌arinen: üzerinde kazıntıların bulunduğu masada iyi yazı yazılamıyor.
- **damangaperi** vi., **damogaperi** süt kız kardeş. ma damangaperi do cumangaperi var miyonun: ben kız ya da erkek süt kardeşe sahip değilim.
- **damdambara** *atn.* yabani hayvanların mısır ekinine zarar vermesini engellemek için yapılan bir araç. suyla dönen bir çarkın ucundaki tokmakların metal bir zemine vurması ile çalışır ve ürkütücü sesler çıkararak yabani hayvanların bölgeye yaklaşmasına engel olur.
- **damtire** kaynana, kayınvalide. *xavi damtirepes numgu:* kötü kaynanalara benziyorsun.
- **danžepuna** dikenlik. danžepunas kodolol*u:* dikenliğe düştü.
- **danži**, **daži** *vi.* diken. danži kona3on*u:* diken battı.
- **Danži ǩandğo** *vi.,* **duğuni ǩandğu** *atn.,* **n3xanova** *xp.* diken çileği.
- **dapa** *xp.* yazı tahtası. mamgurepek dapas nç̌aruman: öğrenciler yazı tahtasına yazıyor.
- **daraba** kalın tahta (yaklaşık 5 cm) ile yapılan ara bölme. *oxoris daraba koşǩaǩodes do a oda gamaǩates:* evin ortasına ahşap bölme koyup bir oda ayırdılar.
- **darçeli**, **dorçeli** *arş.*, **oncire** *xp.* yatak. *darçelis bincirťi:* yatakta uyuyordum.
- **dardaleri** *atn.*, **raxuneri** *ark.* titreyerek (soğuktan kaynaklı değil). *dardaleri dardaleri ixap̌aťu:* titreye titreye/titreyerek konuşuyordu.
- **daskua** *meg.* yeğen, kız kardeşin kızı.
- **debe** *atn.* testiste oluşan fıtık.
- **deburcali**, **tercali** *atn.* **1**. deccal. **2**. *mec.* uyanık kişi. deburcalis numgus: uyanığa benziyor.
- **degi** *atn.* **daga** *vi.* dilim. baklava degi: baklava dilimi. degi degi meǩvati: dilim dilim kes.
- **delafa** , **tutxu** seyrek, aralıklı. nçai delafa dupinit oiç̌vasere: çayı seyrek dökün yanar.
- **demeťula** *atn.* yoğurt yayılırken dışarı dökülmesini engellemek için yayığın ağzını örtmekte kullanılan deri parçası. *onçaxules demeťula keyonǩori:* yayığın ağzını “demeťula” ile kapat.

- **demuǩraťi 1.** gaz dolu şişenin ağzına bezden fitil koymak sureti ile yapılan meşâle. **2**. *ark.* lastik ayakkabı.
- **derani**, **norǯi** *atn.,* **kerani**, **noǩe** *ark.*, **noǩi** *xp.* otantik Laz evlerinde ahır ve ahırın üstündeki oda arasına yapılan, ahır kokusunun odaya gelmesini engelleyen ara bölme.
- **derdi** dert. imeselupe domagurus derdi ǩoǩomart*u:* anlattıklarını duyunca derdim bölündü.
- **derdi ǩoǩortalu** *atn.* derdi bölüşmek.
- **dergi**, **desťi** küp. dergis ǩvali doložun: küpün içinde peynir var.
- **desťi** ders. *mitişe des ťi var eyuǯopapun:* kimseden ders almamış.
- **devişi** dilenen yabancı, serseri. Lazona'da büyüklerin sözünü dinlemeyen küçük çocuklar "*devişi*"nin gelip kendilerini kaçıracağı söylenerek korkutulmaya çalışılır. *andğa devişepe gulu ťes:* dilenciler geziyordu.
- **de3i** *ark.*, **de3a** *xp.*, **ǩorǩoťi** *atn.* muhallebi. *berek de3i imxos:* çocuk muhallebi yiyor.
- **dialekti** lehçe. *Margaluri dialekti:* megrel lehçesi.
- **dibare** *arş.* **1**. ince öğütülmüş un, nişasta. **2**. ince delikli elek.
- **diǯǩibi** *xp.*, **oçxap̌ule** *vi.*, **çxap̌ule** *ark.*, **ťuťuci** *atn.* ısırgan otu.
- **dida** *atn.*, **xçini** *xp.*, **kçini** *ark.* yaşlı kadın, nine. õ *a dida nana miyonun:* yaşlı bir annem var. Bida bida so bida/ar oxoris jur dida.
- **dida meg. ana, anne, valide.**
- **dida bobola** *atn.* kuru (nemsiz) toprağın içinde yuvalanan ve yüzeye çıkmak için toprağı eşeleyip toprakta kabarcıklar oluşturan bir yassı böcek.
- **didabozo** *ark.* hiç evlenmemiş, bakire yaşlı kadın. *şǩuni opu ťes didabozo var on/ ren:* bizim köyde hiç evlenmemiş yaşlı kadın yoktur.
- **didaleburi** yaşlı kadınlara özgü. *didaleburi porça:* yaşlı kadınlara özgü gömlek. *didaleburi dulya:* yaşlı kadınların yapabileceği, onlara uygun iş.
- **didaloba** yaşlılık (kadınlar için). *didaloba muşis xvala kodosǩudu:* yaşlılığında (kadın) yalnız kaldı.
- **didamcumori**, **mcumeni** *atn.* nemli ve az güneş alan yerlerde yetişen, insanlarca da yenebilen ekşimtırak bir bitki. insan tırnağı boyutunda ve şeklinde olur.
- **didamp̌iluri**, **kçinǩoǩari** *vi.*, **nene(r)i** *atn.*, **didamangisa** *arş.* çocukların bahçede sebze vb. şeylere zarar vermelerini engellemek için korkutmak amacıyla uydurulan bir öcü. inanca göre bu öcünün eğri bir bastonu var ve bahçeye girenleri bu eğri bastonla yakalayıp götürür. *livadişe mo delulu didamp̌ilurik oǩǯopase ťu:* bahçeye inme didampilu seni yakalardı.
- **didaşira** *arş.* **1**. elişi yapan yaşlı kadın. 2. Yaşlanmış dul kadın. **3**. *mec.* kadın işi yapan erkekler için eleştiri anlamı içerir. *didaşira s ťeri xen ǯindeçi şuy:* dul kadınlar gibi oturmuş çorap örüyor. **4**. *arş.* sinirli, aksi kişi.
- **didi** *vi.*, xp., **morderi** *atn.* büyük. *didi cuma:* büyük erkek kardeş. *Didi nca:* büyük ağaç. *Didi dulya:* büyük iş. *didi nana (nandidi):* büyük anne.
- **didinana, nandidi** büyük anne.
- **didi cuma** büyük erkek kardeş, ağabey.
- **didi 1.** *ark.* Yaşlı. *didi ǩoçi:* yaşlı adam. **2**. ulu. **3**. *atn.* Nine, büyükanne. *didi demiğuru:* ninem öldü.
- **didinoba** *ark.* büyüklük. *didinoba muşi naǩu ren?* büyüklüğü ne kadar*?*
- **dido** *ark.* **iyo** *xp.*, **opşa** *atn.,* **gyopşa** *xp.*, **zade** *arş.* 1. çok. *Mevaperi oǯǩomu dido ǩai momixtu:* yoğurt yemek bana çok iyi geldi. 2. Fazla.
- **difoťoni** (<dixo foťa) atn., **ufoťali** peştemalsız, peştemal olmaksızın. *difo ťoni gale var gamulun:* peştemalsız (peştemalını giymeden) dışarı çıkmıyor.
- **Ufoťali, difoťoni** (<dixo foťa) atn. peştemalsız, peştemal olmaksızın. 3ad. Difoťoni.

- **dixa 1**. arazi, yer. *dixa mpula:* yer dumanı, sis. **2**. dünya. *...moilapaşkule leťaş yorğani/dixas na mogi, dixas geskidun:* …toprak denen yorganı üzerine örtündüğünde/dünyadaki kazançların dünyada kalır (kay: Helimişi Xasani).
- **dixa lobya** *xp.* yer fasülyesi.
- **dixali** dokuma tezgahında oturulan yer.
- **dixamakvali** *atn.*, **dixaqoqore** *xp.,* **ǩarťoṗili** (<lat) patates. *nanak dixamakvali cibums:* anne patates pişiriyor.
- **dixampula** *ark.* sis, dağ dumanı, yer dumanı. *raǩanepes dixampula kogoladu:* tepeleri sis sardı.
- **dixaşira** taş kuşunun bir türü.
- **dixauşkur** *ark.*, **leťa oşǩuri** *atn.* bir elma türü. 1m civarında boyu olur ve çalı biçimindedir.
- **dixo** *atn.* olmaksızın. *sǩani dixo ma mu ṗare:* sen olmaksızın/sensiz ben ne yapacağım. *xami dixo va ti maxenas:* bıçaksız, bıçak olmaksızın yapamam. *oropa dixo:* sevgisiz, aşk olmaksızın. *dixo cari:* ekmeksiz. *dixo nana:* yetim, annesiz. *dixo nana muyasere him berek:* anne olmaksızın ne yapacak o çocuk.
- **diǩa**, **mdiǩa** buğday. *diǩa cari:* buğday ekmeği.
- **diǩapuna** buğdaylık, buğday tarlası. *puci diǩapunas kodoloxťu:* sığır buğday tarlasına girdi.
- **dileťoni**, **uleťali** topraksız, toprak olmaksızın.
- **dimiçǩa** *mec.* fizyolojik olarak sapa sağlam. dimiçǩa steri ǩoçi: "dimiçǩa" gibi sağlam adam.
- **dindğo** *atn.*, **dindgo** *ark.* arıların kış mevsiminde kovanın açık yerlerini bal mumuyla kapatmaları eylemi ve bal mumuyla kapalı yer. ṗuťucepek dindğo doǩores: arılar kovanın açık yerlerini sardılar, bağladılar.
- **din3xiri**, **di3xiri** kan. din3xiri diben: kan dökülüyör.
- **din3xironi** kan yapıcı, kana sahip.
- **din3xiyayi** kanlı, kana bulanmış. din3xiyayi porça muşi avlas kelemidves: kanlı gömleğini avluya koydular.
- **dio**, **diorde** şimdilik, öncelikle, önce.
- **dirǩu** böbrek. dirǩu duk3*u:* böbreği çürüdü.
- **diro**, **duyi** *xp.*, **xeşduyi** *ark.*, **biǩiçi** *atn.* dirsek. diro uťǩva3*u:* dirseği çatladı.
- **dirvana** *pon.,* **mçipeştoroci** *xp.,* **ǩiržili** *ark.,* **ťoroci** *atn.* gökçe güvercin, kaya güvercini, üveyik kuşu.
- **dişkaş bergi** *vi.*beceriksiz, doğru dürüst bir işe yaramayan.
- **dişǩa** *atn.* **dişka** *ark.* odun. *ini ṗi moxťaşe dişǩape doptorat:* kış gelmeden odunları taşıyalım. *dişǩa sťeri ǩoçi:* odun gibi adam. *oyondrinute dişǩa deviyi:* beklemekten odun oldum. *dişǩaş bergi var ixmaren:* tahta kazma işe yaramaz.
- **divi** dev. *Divepek didi ncalepe keʒǩes:* Devler büyük ağaçları söktüler.
- **di3ineri** *atn.*, **ži3ineri** *ark.* gülerek. *iri şǩala di3ineri isinapamťu:* herkesle gülerek konuşurdu.
- **ži3ineri** *ark.,* **di3ineri** *atn.* gülerek. *Ṗanda ži3ineri gulun:* herzaman gülerek geziyor.
- **di3xiri** *vi.*, **din3xiri** *atn.* kan. *di3xiri aǩnen:* kan tutuyor. *a ťiǩi di3xiri ṗi cexťuşe doğuru:* bir damla kan akmadan öldü.
- **do 1**. e, sonra, sonuçta/sonunda. *…do, muya iyu ? ...*e, sonra ne oldu *? do komoğu i ?* sonuçta getirdi mi*?* **2**. ve bağlacı. *him do ma:* o ve ben. **3**. ile bağlacı. *tuta do mjora:* ay ile güneş. **4**. De/da bağlacı. *hişo ṗi do ham emaçopu:* öyle ettim de bunu alabildim.
- **doba** yağmurlu. *a doba ndğas meftare:* havanın yağmurlu olduğu bir gün geleceğim.
- **dobaderi** konaklamış, yerleşmiş. a xavi svas dobaderi sǩuduran: kötü bir yerde konaklamış yaşıyorlar.

- **Dobadona 1.** vatan, yurt, konaklanılan yer. **õ** *dobadona iropinen:* vatan sevilir. 2. Memleket. 3. Ülke.
- **Dobadonari 1.** Yurttaş, vatandaş. 2. Hemşehri, memleketli.
- **dobadu** doğmak. **õ** *oxaçkuş oras dobibadi:* ekim zamanında doğdum.
- **dobadu 1**. konaklamak. vorťiť svas kodevibadit: olduğumuz yerde konakladık. **2**. tünemek. korme aras kodibad*u:* tavuk dala tünedi.
- **dobağine** yeteri kadar, yeterince. dobağine nosi kuğun: yeterince aklı var.
- **dobağu 1**. kâfi gelmek, yetmek. *haǩu cari si degibağun:* bu kadar ekmek sana yeter, sana kâfi gelir. *oziťu te va dvabağen:* söylemekle yetinemiyor, söylemek ona kafi gelmiyor, tekrar tekrar söylemek istiyor. **3**. Kavga vs. 'de geri gelmemek. *oǩoileraşe var dibağen:* kavgadan geri gelmiyor.
- **dobalu**, **dobamu** yere sıvı dökmek. ʒari dobams: su döküyor.
- **dobarçala** *atn.* **dabali, dabala** *xp.* **1.** yere yakın, alçak. 2. Kısa (boy). *A m3iǩa dobarçala na orťu şeni xaǯi var mayu:* biraz kısa (boylu) olduğu için hoşuma gitmedi.
- **dobazgeri** *atn.*, **dobažgeri** *vi.* yere basmış. *a ǩuçxe dobazgeri iyondrams:* bir ayağını yere basmış bekliyor.
- **dobazgu** *atn.* **dobažgu** *ark.* yere basmak. ǩuçxe var dvabazginen: ayağını yere basamıyor.
- **dobaʒiʒi** *xp.* yağmur sırasında ortaya çıkan bir solucan türü.
- **doberi** dökülmüş (sıvılar için). tude doberi mjalva: yere dökülmüş süt.
- **dobğalu 1.** yere dökmek (katılar için). *dişǩa oxoris kodobğu:* odunu eve döktü. 2. Açığa vurmak. *orťu var orťu kodobğu:* olan olmayan herşeyi açığa vurdu.
- **dobğeri** yere dökülmüş (katı nesneler için). *dobğeri m3xuli:* yere dökülmüş armut.
- **dobira** *arş.* iyi toprak.
- **docalu** *atn.* **1**. hazmedememek, yenen bir şeyi sindirememek. *lu do lobya docams:* lahana ile fasülyeyi hazmedemiyor. **2**. hazımsızlık yapmak. *bazi ǩoçis lu docams:* bazı insanlara lahana hazımsızlık yapıyor.
- **docineri 1**. yatmış, yatmış halde. mo elabu docineron: elleme yatmış. **2**. yatarak. a ʒana docineri kogoluťoç*u:* bir yılı yatarak geçirdi.
- **docinu** *atn.*, **dondiru 1**. *atn.* yatmak. nciri mvalus dicin*u:* uykusu gelince yattı. **2**. *ark.* yere yıkmak. **3**. *atn.* yatırmak. bere docin*u:* çocuğu yatırdı.
- **doçinadu** *vi.* tembihlemek, tembih etmek. *beres doçinadu:* çocuğa tembihledi, tembih etti.
- **doçunu** *vi.* aşırı sıcaklardan dolayı meyve ve sebzelerin su kaybına uğrayıp canlılığını yitirmesi, canlılığını yitirerek pörsümesi.
- **doçironi** *atn.* gereken, gerekli olan, gerekebilecek. doçironi ǩoçi: gerekli adam.
- **doçiru** *ark.* gerekmek, gerekli olmak, lâzım olmak. Hik olva diçiren: oraya gitmek gerekiyor. a puci diçiren: bir inek gerekiyor. mutu va diçiren: bir şey lâzım değil.
- **doçǩinderi, doçǩineri** *ark.*, **donçineri** *atn.* yorgun, yorulmuş. *oxorca doçǩinderi ncans:* kadın yorulmuş yatıyor.
- **doçǩindu, doçǩinu** *ark.*, **donçinu** *atn.* **1**. yorulmak. *skani ǩala domaçǩindu:* seninle yoruldum. **2**. yormak. *obirute dovonçinapi:* oynatarak yordum.
- **dodgalu** yere koymak, yerleştirmek. *ǩuli svamuşis kododgi:* iskemleyi yerine koy.
- **dodginu 1**. ayağa dikmek, durdurmak. *ǩuçxe sǩani jinǩale dodginu digurare:* ayaklarının üzerinde durmasını öğreneceksin. **2**. *mec.* vaadetmek. *baba muşik muyape dudginu do xolo ti var iyu:* babası neler vaaddetti ancak yine de olmadı. **3**. adak adamak. *mektebi ťǩvas ya do "mp̌oli do minare" devudginit:* okul okusun diye "istanbul ile minare vaadettik" (olmadık şeyleri bile vaaad ettik).
- **dodgume** *atn.* sepet örülürken dikey olarak konan ana kasnak. ǩalatis dodgumepe nuťrox*u:* sepetin ana kasnağı kırıldı.

- **dodvalu 1**. koymak. õ *idi do svamuşis kododvi:* git de yerine koy. **2**. Fasülye, çay vb. bitkilerin tohumunu toprağa vermek, ekmek. õ *livadis xaci dodums:* bahçeye fasülye ekiyor.
- **Nçai ǩaǩala** çay tohumu. *Onas nçai ǩaǩala dodums:* tarlaya çay tohumu ekiyor.
- **dodveri**, **dodvaleri 1**. koyulmuş, konulmuş. *svamuşis dodveri mevaşǩvi:* yerine konulmuş olarak bıraktım. **2**. koyarak. *dodveri dodveri kocelax ťu:* koya koya, koyarak aşağıya indi.
- **dogneği** *atn.*, **doğneği** *ark.* üzerinde gezilip tozulan, oynanan, gelip geçilen yer. *livadi şǩimi dogneği doyes:* tarlamı kullanılmaz, gelip geçilen bir yer haline getirdiler.
- **dogurcolu** *atn.* **1**. sertçe ovalamak, yere bastırarak ovalamak, yere sertçe sürmek. *ǩa ťa ndğas cen3xodures mbela dugurcolams:* her gün döşemeye bez sürüyor, ovalıyor, paspas yapıyor. **2**. yerlere sürünmek, sürtmek, ovalanmak. *pisi svalepes dvagurcolen:* pis yerlerde sürünüyor.
- **dogureri 1**. duymuş. *iyupe dogureri vore:* olanları duymuşum. **2**. öğrenmiş. *Lazuri dogureri:* Lazca öğrenmiş halde. **3**. öğretmiş olmak, öğretmiş durumda. *Lazuri berepes dodureri vore:* Lazca'yı çocuklara öğretmiş durumdayım.
- **dogurinu** *atn.* **1**. duyurtmak. *ma miǯolems mara himus dugurinams:* bana söylüyor ama ona duyurtuyor. **2**. Üzerine alınmak. *artis na uǯupe hamuk digurinu:* ötekine söylediklerini bu üzerine alındı.
- **doguru 1.** öğrenmek. *berepek Lazuri diguraman:* çocuklar Lazca öğreniyor. **2**. öğretmek. *berepes Lazuri dogurams:* çocuklara Lazca öğretiyor.
- **doguru** *atn.*, **ognu** *ark.* duymak. *uci var dvaguren:* kulağı duymuyor. *Mot ǩiyam, domaguren:* bağırma, duyuyorum.
- **dogutineri** *atn.*, **dodgiteri**, **dodgitineri** *ark.* **1**. ayakta. *dogutineri iyondrams:* ayakta bekliyor. **2**. Durarak, ayakta. *dogutineri dulya ikums:* durarak/ayakta iş yapıyor.
- **dogutinu** *atn.*, **dodgitinu** *ark.* **1**. durdurmak. bere oxori oşǩendas kodogutin*u:* çocuğu evin ortasında durdurd*u:* **2**. yatıya kalmak, bir yere kalmaya gitmek. a limci ťǩvani oxoris dobgutare: bir akşam sizin evde yatıya kalacağım.
- **dogutu** *atn.* **dodgitu** *ark.* **1**. durmak. yeine eǩna ǯoxles kodogut*u:* hemen kapının önünde durd*u:* var dvagutinen: ayakta duramıyor. **2**. karşı gelmek, diklenmek. baba muşis dogutinu kocoç*u:* babasına karşı gelmeye diklenmeye başladı. baba muşis dugutun: babasına karşı geliyor.
- **dogveyi** *ark.* buçuk. *jur dogveyi.* iki buçuk.
- **doğdi** *atn.* balta, kazma gibi araçların sap giydirilen kısmı. *arguni doğdi:* baltanın sap giydirilen kısmı.
- **doğmaleri** *atn.* (otlar için) ayıklanmış. limxona doğmaleri miğuran: eğreltileri ayıklamış durumdayız.
- **doğmalu** *atn.*, *vi.*, **domalu** *ark.* **1**. Altından geçirmek, altından daldırmak. *basate oxoris duğes do coningtes:* kazığı altından geçirip evi devirdiler. *Ǩuzi mjalva oǩonçxveris duğu do komelidu:* kaşığı, ekmek doğranmış süte daldırıp ağzına aldı. **2**. ayıklamak. *limxonas devuğatere:* eğreltiyi ayıklayacağız.
- **doxmeli 1**. başlı başına, diğerlerinden bağımsız, müstakil. *doxmeli leťa:* müstakil arazi. *ham oxori doxmeli çkimi ren:* bu benim müstakil evimdir. **2**. özel. doxmeli araba: özel araba.
- **doxuneri**, **doxedineri 1**. oturmuş durumda. doxuneri ixap̌as: oturmuş vaziyette konuşuyor. **2**. oturarak. limcişa doxuneri iyondr*u:* akşama kadar oturarak bekledi.
- **doxunu 1**. oturtmak. ǩulis kodoxun*u:* iskemleye oturttu. **2**. yerleştirmek. iyonu do noğas kodoxun*u:* götürüp çarşıya yerleştirdi.
- **doxvalu 1**. gömmek. *ğureri oxori avlas doxves:* ölüyü evin avlusuna gömdüler. *bğuras Lazonas domoxvit ham şǩimi geç̌apa ren:* ölünce Lazonaya gömün beni, bu

benim vasiyetimdir. **2**. gömülmek. *mp̌olis doxvalu var bgorum:* istanbul'da gömülmek istemiyorum.

- **doxveri** gömülü, gömülmüş. coğori doxveri bžirit: köpeği gömülü bulduk.
- **dojvalu** *xp.* soluklaşmak. murun3xepe dijvalesdorťu*:* yıldızlar soluklaşmıştı.
- **doksiru** *ark.* **1**. sebat etmek. *soti var domaksiru:* hiçbir yerde sebat edemedim. **2**. uyum sağlamak.
- **doǩaçeri** *atn.*, **dokaçeri** *ark.* **1.** tutmuş. *xes xami doǩaçeri iyondrams:* elinde bıçak tutmuş bekliyor. 2. Tutarak.
- **doǩaçu** *atn.*, **dokaçu** *ark.* **1**. tutmak, eline almak. xami kodiǩaç*u:* bıçağı tuttu, eline aldı. **2**. tutturmak, eline vermek. *cenǯareri xes kodoǩaçu:* parayı eline verdi.
- **doǩanaşe** *atn.*, **ostomiluşi** xp., **oťombilaşe, moǩazdaşe** *arş.* **1**. atma eyleminde kullanılan araç, atış yapılan araç. **2**. tabanca. *doǩanaşe şǩimi komomçi:* tabancamı ver. *doǩanaşe dixo gale var ulun:* tabancası olmadan tuvalete gitmiyor.
- **ostomiluşi** xp., **doǩanaşe** *atn.*, **oťombilaşe, moǩazdaşe** *arş. 3ad.* Doǩanaşe.
- **Oťombilaşe** *arş.,* **ostomiluşi** xp., **doǩanaşe** *atn.*, **moǩazdaşe** *arş. 3ad.* Doǩanaşe.
- **moǩazdaşe** *arş.,* **Oťombilaşe** *arş.,* **ostomiluşi** xp., **doǩanaşe** *atn. 3ad.* Doǩanaşe.
- **doǩaneri** atılmış. *doǩaneri kva:* atılmış taş.
- **doǩanu** *atn.*, **oťǩoçu** *ark.* atmak. kva doǩanams: taş atıyor. m3udi doǩanams: yalan atıyor.
- **doǩap̌inu** *atn.* **1**. atlamak. perçeşe koduǩap̌*u:* serende balkonundan atladı. ťrup̌u ťrup̌u duǩap̌*u:* hop oturup hop kalktı. **2**. *mec.* maddi kayba uğramak. uğuťu a oxorişe ti koduǩap̌*u:* sahip olduğu tek evini de kaybetti.
- **doǩatu** boşamak. xorža diǩat*u:* karısını boşadı.
- **doǩlançxu** *atn.* kıvılcım çıkarmak, ateş çıkarmak. *noǩançxulek diǩlançxams:* "noǩançxule" ateş saçıyor, kıvılcım saçıyor.
- **doǩleťu** *ark.* geri gelmemek (ağız dalaşında, kavgada vs.).
- **doǩoru**, **oǩirǩitoni** *arş.* bağ, hayvanların bağlandığı bağ. puci doǩor*u:* inek bağı.
- **dolobalu** içine dökmek (sıvılar için). *onçaxules mja dolobams:* yayığa süt dolduruyor.
- **dolobalu** *atn.*, **doloǩidu** *ark.* **1**. asmak, takmak. *alis lorizmaşe kodelibu:* boğazına "lorizmaşe" astı. **2**. sarılmak. *Nana muşişi alis kodolvabu:* annesinin boynuna sarıldı.
- **dolobaniǩu** *vi.* üzerine basılıp ezilmesi sonucu iyice içe doğru çökmek, basılmak. getasules mot amulur dolibaniǩen. fideliğe girme, içe doğru basılıp çöküyor.
- **dolobazgu** *atn.*, **dolobažgu** *ark.* **1**. içine basmak. *ťobas kodolobazgu:* gölün içine bastı. **2**. basınç yapmak. *ǯarik purengis vorsi kodolobazgu:* su boruya iyice basınç yaptı. **3**. *mec.* içine girmek, yer etmek. *him a dolobazgaşan çkva gamuluťui:* o içine girene kadardır bir daha çıkar mı? **4**. *mec.* inat etmek, iyice kafaya koymak.
- **dolobergu** derinden bellemek. livadi dolobergums: tarlayı derinden bellemek.
- **dolobğalu 1.** içine dökmek (katılar için). *karmaťe moconis Lazuťi dolobgams:* değirmende "***moconi***"ye mısır tanelerini döküyör (öğütmek için). 2. Doluşmak. *Çoilipe noğas kodelibğes:* köylüler kente doluştular.
- **dolobunbulu** kendi kendine mırıldanmak. *Delibumbulams:* kendi kendine mırıldanıyor.
- **dolobuzgu** baştan ayağa uyuşmak. iri ǩale dolomobuzg*u:* her tarafım uyuştu.
- **dolocinu 1**. içine yatmak. sap̌ules doloncas: mezarın içinde yatıyor. **2**. içine yatırmak. sap̌ules kodolocin*es:* mezarın içine yatırdılar. **3**. *mec.* kızgınlıktan dolayı yüz üstü yatmak. xucete kodelicin*u:* kızgınlıktan yüz üstü yattı. 4. Devirerek yıkmak.
- **Mateatre** tiyatrocu.
- **Memşvela** yardımcı, muavin, asistan.
- **Kolmani** kollektif güç, kooperatif.
- **Şurepuna** toplum, cemiyet.

- **Diyara** *meg.* ziyafet.
- **Ǩuçxeşbulti** futbol.
- **Ǩalatişbulti** basketbol.
- **Zenişbulti** voleybol.
- **Xeşbulti** hentbol.
- **doloçaçxuru** *atn.* baştan ayağa titreme almak, sıtmaya tutulmak. *dotanuşa dolomoçaçxuramťu:* sabaha kadar bütün vücudum titriyordu.
- **doloçxaťu** 1. Kamaştırmak. *mjoraş tena tolis dolomaçxaťen.* güneş ışığı gözümü kamaştırıyor. 2. kamaşmak. *Toli dolomaçxaťen:* gözüm kamaşıyor.
- **doloçodinu** uğruna harcamak, tüketmek, bitirmek. *iri na miğuťu si kodologoçodini.* sahip olduğum herşeyi senin uğruna harcadım, tükettim.
- **doloç̌alu** derinden dikmek, daraltmak. *ponťuli kodoloviç̌i:* pantolonumu daralttım.
- **doloç̌apxu 1**. oldum olası çarpmak, vurmak. *dudis a xoşǩa kodoloç̌apxu:* kafasına bir sırıkla vurdu. **2**. yere kapaklamak, çarpmak. *colu do kodolvaç̌apxu:* düşüp yere kapaklandı.
- **doloç̌eri** derinden dikilmiş, daraltılmış. *doloç̌eri ponťuli.* daraltılmış pantolon.
- **doloç̌inaxu** içinde ezmek, içine ezmek. *urž̆eni ǩalatis kodoloç̌inaxu:* üzümü sepetin içine ezdi, çiğnedi.
- **doloç̌irdu** *atn.*, **doloç̌ǩidu** *ark.* 1. derinden, kökünden kopmak. *xanç̌ali mxucişe deluç̌ordu.* kolu omzundan koptu. **2**. derinden, kökünden koparmak.
- **doloç̌operi** *mec.* 1. Derin bir yerde yakalanmış, içinde yakalanmış. 2. kandırılmış, kazıklanmış.
- **doloç̌opu 1**. içinde yakalamak, derin bir yerde yakalamak. *çxomi ťobas kodolop̌ç̌opi:* balığı gölün içinde yakaladım. **2**. *mec.* alış verişte kazıklamak, faka bastırmak. **3**. *mec.* kandırılmak, kazıklanmak, faka basmak.
- **doloç̌valu 1**. içinde yanmak, derin bir yerde yakmak. *ǩarťalepe bidonis deliç̌ven:* kağıtlar bidonun içinde yanıyor. **2**. Içinde yakmak, derin bir yerde. *bidonis karťali doloç̌ums:* bidonun içinde kağıt yakıyor. **3**. derinden acı duymak. *guri delemiç̌u:* yüreğimi yaktı. **2**. derinden acı vermek. guri delevuç̌*vi.* yüreğini yaktım.
- **dolodaǯu** *atn.* lafı ağzına tıkamak. *p̌ici var gomonǯapu*, *muya na pťǩvi delemidaǯu:* ağzımı açtırmadı ne dediysem ağzıma tıkadı.
- **dolodginu 1**. *atn.* dibine/içine dikmek, durdurmak. *bere gza tude kodolodginu:* çocuğu yolun aşağısına durdurdu/dikti. **2**. *vi.* içine koymak, içine yerleştirmek.
- **dolodgitu** *ark.,* **dologutu** *atn.* **1**. içinde durmak. *ǩoçi so dolodgitun ?* adam nerenin içinde duruyor *?* **2**. *ark., mec.* yankılanmak. *arkabişi raǩanepes kodolodgitu nena muşi.* arhavinin tepelerinde yankılandı sesi.
- **dolodvalu** içine ya da derin bir yere koymak. *dergis ǩaraǩi dolodums:* küpün içine yağ koyuyor.
- **dolodveri** içine koyulmuş. *ťaponis dolodveri:* çukura konulmuş.
- **dologutinu** *atn.*, **dolodgitinu** *ark. atn.* içinde durmak, dikilmek. *sap̌ules kodologutu:* mezarın içinde durdu.
- **dologutu** *atn.*, **doloktalu** *ark. atn.* derinden nüfuz etmek. *porças lebi kodologutu:* gömleğe kir yerleşti, nüfuz etti.
- **doloğaru 1**. derin bir çizgi çekmek, içine çizmek. **2**. *mec.* çok sevmek, sevgiyi derinden duymak. *dologağarare*, *çona şǩimi.* sen, çok çok sevdiğim, ışığım.
- **doloğmalu** *atn.*, *vi.*, **dolomalu** *ark.* **1**. içine daldırmak, indirmek. *cebis xe kodeliğu:* elini cebine indirdi. **2**. Içine/içinden geçirmek.
- **doloğureri 1**. içinde ölmüş. *zuğas doloğureri ž̆ires:* denizin içinde ölmüş halde buldular. **2**. bir şeye aşırı düşkünlük içinde olan, fanatik. *sifťeri oç̌opus doloğureri ren:* atmaca yakalamaya aşırı düşkünlük gösteriyor, atmaca yakalama fanatiği.

- **doloğuru 1**. içinde ölmek. ťaponi doloxe kodoloğur*u:* kuyunun içinde öldü. **2**. *mec.* çok sevilen bir şey uğruna ölmek, uğrunda ölecek kadar çok sevmek, ölümüne sevmek. berepe muşis doloğurun. çocuklarını ölümüne seviyor, çok seviyor.
- **doloxap̌aru** *atn.*, **dolosinapu** *vi.* **1**. içine konuşmak. teyubis doloxap̌as: teybin içine konuşuyor, kayıt yapıyor. **2**. içinden konuşmak. delixap̌as, var ignapen. içinden konuşuyor, anlaşılmıyor.
- **doloxe 1**. iç, içeri, içerde. doloxe vore. içerdeyim. doloxe 3adi. içeri bak. doloxe mevaşǩ*vi.* içerde bıraktım. himuşi doloxe. onun içinde. **2**. mahpus, cezae*vi.* ǩoçi doloxe komolaxun*es:* adamı içeri koydular, hapsettiler.
- **doloxen ǩale** iç taraf, iç kısım. doloxen ǩale vorťae. içeride olacağım.
- **doloxendo** içerden, içeriden. şura doloxendo mulun: koku içerden geliyor. doloxendo gamaxť*u:* içeriden çıktı.
- **doloxombinu** kökten kurumak, dibine kadar kurumak. ncaşi arape doloxomb*u:* ağacın dalları dibinden kurudu.
- **doloxorxu** derinden budamak. 3ipris arape deluxorx*u:* gürgen ağacının dallarını derinden budadı.
- **doloxosaru** içini gözetlemek, dikizlemek. jindo dolomoxosaramťuşa opçopi. yukarıdan beni gözetlerken yakaladım.
- **doloxosǩinu** *atn.*, **doloxro3kinu** *ark.* içinde gebertmek. coğori zuğas kodoloxosǩin*u:* köpeği denizde gebertti.
- **doloxosǩinu** *atn.*, **doloskuru** *ark.* **1**. sönüp gitmek, tamamen sönmek. Lambaşi çona kodoloxosǩu: lambanın ışığı tamamen (içine doğru) söndü. **2**. tamamen söndürmek. õ *Lambaşi çona kodoloxosǩinu:* lambanın ışığını (içine doğru) söndürdü.
- **doloxosǩu** *atn.*, **doloxro3ku** *ark.* içinde gebermek. zuğas kodoloxosǩ*u:* denizin içinde geberdi.
- **doloxtimu** *ark.*, **dololva** *atn.* derine inmek, altına inmek, aşağıya inmek. orubaşe kodoloxť*u:* dereye indi.
- **doloxuťoru** derinden ya da kökünden kesmek (saç ve kıl için). *toma deluxuťoru:* saçını derinden kesti.
- **doloxvalu 1.**. yıkmak, bozmak. ʒopxeri oxori dolox*u:* inşa edilmiş evi bozdu, yıktı. dulya delemix*u:* işimi bozdu. **2**. yıkılmak, bozulmak. oxori dolvax*ves:* evleri yıkıldı, yuvaları bozuldu.
- **doloxvalu 2**. derinden öksürmek.
- **doloxvaťu** kökünden, dibinden kemirmek. mtugik uci deluxvať*u:* fare kulağını dibinden kemirdi.
- **doloxveri 1**. yıkılmış, bozulmus. oxori doloxveri naşǩ*ves:* evi yıkılmış halde bıraktılar. doloxveri dulya. bozulmuş iş. **2**. yıkarak, bozarak.
- **dolojguru** *atn.* içinde ya da derin bir yerde yakmak. n3xiǩepe orubas kodolojgur*u:* çalıları derenin içinde yaktı.
- **dolokosu 1**. içine süpürmek. *noťexepe oç̌axales kodolokosu:* kırıntıları çöplüğe süpürdü. 2. Içine doğru silmek.
- **dolokoteri** *atn.*, **dolokoťeri** *ark.* içine katlanmış. dolokoteri ponťuli. içine katlanmış pantolon.
- **dolokotu** *atn.*, **dolokoťu** *ark.* içine katlamak. ponťuli paç̌a ʒendeç̌is kodelikot*u:* pantolonun paçasını çorabının içine katladı.
- **doloksinu**, **dolonksinu** bir şeyin içine yellenmek. ponťulis doloksin*u:* pantolonun içine yellendi.
- **doloktalu** *ark.*, **dologutinu** *atn.* **1**. nüfuz etmek, yer etmek. lebi kodolakt*u:* kir iyice nüfuz etti. **2**. *ark., mec.* başına musallat olmak, geri gelmemek, geri durmamak. oxorca kodolomaktu, var goʒulun: kadın başıma musallat oldu, gitmiyor.

- **dolokuna** *ark.*, **dolonkunaşe** *atn.* giyecek. ağani a dolokuna viindrae. yeni bir giysi satın alacağım.
- **dolokuna**, **dolonkunaşe** giyecek. dolokunape dimcveş*u:* giyeceklerim eskidi.
- **dolokunťeri** *ark.* çökmüş, çukurlaşmış.
- **dolokunťu** *ark.* içeri çökmek, çukurlaşmak, çukur haline gelmek. *ǩvas kva ma ťu do kodolakun ťu:* alnına taş çarpıp (alnı) çukurlaştı/içeri çöktü.
- **doloǩaçinu** *atn.*, **dolokaçinu** *ark.* **1**. derin bir yerde tutmak, derin bir yerde sıkıştırmak. **2**. *mec.* kapalı bir ortamı gürültüye boğmak. oxap̌arute oxori doloǩaçinu, nena va diguren. konuşma ile evi gürültüye boğdu, ses duyulmuyor.
- **doloǩaçu** *atn.*, **dolokaçu** *ark.* **1**. sıkıca tutmak. p̌icis kodeliǩaç*u:* ağzı ile tuttu. **2**. *mec.* kaptırmak, eline vermek, eline tutuşturmak. xes kodoloǩaç*u:* kaptırdı, eline tutuşturdu. **3**. *mec.* ele geçirmek, ele almak. bere xes kodeliǩaçu va naşǩums: çocuğu eline aldı, eline geçirdi bırakmıyor.
- **doloǩanu** *atn.* **1**. içine atmak, içine sallamak. berepe doloǩan*ams:* çocukları sallıyor. ma ti dolomoǩani. beni de salla. **2**. salınmak. igzaťaşa deliǩanen. yürürken salınıyor. doloǩanures delinǩas: salıncakta salınıyor. **3**. *ark.* sarsılmak. araba golulutaşa oxori dolinǩanen. araba geçerken ev sarsılıyor.
- **doloǩanure** *atn.*, **oǩanʒure** *ark. atn.* salıncak. doloǩanure kocob*es:* salıncağı astılar.
- **doloǩap̌inu** **1**. içine atlamak. zuğas kodeluǩap̌*u:* denize atladı. **2**. *mec.* düşünmeden bir işe atlamak, dalmak. va uşǩuťu dulyas kodeluǩap̌*u:* bilmediği bir işe daldı.
- **doloǩidu** *ark.*, **dolobalu** *atn.* sarılmak. nanas alis kodolobak*idi:* annenin boğazına sarıldım.
- **doloǩleťu** *ark.*, **doʒu**, **dobağu** *atn.* geri gelmemek, musallat olmak. *handğa noğas a berek kodolomaǩle ťu:* bugün çarşıda bir çocuk başıma musallat oldu, peşimi bırakmadı. *oxorcalepe ǩala kodolobiǩle ťit:* (kavgada) kadınlarla birbirimize girdik, hiç birimiz geri gelmedik.
- **doloǩlimu** *atn.*, **doloǩnimu** *ark.* **1**. derinden tutmak, kökünden tutmak. tomaşe kodolvaǩn*u:* saçının kökünden tuttu. **2**. *atn., mec.* bir işe iyice sarılmak. *dulyape muşis kodolvaǩnu:* işlerine iyice sarıldı.
- **doloǩomeri**, **doloǩomineri** dumanlı, dumana boğulmuş. *ʒiǩara oşves do oxori doloǩomeri naşǩves:* sigara içip evin içini duman altında bıraktılar.
- **doloǩominu** içini dumanlatmak, dumana boğmak. *oxori doloǩominu:* evi dumana boğdu.
- **doloǩomu** dumana boğulmak, içi dumanla dolmak. *oxori deliǩomu:* evin içi dumana boğuldu.
- **doloǩvateri** derinden, dibinden kesilmiş.
- **doloǩvatu** derinden kesmek, kökünden kesmek. ǩiti deliǩvat*u:* parmağını kökünden kesti.
- **Dololveri** içine inmiş, altına inmiş, derinliği olan bir yere inmiş. *Zuğas ağani dololveri vor ťi:* denize yeni inmiştim.
- **dololva 1.** içine düşmek. *orubas kodololu:* dereye düştü. **2**. Dalmak, altına inmek, derine inmek, içine girmek. *zuğas delulun/dolulun:* denize dalıyor, denizin içine giriyor. 3. *mec.* belaya düşmek, başı belaya girmek. *belas kodolovoli:* belaya düştüm.
- **dololandu** *atn.*, **dolodgitu** *vi.* yankılanmak. oda delilanden. odanın içi yankılanıyor.
- **dololeri**, **doloveleri** içine düşmüş halde. *zuğas dololeri/doloveleri:* denize düşmüş halde. *xavi dulyas doloveleri/dololeri vore:* kötü işe düşmüş haldeyim.
- **Dolombonu** *atn.,* **dolobonu** *vi.* **1**. içinde yıkamak, derinliği olan bir yerin içinde yıkamak. *ç̌urç̌is xe delimbonams:* kazanın içinde elini yıkıyor. **2**. içinde yıkanmak. **3**. *mec.* elinde kalmak, başına bela olmak. çkvaşi bere kodolvambon*u:* başkasının çocuğu elinde kaldı.

- **dolomçiku** *ark.* tıkıştırmak.
- **dolomçǩvalu** *ark.*, **dolonçvalu** *atn.* içine tükürmek. *Nuǩus/p̌icis kodolomonçǩvalu:* ağzıma tükürdü.
- **dolomğuzineri** *vi.* boğuk, hırıltılı ses çıkarma, konuşma. *dolomğuzineri isinapams:* boğuk, hırıltılı konuşuyor.
- **dolomǩasu** içine tıkamak, derinliği olan bir yerin içine tıkamak/tıkıştırmak, içine doğru baskı/basınç uygulamak. *ǩalatis tipi kodolomǩasu:* sepete çayırı tıkadı, tıka basa doldurdu, basarak doldurdu.
- **dolomsilu** *atn.* **1**. kısmak, kesmek. ixap̌araset̆u ama nena delumsil*es:* konuşacaktı ama sesini kıstılar, kestiler. **2**. kısılmak, kesilmek. oǩriyinute nena dolomamsil*u:* bağırmaktan sesim kısıldı.
- **dolomşaru** içine itmek, içine bastırmak, derinliği olan bir yerin içine itmek. ʒaris dudi kodelumşar*u:* başını suyun içine itti, bastırdı.
- **doloncumoru** tuzlamak, salamura yapmak (derin bir kabın içine). dergis ǩapça kodoloncumor*u:* küpün içine hamsiyi tuzladı, salamura yaptı.
- **doloncumu** bir yerin içine bastırıp tuzlamak. dergis ǩapça kodoloncum*u:* küpün içine hamsi tuzladı.
- **dolonçaxu** içinde çalkalamak. onçaxules miyaperi dolonçaxums: yayığın içinde yoğurt yayıyor, çalkalıyor.
- **dolonçxilu** iyice bozulmak. oçilera dulya dolançxil*u:* evlenme işi iyice bozuldu.
- **dolonçxvalu 1**. ısınmak (ortamın ısınması). oxori dolonçx*u:* evin içi ısındı. ora dolonçx*u:* hava ısındı. **2**. ortamın gerginleşmesi/kızışması fiili. *Muya na iyu diyu var vogni, opu t̆e dolonçxu:* ne olduysa oldu, anlamadım ama, köy gerginleşti/kızıştı. **3**. içine doğramak. *ǩu t̆avina cari kodolunçxu:* derin bir kaba eniğin ekmeğini doğradı.
- **dolonçxvaru 1**. içinde parçalamak, derinliği olan bir yerin içinde parçalara ayırmak (taneliler için). *oçambres Lazu t̆i kodolonçxvares:* dibeğin içinde mısırı parçaladılar. **2**. içinde parçalanmak. *araba orubas kodolançxvaru:* araba derenin içine düşüp parçalandı.
- **dolonçxveri 1**. ısınmış ortam, sıcak ortam. dolonçxveri oxori. ısınmış ev. **2**. *mec.* gergin, ısınmış. doloçxveri opu t̆e. gerginleşmiş köy (kavga vs.)
- **dolonç̌alu** derinliği olan bir yerin içine daldırmak/sarkıtmak, uzatmak. *ç̌uǩanis xe kodolonç̌u:* kazanın içine elini daldırdı.
- **dolonç̌aru** *vi.* ilk oluşumun/varoluşun gerçekleşmesi fiili, herhangi bir canlının vücut bulması, çocuğun anne rahminde vücut bulması/ilk nüvesinin oluşması. *bere kodolinç̌aru:* çocuk anne rahminde oluştu (yazıldı).
- **dolonç̌oru** dibe doğru delmek. kva duǩanu do dudi dolunç̌or*u:* taş atıp başını deldi.
- **dolonç̌valu 1**. içine sağmak. ucelis mjalva dolonç̌valums: bakraçın içine süt sağıyor.
- **dolonduru 1**. sağırlaşmak, sağır olmak. uci dolomandur*u:* kulağım sağır oldu. **2**. sağır etmek. uci delemindur*u:* kulağımı sağır etti.
- **dolongoneri** iyice niyet etmiş, iyice kafaya koymuş, çok arzulu, çok istekli. *noğaşe olva dolongoneri on/ ren:* çarşıya gitmeye iyice niyetli, çok istekli.
- **dolongonu** iyice niyet etmek, iyice kafaya koymak, yapmayı çok çok istemek. *noğaşe olva kodelingonu:* çarşıya gitmeyi çok çok istedi, iyice aklına koydu/niyet etti.
- **dolongzalu** *atn.*, **dologzamu** *ark.* **1**. yayılmak, yaygınlaşmak. *ǨUmari obiru opu t̆es delingzu:* kumar oynamak köyde yaygınlaştı, yayıldı. *huspes ǩoçi oʒamu delingzu:* şimdilerde adam vurmak yaygınlaştı. **2**. sancılanmak. *korba dolomangzen:* karnıma sancı giriyor. **3**. şiddetlenmek. *gyari dolomagzu:* şiddetli bir biçimde yeme isteği duydum. *t̆u3a dolomagzu:* aşırı derecede sıcak bastı. *Mçxvapape delingzu:* sıcaklar iyice bastırdı.

- **dolongzeri 1**. Sancılanmış, sancılı. *korba dolongzeri vore:* karnım sancılanmış durumdayım. **2**. yaygınlaşmış, yayılmış. *k̆oçi oǯamu dolongzeri on/ ren:* adam vurmak yaygınlaşmış durumda. **3**. şiddetlenmiş.
- **doloni**, **ğarnasťi**, **p̌arask̆e** *ark.* hafta. *a doloni kogolax ťu:* bir hafta geçti.
- **dolonkuneri**, **dolokuneri** giyinmiş, giyinik. *porça dolonkuneri:* gömlek giyinmiş halde.
- **dolonkunu** *atn.*, **dolokunu** *ark.* **1**. Giyinmek (belden yukarı). porça kodelinkun*u:* gömleği giydi. **2**. (belden yukarı) giydirmek. beres porça kodolonkun*u:* çocuğa gömlek giydirdi.
- **dolonk̆oreri 1**. bağlı, bağlanmış. dudis mandili dolonk̆or*eri:* başına peştemal bağlamış. **2**. zora girmiş, zorlaşmış, çözümsüz hale gelmiş, sarpa sarmış (iş). *dolonk̆oreri dulya:* zora binmiş iş.
- **dolonk̆oru** derinden bağlamak. dudis mandili kodelink̆or*u:* başına peştemal bağladı. **2**. *mec.* zora girmek, sarpa sarmak, zorlaşmak, çözümsüz hale gelmek. gza oxinapu dulya kodelink̆or*u:* yol yapma işi zora girdi, sarpa sardı.
- **dolonʒalu** sıvının içine değdirmek, içine daldırmak, içine batırmak. *ç̆urç̆is xe kodolonʒu:* kazanın içine elini daldırdı.
- **dolonʒinu** *atn.* **dolondğulinu** *ark.* **1**. içinde eritmek. mçiri tolis kodelunʒin*u:* bal mumunu gözünün içine eritti. **2**. *atn., mec.* küfretmek. nanamuşis kodelunʒin*u:* anasına küfretti.
- **dolopelek̆u** *atn.* **1**. yere çarpmak, yere kapaklanmak. k̆uçxe kvas ek̆vağu do kodolvapelek̆*u:* ayağı taşa takılıp yere çarptı. **2**. yere kapaklamak, yere düşürmek. k̆uçxe ek̆uğu do kodolopelek̆*u:* ayağını takıp yere düşürdü. **3**. *mec.* oldum olası vurmak. dudis arguni kodolopelek̆*u:* başına baltayı geçirdi.
- **dolopineri** içine salınmış, içine doğru güdülmüş. pucepe onťules dolopineri koduťal*es:* inekleri bahçenin içine salınmış olarak bıraktılar.
- **dolopinu** içine salmak, götürmek. pucepe livadis kodelupin*u:* inekleri bahçenin içine saldı.
- **dolopsalu** içine işemek. *k̆uk̆umas dolopsu:* güğümün içine işedi. ponťulis dolops*u:* pantolonun içine (altına) işedi.
- **dolopseri** içine işenmiş. *dolopseri k̆uk̆uma avlas keladges:* içine işenmiş güğümü avluya bıraktılar.
- **dolopşalu** içine doldurmak. *leťate sap̌ule kodolopşu:* toprakla mezarı doldurdu.
- **dolopşeri** içi doldurulmuş. *miyaperite dolopşeri onçaxule doťroxu:* yoğurtla içi doldurulmuş yayık kırıldı.
- **dolopurçinu** *ark.*, **mepurçinu** *ark.* fısıldamak. *Ucis a mutxa kodolupurçinu: kulağına bir şey fısıldadı.*
- **dolorçalu** derinliği olan bir yerin içine sermek. *çenefis pavri kodolorçu:* tuvaletin içine yaprak serdi.
- **dolorçeri** derinliği olan bir yerin içine serilmiş. *mťape nçayi k̆aruğis dolorçeri kodusk̆udes:* otlar çay setinin içinde serili olarak kaldı.
- **dolosiyu** suyun içine balıklama atlamak. *msk̆elaşe zuğas kodelusiyu:* iskeleden denize balıklama atladı.
- **dolosk̆udu** *atn.*, **doloskidu** *ark.* derinliği olan bir yerin içinde kalmak. *a tuta kon orubas kodolosk̆udu:* bir aydır derenin içinde kaldı. *guris kodelemisk̆udu:* içimde kaldı.
- **doloskvalu** *ark.,* **dolomsk̆valu** *atn.* derinliği olan bir yerin içine yumurtlamak. *kotumek k̆alatis dolosk̆ums:* tavuk sepetin içine yumurtluyor.
- **dolosťulinu** *atn.*, **dolostvinu** *ark.* içine kaydırmak. *ncalepe oruba tere kodolosťulinu:* ağaçları derenin içine doğru kaydırdı.

- **dolosťvalu** *atn.,* **dolostvalu** *ark.* içine kaymak, dalmak. *oruba tere kodolos ťu:* derenin içine doğru kaydı.
- **dolosvalu 1.** içine sürmek. *ǯami tolis kodelusu:* ilacı gözünün içine sürdü. 2. Içine sürülmek. 3. Sancılanmak.
- **dolosvareri** derinliği olan bir yerin içine düzenli olarak dizilmiş nesne. *Fişeğepe jajuris dolosvareri uğu ťu:* fişekler şarjorun içine dizilmişti.
- **dolosvaru** içine dizmek. *makvalepe s ťiribinas kodolosvaru do gamaçamu şeni noğaşe kociğu:* yumurtaları zembilin içine dizip satmak üzere çarşıya indirdi.
- **dolosveri** içine sürülmüş. *tolis ǯami dolosverina uğu ťu şeni vorsi var aǯire ťu:* gözünün içine ilaç sürülmüş olduğundan iyi göremiyordu.
- **doloşina** *atn.* bir kızı evlilik için önerme, birine hatırlatmada bulunma.
- **doloşina oxenu** bir kızı evlilik için önermek, hatırlatmak, varlığını gündeme getirmek. *aşela's doloşina uyes:* aşela'yı evlilik için (birine) önermişler.
- **doloşines mendra** *ark.* hatırlananдан önce, çok çok eski zamanlarda, fi tarihinde. doloşines mendra ar ʒimp̌irina korťu doren. çok çok eski zamanlarda bir "ʒimp̌irina:masal kahramanı" varmış.
- **doloşinu (**bir kızı) evlilik için önermek, birine hatırlatmada bulunmak. mitik na var doluşinu şeni bozomota kodosǩud*u:* kimse evlilik için birine önermediği için kız evde kaldı.
- **doloşireri 1.** Derinden aşıtılmış/aşınmış. **2**. Aşınarak yarık haline gelmiş. 3. Birbiriyle kavgaya düşmüş, kavgalı. 4. Toplu kıyıma uğramış. **5**. Toplu kıyım yapmış. 5. Derinden aşıtarak. **6**. Toplu kıyım yaparak, topluca kıyarak.
- **doloşiru 1**. derinden aşıtmak, aşıtarak derin bir yarık oluşturmak. *Morderi ǯimas oruba mox ťu do zeni doloşiru:* aşırı yağmurdan dolayı büyüyen dere düzlüğü aşıtarak derin bir yarık açtı. **2**. kavga amacıyla birbirine girmek. *Oxorişi ǩoçepe kodelişires:* ev halkı birbirine girdi. **3**. *ark.* bir ortamda toplu kıyım yapmak. *ʒǩari gyuskurines do ğali gamaona çxomepe doloşires:* suyu kesip ırmak boyundaki tüm balıkları katlettiler.
- **doloşişoleri** karman çorman olmuş, birbirine geçmiş.
- **doloşişolu** karman çorman olmak, birbirine geçmek.
- **doloşǩideri**, **doloşkideri** içinde boğulmuş. coğori orubas doloşǩideri ži*res:* köpeği derede boğulmuş olarak buldular.
- **doloşǩidu** *atn.*, **doloşkidu** *ark.* **1**. içinde boğmak. ǩaťu ťobas kodoloşǩid*u:* kediyi gölün içinde boğdu. **2**. içinde boğulmak. zuğas kodelişǩid*u:* denizin içinde boğuldu.
- **doloşǩoreri** *atn.*, **doloçǩoreri** *ark.* derinden biçilmiş. *xanǯali mxuci şǩalaşe doloşǩoreri uğun:* kolu omuzundan kesilmiş durumda.
- **doloşǩoru** *atn.*, **doloçǩoru** *ark.* derinden biçmek. *ǩiti delişǩoru:* parmağını derinden biçti.
- **doloşǩvalu** *atn.*, **dolonťro3u** *ark.* derinden kopmak/heyelan olmak. *ona ǩudeli dolvaşǩu:* tarlanın dibi derinden koptu.
- **doloşǩvalu** *atn.*, **doloşkvalu** *ark.* içine girmesine izin vermek, içine göndermek. livadişe kodoloşk*u:* tarlanın içine gönderdi.
- **doloşǩveri** *atn.*, **dolonťro3eri** *ark.* derinden kopmuş, heyelanlı. *doloşǩveri ona:* derinden kopmuş tarla.
- **doloşoleri** *atn.*, **doloşveleri** *ark.* içinde yoğrulmuş.
- **doloşolu** *atn.*, **doloşvelu** *ark.* içinde yoğurmak. minži gobis kodoloşol*u:* minži'yi teknenin içinde yoğurdu.
- **doloşoru** soyup almak, soyup çıkarmak, çıkarıp almak, söküp almak. *alişe zinciri doloşoru:* boğazından zinciri çıkarıp/söküp aldı.
- **doloşvanu** içine nefes vermek, içine üflemek. *şuri doloşvanams:* içine nefes veriyor.
- **dolotanu** içine ya da dibine ışık tutmak, ışıklandırmak.

- **dolotoru** derine çekmek, içine çekmek. sap̌uleşe dolomto*res:* beni mezarın içine çektiler
- **doloťaxeri** derinden kırılmış.
- **doloťaxu 1**. derinde kırmak, içini kırmak. dudi deluťax*u:* başını (içe doğru) kırdı. **2**. derinden kırılmak.
- **doloťaleri**, **doloťeri** *atn.* şikayetli, şikayet edilmiş, şikayete uğramış. baba muşis doloťaleri vore. babasına şikayet etmişim.
- **doloťalu** *atn.* şikayet etmek. baba sǩanis delegiťare. babana şikayet edeceğim.
- **doloťiǩinu** *atn.*, **doloʒap̌inu** *ark.* içine damlatmak. ucis ʒari deluťiǩin*ams:* kulağına su damlatıyor.
- **doloťǩoçu** *ark.*, **doloťoçu** *atn.* içeri fırlatmak, atmak.
- **doloťǩomu** *ark.* elde etmek. doliťǩomers. elde ediyor.
- **doloťorinu** *atn.*, **doloťǩorinu** *ark.* içine (ses çıkararak) osurmak.
- **doloťva3u** *atn.* yere kapaklanmak, çarpmak.
- **dolovalu** *atn.* parıldamak, yanıp sönmek. *bedali delivas:* bedali parıldıyor.
- **doloyonu 1.** dibine indirmek, içine indirmek. *himu ti sap̌uleşe kodeliyonu:* onu da mezara indirdi. ʒari livadişe kodeliyon*u:* su bahçeye indirdi. **2**. *Atn.* Hayale Dalmak/Dalıp gitmek, birinin cazibesine kapılarak dalmak. *Bozomotaşi tolepes kodolvayonu/kodolaonu:* kızın gözlerine dalıp gitti. **3**. *Vi.* Kendini iyice kaptırmak, iyice etkisine girmek. *Bozo, biç̌is kodolaonu:* kız, erkeğe kendini kaptırdı (ona aşık oldu).
- **doloyoreri** *atn.*, **doloʒuruleri** *ark.* **1**. dibe doğru akıtarak, süzülerek. ǩop̌aşe din3xiri doloyor*eri:* alnından kan akıtarak. **2**. dibe doğru akıtmış, akmış.
- **doloyoru** *atn.*, **doloʒurulu** *ark.* akıtmak. ǩop̌aşe din3xiri dolvayoren. alnından kan süzülüyor, akıyor. **2**. aşağıya doğru akmak, süzülmek.
- **dolozgvalu** *atn.*, **doložgvalu** *ark.* altına pislemek, içine pislemek. *ponťulis dolozgu:* pantolonunun içine sıçtı.
- **dolozgveri** *atn.*, **doložgveri** *ark.* **1.** altına sıçmak, içine sıçmak. *Berek ponťulis dolozgveri ren:* çocuk pantolonuna/dibibe sıçmış durumda. **2**. Bozulmuş, berbat hale gelmiş/getirilmiş, içinden çıkılmaz hale gelmiş iş ya da durum. *dolozgveri dulya:* içine edilmiş iş.
- **dolozlap̌u** *atn.*, **dolozlip̌u** *ark.* içine ya da içinde ezmek, çiğnemek. mtugi obğemuşis kodolozlap*u:* fareyi yuvasının içinde ezdi.
- **dolozurinu 1.** *atn.* baştan ayağa ürpermek, içten içe ürpermek. *Mundis a kursi komomintxu, dolomozurinu:* kıçıma sert bi r tekme vurdu, baştan ayağa ürperdim. 2. *Atn.* sarsılmak. *ğuru domagurus dolomozurinu:* öldüğünü duyduğumda sarsıldım. 3. *Vi.* derinden sızlamak, sızı yapmak.
- **dolo3onu** derine batırmak. basa kodolo3on*u:* kazığı içine batırdı.
- **doloʒalu** derinden kesmek, derinden koparmak. *ali deluʒu:* boğazını bir vuruşta (kökünden) kesti.
- **doloʒalu** *atn.*, **doloʒǩalu** *ark.* çıkarmak, söküp almak. *coğoris manguri alişe doloʒes:* köpeğin boğazından tasmayı çıkardılar.
- **doloʒap̌inu** *ark.*, **doloťiǩinu** *atn.* içine damlatmak. *tolis ç̌ami kodoluʒap̌inu:* gözüne ilaç damlattı.
- **doloʒelimu** *atn.*, **doloʒǩomilu** *ark.* **1**. içine bakmak, dibine bakmak. *miya iťus ya do tolis dolomoʒes:* ne diyor diye gözlerimin içine bakıyor. **2**. *mec.* dik dik bakmak, dikkatlice bakmak.
- **doloʒixnu 1**. cızırdamak. **2**. cızırdatmak. *vorsi guris kodelevuʒixni:* iyice içine cızırdattım.
- **doloʒunu** ağrıyı derinde duymak. *korba dolvaʒunen:* içten içe karnı ağrıyor.

- **doloʒuruleri** *ark.*, **doloyoreri** *atn.* **1**. dibe doğru akıtarak, süzülerek. *ǩvaşen din3xiri doloʒuruleri komoxtu:* alnından kan akmış olarak geldi. **2**. dibe doğru akıtmış, akmış, süzülmüş.
- **doloʒurulu** *ark.*, **doloyoru** *atn.* **1**. Akıtmak, süzülmek. *ǩvaşen di3xiri dolaʒurulen:* alnından kan süzülüyor, akıyor. **2**. aşağıya doğru akmak, süzülmek.
- **dolumcera** akşam üzeri, akşama doğru. *dolumcera tere ngolape golovuluťu:* akşama doğru yayladan geçiyordum.
- **dolumcinu** akşamlamak, akşamı getirmek. hik hak olvate dovolumcinit. oraya buraya gitmekle akşamı getirdik.
- **dombalu** *atn.* **1**. sarkmak. *mʒu arate devimbare:* karayemiş dalı ile aşağıya doğru sarkacağım. **2**. *mec.* bir şeyin çok bol olması, bolluk içinde olmak, bolluk içinde içinde yüzmek. *topuri doloxe devimbet:* balın içinde yüzüyoruz, bolluk içindeyiz.
- **domçǩvaleri** *ark.*, **donçvaleri** *atn.* tükürülmüş.
- **domçǩvalu** *ark.*, **donçvalu** *atn.* yere tükürmek. gza oşǩendas domçǩval*ams:* yolun ortasına tükürüyor.
- **domxaneri** **1**. dayanmış. basa domxan*eri:* kazık dayanmış. **2**. *mec.* viran, viran kalmış, kimsesiz. domxaneri karmaťe.viran değirmen.
- **domxanu** dayamak, dayanak vermek, kazık dayamak, bir şey dayayarak kapamak. ncas basa dumxan*es:* ağaca yıkılmaması için direk verdiler, kazık dayadılar. **2**. *mec.* bir evin viran kalması sonucu kapısını kazık dayayarak kapamak. oxori şǩimi kodimxan*u:* evim viran kaldı.
- **domxvala** öldükten sonra gömülürken gerekli olabilecek eşya, para gibi ölüye ait maddi şeyler. *domxvala şǩimi ebizdi:* gömülme paramı sakladım/ayırdım.
- **domxvalu** **1**. batmak, iflas etmek. kodevimxvit. battık, iflas ettik. **2**. batırmak, iflas ettirmek. moğordines do ǩoçepe kodomx*ves:* kandırıp adamları batırdılar.
- **domǩula** *atn.* **1.** kısacık, daha kısa. a m3iǩa domǩula dosǩudun. biraz kısa kalıyor. 2. Kısaltma. *Lazuri Nenapunas na voxmarit domǩulape ti komevonç̌arit:* Lazca sözlükte kullandığımız kısaltmaları da bir yere yazdık.
- **dompuleri** **1**. saklı, gizli. *doǩanaşe dompuleri miğun:* tabancam saklıdır. **2**. saklayarak, saklanarak, gizlice. *mǩyapus dompuleri mevaxolit do dop̌ʒamit:* çakala gizlice yaklaştık ve öldürdük.
- **dompulu** **1**. gizlemek, saklamak. *doǩanaşe dompulu:* tabancasını sakladı. **2**. gizlenmek, saklanmak. *tamlepe oşǩendas dimpulu:* çalıların arasına saklandı.
- **domsǩumale** tavuk ya da kuşun yumurtlama yeri. kotume domsǩumales gex*es:* tavuk yumurtlama yerinde oturuyor.
- **domtineri** **1**. dikleşmiş, dik durmuş. domtineri iyondr*ams:* dikleşmiş bekliyor. **2**. domalmak.
- **domtinu** **1**. dikleşmek, dik durmak. **2**. domalmak. eǩna ʒoxles dimtin*u:* kapının önünde domaldı. **3**. *mec.* domaltmak. irişi ʒoxles domtin*u:* herkesin önünde domalttı.
- **domtumela** *atn.* büyük, devasa.
- **domuzu** *vi.* (<müzevir) **1**. şikayet etmek, yakınmak. *ma na ptkvipe afetis dumuzu doren:* dediklerimi afet'e şikayet etti. **2**. kötülemek.
- **donçaǩeri** sıkışmış, tıkanmış, sıkıştırılmış. *eǩnas ǩiti donçaǩeri kodusǩudu:* parmağı kapıda sıkışıp kaldı.
- **donçaǩu** **1**. sıkışmak, tıkanmak. eǩnas devinçaǩi. kapıya sıkıştım. **2**. sıkıştırmak, tıkamak. mtugi xuťulas donçaǩ*u:* fareyi deliğe sıkıştırdı.
- **Donçxvalu** *atn.*, **domçxvalu** *vi.* **1**. kızarmak, kızmak. *demiri donçxu:* demir kızdı, kor hale geldi. **2**. ısınmak. *oxori donçxu:* ev ısındı. *ťaroni donçxu:* hava ısındı. **3**. *mec.* (cinsel olarak) kızışmak. *muya gağoden degınçxui?* ne oluyor kızıştın mı*?*

- **donçxveri**, **domçxvineri 1**. kızmış. *donçxveri uti:* kızmış ütü. **2**. ısınmış. *donçxveri oxori:* ısınmış ev. **3**. *mec.* (cinsel olarak) kızışmış. *ham orapes donçxveri ikten:* bu aralar kızışmış dolaşıyor.
- **donǯinapu** *atn.* yormak. bere dulya oxinapu do opşa donǯinap*u:* çocuğa iş yaptırıp çok yordu.
- **donǯinera** *atn.* yorgunluk. *dişǩa otoruşi donǯinera miğun:* odun taşımaktan kaynaklı yorgunluğum var.
- **donǯineri** *atn.*, **doǯǩineri** *vi.,* **doǯǩinderi** *ark.* yorgun, yorulmuş. *donǯineri keLažun:* yorulmuş bir kenarda duruyor. *donǯineri vore:* yorgunum.
- **donǯinu** *atn.*, **doǯǩinu** *vi.,* **doǯǩindu** *ark.*, yorulmak. ǩoçi i3adeburťasi dinǯinen. insan çalışırken yoruluyor. andğa opşa domanǯin*u:* bugün çok yoruldum.
- **Donǯinapu** yormak. *xorža muşis opşa oçalişapu do donǯinapu:* karısını çok çalıştırıp yordu.
- **donǯuşu** yetmek, yetişmek, uzanmak, erişmek. *hakşa kodunǯuşu:* buraya kadar uzandı, yetişti. *hakele hik dunǯuşun:* burdan oraya yetişiyor, uzanıyor, erişiyor.
- **dondvalu**, **mendominu** *ark.*, **eǩoyonu** *atn.* 1. ısmarlamak, sipariş vermek. *mcumu dobandvi:* tuz ısmarladım. **2**. sipariş almak. **3**. *Ark.* ikram etmek. *luği domindvasen:* bana incir ikram edecek.
- **dondveri** *ark.,* **eǩoyoneri** *atn.* ısmarlanmış, sipariş edilmiş. *noğaşe alima dondveri miğun:* çarşıdan iç yağı ısmarlamışım/sipariş vermişim/etmişim.
- **donoǯǩinde** *vi.,* **nǯineri** *atn.* yorgun. *amseri dido donoǯǩinde bore.* çok yorgunum.
- **donʒalu 1**. yere değmek, sürmek. toma ntxozvalepe tude dvanʒen. saç örgüleri yere değiyor. **2**. yere değdirmek. xepepe leťas kodonʒ*u:* ellerini toprağa değdirdi. **3**. daldırmak, batırmak. demiri okro ʒaris donʒaman. demiri altın suyuna daldırıyorlar. **4**. *atn., mec.* fırçalamak, hakaret etmek. a vorsi kodovonʒi. iyice fırçaladım, hakaret ettim.
- **donʒeri 1**. değdirilmiş, batırılmış. topuris donʒ*eri:* bala batırılmış. **2**. *mec.* varlık içinde.
- **dooropu** *ark.,* **doqoropu** xp. sevdalanmak, sevdaya düşmek. *dalepeşi ʒuťelis dobaoropi:* kız kardeşlerin küçüğüne sevdalandım.
- **dopatxu 1**. yere silkelemek. *p̌ocas na uğuťupe kodopatxu:* kucağında olanları yere silkeledi. **2**. *mec.* ne var ne yoksa kaybetmek, yitirmek, dökmek. şuri kodopatx*u:* tüm canını kaybetti, verdi. parape kodopatx*u:* tüm parasını döktü, kaybetti.
- **dopinaşe** sergi bezi. nçai dopinaşes kocobğ*u:* çayı sergi bezine döktü.
- **dopineri** serilmiş. nçai dopineri naşǩ*u:* çayı serilmiş olarak bıraktı.
- **dopinu** (yere) sermek, yaymak, dağıtmak. nçai kodupin*u:* çayı serdi. *gzas tipi kodupinu:* yola çayır serdi.
- **dopsalu** işemek. gza oşǩendas dops*ams:* yolun ortasına işiyor.
- **dopşalu** doldurmak, dolgunlaşmak. orubak, ťobape ʒiǩvabite kodopş*u:* dere, gölleri çakıl ile doldurdu. dimgvanu, xayarepe kodvapş*u:* beslendi, yüzü dolgunlaştı.
- **dopşeri** dolgun. dopşeri xura u*ğun:* dolgun vücudu var.
- **doputxeri** uçmuş.
- **doputxineri** uçurulmuş.
- **doputxinu 1**. *vi.* uçurmak. *ǩinçi doputxinu:* kuşu uçurdu. **2**. *atn.* ürkütmek. *şoronepe doputxinu:* koyunları ürküttü.
- **doputxu 1**. *vi.* uçmak. ǩinçi doputxu: kuş uçtu. **2**. *atn.* ürkmek. *şǩurinate dopuptxi:* ürktüm, korkudan uçtum.
- **dorçalu 1**. (yere) sermek. *oncire kodorçu:* yatağı serdi. **2**. serilmek. *ncirite ğuruťu yeine oncires kodirçu:* uykudan ölüyordu hemen yatağa serildi. **3**. *mec.* çabucak

kaçmak, kaçıp gitmek, hızlıca uzaklaşmak, toz olmak. muluran dvagurus hikele kodvarç*u:* geldiklerini duyunca ordan çabucak kaçtı.

- **dorgalu** *atn.*, **dodgalu** *vi.* (bitkiler için) dikmek. õ *txombu dorgams:* kızıl ağaç dikiyor. õ *lu dorgams:* lahana dikiyor.
- **dorgeri** *atn.*, **dodgeri** *vi.* dikilmiş, dikili. õ *a dorgeri nca ti var uğun:* bir dikili ağacı bile yok.
- **dorǩineri** *ark.,* **ǩorineri** *atn.* eksik, eksilmiş durumda. õ *henteres topri dorǩineri uğunan:* onların balı eksilmiş durumda.
- **ǩorineri** *atn.,* **dorǩineri** *ark.* eksik, eksilmiş durumda. õ *Çarmaşe dişǩa ǩorineri mot on?* odun yığınındaki odunlar neden eksilmiş?
- **dorǩinu** *ark.,* **oǩorinu** *atn.* **1**. eksilmek. õ *topris çkar var darǩinen:* bal hiç eksilmiyor. **2**. *Vi.* gerilemek, aşama kaybetmek. õ *mtel dulyape çkinis domarǩines:* tüm işlerimizde geriledik.
- **dosalu 1**. Ereksiyona ulaşmak, sertleşmek (cinsel organ). õ *dogasalu i?* organın mı sertleşti*?* **2**. cinsel istek duymak, kızışmak. *dogasalu i?* kızıştın mı/istiyor musun*?* **3**. Sertleşme, ereksiyon.
- **dosǩuda** *atn.*, **doskida** *ark.* baki olma, kalıcı olma, yaşayasıca, baki kalasıca anlamında bir kadın adı.
- **dosǩuderi** *atn.*, **doskideri** *ark.* kalmış. dosǩuderi bozomota. (evde) kalmış kız.
- **dosǩudu** *atn.*, **doskidu** *ark.* kalmak. oxoris kodosǩud*u:* evde kaldı. xepes kodusǩud*u:* elinde kaldı. var dosǩud*u:* kalmadı.
- **dosvalu 1**. sürmek. *leťas xe dusums:* elini toprağa sürüyor. *dudis ç̌ami dusums:* başına ilaç sürüyor. **2**. sürünmek. *leťas dvasven:* toprağa sürünüyor. *şǩaǯale tude dvasven:* eteği yere sürünüyor. **3**. Sürme, sürme eylemi/biçimi. *Dudis ç̌ami dosvalu gişkun i?* başa ilaç sürmesini biliyor musun? **4**. Sürünme, sürünmek eylemi/biçimi.
- **dosvalu** *atn.*, **eşǩundu** arş., **eçkindu** *ark.* **1**. aniden ortaya çıkmak, belirivermek, peydahlanmak. *A sotxale kodisvalu:* bir yerlerden beliriverdi, ortaya çıktı. **2**. *ark.* rastlamak. *nakele disvalu var mişǩun:* nerden rastladı bilmiyorum.
- **dosvanceri** *atn.*, **doşvaceri**, **doşvacineri** *ark.* dinlenmiş. *dosvanceri vore:* dinlenmişim.
- **dosvancu** *atn.*, **doşvacu** *ark.* dinlenmek, nefes almak. *a m3iǩa devisvancare:* biraz nefes alacağım.
- **doşamanu** *vi.* odunun herhangi bir nedenden dolayı çürümeye yüz tutması, çürümesi, çürüyüp kaygan bir hal alması eylemi. bu durumdan ötürü odunun üzerinde beyaz mantara benzer bitkiler çıkar ve buna "*ǩavi diçanu"* denir. *dişǩa dişamanu:* ağaç ıslaklıktan dolayı çürümeye başladı, çürüyüp kayganlaştı, üzerinde mantarlar bitti.
- **doşatxu 1**. ani ve sert bir hareketle (esnek cisimleri) sallamak, gergiden kurtulup sallamak. *xe kodemişatxu:* elimi ani ve sert bir hareketle salladı. **2**. ani ve sert bir hareketle sallanmak.
- **doşinu** *atn.*, **douşinu** *vi.* acele etmek, çabuk olmak. *leba domayes duşini/dauşini:* geç kaldık acele et. *mo duşinam:* acele etme.
- **doşinu** *vi.* hatırlatmak. *noğaşe na idase ťu kodobuşini.* çarşıya gideceğini hatırlattım.
- **doşǩulineri**, **doşǩveri** batık, batmış. *doşǩveri ǩaravi:* batık gemi.
- **doşǩulinu** *atn.* batırmak. *ǩaravi doşǩulinu:* gemiyi batırdı.
- **doşǩvalu** *atn.* batmak. *ǩaravi dvaşǩu:* gemi battı. *Ťobas dovaşǩvi:* gölün içine battım.
- **doşvanu 1**. derin nefes vermek. pucik şuri dişvan*ams:* inek derin nefes veriyor. **2**. *mec.* rahat nefes almak, huzura ermek, rahata kavuşmak. him moxťu şuǩale a şuri kodovoşvanit. o geldikten sonra bir nefes aldık, rahata kavuştuk.
- **dotanu** ışımak, ağarmak, şafak sökmek, tan ağarmak (gün için). keiselit dotanums: kalkın gün ışıyor. var dotan*u:* gün ağarmadı. dotanasere: gün ağaracak.

- **dotanure** günün doğması, günün ilk anları. *dotanure tere gop̌ǩu3xi:* sabaha karşı uyandım.
- **doťaleri** *ark.*, **doťeri** *atn.* geriye bırakılmış, artırılmış. *do ťaleri gyari:* artmış ekmek.
- **doťalu 1**. yere çarpmak, yere düşmek. *ncaşe colu do le ťas dva ťu:* ağaçtan düştü toprağa çarptı.
- **doťalu 2**. geriye bırakmak, artırmak. *gyari kodomi ťali/kodemi ťi:* bana ekmek bırak. *ǩop̌as toma di ťalu/di ťu:* alnında saç bıraktı.
- **doťiǩeri** *atn.*, **doǯap̌eri** *ark.* yere damlamış.
- **doťiǩineri** *atn.*, **doǯap̌ineri** *ark.* yere damlatılmış.
- **doťiǩinu** *atn.*, **doǯap̌inu** *ark.* yere damlatmak. *ǯai kodo ťiǩinu:* yere su damlattı.
- **doťiǩu** *atn.*, **doǯap̌u** *ark.* yere damlamak. *a ťiǩi din3xiri kodi ťiǩu/kodi ǯapu:* bir damla kan damladı.
- **doťǩoçu** *ark.*, **doťoçu** *atn.* yere fırlatmak.
- **doťoberi** *atn.*, **doťǩoberi** *ark.* **1.** sinmiş, pusmuş, pusuya yatmış, gizlenmiş. *eǩna ǯalen ǩale do ťoberi viyondram ťi:* kapının aşağısında pusuya yatmış, gizlenmiş bekliyordum. **2**. pusuya yatarak, gizlenerek. doťoberi doťoberi mulu*ťu:* gizlene gizlene geliyordu.
- **doťobu** *atn.*, **doťǩobu** *ark.* 1. pusmak, pusuya yatmak, sinmek, gizlenmek. *mkyapus du ťobams:* çakal için pusuya yatıyor. 2. Pusuya yatma, pusuya yatma eylemi, sinme, gizlenme.
- **doťonu 1.** dalmak. *ǯaris di ťonu:* suya daldı. **2**. daldırmak. *ǯaris do ťonu:* suya daldırdı.
- **doťva3u** *atn.,* **doťǩva3u** *vi.* yere çarpmak. *oxori oşǩendas kodva ťva3u:* evin ortasına düşüp yere çarptı.
- **dovalu** 1. şimşek çakmak. *xolo divalams:* yine şimşek çakıyor. *dovalu koco ç̌u:* şimşek çakmaya başladı. 2. Bir şeyin ışığı yansıtması sonucu parlaması/parıldaması. *Yalik divalams:* ayna parıldıyor. 3. *Vi.* Sallamak. *Porça domivalams:* bana gömleğini sallıyor. 4. Şimşeğin çakması durumu.
- **doyanu** *atn.* tünemek. *korme moxveas diyanu:* tavuk kümesinde tünedi.
- **doineri 1.** Doğurmuş. *Axirişe vidisis pucik doineri bǯiri:* ahıra gittiğimde ineğin doğurmuş olduğunu gördüm. **2**. Doğmuş, doğmuş halde. *Bere ağani doineri or ťu:* çocuk yeni doğmuş durumdaydı. **3**. doğurulmuş. *layç̌i doyineri (ogr.):* köpeğin doğurduğu, köpek tarafından doğurulmuş.
- **doinu 1.** doğurmak. *Nusak bozomota doinu:* gelin kız (çocuğu) doğurdu. *a ǩop̌ela bere kodoinu:* bir piç (çocuk) doğurdu. *Coğori na mogaǩidasen do ǩa ťu na doinare (ogr.):* köpekle çifleşesice ve kedi doğurasıca. **2**. Doğmak, dünyaya gelmek. *mundes diin i?* ne zaman doğdun*? a mozari kodiinu:* bir buzağı doğdu.
- **dozdalu 1.** Çekmek. *Toǩi dizdams:* ipi çekiyor. **2**. Çekme, çekme eylemi, çekme biçimi. 3. Benzemek, (birine) çekmek. *baba muşişe dozdu:* babasına çekti. *mitişe va dozdu:* kimseye çekmedi, kimseye benzemiyor. **4**. Benzeme, birine çekme.
- **dozderi**, **dozdaleri 1.** Çekmiş, çekmiş halde. **2**. Çekilmiş. *Toǩi dozderi naşǩu:* ipi çekilmiş halde bıraktı. **3**. Benzemiş, birine çekmiş. *Nanaşǩimişe dozderi vore:* annemden çekmişim, benzemişim.
- **dozgvalu** *atn.*, **dožgvalu** *ark.* 1. sıçmak. *tamli tude dozgums:* çalının altında sıçıyor. *Kodozgu:* sıçtı. **2**. Sıçma, sıçış. *Dozgvalu mogalu na timele golax ťi:* sıçman geldiyse öteye doğru geç.
- **dozgveri**, **dozgvaleri** *atn.*, **dožgveri** *ark.* 1. sıçmış, sıçılmış. 2. Sıçarak. *dozgveri dozgveri:* sıça sıça.
- **do3onale** *vi.*, **ǩap̌aťela** *atn.*, **xorsa** salatalık çardağı.
- **do3onale** yere dikilen kazık vs.

- **do3oneri 1**. sokulmuş, saplanmış. do3oneri xoşǩa. yere saplanmış, dikilmiş sırık. **2**. sokarak, saplayarak. do3oneri do3oneri golulun: dike dike ya da soka soka geçiyor.
- **do3onu** yere dikmek, saplamak, sokmak. *xami le ťas kodo3onu:* bıçağını toprağa sapladı. *sinori kodo3onu:* sınırı dikti. *oşǩendas mp̌alu kodo3onu/do3onu:* ortaya kazığı/kazık dikti.
- **doǯalu**, **dobağu** geri gelmemek, saldırmak, üzerine gitmek, dadanmak, eksik olmamak. xorža eǩnaşe va diǯen. kadının kapısından eksik olmuyor. layçi sťeri noǩap̌ams, var diǯen. köpek gibi saldırıyor, geri gelmiyor.
- **doǯonu** sanmak. *mox ťare domaǯonu, giyondri:* geleceksin sandım, bekledim. *hişo domaǯonu:* öyle sandım. *si ma mi dogaǯonu?* sen beni kim sandın*?*
- **drep̌ani**, **drap̌ani**, **xangami, mangali** orak. *drepanite tipi şǩorums:* orakla çayır biçiyor.
- **dro 1.** mevsim. *inuvaşi dro:* kış mevsimi. *pukrinoraşi dro:* ilkbahar mevsimi. *mapxaşi dro:* yaz mevsimi. *stvelişi dro:* sonbahar mevsimi. 2. meg. zaman, vakit.
- **duderi**, **luǩveneri** *xp.*, **luǩvaneri** *vi.* bir tür lahana yemeği.
- **dudi 1**. tepe (ağaç vs.). *ncas dudi mouǩvates:* ağacın tepesini kestiler. **2**. *atn., meg.* baş, kafa. 3. Kelle.
- **dudi cebaťeri** *atn.*, **ti elankteri** *ark., not.* Zavallı, gariban, boynu bükük. *nana uğurus dudi cebaťeri/ti elankteri kodosǩudu:* annesi ölünce gariban/boynu bükük kaldı.
- **dudi cebaťu** *atn.*, **ti elonktalu** *ark.* 1. boynunu bükmek, başını eğmek. *dudi mo cobatam, mtini doguti:* başını eğme, dik tut. 2. *Not.* Mahzunlaşmak, garibanlaşmak. *Nanamuşi oxoris var žirus dudi cabaťu:* annesini evde göremeyince mahzunlaştı.
- **dudi celadvalu** *atn.* 1. başını bir yere koymak/dayamak/yaslamak. *Dudimuşi mxucis kocelemidu:* başını omuzuma koydu. 2. *not.* Yoluna baş koymak, kendini adamak, canını ortaya koymak. *Lazuri nenaşi oskidinus dudi koceludves:* Laz dilini yaşatmaya kendilerini adadılar, bu yola baş koydular.
- **dudi celadveri** *atn.* **1.** başını koymuş/yaslamış. *Ǩaťuk oťrebis dudi koceludu:* kedi ocak taşına başını koydu/yasladı. **2**. *Not.* Yoluna baş koymuş, kendini adamış. *ham dulyas dudi celadveri vore:* ben bu işe başımı koymuşum.
- **dudi cengzalu** *atn.* **1**. Başına güneş geçmek. *Mjorate dudi cemangzu:* başıma güneş geçti. **2**. *Not.* telâşlanmak, telâşa kapılmak, etekleri tutuşmak. *mgoru mulun ťǩvesis dudi cemangzu:* kız istemeye geliyorlar dediklerinde telâşlandım, eteklerim tutuştu.
- **dudi cengzeri** *atn.* 1. Başına güneş geçmiş halde. *Mjora dudis cengzeri limcişa dişǩa ptorit:* güneş başımıza geçmiş halde akşama dek odun taşıdık. 2. *not.* telâşlı. *dudi cengzeri ikten:* telâşlı bir halde dolanıyor.
- **dudi eǩozdalu** *atn.,* **ti moğmalu** *ark., not.* baş kaldırmak, isyan etmek. *oputarepek dudi keǩozdes:* köylüler baş kaldırdılar, isyan ettiler.
- **dudi gomğiru** *atn., not.* ortadan kaldırmak, ortadan kaybetmek, gözaltında kaybetmek. *çvi, dudi mot gogimğiran:* dikkat et, seni ortadan kaldırmasınlar.
- **dudi gozgimoçu** *atn., not.* sinirden gözü dönmek, tepesi atmak, kafasının tası atmak, sinirlenmek, sinirleri tepesine çıkmak. *Odi3inumuşi domagurus dudi gomazgimoçu:* gülüşünü duyduğumda kafamın tası attı.
- **dudi mentxalu** *atn., not.* aklı başına gelmek, akıl getirmek, akıllanmak, yazıklanmak, hayıflanmak. *Badi iyus dudi konontxu:* yaşlanınca (erkek) aklı başına geldi, akıllandı.
- **dudi mentxeri** *atn., not.* aklı başına gelmiş, akıl getirmiş, akıllanmış.
- **Duğuni, durğuni** ineğe yem olarak da verilen çok sert olmayan bir yaban gülü türü.
- **Duğuni ǩandğu** *atn.,* **danži ǩandğo** *vi.,* **n3xanova** *xp.* diken çileği.
- **dui** *ark.*, **biǩiçi** *atn.* dirsek. *dui maǯǩunen:* dirseğim ağrıyor.
- **Duliǯape** *vi.* fındıklıda bir Laz kabile adı.

- **dulya** iş. *dulya miğun:* işim var. *udulyeli:* işsiz. *dulya var uğun:* işi yok. muti dulya va degisǩudui. hiç işin kalmadı mı*?*
- **dulyamxenu** çalışkan, iş yapmayı seven. *a dulyamxenu ǩoçi var anǯu:* çalışkan bir kocaya sahip olamadı.
- **dumburi** *arş.* sert toprak, zor kazılan toprak.
- **dunǯu** *atn.*, **dumçǩu** *ark.,* **dimçǩu** *xp.* karınca. *dunǯu kogvapinasere:* ne olur sanki, aman, üzerine karınca üşüşür. *dunǯu var mezlap̌ums:* karıncayı ezmiyor/incitmiyor. *dunǯu ğura muxťasi msva moğams (dnot.).* karıncanın ölümü yaklaşınca kanat getirir.
- **dunǯu m3ita** *arş., not.* kanlı, canlı kuvvetli insan.
- **dundu** *vi.***, dundo xp.** ırmak ya da kuytu yerlerde (akşamları) taş attığına inanılan imgesel varlık. *ğaliş dundupe:* derede insanlara taş atan imgesel varlıklar. Bu imgesel varlıklar insan suretinde olmakla birlikte kanatlı olarak tasvir edilirler.
- **dundura** geri zekalı, şapşal.
- **dungla**, **çuntu** *atn.***,** **kyuntu** *ark.* hantal, ağır ve yavaş hareket eden.
- **duni** *atn.,* **dini** *vi.* çocuk dilinde ayağa kalkmak, durmak. *beres duni axenen:* çocuk ayağa kalkabiliyor, durabiliyor.
- **duğuni ǩandğu** *atn.*, **danži ǩandğo** *vi.,* **3xanova** *xp.* diken çileği.
- **dura** *vi., atn.*, **ǩuťťuni**, **nure** *arş.*, **uca**, **metu** *atn.* sağır.
- **dutai** sara hastalığı. *dutai uğun do hik hak colams:* sara hastalığı olduğu için orda burda düşüyor.
- **du3xu**, **flamuri**, **felamuri** ıhlamur. *du3xu xorxums:* ıhlamur buduyor.

**E**

- **pe, epe, lepe** çoğul eki. *Oxor-epe:* evler. *Bere-pe:* çocuklar. *Kva-lepe:* taşlar.
- **e do** e, e yani, sonra, sonuçta. *e do mu p̆at?* e yani ne yapalım*?*
- **eba**, **baba** *atn.*, **beba** *arş.* baba. *Eba şǩimi so idu?* Babam nereye gitti.
- **ebalu gebalu** *ark.*, **meobğalu moyobğalu** *atn., not.* ölçüp biçmek, iyice hesaplamak.
- **ebçi** yoldaş, arkadaş. *ebçi şǩimi komoxťu:* yoldaşım geldi.
- **ebdi** *ark.* kayıkların alt tarafında, suya değen kısmındaki tıkaç. kayıkların yıkanması sırasında, içiriye doldurulan suyun boşaltılması için kullanılır ve kayık karadayken çıkarılır, denizdeyken takılır.
- **ebğa meçamu** *atn.*, **omğezu** *ark.* kışkırtmak, azdırmak, provoke etmek. *ebğa meçams do oǩoilapams:* kışkırtıp kavga ettiriyor.
- **ebza** 1. Kibrit. 2. kibrit çöpü. *a ebza komomçi ǩibri vinzgilare.* bana bir kibrit çopü ver, dişimi karıştıracağım.
- **eça** *atn.* hey gidi. harcanan yılları, verilen emekleri özlem ve pişmanlıkla anarken kullanılır. *eça ʒoxleni ndğalepe şǩimi:* hey gidi eski günlerim. eça bgarape şǩimi. hey gidi ağlamalarım.
- **eçxalu** *atn., mec.* dalga geçmek, alay etmek. ǩoçis var eyuçxaman, oncğoren. insanla dalga geçmezler, ayıptır. emiçxaman ya do var id*u:* benimle dalga geçiliyor diye gitmedi.
- **eçxi meçxi** *arş.* işkembe.
- **eçi** yirmi. *Bere-çkimi eçi ʒaneri divu (vi.):* çocuğum yirmi yaşına girdi. *eçi fara dogiʒvi xolo var ogni:* yirmi kez söyledim yine anlamadın.
- **eçidovit** otuz. *Ma eçidovit ʒaneri doviyi:* otuz yaşına girdim [ben otuz yıllık oldum].
- **eçkinderi** *ark.* ortaya çıkmış, belirmiş, hasıl olmuş, peydah olmuş.
- **eçkindu** *ark.,* **eşǩundu** arş., **dosvalu** atn. ortaya çıkmak, belirmek, hasıl olmak, peydah olmak. *solen eçkindi:* nerden çıktın, belirdin.
- **eçoreri** *atn.* çarçabuk bitirilmiş, alelacele kaldırılmış. *eçoreri dulya:* acelelikle bitirilmiş iş.
- **eçorinu**, **eyoçorinu** *atn.* çabucak bitirmek, alelacele halletmek. *duşinit a svacis evoçorinat:* acele edin bir nefeste bitirelim.
- **eçoroba** *atn.*, **eç̆ǩvadala** *ark.* son, bitiş, tükeniş. ğura do eçoroba sǩani. ölümün ve bitişin, ölümün ve sonun.
- **eçoru** sonlanmak, sonuçlanmak.
- **eçouri** bitiş, sonlanış. *Dulyaşi eçouris moxťu do kelemixedu:* işin bitmesine doğru gelip yanıma oturdu.
- **eçvalu** *atn.* üstünü açmak. dudi mot eiçum. başını açma.
- **eçveri** *atn.* üstü açık. ǩapaği eçv*eri:* kapağı açık.
- **eç̆irdu** *atn.*, **eç̆ǩidu** *ark.* yukarıya doğru çekip koparmak. *dudi eyuç̆irdu:* tepesini çekip kopardı.
- **eç̆ǩideri** *ark.*, **eç̆irderi** *atn.* koparılmış. dudi eç̆ǩid*eri:* tepesi koparılmış.
- **eç̆ǩvadala** *ark.*, **eçoroba**, **enǩaluri** *atn.* son, bitiş, tükeniş. *ğura do eç̆ǩvadala skani:* ölümün ve bitişin, ölümün ve sonun.
- **eç̆operi**, **eç̆opineri 1**. *ark.* satın alınmış. **õ** *modvalu eç̆opineri miğun:* ayakkabıyı satın almış durumdayım. **2**. alınmış. **õ** *noğaşe eç̆operi:* çarşıdan alınmış.
- **eç̆opu** *ark.*, **oqindru** *xp.*, **oindru** *atn.* satın almak. *Noğaşe gyari eç̆opums:* çarşıdan ekmek satın alıyor.

- **eçopu**, **eçopinu**, **eçopumu** almak. *camǩusu do tudendo a kva keçopu:* yere çömelip bir taş aldı.
- **edanžu**, **eyodanžu**, **enťoru** yukarı çekmek, yükseltmek. **õ** *lambas fiťili eyudanžu:* lambanın fitilini kaldırdı.
- **edazaşe** *arş.*, **edanžaşe** *atn.* değirmende mısırın öğütücü taşa dökülmesini sağlayan *moconi*'ye asılı bulunan ipe bağlı ağırlık.
- **efťoşi** *atn.* şapşal. **õ** *haǩu efťoşi mot ore!* niye bu kadar şapşalsın!
- **egargalu** *atn.* **1**. kontrol dışı hareket etmek. **õ** *gemtumanis araba var dvagutinu do egargalu:* yokuş aşağı araba durmadı ve kontroldan çıktı. **2**. aklına geleni yapmak, konuşurken kontrollu olmamak.
- **egutinu**, **eyogutinu** *atn.,* **edgitinu** *ark.* **1**. Üzerine/üzerinde durmak. **õ** *dudis mot eyomogutu:* başımda durma. **õ** *ǩoçi moxťu do keyomogutu:* adam gelip üzerime durdu. **2**. düşman olmak, gıcık kapmak. **õ** *ham ǩoçis ebudgiti:* bu adama gıcık kaptım. **õ** *ǯiǯilas opşa evure:* yılana çok düşmanım. **õ** *irik ma emigutes:* herkes bana düşman oldu. **õ** *hişo mo ikum egigutanere:* öyle yapma sana gıcık kapacaklar.
- **eğinderi**, **eğrinderi** **1**. *ark.* kızışmış (cinsel). eğinderi puci. kızışmış inek. **2**. *mec.* şımarık, şımartılmış. bere eğinderi omordin*es:* çocuğu şımarık büyüttüler.
- **eğindu**, **eğrindu** **1**. kızışmak. **2**. *mec.* taşkınlık yapmak, şımarmak. bere eğindu. çocuk taşkınlık yapıyor.
- **eğmaleri** *atn.*, **eğeri** *ark.* Üste/yukarıya çıkarılmış. **õ** *ncaşe eğmaleri toyǯi:* ağaca çıkarılmış ip.
- **eğmalu** üste/yukarıya çıkarmak. õ *arguni ncaşe keyiğu:* baltayı ağaca çıkardı.
- **exiru** *ark.* **1**. havaya kaldırmak, havalandırmak, kaldırmak, havaya kalkmasına neden olmak (fiziksel bir müdahale ile havaya kaldırmak değil). *ǩinçepe ebomǩutini do eboxiri.* kuşları ürkütüp havalandırdım, havalanıp kaçtılar. *pirçi eoxiru.* toz kaldırdı, tozu havalandırdı, tozu havaya kaldırdı, tozuttu. **2**. havalanmak, havaya kalkmak. *pirçi eixiru.* toz kalktı. *ǩinçepe eixires:* kuşlar havalandı.
- **exondvalu** *atn.* **1**. sorumluluk almak/ yüklenmek/ üstlenmek. *bere o3adu ma exevindvi:* çocuk bakmayı ben üstlendim. *muti exondvalu var bgorum:* hiçbir şeyin sorumluluğunu almak istemiyorum. **2**. sorumluluk vermek, sorumluluk yüklemek. *noğaşe mcumu moğmalu himus exomdvi:* çarşıdan tuz getirme sorumluluğunu ona yükledim. 3. sahiplenmek, sahip çıkmak. *çkvaşi bere kexindu:* başkasının çocuğunu sahiplendi. 4. (olayı) üstlenmek/üzerine almak. *Baba muşik ǩoçi ǯamu, bere muşik exindu:* babası adam vurdu, çocuğu üstlendi/üzerine aldı.
- **exondveri** *atn.* sorumlu, sorumluluğu alan kişi. *ham dulyaşi exondveri minon:* bu işin sorumlusu kim*?*
- **exozdalu** *atn.***,** **ezdalu** *vi.* algılamak, kavramak. *ma ham dulyapes nosi var exomizdams:* böyle şeyleri anlamam.
- **extimu** *ark.*, **exťimu** atn. Üste/yukarıya çıkmak. *qomurişe kextu:* erik ağacına çıktı. *n3aşa extit:* göğe kadar çıkın, göğe yükselin.
- **exvalu** *atn.* 1. Yukarıya doğru çekmek/kaldırmak, söküp almak. *oxori orťu svaşe exu do timele kogolanťoru:* evi olduğu yerden kaldırıp (söküp) öteye yanaştırdı. 2. Toprak vs.'yi alttan yukarıya doğru kaldırarak/ kazarak delmek, sökmek. *Emxuk leťa exu do kogamaxťu:* köstebek toprağı alttan kaldırıp dışarı çıktı.
- **exveri** *atn.* 1. Alttan yukarıya doğru kaldırılmış, delinmiş, sökülmüş. *Livadis ǩaťa ǩale exveri svalepe bžiri:* tarlanın her tarafında alttan delinmiş/ kaldırılmış yerler gördüm. 2. Alttan yukarıya doğru kaldırarak/ delinerek/ sökülerek.
- **ejvalu** *atn.*, **eputxu** *ark.* uçmak. *ǩinçi ejun:* kuş uçar. *vorsepeşi on ejvasere:* iyilerdendir uçacak.

- **ek**, **eko** *xp.*, **hek**, **heko** *vi.*, **hik**, **hiko** *atn.* **1**. orada. *ek vorťi:* oradaydım. **2**. oraya. *Ek moxti:* oraya gel.
- **ekanku 1**. yukarı doğru dağıtarak hava almasını sağlamak, havalandırmak, seyreltmek, sıklığını azaltmak. *nçayi ekankums:* çayın sıklığını gidererek havalanmasını sağlıyor. **2**. tarlanın kazılmasından sonra toprağın hava alması için büyük toprak parçalarının ufalanması.
- **ekole** *xp.*, **hekole** *vi.*, **hikele** *atn.* o yandan, o taraftan, ordan. *ekole moxti:* o yandan gel.
- **ekolendo** *xp.*, **hekolendo** *ark.*, **hikolendo** *atn.* o taraftan, öteki taraftan, öteden. *P̌anda ekolendo golulu ťu:* hep o taraftan geçiyordu.
- **ekoni** *xp.*, **hekoni** *ark.*, **hikoni** *atn.* oradaki. *Ekoni ǩulanepe muçǒ mskva r ťes:* ordaki kızlar ne kadar da güzeldi.
- **ekonuri** *xp.*, **hekonuri** *ark.*, **hikonuri** *atn.* oralı. *P̌ap̌uli çkimi ekonuri r ťu:* dedem oralıydı.
- **Eksale** *vi.,* **ingsale** kuzen. *eksalepe çkimi mamgure renan:* kuzenlerim öğrencidir.
- **ekşaşi** bulgur, fasülye ve pekmez karışımı bir Laz yemeği.
- **eǩaçeri** *ark.*, **ǩateri** *atn.* katılmış, eklenmiş. *ǯǩari eǩaçeri gyari:* su katılmış yemek.
- **eǩaçu** *ark.*, **oǩatu** *atn.* katmak, eklemek. *lus alima eǩaçams:* lahanaya içyağı katıyor.
- **eǩanu**, **eyoǩanu** üste doğru atmak. *Xami otfa tere keyevuǩani:* bıçağı çatıya doğru attım (o çatıdaydı).
- **eǩap̌inu**, **eyoǩap̌inu 1**. yukarı atlamak, üzerine atlamak. *n3xenis keyoǩap̌u:* atın üzerine atladı. **2**. üzerine çullanmak. *sum cuma a beres keyoǩap̌es do a vorsi koceçes:* üç kardeş bir çocuğun üzerine çullanıp iyice dövdüler. **3**. *mec.* aklını yitirmek, kafayı oynatmak, üşütmek. *keyoǩap̌inapu:* aklını oynattı.
- **eǩna** *atn.*, **neǩna** *ark.* kapı. *oxori eǩna:* evin kapısı. *Vorsi a ǩoçi ğuru ťaşa n3a eǩna goninǯen:* iyi bir insan ölürken gök kapısı açılır. *eǩna moLazdi:* kapıyı kapat.
- **eǩo**, **heǩo** *ark.*, **hiǩu** *atn.* o kadar, onca. *Ma eǩo ti var miğun:* ben de o kadar da yok.
- **eǩobaleri** *atn.***,** **eǩaberi** *vi.* içine dökülmüş, var olanın içine katılmış (sıvı). *Meyaperis mjalva eǩobaleri çkar vorsi var iven:* içine süt katılmış yoğurt hiç de iyi olmuyor.
- **eǩobalu** içine katmak/dökmek/eklemek (sıvı). *Ťu3a ǯaris ini ǯari keǩubu:* sıcak suyun içine soğuk su kattı.
- **eǩobarbaleri** *ark.*, **eǩobumbuleri** *atn.* mırıldanarak, söylenerek, homurdanarak. *eǩobarbaleri eǩobarbaleri i3adebur ťu:* mırıldana mırıldana çalışıyordu.
- **eǩobarbalu** *ark.*, **eǩobumbulu** *atn.* mırıldanmak, mırıldanarak dolaşmak, söylenmek, homurdanmak. *guri na muxtuşi eǩemibarbalaman:* bize kızdığı için arkamızdan söyleniyor.
- **eǩobaru 1**. arkadan esmek. *Monç̌inoras, avlas elapxe ťaşa na eǩibarams ixişi nos ťoni mutus var uğun:* yazları, avluda otururken esen rüzgarın tadı hiçbir şeyde yok. **2**. hafif hafif esmek. *ixi eǩibas:* rüzgâr hafif hafif esiyor.
- **eǩobazgeri** *atn.*, **eǩobažgeri** *ark.* **1**. *atn.* içine basılmış/ basmış. **2**. *ark.* Arkasına/arkadan basılmış/basmış.
- **eǩobazgu** *atn.*, **eǩobažgu** *ark.* **1**. *atn.* içine basmak. sağas keǩubazgu. ekmek teknesinin içine bastı. **2**. *ark.* arkadan, arkasına basmak.
- **eǩobğalu** içine dökmek (bir çırpıda sayılamaz nesneler için). õ *nežepe orubas keǩubğes:* cevizleri derenin içine döktüler.
- **eǩobğeri** içine dökülmüş (bir çırpıda sayılamaz nesneler için). orubas eǩobğ*eri:* derenin içine dökülmüş.
- **eǩoboderi** oyalanarak, yavaşça, meşgul olarak, zaman geçirerek. *opşa eǩoboderi igzas:* çok oyalanarak yürüyor.
- **eǩobodu** yavaş hareket ederek meşgul olmaya çalışmak. *gzas opşa eǩibodu.* yolda çok meşgul oldu, zaman geçirdi.

- **ek̆oborgu** *atn.* bir şeye takılmak. *dişk̆as kek̆vaborgu do colu:* oduna takılıp düştü.
- **ek̆obumbuleri** *atn.* **ek̆obarbaleri** *ark.* Peşi/ardı/yanı sıra mırıldanarak, söylenerek, homurdanarak; bir iş yaparken aynı zamanda homurdanmak vs.... *ek̆obumbuleri ek̆obumbuleri i3adeburt̆u:* mırıldana mırıldana çalışıyordu.
- **ek̆obumbulu** *atn.*, **ek̆obarbalu** *ark.* mırıldanmak, mırıldanarak dolaşmak, söylenmek. *a mutxaşe xuçe dvauyi ek̆obumbulu kocoç̆ams:* bir şeye kızdı mı mırıldanmaya başlıyor.
- **ek̆oçvalu** *ark.*, **ek̆oyondru** *atn.* Kısa/az bir süre beklemek. *bere ek̆ebiçvi.* çocuğu bekledim (gelmesi için yavaş hareket ettim).
- **ek̆oç̆inaxeri** içine ezilmiş/ sıkılmış. *limoni ek̆oç̆inaxeri kapça:* içine limon sıkılmış hamsi.
- **ek̆oç̆inaxu 1**. var olanın içine/içinde ekleyerek ezmek. *Çorbas p̆ip̆eri kek̆uç̆inaxu:* çorbanın içine biber ekledi/ezdi. **2**. içinde ezilmek. **3**. peşinde ezilmek. *artepe şk̆ala himuti kek̆iç̆inaxu:* diğerleri ile birlikte (onların peşinden) o da ezildi.
- **ek̆oç̆irdu** peşinden koparıp götürmek. *bere şk̆imi kek̆iç̆irdes:* çocuğumu peşlerinden sürüklediler.
- **ek̆odvalu 1**. *atn.* sonradan koymak, eklemek. *Ham para ti artepes ek̆evudvare:* bu parayı da ötekilere katacağım/ ekleyeceğim. **2**. *ark.* arkasına koymak. *burç̆uli nek̆nas kek̆udu:* baltayı kapının arkasına koydu.
- **ek̆odveri**, **ek̆odvaleri 1.** arkasına/ardına/içine koyulmuş, sonradan eklenmiş. *p̆at̆ila ek̆odveri lu:* içine içyağı katılmış lahana. 2. arkasına/ardına/içine koyarak, sonradan ekleyerek.
- **ek̆ogutineri** *atn.*, **ek̆odgitineri** *ark.* 1. Arkada/geride durmuş. 2. Arkada/geride durarak.
- **ek̆ogutinu** *atn.*, **ek̆odgitinu** *ark.* geride durmak, yavaşlayıp geride kalmak. bozomota žirus kek̆ogutu: kızı görünce geride durdu.
- **ek̆oğmaleri** *atn.*, **ek̆oğameri** *ark.* takılmış, arkasından takılmış. xes ek̆oğmal*eri:* eline takılmış.
- **ek̆oğmalu** *atn.*, *vi.*, **ek̆omalu** *ark.* **1**. takmak. *xe kek̆uğu.* elini taktı. **2**. takılmak, engele takılmak. õ *anç̆esi xes kek̆vağu:* kanca eline takıldı.
- **Gamağmala 1.** neşriyat, yayın. 2. baskı, basım. *Majurani gamağmala:* ikinci basım, ikinci baskı.
- **ek̆oxap̆aru** *atn.*, **ek̆osinapu** *ark.* **1**. söylenmek. *caris ek̆uxap̆as:* ekmek yerken (yediği için) söyleniyor. *k̆at̆a asere dulyas ek̆uxap̆as:* her yaptığı işe söyleniyor. **2**. birinin arkasından konuşmak. *a mutxaşe xuçe ayas ek̆oxap̆aru kocoç̆ams:* bir şeye sinirlenince arkasından konuşmaya başlıyor. **3**. tek başınayken kendi kendine konuşmak. *xvala xvala ulun a k̆aleti ek̆ixap̆as:* tek başına gidiyor bir yandanda kendi kendine konuşuyor.
- **ek̆oxedu**, **ek̆oxedinu 1**. içine oturmak, sonradan katılmak. t̆u3a ʒk̆ais kek̆uxedu. sıcak suyun içine oturdu. **2**.*ark.* arkasına oturmak. nek̆na k̆ap̆ulas ek̆ox*es:* kapının arkasında oturuyor.
- **ek̆oxuneri**, **ek̆oxedineri** içine sonradan oturmuş, aralarına sonradan katılmış. a bere kek̆emixun*es:* bir çocuğu içimize oturttular (aramıza kattılar).
- **ek̆oxunu** var olanının arasına oturtmak, katmak. kormepes mumuli kek̆uxunu. tavukların arasına horozu kattı.
- **ek̆oxvalu 1**. içine öksürmek. *sofras mo ek̆uxvalam!* sofranın içine öksürme! **2**. kendi varlığını gösterme ya da durumdan rahatsızlığını ifade etme amacıyla öksürmek. *dvaguran ya do a kek̆ixvalu:* duysunlar diye bir kez öksürdü.
- **ek̆okoseri 1.** peşi sıra/arkasına süpürülmüş. 2. İçine süpürülmüş. 3. Büyük derenin ya da selin süpürüp götürdüğü şeyler. 4. Büyük derenin ya da selin süpürdüğü yerler.

- **eǩokosu** 1. peşi sıra/arkasından/ardından süpürmek. Şǩaʒale muşik ǩapulando ekikosams: eteği (kendi yürürken) ardından (yerleri) süpürüyor. 2. süpürüp gitmek/götürmek. *oruba moxťu do iri tevuli keǩikosu:* dere gelip herşeyi süpürüp götürdü. 3. Var olanın içine süpürmek/süpürüp katmak. *Lazuťişi nokosepes lobya ntolepe keǩukosu:* mısır süprüntülerinin içine fasülye tanelerini süpürdü.
- **Nokose** süprüntü. *Mençveşeşi nokosepe ğalis keǩubğu:* sigara izmaritlerinin süprüntüsünü ırmağa döktü.
- **eǩoksineri** yellenerek (sessiz). eǩoksineri gulun: yellenerek dolaşıyor (sessiz).
- **eǩoksinu** peşi sıra yellenmek. *mot eǩiksinam!* sakın yellenme!
- **eǩoǩap̌inu 1**. içine atlamak. nosi var giğun na idi do zuğas keǩuǩap̌i. aklın yoksa git de denize atla. **2**. *mec.* bilmeden, düşünmeden bir işe girmek, paldır küldür dalmak. var gişǩun dulyas yeine mo eǩuǩap̌am. bilmediğin işe hemen dalma.
- **eǩoǩoreri** arkasına bağlanmış, peşine bağlanmış.
- **eǩoǩore3xu**, **eǩoǩoro3xu** var olanın üzerine saymak, eklemek. artepes hamu ti keǩuǩore3xi. ötekilerin üzerine bunu da say, bunu da ekle.
- **eǩoǩoru** arkasına bağlamak, peşine bağlamak. ǩap̌ulas keǩuǩo*res:* arkasına bağladılar.
- **eǩoǩvançxeri** *ark.*, **eǩonçxvaleri**, **eǩonçxveri** *atn.* içine doğranmış (ekmek vs.). lu ǩvaneris kovali eǩoǩvançx*eri:* lahana yemeğinin içine doğranmış buğday ekmeği.
- **eǩoǩvançxu** *ark.*, **eǩonçxvalu** *atn.* içine doğramak (yemeğe ekmek doğramak vs.).
- **eǩolva** *ark.*, **eǩovelu** *atn.* içine düşmek. maʒǩindi keǩemi*lu:* yüzüğüm düştü.
- **eǩolva 1.** geri düşmek, geri kalmak. *ma keǩabli.* ben geri kaldım, geri düştüm/kaldım. 2. Ardınca düşürmek. *Gençareri gzas eǩemilu:* parayı ardınca düşürdüm.
- **eǩomçeşeri**, **eǩomçǩeşeri** yanına alarak, peşine götürerek. *bere eǩomçǩeşeri germaşe keşaxtu:* çocuğu peşine alarak dağa çıktı.
- **eǩomçeşu** *atn.*, **eǩomçǩeşu** *ark.* yanına almak, peşine almak. noğaşe olvas siti eǩegimçeşare. çarşıya giderken seni de yanıma alacağım.
- **eǩomxacu** *atn.*, **eǩomxvacu** *ark.* **1**. arkadan itmek, desteklemek, destek vermek, destek olmak. m3xulişe evuluťişa eǩemimxacu. armuta çıkarken bana destek oldu. **2**. *mec.* yardımcı olmak. si var eǩemimxaciǩo ma hak vati vorťiǩo. sen arkadan desteklememiş olsaydın ben burda olmazdım.
- **eǩomxvacu** *ark.*, **eǩomxacu** *atn.* arkadan destek vermek/ itmek. *baba çkimik var eǩemimxvacuǩo ncas var emaleťu:* babam desteklememiş/arkadan itmemiş olsaydı ağaca çıkamazdım.
- **eǩomorderi** peşi/ardı sıra büyümüş. *Berepe ti eǩomorderi miyonun:* çocuklarım da peşi sıra büyümüş haldeler.
- **eǩomordineri** peşi sıra büyütülmüş.
- **eǩomordinu** *atn.*, **eǩordinu** *ark.* peşi sıra büyütmek. *ma askerluği vikumťişa bere ti keǩemimordines:* ben askerlik yaparken o arada çocuğumu da büyüttüler.
- **eǩomordu** *atn.*, **eǩordu** *ark.* Peşi/ardı sıra büyümek. *Ma vibadeťişa berepe ti kekomamordes:* ben yaşlanırken çocuklar da peşi sıra büyüdüler.
- **eǩomsǩvalu** *atn.*, **eǩoskvalu** *ark.* var olanın içine yumurtlamak. *kormek žiru ogvaces keǩumsǩu:* tavuk gördüğü folluğun içine yumurtladı.
- **eǩomsǩveri**, **eǩosǩveri** *atn.*, **eǩoskveri** *ark.* var olanın içine yumurtlanmış. *Çumanişe p3adisis folis ağani eǩomsǩveri makvalepe bžiri:* sabah bakınca folluğun içine yeni yumurtlanmış yumurtalar gördüm.
- **eǩomşareri 1**. arkadan iteklenmiş. **2**. arkadan itekleyerek.
- **eǩomşaru** arkadan itmek, iteklemek. *a ʒulu keǩevumşari do kexťu:* biraz arkadan ittim de çıktı.
- **eǩom3xvalu** arkadan eklemek. *toǩi keǩum3xu:* ipi arkasından ekledi.
- **eǩom3xveri**, **eǩom3xvaleri** arkadan eklemeli, arkadan eklenmiş.

- **eǩonçaneri**, **eǩoçaneri** sonradan bitmiş/ oluşmuş.
- **eǩonçanu**, **eǩoçanu** sonradan var olanın içine bitmek, oluşmak, (bitkiler için) yetişmek. şuǩapes ar ǩasťane keǩvançanu. hıyarların içinde bir kabak bitti. a cuma keǩogançan*es:* sizin içinize bir kardeş bitti, oluştu, bir kardeş eklendi.
- **eǩonçxvaleri**, **eǩonçxveri** *atn.*, **eǩoǩvançxeri** *ark.* içine doğranmış. *meyaperis cari eǩonçxvaleri vimxo ťit:* içine ekmek doğranmış yoğurt yerdik.
- **eǩonçxvalu** *atn.*, **eǩoǩvançxu** *ark.* içine doğramak (yemeğe ekmek doğramak gibi). *mjas gyari eǩunçxums:* ayrana ekmek doğruyor.
- **eǩonçoreri** *atn.* **1**. peşinden sürüklenmiş. **2**. peşinden sürükleyerek. *bozomota eǩonçoreri oxorişe mendiyonu:* kızı peşinden sürükleyerek eve götürdü.
- **eǩonçoru** *atn.* peşinden sürüklemek, arkadan sürüklemek. bereşi porça mo eǩinçoram. çocuğun gömleğini arkadan sürükleme.
- **eǩonǯareri** sonradan yazılıp eklenmiş, var olanın içine yeniden yazılmış. *Cuzdani şǩimis mitişi nçayi eǩonǯareri var miğun:* kendi cüzdanımda başkasına ait çay yazılmış/var olana eklenmiş değildir.
- **eǩonǯaru** içine yazmak, var olana yazıp eklemek, sonradan yazıp eklemek. *iba3aşi cuzdanis xu çilo nçayi keǩevunǯari:* iba3a'nın cüzdanına beş kilo çayı sonradan yazdım, sonradan ekledim.
- **eǩonǯvaleri** *atn.*, **eǩonǯǩvaleri** *ark.* **1**. içine tükürülmüş. eǩonǯvaleri ʒari moşum! içine tükürülmüş suyu içme! **2**. *atn.* içine sağılmış.
- **eǩonǯvalu** *atn.* **eǩonǯǩvalu** *ark.* **1**. içine tükürmek. ʒǩaris keǩunǯǩva*lu:* suyun içine tükürdü. **2**. *atn.* içine sağmak. arti pucişi ti hak keǩunǯvali. diğer ineğinkini de buraya sağ.
- **eǩontxapu 1**. arkadan azıcık çarpmak, arkadan dürtmek. dişǩa keǩvantxu: odun arkadan hafiften çarptı, değdi. **2**. *mec.* el atmak, biraz yardımcı olmak. ham dulya oxinapus ar keǩemintxiǩo demibağ*un:* bu işi yaparken biraz el atsan yeter.
- **eǩontxozineri**, **eǩontxozeri** peşine takmış halde. biçepe eǩontxozineri gulun: erkekleri peşine takmış geziyor.
- **eǩontxozinu** peşine koşturmak, peşine takmak. bozok biçi eǩintxozin*ams:* kız erkeği peşinde koşturuyor. him ham mo eǩintxozinam. onu bunu peşine takma.
- **eǩonťaleri** sonradan eklenmiş, sonradan katılmış. txas şoroni eǩonťal*eri:* keçiye koyun katılmış.
- **eǩonťalu** sonradan eklemek, var olana katmak. ma ti keǩovanťali. ben de katıldım, eklendim. miti mo eǩinťalamt. aranıza kimseyi katmayın.
- **eǩonťoru** içine doğru kaydırmak, içine itmek. keǩunťori noǩançxule gamiǯu. ileri doğru itele, odun sonuna dek yandı.
- **eǩonʒalu** ateşe vermek, ateşe verip yakmak. *oxori keǩunʒu:* evi ateşe verdi, ateşe verip yaktı.
- **eǩonʒalu 1**. içine değmek/ dokunmak. *şǩaʒale ʒais keǩvanʒu:* etek suyun içine değdi, dokundu. **2**. değdirmek, dokundurmak. *xe ʒais keǩunʒu:* elini suyun içine değdirdi, batırdı.
- **eǩopatxeri 1**. içine silkelenmiş. **2**. *atn., mec.* zengin olmuş, köşeyi dönmüş.
- **eǩopatxu 1**. içine silkelemek. **2**. *mec.* köşeyi dönmek. mp̌olişe idu do keǩipatxu: istanbul'a gitti de köşeyi döndü.
- **eǩopiçeri** *atn.* içine toz vb. katılmış. eǩopiçeri gy*ari:* içine toz vb. düşmüş ekmek.
- **eǩopiçu** içine toz vb. düşmek. gyaris keǩvapiçu. ekmeğin içine toz vb. düştü.
- **eǩopineri 1**. peşine takmış. **2**. peşine takarak. berepe eǩopineri gulun: çocukları peşine takarak geziyor.
- **eǩopinu** peşine takmak, peşine bağlamak, peşinden katmak. oxorcak berepe muşi keǩipinu: kadın çocuklarını peşine kattı, onları peşi sıra götürüyor.

- **eǩopsalu 1**. içine işemek. *orubas eǩupsu.* derenin içine işedi. **2**. işeyerek, işeye işeye. *eǩopseri gulun:* işeye işeye geziyor.
- **eǩosǩudu** *atn.*, **eǩoskidu** *ark.* **1**. Geride/arkada kalmak. *oxap̌aru kodolvayonu do keǩosǩudu:* konuşmaya dalarak arkada kaldı, geri de kaldı. **2**. artmak, arta kalmak. *gyari mitik var şǩomu do keǩosǩudu:* kimse yemediğinden dolayı yemek arttı.
- **eǩosp̌inu** *atn.*, **eǩostvinu** *vi.* bir yandan ıslık çalmak, ıslık çalarak dolaşmak. *a ǩale igzas a ǩale eǩisp̌inams:* hem yürüyor hem ıslık çalıyor.
- **eǩostvineri** *ark.*, **eǩosp̌ineri** *atn.* ıslık çalarak, ıslık çala çala.
- **eǩostvinu** *ark.*, **eǩosp̌inu** *atn.* bir yandan ıslık çalmak, ıslık çalarak dolaşmak.
- **eǩosvalu 1**. arkadan sürünmek, hafiften sürünmek, değmek. ǩaťu ǩudeli sofras keǩvasu. kedinin kuyruğu sofraya süründü, değdi. **2**. sürmek, değmek. ǩaťuk ǩudeli sofras keǩusu. kedi kuyruğunu sofraya sürdü.
- **eǩosvareri** işler yoluna koyulmuş, düzenlenmiş. *eǩosvareri oxori.* dağınıklığı giderilmiş, işleri yoluna koyulmuş ev.
- **eǩosvaru 1**. ardına dizmek. **2**. *mec.* işleri yoluna koymak, düzenlemek, dolanmak, işlerini yapmak. oxorcak oxori keǩisv*aru:* kadın ev işlerini yaptı, ev işlerini yoluna koydu.
- **eǩosveri 1**. arkadan sürülmüş. **2**. arkadan sürerek.
- **eǩoşǩomeri** *atn.*, **eǩoçǩomeri** *ark.* **1**. içinde yenmiş. *ham gyaris eǩoşǩomeri ren:* bu yemeğin içinde yenmiş (ayrı bir kaba konarak değilde o kabın içinde yenmiş). **2**. Peşi/ardı sıra yenmiş, bir iş yaparken bir yandan da (bir şeyler) yenmiş. *A ǩale dulya ikums a ǩale m3xuli eǩoşǩomeri gulun:* Bir yandan iş yapıyor bir yandan da armudu atıştırarak geziyor.
- **eǩoşǩomu** *atn.*, **eǩoçǩomu** *ark.* **1**. içinde yemek. *lu tenceres keǩuşǩomu.* lahana tenceresinin (ayrı kaba koyup yemedi) içinde yedi. **2**. Ardı sıra yemek atıştırmak, ayak üstü aparatif yemek. *İgza ťaşa oşǩuri eǩişǩomams:* Yürürken elma atıştırıyor, elma yiyerek dolaşıyor, bir yandan da elma yiyor, bir yandan yürüyor.
- **eǩoçǩomu** *ark. 3ad.* Eǩoşǩomu.
- **eǩoşolu** *atn.*, **eǩoşvelu** *ark.* içine yoğurmak. *caris kapça keǩuşolu:* ekmeğin içine hamsi yoğurdu.
- **eǩoşvanu** içine ya da yukarıya doğru üflemek.
- **eǩoşoleri** *atn.*, **eǩoşveleri** *ark.* içine yoğrulmuş. kapça eǩoşoleri c*ari:* içinde hamsi yoğrulmuş ekmek.
- **eǩoşvelu** *vi.*, **eǩokiminu xp., eǩoşolu** *atn.* içine yoğurmak. *mkveris kapça keǩuşvelu:* unla birlikte (içine) hamsi yoğurdu.
- **eǩokiminu** *xp. 3ad.* eǩoşvelu.
- **eǩoşvelu** *vi.* el atmak, yardımcı olmak.
- **eǩotanu** ardından ışık tutmak.
- **eǩotoreri 1**. sürükleyerek. *ham nca eǩotoreri moviği.* bu ağacı sürükleyerek getirdim. **2**. sürüklenmiş. *eǩotoreri nca.* sürüklenmiş ağaç.
- **eǩotoru** peşinden/peşi sıra/ardından/arkasından sürüklemek. *dudis toyǯi cudu do keǩitoru.* başına ip bağlayıp peşi sıra sürükledi.
- **eǩoťaxeri** içine kırılmış. *dişǩa eǩo ťaxeri:* içine odun kırılmış.
- **eǩoťaxu** içine kırmak. *xaşǩaleri ʒais lu keǩu ťaxu:* kaynamış suyun içine lahana doğradı.
- **eǩoťalu 1.** geride bırakmak. *berepe oxoris keǩevi ťi.* çocukları evde bıraktım. 2. Bir işi tam yapmamak/bitirmemek. *dulyape keǩevi ťi.* işleri tam olarak yapmadım, onları yarım bıraktım.
- **eǩoťiğaneri** *atn.*, **eǩoťağaneri** *ark.* içinde tavalanmış, tavalanmış bir şeye sonradan tavalanmak üzere eklenmiş.

- **eǩoťiğanu** *atn.*, **eǩoťağanu** *ark.* içine tavalamak, önceden tavalanmış olanın içine tavalamak.
- **eǩoťǩoçeri** *ark.*, **eǩoťoçeri** *atn.* içine atılmış. *ťobas eǩa ťǩoçeri maǯǩindi kobžiri:* gölün içine atılmış yüzüğü gördüm.
- **eǩoťǩorineri** *ark.*, **eǩoťorineri** *atn.* yellenerek, yellene yellene (sesli). *eǩo ťǩorineri gulun:* yellenerek dolaşıyor.
- **eǩoťoçu** *atn.* **eǩoťǩoçu** *ark.* **1**. içine fırlatmak, içine atmak, içine düşürmek. ťobas maǯǩindi keǩuťoçu: göle yüzük düşürdü. **2**. ardından yitirmek, düşürmek. movuluťişa drap̌ani keǩeviťoçi: gelirken orağı düşürdüm.
- **eǩoťorinu** *atn.*, **eǩoťǩorinu** *ark.* yanı sıra yellenmek, bir iş anında yellenmek.
- **eǩoťrağoderi** *atn.* yanı sıra türkü söyleyerek. p̌anda eǩoťrağoderi gulun: her zaman türkü söyleyerek dolaşıyor.
- **eǩoťrağodu** bir işin yanı sıra türkü söylemek. *a ǩale ibgas a ǩale eǩi ťrağodams:* bir yandan ağlıyor, bir yandan şarkı söylüyor.
- **eǩovelu** *atn.*, **eǩolva** içine düşmek. *pavrepes maǯindi keǩuvelu:* yaprakların içine yüzük düştü. *ǯais kudi keǩemivelu:* suyun içine fesimi düşürdüm.
- **eǩoyondru** *atn.*, **eǩoçvalu** *ark.* kısa bir süre beklemek. *memç̌işas ya do eǩuyondram ťu:* yetişsin diye adımlarını yavaşlattı, bekledi.
- **eǩoyoneri** *atn.*, **eǩooneri** *vi.* **1.** peşine alarak/ takarak. *nusa eǩoyoneri noğaşe kocex ťu:* gelin peşine takarak çarşıya indi. 2. Bir kızı (isteği üzerine) kaçırmak. *oxorca muşi eǩoyoneri eç̌opudon:* karısını kaçırarak almış. 3. Bir kızın isteği ile birine kaçması. *Eǩoyoneri komocişe idudon:* kaçarak erkeğe varmış.
- **eǩoyonu** *atn.*, **eǩoonu** *vi.* **1**. peşinde ya da yanında götürmek. *puci eǩiyonu do axirişe kociyonu.* ineği peşine alıp ahıra indirdi. **2**. İsteği doğrultusunda kız kaçırmak. *a msǩva bozomota keǩiyonu.* güzel bir kız kaçırdı.
- **eǩoyoreri** *atn.* Akıtarak, süzülerek. *ǩop̌aşe din3xiri eǩoyoreri im ťe ťu:* alnından kan süzülerek kaçıyordu.
- **eǩoyoru** *atn.* Ardı sıra akıtmak/ süzülmek, bir yandan akmak. *p̌icişe lerǯi eǩvayoren.* ağzından salya akıyor/süzülüyor. *arabak mažo ťi eǩiyorams:* araba mazot akıtıyor.
- **eǩozdalu** *atn.* kaldırmak. *monǩa mo eǩozdum.* ağır kaldırma.
- **eǩozgvalu** *atn.*, **eǩožgvalu** *ark.* **1**. içine sıçmak. *A mutxa ase ťu himus ti eǩuzgu:* bir şey yapacaktı onun da içine sıçtı. **2**. oraya buraya/sağa sola sıçmak.
- **eǩozgveri** *atn.*, **eǩožgveri** *ark.* 1. içine sıçılmış. 2. Var olanın içine sıçmak. 3. İçine sıçarak, sağa sola sıçarak. *eǩozgveri gulun:* Sağa sola sıçarak geziyor.
- **eǩoziťu** *atn.* söylenmek. *hik hak eǩizi ťams:* orda burda söyleniyor.
- **eǩoǯelimu** *atn.* **eǯǩomilu** *ark.* **1**. üste doğru bakmak. n3as eǩo3es/eiǯǩen. göğe bakıyor. **2**. bir şeyin içine bakmak. ťobas eǩuǯes: gölün içine bakıyor.
- **eǩoǯileri** var olanın içine toplanmış.
- **eǩoǯilu** önceden toplanmış olanın içine toplamak/devşirmek. *hamu ti keǩuǯili.* bunu da var olanın içine topla.
- **eǩoǯoneri** var olanın içine tartılmış.
- **eǩoǯonu** var olan tartının üzerine yeni tartı eklemek, ek tartı yapmak. ǯoneris hamu ti keǩuǯonit. tartılmış olanın içine bunu da tartın.
- **eǩurǩulu** *atn.* suyun kaynağından çıkarken çıkardığı ses; suyun kaynağından fokurdayarak çıkması fiili. ǯai eǩurkulu: su kaynağından fokurdayarak çıkıyor.
- **eǩvatu** dibinden kesmek, kesmek. ncalepe eǩvat*es:* ağaçları kestiler.
- **ela** (<*pon. atn.*)., **moxti** gel. *hak ela/moxti.* buraya gel. (zaman ve kişilere göre çekimi yoktur. Lazca'daki tam karşılığı '*moxti*'dir.)
- **elaazeri**, **elap̌azeri** bir tarafı yontulmuş.

- **Elayazu** *atn.,* **elaazu** *vi.,* **elap̌azu** bir tarafını yontmak, rendelemek. *mʒu ncas eluyazu.* karamış ağacının bir tarafını yonttu.
- **elabaleri** *atn.,* **elak̆ideri ark.** kenara asmış, bir tarafa takmış. *şk̆as dok̆anaşe elabaleri:* silahı belinde, silahı beline takmış halde.
- **elabalu 1.** ayırmak, ayırıp başka bir kaba koymak (sıvı). *a sağanis tani elemibi.* benim için bir sağana ayran ayır. 2. Bir kenara dökmek (sıvı).
- **elabalu** *atn.*, **elak̆idu** *ark.* 1. Yan/kenar tarafa asmak. *dok̆anaşe muşi şk̆as kelibu/kelik̆idu.* silahını beline taktı. *dok̆anaşe elabun.* silah belindedir. 2. Rahatsız etmek, dokunmak. *Da şk̆imis mo elabu:* kız kardeşime dokunma/rahatsız etme. **3**. Şaka yollu takılmak. *Berepes opşa elvabeťu:* çocuklara şaka yollu çok takılırdı.
- **elabareri** *atn., mec.* üşütük, kaçık, oynatmış. *ham a m3ik̆a elabareri ren, mot naxolet.* bu biraz kaçıktır, yaklaşmayın. *haşo elabareri mo ore e bere şk̆imi.* niye böyle kaçıksın ey oğul!
- **elabaru 1**. aşağıdan yukarıya doğru esmek. *oruba do jile ixi elabas:* dereden yukarı rüzgâr esiyor, **2**. *mec.* kafayı oynatmak, aklını kaçırmak, delirmek. *muya gağodu e bereşk̆imi, kelabari i?* ne oldu sana oğlum, aklını mı kaçırdın*?*
- **elaberi**, **elabaleri** *atn.*, **elak̆ideri** *ark.* yan tarafına takmış/asmış halde. *dok̆anaşe elabaleri guluťu:* silahı beline takmış halde dolaşırdı.
- **elabranik̆u** *atn.*, **elabanik̆u** *vi.* **1**. yana eğilmek/ yatmak. *mşkvelas dudi elvabranik̆u:* fidanın başı yana eğildi. **2**. bastırarak yana eğmek.
- **elacineri 1**. yana devrilmiş/ yıkılmış/ yatmış. **2**. yana yatırılmış. **3**. bir kenara yatmış/ ilişmiş. *k̆era k̆ala elacineri incirťu:* ocaklığın yanında yatmış uyuyordu. **4**. birinin yanına yatmış. **5**. birinin yanına yatırılmış. **6**. cinsel anlamda biri ile yatmış, karşı cinsle ilişki kurmuş
- **elacinu 1**. yana devirmek, yıkmak, yatırmak. ek̆vatu do nca kelocinu: kesip ağacı yana yatırdı, yana yıktı. **2**. yana yatmak, yana devrilmek, yıkılmak. dido mtviri mtuis mandalinape kelicin*es:* çok kar yağınca mandalinalar yana yattı, devrildi. **3**. bir kenara yatmak, bir kenara ilişmek. vidi do daçxuri k̆ap̌ulas kelevicini. gidip ateşin arkasında yattım. nciri momalus a sotxa kelevicini. uykum gelince bir yere ilişip yattım, bir kenara yattım. **4**. birinin yanına yatmak. ini maus da şk̆imis kelovacini. üşüyünce kız kardeşimin yanına yattım. **5**. birini yanına yatırmak. bere kelevicini. çocuğu yanıma yatırdım. **6**. cinsel anlamda yatmak, karşı cinsle ilişki kurmak. amseri a oxorcas kelovacini. bir kadınla yattım, kadınla birlikte oldum.
- **elacoxu** *ark.*, **elayoxu** *atn.* **1**. yukarıya doğru ses vermek, çağırmak. **2**. *ark.* öylesine uğramak, geçerken uğramak. golobulurťişa p̌ap̌ulis kelebacoxi. geçerken dedeme öylesine uğradım.
- **elaçama** lakap, takma isim. xasaşi elaçama xasuk̆a'ťu: hasan'ın lakabı 'xasuk̆a' idi.
- **elaçamu 1**. kenardan destek vermek. **2**. *ark., mec.* yardım etmek. **3**. lakap takmak.
- **elaçanu**, **elançanu** yan tarafından bitmek, oluşmak, sonradan bitmek, oluşmak, eklenmek. *luğis a mşk̆vela kelvançanu.* incirin yanına bir fidan eklendi, bitti, oluştu. *a cuma kelomaçanes:* bize yeni bir kardeş eklendi, katıldı.
- **elaçiteri** kenarından yarılmış. *dişk̆a elaçiteri mvaťu do dudi k̆ok̆vaçitu:* kenarından yarılmış odun parçası vurup kafası yarıldı.
- **elaçitu 1.** kenarını yarmak, kenarından yarmak. *cirek̆is eluçitu:* kütüğün kenarını yardı. **2**. kenarından yarılmak. *cirek̆i keliçitu:* kütük kenarından yarıldı.
- **elaşk̆ineri** *atn.* kulak kabartarak, kulak vererek.
- **elaçvalu** *atn.* bir kenarını açmak, kenarından açmak, aralamak. *ixik şk̆aʒale eluçu:* rüzgâr eteğini (kenardan) açtı.
- **elaçveri** *atn.* kenarından, yanından açılmış, aralanmış. *şk̆aʒale elaçveri gulun:* eteği yanından açılmış geziyor.

- **elaç̌alu**, **elaç̌amu** kenarını dikmek, kenarından dikmek. pont̆uli elemiç̌ordu kelemiç̌i. pantolonumun kenarı yırtıldı, kenarını dik.
- **elaç̌apxeri** *atn., mec.* garip, acaip, çarpık. *melenurepek Lazuri elaç̌apxeri ixap̌aran:* ötedekiler Lazcayı çarpık konuşuyorlar.
- **elaç̌apxu** *atn.* kenarına çarpmak, vurmak. ucis a kelemiç̌apxu: kulağıma bir çarptı.
- **elaç̌eri** kenarından, yanından dikilmiş. elaç̌eri porça. bir kenarından dikilmiş gömlek.
- **elaç̌inaxeri 1**. bir kenarda ezilmiş. gzas elaç̌inaxeri kodosk̆udu: yolun bir kenarında ezilmiş kaldı. **2**. kenarı ezilmiş, kenarı ezik. elaç̌inaxeri uşk*uri:* bir kenarı ezilmiş elma.
- **elaç̌inaxu 1**. bir kenarda ezmek. arabak coğori k̆odas kelaç̌inaxu: araba köpeği duvarın kenarında ezdi. **2**. bir kenarda ezilmek. k̆oda tude keliç̌inaxu: duvarın dibinde ezildi. **3**. bir kenarını ezmek. ti eluç̌inaxu: kafasının bir tarafını ezdi.
- **elaç̌irdu** *atn.*, **elaç̌k̆idu** *ark.* **1**. kenarından yırtmak, kenarını yırtmak, koparmak. *pont̆ulis eluç̌irdu/eluç̌k̆idu:* pantolonun kenarını yırttı. **2**. kenarda yırtmak. *oruba k̆ele kart̆alepe kelaç̌irdu:* derenin kenarında mektupları yırttı.
- **Elaç̌ordu** atn., **elaç̌k̆odu** ark. kenarı yırtılmak, kopmak. *mxuci eluç̌ordu/eluç̌k̆odu:* omuzu koptu.
- **elaç̌k̆ideri** *ark.*, **elaç̌irderi** *atn.* **1**. kenarı yırtılmış, koparılmış. *elaç̌k̆ideri pont̆uli.* kenarı yırtılmış pantolon. **2**. kenarda yırtılmış.
- **elaç̌k̆idu** *ark.*, **elaç̌irdu** *atn.* **1**. kenarından yırtmak, kenarını yırtmak, koparmak. *pont̆uli eluç̌k̆idu.* pantolonun kenarını yırttı. **2**. kenarı yırtılmak, kopmak. *mxuci eluç̌k̆odu.* omuzu koptu. **3**. kenarda yırtmak. *gza k̆ele kart̆alepe kelaç̌k̆idu.* yolun kenarında mektupları yırttı.
- **elaç̌k̆oreri** *ark.*, **elaşk̆oreri** *atn.* **1**. bir kenarı biçilmiş. **2**. bir kenarda biçilmiş.
- **elaç̌k̆oru** *ark.*, **elaşk̆oru** *atn.* **1**. kenarı ya da kenardan biçmek. ncas mt̆ot̆i elebuç̌k̆ori. ağacın dalını kestim. **2**. bir kenarda biçmek.
- **elaç̌opu 1**. bir kenarda yakalamak, bir kenarda sıkıştırmak. miti na var ort̆u svas kelavoç̌opi. kimsenin olmadığı kenar bir yerde yakaladım, sıkıştırdım. **2**. bir kenarını yakalamak, bir yerinden yakalamak. k̆iti bardağis keluç̌opu.
- **elaç̌valu 1**. bir tarafını yakmak, bir kenarını yakmak. *xayari elemaç̌u:* suratımın bir tarafı yandı. **2**. bir kenarda yakmak.
- **elaç̌veri 1**. bir tarafı yanmış. *xayari elaç̌veri:* yüzünün bir tarafı yanmış. **2**. bir kenarda/tarafta yakılmış.
- **eladgalu 1.** Bir şeyin yanına koymak. *dişk̆a pilit̆a şk̆ala keladgu:* odunu sobanın yanına koydu. 2. cansız bir varlığı ayakları üzerine oturtmak.
- **eladgeri** bir kenara konulmuş. *K̆alati avlas eladgeri mo naşk̆um:* sepeti avluda kenara konulmuş halde bırakma.
- **eladgineri** bir kenarda durmuş. *k̆odas eladgineri iyondrams:* duvarın kenarında durmuş bekliyor.
- **eladginu** bir kenara durdurmak. *nusa do sica ar k̆ele keladgines:* gelin ile damadı bir kenara durdurdular.
- **eladgiteri** *ark.*, **elaguteri** *atn*. 1. kenarda durarak. 2. kenarda durmuş.
- **eladgitu** *ark.*, **elagutu** *atn*. bir kenarda durmak. *gza k̆ele keladgitu:* yol tarafında durdu.
- **eladvalu 1**. bir kenara koymak. *kvalepe timele keladu.* taşları öteye koydu. **2**. ayırmak. *obadera şeni let̆a elidu.* yaşlılık için kendime toprak ayırdı. **3**. *mec.* biriktirmek, bir kenara koymak. *K̆at̆a tutas oşi lira elabdum.* her ay yüz lira ayırıyorum, bir kenara koyuyorum. **3**. *mec.* vurup bir kenara koymak. *bž̆irare svas elabdvare.* gördüğüm yerde vuracağım, vurup bir kenara koyacağım.
- **elafelu 1**. kenarından bir parça kesmek. *k̆ast̆anes a m3ik̆a elufelu:* kabaktan bir parça kesti.

- **elafroni** hafifçe.
- **elafťileri** *atn.*, **elastikeri** *ark.* bir tarafı yolunmuş. *msva elafťileri ǩinçi.* kanadı yolunmuş kuş.
- **elafťilu** *atn.*, **elastiku** *ark.* Kenarından/ kenarını yolmak/ koparmak. *caris elevufťili.* ekmekten bir parça kopardım. *ǩinçis msva elufťilu:* kuşun kanadının bir bölümünü ya da bir parça tüyünü yoldu.
- **elagutineri** *atn.*, **eladgitineri** *ark.* **1**. bir kenarda durarak, kenara çekilerek. **2**. bir kenarda durmuş.
- **elagutinu** *atn.*, **eladgitinu** *ark.* kenarda durmak. *gza timele kelagutu:* yolun öbür tarafında durdu. **2**. kenara çekilmek. *timele kelagutu do gza komeçu.* diğer tarafa çekilip yol verdi.
- **elagvacu** *atn.* **1**. ezmek, ayak altı etmek. **2**. bir kenarda yuva yapmak, bir kenara yuvalanmak. *a sotxa kelevigvaci:* bir kenarda yuvalandım.
- **elagza** uğrak yol, yol üstü, gelip geçilen yer, aleni yer, aşağıdan yukarı az eğimli yol. *ǯoxles elagzas doxeduťes do p̌aliǩarepek ibirťes:* eskiden delikanlılar elagza'da oturup türkü söylerlerdi.
- **Elagzalu** *atn.,* **elagzu** *vi.* bir kenara ateş yakmak. *gzas daçxuri kelavogzit.* yolun kenarına ateş yaktık.
- **elagzeri** bir kenara yakılmış (ateş).
- **elağaleri** *atn.* biraz olgunlaşmış, bir parça olgunlaşmış.
- **elağalu** *atn.* ( meyve ve sebzeler için) olgunlaşmaya başlamak. *mbulepe elağales:* kirazlar olgunlaşmaya başladı.
- **elağmaleri** *atn.*, **elağameri** *ark.* **1**. yukarı çıkarılmış (az eğimli yer). **2**. kenarından filizlenmiş. mandalina ağani elağmaleri orťu: mandalina kenarından yeni filizlenmişti.
- **elağmalu** **1**. (cansızlar için) az eğimli arazide yukarıya doğru yakın bir yere çıkarmak. *ergaťite dişǩa eliğaman.* teleferikle yukarıya odun çıkarıyorlar. **2**. yandan çıkarmak (dal, filiz). *ç̌ubrik keliğu:* kesťane yanından filiz çıkardı.
- **elağureri** **1**. bir kenarda ölmüş (yalnız başına, kimsesiz). *ar sotxa elağureri žires:* bir köşede ölü halde bulundu. **2**. vücudun bir tarafı ya da bir kenarı ölmüş. *a xanç̌ali elağureri:* bir kolu ölü halde. 3. vücudun bir tarafı ya da bir kenarı işlevini yitirmiş.
- **elağuru** **1**. bir kenarda ölmek. *umiteli a svas elabğuratere:* kimsesiz bir kenarda öleceğiz. **2**. bir tarafı ölmek. *a mxuci elamoğuru:* bir omuzum öldü. 3. İşlevini yitirmek.
- **elağvaǩeri** *atn.* yamuk yumuk, çarpık, biçimsiz, yamulmuş. *elağvaǩeri ǩoçi:* çarpık, biçimsiz adam.
- **elağvaǩu** bir tarafı yamulmak, çarpılmak, biçimsiz hale gelmek. şǩurinate eliğva*ǩu:* korkudan çarpıldı, çarpılıp biçimsizleşti.
- **elağvanç̌a** *vi.* düzgün olmayan ağaç, çırpıya gelmeyen ağaç.
- **elağvaru** bir kısmı ıslanmak, bir kenarı ıslanmak. a polo elomağv*aru:* bir bacağım ıslandı.
- **elaxap̌aru** *atn.*, **elasinapu** *vi.* bir kenara çekip konuşmak. miti na varon sva tere miyonu do hik elamoxap̌*aru:* kimsenin olmadığı bir yere götürüp orda konuştu.
- **elaxaşǩeri**, **elaxaçkeri** bir kenara/tarafa ekilmiş. *Luu livadis elaxaşǩeri miğuťu:* tarlanın bir tarafında lahanayı (tohumunu) ekmiştim.
- **elaxaşǩu** *atn.*, **elaxaçku** *ark.* bir kenara ekmek. *luu ntasi a sotxa kelaxaşǩi.* lahana tohumunu bir tarafa ek.
- **elaxedu** bir kenara oturmak. *mjora na var ceçams a svas kelapxedi.* güneş vurmayan bir yere oturdum.
- **elaxelu** öpücük kondurmak. *ǧvas kelvaxelu:* yanağına bir öpücük kondurdu.

- **elaxmaru** yanı sıra kullanmak, arada bir kullanmak, zaman zaman kullanmak. *unose kožiru do elixmarams:* akılsızı buldu arada bir kullanıyor. *oxorca kuyonun do xolo arti elaxmarams:* karısı olduğu halde başkasını kullanıyor.
- **elaxoreri** *ark.,* **elaxvaťeri** atn. bir kenarı dişlenmiş.
- **elaxorxu** bir kenarını ya da bir yanını budamak. *3ipri elaxorxu:* gürgenin bir yanını budadı.
- **elaxoru** *ark.* bir tarafını dişlemek.
- **elaxosǩinu** *atn.*, **elaxro3kinu** *ark.* bir kenarda gebertmek. iyoni do a sotxa kelaxosǩini. götürüp bir köşede gebert.
- **elaxosǩu** *atn.*, **elaxro3ku** *ark.* bir kenarda gebermek. xvala elaxosǩare. yalnız başına, bir kenarda gebereceksin.
- **elaxro3kineri** *ark.***elaxosǩineri** *atn.* bir kenarda gebertilmiş.
- **elaxro3ku** *ark.*, **elaxosǩu** *atn.* bir kenarda gebermek.
- **elaxtimu** *ark.*, **elolva** *atn.* yukarı çıkmak. *Kelax ťi, giyondraman.* yukarı çık, seni bekliyorlar.
- **elaxuneri 1**. bir kenara oturmuş. *oruba ǩale elaxuneri bži̇ri.* ırmak kenarında oturmuş halde gördüm. 2. bir kenara oturtulmuş. **3**. bir kenara oturarak. *elaxuneri elaxuneri emtumani eşǩvalen.* otura otura yokuşu çıkabiliyor. **4**. *mec.* bir kimsenin yanına verilmiş, sonradan katılmış, yanaşma.
- **elaxunoni** bir kimseye yanaşma gidecek kadar çaresiz olmak. *a zenginis elaxunoni vore.* bir zenginin yanına gidecek kadar zor durumdayım.
- **elaxunu 1.** bir kenara, bir yana, bir tarafa oturtmak. *nanak bere muşi kelixunu.* anne çocuğunu yanına otuturttu. **2**. *mec.* yoksul ya da kimsesiz birini bir başkasının yanına vermek. *umiteli bere viyonit do a didas kelevuxunit.* kimsesiz çocuğu götürüp yaşlı bir kadının yanına verdik.
- **elaxuťoreri** *atn.* bir tarafı kesilmiş (saç ve kıl için).
- **elaxuťoru** *atn.* kenarını ya da bir tarafını kesmek (saç ve kıl için). *toma eluxu ťoru.* saçının bir tarafını kesti.
- **elaxvalu 1**. kenarını yıkmak, bir tarafını sökmek. **2**. kenarı ya da yan tarafı yıkılmak, sökülmek.
- **Elaxvalu** Bir kenarda/kenara öksürmek.
- **elaxvaťeri 1**. *ark.* bir tarafı kemirilmiş. **2**. *atn.* bir tarafı dişlenmiş.
- **elaxvaťu 1**. *atn.* bir tarafını dişlemek. **2**. *ark.* bir tarafını kemirmek. mtugik ǩvalis eluxvaťu: fare peynirin bir tarafını kemirdi.
- **elaxveri 1**. bir tarafı sökülmüş. *elaxveri pon ťuli.* bir tarafı sökülmüş pantolon. **2**. bir tarafı yıkılmış, harap olmuş. *elaxveri oxori.* bir tarafı yıkılmış ev.
- **elaileri** *vi.*, **elaqvileri** *xp.* **1**. bir tarafı vurulmuş, öldürülmüş. **2**. bir kenarda öldürülmüş, vurulmuş.
- **elailu** *vi.*, **elaqvilu** *xp.* **1**. bir tarafını (uzuv) öldürmek. *momintxu do a polo elemiilu:* vurup bir bacağımı öldürdü. **2**. bir kenarda ya da tenha bir yerde öldürmek, vurmak. *Ham ǩoçi miti na var on svas elap̌ilare:* bu adamı kimsenin olmadığı yerde, bir kenarda öldüreceğim.
- **elajgureri** *atn.* **1**. bir kenarda yakılmış. *mele elajgureri bži̇ri.* ötede bir kenarda yanmış olarak buldum. **2**. bir kenarı yanmış. *xayari elajgureri:* yüzünün bir tarafı yanmış.
- **elajguru** *atn.* **1**. bir kenarda yakmak. *timelepe tere iği do kelajguri:* öte taraflara götürüp bir kenarda yak. **2**. bir tarafını yakmak. *a xanç̌ali elvajguru:* bir kolu yandı.
- **elajvaleri** *ark.* bir tarafı soluklaşmış, soluk. elajvaleri porça. bir tarafı soluklaşmış gömlek.

- **elajvalu** *ark.* bir tarafı soluklaşmak, solmak. porça elemajva*lu:* gömleğimin bir tarafı soluklaştı.
- **elajvalu** *atn.* **1**. kenarından uçup geçmek, sıyırıp geçmek. *ǩinçi elemiju.* kuş yanımdan uçup geçti. **2**. kenardan uçmak.
- **elajvareri** *mec.* kaçık, çılgın. si opşa elajvareri bere ore. sen çok kaçık, çılgın bir çocuksun. elajvareri on hamu şǩala mot ixap̌a. bu kaçıktır, bununla konuşma.
- **elajvaru** *mec.* aklını kaçırmak, aklını oynatmak, çılgınlaşmak. muya ikum e bere şǩimi kelajvari i*?* ne yapıyorsun çocuğum aklını mı oynattın*?*
- **elakçanderi**, **elakçaneri** bir tarafı solmuş, beyazlamış, ağarmış. *elakçaneri mandili.* bir tarafı beyazlaşmış peştemal (baş).
- **elakçandu**, **elakçanu** bir tarafı beyazlamak, bir tarafı solmak. mandili elikçandu. başörtüsünün bir tarafı soldu.
- **elakçineri** *atn.* bir tarafı ağarmış. toma elakçin*eri:* bir tarafı ağarrmış saç.
- **elakçinu** *atn.* bir tarafı ağarmak, beyazlamak. toma elomakçinu: saçımın bir tarafı ağardı, beyazladı.
- **elaklimu** *atn.*, **elankfinu** *ark.* bir kenarını kesmek, kesilip temizlemek. danžepuna elaǩlimu. dikenliğin bir tarafını kesip temizledi.
- **elakoseri 1**. bir tarafı silinmiş. 2. Bir tarafı süpürülmüş. **3**. bir tarafa doğru silinmiş. 4. Bir tarafa doğru süpürülmüş.
- **elakosu 1**. kenarını süpürmek. *gzalepe elakosums:* yolların kenarlarını süpürüyor. **2**. bir tarafa ya da kenara doğru süpürmek. gza tere elakosums: yolun kenarına doğru süpürüyor. 3. Bir kenarını silmek. 4. Bir kenara doğru silmek.
- **elakteri**, **elaninkteri 1**. yana eğik, eğimli, yana eğilmiş. colasere, elakteri dgun. düşecek, yana eğik duruyor. **2**. devrik. **3**. yana doğru eğilerek.
- **elaǩaçeri** *atn.*, **elakaçeri** *ark.* kucaklamış, bir tarafından kucaklamış.
- **elaǩaçineri** *atn.*, **elakaçineri** *ark.* bir kenara kıstırılmış, sıkıştırılmış.
- **elaǩaçineri** *atn.*, **elakaçineri** *ark.* bir tarafa sıkıştırılmış.
- **elaǩaçinu** *atn.*, **elakaçinu** *ark.* **1**. bir kenara kıstırmak, sıkıştırmak. *xvala svas elavoǩaçinu:* yalnız bir yere sıkıştırdım. **2**. bir kenara sıkışmak.
- **elaǩaçu** *atn.*, **elakaçu** *ark.* kucaklamak, kollarının arasına almak. bere keliǩaçu. çocuğu yandan kucakladı. mžirus kelemiǩaçu. beni görünce kucakladı, sarıldı. elaǩaçun. kollarının arasında, kucaklamış halde.
- **elaǩaxa** *atn.*, **elaǩlifa** *vi.,* **elaǩlita** *ark.* kuytu, tenha, kenar yer.
- **elaǩap̌inu** yukarıya doğru koşarak çıkmak. *eluǩap̌am ťuşa a kocemavalu:* koşarak yukarıya doğru çıkarken gözüme ilişti.
- **meǩaru** (<oǩau) *vi.* iyiden saymak, iyi gözle bakmak, iyiden sayıp kendinden görmek. var memiǩares: beni iyi biri olarak görmeyip yanlarına almadılar, beni kendilerinden saymadılar.
- **elaǩaru** (<oǩau) *vi.* iyiden saymak, iyi gözle bakmak, iyiden sayıp kendinden görmek. var elemiǩa*res:* beni iyi biri olarak görmeyip yanlarına almadılar, beni kendilerinden saymadılar.
- **elaǩateri** (<*tur.* katmak) **1**. bir tarafa ayrılmış, ayırtılmış. elaǩateri toma. yana ayrılmış saç. **2**. sonradan katılmış, eklenmiş.
- **elaǩatu** (<*tur.* katmak) bir tarafa ayırmak, biraz ayırmak. ǩorǩoťişe berepes ti eluǩati. muhallebiden çocuklara da ayır.
- **elaǩideri** *ark.*, **elabareri** *atn.* delirmiş, üşütmüş, üşütük.
- **elaǩidu** *vi.*, **elabaru** *atn.* delirmek, üşütmek. *ǯinǩa eʒaʒiuis kelaǩidu.* peri görünce delirdi.
- **elaǩlimeri** *atn.*, **elaǩnimeri** *ark.* koluna takmış halde, kolunda. bozo elaǩlimeri gulun: kızı koluna takmış geziyor.

- **elak̆limu** *atn.*, **elak̆nimu** *ark.* koluna takmak. oxorca muşi kelik̆limu. karısını koluna taktı.
- **elak̆oderi 1**. bir tarafta inşa edilmiş. **2**. bir tarafı inşa edilmiş.
- **elak̆odu 1**. bir kenarda inşa etmek. *a ǯulu svas a k̆alivi kelap̆k̆odi:* küçük bir yerde bir kaliv inşa ettim. **2**. bir tarafını çevirmek, çevrelemek. 3. Bir kısmını, bir yanını inşa etmek. *Serendeşi perçe kelap̆k̆odi:* serenderin balkonunu inşa ettim. 4. Bir kenarına inşa etmek. *Oxoris a çeçme kelebuk̆odi:* evin bir yanına bir tuvalet inşa ettim.
- **elak̆oreri** bir yanına bağlanmış, bir tarafına bağlanmış.
- **elak̆ore3xu** *atn.*, **elak̆oro3xu** *vi.* **1**. bir kenarda saymak. **2**. yanında, yanı başında ağıt yakmak. ğureris eluk̆oreǯx*ams:* ölünün yanı başında ağıt yakıyor.
- **elak̆oroni 1**. bir kenara bağlanması gereken. **2**. *mec.* bağlanması gerekecek kadar deli. elak̆oroni bere giyonun. bağlanması gerekecek kadar deli çocuğun var.
- **elak̆oru 1**. yanına bağlamak, bir kenara bağlamak. *puci axiris kelak̆ores:* ineği ahırın bir kenarına bağladılar. *p̆u t̆ucik purkepe şk̆as elik̆orams:* arı çiçekleri beline bağlıyor. **2**. *atn., mec.* aklında tutmak, ezberlemek, bellemek. *xocak na t̆k̆upe kelevik̆ori.* hocanın dediklerini ezberledim. *badi deviyi, k̆a t̆a mutxa var elomak̆oren.* ihtiyarladım, herşeyi aklımda tutamıyorum.
- **elak̆risa** kuzey, kuzeye bakan yer.
- **elak̆vateri 1**. bir tarafı kesilmiş, **2**. bir tarafından kesilmiş.
- **elak̆vatu** kenarını ya da kenarından kesmek. m3xulis ara eluk̆vatu: kenardan armudun dalını kesti.
- **elakqilu** *xp.*, **elailu** *ark.*, **elap̆ilu** *atn.* **1**. bir kenarda vurmak, öldürmek. *ğeci kaelaqviles do naşk̆ves:* domuzu vurup bir kenarda bıraktılar. **2**. bir tarafını vurmak, öldürmek.
- **elak3alu 1**. bir kenarda çürümek. k̆ast̆anepe meleni avlas kelak3u: kabaklar öte avluda çürüdüler. **2**. bir tarafı çürümek. pululi ayu do a uci ek̆uk3u: çıban olup bir kulağı çürüdü.
- **elak3eri 1**. bir tarafta çürümüş. **2**. bir tarafı çürümüş.
- **elak3inu 1**. bir tarafını çürütmek. pupulik a uci eluk3inu: çıban bir kulağını çürttü. **2**. bir kenarda çürütmek. ar svas kelabğu do kelak3inu: bir kenara döküp çürttü.
- **elalateri 1**. bir tarafı yamulmak, ezilmek. **2**. bir tarafını yamultmak, ezmek.
- **elalat̆u 1**. (madenler için) bir kenarını ezmek, yamultmak. sağa elalat̆u: hamur teknesinin kenarını ezdi, yamulttu. **2**. bir kenarı ezilmek, yamulmak. sağa elilat̆u: hamur teknesinin kenarı ezildi, yamuldu.
- **elambareri**, **elambarineri 1**. bir tarafı şişik. toli elambar*eri:* bir gözü şişik. **2**. bir tarfı şişirilmiş.
- **elambarinu** bir tarafını şişirmek. p̆ut̆ucik a toli kelumbarinu: arı bir gözünü şişirdi.
- **elambaru** bir yanı şişmek. a xanǯali kelomamb*aru:* bir kolum şişti.
- **elambineri** *atn.* bir tarafa iliştirilmiş.
- **elambinu** *atn.*, **eladažu** *ark.* iliştirmek, takmak. ela3ona porças kelimbinu: çengelli iğneyi gömleğinin bir tarafına iliştirdi, taktı.
- **elamburineri** kıvırmış (burun). çxindi elamburin*eri:* burun yapmış halde.
- **elamburinu** burun kıvırmak. çxindi elamburin*ams:* burun kıvırıyor.
- **elamcveri**, **elancvaleri** bir kenarları otlanmış.
- **elamçeşu** *atn.*, **elamçk̆eşu** *ark.* yanına vermek, katmak, eş etmek, eşlemek. mgeris t̆ik̆ani kelumçeşu. kurda kuzuyu eş etti ya da kurdun yanına kuzuyu kattı.
- **elamçitaneri** bir yanı kızarmış. *elamçitaneri ğva.* kızarmış yanak.
- **elamçitanu** bir yanı kızarmak. *ma mžirus ğva elvamçitanu.* beni görünce yanağı kızardı.
- **elamçoxaneri** *ark.*, **elast̆ip̆oneri** *atn.* Ekşimiş.

- **elamçoxanu** *ark.*, **elasťiponu** *atn.* bir parça ekşileşmek.
- **elamçoxura** *ark.* **elasťiponeri** (<*pon.*, *atn.*) ekşimtırak, ekşimsi. *elamçoxura mjalva.* ekşimtrak ayran. *3ad.* ELazoğoni.
- **elamǩolaneri** *ark.*, **elap̌riǩeri**, **elap̌riǩaneri** *atn.* kısmen acılaşmış, acımtrak. elamǩolaneri şuǩa. acılaşmış hıyar, acımtrak hıyar.
- **elamǩolanu** *ark.*, **elap̌riǩu** *atn.* kısmen acılaşmak. şuǩa elimǩolanu. hıyar acılaştı.
- **elamonçineri** *atn.* **1**. bir tarafı olgunlaşmış. **2**. biraz olgunlaşmış.
- **elamonçinu** bir kısmı olgunlaşmak.
- **elamonçu** *atn.* bir tarafı olgunlaşmak, bir yanı olgunlaşmak. *m3xuli elimonçu.* armudun bir tarafı olgunlaştı.
- **elamsǩu** *atn.*, **elam3kvalu** *ark.* kasınmak, şımarık davranmak. a mitxa žiras elimsǩven. birisini görünce şımarıyor, kasınıyor.
- **elamsǩveri** *atn.*, **elam3kveri** *ark.* kasıntı, şımarık. *elamsǨveri bozomota.* şımarık, kasıntı kız.
- **elamti**, **elamtumani** *vi.*, **elamtume** *atn.* (çok dik olmayan yerler için) yukarıya doğru hafif meyilli.
- **elamtume** *atn. 3ad.* Elamti.
- **elam3ku** *ark.,* **elanimsǩu** *atn.* **1**. yana eğilmek, yana yatmak, devrilir gibi olmak. *nca elim3ku.* ağaç yana yattı. **2**. *mec.* sağa sola kırıtmak, şımarmak, şımarıklıktan dolayı kırıtmak, havaya girmek. *a mitxa kožirui elim3kven.* birini gördü mü şımarıyor.
- **elam3kvalu** *ark.* **elamsǩu** *atn.* kasınmak, şımarık davranmak. *a mitxa žirais elim3kven.* birisini görünce şımarıyor, kasınıyor.
- **elam3kveri** *ark.*, **elamsǩveri** *atn.* Havalı, kasıntı, şımarık. *elam3kveri bozomota.* şımarık, kasıntı kız.
- **elam3kveri** *ark.*, **elanimsǩeri**, **elamsǩveri** *atn.* **1**. yana eğilmiş, yana yatmış. *elam3kveri nca.* yana yatmış, eğilmiş ya da yamulmuş ağaç. **2**. *mec.* kırıtarak, sağa sola yamularak, kırıta kırıta. *elam3kveri gulun:* kırıtarak, sağa sola yamularak geziyor.
- **elamǯalu** *atn.*, **elanǯǩimu** *ark.* yana doğru ayırmak, aralamak, açmak. *toli a m3iǩa elamǯu/elanǯǩu:* gözünü biraz araladı. *polo elamǯu:* bacağını araladı. *eǩna elam3u:* kapıyı birazcık araladı. **2**. biraz açılmak, aralanmak.
- **elancğoneri** yukarıya gönderilmiş (cansız). *Him p̌i mox ťuşe ma doǩanaşe muşi elancğoneri vorťi:* o gelmeden önce ben silahını yukarıya göndermiş durumdaydım.
- **elancğonu** yukarı göndermek (cansız). *jilenepes xorǯi elevuncğonit.* yukardakilere et gönderdik.
- **elancinu** *atn.*, **elamcvinu** *ark.* **1**. bir kenarda otlatmak. **2**. bir kenarını otlatmak. **3**. *mec.* kandırmak, yalan vaatlerle oyalamak, bu şekilde oyalayıp kullanmak. *eǩçopare ya do bozomota elancinams:* seni alacağım diye kızı kandırıp oyalıyor.
- **Elancvalu** *atn.***,** **elamcvalu** *ark.* **1**. bir kenarda otlamak. *puci kelaǩorit do elancvas:* ineği bir kenara bağlayın da otlasın. **2**. bir kenarını otlamak.
- **elançaneri**, **elaçaneri** kenarına eklenmiş, kenarında ya da yanında oluşmuş, bitmiş, sonradan eklenmiş, sonradan katılmış. uǩaçxeneri biçi morderepes elançaneri on. sonraki erkek çocuk büyüklere eklenmiş, onlara sonradan katılmış.
- **elançanu**, **elaçanu** yandan eklemek, sonradan eklenmek. ncas a ara kelvançanu. ağaca bir dal eklendi, ağacın gövdesinin yanından bir dal çıktı. ncas a mşǩvela kelvançanu. ağacın yanından bir fidan çıktı, bir fidan bitti. a cuma kelomançan*es:* bize bir kardeş eklendi.
- **elançareri** bir kenara yazılmış. sotxa elançareri miğuťu: bir kenara yazmıştım.
- **elançaru** bir kenara yazmak, kenarına yazmak. a sontxa kelanç*aru:* bir tarafa yazdı.
- **elançileri** *atn.* bir tarafı deşilmiş.

- **elançilu** *atn.* bir kenarını deşmek, kenarından deşmek. mxucişe elançi*lu:* omzundan deşti.
- **elankaleri** zedelenmiş, örselenmiş, hırpalanmış. *pupuli elankaleri:* örselenmiş çıban.
- **elankalu 1**. yara ya da çıbanı zedelemek/ örselemek; hafifçe değmek. *pupuli eleminkalu:* çıbanımı zedeledi, örseledi. **2**. *ark.* (yara ya da çıban) kanamak.
- **elankfineri** *ark.*, **elaklimeri** *atn.* bir tarafı kesilip temizlenmiş (taralada diken vs. Gibi yabani otların temizlenmesi, bu temizlik işleminin bir kenarda yapılması ya da tarlanın bir kenarının temizlenmesi gibi).
- **elanktalu 1**. yana eğmek, devirmek. *Onçaxule elanktu do sağanis mja kocemibu:* yayığı yana yatırıp sahana ayran döktü. **2**. yana devirmek, döndürmek, çevirmek, eğmek.
- **elanktalu** *atn.* **1**. ayırmak, kenara koymak. *a m3iǩa ti haşo elankti.* birazını böyle ayır, kenara koy. **2**. başka bir tarafa aktarmak.
- **elanktinu** *ark.*, **elaninktu** *atn.* yana eğmek, döndürmek, eğim vermek. mskala kelonktu: iskeleyi yana yatırdı.
- **elanǩaleri** *atn.* bir yana toplanmış, bir kenara kaldırılmış. dişǩape pa3xa tuden ǩale elanǩaleri vore. odunları pa3xa'nın altına kaldırmış durumdayım.
- **elanǩalu** *atn.* boşaltıp diğer tarafa yığmak, bir tarafa toplamak. *avlas na dobğutu dişǩape serende tere elanǩalu:* avludaki odunları serender tarafına topladılar, serender tarafına yığdılar.
- **elantaleri** *atn.* **1.** Yün veya yapağıyı bir kenarda vurarak liflerine ayrılmış/yumuşatılmış. 2. Yatak vs.'nin bir kenarı/tarafının dövülerek yumuşatılmış hali. 3. Bir ağacın bir tarafının/yanının alelade bir şekilde yontulmuş hali. 4. Bir tarafta/kenarda alelade bir şekilde yontulmuş ağaç.
- **elantalu** *atn.* **1.** Yün veya yapağıyı bir kenarda vurarak liflerine ayrmak/yumuşatmak. 2. Yatak vs.'nin bir kenarı/tarafının dövülerek yumuşatılması fiili. 3. Bir ağacın bir tarafının/yanının alelade bir şekilde yontulması fiili. 4. Bir tarafta/kenarda alelade bir şekilde ağacı yontmak.
- **elanťaleri** bir gruba sonradan katılmış, dahil olmuş.
- **elanťalu 1**. (bir gruba) sonradan katılmak, sonradan dahil olmak. obiyus uǩai himu ti kelomanťal*es:* sonra o da oyuna katıldı. **2**. ortama kabul etmek, araya almak. hamu ti kelevinťalat. bunu da aramıza kabul edelim.
- **elanťoreri** yukarı kaydırılmış, yanaştırılmış.
- **elanťoru 1**. yukarı kaydırmak, yukarıya doğru yanaştırmak. serende oruba tere kelavonťori. serenderi dereye doğru yanaştırdım. **2**. yukarı doğru yanaşmak, kaymak.
- **elanťro3u** *ark.*, **elaşǩvalu** *atn.* bir tarafı kopmak (heyelan).
- **elanžiǩeri** *atn.*, **elanžikeri** *ark.* **1**. kıvırmak, kıvrılmak. *porça elanžiǩeri mo xer?* gömleğini kıvırmış halde niye oturuyorsun*?* **2**. *mec.* kıvrılmış, kıvırmış. *çxindi elanžiǩeri:* burnunu kıvırmış. *leşǩi elanzikeri:* kıvrılmış dudak.
- **elanžiǩu** *atn.*, **elanžiku** *ark.* kenarından ya da ucundan bir yere sıkıştırmak, iliştirmek, kıvırmak. foťa şǩaorťapus kelinži*ǩu:* peştemalı kemerine sıkıştırdı, iliştirdi, kemerin içine kıvırdı. xuçe komomaluna ǩoṗas kuşumi eleginžiǩare. kafam bozulursa kurşunu alnının bir köşesine sıkıştırırım, iliştiririm. leşǩi mo elanžiǩam. dudağını kıvırma.
- **elanʒaleri**, **monʒaleri** *atn.* şımarık, şımarmış. opşa elanʒaleri omordin*es:* çok şımarık büyütmüşler.
- **elanʒalu** *atn.* şımarmak. mo elinʒale oncğoren. şımarma ayıptır. biçepe žirus moyʒa*lu:* erkekleri görünce şımardı.
- **elan3xoneri** bir tarafa taranmış, bir yana taranmış.
- **elan3xonu** bir tarafa doğru taramak. toma kelin3xonu do caralvaşe igza*lu:* saçını yana tarayıp düğüne gitti.

- **elapatxeri**, **elajvareri** *atn.* 1. Bir kenara silkelenmiş. 2. Bir kenarda silkelenmiş. 3. Mec. kafayı yemiş, yarım akıllı, kafadan hafif sakat. *ar m3iǩa elapatxeri orťu:* biraz kafayı yemişti, yarım akıllıydı.
- **elapatxu 1**. bir kenara silkelemek, bir tarafa silkeleyip dökmek. *kumepe ǩodas kelapatxu:* "kumi"yi avluya silkeledi, döktü. **2**. *atn., mec.* işi gücü bırakmak, elini eteğini çekmek. *iritevuli kelapatxu, hus kelaxes:* herşeyi bıraktı, şimdi bir kenarda oturuyor. **3**. *atn., mec.* kafayı yemek, aklını yitirmek, delirmek. *uğu ťu nosi ti kelapatxu:* var olan aklını da yitirdi, bir kenara silkeleyip bıraktı.
- **elapineri 1**. yukarıya doğru güdülmüş (sürü). **2**. yukarıya doğru serilmiş, yayılmış, yatmış.
- **elapinu 1**. yukarıya doğru gütmek. şoronepe kelupinu: koyunları yukarıya doğru güttü. **2**. yukarıya doğru serilmek, yatmak. Lazuťepe kelipin*es:* mısırlar yukarıya doğru serildiler, yattılar.
- **elapi3xolu**, **elapu3xolu 1**. kenarından tırnaklamak/tırmalamak. **2**. *mec.* kenarından küçük bir parça koparmak. gyaris elupi3xol*ams:* ekmeğin kenarından bir parça kopardı. **3**. *mec.* kenarından küçük bir parça kopmak.
- **elapor3u** *atn.* **elap̌ro3u** *vi.* **1**. kenarından soymak (meyve, sebze kabuğu). *oşǩuris elupor3u:* elmanın kenarını soydu. *arguni muntxu do ǩop̌a elupor3u:* balta vurup alnının kenarını soydu. **2**. bir kenarda soymak.
- **elapsalu 1.** bir kenara işemek. *gzas elapsu.* yolun kenarına işedi. 2. Bir kenarına/yanına işemek.
- **elapseri 1.** bir kenara işemiş/ işenmiş. 2. Bir kenarına işenmiş.
- **elapşalu 1**. bir kenara doldurmak. nežite oda kelapşu. cevizle odanın bir tarafını doldurdu. **2**. bir tarafını doldurmak.
- **elapşeri 1**. bir kenarı doldurulmuş. **2**. bir kenarda doldurulmuş.
- **elapu3xoleri 1**. kenarından tırnaklanmış. **2**. *mec.* kenarından koparılmış.
- **elap̌riǩeri**, **elap̌riǩaneri** *atn.*, **elamǩolaneri** *ark.* kısmen acılaşmış, acımtrak. *elamǩolaneri şuǩa.* acılaşmış hıyar, acımtrak hıyar.
- 
- **elap̌riǩu** *atn.*, **elamǩolanu** *ark.* Kısmen/birazcık acılaşmak. *şuǩape elip̌riǩanes/elimǩolanes:* salatalıklar birazcık acılaştı.
- **elap̌ro3eri** *ark.*, **elapor3eri** *atn.* **1**. bir kenarı soyulmuş (meyve, sebze kabuğu vs.). **2**. bir kenarda soyulmuş.
- **elarçalu** kenara sermek. oncire oxoris kelarçu. yatağı evin bir kenarına serdi.
- **elarçeri** bir kenara serilmiş.
- **elaskideri** *ark.*, **elasǩuderi** *atn.* bir kenarda kalmış. *elaskideri ma manç̌u:* kenarda kalmış olanı bana düştü.
- **elaskidu** *ark.*, **elasǩudu** *atn.* bir kenarda kalmak. a sotxa kelaskidu. bir yerde, bir kenarda kaldı.
- **Elasǩvalu** *atn.*, **elaskvalu** vi. bir kenara yumurtlamak. kormek hik hak elasǩums: tavuk oraya buraya yumurtluyor.
- **Elasp̌inu** *atn.*, **elastvinu** *vi.* **1**. yukarıya doğru ıslık çalmak. tijile elevuspininati var dvag*uru:* yukarıya doğru ıslık çaldıysam da duymadı. 2. Birinin yanında ıslık çalmak. *oncğoreşi, badi ǩoçiş eluspinams:* ayıp, yaşlı adamın yanında ıslık çalıyor. 3. Bir kenarda ıslık çalmak.
- **elastikeri** *ark.*, **elafťileri** *atn.* bir tarafı yolunmuş, koparılmış.
- **elastikeri** *ark.*, **elasťiǩeri** *atn.* **1**. bir kenarı yolunmuş, koparılmış. **2**. bir kenarda yolunmuş.

- **elastiku** *ark.*, **elafťilu** *atn.* kenarından yolmak, kenarını yolmak, koparmak. gyaris elustiku. ekmekten bir parça kopardı. ǩinçis msva elustiku. kuşun kanadını ya da tüyünü yoldu, kopardı.
- **elasťiǩu** *atn.*, **elastiku** *ark.* **1**. kenarını yolmak, koparmak. muntxus uci elusťi*ǩu:* vurunca kulağını yırttı, yoldu. **2**.bir kenardan yolmak, koparmak.
- **elasťiṗoneri** *atn.*, **elamç̌oxaneri** *ark.* ekşimiş. *elas ťiṗoneri mja:* ekşimiş ayran.
- **elasťiṗonu** *atn.*, **elamç̌oxanu** *ark.* biraz ekşileşmek. *meyaperi elis ťiṗonu:* yoğurt biraz ekşidi.
- **Elasťvalu** *atn.*, **elastvalu** *vi.* yandan kayıp geçmek, yanından sıyırıp geçmek, kenarından sekmek. *ǩuşumi elemis ťu:* kurşun yanımdan sıyırıp geçti. *himus elus ťu do ma komoma ťu:* onu sıyırdı bana vurdu.
- **elasvareri** bir kenara dizilmiş. *xoşǩape gzas elasvareri naşǩu:* fasülye sırıklarını yolun kenarına dizilmiş bıraktı.
- **elasvaru** bir yana ya da bir kenara dizmek. dişǩape jilemonas kelasv*aru:* odunları evin arkasına kenara dizdi.
- **elaşina** anma, hatırlama, hatırlatma. *ǩa ťa elaşinas sǩani şeni vibga.* her anmada senin için ağlıyorum.
- **elaşinaxeri** bir kenara saklanmış. *nana şǩimis a m3iǩa para elaşinaxeri kuğu ťu:* annemin bir kenarda saklanmış bir miktar parası vardı.
- **elaşinaxu** bir kenarda saklamak, gelecekte lâzım olacağı düşüncesiyle bir kenarda saklamak. *ntxiri elemişinaxit.* bana bir kenarda fındık saklayın, ayırın.
- **elaşinu** anmak, lafını yapmak. *hus si elegişinit:* şimdi seni andık. *yoxo sǩani var ti elevişina:* adını anmayacağım.
- **elaşireri 1.** bir tarafı aşınmış/ aşındırılmış. 2. Bir kenarda aşındırılmış.
- **elaşiru 1.** bir kenarını ya da bir tarafını aşıtmak. *memintxu memintxu do mxuci elemişiru.* vura vura omuzumu aşındırdı. 2. Bir kenarda aşıtmak.
- **elaşǩinu** *atn.* gizlice dinlemek. *ma elemişǩinams:* gizlice beni dinliyor.
- **elaşǩomeri** *atn.*, **elaç̌ǩomeri** *ark.* **1**. bir kenarda yenmiş. korme oruba ǩale elaşǩomeri bžirit. tavuğu dere tarafında yenmiş halde bulduk. **2**. bir tarafı yenmiş.
- **elaşǩomu** *atn.*, **elaç̌ǩomu** *ark.* **1**. bir kenarda yemek. zuğa ǩale vidit do cari kelapşǩomit. deniz tarafına gidip ekmeğimizi yedik. **2**. bir tarafını yemek. mtugik ǩvalis eluşǩomu. fare peynirin bir tarafını yedi. dvaxenuǩo kvas eluşǩomaseťu: yapabilse taşın kenarını yerdi. **3**. bir şeyle birlikte yemek. caris şuǩa elevuşǩomit. ekmeği hıyarla birlikte yedik. cari imxoťuşa nosi ti keluşǩomu. ekmek yerken aklını da beraberinde yedi.
- **elaşǩvalu** *atn.*, **elanťro3u** *ark.* bir tarafı kopmak (heyelan). livadişi melendo elva*şǩu:* tarlanın öte tarafından göçük oldu.
- **elaşǩvalu** *atn.***, elaşkvalu** *vi.* (canlılar için) yukarı göndermek. *mutxa ozi ťuşe jile kelavoşǩvi:* bir şey söylemeye yukarı gönderdim.
- **elaşolu** *atn.*, **elaşvelu** *ark.* bir kenarda yoğurmak.
- **elaşoru** bir tarafını sıyırmak, sıyırıp almak (kabuk, deri vs.), soymak. ğva eluşoru. yanağını sıyırdı. nena dvaguru şǩala doǩanaşe elişoru. sesi duymasıyla birlikte tabancayı sıyırdı.
- **elataneri** kısmen aydınlanmış, kısmen aydınlık.
- **elatanu** kısmen aydınlatmak. mjorak elatanu. güneş kısmen aydınlatıyor.
- **elatrageri** *ark.*, **elaturgeri** *atn.* bir tarafı örtülmüş, kapatılmış.
- **elatragu** *ark. 3ad.* Elaturgu.
- **elaturgeri** *atn.*, **elatrageri** *ark.* bir tarafı örtülmüş, kapatılmış (çatı).
- **elaturgu** *atn.*, **elatragu** *ark.* bir tarafını ya da bir kenarını örtmek, kapamak (çatı). otvaşi ǯalen ǩale muşi elapturgit. çatının aşağı tarafını örttük, kapadık.

- **elaťaxeri 1**. kenarı kırık. *cari ela ťaxeri:* kenarından kırılmış ekmek. *ela ťaxeri kva.* kenarından kırık taş. **2**. bir kenarda kırılmış.
- **elaťaxu 1**. kenarından kırmak, kenarını kırmak. a m3iǩa cari elemiťaxi do komomçi. bana biraz ekmeği kenarından kırıp ver. **2**. bir kenarda kırmak.
- **elaťalu** *atn.* şaka yollu takılmak, şaka yapmak, şakalaşmak. ǩarti ǩartis elovaťet. birbirimize takılıyoruz, şakalaşıyoruz. badis hiǩu mo elvaťet guri mvalasere: yaşlı adama o kadar takılmayın darılır.
- **elaťirťilu 1**. yanında laflamak. dolumcaşa elemixes do elemiťiťil*ams:* gün kararana kadar oturup yanımda laflıyor. **2**. dırdır yapmak. mo elemiťirťilam! yanımda dırdır yapma!
- **elaťǩoçeri** *ark.,* **elaťoçeri** bir kenara fırlatılmış. xmareri do elaťǩoç*eri:* kullanılıp bir kenara fırlatılmış. elaťǩoçeri toǩi. bir kenara fırlatılmış ip.
- **elaťǩoçu** *ark.*, **elaťoçu** *atn.* **1**. bir kenara fırlatılmış/ atılmış. sǩepali oxmares oxmares do kelaťoç*es:* keseri kullanıp kullanıp bir kenara attılar. **2**. *mec.* kullanılıp terkedilmiş, bir kenara atılmış. *nosi na var uğun doxmaraman do kela ťǩoçaman.* aklı olmayanı kullanırlar ve bir kenara atarlar. **3**. *mec.* uydurmak, uygun bir şey söylemek. *ağodupe domagurus a birapa kelevu ťǩoçi:* başına gelenleri duyunca yaşadıklarına atfen bir türkü uydurdum.
- **elaťoberi** *atn.*, **elaťǩoberi**, **elaťǩobineri** *ark.* bir kenarda pusmuş, gizlenmiş, sinmiş. tamlepes elaťoberi vorťi. çalıların arasında pusuya yatmış haldeydim.
- **elaťobu** *atn.*, **elaťǩobu** *ark.* bir kenarda pusmak, sinmek, saklanıp beklemek. nca ǩap̌ulas elevuťobi. ağacın arkasında pusuya yattım.
- **elaťrağodu 1.** birinin yanında türkü söylemek. *nanciras ya do beres elu ťrağodams:* uyusun diye çocuğun yanında türkü söylüyor. *moğordinu şeni bozomatalepes elu ťrağodams:* kandırmak için kızların yanında türkü söylüyor. 2. Bir kenarda şarkı söylemek.
- **elaťroxu 1**. kenarından kırılmak, kenarı kırılmak. kva elaťroxu: taşın kenarı kırıldı. **2**. bir kenarda kırılmak.
- **elavelu**, **elolva 1**. kenarından, yanından kopmak. a orçe elave*lu:* bir parça koptu. **2**. *atn., mec.* yakışmak, uygun düşmek. biçis bozo opşa eluve*lu:* erkeğe kız çok yakıştı. mç̌ita elegive*lu:* sana kırmızı yakıştı. **3**. işine gelmek, uygun olmak. ma oçilera var elemive*lu:* evlilik benim işime gelmiyor.
- **elavraťu** *arş.* çabucak yanından (rüzgâr gibi) geçmek. elemavraťťen. rüzgâr gibi yanımdan geçiyor.
- **elayoxu** *atn.*, **elacoxu** *ark.* **1**. yukarıya doğru ses vermek, çağırmak. elevuyoxina ti var dvag*uru:* yukarıya doğru çağırdıysam da duymadı. **2**. *ark.* öylesine uğramak, geçerken uğramak.
- **elayonu 1**. (canlılar için) yukarı götürmek, yukarı çıkarmak. ağani nusa jileni oxoişe keleviyonit. yeni gelini yukarıdaki eve götürdük. **2**. eşlik etmek, aynı telden çalmak. hamuti himus kelvayonu. buda ona uydu, onunla aynı telden çalıyor.
- **eLazdalu 1**. yana çekmek, bir tarafa yamulmak, bir tarafı çarpılmak. tijile opşa elizdu. yukarıya doğru fazla çarpıldı. **2**. yana çekilmek bir tarafa çarpıtmak, yamultmak. leşǩi eLazdu. dudağını büktü. **3**. *atn., mec.* beğenmemek, tepeden bakmak.
- **eLazderi** bir tarafa çarpılmış, bir tarafa çekilmiş. *eLazderi leşǩi.* bir tarafa çarpılmış dudak.
- **eLazgimoç̌u** *atn.* **1**. bir tarafa eğilmek, bir tarafa yamulmak, çarpılmak. leşǩepe eLazgimoç̌u. dudaklarını büktü. **2**. yana eğilmek, bükülmek, çarpılmak. şǩurinate elizgimoç̌u. korkudan çarpıldı.
- **eLazgvalu** *atn.*, **eLažgvalu** *ark.* bir kenara sıçmak. karmaťe avlas eLazgu. değirmenin avlusuna sıçtı.

- **eLazoğoni** *ark.,* **eLazoğona** *vi.* **1**. *vi.* ekşimtrak, ekşimsi, kekre. **2**. meyvenin doğasından kaynaklı ekşilik, kekre, ekşi. *ELazoğona ombri:* ekşi erik.
- **ela3i3olaşe** *xp.,* **nonžgile, ožinžgale** *vi.***, ǩibri onzgilaşe** *atn.* kürdan.
- **ela3oneri 1**. bir kenara iliştirilmiş. **2**. yanına dikmek (kazık).
- **ela3onu 1**. bir kenara iliştirmek, bir tarafına takmak. doǩanaşe şǩas keli3onu. silahı beline taktı. **2**. yanına dikmek (kazık).
- **elaʒalu** *atn.*, **elaʒǩalu** *ark.* yanından çekmek, sökmek (kazık, fidan). **2**. yandan sıyırmak, yandan çıkarmak. *şǩaşe doǩanaşe eliʒu:* belinden silahı çıkardı.
- **elaʒelimu** *atn.*, **elaʒǩomilu** *ark.* yukarıya bakmak, tijile elaʒes: yukarı bakıyor.
- **elaʒoneri** bir tarafa meyletmiş.
- **elaʒonu** dengeyi bozmak, dengeyi bir tarafa bozmak, bir tarafa doğru tartmak. serende eliʒonu, ciningtasere: serende bir tarafa yattı, bir tarafa dengesi bozuldu yıkılacak.
- **elaʒunu** *atn.*, **elaʒǩunu** *ark.* hafiften ağırmak, bir tarafı ağırmak. ti elomaʒunen. başım hafiften ağırıyor. şǩa elemaʒunen. biraz belim ağrıyor.
- **elemiťa** *ark.*, **eleminçi** *atn.* kızamık hastalığı. *Ma ti elemiťa maǩnu :* ben de kızamık hastalığına yakalandım.
- **elolva** *atn.*, **elaxtimu** *ark.* yukarıya doğru çıkmak. *mo iyondram hanepes, yeine tijile kelaxťi:* buralarda bekleme, hemen yukarı çık.
- **elonktalu**, **elaniktu 1**. bir tarafa eğilmek. *timele eliningtu:* öte tarafa eğildi. **2**. *mec.* isteği yerine gelmemek, isteği karşılanamamak. a ʒulu elvanktasi guri mvalen. küçük bir isteği yerine gelmese darılıyor.
- **elva**, **eyolva** 1. yukarıya/üste çıkmak. *ǩoma tijin eyulun:* duman yukarı çıkıyor. *ncaşe eyulun/yulun:* ağaca çıkıyor. 2. Yerinden çıkmak, Kopmak, sökülmek. *Cen3xodureşe pi3ari elu/eyolu:* döşemeden tahta söküldü.
- **em** *xp.*, **hem** *ark.*, **him** *atn.* Üçüncü tekil şahıs zamiri, o. *Em berek ʒǩari momçes:* o çocuk bize su verdi. 2. işaret sıfatı, o. *em ndğas gzas kogebdgitit:* o gün yola koyulduk.
- **emçxu** tedavi amacı ile yarayı deşmek. *pupuli emimçxu:* yaramı deşti (tedavi için).
- **emçǩu** *vi.* **1.** Batmış dikeni çıkarmak. **2.** diken batmış bir yeri ya da bir yarayı iğneyle deşerek pisliğini çıkarmak.
- **emğuru** *atn.* **Eşaborinu ark.**, **gamaborinu** *vi.* geğirmek. *ǩaťa lu pşǩomare eyomamğuren:* her lahana yeyişimde geğiriyorum.
- **emxu** *atn.*, **muxuxi** *ark.* köstebek. *emxuk leťaşe dudi kogamiğu.* köstebek topraktan başını çıkardı.
- **emǩele** *xp.*, **hemǩele** *ark.*, **himǩale** *atn.* o taraf, o tarafta, o tarafa/o tarafı. *oxori çkuni emkele doskidun.* evimiz o tarafta kalıyor.
- **emǩuteri** çarpılmış, ürkmüş, korkmuş. *emǩuteri vore.* Çarpılmışım/ürkmüşüm.
- **emǩutineri** ürkütülmüş, çarpılmış.
- **emǩutinu** ürkütmek, ürkmesine sebep olmak. *bere mot eyomǩutinam*. çocuğu ürkütme.
- **emǩutu** bir varlıktan çok korkup kaçmak, ürkmek, korkudan dolayı şoka girmek.
- **empala** *atn.* taşma, taşkınlık. *empala komomalu:* taşkınlığım geldi.
- **empalu** *atn.*, **epalu** *ark.* **1**. taşmak. *mjalva empu/mja epu:* süt taştı. **2**. *mec.* aniden kızmak, parlamak. *p̌ap̌ulis mot elabu yeine empun.* dedeye dokunma hemen parlıyor/kızıyor.
- **epalu** vi. 3ad. empalu.
- **mpula xp.**, **mp̌ula vj. 1.** Sis. *ngolas empula yulun xolo ç̌ima ç̌imasen:* dağa sis yayılıyor yine yağmur yağacak. 2. Bulut.
- **empunu** *atn.*, **epinu** *ark.* taşırmak. var 3adu do mjalva eyompunu. dikkat etmediğnden sütü taşırdı. **2**. *mec.* kızdırmak, parlamasına sebep olmak. ixap̌a do ǩoçi mo eyompunam. konuşup adamı kızdırma.
- **emti**, **emtumani 1**. dik. **2**. yokuş, yokuş yukarı, yukarıya doğru dik yer.

- **emu şeni** *xp.*, **hemu şeni** *ark.*, **himu şeni** *atn.* **1**.oyüzden, ondan dolayı, ondan ötürü, onun için. **2**. şunun için.
- **emzgudu 1**. yerden bitmek, aniden oluşmak. **2**. *mec.* aniden ortaya çıkmak, belirmek. nak na vidit hik emzg*udu:* nereye gittiysek orda ortaya çıktı, hemen orda belirdi.
- **emʒvamu** *arş.* çabuk gitmek. *emʒvi:* çabuk git.
- **ena**, **ina** *atn.* hayret bildiren ünlem. ina… hamuk mu it̆us! aa. bu ne diyor!
- **enana**, **enanas ya** *atn.* hayret belirten bir ifade. enana ham žiyem i*?* aa şunu görüyormusun*?*
- **encami** *atn.*, **muçotiren** *ark.* nasıl olsa, her nasılsa. encami moxt̆are xolo. nasıl olsa geleceksin yine. encami xolo ma cemalare. nasıl olsa yine bana düşeceksin, bana muhtaç olacaksın.
- **enç̆alu** yetmek, kafi gelmek. ham cari kemanç̆asere: sanırım bu ekmek bana yeterli gelir.
- **enç̆alu 1**. yukarı uzatmak, yukarıya vermek. ç̆ubri enç̆ili on3xenişe keminç̆u. kestane bağını tavan arasına uzattı. **2**. asmak, idam etmek. layç̆i keyonç̆u. köpeği astı.
- **enç̆eri** üste uzatılmış, yukarı çekilmiş. *nçalape serende perçeşe enç̆eri var on/ ren:* mısır samanları serender balkonuna çekilmemiş, çıkarılmamış.
- **enç̆ili** *atn.*, **ink̆ili** *xp.* bağ (ot, saman vs.). nçala enç̆ili. saman bağı. nçala enç̆ili st̆eri ofidi u*ğun:* mısır samanının bağı gibi kaşı var.
- **enç̆ilu** *atn.*, **enç̆k̆ilu** *arş.* deşmek. korba eyunç̆i*lu:* karnını deşti.
- **enç̆ina** *vi.*, atn., **dobağine** *xp.* **1**. yeteri kadar, yeterince. ma enç̆ina nosi komi*ğun:* yeterince aklım var. **2**. azık. enç̆ina var demisk̆ud*es:* azığımız kalmadı.
- **enç̆inu 1.** Yettirmek. miğuran ʒk̆ai evinç̆inat*ere:* sahip olduğumuz suyu yettireceğiz. 2. Yetinmek.
- **enç̆uşu**, **eyonç̆uşu** yukarıya doğru uzanmak, yetişmeye çalışmak, erişmeye çalışmak. bere k̆anças var eyanç̆uşinen. çocuk askıya uzanamıyor.
- **Enda, endra, enda cenda** *atn.* fark, ayrım, farklılık. *arti şk̆ala enda cenda var uğun:* diğeri ile farkı yok.
- **endğulinu** *ark.* üzerine eritmek. *nazari ağodu ya do nukla endğulinu:* nazar değdi diye bal mumunu üzerine eritti.
- **endi cendi** *arş.* her tarafı kazmak. endi cendi dontxoru. her tarafı kazdı.
- **endra gendra** *ark.*, **enguşi cenguşi** *atn.* engebeli, girintili çıkıntılı, çukur ve tümsekten oluşan zemin.
- **enduri oxinapu** umursamak, kaale almak. *enduri var ikums:* umursamıyor, kaale almıyor.
- **endvalu** *ark.*, **exondvalu** *atn.* 1. üzerine almak, sorumluluğunu üzerine almak. *tis var ebindvi.* sorumluluğunu üzerime almadım. *var exevindvi.* üzerime almadım, sorumluluk almadım. 2. Vi. Dert edinmek.
- **enguşi cenguşi** ant. *3ad.* endra gendra.
- **enk̆aluri**, **eçoroba** arn., **eç̆k̆vadala** *ark.* yokoluş, son, tükeniş. ğura do enk̆aluri sk̆ani. ölümün ve yokoluşun.
- **entepe** *xp.*, **hentepe**, **hentere** *ark.*, **hini** *atn.* onlar. entepe so renan*?* onlar nerdeler*?*
- **entepe** *xp.*, **hentepe**, **hentere** *ark.*, **hini** *atn.* onlar. entepes uʒvi komoxtan. onlara söyle gelsinler.
- **entxozi** *arş.* örnek, misal.
- **entia** *atn.* fıtık. entia mi*ğun:* fıtığım var.
- **ent̆oreri** yukarı kaldırılmış, yukarı çekilmiş.
- **ent̆oru** yukarı kaldırmak. lambas fit̆ili eyunt̆ori. lambanın fitilini kaldır. ar met̆ro çkva eyont̆ori. bir metre daha yukarı kaldır.

- **entʼro3eri** *ark.*, **eşǩveri** *atn.* yıkılmış, devrilmiş. entʼro3eri çuburi nca goxox*es:* yıkılmış kestane ağacını budadılar.
- **entʼro3u** *ark.*, **eşǩvalu** *atn.* (ağaçlar için) köküyle birlikte sökülmek, yıkılmak, devrilmek. ar didi mç̌ǩoni nca entʼro3u: koca bir meşe ağacı devrildi (kökten).
- **enžiǩeri** *atn.*, **enžikeri** *ark.* yukarı kıvrılmış. ǩudeli enžiǩeri ǩatʼu: kuyruğunu yukarı kıvırmış kedi.
- **enžiǩu** *atn.*, **enžiku** *ark.* yukarıya doğru bükmek, yukarı kaldırmak. ǩatʼuk ǩudeli enži*ǩu:* kedi kuyruğunu yukarıya doğru büktü, kaldırdı.
- **enʒa cenʒa** *atn.* tahterevalli. enʒa cenʒate ibis. tahterevalli ile oynuyor.
- **enʒoru** *atn.*, **enʒiru xp.** yukarı çekmek (sıvı). *orubaşe ʒǩai enʒorums:* dereden su çekiyor.
- **enʒiru xp.** *3ad.* enʒoru.
- **epatxeri** *atn.* **1**. silkelenmiş. **2**. açık ateşten çıkarılmış ekmek.
- **epatxu** *atn.* **1**. silkelemek. **2**. açık ateşte pişirilen ekmeği (pilekide) külden çıkarmak. 3. Yağmurdan sonra bitkiler üzerinde biriken çisenin kuruması/kaybolması. *şetxi epatxu:* çise kurudu.
- **epsiǩo** *atn.* kibirli, şımarık. *epsiǩo bere:* şımarık çocuk.
- **epto** *ark.* Oldukça, bir hayli. *epto mskva ren.* oldukça güzeldir. epto didi. oldukça büyük. (kay: fahri Lazoğlu).
- **eputxineri 1**. uçurulmuş. **2**. *atn.* ürkütülmüş.
- **eputxinu 1**. uçurmak. ǩinçi evoputxinit. kuşu uçurduk. **2**. *atn.* korkutmak.
- **eputxu 1**. uçmak. ǩinçi eputxu: kuş uçtu. **2**. *atn.* ürkmek, korkmak.
- **ereǩi vi.**, **ireǩi** *xp.* ‘mçiki’ adındaki bir kuşu yakalamak için kullanılan bir tuzak.
- **ergatʼi** *atn.* **1**. kayıkları karaya çekmek için kullanılan bir düzenek. *3ad.* ʒiği. **2**. Bir noktadan diğer bir noktaya yük taşımaya yarayan bir tür teleferik. *tasavatişe karma tʼe zenişa erga tʼi govombit.* tasavati’den karmatʼe zeni’ye teleferik uzattık. ergatʼite nçayi toruman: teleferikle çay taşıyorlar.
- **esaletʼe** *atn.* sağlam olmayan, sağlıklı bir yapıya sahip olmayan, kalıcı olmayan, her an düşmeye, yıkılmaya, kırılmaya hazır. msǩala esaletʼe medgun. iskele durduğu yerde sağlam değil. esaletʼe dulya xaži var maen. sağlıklı olmayan işi sevmem.
- **eselu** *ark.*, **moselu** *atn.* **1**. kalkmak. ǩulişe eviseli. iskemleden kalktım. **2**. kaldırmak. ǩulişe evoseli. iskemleden kaldırdım.
- **estʼulineri**, **estʼveri** *atn.*, **estvineri** *ark.*, **elabareri**, **elajvareri** *atn.* üşütük, kaçık. nosi estʼulin*eri:* aklını kaçırmiş, kafasını yemiş.
- **esvaru** yeniden dizmek, dizilmiş olanı kaldırıp yeniden dizmek. dişǩa epsv*ari:* odunları yeni baştan dizdim.
- **Eşaborinu** ark. 3ad. emğuru, oboynu.
- **eşabğeri** *ark.*, **eşǩabğeri** *atn.* arasına dökülmüş.
- **eşabğalu** *ark.*, **eşǩabğalu** *atn.* arasına dökmek (bir çırpıda sayılamaz katı nesneler için).
- **eşacinu** *ark.*, **eşǩacinu** *atn.* **1**. arasına yatmak. **2**. arasına yatırmak. **3**. arasına, ortasına devirmek, yıkmak.
- **eşaçanu** *ark.*, **eşǩançanu**, eşǩaçanu *atn.* ortasında, arasında bitmek.
- **eşaçxamu** *ark.*, **eşǩaçxalu** *atn.* içini çalkalamak, yıkamak.
- **eşaçodinu** *ark.*, **eşǩaçodinu** *ark.* içindekileri bitirmek.
- **eşaçodinu** *ark.*, **eşǩaçodinu** *atn.* içindekileri bitirmek.
- **eşaç̌ǩidu** *ark.*, **eşǩaç̌irdu** *atn.* arasından yırtmak, arsını yırtmak.
- **eşadgamu** *ark.*, **eşǩadgalu** *atn.* arasına ya da ortasına koymak, eklemek.
- **eşağmalu** *ark.*, **eşǩağmalu** *atn.* (cansız varlıklar için) yukarya çıkarmak.
- **eşaxaru** *ark.*, **eşǩaxaru** *atn.* **1**. *atn.* arasını tırnaklamak. **2**. *ark.* arasını yırtmak.

- **eşaxedu**, **eşaxedinu** *ark.*, **eşǩaxedinu**, **eşǩaxedu** *atn.* arasına oturmak.
- **eşaxtimu** *xp.*, **eşǩolva** *atn.* yukarı çıkmak. germaşe eşǩulun:
- **eşaxtimu**, **eşolu** *ark.*, **eşǩaxťimu**, **eşǩolva** *atn.* (uzak ve dik bir yerde) çıkmak.
- **eşaxunu** *ark.,* **eşǩaxunu** *atn.* araya ya da ortaya oturtmak.
- **eşaǩitxu** *ark.*, **eşǩaǩitxu** *atn.* derinden soruşturmak, araştırmak.
- **eşaǩodu** *ark.*, **eşǩaǩodu** *atn.* arasına ya da ortasına bölme koymak.
- **eşaǩvatu** *ark.*, **eşǩaǩvatu** *atn.* arasını kesmek, arasından kesmek.
- **eşancğonu** *ark.*, **eşǩancğonu** *atn.* yukarıya göndermek.
- **eşanťalu** *ark.*, **eşǩanťalu** *atn.* **1**. arasına ya da ortasına katmak.
- **eşapinu** *ark.*, **eşǩapinu** *atn.* yukarıya doğru sürmek, yaymak, sermek.
- **eşapsalu** *ark.*, **eşǩapsalu** *atn.* arasına işemek.
- **eşastvalu** *ark.*, **eşǩasťvalu** *atn.* **1**. yukarıya doğru kaymak, yukarıya doğru kayıp çıkamak. **2**. arasından kaymak.
- **eşastvinu** *ark.*, **eşǩasťulinu** *atn.* arasına ya da arasından kaydırmak.
- **eşasvalu** *ark.*, **eşǩasvalu** *atn.* **1**. arasına sürmek. **2**. arasına sürünmek.
- **eşatoru** *ark.*, **eşǩatoru** *atn.* yukarı çekmek, çekip almak.
- **eşaťaxeri** *ark.*, **eşǩaťaxeri** *atn.* arası kırılmış, ortası kırılmış.
- **eşaťaxinu** *ark.*, **eşǩaťaxinu** *atn.* arasını kırmak, kırarak oymak.
- **eşaťaxu** *ark.*, **eşǩaťaxu** *atn.* arasını ya da ortasını kırmak.
- **eşayonu** *ark.*, **eşǩayonu** *atn.* (kendi başına gidemeyen canlı varlıklar için) yukarıya götürmek.
- **eşažgvalu** *ark.*, **eşǩazgvalu** *atn.* arasına pislemek. tipepunas eşǩazgu. çimenlerin arasına sıçtı.
- **eşaʒǩamu** *ark.*, **eşǩaʒalu** *atn.* arasından çekip almak, arasından çıkarmak, arasını çıkarmak, sökmek.
- **eşaʒǩomilu** *ark.*, **eşǩaʒelimu** *atn.* yukarıya doğru bakmak.
- **eşiǩu** boğazdan hıçkırık gelmek, hıçkır sesi çıkarmak. *emaşiǩen.* hıçkırıyorum. *emaşiǩas ʒai pşum.* hıçkırınca su içiyorum.
- **eşǩabğaleri** *atn.*, **eşabğaleri** *ark.* arasına dökülmüş.
- **eşǩabğalu** *atn.*, **eşabğalu** *ark.* (bir çırpıda sayılamaz katı nesneler için) arasına dökmek. caris helva keşǩabğu. ekmeğin arasına helva döktü, koydu.
- **eşǩacinu** *atn.*, **eşacinu** *ark.* **1**. arasına yatmak. bozopes keşǩvacinu: kızların arasına yattı. **2**. arasına yatırmak. a biçi keşǩucinu: arasına bir erkek yatırdı. **3**. arasına, ortasına devirmek, yıkmak.
- **eşǩaçxalu** *atn.*, **eşaçxamu** *ark.* içini çalkalamak, yıkamak. ǩuǩma eşǩaçxu: güğümün içini yıkadı, içini çalkaladı.
- **eşǩaçodinu** *atn.*, **eşaçodinu** *ark.* içindekileri bitirmek.
- **eşǩaçirdu** *atn.*, **eşaçǩidu** *ark.* arasından yırtmak, arsını yırtmak. çitabi eşǩaçirdu. kitabın arasını yırttı.
- **eşǩadgalu** *atn.*, **eşadgamu** *ark.* arasına ya da ortasına koymak, eklemek. kçe porças uça mbela keşǩu*dgu:* beyaz gömleğin orta yerine siyah bez koydu, ekledi.
- **eşǩağmalu** *atn.*, **eşağmalu** *ark.* (cansız varlıklar için) yukarya çıkarmak. orubaşe kva eşǩiğ*ams:* dereden taş çıkarıyor.
- **eşǩaxaru** *atn.*, **eşaxaru** *ark.* **1**. *atn.* arasını tırnaklamak. **2**. *ark.* arasını yırtmak.
- **eşǩaxaʒu** *atn.* arasını kazımak. bu3xapete caris eşǩuxaʒu: ekmeğin arasını tırnakları ile kazıdı.
- **eşǩaxedinu**, **eşǩaxedu** *atn.*, **eşaxedu**, **eşaxedinu** *ark.* arasına oturmak. biçepe oşǩendas keşǩaxedu. erkeklerin arasına oturdu.
- **eşǩaxťimu**, **eşǩolva** *atn.*, **eşaxtimu**, **eşolu** *ark.* (uzak ve dik bir yerde) çıkmak.

- **eşǩaxunu** *atn.*, **eşaxunu** *ark.* araya ya da ortaya oturtmak. bozopek biǯi koǩoşǩixun*es:* kızlar aralarına erkeği oturttular.
- **eşǩaxuťoru** *atn.* arasını kesmek (saç vs. kılcal varlıklar için). toma eşǩuxuťoru. saçını arasından kesti.
- **eşǩaǩitxu** *atn.*, **eşaǩitxu** *ark.* derinden soruşturmak, araştırmak. him dulya eşǩiǩitx*ams:* o işi derinden soruşturuyor.
- **eşǩaǩoderi** *atn.*, **eşaǩoderi** *ark.* arasına bölme konmuş, arası örülmek suretiyle bölünmüş.
- **eşǩaǩoderi** *atn.*, **eşaǩoderi** *ark.* arasına bölme konmuş, arası örülmek suretiyle bölünmüş. eşǩaǩoderi oxori. arasına bölme konulmuş ev.
- **eşǩaǩodu** *atn.*, **eşaǩodu** *ark.* arasına ya da ortasına bölme koymak. oxori eşǩapǩodit. evi böldük, evin arasına bölmeler koyduk.
- **eşǩaǩvatu** *atn.*, **eşaǩvatu** *ark.* arasını kesmek, arasından kesmek. a ǩiti eşǩikvatu: bir parmağını aradan kesti.
- **eşǩancğonu** *atn.*, **eşancğonu** *ark.* yukarıya göndermek. noğaşe mcumu eşǩancğomu. çarşıdan yukarı doğru (köye) tuz gönderdi.
- **eşǩançanu**, **eşǩaçanu** *atn.*, **eşaçanu** *ark.* ortasında, arasında bitmek. jur nca oşǩendas a mşǩvela keşǩinçanu. iki ağacın arsına bir fidan bitti.
- **eşǩanťalu** *atn.*, **eşanťalu** *ark.* **1**. arasına ya da ortasına katmak. kormepes mamuli keşǩunťa*lu:* tavukların arasına horoz kattı. **2**. arasına ya da ortasına katılmak.
- **eşǩapinu** *atn.*, **eşapinu** *ark.* yukarıya doğru sürmek, yaymak, sermek. pucepe oxorişe keşǩupinu: inekleri aşağıdan eve doğru çıkardı.
- **eşǩapsalu** *atn.*, **eşapsalu** *ark.* arasına işemek. nçalapunas eşǩapsu. samanlığın arasına işedi.
- **eşǩasťulinu** *atn.*, **eşastvinu** *ark.* arasına ya da arasından kaydırmak.
- **eşǩasťvalu** *atn.*, **eşastvalu** *ark.* **1**. yukarıya doğru kaymak, yukarıya doğru kayıp çıkamak. **2**. arasından kaymak.
- **eşǩasvalu** *atn.*, **eşasvalu** *ark.* **1**. arasına sürmek. **2**. arasına sürünmek.
- **eşǩatoru** *atn.*, **eşatoru** *ark.* yukarı çekmek, çekip almak. dolozuťu svaşe eşǩaptori. içine düştüğü yerden çekip aldım.
- **eşǩaťaxeri** *atn.*, **eşaťaxeri** *ark.* arası kırılmış, ortası kırılmış.
- **eşǩaťaxinu** *atn.*, **eşaťaxinu** *ark.* arasını kırmak, kırarak oymak.
- **eşǩaťaxu** *atn.*, **eşaťaxu** *ark.* arasını ya da ortasını kırmak. ǩoda eşǩaťaxu: duvarın arasını kırdı. dudi eşǩuťaxu: başının ortasını, arasını kırdı.
- **eşǩayonu** *atn.*, **eşayonu** *ark.* (kendi başına gidemeyen canlı varlıklar için) yukarıya götürmek. opuťeşe puci keşǩeviyoni. köye ineği çıkarttım.
- **eşǩazgvalu** *atn.*, **eşažgvalu** *ark.* arasına pislemek. tipepunas eşǩazgu. çimenlerin arasına sıçtı.
- **eşǩaʒalu** *atn.*, **eşaʒǩamu** *ark.* arasından çekip almak, arasından çıkarmak, arasını çıkarmak, sökmek.
- **eşǩaʒelimu** *atn.*, **eşaʒǩomilu** *ark.* yukarıya doğru bakmak. germa tere eşǩaʒes: dağa doğru bakıyor.
- **eşǩolva** *atn.*, **eşaxtimu** *ark.* yukarı çıkmak. germaşe eşǩulun: dağa çıkıyor. tuden do eşǩulun: alttan çıkıyor.
- **eşǩoru** *atn.*, **eǯǩoru** *ark.* alttan, dipten biçmek. nca eşǩoru. ağacı kökünden biçti.
- **eşǩulineri** *atn.,* **enťro3ineri** *ark.* yıkılmış ağaç vs.(dış etki ile).
- **eşǩulineri** *atn.*, **enťro3ineri** *ark.* yerinden sökülüp kalkmış, yıkılmış.
- **eşǩulinu** *atn.*, **enťro3inu** *ark.* dibinden yıkmak, devirmek. nca eyoşǩulinu: ağacı yıktı, devirdi.

- **Eşǩundu arş., eçkindu** vi., **dosvalu** atn. aniden yerden bitmek, birdenbire ortaya (yerden) çıkmak.
- **eşǩvalu** *atn.* **entro3u** *ark.* kökten devrilmek, yıkılmak. nca eya*şǩu:* ağaç devrildi.
- **eşǩveri** *atn.*, **entra3eri** *ark.* dibinden yıkılmış, devrilmiş. eşǩveri mbuli. kökten yıkılmış kiraz ağacı.
- **eşo** *xp.*, **heşo** *ark.*, **hişo** *atn.* öyle. *eşo mot ikip!* öyle yapma!
- **eşomçinu** *ark.*, **omçinu** iletmek, haber vermek. ambari eşumçinu:
- **eşvanu** nefes almak. şuri var emaşvanen. nefes alamıyorum.
- **etfalu**, **eyotfalu** üstünü örtmek, üstünü kapamak. otvas bedarva keyutu: çatıya 'kiremit' örttü.
- **etoru** yukarı çekmek. xepeşe demiǩaçu do tijin emtoru. ellerimden tutup yukarı kaldırdı. iştoni eyitoru. donunu yukarı çekti.
- **etaxeri** dipten kırılmış, kökten kırılmış. etaxeri nca. kökten kırılmış ağaç.
- **etaxu 1**. kökten kırmak, dipten kırmak. ixik nca etaxu: rüzgâr ağacı kökten kırdı. **2**. kökten, dipten kırılmak. nca etroxu: ağaç kökten kırıldı.
- **etalu**, **eyotalu 2**. üzerine salmak, üzerine doğru bırakmak. ʒǩari zenis eyutu: suyu düzlüğün üzerine bıraktı.
- **etalu**, **eyotalu** *atn.*, **moxvadu** *ark.* **1**. *mec.* rastlamak, denk gelmek, bir iş üstünde yakalamak. nca nixiyamtuşa evati. ağaç çalarken üstüne geldim, rastladım.
- **etoçu**, **eyotoçu** *atn.*, **etǩoçu** *ark.* alttan üste fırlatmak, yukarı doğru atmak, yukarı doğru kopmak. otva tere a kva keyotoçu: çatıya doğru bir taş fırlattı. bu3xa emitǩoçu: tırnağım attı.
- **etonu**, **entonu 1**. suyun altından suyun üstüne çıkmak. zuğas evitoni. denizde suyun üstüne çıktım. **2**. suyun yukarı kaldırması. ʒaik emtonu. su beni yüzeye çıkardı.
- **eveleri**, **eyoleri** *atn.*, **eleri** *ark.* **1**. kopup yukarı çıkmış. eveleri pi3*ari:* yukarıya doğru kopup çıkmış tahta. **2**. normal davranışının dışına çıkmış, hayLazlaşmış.
- **evelu** *atn.*, **elu** *ark.* **1**. yukarıya doğru kopmak. bu3xa emive*lu:* tırnğım kalktı. **2**. *atn., mec.* normal davranışların dışına çıkmak, davranışlarda aşırıya kaçmak, hayLazlaşmak. bere keyove*lu:* çocuk normalinden çok hayLazlaştı.
- **evro** *ark.*, **evre** *atn.* kıble rüzgârı. *evro ren andğa, çonçi var ikosen:* kıble rüzgârı var bugün, kuru yaprak süpürülmez.
- **eya** *xp.*, **heya** *vi.*, **him** *atn.*, **hemu** *ark.* o. *eya momçi.* onu ver.
- **e'yi** efendim, sesle yapılan çağrıya cevap verme.
- **eyobalu**, **eyobamu** üstüne dökmek, üstüne asmak. sapules ʒǩari keyob*es:* mezarın üzerine su döktüler. dudis ʒǩai keyob*es:* başına su döktüler.
- **eyobažgu**, **eyobazgu**, **ebazgu** üstüne basmak. mjabus keyobazgu. kurbağanın üstüne bastı.
- **eyoberi** üstüne dökülmüş. ʒǩai eyob*eri:* üzerine su dökülmüş.
- **eyobğalu 1**. üstüne dökmek (bir çırpıda sayılamaz katı varlıklar için). ğureris leta keyobğ*es:* ölünün üstüne toprak döktüler. **2**. *mec.* üstüne üstüne gitmek, üzerine varmak, yüklenmek. sǩiri muşis opşa eyabğu. oğluna çok yüklendi, üzerine çok vardı. mo eyomabğet, meviǩaçe. üzerime varmayın, beni sıkıştırmayım, bunalıyorum.
- eyobğeri **üstüne dökülmüş (bir çırpıda sayılamaz katı varlıklar için)**. **leta eyobğeri ǩundi**. **üstüne toprak dökülmüş pislik**.
- **eyoburderi** *atn.* üzeri buruşmuş, üzeri buruşuk (sıvılar için). eyoburderi mjalva. üzeri buruşmuş süt.
- **eyoburdu** *atn.* üzeri buruşmak, büzüşmek. mjalva keyoburdu. sütün üzeri buruştu, büzüştü.
- **eyocineri** üzerine yatmış, abanmış, yıkılmış, devrilmiş. laǩi beres eyocineri ži*res:* köpeği çocuğun üzerine yatmış halde buldular.

- **eyocinu 1**. üzerine yatmak. tipepes keyicinu: çimenlerin üzerine yattı. oncires eyoncas: yatağın üzerinde yatıyor. **2**. üzerine yatırmak. a didi nca onas keyocinu: büyük bir ağacı tarlanın üzerine yatırdı, devirip yatırdı. **3**. üzerine abanmak. ǩoçis keyacinu: adamın üzerine abandı, yattı.
- **eyoçilu**, **ceçilu** *atn.*, **geçilu** *vi.* (erkekler için) üstüne evlenmek, kuma getirmek, üzerine evlenmek. xoržamuşis keyaçi*lu:* karısının üzerine evlendi.
- **eyoçvalu** *atn.* **1**. üstünü açmak. tenceres ǩapaği eyoçu: tencerenin kapağını açtı. **2**. üstü açılmak. beres yoğani eyaçu. çocuğun üzerinden yorgan açıldı.
- **eyoçveri** *atn.* üstü açılmış, üstü açık. bere eyoçveri ncas: çocuk üzeri açık yatıyor.
- **eyoç̌apxu** üstüne çarpmak. dudis xe keyoç̌apxu: başına elini vurdu.
- **eyoç̌irderi** *atn.*, **eyoç̌ǩideri** *ark.* **1**. *atn.* üstü yırtılmış, yırtılarak açılmış. **2**. *ark.* üstüne vurulmuş, çarpılmış.
- **eyoç̌irdu** *atn.*, **eyoç̌ǩidu** *ark.* **1**. *atn.* üstünü yırtmak. karťali eyoç̌irdu. mektubun üstünü açtı, üstünü yırttı. **2**. *atn.* üstü yırtılmak. **3**. *ark.* üzerine vurmak, çarpmak. xe sťolis keyeboç̌ǩ*idi:* elimi masanın üzerine çarptım, vurdum.
- **eyoç̌opinapu**, **eç̌opinapu** aldırmak. baba şkimis a ʒendeç̌i keyevoç̌opinapi. babama bir çorap aldırdım.
- **eyodgalu 1**. üstüne koymak. piliťas ç̌urç̌i keyo*dgu:* sobanın üstüne kazanı koydu. **2**. kat atmak. oxoris majurani ǩaťi keyo*dgu:* evin üzerine ikinci katı attı.
- **eyodgeri**, **eyodgaleri** üstüne koyulmuş. ǩeras ǩaʒi eyodg*eri:* ocağın üzerine koyulmuş kap.
- **eyodvalu 1**. üstüne koymak. *nçai onabure*, *ǩalatis keyodu.* çay makasını sepetin üstüne koydu. **2**. *mec.* (suç) üstüne atmak. *ǩoçi doʒames do ma keyomodves:* adam vurup benim üzerime attılar. *mo ulu*, *a mutxa diyas ťo si keyogdvanere:* gitme, bir şey olur da senin üstüne atarlar.
- **eyodveri** üstüne konmuş, koyulmuş. *tiz eyodveri:* başının üzerine konmuş.
- **eyoxedineri 1**. üstüne oturmuş. kvas eyoxedin*eri:* taşın üstüne oturmuş. **2**. üstüne oturarak. n3xeniz eyoxuneri raǩani moyi*lu:* atın üzerine oturmuş tepeyi aştı.
- **eyoxedinu**, **eyoxedu 1**. üstüne oturmak. oncires keyoxedu. yatağın üzerine oturdu. **2**. *atn., mec.* tepesi atmak, aşırı öfkelenmek, fıttırmak. mogorams domagurus ma keyopxedi. bana küfrettiğini duyunca tepem attı.
- **eyoxomberi** üstü kurumuş.
- **eyoxombu** üstü kurumak. tipepes ti eyuxombu. çimenlerin tepeleri, üst kısımları kurudu.
- **eyoxtimu**, **eyolva 1**. üstüne çıkmak. n3aşe kexťu: göğe çıktı. **2**. yukarı tırmanmak. ncas kexťu: ağaca tırmandı.
- **eyoxuneri 1**. üzerine oturtulmuş. otfas eyoxun*eri:* çatıya oturmuş. **2**. salınmış, bırakılmış, serbest bırakılmış. gzas ʒǩai eyoxuneri na*şǩu:* suyu yolun üzerine salınmış bıraktı. **2**. *mec.* aklını kaçırmış, kafayı yemiş, üşütük, aşırı öfkeli. nosi eyoxuneri ǩoçi nak iyonamt. aklını kaçırmış adamı nereye götürüyorsunuz?
- **eyoxunu 1**. üzerine oturtmak. ǩaťu dudis keyixunu. kediyi kendi başına oturttu. **2**. salmak, üzerine salmak. gza do ʒale ʒǩai keyoxunu. yoldan aşağıya suyu saldı. n3xenimuşi livadi do ʒale keyoxunu. atını bahçeden aşağı saldı. **3**. *atn., mec.* kafayı yemek, aklını kaçırmak. a himus nosi uğuťu, himukti keyoxunu. bir onun aklı vardı, o da kafayı yedi.
- **eyoxuťoru** *atn.* üzerini kırkmak, kesmek (saç ve kıl için). *nçayi jin do jin eyoxuťoru.* çayı üstten kırktı.
- **eyoxvalu** üzerini sökmek, yıkmak, bozmak. otva eyoxu: çatıyı söktü, üzerini açtı.
- **eyoxvaťu** üstünü kemirmek. m3xviťurak lupes dudi eyuxvaťu: tavşan lahanaların tepesini yedi.

- **eyoxveri** üzeri sökülmüş, açılmış. otfa eyoxveri oxoris xe*ran:* çatısı sökülmüş evde oturuyorlar.
- **eyojguru** *atn.* üstünü yakmak. *mturik nçayepe eyojguru:* kar çayların üzerini yaktı.
- **eyokotu**, **eyokoť u 1**. üstüne katlamak, üzerine doğru katlamak. **2**. tokat vurmak (ensesine ya da başına vs.). ǩoťulas keyokotu: ensesine tokat patlattı, ensesine vurdu.
- **eyoǩaçu**, **eyokaçu** üzerine doğru tutmak. *xepe daçxuris keyoǩaçu.* ellerini ateşin üzerine doğru tuttu.
- **eyoǩore3xu**, **eyoǩoro3xu** olanın üzerine saymak.
- **eyoǩumuleri** üst üste konmuş, yığın yapılmış, iyice tepelenmiş. *nçayite eyoǩumuleri araba*. çayla üzeri yiğin yapılmış araba.
- **eyoǩumulu** üst üste yığmak, iyice yığıp tepelemek, yığın yapmak. axiri p̌ici puşǩundite keyoǩumulu: ahırın önünü hayvan gübresi yığını haline getirdi, hayvan gübresi ile tepeledi.
- **eyolu** üzerine düşmek. bere daçxuris keyo*lu:* çocuk ateşin üzerine düştü.
- **eyolveri**, **elveri** *atn.* üzerine çıkılmış. ncas eyolv*eri:* ağaca çıkılmış.
- **eyonçxalu**, **eyoragadu** *mec.* konuşma sırasında ölçüyü kaçırıp olur olmaz ya da gereksiz şeyleri söylemek, çok ve gereksiz konuşmak. p̌ici var aǩaçen, mi na orťasere şǩala keyonçxal*ams:* ağzını tutamıyor kim olursa olsun ölçüsüzce konuşuyor.
- **eyondvalu** *atn.* görevlendirmek, sorumluluk yüklemek.
- **eyondveri** sorumluluğu üzerine almış, yüklenmiş. dulyape ma eyondveri vore. işleri kendim üzerime almışım.
- **eyonktalu** üzerine akmak, üzerine boşalmak, rengini aktarmak. porças mç̌ita eyanktu: gömleğe kırmızı bulaştı. dvagurus ini ʒai eyanktu: duyunca üzerine soğuk sular boşaldı.
- **eyonkteri**, **enkteri** kçes, skiťa eyonkt*eri:* beyaza sarı bulaştı.
- **eyonťoru**, **enťoru** yukarı kaldırmak, yukarı çekmek. a m3iǩa eyonťori. biraz yukarı çek, kaldır.
- **eyonʒineri** *atn.* üzerine eritilmiş. mçiri eyonʒin*eri:* üzerine bal mumu eritilmiş.
- **eyonʒinu** *atn.*, **endğulinu** *ark.* üzerine eritmek. nazari ağodu ya do mçiri eyunʒinaman. nazar değdi diye bal mumunu üzerine eritiyorlar.
- **eyopordu** üstüne titremek. berepe muşis eyopordun. çocuklarının üzerine titriyor.
- **eyopsalu** üzerine işemek. nçayepes eyopsu. çayların üzerine işedi.
- **eyopşalu** üzerine doldurup tamamlamak, tepeye kadar doldurmak. nçayi doloğeri ǩalati meçamate keyopşu. çay doldurulmuş sepeti ot ile iyice tepeledi, üstüne ot ekleyerek tepeledi.
- **eyopşeri** üzerine doldurulup tamamlanmış, tepelenmiş.
- **eyorçala** *atn.*, **erçapule** *arş.*, **meşarçale** *ark.* çartaf. oncires eyorçala var eyorçun. yatağın üzerine çartaf serilmemiş.
- **eyorçalu** üzerine sermek, üzerini örtmek. pavri keyorçu. üzerine yaprak serdi, örttü.
- **eyorçeri** üzerine serilmiş. pavri eyorç*eri:* üzerine yaprak serdi.
- **eyosťiǩu** *atn., mec.* hafif bir tokat vurmak. ǩoťulas a keyosťi*ǩu:* ensesine bir tokat vurdu.
- **eyosťulinu** *atn.*, **eyostvalinu**, **eyostvinu** *ark.* üzerinden kaydırmak. ineri jin ǩaleşe eyosťulinu: buzun üzerinden kaydırdı.
- **eyosťvalu**, **eyostvalu** üzerinden kaymak. ineri jin ǩaleşe eyosťu: buzun üzerinden kaydı.
- **eyosvalu** üstüne sürmek. caris karaǩi eyusums: ekmeğin üzerine yağ sürüyor.
- **eyosvaru** üste dizmek, üstüne dizmek, sıralamak. çitabepe sťolis keyosv*ari:* kitapları masanın üzerine diz.

- **eyoşǩomeri** *atn.*, **eyoçǩomeri** *ark.* üzerine yenmiş. kapça geçveris meyaperi eyoçǩomeri kebiseli. 'hamsi geçverinin' üstüne yoğurt yeyip kalktım.
- **eyoşǩomu** *atn.*, **eyoçǩomu** *ark.* üstüne yemek. lus termoni keyoşǩomu. lahananın üstüne 'termoni' yedi.
- **eyoşǩoru** *atn.*, **eyoçǩoru** *ark.* üstünü, biçmek, kesmek. çuvali eyoşǩoru. çuvalın tepesini kesti.
- **eyoşǩulinu**, **eşǩulinu** *atn.*, **eyonťro3inu** *ark.* kökünden yıkmak, devirmek. cumalepek nca nomşares do eyoşǩulin*es:* kardeşler ağacı itip devirdiler.
- **eyoşǩvalu**, **eşǩvalu** *atn.* **eyoşkvalu** *ark.* üstüne çıkarmak, çıkmasına izin vermek. otvaşe keyo*şǩu:* çatıya çıkarttı.
- **eyoşvanu**, **eşvanu 1**. içeri çekmek (nefes için). şuri eşvanums: nefesi içine çekiyor. **2**. *atn.* burnunu çekmek. çxindi eyişvan*ams:* burnunu çekiyor.
- **eyotanu** üzerine ışık tutmak. livadis çona eyotan*ams:* tarlanın üzerine ışık tutuyor.
- **eyotfalu** *atn.*, **eyotfamu** *ark.* üstünü örtmek, kapamak. ğureris eyorçala keyutf*es:* ölünün üzerine çartaf örttüler. **2**. örtünmek, kapanmak.
- **eyoťaxeri** üzerine kırılmış.
- **eyoťaxu 1**. üstüne kırmak, üstünde kırmak. dudis makvali keyoťaxu: başının üstüne yumurtayı kırdı. **2**. üstü ya da tepesi kırılmak. ǩvan3as dudi keyuťroxu: testinin tepesi kırıldı.
- **eyoťoçu** *atn.*, eyo**ťǩoçu** *ark.* üstüne fırlatmak, atmak. *xvi ťi xva ťape on3xenis keyo ťoçu:* kıvır zıvırları tavan arasına attı.
- **eyoťonu**, **eťonu** suyun yüzeyine çıkmak.
- **eyoťorinu** *atn.*, **eyoťǩorinu** *ark.* üstüne yellenmek.
- **eyoťroxu 1**. üstüne ya da üzerine kırılmak. n3a dudis keyoťroxu: gök başına kırıldı.
- **eyoveleri** *atn., mec.* üşütük.
- **eyovelu**, **eyolu 1**. üstü çıkmak, tepesi çıkmak. **2**. *atn., mec.* bir konuşma ya da davranışta ölçüyü kaçırmak, taşkınlık yapmak. oxap̌ru var uşǩun yeine keyovel*ams:* konuşmasını bilmiyor, hemen taşkınlık yapıyor.
- **eyoǯalu** *atn.*, **eyoǯǩamu** *ark.* **1**. üstünü açmak. eyotraga eyoǯu: üstünden kapağı açtı. **2**. yukarı çekmek, çektirmek. ǩibri eyoǯapu. dişini çektirdi.
- **eyoǯelimu** *atn.*, **eyoǯǩomilu** *ark.* üstüne bakmak. otvas eyoǯes: çatının üstüne bakıyor. oxori muşik zuğas eyoǯes: evi üstten denize bakıyor.
- **ezazile** *arş.* azrail. *ezazile na mega ťasen:* sana azrail çarpsın.
- **ezdalu 2**. muhafaza etmek, saklamak. limcineri cari emizdi. bana akşam yemeğini sakla.
- **ezdalu**, **eyozdalu 1**. yukarı çekmek, kaldırmak.
- **ezderi**, **ezdaleri** saklı, muhafaza altında. oxori nǩola ezderi vore. evin anahtarını saklamışım, muhafaza etmişim. parape muşi ezd*ams:* paralarını saklıyor.
- **ezdimu** bir şeyi almak. skidalaşen ma na mançen ka ebzdi, ma am dunias em duniaş derdi var bzdi (xasan xelimişi). yaşamdan bana düşeni aldım, ben bu dünyada öteki dünyanın derdini çekmedim.
- **ezmoce ožiru** rüya görmek. ǩaťa limcis xavi ezmocepe bžirem. her gece kötü rüyalar görüyorum.
- **ezmoce**, **izmoce** rüya. ezmoces si gžiri. rüyada seni gördüm.
- **eǯaçǩoreri** *ark.*, **eǯoşǩoreri** *atn.* altı biçilmiş.
- **eǯaçǩoru** *ark.*, **eǯoşǩoru** *atn.* altını biçmek.
- **eǯagnapu** *vi.* gizliden gizliye yapılan bir işin istenmiyen biri tarafından öğrenilesi, duyulması fiili. *ťǩobaşe na p̌i dulyape noğame çkimis soti keǯagnasen ma do dido maşkurinen.* gizlice yaptığım işlerin kocam tarafından duyulmasından çok korkuyorum.

- **eʒalu** *atn.*, **eʒǩamu** *ark.* yukarı doğru çekmek, sökmek, çekmek. ǩibri eʒ*ams:* diş çekiyor. mşǩvelape doʒu: fidanları söktü.
- **eʒaťǩobu** *ark.*, **eʒoťobu** *atn.* kaçınmak, gizlenmek, gölgesine sığınmak.
- **eʒeri** *atn.*, **eʒǩeri** *ark.* çekilmiş, sökülmüş. eʒeri ǩibri. çekilmiş diş.
- **eʒeri** çekilmiş, sökülmüş. ǩibri eʒ*eri:* dişi çekilmiş.
- **eʒilu** alel acele toplamak, üstün körü toplamak, üst tarafından toplamak. nçayepe asvacis epʒilit. çayları üstün körü topladık.
- **eʒimbru** *ark.*, **oʒimlu** *atn.* (göz için) çapaklanmak. tolepe emaʒimbru. gözlerim çapaklandı.
- **eʒǩamu** *ark.*, **eʒalu** *atn.* yukarı doğru çekmek, sökmek, çekmek. ǩibiri yuʒǩ*ams:* onun dişini çekiyor. mşǩvelape doʒ*ǩu:* fidanları söktü.
- **eʒǩeri** *ark.*, **eʒeri** *atn.* çekilmiş, sökülmüş. eʒǩeri ǩibri. çekilmiş diş.
- **eʒǩomilu** *ark.*, **eǩoʒelimu** *atn.* **1**. üste doğru bakmak. n3as eiʒǩen. göğe bakıyor.
- **eʒobalu 1**. altına dökmek. piliťas ʒǩai keʒobu. sobanın altına su döktü. **2**. altına dökülmek. tude ʒǩai keʒibu. altına su döküldü.
- **eʒobalu 3**. kapmak, omuzlamak, sırtlamak. gzas na žiru ǩaťu keʒibu do mendiyonu. yolda gördüğü kediyi kapıp götürdü.
- **eʒobaru** alttan esmek, altından esmek. neǩna tudeşe ixi eʒobas: kapının altından rüzgâr esiyor.
- **eʒoberi 1**. altına dökülmüş (sıvı). mjalva eʒob*eri:* altına dökülmüş süt.
- **eʒoberi 1**. omuzlanılmış, sırtlanmış. nca eʒoberi uluťu: ağacı sırtlamış gidiyordu.
- **eʒobğalu** altına dökmek (katı). nežepe piliťas keʒobğu. cevizleri sobanın altına döktü.
- **eʒobğeri** altına dökülmüş (katı). dişǩa eʒobğeri kox*es:* altına odun dökülmüş halde oturuyor.
- **eʒocineri 1**. altında yatmış. tamlis eʒocineri ndğalepe goluťoçu: çalının altına yatmış günler geçirdi. **2**. altına yatarak.
- **eʒocinu 1**. altına yatmak. ǩaťu ǩulis keʒicinu: kedi iskemlenin altına yattı. **2**. alttan dayanmak, alttan desteklemek. otxo ǩoçi ncas keʒvacines do var eyaǩozd*es:* dört adam ağacın altına dayandılar ama kaldıramadılar. **3**. *mec.* desteklemek, dayanak vermek.
- **eʒoçaderi** *atn.*, **eʒoçǩaderi** *ark.* altına çakılmış.
- **eʒoçadu** *atn.*, **eʒoçǩadu** *ark.* altını çakmak, altına çakmak, altından çakmak. otvas pi3ari keʒuçadu. çatının altına tahta çaktı.
- **eʒoçapxu** *atn.* altına çarpmak, altından çarpmak, vurmak. mundis xe keʒuçapxu: kıçına elini vurdu.
- **eʒoçinaxeri** altında ezilmiş.
- **eʒoçinaxu 1**. altında ezilmek. ncas keʒiçinaxu: ağacın altında ezildi. **2**. altında ezmek.
- **eʒoçǩaderi** *ark.*, **eʒoçaderi** *atn.* altına çakılmış.
- **eʒoçǩadu** *ark.*, **eʒoçadu** *atn.* altını çakmak, altına çakmak, altından çakmak.
- **eʒodageri** altı kesilmiş, çentilmiş.
- **eʒodagu** altını dilimlemek, altından dilimlemek, altını kesmek.
- **eʒodgalu 1**. altına koymak. mundis ǩuli keʒu*dgu:* kıçının altına iskemleyi koydu. **2**. *atn., mec.* suçu altına koymak, suçu üstüne atmak, başkasına bulaştırmak. iri ǩale dolozgu do moxťu ma keʒemi*dgu:* her tarafa pisledi sonra gelip benim altıma koydu.
- **eʒodgeri** altına konulmuş. ʒǩaris eʒodgeri ǩuǩma. suyun altına konulmuş güğüm.
- **eʒodgitinu** *ark.*, **eʒogutineri** *atn.* altına girmiş, altında tünemiş.
- **eʒodvalu** altına koymak, yerleştirmek. ʒendeçepe ʒais keʒ*udu:* çorapları suyun altına koydu.
- **eʒodveri**, **eʒodvaleri** altına yerleştirilmiş, konulmuş.
- **eʒogutineri** altında durmuş.

- **eǯogutineri** *atn.*, **eǯodgitinu** *ark.* altına girmiş, altında tünemiş.
- **eǯogutinu** *atn.*, **eǯodgitinu** *ark.* altında durmak. mç̆imas keǯugutu: yağmurun altında durdu.
- eǯogzalu **altında yürümek**.
- **eǯogzalu** *atn.*, **eǯogzamu** *ark.* altına yakmak. ç̆urç̆is daçxuri keǯugzu. kazanın altına ateş yaktı.
- **eǯogzeri** altına yakılmış, altında yakılmış.
- **eǯoğareri** altı çizilmiş.
- **eǯoğaru** altını çizmek. ç̆eris noşk̆erite keǯuğ*aru:* tavanın altını kömürle çizdi.
- **eǯoğmaleri** altından dolanmış, altından geçirilmiş.
- **eǯoğmalu** *atn.***,** *vi.***, eǯomalu** *ark.* **1**. altından dolamak, altından geçirmek. kvas xe keǯuğu. taşın altına elini doladı. **2**. altına dolanmak, dolaşmak. berepe k̆uçxes keǯemağu. çocuklar ayağıma dolandı.
- **eǯoğureri** altında ölmüş, öldürülmüş.
- **eǯoğurinu** altında öldürmek.
- **eǯoğuru** altında ölmek. nca tuden k̆ale keǯoğ*uru:* ağacın altında ölmek.
- **eǯoxareri 1**. *atn.* alt tarafı yarılmış. **2**. *vi.* alt tarafı yırtılmış.
- **eǯoxaru 1**. *atn.* (esnek varlıklar için) altını yarmak. **2**. *vi.* altını yırtmak, dibini yırtmak.
- **eǯoxedinu**, **eǯoxedu** altına oturmak. mç̆imas keǯuxedu. yağmurun altına oturdu.
- **eǯoxtimu**, **eǯolva**, **eǯulu 1**. altına girmek. nca tuden k̆ale keǯoxt̆u: ağacın altına girdi. **2**. *mec.* köküne girişmek.
- **eǯoxuneri** altında oturmuş.
- **eǯoxunu** altına oturtmak. bere mç̆imas keǯuxunu. çocuğu yağmurun altına oturttu.
- **eǯoxvat̆eri** altı kemirilmiş.
- **eǯoxvat̆u** altını kemirmek. emxuk lupes cici keǯuxvat̆u: köstebek lahanaların kökünü kemirdi.
- **eǯokfinu** *ark.*, **eǯoklimu** *atn.* meyve ya da bazı ağaç türlerinin altından diken vb. bitkileri keserek temizlemek. ntxirepes tudele keǯunkfinu: fındıkların altını temizledi.
- **eǯoklimu** *atn.*, **eǯokfinu**, **eǯoğaru** *ark.* meyve ya da bazı ağaç türlerinin altından diken vb. bitkileri keserek temizlemek. m3xulepes na ort̆u danžepe keǯevuklimi. armutların altındaki dikenleri kestim, temizledim.
- **eǯokotu** *atn.*, **eǯokot̆u** *ark.* altnı katlamak, altına katlamak, kıvırmak. k̆uçxe keǯikotu: ayağını altına kıvırdı. k̆at̆uk k̆udeli keǯikotu: kedi kuyruğunu altına katladı.
- **eǯokot̆eri** *ark.*, **eǯokoteri** *atn.* altına katlanmış, altına kıvrılmış. k̆udeli eǯokoteri k̆at̆u: kuyruğunu altına katlamış kedi.
- **eǯok̆açeri**, **eǯokaçeri** altından tutup kaldırarak, yukarı kaldırarak.
- **eǯok̆açu**, **eǯokaçu 1**. tutup yukarı kaldırmak, yukarıya doğru tutmak. bere keǯik̆açu. çocuğu tutup yukarı kaldırdı. **2**. *mec.* gürültü ve bağırtıdan ortalığı havaya kaldırmak. berepek mektebi keǯik̆aç*es:* çocuklar gürültü ile okulu havaya kaldırdılar.
- **eǯok̆aneri** yukarı atarak, fırlatarak.
- **eǯok̆anu**, **eǯonk̆anu** yukarı doğru atmak, havaya atmak, yukarı fırlatmak. xelebate kudi keǯok̆anu. sevinçten fesini havaya attı, fırlattı
- **eǯok̆ap̆ineri** yukarı zıplayarak.
- **eǯok̆ap̆inu 1**. yukarı atlamak, yukarı fırlamak, havaya zıplamak. şk̆urinate n3aşa keǯuk̆ap̆u. korkudan göğe fırladı. **2**. *mec.* kızgınlıktan havaya zıplamak, aniden parlamak. moxt̆u dvagurus keǯuk̆ap̆u. geldiğini duyunca çok kızdı, kızgınlıktan havaya zıpladı.
- **eǯok̆fineri**, **eǯoğareri** *ark.*, **eǯok̆limeri** *atn.* altı yabani otlardan vs. temizlenmiş.
- **eǯok̆oreri** altına bağlanmış. mbela mundis eǯok̆or*eri:* altına bez bağlanmış.
- **eǯok̆oru** altına bağlamak, altını bağlamak. mundis mbela keǯuk̆oru. kıçına bez bağladı.

- **eʒolva** *atn.*, **eʒoxtimu** *xp.* **1**. altına girmek, alta girmek. onçvalu şeni pucis keʒva*lu:* sağmak için ineğin altına girdi. ǩibris ini keʒoma*lu:* dişime soğuk girdi. **2**. *mec.* köküne girişmek, rahatsız etmek, sataşmak. iktu iktu xolo ma keʒoma*lu:* döndü dolaştı yine gelip bana sataştı.
- **eʒomgutu** *atn.*, **eʒodgitu** *ark.* altına girmek, altında tünemek. mçima moxťas nca tude eʒimguten. yağmur gelince ağacın altına tünüyor.
- **eʒomxaneri** altına destek verilmiş, altına dayanmış.
- **eʒomxanu** *atn.*, **eʒomxvinu** *ark.* **1**. altına destek koymak, altından dayanak vermek. oxoris basa keʒumxanu. evin altına dayanak verdi, destek koydu. **2**. *mec.* birine destek olmak, yardımcı olmak. p̌anda berepe şǩimis eʒovamxane. her zaman çocuklarıma destek oluyorum.
- **eʒongzalu**, **eʒogzamu** *ark.* **1**. altı tutuşmak. ç̌urç̌is keʒugzu. kazanın altına ateş taktı. **2**. tutuşmak, paniklemek. şǩurinate eʒvangzu. korkudan altı tutuştu, paniklemek.
- **eʒontxap̌u dontxap̌u** *atn.* **1**. hop oturup hop kalkmak. dvagurus eʒintxu dintxu: duyunca hop oturup hop kalktı. **2**. yerden yere vurmak. ç̌opu do eʒontxu dontxu: yakalayıp yerden yere vurdu.
- **eʒontxu 1**. alttan dürtmek, vurmak. *nuǩus mcixi keʒemintxu:* çeneme alttan yumruk vurdu. **2**. *mec.* alttan dürtmek.
- **eʒorçalu 1**. altına sermek. pucis buťǩa keʒurçu. ineğin altına yaprak serdi. **2**. altına serilmek.
- **eʒorçalu** altına sermek. pucis pavri keʒurçu. ineğin altına yaprak serdi.
- **eʒorçeri** altına serilmiş. pavri eʒorç*eri:* altına yaprak serilmiş.
- **eʒorgalu** altına dikmek. txombus neži keʒorgu. kızılağacın altına ceviz dikti.
- **eʒorgeri** altına dikilmiş. 3ipris eʒorgeri txombu. gürgen ağacının altına dikilmiş kızılağaç.
- **eʒoskideri** *ark.*, **eʒosǩuderi** *atn.* altta kalmış, alt kalmış.
- **eʒosǩudu** *atn.*, **eʒoskidu** *ark.* **2**. altında kalmak. kvas xepe keʒusǩ*udu:* elleri taşın altında kaldı. **2**. altta kalmak, alt kalmak. si tude mot eʒsǩudu*?* se niye altta kalıyorsun*?*
- **eʒosťvalu** *atn.* **eʒostvalu** *ark.* altından kaymak, altına kaymak. eʒosťun. altından kayıyor. eʒusťun*ams:* altına kayıyor, altından kaydırıyor.
- **eʒosvalu 1**. altına sürmek. **2**. sürünmek. ǩaťu ǩudeli sofras eʒvasven. kedinin kuyruğu sofranın altına sürünüyor. **3**. *mec.* kötü bir durumdan durumdan etkilenmek. ğura muşi var gomoç̌ondru, p̌anda eʒomasvalen. ölümünü unutamadım her zaman etkileniyorum.
- **eʒosvareri** altına dizilmiş. celaxunas dişǩa keʒosv*aru:* oturacağın altına odunu dizdi.
- **eʒosvaru** altına dizmek, altına sıralamak. dişǩape otvas keʒosv*aru:* odunları çatının altına dizdi, sıraladı.
- **eʒosveri** altına sürülmüş, alt tarafına sürülmüş.
- **eʒoşǩoreri** *atn.*, **eʒaç̌ǩoreri** *ark.* altı biçilmiş, alt tarafından biçilmiş.
- **eʒoşǩoru** *atn.*, **eʒaç̌ǩoru** *ark.* altını biçmek, alt tarafını biçmek.
- **eʒotanu** altına ışıl tutmak, altından ışık tutmak.
- **eʒoťaxeri 1**. altında kırılmış. **2**. altı kırılmış.
- **eʒoťaxu** altını kırmak, alttan kırmak. tudendo eʒoťax*ams:* alttan kırıyor. tuden ǩale eʒuťax*ams:* altını kırıyor.
- **eʒoťaleri** altına girmiş (sıvılar için).
- **eʒoťalu** altına bırakmak, altına salmak. ʒai keʒomať*es:* altımıza su kaçtı.
- **eʒoťǩoçu** *ark.*, **eʒoťoçu** *atn.* altına fırlatmak, altından fırlatmak. ʒendeç̌i celaxunas keʒuťoçu: çorabı sedirin altına fırlattı.
- **eʒoťǩorinu** *ark.*, **eʒoťorinu** *atn.* altına yellenmek.
- **eʒoťobu** *atn.*, **eʒaťǩobu** *ark.* kaçınmak, gizlenmek, gölgesine sığınmak.

- **eǯoťoçu** *atn.*, **eǯoťǩoçu** *ark.* altına fırlatmak, altından fırlatmak. ǯendeç̌i celaxunas keǯuťoçu: çorabı sedirin altına fırlattı.
- **eǯoťorinu** *atn.*, **eǯoťǩorinu** *ark.* altına yellenmek.
- **eǯoťroxu 1**. altnda kırılmak. boťriǩa kvas keǯoťroxu: şişe taşın altında kırıldı. **2**. altında ezilmek, hırpalanmak. dulyape tuden ǩale keǯoťroxu: işlerin altında ezildi.
- **eǯoyindru** tümünü satın almak. kocik keǯemiyind*res:* adam bizi herşeyimizle satın aldı.
- **eǯozlip̌u** *ark.*, **eǯozlap̌u** *atn.* altınada ezmek, ayak altı edip ezmek, ayak altında çiğnemek. morderepe şǩala ǯulupe keǯizlip̌*es:* büyüklerin yanında küçükler ezildiler.
- **eǯožgvalu** *ark.*, **eǯozgvalu** *atn.* **1**. altına pislemek. ǩuťavik neǩnas eǯožgu. köpek kapının altına pisledi. **2**. *mec.* korkudan altına pislemek. ǩoçi muşiş şkurinate eǯižgv*ams:* kocasının korkusundan altına ediyor.
- **eǯoǯopxu 1**. altını tamir etmek. **2**. altını ya da altında inşa etmek. oxoris kva eǯuǯopx*ams:* evin altını taşla inşa ediyor.
- **eǯuǯǩu** *arş.* güle oynaya, kibirli ve emin adımlarla dolaşmak.
- **e3xalu** borç almak, ödünç almak. cenç̌areri eyi3x*ams:* borç para alıyor. maltepe şǩimişe mcumu ebi3xi. komşularımdan tuz ödünç aldım.
- **e3xeri** borçlanmış, ödünç almış. oşi lira eǯxeri vore. yüz lira borç almışım.
- **e3xonťu** *xp.*, **en3xoťu** *atn.* havaya zıplamak. ma mžirus e3xonťu: beni görünce havaya zıpladı.

## F

- **fafu, fadu "**fatma" adının kısaltılarak Lazca'ya adapte edilmiş biçimi.
- **fanusa** gelincik balığı.
- **felengi** deniz taşıtlarını karada taşımaya yarayan parçalar halindeki ahşap kızak. *felengis kocemoxunes do miyonaman:* felengi'ye oturtup beni götürüyorlar.
- **feli ťaponi** *atn.* kabak tohumunun ekildiği çukur.
- **feli** *vi.*, **ore** *ark.*, **ǩasťane** *atn.*, **misiri** *atn.,* **qoqore** *xp.* **1**. *vi.* **feli**. kabak. **2**. *ark.* **ore**. kabak. **3**. *atn.* **ǩasťane**. bal kabağı. **4**. *atn.* **misiri**. karakabak. **5**. *atn.* **orore**. süs kabağı. **6**. *arş.* **oriʒa**. süs kabağı. **7**. *xp.* **qoqore**. kabak.
- **Fanti** iskambilde bacak, vale, oğlan.
- **Feluǩa, peluǩa** *xp.* kayık. *feluǩa dvaşǩu:* kayık battı.
- **fenti** *atn.* (<far). usûl, yol. *aye dulyaşi fenti muşi gişǩu ťasere:* yaptığın işin yolunu ya da usulunu bileceksin.
- **fingili** *ark.*, **gingili** *vi.*, **xvali** *atn.* sümük. *fingili gegixtams:* sümüğün akıyor.
- **fiťiǩozi** *vi.* atlet, fanila. *fi ťiǩozi dolokuns:* atlet giymiş durumda.
- **fiyo** *xp.* şakrak kuşu, erikçi kuşu.
- **fodul**, **foduli** **1**. *arş.* kavgacı, saldırgan. **2**. *atn.* aptal, şapşal, avanak. *fodulis uʒvanene aciren.* aptal söylenene inanıyor. **3**. *ark.* savurgan. **4**. *vi.* kendini beğenmiş, kibirli.
- **foga** *atn.*, **forǩa** *ark.*, **porǩa** *meg.* elbise. dologonkos foga mik giçu*?* giydiğin elbiseyi kim dikti*?*
- **fora**, **fara**, **fori** kere. muǩu fora mefťi. kaç kez geldim. a fora orťas mot ikum: birkez olsun yapma.
- **foťa** *vi., atn.*, **goʒaǩorale** *ark.*, **ǩoʒotfala** *atn.* peştemal. *fo ťa şǩas koǩo ʒitu:* peştimalı beline sardı.
- **foťeri** otantik Laz kıyafetinde başa sarılan uzunca bez.
- **franguli,fanguli** kilit.
- **frasuli** *xp.* bezelye.
- **frat** hışımla**,** çarçabuk, hemencecik, çabucak. *frat! frat! ...! gyari melidums: hışımla, çarçabuk yemek atıştırıyor.*
- **felamuri** vi., **flamuri** atn. **du3xu** ıhlamur.
- **frinʒi** çocuk dilinde burun silme. *frin ʒi i:* burnunu sil.
- **froxti** *ark.*, **floxťi** *atn.* kabarcık. *xanǯalis froxti keyalu:* kolunda kabarcık çıktı.
- **fťili fťili** *atn.* param parça. fota fťili fťili domayu. peştemalım param parça oldu.
- **fťili**, **fťileri** *atn.* parçalanmış. fťileri porça. parçalanmış gömlek.
- **fula** *atn.* **punťi** *vi.* içi boş, koful. *fula neǯi:* içi boş ceviz, kof ceviz.
- **fuşki**, **fuşǩi** hayvanların dışkısı *gübre*.

**G**



- **gagna** *vi.*, **gnapa** *atn.***1**. sezgi. mcveşi ǩoçepes dido gagna uğuťes: eski insanların güçlü sezgileri vardı. **2**. Anlayış,izan. çkar gagna var giğun: hiç anlayışın yok.
- **gale 1.** dış, dışarı, dışarda. *gale gamax ťi.* dışarı çık. *galeni mutxa.* dışarıya ait olan şey. 2. Tuvalet. *3ad.* Çeçme, çenefi.
- **galendo** dışardan. galendo moxťes: dışardan geldiler. galendo voʒǩer. Dışarıya bakıyorum.
- **galendoni**, **galeni 1**. dışardaki, harici, yabancı. galendonepe komoği. dışarıdakileri getir.
- **galeni osuri** el kızı. *Nusa galeni osuri on, mo k3aduǩo si:* gelin el kızıdır, sana niye hizmet etsin.
- **galeni sǩiri** el oğlu. *Sica ti galeni sǩiri on/ ren:* damat da el oğludur.
- **Galenişi, galeni** cin, peri gibi doğa üstü varlıklar.
- **galeni**, **galendoni** dışardaki, harici, yabancı. *galeni ǩoçi:* yabancı adam.
- **galenǩale** dış taraf, dışarısı. galen ǩale iyondr*ams:* dışarda bekliyor. galen ǩale eLažun. dışarda duruyor, dışarda konulmuş.
- gamabecğeleri **kötü**, **ürkünç ve boğuk bir ses tonuyla uluyarak**, **bağırarak**.
- **gamabecğelu** kötü, ürkünç ve boğuk bir ses tonuyla ulumak, bağırmak. mç̌apuk gamibecğel*ams:* çakal boğuk ve ürkünç bir sesle uluyor.
- **Gamaburinu** vi. *3ad.* oboynu, emğuru.
- **gamabuzgeri** *atn.* uyuşuk, uyuşmuş. gamabuzgeri ǩuçxe. uyuşmuş ayak.
- **gamabuzgu** *atn.* uyuşmak, uyuşukluk duymak. ǩuçxe gamamobuzgu. ayağım uyuştu.
- **gamacineri** sırt üstü yatmış.
- **gamacinu** sırt üstü yatmak. *laç̌i s ťeri gamancas:* köpek gibi sırt üstü uzanmış yatıyor.
- **gamacoxineri** *ark.* yüksek sesle çağırarak (birinin ismini).
- **gamacoxu** *ark.* birinin ismini yüksek sesle çağırmak. *nandidi çkimik gamamicoxam ťu:* büyükannem beni yüksek sesle çağırırdı.
- **gamacoxu** *ark.* Yüksek sesle birini çağırmak.
- **gamaçameri** satılmış. *gamaçameri nçayi:* satılmış çay.
- **gamaçamoni 1.** satılık. *gamaçamoni xoci:* satılık öküz. 2. Satılması gereken. *Ham gamaçamoni ren:* bu öküzün satılması gerekiyor (bu öküz satılmalı). 3. Satabilecek/satılabilecek durumda. *Ma oxori gamaçamoni var vore. Ar oxori xvala miğun:* ben evi satabilecek durumda değilim. Çünkü sadece bir evim var.
- **gamaçamu 1**. satmak. *puci kogamaçu:* ineği sattı. **2**. satılmak. *Noğas iritevuli gamiçen:* çarşıda herşey satılıyor. *nçayi var gamiçen:* çay satılmıyor. *noğas kapça gamiçen:* çarşıda hamsi satılıyor.
- **gamaçxalu 1**. (Derinliği olan bir kabın) içini yıkamak. *p̌ici gamiçxu:* ağzının içini yıkadı. *uci gamiçxu:* kulağının içini yıkadı. **2**. ishal olmak. *Gamaviçxi, ğomalimci galepes koxovasvi:* ishal oldum, dün gece dışarılarda süründüm.
- **gamaçxeri 1.** içi yıkanmış, içi çalkalanmış. *gamaçxeri bo ťriǩa:* içi yıkanmış şişe. **2**. ishal olmuş vaziyette. *Muǩu ndğan gamaçxeri na on şeni soti var alen:* kaç gündür ishal olmuş bir vaziyette olduğundan hiçbir yere gidemiyor.
- **gamaçxireri** *vi.* çığlık atarak, çığlık çığlığa. ǩuǩutik oxorişe gamaçxireri kogamuǩapu. 'ǩuǩuťi' çığlık çığlığa evden dışarı fırladı.
- **gamaçxiru** *vi.* bütün şiddeti ile çığlık atmak. ǩaťa lumcis eze bulaşi gamaçxiru bognamťi. her akşam eze bula'nın çığlık atışlarını duyardım.

- **gamaçinu** *ark.* 1.tanımaya çalışmak, kim olduğunu çıkarmaya çalışmak. berek musafirepe moxtuis ar ǩai kogamiçinu: çocuk misafirler gelince onların kim olduğunu anlamaya çalıştı, tanımaya çalıştı. 2.satabilmek. ǩvali var gamamaçinu: Peyniri satamadım.
- **gamaçodinu** sonuna kadar boşaltmak, tamamen boşaltmak. ǩalati aşvacis gamaçodinu: sepeti bir nefeste boşalttı.
- **gamaçodu** sonuna kadar boşalmak, tamamen boşalmak. ǩalati oşǩuri gamaçodu. bir sepet elma tamamen boşaldı, içinde bir şey kalmadı.
- **gamaçoru** *atn.* çabucak bitirmek, bir an önce bitirmek, bitirivermek. ham livadişi nçayi yeine gamapçorat*ere:* bu tarlanın çayını hemencecik bitireceğiz.
- **gamaçvalu 1**. *atn.* uzağa fırlatmak, uzağa atmak, dışarı fırlatmak, atmak. axiri do gale puşǩundi kogam*uçu:* ahırdan dışarı hayvan dışkısını fırlattı. **2**. *vi.* gütmek. puci livadişa kogamuçu*:* ineği tarlaya doğru güttü, çıkardı.
- **gamaç̌apxu**, **gamakotu**, **gamapeleǩu** *atn.*, **gamaťǩvaʒu**, **gamaç̌ǩidu** *ark., mec.* tokat atmak, tokatlamak. a jur kogamaç̌apxu do na*şǩu:* bir iki tokat atıp bıraktı.
- **gamaç̌irdu** *atn.*,**gamaç̌ǩidu** *vi.* **1.**yırtıp delmek, yırtıp geçmek. orubak zenepe gamaç̌irdu. dere düzlükleri yırtıp geçti. eǩvağu do porça gamaç̌irdu. takılıp gömleğini yırttı.2.dibini yırtmak,alt tarafını yırtmak,dibini koparmak.ǩalatis mundi gamuç̌ǩidu. Sepetin dibini kopardı.
- **gamaç̌ǩideri** *ark.*, **gamaç̌irderi** *atn.* dibi yırtık, yırtılmış, dibi delikli. mundi gamaç̌ǩideri ponťuli. kıçı yırtık pantolon.
- **gamadaǯeri**, **gamağureri**, **gamaileri**, **domxaneri**, **gamapatxeri** kapanmış, sönmüş, viran. gamadaǯeri oxori. kapanmış ev, viran kalmış ev.
- **gamadaǯu**, **gamağuru**, **gamailu**, **domxanu**, **gamapatxu** viran olmak. a oxori gamidaǯu: bir ev viran kaldı. a oxori gamadaǯes: bir evi viraneleştirdiler.
- **gamadvalu** *atn.* **1**.yere bırakmak, yere koymak, yere sermek. ǩoçi doǯamu do noğa oşǩendas kogamadu. adamı vurup çarşı ortasında uzattı, çarşı ortasına serdi. **2**. yere serilmek. puci gza oşǩendas kogamidu. inek yolun ortasında kendiliğinden yere serildi.
- **gamadveri** *atn.* yere uzatılmış, yere serilmiş. ǩoçi noğa oşǩendaş gamadveri naşǩ*ves:* adamı çarşının ortasından yere serilmiş olarak bıraktılar.
- **gamafťilu** dışa doğru çekerek yolmak. ǩinçis ǩudeli gamufťi*lu:* kuşun kuyruğunu yoldu. ǩinçis msva gamufťi*lu:* kuşun kanadını çekip yoldu. gufťi*lu:* etrafını yoldu. elufťi*lu:* bir tarafını yoldu.
- **gamagnu** durumdan sonuç çıkarmak, anlamak. giǯvipe gamagnii*?* söylediklerimi anladın mı*?* hiǩupe diyu, iyupe ti kožiru do xolo muti var gamagnu. o kadar şey oldu, olanları da gördü ama yine bir şey anlamadı
- **gamagubu** *atn.* **gamacibu** *atn.* alelacele pişirmek, pişiri vermek, içi dışı pişmek. aşvacis kogamagubu. bir nefeste pişirdi.
- **gamağalu** *atn.* gözükmek (ufuktan, uzaktan). mjora gamağa*lu:* güneş ufukta gözüktü.
- **gamağmalu 1**. dışarı çıkarmak (cansızlar için). ç̌uǩani axirişe kogamiğu. kazanı ahırdan çıkardı. **2**. *mec.* adını kötüye çıkarmak. oxorcas yoxo kogamuğu. kadının adını kötüye çıkardı. **3**. Fotoğrafını(resmini) çekmek. a resimi kogamamiği. benim bir resmimi çek. **4**. hıncını çıkarmak, intikamını almak. himuşi xuçe artişe kogamaviği. ona olan kızgınlığımı diğerinden çıkardım.
- **gamağureri** herkesin ölmüş olduğu, yaşayan hiç kimsenin bulunmadığı, viran yer. gamağureri oxori. viran ev.
- **gamağurinu** tümünü ya da tamamını öldürmek, viran bırakmak. oxori gamağurinu: evi viran bıraktı.

- **gamağuru** ölümler neticesinde tamamen tükenmek, viran kalmak. maʒupxe obğe gamağ*uru:* eşek arısı yuvası tümden öldü, yuvada canlı yok, viran kaldı.
- **gamaxap̌areri** *atn.* **1**. Sayıklayarak,sayıklaya sayıklaya. gamaxap̌areri gamaxap̌areri ikteťu: Sayıklaya sayıklaya dolaşıyordu. **2**. sayıklamış.
- **gamaxap̌aru** *atn.* **1**. Kapalı iç mekandan dışarıya doğru konuşmak. **2**. sayıklamak. nciris gamixap̌as: uykuda sayıklıyor.
- **Gamardu** vi. İyice büyümek, büyüyüp serpilmek. *Çuťa bozo çkimi ham orapes kogamirdu:* küçük kızım bu aralar iyice büyüdü, büyüyüp serpidi.
- **gamaxaʒu**, **gamağaʒu** 1. dışa doğru kazımak. 2. Vücudun herhangi bir yerinde bulunan iltihabı dışarı akıtmak; vücut üzerindeki iltihabı boşaltmak, kazımak. 3. Vücut üzerindeki iltihabın kendiliğinden boşalması, kazınması fiili.
- **gamaxedu** *mec.* keyifle oturmak, rahat bir ortamda keyif ve zevkle oturmak. ǩonaği sťeri oxoris gamax*es:* konak gibi evde keyifle oturuyor.
- **gamaxlanǩu** *ark.* dışa çıkmak,şişkinleşmek,göbeklenmek (göbek vb. için). *korba gamamaxlanǩu:* göbeğim dışarı çıktı.
- **gamaxonʒu** dışa doğru kazımak. ğuni gamaxonʒu: kovanı kazıdı.
- **Amayona, amamtume** *atn.* yatay bir düzlemde dıştan içe doğru uzayan ve aynı coğrafi yapıya sahip olan arazi/ tarla/ yer.
- **amamtume** *atn.***, amamtumani, amamti** *vi.* yatay bir düzlemde dıştan içe doğru uzayan yer.
- **celayona** *atn.*, **gelaona** *ark.* Az meyilli arazide aşağıya doğru uzayan ve aynı coğrafi yapıya sahip olan arazi/ yer.
- **Celamtume** *atn.***, gelamtumani, gelamti** *ark.* aşağıya doğru eğik bir düzlem boyunca yayılan bölge.
- **gelaona** *ark.* celayona.
- **ceyona** *atn.*, **geona** *ark.* Dik eğimli bir arazide yukarıdan aşağıya doğru uzayan ve ve aynı coğrafi yapıya sahip olan bölge.
- **geona** *ark. 3ad.* Ceyona.
- **Eʒoyona** alttan üste doğru, diklemesine uzayan ve ve aynı coğrafi yapıya sahip olan arazi/ alan.
- **Elayona** hafif meyilli bir arazide aşağıdan yukarıya doğru uzayan ve aynı coğrafi yapıya sahip olan yer.
- **elamti** *ark.,* **Elamtume** *atn.* aşağıdan yukarıya doğru yayılan dik eğimli bölge/yer.
- **Eşǩayona** aşağıdan yukarıya doğru uzayan ve aynı coğrafi yapıya sahip olan alan.
- **eşǩamtume** atn., **eşamti**, **eşamtumani** ark. aşağıdan yukarıya doğru uzayan dik eğimli bölge.
- **Gamayona** *atn.* Dışa/uzağa doğru uzayan ve aynı coğrafi yapıya sahip olan alan. *ona gamayona:* Dışa/uzağa doğru uzayan tarla.
- **gamamtume** *atn.,* **gamamtumani** *ark.* Dışa doğru açılan bölge/ alan.
- **Ǩoʒoyona** bir yamacın altında kalan ve yamaç boyunca uzayan ve aynı coğrafi yapıya sahip olan alan/ tarla/ yer.
- **Meşǩayona** *atn.* yatay-derinliği olan, iç bölgeye doğru uzayan ve aynı coğrafi yapıya sahip olan arazi/ yer.
- **Meşǩamtume** atn. Yatay derinliği olan ve içeriye doğru açılan bölge.
- **Molayona** *atn.* Ötede başlayıp beri tarafa doğru uzayıp genişleyen ve aynı coğrafi yapıya sahip olan arazi/ yer.
- **molamtume** *atn.* Ötede başlayıp beri tarafa doğru uzayan bölge/ yer.
- **golayona** *atn.* öteye doğru uzayıp genişleyen ve aynı coğrafi yapıya sahip olan arazi/ yer. *golayonape p̌ap̌u sǩanis uyindrapun.* bundan öte olan yerleri deden satın almış.
- **golamtume** *atn.*, **golamtumani** *ark.* öteye doğru uzayan bölge.

- **gamaxtimu** *xp.*, **gamolva** *atn.* **1**. çıkmak. xapisişe kogamaxťu: hapisten çıktı. **2**. *atn.* ayrılmak, terketmek. ǩoçimuşişe kogamaxťu: kocasından ayrıldı, kocasını terketti. berepe şǩimi şeni kianaşe kogamafťaťi. çocuklarım için dünyadan çıkardım.
- **gamaxuťoleri** kemirilerek içi oyulmuş, oyuk. gamaxuťoleri nca. oyulmuş ya da oyuğu olan ağaç.
- **gamaxuťolu** kemirerek içini oymak, dışa doğru delmek. mtugik ğurni gamaxuťo*lu:* fare kovanı kemirerek deldi.
- **gamaxvalu 1**. dışarı dökmek. *xoşǩa gum ťu do maʒupxe obğe gamaxu:* sırığı sokup eşek arılarını dışarı döktü. **2**. dışarı dökülmek. *mjora ndğas ğunişe bu ťǩucepe gamixves:* güneşli günde kovandan arılar dışarı döküldü. 3.delik açmak,delmek. Omxapulete aǩoşka gamaxumťu: Matkapla pencerenin çerçevesini deliyordu.
- **gamaxvalu** aksırmak. *a kogamixvalu do kodonç̌valu:* bir kez aksırarak tükürdü.
- **gamaxvaťeri** kemirilerek delinmiş. *gamaxva ťeri ğuni:* kemirilerek delinmiş kovan.
- **gamaxvaťu** kemirip delmek. *mludik ğuni gamaxva ťu:* sincap kovanı kemirip deldi.
- **gamaxveri** dışarı dökülmüş. obğeşe gamaxveri p̌uťuci. yuvasından dışarı dökülmüş arı.
- **gamaileri**, **gamap̌ileri**, **gamaǩileri** tamamı vurulmuş, tümü öldürülmüş, geriye canlı bırakılmamış. gamaileri oxori. tüm ailenin öldürülmüş olduğu ev.
- **gamailu**, **gamaǩilu**, **gamap̌ilu** vurarak kökünü kazımak, vurarak tamamen yok etmek. mtutik a ğuni gamai*lu:* ayı bir arı kovanını yok etti, tüm arıları öldürdü.
- **gamajguru** yakıp delmek, yakarak delmek. menç̌veşete oncire gamajg*uru:* sigara izmariti ile yatağı yakıp deldi. **2**. yanıp delinmek. oncire gamijg*uru:* yatak yanarak delindi.
- **gamajvalu 1**. dışarı uçmak. ǩvinçi oxorişe gamaju. kuş evden dışarı uçtu. **2**. dışarı uçurmak. ǩinçi odaşe gamajulinu: kuşu odadan dışarı uçurdu. **3**. *ark.* soluklaşmak.
- **gamajvaťu 1**. dışaya doğru savurmak. **2**. başını alıp gitmek, koyverip gitmek, boş verip gitmek. berepe noğa tere kogamijvať*es:* çocuklar kendilerini çarşıya doğru koyverdiler.
- **gamakaçu** *ark.*, **gamaǩaçu** *atn.* dışa doğru tutmak, dışarı tutmak. ťufeği eǩnaşe gamaǩaçu do ğecis koduǩanu. tüfeği kapıdan dışa doğru tutup domuza ateş etti.
- **gamakçaneri** *ark.*, **gamakçanderi** *atn.* beyazlamış, soluk, solgun. gamakçaneri mandili doloǩoruťu: solmuş bir başörtüsü bağlamıştı.
- **gamakçanu** *ark.* **gamakçandu** *atn.* solmak, beyazlamak. yaluği gamikçanu. mendilim soldu, beyazladı.
- **gamakorinu** içini soğutmak. oxori gamakorinu: evin içini soğuttu.
- **gamakoru 1**. kapalı mekandaki sıcaklığın dışarı çıkması, kapalı ortamın soğuması. *oxori eǩna gonʒes do gamakoru.* evin kapısını açtılar da ısı dışarı çıktı. **2**. sinirli birinin gevşemesi,kızgınlığının geçmesi.
- **gamakotu** *atn.*,**gamakoťu** *vi.***1**. dışa doğru katlamak, tersine katlamak,ters yüz edip katlamak. ʒendeç̌i gamapkoti. çorabı dışa doğru katladım, içini dışına çevirdim, **2**. *mec.* tokatlamak. a kogamavokoti. bir tokat patlattım.
- **gamakukudu** *atn.* **1**. vücudun herhangi bir yerinde kabarcık oluşması, kabarcıkların dışa vurması. *dudis pupulepe gamikukudu:* başından çıbanlar dışa vurdu, dışarı çıktı, başından çıbanlar çıktı. **2**. tomurcuklanmak, dallardan tomurcuklar çıkmak. nçaepe gamikukud*es:* çaylar tomurcuklandı.
- **gamaǩap̌inu** dışarı fırlamak, koşarak dışarı çıkmak. mǩyapu obğe muşişe gamuǩap̌u. çakal yuvasından koşarak dışarı çıktı. doǩanaşe ǩaçaperi oxorişe gamuǩap̌u. silah elde evden dışarı fırladı.
- **gamaǩateri 1**. ayrılmış, ayrı. a oxorişe gamaǩateri orť*es:* bir evden ayrılmışlardı, 'bir evden ayrılma' idiler. oroperişe gamaǩateri ǩoçi: sevdalısından ayrılmış adam.

dobadona muşişe gamak̆ateri sk̆udun. yurdumdan ayrı yaşıyor. **2**. boşanmış, ayrılmış. k̆oçişe gamak̆ateri oxorca. kocasından ayrılmış (boşanmış)kadın.

- **gamak̆atu 1**. ayırmak. nana do bere gamak̆at*es:* ana ile çocuğu ayırdılar. ma ti lu gamamik̆atit. bana da lahana ayırın.2.pay etmek. cumalepek leťape gamavik̆atit. kardeşler toprakları pay ettik(ayırdık). 3. ayrılmak. biçi do bozo gamik̆at*es:* erkek ile kız ayrıldılar. cumalape gamavik̆atit. kardeşler ayrıldık. 4. boşanmak, ayrılmak. çili do komoci gamik̆at*es:* karı ile koca ayrıldılar. k̆oçi şk̆imi şk̆ala gamavik̆atit. kocam ile ayrıldık.
- **gamak̆ature** *atn.* 1. Ayrılınan yer, ayrım yeri, ayrım noktası, ayrımın başladığı yer. *gza gamak̆ature:* yol ayrımı. 2. ayrım, ayrılık. *gamak̆ature şk̆uni:* bizim ayrılığımız. 3. Ayrılma zamanı, ayrılma anı, ayrılınan zaman. *Nana şk̆ala gamak̆atures tolepe mapşu:* annemle ayrılma anıda gözlerim doldu.
- **gamak̆au** *ark.* iyice iyileşmek, hastalığın tüm belirtilerini üzerinden atmak, tam olarak sağlığına kavuşmak. gamabik̆ai. iyice iyileştim.
- **gamak̆iyinu**, **gamak̆riinu** içerden dışarıya bağırmak. mk̆yapuk obğe muşişe gamak̆iy*ams:* çakal yuvasından dışarı bağırıyor. doloxendo tigale gamak̆iy*ams:* içerden dışarıya bağırıyor.
- **gamak̆u3xeri** *atn.*, **gamak̆un3xeri** *ark.* **1.**derin uykudan uyanmış. Oxorişa moptisis bere gamak̆u3xeri bžiri. Eve geldiğimde çocuğu uyanmış buldum. 2.derin uykudan uyandırılmış.
- **gamak̆u3xinu** *atn.*, **gamak̆un3xinu** *ark.* herhangi bir iç etki tarafından uykudan uyandırılmak (kabus vs.).ezmoces ti memok̆vatamťesşa gamap̆k̆un3xi. düşümde başımı keserlerken uyandım.
- **gamak̆u3xu** *atn.*, **gamak̆un3xu** *ark.* herhangi bir iç etkiden dolayı uykudan uyanmak.
- **gamak̆vateri** kesilip delinmiş.
- **gamak̆vatu** kesip delmek, keserek delmek. mjorak gamak̆vatu: güneş havayı delip geçti, kesip geçti.
- **gamalagu** *ark.* pislikleri dışarı atarak temizlemek, kullanılır duruma getirmek. axiri kogamalag*es:* ahırdaki pislikleri dışarı atıp temizlediler.
- **gamalam3keri** *ark.*, **gamamʒvaleri** *atn.* sivriltilmiş.
- **gamalam3ku**, **gamamʒk̆ulu** *ark.*, **gamamʒulu**, **gamamʒvalu** *atn.* ucunu sivriltmek. k̆alemi kogamalam3ku. kalemin ucunu sivriltti.
- **gamalanderi** *atn.* yankılı. *gamalanderi nena uğun:* yankılı sesi var.
- **gamaleri** yerinden çıkmış. k̆uçxeşe gamaleri çabla. ayaktan çıkmış çarık.
- **Gamalosku** *vi.*, **gamalosk̆u** *atn.* iyice yalamak, hiçbir şey kalmamacasına yalamak. pucik ç̌uk̆i gamalosku. inek kazanın içini iyicene yaladı, herşeyi bitirene kadar yaladı.
- **gamalosk̆eri**, **gamaloskeri** yalanarak bitirilmiş.
- **gamalveri** *atn.* **1**. çıkmış, ayrılmış. gale gamalveri b*ere:* dışarı çıkmış (olan)çocuk. **2**. *mec.* ayrılmış, terketmiş. gamalveri oxorca. kocasından ayrılmış kadın.
- **gamambareri** kabarcık, şişik. k̆op̆as gamambareri mi*ğun:* alnımda şişik var.
- **gamambaru** kabarmak, şişmek, kabarcık oluşmak. k̆op̆a gamamamb*aru:* alnımda şişik oluştu.
- **gamamendra** nispeten uzak, diğerlerine göre uzak, daha uzak,uzakça. ona gamamendra dosk̆udun. tarla daha uzakta kalıyor, o biraz uzak.
- **gamamğoru** bütün şiddeti ile böğürmek.
- **gamamkvalu** çabucak öğütmek, öğütüvermek. karmaťek ar svacis gamamkums: değirmen çabucak öğütüyör.
- **gamamk̆utu 1.**korkuyla uyanmak. xavi ezmoce bžiri do gamamk̆uti. kötü bir rüya görüp uyandım.2.irkilmek,ürkünmek
- gamamťinu dışarı kaçırmak. tigale gamamťinu: dışarıya doğru kaçırdı.

- **gamamʒulu**, **gamamʒvalu** *atn.*, **gamamʒǩulu**, **gamalam3ku** *ark.* 1.ucunu sivriltmek. ǩelemi gamamʒulu: kalemin ucunu sivriltti. **2**. sivrilmek. gamimʒulen. sivriliyor.
- **gamancupalu** *ark.* **gamacibalu** *atn.* bir iş yaparken o arada ikinci bir işi daha çıkarmak, aradan çıkarmak. axiri dulya ikumťuşa oxori dulya ti gamincupa*lu:* ahır işini yaparken ev işlerini de aradan çıkardı.
- **gamançaǩeri,gamarçaǩeri** dışa doğru tıkanmış, fırlamış. tolepe gamançaǩeri memoʒes: gözleri fal taşı gibi açılmış bana bakıyor.
- **Gamançaǩu,gamarçaǩu 1**. dışa doğru tıkanmak, çıkarmak. ma mžirus tolepe gamança*ǩu:* beni görünce gözlerini fal taşı gibi açtı.
- **gamançxiǩu**, **gamançxiǩolu** eşelemek. kormepek puşǩundi gamançxiǩ*es:* tavuklar pisliği eşelediler.
- **gamanǯalu 1**. dışarı uzatmak. pencereşe xe gamunǯu. pencereden elini dışarı uzattı. ʒiʒilak nena gamanǯu. yılan dilini dışarı çıkardı. **2**. dışarı uzanmak. tigale mo gaminǯe! dışarıya doğru uzanma! **3**. vermeye kıymak, esirgememek. a markvalis tina var gaminǯu. bir yumurtayı vermeye bile kıyamadı, esirgedi.
- **gamanǯaru 1**. yazıvermek, acelece yazmak. *oroperi muşis kar ťali gamunǯaru:* sevgilisine bir mektup yazıverdi. **2**. meyve ve sebzelerin ilk nüvesinin oluşumu. *şuǩa kogaminǯaru:* hıyarın ilk nüvesi oluştu.
- **gamanǯeri 1**. dışarı uzanmış, dışarı çıkmış. nena gamanǯ*eri:* dili dışarı çıkmış. **2**. dışarıya doğru uzatarak.
- **gamanǯilu** dışa doğru deşmek, dışa doğru yarmak. korba gamavunǯili. karnını dışa doğru deştim.
- **gamanǯoreri**, **gamaxuťoleri**, **gamaxveri** delinmiş, delik. gamanǯoreri pi3*ari:* delinmiş tahta.
- **gamanǯoru**, **gamaxuťolu**, **gamaxvalu** delmek. ti gamunǯoru. kafasını deldi.
- **gamaninkteri** *atn.*, **gamanktineri** *ark.* **1**. ters yüz edilmiş. gamaninkteri ʒendeǯi. ters yüz edilmiş çorap. **2**. devrilmiş. gamaninkteri keLažin. devrilmiş bir kenarda duruyor. **3**. farklılaşmış, başkalaşmış (olumsuz yönde).bozo p̌olişa iduşuǩale gamininkteri *on/ ren:* istanbula gittiğinden beri farklılaşmış bir haldedir (kötü huylar edinmiş bir haldedir).
- **gamaninktu** *atn.*, **gamanktinu** *ark.* **1**. içini dışına getirmek, çevirmek. doloxemuşi tigale gamaningtu: içini dışa çevirdi. **2**. devrilmek. dgutu svas gamininktu: durduğu yerde devrildi. **3**. devirmek. ar montxapus gamaninktu: bir vuruşta devirdi. **4**. *mec.* davranış ve düşünce yapısında köklü değişiklikler yaratmak, düşünce ve davranışı değiştirmek, düşünce ve davranışlarında farklılıklar yaratmak (olumsuz). osinapute berepe gamaninktu: konuşmayla çocukların fikrini değiştirdi. **5**. *mec.* düşünce ve davranışları değişmek, farklılaşmak (olumsuz yönde). mcveşi sťeri varen, gamininktu: eskisi gibi değil, farklılaştı.
- **gamanǩaleri** boşaltılmış, dışarı kaldırılmış. gamanǩaleri oxori. boşaltılmış ev.
- **gamanǩalu** boşaltmak, dışarı kaldırmak. oxori gamanǩalums: evi boşaltıyor.
- **gamanǩoreri** kör düğüm olmuş, düğümlenmiş. gamanǩoreri toǩi. düğümlenmiş ip.
- **gamanǩoru 1**. kör düğüm yapmak, düğümlemek, düğüm atmak. *toǩi gamanǩoru.* ipi düğümledi. **2**. düğümlenmek, kör düğüm olmak. toǩi gaminǩoru. ip düğümlendi. **3**. *mec.* çözümsüz hale gelmek, tıkanmak, düğümlenmek. bozomotaşi okomocera dulya gaminǩoru. kızın evlilik işi düğümlendi, tıkandı, çözümsüz hale geldi. **4**. ters bağlamak. mandili gaminǩoru. yazmayı başına ters bağladı.
- **gamantanu** *atn.* **gamatanu** *ark.* **1**. *atn.* şeffaf olmak, geçirgen olmak, geçirmek. şǩaʒale gamintas: etek ışığı geçiriyor. **2**. dışarıya ışık vermek. kyona gamatans. ışık dışarı yansıyor.

- **gamantxalu 1**. dışa doğru atmak. **2**. *mec.* olur olmaz konuşmak, saçmalamak. iri şǩala mo gamantxam! herkesle olur olmaz konuşma, herkesle saçmalama!
- **gamanťoru** dışa doğru çekilmek. iç̌vare, daçxurişe gaminťori. yanacaksın ateşten uzaklaş.
- **gamanťra3eri** *ark.*, **gamaşǩulineri** *atn.* 1.şiddetli bir biçimde heyelana maruz kalmış(olan). gamanťra3eri livadi. şiddetli bir şekilde heyelana maruz kalmış (olan) bahçe.2.tümüyle heyelana maruz kalmış (olan) bölge. Gamanťra3eri zeni.tümüyle heyelana maruz kalmış (olan) düzlük. **gamanťro3inu** *ark.*, **gamaşǩulinu** *atn.* 1.Şiddetli bir şekilde heyelan olmak, kopup ayrılmak. 2.tümüyle heyelana maruz kalmasına neden olmak. Nç̌alak livadepe gamanťro3inu:dere bahçelerin tümüyle heyelana maruz kalmasına neden oldu.
- **gamanťro3u** *ark.*, **gamaşǩvalu** *atn.* 1.ortasından ya da arasından kopup çıkmak, heyelan olmak. ona gamanťro3u: tarlanın ortasından toprak koptu. 2.tümüyle heyelana maruz kalmak (bölge vs.). zeni gamanťro3u: Düzlük tümüyle heyelana maruz kaldı.
- **gamanžğalu** *atn.* iyice doymak, doyuma ulaşmak. *var gaminžğare (mçm.):* "yaşama doyamadan ölesin".
- **gamanʒǩora** asimilasyon, özümseme. devleťepeşi gamanʒǩoraşi poliťiǩa ç̌uťa xalǩepe gamaninktums: devletlerin asimilasyon politikası küçük halkları yapılarını değiştiriyor.
- **gamanʒǩoru** *ark.* 1.asimile etmek, özümsemek. henterek çku gamamʒǩo*res:* onlar bizi asimile ettiler. **2**. asimile olmak, özümsenmek. mp̌oliz na skidunan Lazepe gaminʒǩoranen. istanbul'da yaşayan Lazlar asimile olacaklar. 3.çocuk sahibi olamamaktan ötürü neslini devam ettirememek, zürriyetsiz kalmak.
- **gamauru** *ark.,* **gamayoxu** atn. **1.** Haykırmak (iii huu huu huuuu!). 2. Haykırış, haykırma.
- **gamapatxeri 1**. dışarı silkelenmiş, dışarı dökülmüş. **2**. *mec.* viran kalmış.
- **gamapatxu 1**. dışarı silkelemek, boşaltmak, dışarı dökmek, içini tamamen boşaltmak. ǩalati gamapatxu: sepeti boşalttı. **2**. tamamen boşalmak. **3**. *mec.* viran kalmak. ar oxori gamipatxu: bir ev boşaldı, evde yaşayan kimse kalmadı, ev viran oldu.
- **gamapeleǩu 1**. tersten çarpmak. **2**. *mec.* tokatlamak. xayaris kogamapele*ǩu:* suratına bir tane çarptı, tokat attı.
- **gamapinu 1**. dışarı çıkarmak, dışarı salmak, dışarı gütmek. axirişe puci kogamupinu: ahırdan ineği dışarı çıkardı, dışarı saldı. **2**. sürü halinde dışarı çıkmak. pucepe axirişe kogamipinu: inekler dışarı çıktılar.
- **gamapsalu** dışarı işemek. pencereşe gamapsu. pencereden dışarı işedi.
- **gamap̌eťelu 1**. *ark.* melemek. **2**. *atn.* kötü kötü bağırmak. lip̌ardek gamip̌eťel*ams:* erkek çakal kötü kötü bağırıyor.
- **gamarç̌inu** *xp.*, **omťinu** kovmak, kaçırmak, uzaklaştırmak. *berepe oxori ǩodaşe gamarç̌inu:* çocukları evin avlusundan kovdu.
- **gamargalu** *atn.* tepmek, tekme çıkarmak, tekmelemek. *pucik gamirgams:* inek tepiyor, tekme çıkarıyor. *marťi muzari sťeri mo gamirgam!* mart danası gibi tepme/tepinme!
- **gamargva xp., gomorgva** etraf, çevre. gamargva çkimis dido ǩoçi va ren. etrafımda çok adam yok.
- **gamasǩip̌olu** *atn.*, **gamanʒǩip̌olu** *ark.* **1.** cımcıklamak. *iri şǩala muti var maxenus ma ti gamavusǩip̌oli:* herkesle bir şey yapamayınca ben de cımcıkladım. 2. Mec. Ani ve keskin olarak vücudun bir yerinde ağrı duymak. *Xepe gamamisǩip̌olams:* elimde zaman zaman ani ve keskin ağrı duyuyorum.
- **Gamaǯiru** çınlamak. *uci gamamiǯirams:* kulağım çınlıyor.
- **gamasǩvalu** *atn.*, **gamaskvalu** *ark.* son olarak yumurtlamak. kormek gamis*ǩu:* tavuk son olarak yumurtladı.

- **gamasǩveri** *atn.*, **gamaskveri** *ark.* son olarak yumurtlamış. gamasǩveri korme. son yumurtasını yapmış tavuk.
- **gamasoneri** *atn.*, **meğireri** *ark.* **1**. hedef belirlemiş, hedef almış. xolo ar mutxa gamasoneri ore. yine bir şeyi hedef almış durumdasın. **2**. nişan almış. ťufeği gamasoneri iyondr*ams:* tüfeği nişan almış bekliyor. **3**. nişan alarak.
- **gamasonu** *atn.*, **meğiru** *ark.* **1**. *atn.* hedef belirlemek. him xolo a sotxa kogamisonu do oxorişe gamaxťu: o yine bir yeri (yere gitmeyi) hedef aldı da evden çıktı. **2**. nişan almak. ťufeğite gamavisoni do ǩinçi dop̌ʒami. tüfekle nişan alıp kuşu vurdum.
- **gamasťiǩu** *atn.*, **gamastiku** *ark.* **1**. çekip koparmak, yolmak. **2**. *atn., mec.* Kendini aşağıya doğru vermek, koşarak aşağıya doğru inmek. ǩabani do ʒale kogamisťi*ǩu:* bayırdan aşağı koşarak indi. 3. tokatlamak, tokat atmak. ǩoçis kogamosťi*ǩu:* adamı tokatladı.
- **gamasťulinu** *atn.* dışa doğru kaydırmak, arasından kaydırmak. ncalepe gamavosťulinit. ağaçları kaydırdık.
- **gamasťvalu** *atn.*, **gamastvalu** *ark.* **1**. dışa doğru kaymak, arasından kaymak. mťva lemşişe gamasťu: iplik iğneden (deliğinden) çıktı. **2**. *mec.* ağzından kaçırmak. p̌icişe gamusťu: ağzından kaçırdı.
- **gamasvalu** sıvazlamak. pimpilepe gamisums: sakallarını sıvazlıyor.
- **gamasvaru** **1**. düzenli bir şekilde sıraya koymak. **2**. *ark.* Başetmek (bir olay ya da durumla). *ham bere ǩala var gamamasvaren.* bu çocukla baş edemiyorum. 3. çözüme kavuşturmak, çözmek. 4. Çözümlemek, analiz etmek, tahlil etmek.
- **gamaşifonu** *atn.* **1**. sümkürmek, burun temizlemek. *iri şǩala çxindi mo gamişifonam:* herkesle sümkürme, burnunu silme. beres çxindi gamuşifoni. çocuğun burnunu sil.
- **gamaşǩideri** *atn.*, **gamaşkideri** *ark.* boğulmuş, boğuk. ʒarite gamaşǩid*eri:* suyla boğulmuş.
- **gamaşǩidu** *atn.*, **gamaşkidu** *ark.* **1**. boğmak. zuğas gamaşǩidu. denizde boğdu. **2**. boğulmak. zuğas gamişǩidu. denizde boğuldu.
- **gamaşǩomeri** *atn.*, **gamačǩomeri** *ark.* yeyilmiş, yenmiş, yenip bitirilmiş.
- **gamaşǩomu** *atn.*, **gamačǩomu** *ark.* yiyip bitirmek, yiyip delmek. mludik ğurni gamaşǩomu do kogamaxťu: sincap kovanı yiyip delerek dışarı çıktı.
- **gamaşǩoru** *atn.*, **gamačǩoru** *ark.* biçmek. (bitki için orakla vs.).
- **gamaşǩoru** *atn.*, **oxexu** *ark.* biçmek (hızarla, tahta, ağaç vs.).
- **gamaşǩulineri** *atn.*, **gamanťra3eri** *ark.* kopup çıkmış, heyelan olmuş.
- **gamaşǩulinu** *atn.*, **gamanťro3inu** *ark.* kopmak, heyelan olmak, kopup ayrılmak.
- **gamaşǩvalu** *atn.*, **gamanťro3u** *ark.* ortasından ya da arasından kopup çıkmak, heyelan olmak. ona gama*şǩu:* tarlanın ortasından toprak koptu.
- **gamaşǩvalu** *atn.*, **gamaşkvalu** *ark.* **1**. dışarı çıkarmak, dışarı çıkmasına izin vermek. ťobaşe vixap̌aratere ya do gale kogamamoşǩ*ves:* gizli konuşacağız diye bizi dışarı çıkardılar. **2**. *mec.* yollamak, evine yollamak. nusa kogamaşǩ*ves:* gelini evine yolladılar.
- **gamaşǩveri** *atn.*, **gamaşkveri** *ark.* çıkarılmış, dışarı çıkarılmış, dışarı gönderilmiş.
- **gamaşvalu** bitenedek emmek, içmek. *buťǩucik topuri gamaşu.* arı, balı bitene dek emdi.
- **gamaşvanu** dışa doğru derin nefes vermek. *a şuri kogamişvanu do doğuru:* derin bir nefes verip öldü.
- **gamaşveri** bitene dek emilmiş, içilmiş. *Gamaşveri buzi beres komeludu:* emilmiş memeyi çocuğun ağzına verdi.
- **gamatxeri** *ark.,* **komoceri** *atn.* evlenmiş kız.
- **gamatxuşi** *ark.*, **okomoconi** atn. evlenecek çağa gelmiş. *gamatxuşi bozomota:* evlenecek çağa gelmiş kız.

- **gamatxvalu** *ark.*, **okomocu** atn. evlenmek (bayanlar için). *jur tutaşakiz gamabitxvae:* iki aya kadar evleneceğim.
- **gamatxveri**, **gamatxueri** *ark.*, **komoceri** *atn.* (kadınlar için) evlenmiş, evli. *dalepe çkimi mteli-xolo gamatxveri ren:* kız kardeşlerimin hepsi evlenmiş.
- **gamatoru** dışarı doğru çekmek, çekip almak. *ʒiʒila, ǩudelişe diǩaçu do gamatoru:* yılanı kuyruğundan tutup dışarı çekti. *xepeşe gamamitoru:* elimden (zorla) çekip aldı.
- **gamaťaxeri** kırılarak delinmiş, dışa doğru kırılmış. *gamaťaxeri ǩoda:* arasından (dışarıya doğru) kırılmış duvar.
- **gamaťaxu** kırarak delmek, kırarak geçmek. dudi gamuťaxu: başını kırdı, kırıp deldi. oşǩendaşe ǩoda gamaťaxu: ortasından duvarı kırdı.
- **gamaťoçu** *atn.*, **gamaťǩoçu** *ark.* **1**. dışarı fırlatmak. tigale kogamavoťoçi: evin dışına fırlattım. **2**. *mec.* laf kaçırmak. ixap̌aťuşa gamaťoçu: konuşurken lafı kaçırdı.
- **gamaťraǩu** ishal olmak. bere gamiťra*ǩu:* çocuk ishal oldu.
- **gamaťva3u** *atn.*, **gamaťǩva3u vi**., **gamaçapxu** *atn.*, **gamakotu**, **gamasťiǩu** *atn.*, **gamastiku** *vi.* tokatlamak, tokat atmak. ar jur fara kogamavoťva3i. bir iki kez tokat attım.
- **gamaveleri**, **gamaleri** çıkmış olan. ǩuçxe gamavel*eri:* ayağı çıkmış. xe gamavel*eri:* eli çıkık.
- **Gamavelu** *atn.*, **gamolva** vi.yerinden çıkmak. ǩuçxe gamuvelu/gamulu: ayağı çıktı. xe gamuvelu/gamulu: eli çıktı.
- **gamayazeri** *atn.*, **gamaazeri** *vi.*, **gamaqazeri** *xp.* ucu yontularak sivriltilmiş. gamayazeri mp̌a*lu:* ucu yontularak sivriltilmiş kazık.
- **gamayazu** *atn.*, **gamaazu** *vi.*, **gamaqazu** *xp.* ucunu yontmak, ucunu yontup sivriltmek. xoşǩape gamayazu. sırıkların ucunu sivriltti.
- **gamayoxeri** *atn.*, **gamaurineri** *ark.* haykırarak, haykıra haykıra. gamayoxeri gamayoxeri raǩani kogolafťi. haykıra haykıra (haykırarak) tepeyi geçtim.
- **gamayoxu**, **gamayoxinu** *atn.*, **gamauru** *ark.* **1.**haykırmak. *raǩanis celagutu do a kogamiyoxu:* tepede durup haykırdı. *si nusa domaxenu na ar gamaviyoxare.* seni gelin yapabilirsem bir haykıracağım. **2**. Haykırış, haykırma. *sǩani gamayoxinu mitişis var numgus.* senin haykırışın kimseninkine benzemiyor.
- **gamayoneri** **1**. çıkarılmış. **2**. *mec.* evli bir kadını evinden çıkarmak. ağani komoceri oxorca kogamiyon*es:* yeni evli kadını evinden çıkardılar.
- **gamayonu** **1**. canlı bir varlığı dışarı çıkarmak, dışarı götürmek. doloxe gvancuǩus gale kogamaviyoni. içerde sıkılınca dışarı çıkardım. **2**. evden çıkarmak, ayırmak. nusa kogamiyon*es:* gelini çıkardılar. **3**. başını alıp belirsiz bir yere gitmek. ar ndğas ma ti gamavayonare. bir gün ben de başımı alıp gideceğim. **4**. sürüp gitmek, devam edip gitmek. haşo orťu, haşo gamvayonasere: böyleydi, böyle sürüp gidecek, böyle devam edip gidecek.
- **gamazdalu** dışa doğru çekmek. xerxi gamizd*ams:* hızarı dışa doğru çekiyor. xalavida gamizd*ams:* çekmeceyi çekiyor.
- **gamazderi** **1**. dışa doğru çekilmiş. **2**. dışa doğru çekerek.
- **gamazgvalu** *atn.*, **gamažgvalu** *ark.* çabucak sıçmak. idi do tamli tuden ǩale gamizg*vi.* gidip çalının altına çabucak sıç.
- **gamaziťu** *atn. xi.*lafı ağzından kaçırmak. mitis va uʒomeťu, ixap̌aťuşa gamaziťu: kimseye söylemiyordu, konuşurken ağzından kaçırdı.
- **gamaʒǩalu** *ark.*, **gamaʒalu** *atn. xi.*1.çıkarmak. xetatu gamiʒ*ǩu:* eldiveni çıkardı. oçxeşe xami gamaʒ*ǩu:* kınından bıçağı çıkardı. ʒineǩi ǩuçxeşe gamiʒ*ǩu:* çorabı ayağından çıkardı.2.sökmek.nĉerişen pi3ari gamaʒǩums:tavandan tahta söküyor.
- **gamaʒǩeri** *ark.*, **gamaʒeri** *atn.* çıkarılmış, sökülmüş. gamaʒǩeri ǩafri. sökülmüş çivi.

- **gamaʒǩomilu** *ark.*, **gamaʒelimu** *atn. xi.*dışarı bakmak. xuťulaşe gamiʒǩ*es:* delikten dışarı bakıyor.
- **gamaʒuʒonu** bitene kadar emmek, emip bitirmek. nana muşişi buži gamaʒuʒonu. annesinin memesini bitene kadar emdi.
- **gamolva** , **gamaxtimu 1**. dışarı çıkmak. gale gamulun: dışarı çıkıyor. dulyaşe gamulun: işten çıkıyor. **2**. ayrılmak. bereşe var gamvalen. çocuktan ayrılamıyor, çıkamıyor. oxorişe gamulun: evden ayrılıyor. 3. terketmek, boşanmak. nusa oxorişe kogamaxťu: gelin (evini) terk etti. ǩoçişe kogamaxťu: kocasından ayrıldı, kocasını terk etti.4.eli, kolu, ayağı vs. yerinden çıkmak. xe gamami*lu:* Elim çıktı.
- **ganga** *ark.*, **loduri** *atn.* aptal, şapşal. *jileni ganga.* yukarıdaki aptal.
- **gargala**, **ǩaǩala** *atn.*, **ǩaǩali** *ark.* tane. *toli gargala:* gözün herbir tanesi; iri göz.
- **gebaderi** *ark.*, **cebaderi** *atn.* mahluk, yaratık. ğormotişi gebad*eri:* tanrı yaratığı.
- **gebadu** *ark.*, **cebadu** *atn. xi.*var olmak, yaratılmak, doğmak. gebibadi ndğa. var olduğum gün.
- **gebalu** *ark.*, **cebalu** *atn. xi.***1**. üzerine dökmek. angis ʒǩari kogyobu. kaba su döktü. **2**. içirmek. beres ʒǩari gyub*ams:* çocuğa su içiriyor. **3**. emzirmek. beres mja gyub*ams:* çocuğu emziriyor.
- **gebalu** *vi.*, **geǩidu** *vi.*, **cebalu** *atn. xi.*asmak.
- **gebaniǩu** *vi.*, **cebraniǩu** *atn. xi.***1**. eğmek, bükmek. mşkvelas dudi gyubani*ǩu:* fidanın tepesini eğdi. **2**. eğilmek. ǩepris dudi gyabani*ǩu:* Kendirin tepesi eğildi.
- **gebaru** *vi.*, **cebaru** *atn. xi.*1.üzerine üflemek. **2**. *atn., mec.* üzerine titremek, üzerine çok düşmek, itina ile bakmak, çok özen göstermek.
- **gebažgineri** *vi.*, **cebazgineri** *atn.* üzerine basılmış. ťoťlo3is gebažgineri çum*es:* çamurun üstüne basmış bekliyor. **2**. basarak, basa basa. **3**. basılmış.
- **gebažgu** *ark.*, **cebazgu** *atn. xi.*üstüne basmak. *ǩundis kogyobažgu.* pisliğe bastı.
- **gebencelu** *vi.*, **cebincolu** *atn. xi.*köreltmek. xamis p̌ici gyubence*lu:* bıçağın ağzınıköreltti. **2**. körelmek. argunis p̌ici gyabence*lu:* baltanın ağzı köreldi.
- **geberi** *ark.*, **ceberi**, **cebaleri** *atn.* **1**. içirilmiş. pucis ʒǩari geberi ren. ineğe su verilmiş, içirilmiş. **2**. emzirilmiş. mja geberi berek mot ibgas*?* emzirilmiş çocuk niçin ağlıyor*?*
- **gebğalu** *ark.*, **cebğalu** *atn. xi.*üzerine dökmek (sayılamayan nesneler için). on3xones ntxiri kogyobğu. tavan arasına fındık döktü.
- **gebğeri** *ark.*, **cebğeri**, **cebğaleri** *atn.* 1.üzerine dökülmüş. dişkape gzas gebğeri naşku. odunları yolun üzerine dökülmüş halde bıraktı. **2**. üzerine dökerek, üzerine döke döke.
- **gebiru** *vi.*, **cebiru** *atn. xi.*1. atmacayı cezbetmek için başka bir kuşu bir değnek üzerinde oynatmak. *sifteris ğaç̌o gyubirams:* atmacayı cezbetmek için çekirge kuşunu (değnek üzerinde) oynatıyor. 2. vi. Bir atışmada söylenen ilk söze mukabil cevap niteliğinde melodik bir tarzda karşılık vermek. *3ad.* Mebiru.
- **gebonu** *ark.*, **cembonu** *atn. xi.*(canlılar için) üzerinde yıkamak, yıkanmak.
- **gebaniǩeri** eğik, bükük, eğilmiş, bükülmüş. *mşkvelas ti gebaniǩeri uğun:* fidanın başı eğiktir, eğik vaziyettedir.
- **gebureri** *ark.*, **cebureri** *atn.* 1.yamalı. ha pontuli gebureri ren. Bu pontolon yamalıdır. 2. yamalanmış. gebureri foťa. yamalanmış peştemal.
- **geburoni** *ark.*, **ceburoni**, *atn.* yamalanması gereken, yamalanacak kadar yırtık olan. ham ponťuli ceburoni diyu. bu pantolon yamalanacak duruma geldi.
- **geburu** *ark.*, **ceburu** *atn. xi.*yamalamak. gamaxareri porça kogyob*uru:* yırtık gömleği yamaladı.
- **gebu3xu** *vi.*, **cebu3xu** *atn. xi.*tırmıklamak (üzerinde). txirepe on3xones kogebu3xu: fındıkları tavan arasında tırmıkladı.
- **gecgineri** *vi.*, **cejgineri** *atn.* üstünlük kurmuş, galip gelmiş, öne çıkmış.
- **gecginu** *ark.*, **cejginu** *atn. xi.*yenmek, galip gelmek, üstünlük kurmak, üstün gelmek.

- **gecunculeri**, **gebenceleri** *vi.*, **cek̆ust̆oreri**, **cebincoleri** *atn.* ağzı körelmis, kesicilik özelliğini yitirmiş. gecunculeri xami. kör bıçak.
- **gecunculu**, **gebencelu** *vi.*, **cebincolu**, **cek̆ust̆oru** *atn. xi.*köreltmek, körelmek. argunis p̆ici gyacunculu: baltanın ağzı köreldi.
- **geçama** *ark.*, **ceçama** *atn.* dayak, kötek, dayak atma, dövme. si geçama gik̆oroms. sana dayak gerekiyor.
- **geçameri** *ark.*, **ceçameri** *atn.* **1**. döverek, döve döve. xoci geçameri geçameri kogamuçu. öküzü döve döve ahırdan dışarıya doğru güttü. **2**. dayak yemiş (olan).
- **geçamoni** *ark.*, **ceçamoni** *atn.* dayaklık, dayak yemeyi hak eden. geçamoni k̆oçi: dayaklık adam.
- **geçamu** *ark.*, **ceçamu** *atn. xi.*dövmek, dayak atmak. gepçi, gepçi do dudepe devuyoli.dövdüm, dövdün kafasını ezdim.
- **geçaneri** *ark.*, **ceçaneri**, **cençaneri** *atn.* **1**. takılı. **2**. *mec.* asker ya da polis. geçanerepe mulu*nan:* askerler geliyor.
- **geçanu** *ark.*, **cençanu**, **ceçanu** *atn. xi.***1**. bir şeyin üzerinde bitmek, oluşmak ya da oluşturmak. **2**. düğme vb. dikmek, yaka ya da omuza apolet takmak. porças mpuli gyoçan*ams:* gömleğe düğme dikiyor.
- **geçxalu** *vi.*, **ceçxalu** *atn. xi.*yerleri yıkamak. mç̌ima moxt̆u do gzalepe geçxu: yağmur gelip yolları yıkadı.
- **geçxapuloni**, **geçxapa** *xp.*, **geçaçxaloni** *vi.* şelale. geçxapulonis keʒevuxedi. şelalenin altına oturdum.
- **geçxeri** *vi.*, **ceçxeri**, **ceçxaleri** *atn.* yıkanmış. mç̌imate geçxeri gza. yağmurla yıkanmış yol.
- **geçilu** *vi.*, **ceçilu**, **eyoçilu** *atn. xi.*birinin üstüne evlenmek, kuma getirmek. oxorca muşis kogyaçi*lu:* karısının üstüne evlendi, kuma getirdi.
- **geçinadu** *vi.*, **ceçinadu** *atn. xi.*görevlendirmek, iş vermek, işe koşmak. p̆ap̆ulik p̆anda gemiçinadvamt̆*es:* dedemiz bizi hep görevlendirirdi, işe koşardı.
- **geçitu** *vi.*, **ceçitu** *atn.* **1**. üzerinde yarmak, bir şeyin üzerine koyarak yarmak. dişkas gedu do kogeçitu: odunun üzerine koyarak yardı. **2**. *atn.* son anda kurtulmak, sıyırmak, paçayı kurtarmak. oğvaruşe kocevuçiti. ıslanmaktan son anda kurtuldum.
- **geç̌aberi** *vi.*, **ceç̌amberi** *atn.* üzerine yapışmış.
- **geç̌abu** *vi.*, **ceç̌ambu** *atn.* **1**. üzerine yapıştırmak. memsofas olağune kogyoç̌abu. oturacağa sakız yapıştırdı. **2**. üzerine yapışmak. olağune oržos kogyaç̌abu. sakız iskemleye yapıştı.
- **geç̌areli** *xp.*, **genç̌areri** *vi.*, **cenç̌areri** *atn.* para. *geç̌areli var domiskidu:* param kalmadı.
- **geç̌alu** *vi.*, **ceç̌alu** *atn.* bir şeyin üzerine dikmek. mpuli porças kogyoç̌u. düğmeyi gömleğin üzerine dikti.
- **geç̌apa** *ark.* vasiyet. *Lazonas doxvalu çkimi geç̌apa ren:* Lazona'da gömülmek benim vasiyetimdir.
- **geç̌eri** *vi.*, **ceç̌eri** *atn.* üzerine yamanmış. mbela gyeç̌eri fot̆a. üzerine bez yamalanmış peştemal.
- **geç̌ibru** *vi.* sakınmak, kaçınmak. korbas çkar mutu var geiç̌ibr*ams:* karnından hiçbir şeyi sakınmıyor, hiçbir şeyi yemekten kaçınmıyor.
- **geç̌k̆aderi** *vi.*, **ceç̌aderi** *atn.* üzerine çakılmış. ncas geç̌k̆aderi pi3*ari:* Ağacın üzerine çakılmış tahta.
- **geç̌k̆adu** *vi.*, ceç̌adu *atn.* üzerine ya da üzerinden çakmak. pi3aris k̆afri kogyoç̌k̆adu. tahtanın üzerine çivi çaktı.

- **geçǩapa**, **geçǩapule** *ark.*, **ceçapa** *atn.* 1.baslangıç. dulyaş geçǩapa. işin başlangıcı. **2**. başlangıç yeri. gzaş geçǩapas elamç*vi.* yolun başında beni bekle. **3**. önsöz. Lazuri nenapunaşi geçǩapule: Lazca sözlüğün önsözü.
- **geçǩu** *ark.*, **ceçalu** *atn.* başlamak. obgarus kogyoç*ǩu:* ağlamaya başladı. dulyas ağne gyoç*ǩu:* işe yeni başladı.
- **geçǩeri** *ark.*, **ceçeri** *atn.* başlanmış. geçǩeri dulya. başlanmış iş.
- **geçǩomeri** *ark.*, **ceşǩomeri** *atn.* 1.yiyilmiş. lu gverdi geçǩomeri naşku. lahanayı yarısı yiyilmiş halde bıraktı. **2**. yemek artığı. kapça geçǩom*eri:* yenmiş hamsi artığı.
- **geçǩomu** *ark.*, **ceşǩomu** *atn.* yiyip bitirmek, var olanın tamamını yemek. pucik çuǩis na rťu malezi geçǩomu. inek, kaptaki bulamacı yedi, bitirdi.
- **geçǩoreri** *vi.*, **geçǩireri xp.**, **ceşǩoreri** *atn.,* olduğu yerde kesilmiş, doğranmış. buži geçǩor*eri:* memesi kesilmiş.
- **Geçǩoru** *vi.*, **geçǩiru xp.**, **ceşǩoru** *atn.* olduğu yerde biçmek (orakla vs.). livadis Lazuťepe kogeçǩoru. mısırları bahçede olduğu yerde kesti.
- **geçveri** *vi.*, **ceçveri** *atn.* **1**. üzeri yanmış. **2**. üzerinde yanmış, pişik.
- **geçvineri** *ark.*, **cençuneri** *atn.* aşırı kuruluktan dolayı bir şeyin üzerine ya da dibine yapışmış. papa geçvineri ťağani. dibine lapa yapışmış tava.
- **geçvinu** *ark.*, **cençunu** *atn.* kuruyup katılaşmak, kuruyup sertleşmek, fazla yanmaktan dolayı kabın dibine yapışmak. kapça, ťiğanis kogyaçu. hamsi, tavaya yapıştı.
- **gedageri** *vi.*, **cedageri** *atn.* bir yüzeyin üzerinde kesilmiş, enlemesine doğranmış, çentilmiş, çentik. ǩudeli gedageri ǩaťu: kuyruğu kesilmiş kedi (Lazlar sofraya değmemesi için kedinin kuyruğunu keserler).
- **gedagu** *vi.*, **cedagu** *atn.* 1.üzerinde kesmek, üzerinde çentmek. ǩaťus ǩudeli dişkas gyudves do kogyudag*es:* kedinin kuyruğunu odunun üzerine koyup kestiler. **2**. çentik açmak, işaret koymak. ǩeťis gyudag*ams:* değnek üzerinde çentik açıyor.
- **gedgalu** *vi.*, **cedgalu** *atn.* 1.mekanizmayı kurmak. saaťi koge*dgu:* saati kurdu. Mtugis ragi gyudg*ams:* Fareye tuzak kuruyor.2.yerleştirmek,kurmak. *bogina ǯipris kogyudgu:* arı kovanını gürgene (üzerine) kurdu.
- **gedgeri** *vi.*, **cedgeri**, **cedgaleri** *atn.* 1.kurulmuş/yerleştirilmiş durumda. ǯipris gedgeri bog*ina:* gürgene kurulmuş arı kovanı.2.kurulmuş (saat vs.)
- **gedgineri** *vi.*, **cedgineri** *atn.* **1**. bir işe koyulmuş. dulyas gedgin*eri:* işe koyulmuş. **2**. yola koyulmuş, yola çıkmış. gzas gedgineri borťi. yola koyulmuş durumdaydım. **3**. *atn.* aşermiş, hamile kadınların bazı yiyecekleri aşırı yeme arzusu içinde olması durumu.
- **gedginu** *ark.*, **cedginu** *atn.* **1**. işe başlatmak, iş başı yaptırmak. dulyas kogyodginu: iş başı yaptırdı. **2**. yola koymak, yolcu etmek. ǩoçimuşi gzas kogyodginu: kocasını (adamını) yola koydu, yolcu etti. **3**. yol vermek, göndermek,kovmak. ağne nusa gzas kogyodgin*es:* yeni gelini yola koydular,kovdular. **4**. *atn., mec.* aşermek, aşırı yeme isteği duymak. daha çok kadınların hamilelik dönemlerinde görülür. Nusas cadginen, korbapşa orťasere: Gelin aşeriyor, hamile olmalı.
- **gedgitu** *ark.*, **cegutu** *atn.* 1.üzerinde durmak. gzas kogedgitu: yolun üzerinde durdu. **2**. işe koyulmak, başlamak. dulyas kogebdgitit. işe koyulduk.
- **gedvalu** *ark.*, **cedvalu** *atn.* **1**. üzerine koymak. stolis karťali kogedu. masaya kağıt koydu. **2**. isim koymak, isim vermek. beres coxo kogyodu. çocuğun ismini koydu. **3**. para yatırmak. bangas gençareri kogedu. bankaya para yatırdı, koydu. **4**. *atn.* yazgılı olmak. haşo cemožuťes viťu do vibga. alın yazımız böyle idi, söyleyip ağlıyorum. muyape cemožuť*es:* neler varmış alın yazımızda, kaderimizde neler varmış.
- **gedveri** *vi.*, **cedveri**, **cedvaleri** *atn.* **1**. konmuş. stolis gedveri karťali. masanın üstüne konmuş mektup. **2**. isim verilmiş, ismi konmuş. coxo gedveri b*ere:* adı konulmuş çocuk. 3. birini adıyla anmak, isim vermek. isinapamťaşa mitiz coxo mot gedum. konuşurken kimsenin adını anma.

- **gefelu** *vi.*, **cefelu** *atn.* üzerinde dilimlemek, parçalar halinde kesmek. ǩarǩala pi3aris kogyofe*lu:* kabağı tahtanın üzerinde dilimledi.
- **gefroxteri** *vi.*, **cefloxťeri** *atn.* **1**. şişikliği inmiş, sönmüş. froxti kogefroxtu: kabarcık (şişik) indi/söndü. **2**. *atn., mec.* sakinleşmiş, yatışmış. ndğura xuçeli orťu, hus cefloxťeri *on/ ren:* demin kızgındı, şimdi sakinleşmiş bir haldedir.
- **gefroxtinu** *vi.*, **cefloxťinu** *atn.* şişikliği indirmek. ineri nudu do froxti kogyufroxtinu: buz koyarak şişiğini indirdi. **2**. *atn., mec.* yatıştırmak, sakinleştirmek. badi mitis var cafloxťinu: yaşlı adamı kimse sakinleştiremedi.
- **gefroxtu** *vi.*, **cefloxťu** *atn.* **1**. inmek, havası kaçmak (şişik). mbarerepe çkimi kogefroxtu: şişiklerim indi. **2**. *atn., mec.* yatışmak, sakinleşmek. opşa xuçeli orťu, uǩai kocofloxťu: çok kızgındı daha sonra yatıştı, kızgınlığı geçti.
- **gegaperi** *ark.*, **cegaperi** *atn.* 1.alışkın, alışık. Lazuri osinapus gegaperi bore. Lazca konuşmaya alışkınım.2.alışmış.
- **gegapu** *ark.*, **cegapu** *atn.* alışmak. ordo oncirus kogebagi. erken uyumaya alıştım. skani dixo oskidus var gebagi. sensiz yaşamaya alışamadım.
- **gegineri** *vi.*, **cegineri** *atn.* alıştırılmış, alışkanlık kazandırılmış. ordo oncirus gegineri bore. erken uyumaya alıştırılmışım.
- **geginu** *vi.*, **ceginu** *atn.* alıştırmak. bere nçayi oşus kogyoginu: çocuğu çay içmeye alıştırdı. ma omçvirus kogemogin*es:* beni yüzmeye alıştırdılar.
- **gegondu** *ark.*, **guri molva** *atn.* 1.küsmek. ma mutu var goğodi, mu şeni gemigondi (yaşar turna). ben sana birşey yapmadım, niye bana küstün. 2.Darılmak, gücenmek.
- **geguberi** *vi.*, **ceciberi** *atn.* pişirilmiş, pişmiş (sıvı, yemek vs.). geguberi mja. pişirilmiş süt.
- **gegubu** *vi.*, **cecibu** *atn.* miktarı az olan bir şeyi suda pişirmek. oxorcak mja gegubums: kadın sütü pişiriyor.
- **gegyali** *vi.* buzağı çağırmak için kullanılan bir ünlem. gegyali, gegyali…
- **gegzu** *ark.*, **cengzalu** *atn.* **1**. tutuşmak, tutuşturmak, kızışmak, üzerine ateş düşmek. *onas daçxuri kogegzes do uǩule gumi doxaçkes:* tarlada ateş yakıp sonra çavdar ektiler. **2**. *atn., mec.* telâşlanmak. *mgoru mox ťasere ya do bozomotas dudi cangzu:* istemeye gelecekler diye kız telâşlandı, kızın başı tutuştu. **3**. *atn., mec.* sırt, arka vb. yerlerde oluşan ağrı, sancı. opşa dişǩa ptori do ǩap̌ulape cemangzu. çok odun taşıdığımdan sırtıma ağrı saplandı, sırtıma ateş düştü.
- **gegzeri** *vi.*, **cegzeri**, **cegzaleri** *atn.* üzerinde yakılmış, yakılmış halde. daçxuri gzas gegzeri naşk*ves:* ateşi yolun üstünde yakıp bıraktılar.
- **geğmalu** *vi.*, **ceğmalu** *atn.* indirmek, aşağı indirmek. *on3xoneşe ntxiri kogeiğu:* tavan arasından fındık indirdi. *na uğu ťu n3umu noğaşe kogeiğu:* elindeki yağı çarşıya indirdi.
- **geğareri** *ark.*, **ceğareri** *atn.* üzerinde çizgi çekilmiş, dik çizgili.
- **geğaru** *ark.*, **ceğaru** *atn.* dik çizgi çekmek, düz bir yüzeyin üzerinde veya üzerini çizmek. stoli kogeğ*aru:* masanın üzerine çizgi çekti.
- **geğeri**, **geğameri** *vi.*, **ceğeri**, **ceğmaleri** *atn.* indirilmiş, aşağı indirilmiş. ncaşe geğeri uşk*uri:* ağaçtan indirilmiş elma.
- **geğiru** *vi.*, **ceğiru** *atn.* 1.yere doğru işaret etmek, yerdeki bir şeyi göstermek. ǩiti ǩuçxe muşis gyoğir*ams:* parmağını ayağına doğru işaret ediyor.2. yere doğru tutmak, yere doğrultmak. biga na gyoğiru svas ǯǩari gamaxtu: Sopayı doğrulttuğu yerden su çıktı.
- **geğoberi** *ark.*, **ceğoberi** *atn.* kesilmiş, çitlenmiş, kapatılmış yol. gza geğoberi na rťu şeni var gola*lu:* yol çitlenmiş olduğundan geçemedi.

- **geğobu** *ark.*, **ceğobu** *atn.* kesmek, kapatmak, geçişine izin vermemek, çitle kapamak. gza gemiğobes, var golomoşkume*nan:* yolumuzu kapattılar, geçmemize izin vermiyorlar.
- **geğureri** *ark.*, **ceğureri** *atn.* bir şeyin üzerinde ölmüş. ǩat̆u on3xones geğureri bžirit. kediyi tavan arasında ölmüş halde bulduk.
- **geğurineri** *ark.*, **ceğurineri** *atn.* bir şeyin üzerinde öldürülmüş. gzas geğurineri žirt̆u: Yolun üzerinde öldürülmüş halde yatıyordu.
- **geğurinu** *ark.*, **ceğurinu** *atn.* üzerinde öldürmek. oncires kogyoğurin*es:* yatağında öldürdüler.
- **geğuru** *ark.*, **ceğuru** *atn.* üzerinde ölmek. badi memsofas kogeğ*uru:* yaşlı adam sedirin üzerinde öldü.
- **gexaǩaru** *vi.*, **cexaǩaru** *atn.* üzerini kazımak, kazıyıp almak. ǩodas na žit̆u ʒǩint̆ili gexaǩ*aru:* avludaki kuş pisliğini kazıdı, kazıyıp aldı.
- **gexarxalu**, **gexaçkalu** *vi.*, **cexarxalu**, **cexaşǩalu** *atn.* kısa bir süre kaynamak. a kogexarxalas dubağ*un:* biraz kaynasın yeter.
- **gexaru** *vi.*, **cexaru** *atn.* **1**. *vi.* üzerinde yırtmak. kart̆ali oržos kogex*aru:* mektubu iskemlenin üzerinde yırttı. **2**. *atn.* üzerini tırnaklamak. xe cux*aru:* elini tırnakladı.
- **gexedu** *vi.*, **cexedu**, **cexedinu** *atn.* üzerine oturmak, binmek. n3xenis kogexedu. ata bindi.
- **gexelu** *vi.*, **cexelu** *atn.* dost olmayanların yaşanan olumsuzluktan ötürü sevinmesi fiili. mitis mot gyaxel, siti do gağodaseren. yaşadığı olumsuzluktan dolayı kimseye gülme, senin başına da gelir.
- **gexoreri**, **geǩibineri** *ark.*, **cexvat̆eri** *atn.* dişlenmiş, ısırılmış. gexoreri uşk*uri:* ısırılmış elma.
- **gexorxu** *vi.*, **cexorxu** *atn.* üstten aşağıya doğru gelişi güzel budamak. luği gexorxu: inciri budadı.
- **gexoronu** *vi.*, **cexoronu** *atn.* olduğu yerde, yerli yerince horon oynamak. tamlis gyaǩnu do geixorons. çalıya tutunmuş horon oynuyor.
- **gexoru** *ark.*, **geǩibinu** *xp.*, **cexvat̆u** *atn.* dişlemek, ısırmak, ısırmak suretiyle koparmak. *m3xuli gexoru.* armutu dişledi, ısırdı, ısırıp bir parçasını kopardı.
- **gexosaru** *vi.*, **cexosaru** *atn.* üstten alta doğru dikizlemek, gözlemek, aşağıya doğru gözünü dikmek. jindolen gemoxosar*ams:* beni üstten dikizliyor.
- **gexraşeri** *vi.* gerektiği şekilde yapılmamış iş, alışılanın dışına çıkılarak gerekli işlemlerden geçirilmemiş (olan). n3omis va navuşa furnis komeşadgu dort̆un, na bimxort gyari gexraşeri ren. Hamuru mayaya gelmeden fırına vermişti, yediğimiz ekmek gerektiği şekilde pişirilmiş değildir.
- **gexraşu**, **mexraşu** *vi.* öylesine, alelacele bir şekilde yapmak alışılanın dışına çıkarak gerekli işlemlerden geçirmemek. *gyari gexraşu.* ekmeği alelacele yoğurup ekmek haline getirdi (mayaya gelmesini beklemedi). *nçayi gexraşu.* Suyu biten demliğe su ekleyip dem elde etti, demi gerektiği şekilde elde etmedi,gerektiği şekilde demlemedi.
- **gexro3kinu** *vi.*, **cexosǩinu** *atn.* bir şeyin üzerinde gebertmek, ǩat̆uk mtugi on3xones kogyoxro3kinu: kedi fareyi tavan arasında gebertti.
- **gexro3ku** *vi.*, **cexosǩu** *atn.* olduğu yerde gebermek. coğori na ncant̆u svas kogexro3ku. köpek uyuduğu yerde geberdi.
- **gextimu** *ark.*, **celva** *atn.* **1**. aşağı inmek. ncaşen kogextu: ağaçtan indi. **2**. *mec.* muhtaç durumuna düşmek. çkimde kogyal*es:* onlar bana muhtaç oldular.
- **gexuneri** *vi.*, **cexedineri**, **cexuneri** *atn.* **1**. üzerine oturtulmuş. **2**. üzerine oturmuş. oržos gexuneri lur*ams:* iskemleye oturmuş uyukluyor. **3**. üzerine oturarak. ǩulis gexuneri ixvam*ams:* iskemleye oturarak ibadet ediyor. **4**. binerek. n3xenis gexuneri moişvac*ams:* ata binerek dinleniyor.

- **gexunu** *vi.*, **cexunu** *atn.* **1**. üzerine oturtmak. bere oncires kogyoxunu. çocuğu yatağa oturttu. **2**. bindirmek. nana muşi jvalas kogyoxunu. annesini uçağa bindirdi.
- **gexvalu** *ark.*, **cexvalu** *atn.* **1**. aşağıya doğru dökmek. **õ** *meoktaşe le ťa gexu:* yamaçtan aşağı toprağı döktü. **2**. dökülmek. marçaşe dişka geixu: odun yığınından odun döküldü.
- **gexvalu** *vi.*, **cexvalu** *atn.* balgam çıkarmak, öksürmek. badik gyoxval*ams:* yaşlı adam öksürüyor.
- **gexveri** *ark.*, **cexveri** *atn.* üsten aşağıya dökülmüş. marçaşe gexveri dişka. yığından dökülmüş odun.
- **geileri** *ark.*, **geqvilu** *xp.*, **ceyileri** *atn.* üzerinde vurulmuş. o3xones geileri ži*res:* tavan arasında vurulmuş buldular.
- **geilu** *ark.*, **geqvilu** *xp.*, **ceyilu** *atn.* 1.üstünde vurmak. karmaťes kogeil*es:* değirmende vurdular. **2**. vurulmak. karmaťes kogeii*lu:* değirmende vuruldu.
- **gejilaşe** *vi.*, **cejgiraşe**, **cejiraşe** *atn.* silgi. gejilaşe gomindunu. silgimi kaybettim.
- **gejileri** *ark.*, **cejireri** *atn.* silinmiş, silik. nçarape gejileri na ren şeni var iǩitxinen. yazılar silinmiş olduğundan okunamıyor.
- **gejilu** *ark.*, **cejiru** *atn.* **1**. silmek. berepek soti ǩaseťi ren kogejiles doren. çocuklar buldukları tüm kasetleri silmişler. **2**. silinmek. ǩaseťepe kogeiji*lu:* kasetler silindi.
- **gekaçinu** *vi.*, **ceǩaçinu** *atn.* velveleye vermek, gürültüye boğmak.
- **gekçaneri** *vi.*, **cekçanderi** *atn.* **1**. ağarmış, beyazlaşmış. ti gekçan*eri:* saçı başı ağarmış, kırlaşmış, kır saçlı. **2**. soluk, solgun, soluklaşmış.
- **gekçanu** *ark.*, **cekçandu** *atn.* **1**. ağarmak, kırlaşmak. mezmonute ti gyakçanu. meraktan başı ağardı. **2**. soluklaşmak.
- **gekosu** *vi.*, cekosu *atn.* silip süpürmek, süpürüp götürmek. ğali moxtu do gzalepe gekosu. ırmak gelip yolları süpürdü, süpürüp götürdü.
- **gekoťeri** *vi.*, **cekoteri** *atn.* aşağıya doğru katlanmış, bükülmüş.
- **gekoťu** *vi.*, **cekotu** *atn.* aşağıya doğru katlamak, bükmek. Ǩuçxe modvala mot gekoťum. ayakkabını aşağıya doğru katlama (arkasına basma).
- **geksinu** *ark. 3ad.* Cengsinu.
- **gekteri** *ark.*, **cenigteri** *atn.* yıkılmış, devrilmiş, devrik. gekteri ǩ*oda:* yıkılmış duvar.
- **gektinu** *vi.*, **conomsǩu** *xp.*, **ceningtu** *atn.* devirmek, yıkmak. ǩoda gyokt*es:* duvarı yıktılar, devirdiler.
- **gekturu** *ark.*, cekturu art, cemturu *atn.* yenisi ile değiştirmek. ǩaťa ndğas porça gekturums: hergün elbise değiştiriyor
- **gekurdinu** *vi.* bir şeyin üstünde duranı kaldırmak, gözden saklamak. xami gyokurdinu: bıçağı kaldırdı, gözden sakladı.
- **Geǩap̌inu** *vi.*,**geǩap̌u** *vi.*, **ceǩap̌inu, ceǩap̌u** *atn.* **1**. *atn.* koşarak ya da çabuk bir şekilde üstten aşağıya inmek. ncaşe cuǩap̌u. çabucak ağaçtan indi. **2**. çabucak ısırmak, ağızla kapmak, dalmak. coğorik ǩuçxes kogemaǩap̌u. köpek ayağıma daldı.
- **geǩibinu** *xp.*, **gexoru** *ark.* **cexvaťu** *atn.* dişlemek, ısırmak (meyve, ekmek vs.).
- **geǩideri** *ark.*, **celaberi** *atn.* asmış, asılmış. nanaşi şeepe geǩideri ren. annenin çamaşırları asılmış.
- **geǩidu** *vi.*, **gebalu** *vi.*, **cebalu** *atn.* asmak.
- **geqilu** *xp.*, **geilu** *vi.*, **ceilu** *atn.* bulunduğu yerde vurmak. ǩoçi oxori muşis kogeqvil*es:* adamı evinde vurdular.
- **geǩitxala** *vi.* beddua amaçlı söylenen söz. ǩemxeliş ekremi. 'ǩemxeli'n ekrem.
- **geǩitxu** *ark.*, **ceǩitxu** *atn.* **1**. tekrar sormak, bir daha sormak. gep̌ǩitxi. tekrar sordum. **2**. *ark.* beddua etmek. *ǩaťa ndğas berepemuşis gyoǩiťxams:* her gün çocuklarına beddua ediyor.

- **gek̆nimeri** *vi.*, **cek̆limeri** *atn.* **1**. tutunmuş. nek̆nas gek̆nimeri isinap*ams:* kapıya tutunmuş konuşuyor. **2**. tutunarak. berek nanamuşiş xes gek̆nimeri igzals. çocuk annesinin elinden tutarak yürüyor.
- **gek̆nimu** *ark.*, cek̆limu *atn.* tutunmak, tutarak kavramak. xes kogemak̆nu. elime tutundu.
- **gek̆oreri** *vi.*, **cek̆oreri** *atn.* bir yere bağlanmış. bere oncires gek̆oreri naşk*ves:* çocuğu yatağa bağlanmış halde bıraktılar.
- **gek̆oro3xu** *ark.*, **cek̆ore3xu** *atn.* üzerine saymak. okro xez kogyuk̆oro3xu: altını (onun) eline saydı.
- **gek̆oru** *vi.***, genk̆oru** *vi.***, cek̆oru, cenk̆oru** *atn.* **1**. bağlamak, bir zemin üzerine monte etmek. pavri enk̆ili kogek̆oru. yaprak demetini bağladı. **2**. *atn.* bağlamak, sarmak. mek̆vateri k̆iti kocink̆oru. kesilmiş parmağını sardı. **3**. düğümlenmek, bağlanmak. a ğuveli dişk̆a koconk̆oru. bir yük odun bağladı.
- **gek̆un3xeri** *vi.*, **cek̆u3xeri** *atn.* uyanmış, uyanık. ncirişe ağne gek̆u3xeri borťi. uykudan yeni uyanmıştım.
- **gek̆un3xineri** *vi.*, **cek̆u3xineri** *atn.* uyandırılmış.
- **gek̆un3xinu** *ark.*, **cek̆u3xinu** *atn.* uyandırmak. bere gyok̆u3xinu: çocuğu uyandırdı.
- **gek̆u3xu** *ark.*, **cek̆u3xu** *atn.* uyanmak. *ncirişe ağne gek̆u3xu:* uykudan yeni uyandı.
- **gek3alu** *ark.*, **cek3alu** *atn.* oldugu yerde ya da bir şeyin üzerinde çürümek. *tipepe onas kogek3es:* çayırlar tarlada çürüdüler. *dida mitik var 3adu do oncires kogek3u:* yaşlı kadını kimse bakmadığı için yatağında çürüdü.
- **gek3eri** *ark.*, **cek3eri** *atn.* üzerinde, üstünde çürümüş.
- **gek3inu** *ark.*, **cek3inu** *atn.* bir şeyin üzerinde ya da oldugu yerde çürütmek. *uşkurepe serenderis kogyok3ines:* elmaları serenderde çürüttüler.
- **gelaazu** *ark.*, **gelaqazu** *xp.*, **celayazu** *atn.* bir kenarını ya da bir yüzeyini aşağıya doğru yontmak.
- **gelabalu** *vi.*, **celabalu** *atn.* aşağıya dökmek (sıvı). xes ǯk̆ari gelub*ams:* eline su döküyör.
- **gelabaru** *vi.*, **celabaru** *atn.* aşağıya doğru esmek. ixi gelabars. rüzgâr aşağıya doğru esiyor.
- **gelabažgu** *vi.*, **celabazgu** *atn.* ucuna ya da kenarına basmak. mťoťis k̆uçxe kogelabažgu. bir budağa ayağını bastı.
- **gelabğalu** *vi.*, **celabğalu** *atn.* 1.üzerine ya da içine dökmek. memsofas neži kogelabğu. oturacağın üzerine ceviz döktü. 2. aşağıya doğru traş etmek. Pimpilepe gelibğ*ams:* Sakallarını traş ediyor.
- **gelaçitu** *vi.*, **celaçitu** *atn.* aşağıya doğru yarmak, bir parça kesip koparmak. nca gelaçitu: ağaçtan bir parça kesip kopardı.
- **gelaçk̆oreri** *ark.* yoğurt ya da peynir muhlaması. gelaçk̆oreri nostoneri iven. muhlama lezzetli olur.
- **gelaçk̆idu** *vi.*, **celaçirdu** *atn.* aşağıya doğru çekip koparmak. luğiş mťoťi gelaçk̆idu. incirin dalını çekip kopardı.
- **geladgitineri** *ark.*, **celagutineri** *atn.* **1**. kenarında durmuş. **2**. kenarında durarak. **3**. *atn., mec.* kekeleyerek. celagutineri ixap̌as: kekeleyerek konuşuyor.
- **geladgitinu** *ark.*, **celagutinu** *atn.* **1**. ucunda ya da kenarında durmak. **2**. *atn., mec.* durarak konuşmak, kekeleyerek konuşmak. çeçezi diyu, ixap̌aťaşa celagutun. kekeme olmuş, konuşurken kekeliyor.
- **geladvalu** *ark.*, **celadvalu** *atn.* **1**. koymak, kenarına ya da ucuna koymak. oǯudes k̆uzepe geladum*es:* rafa kaşıkları koyuyor. **2**. *ark.* olur olmaz söze karışmak, sözünü kesmek. mod gelemadve! olur olmaz sözüme karışma! **3**. boğazına tıkanmak, takılmak. gyari xurťulis kogelemadu. ekmek boğazıma takıldı. **4**. *mec.* üzerine eklemek, üzerine

koymak, katmak. porça eçopumu şeni gençareri var eançuis ƿroğoni muşik gel*udu:* gömlek almak için para yetmeyince üvey çocuğu (para) kattı/ekledi.

- **gelağameri** *ark.*, **celağmaleri** *atn.* aşağıya doğru indirilmiş (cansız).
- **gelağmalu** *ark.*, **celağmalu** *atn.* (cansızlar için) aşağıya doru indirmek. nana sǩanik livadi ǩudelis kçumes, toǩi eçopi do kogeluği. annen bahçenin sonunda seni bekliyor, ipi alıp ona götür.
- **gelağareri** *ark.*, **celağareri** *atn.* yukarıdan aşağıya doğru çekilmiş çizgi, dik çizgi. celağareri xay*ari:* çizilmiş surat.
- **gelağaru** *ark.*, **celağaru** *atn.* aşağıya doğru çizmek, çizgi çekmek. ǩodas noşkerite gelağ*aru:* duvara kömürle aşağıya doğru çizgi çekti.
- **gelaxedinu** *ark.*, **celaxedu**, **celaxedinu** *atn.* ucuna ya da kenarına oturmak.
- **gelaxtimu** *ark.*, **celolva** *atn.* aşağıya doğru inmek. ʒale kogelaxti. aşağıya in. ʒale celulun: Aşağıya doğru iniyor.
- **gelaxuna** *ark.*, **celaxuna** *atn.*, **3xadari** *arş.*, **mesofa** *atn.*, **memsufa** *ark.* sedir, oturacak. gelaxunas kogelinciru. sedire uzandı.
- **gelaxunu** *ark.*, **celaxunu** *atn.* ucuna ya da kenarına oturtmak. ǩaťu ǩaťaťiris kogelaxunu. kediyi kapı eşiğine oturttu.
- **gelakosu** *ark.*, **celakosu** *atn.* 1.aşağıya doğru süpürmek. punçxape gelakosums: ekmek kırıntılarını aşağıya doğru süpürüyor. **2**. *atn., mec.* bir durumdan dolayı kişi ya da grubun tüm olumlu yönlerini yok saymak. a na giʒvasere var gaxenuǩo iritevuli celakosums: söylediğini bir kez yapamazsan, herşeyi siliyor, yok sayıyor.
- **gelaǩaƿinu** *ark.*, **celaǩaƿinu** *atn.* aşağıya doğru koşmak, koşarak inmek.
- **gelaǩidu** *ark.*, **celabalu** *atn.* **2**. asmak. porça ǩanças kogelaǩidu. gömleği askıya astı.
- **gelaǩvançxeri** *ark.*, **oǩonçxveri**, **oǩonçxvaleri** *atn.* ayran, yoğurt ve herhangi bir sulu yemeğin içine doğranmış (olan). Kovali gelaǩvançxeri mevap*eri:* İçine ekmek doğranmış yoğurt.
- **gelaǩvançxu** *ark.*, **oǩonçxvalu** *atn.* sulu yemeklerin içine ekmek parçaları katmak, ekmeği parçalayıp doğramak. moağaperis kovali kogelebuǩvançxi. kaymağa buğday ekmeği doğradım.
- **gelamtumani**, **gelamti** *ark. 3ad.* Celamtume.
- **gelaona** *ark.*, **celayona** *atn.* çok dik olmayan yerler için aşağıya doğru olan güzergâh.
- **gelaonu** *ark.*, **celayonu** *atn.* canlıyı aşağıya doğru indirmek. bere gelion*ams:* çocuğu aşağıya doğru indiriyor.
- **gelaonu** *ark.*, **meonu** *atn.* koruma, kollama ya da uğurlama amacıyla biriyle birlikte gitmek. beres kogelaonu. çocukla birlikte gitti.
- **gelapinu** *ark.*, **celapinu** *atn.* 1.aşağıya doğru gütmek, sürmek, yollamak. pucepe gelupin*ams:* sığırları aşağıya doğru güdüyor. **2**. ucuna sermek, kenarına sermek, aşağıya doğru sermek, yaymak. ntxiri kvamçires kogelupinu: fındıkları geniş bir taşa yaydı, serdi.
- **gelapsalu** *ark.*, **celapsalu** *atn.* aşağıya doğru işemek. pencereşen gelapsu. pencereden aşağıya işedi.
- **gelaskidinu** *ark.*, **celasǩudu** *atn.* ucunda kalmak.
- **gelastvalu** *ark.*, **celasťvalu** *atn.* aşağıya doğru kaymak.
- **gelasvaru** *ark.*, **celasvaru** *atn.* ucuna dizmek. kitabepe oʒudes kogelasv*aru:* kitapları rafa dizdi.
- **gelaťaxeri** *ark.*, **celaťaxeri** *atn.* kenarından kırılmış, kenarı kırılmış, ucu kırılmış. gelaťaxeri gresta. kenarı kırılmış pileki.
- **gelaťaxu** *ark.*, **celaťaxu** *atn.* kenarını kırmak, ucunu kırmak, ucundan kırmak.
- **gelaťeri** *ark.*, **celaťeri** *atn.* (metaller için) ezilmiş, yamultulmuş, eğilmiş halde bulunan metalden nesne. gelaťeri sağani. ezilmiş sağan.

- **gelaťu** *ark.*, **celaťu** *atn.* metalden yapılmış bir nesneyi ezmek, yamultmak, eğmek, bükmek.
- **gelaʒǩalu** *ark.*, **celaʒalu** *atn.* sıyırmak, aşağı indirmek. ponťuli geliʒ*ǩu:* pantolonunu sıyırdı, aşağı indirdi.
- **gelaʒǩomilu** *ark.*, **celaʒelimu** *atn.* aşağıya doğru bakmak. gelaʒǩerťu: aşağıya doğru bakıyordu.
- **gela3xonťu** *vi.* nefes borusuna herhangi bir şeyin kaçması, gıcıklanmak. *ʒǩari gelemi3xon ťu:* boğazıma su kaçtı, böylece gıcıklandım. *ǩoma gelemi3xon ťu:* boğazıma duman kaçtı, bu yüzden gıcıklandım.
- **gelobineri** *ark.*, **celobineri** *atn.* suya bastırılmış, suda bekletilmiş. gelobineri porǩa. suya bastırılmış elbise.
- **gelobinu** *ark.*, **celobinu** *atn.* suya bastırmak, suda bekletmek, suda bekleterek yumuşatmak. bir şeyin suya bastırılıp bekletilmesi ve bu yolla kirlerinin çözülmesini sağlamak amacıyla yapılan bir işlemdir. fiťiǩozepe gyolobin*ams:* atletleri suya bastırdı, suda bekletiyor (yumuşatıyor).
- **geloskeri** *ark.*, **celosǩeri** *atn.* yalanmış, yalanıp bitirilmiş. geloskeri xica. yalanmış kap.
- **gelosku** *ark.*, **celosǩu** *atn.* içini ya da üzerini yalamak, yalayıp bitirmek. coğorik xica gelosku. köpek kabı yaladı.
- **geluru** *ark.*, **celuru** *atn.* üzerinde uyuklamak. didak memsofas geilur*ams:* yaşlı kadın oturacakta uyukluyor.
- **gema**, **germa** *ark.* dağ. germa ǩoçi: dağ adamı. germaşe keşaxtu: dağa çıktı. germak ranʒǩalamťu: dağ çınlıyordu.
- **gembaxu** *ark.*, **cembaxu** *atn.* **1**. bir şeye tozunu almak amacıyla vurmak, dövmek. **2**. *mec.* dövmek. bere gembaxu: çocukları dövdü. **3**. *atn., mec.* rüyada orgazm olmak, cünüp olmak. ezmoces cambaxu: bu akşam rüyada orgazm oldu.
- **gembraleri** *ark.*, **cexveri** *atn.* **1**. çoğalmış, artmış, türemiş. **2**. üremiş.
- **gembralu** *ark.*, **cexvalu** *atn.* **1**. üreyip çoğalmak. geimbral*es:* çoğaldılar, türediler. **2**. çoğaltmak, türetmek. berepe gyombral*es:* çocukları çoğalttılar, türettiler.
- **gemçxupora** *vi.*, **mçxuoci** *xp.*, **cemçxupora** *atn.* kalınca, nispeten daha kalın.
- **gemçxvinu** *ark.*, **cençxunu** *atn.* **1**. üstüne ya da üzerine tutup ısıtmak, kızdırmak (metal). **2**. üstüne ya da üzerine tutup ısınmak.
- **gemçinadva**, **gemçinadu** *ark.*, **ceçinadvaşe** *atn.* işe koşulan, iş yaptırılan. a gemçinadva giǩoroms. sana işe koşacağın biri lâzım.
- **gemç̌ipora** *ark.*, **cemç̌ipora** *atn.* daha ince, biraz daha ince. a gemç̌ipora dişka kodikaçu. eline ince bir odun aldı.
- **gemç̌ǩvalu** *ark.*, **cenç̌valu** *atn.* 1.aşağı tükürmek. gzas kogyomç̌ǩva*lu:* yola tükürüyor. **2**. sağıvermek, süt damlatmak.
- **gemxvalu** *ark.*, **cemxvalu** *atn.* çömelmek. dida dopsumu şeni kogyamxu: yaşlı kadın işemek için çömeldi. **2**. *atn., mec.* kandırmak, dolandırmak, kazıklamak.
- **gemxvineri** *ark.*, **cemxuneri** *atn.* 1.çömelmiş. gemxvineri do moçvap*es:* çömelmiş vaziyette beklettiler. **2**. çömelerek.
- **gemxvinu** *ark.*, **cemxunu** *atn.* çömeltmek. bere kogyomxvinu do kodožgvapu. çocuğu çömeltip kakasını yaptırdı.
- **gemkvalu** *ark.*, **cemkvalu** *atn.* öğütmek. karmaťek Lazuťi aşvacis kogemku. değirmen mısırı kısa bir sürede öğüttü.
- **gemǩuseri** *ark.*, **cemǩuseri** *atn.* çömelmiş. gemǩuseri ma miyondr*ams:* çömelmiş beni bekliyor.
- **gemǩusu** *ark.*, **cemǩusu** *atn.* çömelmek. livadişe şuǩa mevixiyamťişa oxori dida emaťu: yeine vorťi svas kocevamǩusi/kogebamǩusi. bahçeden hıyar çalarken evin yaşlı kadını rast geldi. hemen olduğum yerde çömeldim.

- **gemp̌oneri** *ark.*, **ceyoneri** *atn.*, **oxyari** *arş.* aşılanmış, aşılı. gemp̌oneri m3xuli. aşılanmış armut.
- **gemp̌onu** *vi.*, **oxyaru**., **ceyonu** *atn.* yarma aşı ile fidan aşılamanın bir türü. m3xulişi mşkvela kogemp̌onu. armut fidanını aşıladı.
- **gemskvaneri** *ark.*, **cemsk̆vaneri** *atn.* güzelleşmiş. gemskvaneri bozo. güzelleşmiş kız.
- **gemskvanu** *ark.*, **cemsk̆vanu** *atn.* güzelleşmek, güzelliğe kavuşmak. bozope geimskvan*es:* kızlar güzelleşti.
- **gemti** *ark.* yokuş aşağı, aşağıya doğru dik yer, iniş.
- **gemtumani** *ark.*, **cemtumani** *atn.* yokuş aşağı dik eğimli güzergâh.
- **gemzuleri** *ark.*, **cezurineri** *atn.* hüzünlü, hüzünlenmiş, mahzun, gamlı, kederli, tasalı, üzgün, üzüntülü. xvala xvala gemzuleri elaxet̆u: yapayalnız hüzünlü bir şekilde bir kenarda oturuyordu.
- **gemzuli** *ark.* hüzün, gam, keder. rak̆anis mot geladgir, gemzuli xvala xvala: tepede niye duruyorsun, gam içinde ve yalnız.
- **gemzulu** *ark.*, **cezurinu** *atn.* hüzünlenmek, tasalanmak, kederlenmek.
- **genaxu** *ark.*, **cenaxu** *atn.* bir şeyin üzerinde yıkamak. şeepe kogenaxu: çamaşırları yıkadı.
- **gencaxu** *ark.*, **cencaxu** *atn.* üzerinde ya da yerde ezmek. k̆romi gencaxums: soğanı eziyor.
- **gencğoneri** lider, önder. didi gencğon*eri:* büyük lider.
- **gencireri** *xp.*, **ast̆enari** *atn.*, **astenyari** *ark.* yatalak.
- **genciru** *ark.*, **cenciru** *atn.* üzerinde uyumak. memsofas kogeinciru. oturacağın üzerinde uyudu.
- **gençaxu** *ark.*, **cençaxu** *atn.* bir şeyin üzerine ya da yere çalkalamak/çarpmak.
- **gençxalu** *ark.*, **cençxalu** *atn.* yukarıdan aşağıya doğru silkelemek. ceviz vb. silkelemek için kullanılır.
- **gençxileri** *ark.*, **cençxileri** *atn.* bozuk, bozulmuş. gençxileri nk̆ola. bozuk anahtar.
- **gençxilu** *ark.*, **cençxilu** *atn.* **1**. bozulmak, kilitlenmek. (kilit için). **2**. bozmak, kilitlemek. **3**. *mec.* zora girmek, bozulmak. dulya gemançxi*lu:* işim bozuldu.
- **genç̌alu** *ark.*, **cenç̌alu** *atn.* 1.üsten aşağıya uzatmak, aşağıya sarkıtmak. serendeşe Lazut̆i geminç̌amt̆u: serenderden aşağıya mısır uzatıyordu. **2**. üsten aşağıya uzanmak, aşağıya sarkmak. ǯiǯila jindole kogeinç̌u. yılan üstten aşağıya sarktı.
- **genç̌areri** *ark.*, **geç̌areli** *xp.*, **cenç̌areri** *atn.* 1.üzerinde yazı bulunan, üzerine ya da üstüne yazılmış. noşkerite genç̌areri pi3*ari:* üzerine kömürle yazılmış tahta. **2**. *mec.* para. genç̌areri var domiskidu. param kalmadı.
- **genç̌aru** *ark.*, **geç̌aru** *xp.*, **cenç̌aru** *atn.* üzerine yazmak noşkerite pi3aris gyonç̌ar*ams:* tahtanın üzerine yazıyor.
- **genç̌ereri** *ark.*, **cest̆era** *atn.* kabak sergisi. orepes genç̌ereri duxen*es:* kabaklara sergi yaptılar.
- **genç̌eru 1**. kabak ya da salatalık için direkler üzerinde yüksekçe sergi hazırlamak. şuk̆as gyunç̌eraman. salatalığa sergi hazırlıyorlar. **2**. *ark.* bir çukurun üzerini çubuklarla veya benzeri bir şeyle örterek tuzak hazırlamak.
- **genç̌uşeri**, **genç̌uşineri** *ark.*, **cenç̌uşeri**, **cenç̌uşineri** *atn.* 1. üzerine uzanmış, aşağıya doğru uzanmış. **2**. aşağıya doğru uzanarak.
- **genç̌uşu** *ark.*, **cenç̌uşu** *atn.* aşağıya doğru uzanmak, yere doğru uzanmak.
- **gendğaneri** *ark.*, **cendğaneri** *atn.* yarından bir sonraki güne ilişkin olan, ertesi güne ilişkin olan. gendğaneri dulyaşi derdi handğaşe mot nǯorum*?* Ertesi gün yapman gereken işin derdini niye çekiyorsun?
- **gendğani** *ark.*, **cendğani** *atn.* yarından sonraki gün. p̌ap̌ulik gendğani noğaşe miyonanen. dedemiz yarın değil bir sonraki gün bizi çarşıya götürecek.

- **gendrik̆eri** *ark.*, **cendrik̆eri**, **cendrik̆ineri** *atn.* aşağı eğilmiş, aşağı bükülmüş (metalik nesneler için ancak genel bir kullanımı vardır). dudi gendrik̆eri nca. tepesi eğilmiş ağaç.
- **gendrik̆u** *ark.*, **cendrik̆u** *atn.* **1**. aşağıya doğru eğmek, bükmek. mşkvelas dudi gyundri*k̆u:* fidanın başını eğdi. **2**. eğilmek. mşk̆velas dudi gyandri*k̆u:* fidanın başı eğildi.
- **gendugeri** *ark.* kaçamak yemeği.
- **gekteri** *ark.*, **ceningteri** *atn.*, **genomskeri** *xp.* 1.yıkılmış, devrilmiş. gekteri kva. devrilmiş taş. **2**. ters tarafa dönmüş. k̆ap̆ula gekteri dinciru. sırtını dönmüş olarak yattı.
- **gektinu** *ark.*, **ceningtu** *atn.*, **genomsk̆u** *xp.* 1.devirmek, yıkmak. ok̆ipines do gyokt*es:* bir araya gelip devirdiler. **2**. *atn.* ters çevirmek, altını üstüne getirmek, alt üst etmek. cari coningtu: ekmeği çevirdi, altını üstüne getirdi. **3**. *atn.* diğer ya da öbür tarafa dönmek, aşmak. rak̆ani ceviningtit. tepeyi aştık.
- **genk̆aneri** *vi.*, **cek̆aneri** *atn.* **1**. aşağıya doğru atmış. **2**. aşağıya doğru sallamış. **3**. aşağıya doğru sallayarak, atarak.
- **genk̆anu** *ark.*, **cek̆anu** *atn.* **1**. aşağıya doğru atmak. kva mandreşen kogyonk̆anu. taşı ‘mandre’den aşağıya doğru attı. **2**. aşağıya doğru sallamak. ti geminkan*ams:* bana başını sallıyor.
- **genk̆oleri** *ark.*, **cenk̆oleri** *atn.* kilitli, kilitlenmiş, kapalı. nk̆na genk̆oleri ren. kapı kilitlenmiş, kilitlidir.
- **genk̆olu** *ark.*, **cenk̆olu** *atn.* **1**. kilitlemek. *ek̆na genk̆olu:* kapıyı kilitledi. **2**. kilitlenmek. *ek̆na geink̆olu:* kapı kilitlendi.
- **genk̆oreri** *ark.*, **cenk̆oreri** *atn.* bağlanmış, bağlı, düğümlenmiş. *genk̆oreri tok̆i.* düğümlenmiş ip.
- **genoreri** *ark.*, **cenoreri** *atn.* durulanmış (suyla). *genoreri noçxeşe.* durulanmış bulaşık.
- **genoru** *ark.*, **cenoru** *atn.* suyla durulamak. nusak noçxeşepe genoru. gelin bulaşıkları duruladı.
- **genpaxu** *vi.* kırpmak, kırpıştırmak. toli genpaxums: gözlerini kırpıştırıyor.
- **gentxalu** *ark.*, **centxalu** *atn.* 1.yere çarpmak, yere vurmak. ti kvas kogyontxu: başını taşın üzerine çarptı. **2**. *atn., mec.* saldırmak. mç̆apupek kormepes kocantx*es:* çakallar tavuklara saldırdılar.
- **gentxozinu** *ark.*, **centxozinu** *atn.* kovalatmak, peşine koşturmak. bere bozos gebuntxozini. çocuğu kızın peşine koşturdum.
- **gentxozu** *ark.*, **centxozu** *atn.* kovalamak, peşine düşmek. bozos gebantxozi. kızın peşine düştüm, onu kovaladım.
- **gent̆aleri** *ark.*, **cent̆aleri** *atn.* az miktarda karışmış, bulaşmış, katılmış.
- **gent̆alu** *ark.*, **cent̆alu** *atn.* 1.az miktarda karışmak, katılmak. **2**. az miktarda karıştırmak.
- **gent̆ra3eri** *ark.*, **ceşk̆ulineri** *atn.* göçertilmiş, bir dış etki ile heyelan oluşmuş.
- **genžgilu** *ark.*, **cenzgilu** *atn.* yeşil bitkilerin yapraklarını gagalamak. mamulik lus dudi gyunžgil*ams:* horoz lahanayı gagalıyor.
- **genʒalu** *ark.*, **cenʒalu** *atn.* **1**. üstüne dokunmak, üzerine dokunmak. **2**. bandırmak. gyari, mcumu ʒk̆aris gyonʒ*ams:* ekmeği, tuz suyuna bandırıyor. **3**. tutuşturmak. daçxuri kogyunʒu: ateşi tutuşturdu. **4**. tüttürmek. ʒik̆ara kogyunʒu: sigarayı tüttürdü.
- **genʒoreri** *vi.*, **cenʒoreri** *atn.* **1.**. süzülmüş (sıvı). **2**. *atn.* başka bir tarafa akıtılmış. cenʒoreri oruba. suyu başka tarafa akıtılmış dere.
- **genʒoru** *ark.*, **cenʒoru** *atn.* **1**. süzmek. *mja ʒuk̆alis kogenʒoru:* sütü bakracın içine süzdü. **2**. *atn.* bir yerin suyunu kesmek, suyunu kesip başka bir tarafa aktarmak. *oruba cunʒori!* derenin suyunu kes, başka bir tarafa akıt! *çxombis cunʒores:* balığın suyunu kestiler.

- **geoneri** *ark.*, **ceyoneri** *atn.* üstten aşağa indirilmiş. *n3aşe geoneri:* gökten indirilmiş (canlı).
- **gepalu** *ark.*, **cempalu** *atn.* 1.kaynamak (sıvı). *mja kogepu:* süt kaynadı. 2. Taşmak (sıvı). Mja kogemipu. Sütüm taştı.
- **Genťonu** vi. 1. batmak. *mjoras gyan ťonu.* Güneş battı. *ǩaravis gyan ťonu.* Gemi battı. 2. Çok fazla bulunan bir şeyin içinde kaybolmak, söz konusu bu şeyin içine boğulmak. *Okropes geban ťoni.* Altınların içine boğuldum, onların içinde kayboldum.
- **gepatxu** *ark.*, **cepatxu** *atn.* 1. aşağıya silkelemek, üzerine silkmek, sallamak. 2. kırpıştırmak. *toli gyopatxams:* gözlerini kırpıştırıyor.
- **gepineri** *vi.*, **cepineri** *atn.* **1**. *atn.* sarkmış, sarkıtmış, sarkık. **2**. yayılmış, serilmiş. *ntxiri o3xones gepineri ren:* fındık tavan arasına yayılmış. **3**. aşağıya doğru salınmış, güdülmüş, indirilmiş. *noğaşa gepineri puci opu ťeşa keşupinu:* çarşıya indirilmiş ineği köye geri çıkardı.
- **gepinu** *ark.*, **cepinu** *atn.* **1**. *atn.* sarkıtmak. **2**. aşağıya doğru indirmek, gütmek, salmak. **3**. yaymak, serpmek. *neǯi serenderişi perçes kogyupinu:* cevizi serenderin balkonuna serdi.
- **gepsalu** *ark.*, **cepsalu** *atn.* **1**. üzerine işemek, aşağıya doğru işemek. **2**. yatağa işemek. *berek oncires gepsu:* çocuk yatağa işedi.
- **geputxineri** *vi.*, **cejulineri** *atn.*, **ceputxineri** *arş.* uçurulmuş. *geputxineri ǩinçi:* uçurulmuş kuş.
- **geputxinu** *ark.*, **cejulinu** *atn.*, **ceputxinu** *arş.* **1**. uçurmak. *ǩinçepe geputxinu:* kuşları uçurdu. **2**. ürkütüp kaçırmak. *mǩyapuk kotume kogyoputxinu:* çakal tavuğu ürkütüp kaçırdı.
- **geputxu** *ark.* **ceputxu** *arş.*, **cejvalu** *atn.* **1**. uçmak, uçup gitmek. *ǩinçi geputxu:* kuş uçup gitti. **2**. ürküp kaçmak.
- **gepxasu** *ark.* **1**. rezil olmak, uygunsuz bir durumda yakalanmak. *gebipxasit.* rezil olduk. **2**. rezil etmek, uygunsuz bir durumda yakalamak. Oxori moskaťeri miğurťezşa moxtez do gemapxases evimiz dağınık bir durumdayken gelip (bizi uygunsuz yakalayarak) rezil ettiler.
- **gepxasinu** *vi.* alay konusu olacak bir duruma düşmek. noğarepe mot gebibxasinat? çarşılılara neden alay konusu olalım? xoǩovaturepe kogebibxasinit. 'xoǩovat'lılara alay konusu olduk.
- **gerçalu** *ark.*, **cerçalu** *atn.* üzerine sermek. memsofas mbela kogyorçu. oturacağın üzerine bezi serdi.
- **gerçeri** *ark.*, **cerçeri** *atn.* üzerine serilmiş. mbela gerç*eri:* serilmiş bez.
- **germa ǩoçi** Laz halk inancına göre 'germa ǩoçi'nin ocak ayında bağırarak denize denize atladığına inanılır.
- **germa**, **gema** dağ. germaşe çkva var gextu: dağdan henüz inmedi.
- **geskideri** *ark.*, **cesǩuderi** *atn.* **1**. Arta kalmış, artık. **2**. *vi.* sınıfta kalmış. cuma çkimi mautxani sinifis geskideri ren. kardeşim dördüncü sınıfta kalmış durumda.
- **geskidineri** *ark.*, **cesǩudineri** *atn.* artık olarak bırakılmış. Geskidineri kapça. Artık olarak bırakılmış hamsi.
- **geskidinu** *ark.*, **cesǩuledinu** *atn.* geriye bırakmak.
- **geskidu** *ark.*, **cesǩudu** *atn.* **1**. arta kalmak. **2**. olduğu yerde kalmak. gzas kogeskidu. yolda kaldı. **3**. *vi.* sınıfta kalmak. maşǩvitani sinifis kogepsk*idi:* yedinci sınıfta kaldım.
- **geskvalu** *ark.*, **cesǩvalu** *atn.* bir şeyin üzerine yumurtlamak.
- **gestvaleri** *ark.*, **cesťulineri** *atn.* 1.aşağıya doğru kaydırılmış. **2**. aşağıya doğru kayarak.
- **gestvalu** *ark.*, **cesťvalu** *atn.* aşağıya doğru kaymak.
- **gestveri** *ark.*, **cesťveri** *atn.* aşağıya doğru kaymış.
- **gestvinu** *ark.*, **cesťulinu** *atn.* **1**. kaymak. **2**. kaydırmak.

- **gesvalu** *ark.*, **cesvalu** *atn.* **1**. üstüne, üzerine sürmek. **2**. üzerine sürülmek. **3**. sürtmek. mundi leťas gyusv*ams:* kıçını toprağa sürtüyor.
- **gesvareri** *ark.*, **cesvareri** *atn.* üstüne, üzerine dizilmiş, üst üste dizilmiş. gesvareri dişka. dizilmiş odun.
- **gesvaru** *ark.*, **cesvaru** *atn.* 1. üstüne, üzerine dizmek, üst üste dizmek. dişka gyosvar*ams:* odun diziyor, odunları üst üste diziyor. 2. Hiç birşeyi gizlemememecesine konuşmak, her konuyu açık ve seçik bir şekilde konuşmak.
- **gesveri** *ark.*, **cesveri** *atn.* sürülmüş. yaği gesveri ťağani.üzerine yağ sürülmüş tava.
- **geşabğeri** *ark.*, **çeşǩabğeri** *atn.* 1. İçine/arasına herhangi bir şey dökülmüş olan. kva geşabğeri çai. İçine taş dökülmüş olan (taze) çay. 2. Bir şeyin içine/arasına dökülmüş olan. Çais geşabğeri kvanǯala: Çayın (taze) arasına dökülmüş çakıl.
- **geşadgeri** *ark.*, **çeşǩadgeri** *atn.* içine, arasına koyulmuş. daçxuris ǩuǩuma geşadgeri naşku. ateşin içine güğümü bıraktı.
- **geşadginu** *ark.*, **çeşǩadginu** *atn.* ortasında, merkezinde durdurmak.
- **geşadgitineri** *ark.*, **çeşǩagutineri** *atn.* ortasında durmuş halde bulunan.
- **geşadgitinu** *ark.*, **çeşǩagutinu** *atn.* ortasında, merkezinde durmak.
- **geşaxaçku** *ark.*, **çeşǩaxaşǩu** *atn.* Ortasına/arasına ekmek. õ *lupe nçayi oşkenas kogeşaxaçku:* lahanaları çayın içine/arasına ekti.
- **geşolva** *ark.*, **çeşǩavelu** *atn.* içine, ortasına, merkezine düşmek. daçxuris kogeşa*lu:* ateşin içine düştü.
- **geşaleri** *ark.*, **ceşaleri** *atn.* **1**. boşalmış (tuzak, zemberek vs. gibi kurulu düzenek). geşaleri ragi. boşalmış tuzak. **2**. hevesi kaçmış, hevesi kırılmış, şevki kaçmış. guri geşaleri memaşku*:* beni şevkim kaçmış bir şekilde bıraktı.
- **geşalu** *vi.*, **ceşalu** *atn.* **1**.*vi.* düzenek ya da mekanizmanın boşalması. saaťiş zembeleği kogeişalu*:* saatin zembereği boşaldı. mtugi ragi geişalu*:* fare kapanı boşaldı. **2**. *atn.* azmini kırmak, hevesini kaçırmak, hevesini kırmak. a mutxa p̌aťu himu ti si cemişali. bir şey yapacaktım hevesimi kırdın. guri cemişalu*:* içimdeki isteği kırdı, hevesimi kaçırdı.
- **geşatxeri** *ark.*, **ceşatxeri** *atn.* **1**. aşağıya doğru sallamış. **2**. aşağıya doğru sallayarak. mundi geşatxeri igzas: kıçını aşağıya doğru sallayarak geziyor.
- **geşatxu** *ark.*, **ceşatxu** *atn.* üstten aşağıya doğru sallamak. mundi gyoşatxam*s:*kıçını aşağıya doğru sallıyor.
- **geşaťǩva3u** *ark.*, **çeşǩaťva3u** *atn.* arasına, ortasına düşmek, patlatmak.
- **geşkideri** *ark.*, **ceşǩideri** *atn.* boğulmuş. on3xones geşkideri žires*:* tavan arasında boğulmuş halde buldular.
- **geşkidu** *ark.*, **ceşǩidu** *atn.* 1. boğmak. ǩoçi on3xonez gyoşkidu*:* adamı tavan arasında boğdu. **2**. boğulmak. nayLaz geişkidu. 'nayla'da boğuldu.
- **geşkvalu** *ark.*, **ceşǩvalu** *atn.* **1**. aşağı inmesine izin vermek. berepe ncaşe var gyoşku. çocukları ağaçtan indirmedi, inmelerine izin vermedi. **2**. aşağı göndermek. nusa noğaşe kogyoşku. gelini çarşıya gönderdi. **3**. yutmak. ǯiǯilak mjvabu geişku. yılan kurbağayı yuttu.
- **geşkveri**, **geşkvineri** *ark.*, **ceşǩveri**, **ceşǩvaleri** *atn.* **1**. indirilmiş. ncaşe geşkv*eri:* ağaçtan indirilmiş. **2**. gönderilmiş. noğaşe geşkv*eri:* çarşıya gönderilmiş. **3**. yutulmuş. mjvabu geşǩveri ǯiǯila. kurbağa yutmuş yılan.
- **geşutxeri** *ark.* havası kaçmış. geşutxeri burti. havası kaçmış top.
- **geşutxu** *ark.* havası kaçmak. burti kogeşutxu: topun havası kaçtı.
- **geşvaceri** *ark.*, **ceşvaceri** *atn.* dinlenmiş, yorgunluk atmış.
- **geşvacu** *ark.*, **ceşvacu** *atn.* üstünde dinlenmek. gzas a m3ika kogebişvaci. yolun üstünde biraz dinlendim.
- **geşvalu** *ark.*, **ceşvalu** *atn.* bir kapta bulunan sıvının tamamını içmek.

- **geşvalu ark.,ceşvalu** atn. Üzerini örmek, üzerini dokumak. Oržo kogeşu. Sandalyenin üzerini ördü.
- **geşvaneri** *ark.*, **ceşvaneri** *atn.* dışarıya nefes vermiş (olan).
- **geşvanu** *ark.*, **ceşvanu** *atn.* dışarı nefes vermek.
- **geşveleri** *vi.*, **ceşoleri** *atn.* yoğrulmuş. sağras geşveleri xap̌a. teknede yoğrulmuş mısır hamuru.
- **geşvelu** *ark.*, **cexvalu** *atn.* yoğurmak. gyari kogeşve*lu:* ekmek yoğurdu.
- **geşvelu** *ark.*, **ceşolu** *atn.* bir şeyin üzerinde yoğurmak. sağras gyari kogeşve*lu:* ekmek teknesinde ekmeği yoğurdu.
- **geşveri** *ark.*, **ceşveri** *atn.* **1**. üzeri örülmüş, işlenmiş.
- **geşveri** *ark.*, **ceşveri** *atn.* **2**. tümü içilmiş.
- **getanu** *ark.*, **cetanu** *atn.* **1**. üstten aşağa aydınlanmak, gün ışımak, aydınlanmak. gematane*s:*üzerimize gün doğdu. **2**. sahura kalkamamak, gün ışığına yakalanmak. hamseri gemitane*s:* sahura kalkamadık. **3**. üstten aşağa aydınlatmak. mjorak gemitanaman. güneş bizi aydınlatıyor.
- **getasu** *ark.*, **centasu** *atn.* tohumu serpmek, dağıtmak. livadis Lazuťi ntasi kogetasu. tarlaya mısır tohumlarını dağıttı, serpti.
- **getasule** *ark.* **cetasule** *atn.* **orťvini, orťvili meg.** bostan, fidelik, sebze vs. yetiştirilen yer. *getasules lu xaçkums:*bostana lahana tohmu ekiyor.
- **getfalu** *ark.*, **cetfalu** *atn.* üstüne, üzerine örtmek, kapamak. kudi kogeitu: fes giydi.
- **getferi** *ark.*, **cetferi** *atn.* örtük, örtülmüş, örtünmüş. kudi getf*eri:* şapka örtünmüş.
- **getoru** *ark.*, **cetoru** *atn.* aşağıya doğru çekmek.
- **getragu** *ark.*, **ceturgu** *atn.* girilmeyecek şekilde üzerini örtmek/ kapamak, üzerine bir şeyler çakarak kapamak. otfa kogetragu. çatıyı örttü/kapadı. ťikşari kogetragu. çit kapısını çaktı/örttü.
- **geťağaneri** *ark.*, **ceťiğaneri** *atn.* tavalanmış. geťağaneri kapça. tavalanmış hamsi.
- **geťağanu** *ark.*, **ceťiğanu** *atn.* tavalamak. kapça kogeťağanu. kendine hamsi tavaladı.
- **geťaxeri** *ark.*, **ceťaxeri** *atn.* üstüne kırılmış.
- **geťaxu** *ark.*, **ceťaxu** *atn.* 1.üzerine kırmak. Dişka tiz kogyuťaxu: odunu kafasında kırdı. **2**. üstünü kırmak. mşkvelas ti gyuťaxu: fidanın tepesini kırdı.
- **geťaleri** *ark.*, **ceťaleri** *atn.* bırakılmış, arttırılmış.
- **geťalu** *ark.*, **ceťalu** *atn.* bırakmak, tamamını kullanmamak. gelaç̌ǩoreri kogemiťa*lu:* bana yemek bıraktı (tümünü yemedi).
- **geťinu** *ark.*, **ceťinu** *atn.* üstüne, üzerine isabet etmek, vurmak, çarpmak. guris gemaťu: üzüldüm, içime değdi.
- **geťǩoberi** *ark.*, **ceťoberi** *atn.* pusuya yatmış, saklanmış. geťǩoberi ğeci çumer*s:*pusuya yatmış domuz bekliyor.
- **geťǩobu** *ark.*, **ceťobu** *atn.* pusuya yatmak, saklanmak. ğecis gyuťǩobu. pusuya yatmış domuzu bekliyor.
- **geťǩoçu** *ark.*, **ceťoçu** *atn.* üzerine, üstüne fırlatmak, fırlatıp atmak. xveʒi on3xones kogep̌ťǩoçi: ‘xveʒi’yi tavan arasına attım.
- **geťǩorinu** *ark.*, **ceťorinu** *atn.* bir şeyin üstüne yellenmek.
- **geťǩva3u** *ark.*, **ceťva3u** *atn.* üzerine çarpmak. karťali stolis gyoťǩva3am*s:*kağıdı masanın üzerine çarpıyor.
- **geťroxu** *ark.*, **ceťroxu** *atn.* **1**. üzerinde kırılmak. **2**. üst tarafı kırılmak. ncas dudi gyuťroxu: ağacın tepesi kırıldı. **3**. *mec.* üzerine yüklenmek, üzerine binmek. soti dulya ren ma kogemoťroxu: bütün işler bana yüklendi.
- **gevalu** *ark.*, **cevalu** *atn.* gözükmek, kısa süreli görünmek, bir an gözüne ilişmek, bir an gözükmek.. nana mendrale a kogemava*lu:* annem uzaktan bir an gözüme ilişti.
- **geineri** *ark.*, **ceyineri** *atn.* **1**. üzerinde doğurulmuş. **2**. üstünde doğmuş.

- **geinu** *ark.*, **ceyinu** *atn.* **1**. üzerinde doğmak, üstünde doğmak. bere so geiinu*?* çocuk nerde doğdu*?* **2**. üstünde doğmak, üzerinde doğurmak. nanak bere so geinu*?* anne çocuğu nerde doğurdu*?*
- **geyona** *ark.*, **ceyona** *atn.* aşağıya doğru olan bölge.
- **geyonu** *ark.*, **ceyonu** *atn.* üstten aşağıya doğru canlı bir varlığı indirmek. on3xoneşen ǩaťu kogeiyonu. çatı arasından kediyi indirdi.
- **gezaderi** *ark.*, **cezaderi** *atn.* **1**. *atn.* razı olmuş, kabullenmiş. **2**. *vi.* tahmin etmiş, tahminde bulunmuş.
- **gezadu** *ark.*, **cezadu** *atn.* **1**. *atn.* razı olmak, kabullenmek. *Muya na ǩoǯudvanere himus cazaden:* önüne ne koyarlarsa ona razı oluyor. **2**. *vi.* tahmin etmek, tahminde bulunmak, kestirmek. *handğa mç̌ima na ivasťu var gemazadu do mtel dobişui.* bugün yağmur yağacağını tahmin edemediğimden iyice ıslandım. **3.** arş. Bir şeye değer biçmek, değer belirlemek, fiyat biçmek. **4.** vi. tasavvur etmek, tasarlamak. *Na ǩodasen oxori gezadums:* İnşa edeceği evi tasarlıyor. **5.** vi. tahayyül etmek, göz önüne getirmek, hayalde canlandırmak. *Nandidik nusaliǩoba muşişi noderepe mimeselamťu, hem orapes bere na borťişi var gemazadeťu:* Babaannem gelinlik çağındaki imeceleri anlatırdı, o zamanlar çocuk olduğum için (bu anlatılanları) gözümün önüne getiremezdim, tahayyül edemezdim. **6.** vi. Kurgulamak. *Oxori ar-jur fara komeaǯopxuşkule va moǯondu do xol gezadums:* Evi bir kaç kez dekore ettikten sonra beğenmedi, yine (zihninde) kurguluyor. **7.** Talip olmak. *Ǩaťa na žirasere mǩva bozos kocazaden:* nerde güzel bir kız bulursa ona talip oluyor. 8. barışmak.
- **gezalu** *ark.*, **cezalu** *atn.* üstüne basmak, üstüne basıp ezmek. *ǩundis kogyazu.* bokun üstüne bastı.
- **gezdalu** *ark.*, **cezdalu** *atn.* **1**. aşağıya doğru çekmek. **2**. *mec.* sağmak.
- **gezderi** *ark.*, **cezderi**, **cezdaleri** *atn.* 1.aşağıya doğru çekilmiş. **2**. *atn., mec.* sağılmış (küçümseme var). *gezderi puci:* sağılmış inek.
- **gezlip̌eri** *ark.*, **cezlap̌eri** *atn.* üzerine basılarak ezilmiş. gezlip̌eri m3xuli. üzerine basılarak ezilmiş armut.
- **gezlip̌u** *ark.*, **cezlap̌u** *atn.* üzerine basarak ezmek.
- **gežgvalu** *ark.*, **cezgvalu** *atn.* üzerine pislemek. berek oncires gežgu. çocuk yatağa pisledi.
- **gežgveri** *ark.*, **cezgveri** *atn.* üzerine pislenmiş.
- **geži3ineri** *vi.*, **cedi3ineri** *atn.* alaylı alaylı, alay ederek. a m3ika geži3ineri isinapams*:*biraz alaylı konuşuyor.
- **geži3inu** *vi.*, **cedi3inu** *atn.* alay etmek, alaylı alaylı gülmek. Cuma muşik na uǯu şeepe ognuis gyaži3inu: Kardeşinin söylediklerini duyunca alaylı alaylı güldü(gülebildi).
- **ge3aderi** *ark.*, **ce3aderi** *atn.* sınanmış, denenmiş, kontrol edilmiş, bakılmış.
- **ge3adu** *ark.*, **ce3adu** *atn.* **1**. sınamak, denemek, kontrol etmek. **2**. tadına bakmak. kapçaşi nostoni a kogei3adi. hamsinin tadına bir bak.
- **ge3oneri** *ark.*, **ce3oneri** *atn.* saplanmış, batırılmış. xami ge3on*eri:* bıçak saplanmış.
- **ge3onu** *ark.*, **ce3onu** *atn.* üstten aşağıya doğru batırmak, saplamak. xami gyaris kogyo3onu. bıçağı ekmeğe sapladı, batırdı.
- **ge3uru** *vi.* taklit etmek, taklidini yaparak bir kişiyi ve davranışı anlatmak. berepek p̌ap̌uli nişis gya3u(r)*nan:* çocuklar dedelerini (dedelerinin davranışlarını) taklit ediyorlar.
- **geǯamu** *ark.*, **ceǯamu** *atn.* üzerinde gebertmek, vurmak.
- **geǯileri** *ark.*, **ceǯileri** *atn.* 1.ucundan koparılmış, ucu koparılmış. **2**. boğa ile çiftleştirilmesine rağmen gebe kalmayan ineklerin dişilik organlarının üzerinde buğday tanesi büyüklüğündeki et parçasının koparılması.bu et parçasının koparılması durumunda ineğin gebe kalacağına inanılır.

- **geǯilu** *ark.*, **ceǯilu** *atn.* 1.tepesini koparmak, ucunu koparmak. **2**. boğa ile çiftleştirilmesine rağmen gebe kalmayan ineklerin dişilik organlarının üzerinde buğday tanesi büyüklüğündeki et parçasını koparmak. bu et parçasının koparılması durumunda ineğin gebe kalacağına inanılır.
- **geǯǩalu** *ark.*, **ceǯalu** *atn.* **1**. çözmek, sökmek. pucik doǩoru geiǯ*ǩu:* inek bağını çözdü. **2**. yüksekteki bir şeyi söküp indirmek. Na goǯobuťu svaz xuťup̌ali kogemiǯǩ*es:* asılı olduğu yerden 'küçük zembili'mi indirdiler.
- **geǯǩeri** *ark.*, **ceǯeri** *atn.* sökülmüş, sökük, çözülmüş.
- **geǯǩomilu** *ark.*, **ceǯelimu** *atn.* 1.üsten aşağıya doğru bakmak. 2. Fal bakmak. Ya gemiǯǩedi,muperepe minçarun. Falıma bir bak hele, (kaderimde) neler var.
- **geǯonu** *ark.*, **ceǯonu** *atn.* dengenin bir tarafa ağır basması.
- **geǯopxeri** *ark.*, **ceǯopxeri** *atn.* 1.düzenli, tertipli. **2**. işleme, nakış. *geǯopxeri ǯineǩi:* nakışlı çorap. 3. İyileşmiş olan.
- **geǯopxu** *ark.*, **ceǯopxu** *atn.* 1.belirli bir düzen kazandırmak, düzen vermek, düzenlemek, yoluna koymak. dulyape kogep̌ǯo*pxi:* işleri düzenledim, yoluna koydum. **2**. nakış işlemek. bozok geǯopxums*:*kız nakış işliyor. **3**. yoluna girmek, düzelmek. Dulyape kogeiǯopxu: İşler yoluna girdi. 4. sağlığı yerine gelmek, iyileşmek. Ağne gebiǯopxi, zabuni borťi. Yeni iyileştim, hastaydım.
- **geǯup̌inu** *ark.* atmacayı çağırmak. sifteris gyuǯup̌inam*s:*atmacayı çağırıyor.(yansıma)
- **ge3ureri** *vi.* taklit ederek,taklit yaparak. ge3ureri isinapams*:* taklit ederek konuşuyor.
- **gingila** 1.ark. diken dalının kıvrılmasıyla yapılan çember. **2**. atn. *mec.* olgunlaşmamış, taze, körpe (bitki, et vs.). gingila pavri. çok taze yaprak.
- **gingili** *vi.*, **fingili** *ark.*, **xvali** *atn.* sümük. *gingili gegixtams:* sümüğün akıyor.
- **gingiloni**, **gingilyayi** *vi.*, **xvalyayi** *atn.* sümüklü. gingiloni biçi. sümüklü erkek çocuk.
- **ginon** *xp.*, **gorum** *atn.* (sen) istiyorsun. mu ginon*?* sen ne istiyorsun*?*
- **ginonan** *xp.*, **gorumt** *atn.* siz istiyorsunuz. mu ginonan*?* ne istiyorsunuz*?*
- **ginže** *ark.*, **gunže** *atn.* uzun. ginže ǩoçi: uzun adam.
- **girini** *xp.*, **guruni** *ark.* Eşek, merkep. girini st*eri:* eşek gibi.
- **Gnapa** *atn.*, **gognapa** *atn.*, **gagna** *vi.* atn. **1**. *atn.* anlama, anlayış. gnapa var u*ğun:* anlayışı yok. **2**. *ark.* duyuş, duyma.
- **gnaperi**, **gneri** **1**. *atn.* anlamış. muti gnaperi var vore. bir şey anlamış değilim. **2**. *ark.* duymuş.
- **gobalu** etrafına ya da üzerine dökmek (sıvılar için). pukurepes ǯǩari gobam*s:*çiçeklere su döküyör, suluyor.
- **gobareri** **1**. üflenmiş. **2**. üfleyerek.
- **gobaru** **1**. farklı yönlerden esmek. ixi gogobarasere doloxe kamaxťi. üzerine rüzgâr vuracak, esecek, içeri gir. **2**. etrafına üflemek. xocak gomibaruna ti var mape*lu:* hoca üflediyse de faydasını göremedim.
- **gobazgu** *atn.*, **gobažgu** *ark.* sağa sola basmak, her iki ayağını gererek basmak.
- **gobergu** **1**. etrafını bellemek. mşǩvelas gubergam*s:*fidanın etrafını belledi. **2**. *mec.* saçını kazımak. dudi gubergu. saçını kazıdı.
- **gobgaru** yitirilen ya da ulaşılamayan bir şeyin çevresinde, üzerinde ağlamak. ǩaťuk xorǯis gvabgaren. kedi ete ağlıyor.
- **gobğalu** **1**. (bir çırpıda sayılamaz nesneler için) çevresine ya da üzerine dökmek. kapças mcumu gobğam*s:*hamsinin üzerine tuz döküyor. **2**. *mec.* sitem etmek, fırçalamak. komoxťui ar vorsi govobğare. geldiğinde iyice sitem edeceğim, fırçalayacağım.
- **gobğalu** *atn.* **2**. alel usul traş etmek. toma gubğu. saçını alel usul traş etti.
- **gobi** *xp.*, **sağa** *atn.*, **sağra** *vi.* hamur teknesi.

- **gobriʒeri** her tarafı yırtılmış, parçalanmış, yırtık pırtık. gobriʒeri gulun: yırtık pırtık dolaşıyor.
- **gobuzu** gezinmek (böcekler için). raxna ǩit̆is gomobuzun. örümcek elimde dolaşıyor.
- **gocareri** *atn.* yemlenmiş, yedirilmiş.
- **gocibu** *atn.*, **gogubu** *ark.* alelacele pişirmek. xorʒi gocibes do oşǩomes:eti alelacele pişirip yediler.
- **gocicileri** *atn.* **1**. sırıtık, sırıtmış. **2**. sırıtarak. gocicileri mo memoʒe. sırıtarak bana bakma.
- **gocicilu** *atn.*, **circili ostiku** *vi.* sırıtmak, dişlerini ya da diş etlerini göstererek gülmek. mo gocicilam! sırıtma!
- **gocinu 1**. etrafına yatmak. berepe nana nişis kogvacines:çocuklar annelerinin etrafında yattılar. **2**. *mec.* etraflıca dişlemek, etrafına diş geçirmek. oşǩuris kogucinu: elmaya çepeçevre diş geçirdi.
- **goçanu**, **gonçanu 1**. her tarafında bitmek, çevresinde bitmek. ǩop̆as simadepe kogomaçanu. alnımda benler bitti, benler oluştu. **2**. tek tük bitmek (meyve, sebze). m3xuli hik hak gonças:bir orda bir burda armut bitmiş.
- **goçxalu** suyla yıkamak. dixamarkvalepe gopçxi. patatesleri yıkadım.
- **goçxeri** yıkanmış. mç̌ima ʒǩarite goçx*eri:* yağmur suyuyla yıkanmış(olan).
- **goçvalu** korumak, kollamak. oxoris guçums:evi kolluyor, evi koruyor. bozomotas biç̌epe guçum*s:*kızı erkeklerden koruyor.
- **goçvalu 1**. a*tn.* soyunmak (açmak anlamında). *çona noxosǩinu do goyçu:* ışığı söndürüp soyundu. 2.atn. Soymak (açmak anlamında). *baba muşi goçu do ǩap̆ula umbonu.* babasını soyup sırtını yıkadı. 3. vi.soyulmak, dolandırılmak, gaspedilmek. **5**. vi.soymak, dolandırmak, gaspetmek. *mxiacepek gomçves:* hırsızlar beni soydu. **6**. kumarda kaybetmek. Zai ot̆ǩomert̆işa gokçves doren, heşo bogni. Zar atarken kaybetmişsin (seni soymuşlar), öyle duydum.
- **goçveri 1**. Soyulmuş/çıkarılmış (giysi). şeepe goçveri b*ere:* Elbiseleri çıkarılmış çocuk 2. Soyunmuş (kimse). goçveri ǩoçi: Soyunmuş adam. 3. Soyulmuş. goçveri banǩi. Soyulmuş banka. 4.kazıklanmış.
- **goçveri gop̆at̆ileri** *atn.* **1**. çırılçıplak, soyulmuş. gomapines do goçveri gop̆at̆ileri memaşǩves:üzerime üşüşüp beni çırılçıplak bıraktılar. **2**. *mec.* soyguna maruz kalmış, soyulmu.
- **goç̌adu** *atn.*, **goç̌ǩadu** *ark.* 1. etrafına çakmak. pi3aris ǩafri kogoç̌adu. tahtanın etrafına çivi çaktı. 2. vi. sıkıca sarmak (tayt vs.). Pontuli kogomaç̌ǩadu. Pantolon (beni) sıkıca sardı. 3. vi.İyice yapışmak (kir, pislik vs.). lebi kogomaç̌ǩadu. Kir (bedenime) iyice yapıştı.
- **goç̌ambu** *atn.*, **goç̌abu** vi. 1. etrafa, sağa sola yapıştırmak. **2**. etrafa yapışmak.
- **goç̌angalu** *ark.* etrafına ya da çevresine pençe atmak. *coğorik gomç̌angalu:* köpek beni pençeledi.
- **goç̌apxu 1**. sağa sola ya da etrafa çarpmak. dudi ǩodapes goç̌apxam*s:*başını duvarlara çarpıyor. mturi goç̌apxams:kar serpiştirerek yağıyor. **2**. *mec.* tartaklamak, pataklamak. berepes kogoç̌apxu: çocukları patakladı.
- **goç̌imberi** *atn.* sıkı, dar, daralmış, daraltılmış. goç̌imbreri pont̆uli. dar pantolon.
- **goç̌imbru** *atn.* her tarafı ya da her yanı sıkmak. mot goiç̌imbre! kendini sıkma! lemşi cuçamt̆anşa goniç̌imbren. iğne vurulurken kendini sıkıyor.
- **goç̌imoşeri 1**. kıvrım kıvrım, eğri büğrü, yamru yumru. **2**. *mec.* cüsseli, iri yarı. goç̌imoşeri ǩoçi: iri yarı adam.
- **goç̌imoşu 1**. eğirmek, kıvırmak, burmak. *toǩi guç̌imoşu.* ipi kıvırdı. **2**. eğrilmek, kıvrılmak. *ali gvaç̌imoşu.* boğazı kıvrıldı. **3**. *mec.* çarpılmak. *şǩurinate goyç̌imoşu.* korkudan çarpıldı.

- **goçirderi gopeleǩeri** *atn.*, **žonžola** *ark.* yırtık pırtık. goçirderi gopeleǩeri gulun: yırtık pırtık dolaşıyor.
- **goçirdu** *atn.* etrafı yırtmak, sağı solu yırtmak, yırtınmak, koparmak. didas naçapxu do şeepe goçirdu. yaşlı kadına saldırıp elbiselerini yırttı. tomalepe goyçirdu. saçını yırttı.
- **goçǩenderi** *ark.*, **goçǩonderi** *vi.*, **goçonderi** *atn.* 1. Unutmuş. 2. unutulmuş.
- **goçǩendineri** *ark.*, **goçǩondineri** *vi.*, **goçondrineri** *atn.* unutturulmuş (olan). mtel şeyi goçǩendin*eri:* herşey unutturulmuş olan.
- **goçondrinu** *atn.*, **goçǩondinu** *vi.*, **goçǩendinu** *ark.* unutturmak. beres nana muşi guçondrine*s:*çocuğa annesini untturdular.
- **goçondru** *atn.*, **goçǩendu** *ark.*, **goçǩondu** *vi.* unutmak. ʒoxleni dulyape açkva gomoçondru. eski işleri artık unuttum.
- **goçoperi** *atn.* çepeçevre sarmış, çepeçevre sarıp sıkmış. iri ǩaleşe goçoperi vore. her taraftan çepeçevre sarılmış durumdayım.
- **goçopu** *atn.* çepeçevre sarıp sıkmak, etrafından sıkmak, orťapuk şǩa kogomiçopu. kemer belimi çepeçevre sardı, sıktı.
- **goçvalu** kavurmak. ťurşis ǩromi kogoçu. turşuya soğan kavurdu.
- **godageri** etrafı kesilmiş. godageri nca. etrafı kesilmiş ağaç.
- **godagu** etrafını çentmek. xombas ya do mçǩoni ncas gudagu. kuruması için çınar ağacının etrafını kesti.
- **godgalu 1**. etrafına koymak.ǩeras ǩuǩumape kogu*dgu:* ocağın etrafına kazanları koydu. **2**. *mec.* laf almak için zarf atmak, laf almaya çalışmak. opşa gomidgu ama var axap̌arapu. laf almak için çok uğraştı ama beni konuşturamadı.
- **godgeri 1**. etrafına konulmuş, eklenmiş. **2**. *mec.* laf almaya dönük konuşma. godgeri ixap̌a*s:*laf almaya dönük konuşuyor.
- **godvalu 1**. etrafına koymak. daçxuris dişǩape kogovudvit. ateşin etrafına odunlar koyduk. **2**. etrafına işlemek. mandilis bedali gudum*s:*peştemalın etrafına boncuk işliyor.
- **gofťilu** *atn.*, **gostiku** etrafını yolmak, tüylerini yolmak. *kormes msva gufťilu:* tavuğun tüylerini yoldu. *ofidepe goyfťilu:* kaşlarını yoldu.
- **gofurťu** *atn.* **1**. hırçın davranmak, sert davranmak. ǩaťuk monta muşis gufurťams: kedi yavrusuna hırçın davranıyor. **2**. *mec.* kazıklamak, soymak. porça na memoindres ǩoçik kogomifurťes*:*gömlek satan adam bizi kazıkladı, bizi soydu.
- **gogangu** gevelemek, (lafı) evirip çevirmek, lafı ağızda dolandırmak. *ǩoçi sťeri isinapi, mogangum.* adam gibi konuş, geveleme.
- **gognapa**, **gnapa** *atn.*, **gagna** *ark.* **1**. anlayış, kavrayış. mitis gognapa var dusǩ*udu:* hiç kimsede anlayış kalmadı. **2**. *ark.* duyuş, duyma.
- **gognapu 1**. *atn.* anlamak, kavramak. iri tevuli var gognam*s:*herşeyi anlamıyor. **2**. anlatmak, kavratmaya çalışmak. iyenpe a kogogognapa. sana olanları bir anlatayım. **3**. *ark.* duymak. si ip̌aramiti, ma bognam. sen konuş, ben duyuyorum.
- **gogoru** 1. bakınmak, aranmak. limcitere so on ya do a kogovigori. akşama doğru nerdedir diye bir bakındım. 2. vi. Küfretmek, sövmek. Si gogorare. Sana söveceğim.
- **gogurcolu** *atn.* çevresine sürtmek. *ǩaťuk nuǩu gomigurcolams:* kedi çenesini bana sürtüyor.
- **goguteri**, **gogutineri** *atn.*, **godgitineri** *ark.* etrafına dikilmiş, çevresinde durmuş.
- **gogutu**, **gogutinu** *atn.*, godgitu *ark.* etrafında dikilmek, çevresinde durmak. ǩoçis gugutes do var coçumapes*:*adamın etrafında durup dövülmesine engel oldular. tolepes çilambri kogugutu: gözlerine yaş durdu.
- **goğareri** etrafı çizilmiş. intxorasere svalepe goğareri miğu*ran:* kazılacak yerlerin etrafını çizmişiz.
- **goğaru** etrafını çizmek. kvas noşǩerite koguğ*aru:* taşın etrafını kömür ile çizdi.

- **goğaru, gomçxoru** *mec.* kendini feda etmeyi göze alabilecek kadar çok sevmek. sevilen kişinin etrafını kişinin kendi varlığı ile çizmesi, üzerinde sevgi ile çizgiler çizmesi. "goğaru" temelde çok güçlü bir sevgiyi anlatır. adeta sevilen kişinin etrafında sevgi ile yapılan tavaf ifade edilmektedir. e na gogağarare, e bere şǩimi! seni varlığımla tavaf edeyim, ey sevgili çocuğum!
- **goğaşǩu** *atn.* karalamak. çitabi kogoğa*şǩu:* kitabı karaladı.
- **goğirğilu** *atn.* **1**. (köpek vb. için) hırlamak. layçik gomiğirğile*s:*köpek bize hırladı. **2**. *mec.* hırçın davranmak, sert davranmak. beres mo guğirğilam. çocuğa sert, hırçın davranma.
- **goğiru** rastgele hedef gözetmeden doğrultmak, etrafa doğrultmak, etrafa işaret etmek. hik hak ǩiti goğiram*s:*sağa sola parmağını doğrultuyor. doǩanaşe goğiram*s:*silahı etrafa doğrultuyor.
- **goğmalu** atn.,vi., **gomalu** ark. **1**. gezdirmek, yanında taşımak, dolaştırmak (cansızlar için). xami goyğam*s:*bıçak gezdiriyor. doǩanaşe var goyğam*s:*silah taşımıyor. **2**. etrafını çevirmek, çembere almak. mǩyapupes koguğe*s:*çakalların etrafını çevirdiler.
- **goğoberi** etrafı çevrilmiş, çitlenmiş. iri ǩaleşe goğoberi vorťi, var mamťinu: her tarafım çevrilmişti, kaçamadım.
- **goğobu** etrafını çevirmek. getasules n3xiǩepete govuğobi. fideliği çalı çırpıyla çevirdim.
- **goğvaru** *atn.*, **goşuvu ark., goşuu** *vi.* ıslanmak (biraz). livadişe elafťişa goviğvari/gobişuvi. tarladan çıkıncaya kadar (biraz) ıslandım.
- **goxaǩaru** kazımak. kapça ťiğani goxaǩ*aru:* hamsi tavasını kazıdı.
- **goxap̌aru** *atn.* ‘zarf atmak’, bir mesaji vermeye çalışmak. para ogoru şeni opşa gomoxap̌aru ama muti var aziťu: para istemek için çok ‘zarf attı’ ama bir şey diyemedi.
- **goxareri 1**. *atn.* tırmalanmış olan. ǩaťuş goxar*eri:* kedi tarafından tırmalamış. **2**. *ark.* Yırtılmış olan.
- **goxaru 1**. *atn.* tırnaklamak, tırmalamak. ǩaťuk xe gomix*aru:* kedi elimi tırnakladı, tırmaladı. **2**. *ark.* yırtılmak. **3**. *ark.* yırtmak.
- **goxaru** *ark.*, **goçirdu** *atn.* etrafı yırtmak, sağı solu yırtmak, yırtınmak, koparmak.
- **goxažiru atn, goxaziru** vi.(<*tur.* hazır) **1**. hazırlanmak, hazır hale gelmek. kogoyxažiru. hazırlandı, hazır hale geldi. **2**. hazırlamak. nusa goxažirum*s:*gelini hazırlıyor. **3**. giyinmek, süslenmek. şeepe kogovixažiri. giysilerimi giyindim, giyinerek hazırlandım.
- **goxaʒu** *atn.* etrafını kazımak ( kabuk vb. için). xamite biǩas guxaʒam*s:*bıçakla çubuğun etrafını kazıyor.
- **goxedu** etrafına oturmak. sofras koguxede*s:*sofranın etrafına oturdular.
- **goxelu** *atn.*, **goxvelu** *ark.* 1. sevgiyle sarıp sarmalamak. 2. öpmek. *bozos a kogvaxelu:* kızı bir kez öptü.
- **goxiru** çalıp çırpmak, soyup soğana çevirmek. *oxori gomixires:*evimi çalıp çırptılar.
- **goxmaru** işine geldiğinde kullanmak, işine geldiği gibi kullanmak, kendi işinde kullanmak. kožiru ar ťişuça goyxmaram*s:*buldu bir zavallıyı işine geldiği gibi kullanıyor.
- **goxombu** kurumaya yüz tutmuş, biraz kurumuş. puci meçamape goxombu. inek yemleri kurudu.
- **goxorxeri** *atn.*, **goxoxeri** *ark.* budanmış. goxorxeri 3ipri. budanmış gürgen.
- **goxorxu** *atn.*, **goxoxu** *ark.* budamak. oşǩuri goxorxu: elmayı budadı.
- **goxosǩinu** *atn.* gebertmek. ar mç̌apu goxosǩine*s:*bir çakalı geberttiler.
- **goxosǩu** *atn.* gebermek, geberip gitmek. goxosǩu do dopçitit. geberip gitti de kurtulduk.
- **goxtimu** *ark.*, **golva** *atn.* gezmek. *goxťimu minon:* gezmek istiyorum.

- **goxulagu** *atn.* alelade çevresini inşa etmek, öylesine örmek, dizmek, sıralamak, çevirmek. *obardales nçala koguxulargu.* kazığın etrafında mısır samanlarını alelade dizdi.
- **goxuneri 1**. etrafına oturulmuş, oturtulmuş. muǩu ǩoçi sofras goxuneri vorťit gişǩuni*?* kaç kişi sofranın etrafına oturmuştuk biliyor musun*?* **2**. boğazına kadar oturmuş, dolmuş. alişa goxuneri ren, ham ipşu. boğazına kadar oturmuş, bu doldu.
- **goxunu 1**. etrafına oturtmak. berepe ǩeras koguxunu. çocukları ocaklığın etrafına oturttu. **2**. *atn.* boğazına kadar doldurmak, oturtmak. **3**. *mec.* kazıklamak. ǩoçik kogomoxunes do var vognit. adam bizi kazıkladı da anlayamadık.
- **goxuťoru** *atn.* kırpmak, kesmek (saç ve kıl için). şoronepe gopxuťori. koyunları kırptım. beres toma govuxuťori. çocuğun saçını kırptım.
- **goxuʒolu** *atn.* etrafını kemirmek (küçük parçalar halinde). mtucik cari goxuʒo*lu:* fare ekmeğin etrafını kemirdi.
- **goxvaťu** etrafını kemirmek, etrafına dişlemek. bobolapek lu cici guxvaťe*s:* böcekler lahananın kökünü kemirdiler.
- **goxveri** dökülmüş. *toma goxveri:* saçı dökülmüş.
- **goxveʒebu** *xp.*, **goxveʒu** *vi.*, **obalakaru** *atn.* yalvarmak. gixveʒebu mu iven goikti. sana yalvarıyorum ne olur geri dön.
- **goi** *atn.*, **şuri** ruh. goi gogindinare. senin ruhunu kaybedeceğim.
- **Gocoğoru** vi. 3ad. golaçu.
- **golaçu** *atn.***, gocoğoru** *vi.* köpekleşmek. badi iyus goylaçu/goicoğoru. yaşlanınca köpekleşti. **2**. çirkinleşmek, güzelliğini yitirmek. imordus msǩvanoba gundunu do goylaçu. büyüyünce güzelliği kaybedip çirkinleşti.
- **gojgivoreri** *atn., mec.* biçimsiz, şekilsiz, kaba saba. gojgivoreri a nca eǩvatu: biçimsiz bir ağacı kesti.
- **gojgureri** *atn.* etrafı yanmış, yanık. gojgureri dişǩa. yanık, yanmış odun.
- **gojguru** *atn.* **1**. etrafı yanmak. toma gomajg*uru:* saçlarım yandı. **2**. etrafını yakmak. ncas dudi govujg*urit:* ağacın tepesini yaktık.
- **gojvalu** *ark.* **1**. soluklaşmak, solmak. ponťuli gomajva*lu:* pantolonum soluklaştı, rengini yitirdi.
- **gojvalu** *atn.* **2**. sağından solundan uçmak, sıyırp geçmek, uçup geçmek. nçayi pʒilumťişa p̌uťucepe gomiju. çay toplarken etrafımdan arılar uçuştu.
- **goklimu** *atn.*, **gokfinu** *vi.* etrafı kesmek, temizlemek, etrafını kesmek, etrafını kesip temizlemek. ntxirepuna doloxe na orťu danžepe goklim*es:* fındıklığın içindeki dikenleri temizlediler.
- **gokoseri** 1.süpürülmüş. ǩodape gokoseri naşǩves do hişote id*es:* avlunun her tarafını süpürüp ondan sonra gittiler. 2. silinmiş
- **gokosu** 1.etrafı/etraflıca süpürmek. oxori var gokosuşa raxaťi var iyu. evi etraflıca süpürmeden rahat edemedi. 2. Etrafı/ etraflıca silmek. tolişi çilamurepe xepe şǩimite govukosi. gözlerinin yaşını kendi ellerimle sildim.
- **gokoteri** *atn.*, **gokoťeri** *ark.* etrafı katlanmış, etrafına katlanmış. baťaniye vorsi kogoykotu: battaniyeyi iyice kendi etrafına katladı, iyice battaniye ile sarmalandı.
- **gokotu** *atn.*, **gokoťu** *ark.* etrafını katlamak, etrafına katlamak.
- **goktala**, **goktapa** *atn.* **1**. dönüş, dönme, geri dönüş. olva mutu var orťu, goktala xavi iyu. gidiş bir şey değildi, dönüş zor oldu. **2**. dönemeç. araba goktalaşe goyktu: araba dönemeçten döndü.
- **goktalu 1**. dönmek, geri dönmek. gverdi gzaşe govikti. yarı yoldan döndüm. ğuraşe govikti. ölümden döndüm. **2**. döndürmek, geri çevirmek. ʒǩaris gza govukti. suyun yolunu çevirdim, değiştirdim. uluťuşa govokti. giderken geri çevirdim. **3**. *mec.* iade etmek, geri çevirmek. mogorus mati govukti. küfredince ben de geri çevirdim, küfrünü

iade ettim. momincğonu kart̆ali govukti. gönderdiği mektubu iade ettim, geri çevirdim. **4**. *mec.* değiştirmek. ar oxap̌arute bere gokt*es:* bir konuşma ile çocuğu değiştirdiler. **5**. *mec.* değişmek. mp̌olişe mendaxt̆una yeine goyktasere: istanbula giderse hemen değişecek.

- **gokteri 1**. dönmüş, geri dönmüş. ağani gokteri vore. yeni geri dönmüşüm. **2**. iade edilmiş. gokteri kart̆ali. iade edilmiş mektup. **3**. dönek. hamuti gokterepeşi ren. bu da döneklerden.
- **gokturer**i *ark.*, **gomtureri** *atn.* değiştirilmiş, değişmiş. heya k̆ala maʒk̆indi goktureri miğu*nan:* onunla yüzüklerimiz değiştirilmiş durumdadır.
- **gokturu** *ark.*, **gomturu** *atn.* **1**. değiştirmek. maʒk̆indepe goyktu*res:* yüzükleri değiştirdiler. **2**. değişmek, farklılaşmak. badi iyas k̆oçi goykturen. erkek yaşlanınca değişiyor. ʒoxleni st̆eri var on, yopşa goikt*uru:* eskisi gibi değil çok değişti.
- **gok̆açeri** *atn.*, **gokaçeri** *ark.* **1**. çevresinden tutup sarmış, kavramış. **2**. etrafından sararak, tutarak, kavrayarak. jur xete gok̆açeri mendiyonu. iki elle tutarak götürdü (canlı).
- **gok̆açu** *atn.*, **gokaçu** *ark.* **1**. çevreleyip tutmak, kavramak, sarmalamak. k̆ap̌ulaşe kogovuk̆açi. arkadan kavradım, arkadan sarmaladım. **2**. *mec.* tümünü sahiplenmek, tümüne sahip çıkmak. k̆ata na žiru koguk̆açu. her gördüğüne sahip çıktı.
- **gok̆ap̌inu 1**. koşuşturmak, koşturmak. ar hik ar hak gomok̆ap̌inap*ams:* beni bir oraya bir buraya koşturdu. bere st̆eri mo gomok̆ap̌inapam. çocuk gibi ne koşuşturuyorsun beni. **2**. işsiz güçsüz dolanmak, avare dolanmak. hişo haşo govuk̆ap̌am. şöyle böyle koşuşturuyorum/dolanıyorum.
- **gok̆irk̆oleri** iç içe dolanmış, sarmal.
- **gok̆irk̆olu 1**. sarmal hale getirmek. *ntxiri bik̆a gok̆irk̆olu:* fındık çubuğunu büküp daire haline getirdi. **2**. sarmal hale gelmek.
- **gok̆itxu** *atn.* etrafa sormak, araştırmak, soruşturmak. *mik na t̆k̆u govik̆i t̆xina ti var vogni:* kimin dediğini etrafa sorduysam da anlayamadım.
- **gok̆oderi** etrafı çevirilmiş, çitlenmiş, çitli. gok̆oderi livadi. etrafı çitlenmiş tarla.
- **gok̆odu 1**. etrafını çit ile çevirmek, çitlemek. oxoris kogovuk̆odit. evin etrafını çitledik, çevirdik. **2**. etrafını çevirmek, etrafına inşa etmek.
- **gok̆oreri** etrafını sarmış, etrafına bağlamış. mbela gok̆oreri k̆iti. bez sarılı parmak.
- **gok̆orobu** geride kalanları toplamak, tek tük kalmış olanları toplamak. dosk̆udu nçayepeti kogok̆orobit. geriye kalan çayları da toplayın.
- **gok̆oru** çevresine sarmak, bağlamak, dolamak. k̆itis mbela kogoyk̆oru. parmağınaı bez sardı.
- **gok̆uk̆aru** *atn.* bükülmek, eğrilmek.
- **gok̆u3xeri** *atn.*, **gok̆un3xeri** *ark.* uykudan uyanmış. ağani gok̆u3xeri vort̆i, ek̆nas nit̆ak̆ulu: yeni uyanmıştım, kapı çalındı.
- **gok̆u3xinu** *atn.*, **gok̆un3xinu ark., gok̆ure3xinu** uyandırmak. umeşonu oras moxt̆u do gomok̆u3xinu! umulmadık bir zamanda gelip beni uyandırdı.! k̆at̆a ç̌umanişe nanaşk̆imik gomok̆u3xin*ams:* her sabah annem beni uyandırıyor.
- **gok̆u3xu** *atn.*, **gok̆un3xu** *ark.* uyanmak. gok̆u3xu, toli gonʒus ma mžiru. uyandı, gözlerini açtığında beni gördu.
- **gok3alu** etrafı çürümek, dış tarafı çürümek. ncas t̆k̆ebi guk3u: ağacın kabuğu çürüdü.
- **gok3eri** etrafı çürümüş, dışı çürümüş. t̆k̆ebi gok3eri nca. dış tarafı çürümüş ağaç.
- **golabğalu 1**. dökmek (raf, oturacak vs. yere). p̌ocas neži kocelubğu. kucağına ceviz döktü. **2**. (bıyıkları) traş olmak, traş etmek. must̆aç̌epe golibğu. bıyıklarını traş etti.
- **golacinu 1**. yana doğru yatmak. nanaşk̆imişi p̌ocas kogolovacini, himukti dudi misu. annemin kucağına yattım, o'da başımı okşadı. **2**. yana yatırmak, yana devirmek.

- **golaçilu** evlenmek (keyif duyarak, istekle, gerekli ya da zorunlu olmadan). sumeneçi ʒaneri badi kogoliçi*lu:* altmış yaşında adam evlendi.
- **golaçitu 1**. yatayda kesmek, yarmak. argunite ǩop̌a goluçitu: baltayla alnını yardı, kesti (yatay). **2**. *mec.* kesişememek, çakışamamak, karşılaşmamak. nakele na elaxt̆u var mişǩun golamçitu, var oǩovagit. yukarıya nerden çıktığını bilmiyorum benimle çakışamadı, karşılaşamadık.
- **golaç̌apxu** *atn.* yatay doğrultuda sallamak, vurmak, çarpmak. biǩa şǩas kogolavoç̌a*pxi:* sopayı beline doğru salladım, vurdum.
- **golaç̌irderi** *atn.*, **golaç̌ǩideri** *ark.* enlemesine yırtılmış, enlemesine yırtık. tudendo golaç̌irderi fot̆a ǩoʒutut̆u: alt tarafı enlemesine yırtık peştimalı takmıştı (belden aşağı).
- **golaç̌irdu** *atn.*, **golaç̌ǩidu** *ark.* **1**. enlemesine yırtmak. diǩaçu do şǩaʒale goluç̌i*rdu:* tutup eteğini enlemesine yırttı. **2**. enlemesine yırtılmak. eǩvağu do şǩaʒale golaç̌o*rdu:* takılıp eteği enlemesine yırtıldı.
- **goladgalu** koymak, yerleştirmek, kurmak, ayakları üzerine oturtmak (raf vb. bir yere). ist̆iǩani noşonis kogola*dgu:* bardağı rafa koydu.
- **goladvalu** koymak, yanlamasına koymak (raf, oturacak vs. yere). gzas nca kogoladu, miti vati golovişǩva ya t̆*ǩu:* yola enlemesine ağaç koydu, kimseyi geçirmeyeceğim dedi. eǩnas ǩulaç̌idi kogol*udu:* kapıya sürgüyü (koydu) geçirdi.
- **golagutinu** *atn.*, **goladgitinu** *ark.* karşısına durmak. beres ceçanet̆u, kogolovuguti, var cevoçumapi. çocuğu döveceklerdi, karşılarına durdum, dövdürmedim.
- **golağareri** yatay çekilmiş çizgi. ç̌umanişe moviselis oxori do mele golağareri bžiri, ham muyan ma do keʒevuǩap̌i. sabah kalktığımda evden öte tarafa doğru çizilmiş olduğunu gördüm, bu nedir diye havaya fırladım.
- **golağaru** yatay çizgi çizmek. melendo coç̌es do moleşa golağares, gza hikele golaxt̆asere: öteden başlayıp beriye kadar yatay çizgi çektiler, yol ordan geçecek.
- **golağmalu** 1. öteye götürmek, öteye taşımak (cansızlar için). *arguni mele kogolobiği:* baltayı öteye götürdüm/taşıdım. **2**. *mec.* (ağrı/acı) geçmek, kesilmek. *ʒ̆una golomiğu, a şuri kodovoşvani:* ağrım geçti, rahat bir nefes aldım.
- **golağobu** yatay doğrultuda çitlemek, kesmek, kapamak. gza golomiğobes, tina vati golomişǩvani*?* bize yolu kapadılar, gerçekten de geçmemize izin vermeyecekler mi*?*
- **golağunu** ağızda kalan son kırıntıları çiğnemek. coğorik oç̌ǩomu gyari muşi do goilağun*ams:* köpek yemeğini yedi ağzındaki son kırıntılarını çiğniyor.
- **golaxareri 1**. enlemesine tırnaklanarak yırtılmış olan. korbas na miğut̆u ǩat̆uşi golaxareri açkva var maǩau. karnımdaki kedi yırtığı henüz iyileşmedi. **2**. *ark.* enlemesine yırtılmış (kağıt, kumaş vs.). golaxareri ǩazeta.enlemesine yırtılmış gazete.
- **golaxaru 1**. enlemesine tırnaklayarak yırtmak. ǩat̆uk a ç̌angi golomit̆ǩva3u do korba golomix*aru:* kedi bir pençe salladı ve karnımı (enlemesine) tırnakladı. **2**. *ark.* enlemesine yırtmak. (kağıt, kumaş vs.). fot̆a golax*aru:* peştemalı enlemesine yırttı. **3**. *ark.* enlemesine yırtılmak. fot̆a golix*aru:* peştemal enlemesine yırtıldı.
- **golaxedu** oturmak. memsofas kogolaxedu do na memoʒet̆u var gomoç̌ondrun. oturacağa oturup bana bakışını unutamıyorum.
- **golaxtimu** *ark.*, **gololva** *atn.* geçmek, öteye ya da karşıya geçmek. p̌i cemavaluşe timele kogolaxt̆u: bana hiç gözükmeden öteye geçti. dersepeşe kogolaft̆i. derslerden geçtim.
- **golaxunu** oturtmak. iyonu do nana muşişi p̌ocas kogolaxunu. götürüp annesinin kucağına oturttu.
- **golajvalu** *atn.*, **golaputxu** *ark.* **1**. öteye doğru uçup gitmek. ǩinçepe hakele golaj*ves:* kuşlar burdan öteye uçup geçtiler. **2**. *mec.* sağdan soldan sıyırmak. kuşumepe golomiju. kurşunlar yakınımdan sıyırıp geçti.

- **golakotu** *atn.*, **golakoťu** *ark.* **1**. katlamak. ponťulis toťi golukot*ams:* pantolonun paçasını katlıyor. **2**. enlemesine sallamak, vurmak. ǩoçis burç̌uli kogolakotu: adama kulplu baltayı fırlattı, atıp vurdu.
- **golaktalu** *atn.*, **golanktinu** *ark.* ters dönmek, öbür tarafa dönmek. hamuşǩala dulya var demisǩudus, arti tere golovikti. bununla işim bitince diğerine döndüm. ǩap̌ula tere golovikti. arkaya doğru döndüm.
- **golakteri** **1**. ters dönmüş. ma var naʒelimen, yeşeni timele golakteri ixap̌as: bana bakamıyor, bu yüzden öteye dönüp konuşuyor. **2**. çevrilmiş. cari golakteri na var ç̌vey şeni oij*guru:* ekmeği çevirip pişirmedikleri için bir tarafı yandı.
- **golakturu** *ark.*, **golamturu** *atn.* **1**. sıra ile değiştirmek. dulyape golobikt*urit:* İşlerimizi değiştik. **2**. sıra ile değiştirmek. dulyaz na domaç̌ǩines oxoʒonaťuşkule golomokturamť*es:* işte yorulduğumuzu anlayınca bizi değiştiriyordu (o).
- **golaǩaçeri** *atn.*, **golakaçeri** *ark.* **1**. kucağına almış. bere golaǩaçeri imťeťuşa mižirapun. çocuğu kucağına almış kaçarken görmüşüm.
- **golaǩaçu** *atn.*, **golakaçu** *ark.* **1**. kucağına almak. bere kogoliǩaçu. çocuğu kucağına aldı. **2**. kucağına vermek. bere nana muşis kogolaǩaçu. çocuğu annesinin kucağına verdi.
- **golaǩap̌inapu** koşturarak öteye doğru geçirmek, kaçırmak, kovmak. berepe muşi golaǩap̌inapu. çocuklarını kaçırdı, kovdu.
- **golaǩap̌u** koşarak öteye doğru geçmek. miyoxams domagurus tasavati tere golovuǩap̌i. çağırdığını duyunca tasavat'a doğru koşarak geçtim.
- **golaǩvatu** enlemesine, yana doğru kesmek. foťa golakvatu: peştemalı enlemesine kesti.
- **golalu** amaçsızca kendi kendine havlamak. layç̌ik goylal*ams:* köpek, kendi kendine, nedensiz, amaçsız bir şekilde havlıyor.
- **golalveri** geçmiş, geçilmiş. ti ʒǩuna golaleri miğuťu: başımın ağrısı geçmişti.
- **golamamuli** *vi.*, **golamumuli a**
- **tn., opampe xp.** ibibik kuşu, çavuş kuşu.
- **golamburinu** *atn.* kıvırmak, surat yapmak. çxindi mo golamburinam. burnunu ne kıvırıyorsun!
- **golancğonu** **1**. yol vermek, öne geçmesine izin vermek, öne geçirmek. him golavincğonit, gza moʒiraman. onu öne geçirdik, bize yol gösteriyor. **2**. öteye, öte tarafta olan birine göndermek. melenepes cari kogolovuncğoni. ötedekilere yemek gönderdim.
- **golançxalu** *atn.* ceviz ya da armut gibi meyvelere alttan taş ya da odun parçası atarak meyvesini düşürmeye çalışmak.
- **golandriǩu** yana doğru bükmek. çxindi golandri*ǩu:* burnunu yana büktü.
- **golaninkteri** *atn.*, **golankteri**, **golakteri** *ark.* **1**. öbür tarafa dönmüş. **2**. yana bükülmüş.
- **golaninktu** **1**. yana dönmek, diğer tarafa dönmek. timele golininktu: öbür tarafa döndü. **2**. yana ya da diğer tarafa çevirmek. dudi golaninktu: başını yana çevirdi.
- **golanťoru** *atn.* **1**. öteye kaydırmak. ham ǩuli timele golanťori. bu iskemleyi öteye kaydır. **2**. öteye kaymak. a m3iǩa golinťori. biraz öteye kay.
- **golanťro3u** *ark.*, **goloşǩvalu** *atn.* boydan boya kopmak (toprak için), heyelan olmak.
- **golanžiǩu** *atn.*, **golanžiku** *ark.* yana kıvırmak, yana katlamak. ponťuli golanži*ǩu:* pantolonu yana katladı.
- **golan3u** dinmek (yağmur, kar). m**ç̌ima** golan3u: yağmur dindi.
- **golaonu** canlı bir varlığı öteye geçirmek, öteye götürmek. bere meleni odaşe kogoloviyoni. çocuğu öteki odaya geçirdim, götürdüm.

- **golapinu 1**. öteye doğru gütmek, öteye doğru sürmek. pucepe meleni livadişe kogolupini. inekleri ötedeki tarlaya sür, götür. **2**. yayarak sermek, boydan boya sermek. nçalape kogolupinu: samanları yayarak serdi.
- **golaputxu** *ark.*, **golajvalu** *atn.* öteye doğru uçup gitmek. ǩinçepe hakole kogolaputx*es:* kuşlar burdan öteye uçup geçtiler.
- **golarçalu** yayarak sermek. celaxunas foťa kogolarçit. oturacağa peştemal serin.
- **golargalu** *atn.* bayır bir yerde dikmek. oktis 3ipri mşkvelape kogolargu. bayıra gürgen fidanlarını dikti.
- **golasťulinu** *atn.***, golastvinu** *vi.* öteye doğru kaydırmak. ncalepe timele golasťulini. ağaçları öteye kaydır. İnǩilepe kogolobostvini. ot demetlerini öteye doğru kaydırdım.
- **golasťvalu** *atn.*, **golastvalu** *ark.* **1**. öteye doğru kaymak. mturi timele golasťu: kar öteye doğru kaydı. **2**. *mec.* kaçırmak, arabayı kaçırmak. araba golomisťu: arabayı kaçırdım.
- **golasvalu 1**. öteye doğru sürmek. xe timele golusums: elini öteye doğru sürüyor. çemenç̌es yayi golusums: kemençeye yay sürüyor. **2**. *mec.* umursamamak. si na iťupe ma kogolovus*vi.* senin dediklerini ben umursamıyorum.
- **golasvaru** yanyana dizmek. ğurerepe kogolasva*res:* ölüleri yanyana dizdiler. noşonis isťiǩanepe kogolasva*res:* rafa bardakları yanyana dizdiler.
- **golaşǩvalu** *atn.***, golaşkvalu** *vi.* öteye doğru göndermek (canlılar için). berepe meleni livadişe kogolavoşǩvi. çocukları öteki bahçeye gönderdim.
- **golatoru 1**. *atn.* öteye doğru çekmek, kaydırmak. sǩani ǩale golatori. kendi tarafına çek. **2**. *ark.* öteye doğru sürüklemek.
- **golaťoçu** *atn.*, **golaťǩoçu** *ark.* **1**. öteye doğru atmak, fırlatmak. **2**. *mec.* geçirmek, atlatmak. ora golovuťoçam. zaman geçiriyorum. opşa xavi ndğalepe golomiťoçun. çok kötü günler geçirmişim. zabunoba kogolovuťoçi: hastalık geçirdim, hastalık atlattım. muyape golomiťoçun. neler atlatmışım.
- **golaťrağodu** *atn.* türkü söylemek. (bayır yerlerde söylenen türküler için)
  **golavelu** *atn.*, **golalapu** *ark.* geçirmek, kaçırmak. dikomoci ora gologive*lu:* (bayana) evlen zamanın geçti.
- **goLazgimoç̌u** *atn.* **1**. öteye doğru bükmek. çxindi goLazgimoç̌u. burnunu öteye doğru büktü. **2**. öteye doğru bükülmek. çxindi golvazgimoç̌u. burnu öteye doğru büküldü.
- **gola3onu** takmak, asmak. p̌ap̌uşi resimi ǩodas kogola3onu. dedenin resmini duvara astı.
- **golaʒelimu** *atn.*, **golaʒǩomilu** *ark.* **1**. öteye bakmak. timele golaʒes: öteye doğru bakıyor. **2**. yan yan bakmak. ğuli ğuli mo golomoʒe. kötü kötü niye bana bakıyorsun.
- **gololva** *atn.*, **golaxtimu** *ark.* 1.geçmek, öteye geçmek. *timele golulun:* öteye doğru geçyor. 2. Ders ya da sınıf geçmek. dersepeşe kogolaxťu: derslerden geçti. sinifi kogolaxťu: sınıfı geçti.
- **golosǩu** *atn.*, **golosku** *ark.* yalamak. xica golosǩums: çanak yalıyor. ǩuçxe gulos*ǩu:* ayağını yaladı.
- **goltu** *ark.* pay etmek, bölüşmek. cumalepek leťape gobiltit. kardeşler topraklarımızı pay ettik. Cumalepek uşkurepe kogoilt*es:* Kardeşler elmaları pay ettiler.
- **golva** *atn.*, **goxtimu** *ark.* 1. gezmek, dolaşmak. raǩanepes govuluťi. tepeşeri dolaşıyoruz. 2. Gezi, gezme, seyahat. *Golvaşe idu:* gezmeye gitti. 3. Xi. Bir şeyin etrafında (sarılı) bulunan nesnenin (kabuk, boya vs.) çözülmesi/ sökülmesi. Ncas ťebi golu: ağacın gövdesinden kabuğu söküldü.
- **gombalu** *atn.vi.*, **gonǩidu** *ark.* **1**. bir yerden bir yere uzatmak, karşıdan karşıya germek. toǩi gombams/gonǩid*ams:* ip geriyor. ergaťi gombaman. teleferik uzatıyorlar, telini geriyorlar. oxorişen ncaşa toǩi gombun. Evden ağaca dek ip gerilidir. **2**. uzanmak, uzamak, gerilmek. **3**. *mec.* bir yere gitmek, uzaklara gitmek, açılmak. arxave

tere govimbe. arhavi'ye doğru gidiyorum, uzanıyorum. **4**. *mec.* uzaklara gitmek, tatil yapmak, rahatlamak. nçayi diçodui mp̌olepe tere govimbare. çaylar bitti mi istanbul'a tatile gideceğim **gombazgu** *atn.* **1**. etrafa dayamak, dayanmak, etraftan destek almak. **2**. dışa doğru baskı yapmak, basınç yapmak.

- **gomçiranu 1**. genişlemek. k̆uçxemodvala muşi opşa goymçiyanu. ayakkabısı çok genişledi. **2**. genişletmek. livadis gumçiyan*ams:* tarlasını genişletiyor. **3**. emperyal politikalar izlemek, yayılmak. osmanlipe opşa goymçiyanes, uk̆ari var ok̆vak̆orob*es:* osmanlılar çok yayıldılar (genişlediler) sonra toparlayamadılar.
- **gomçvale** soyguncu. gomçvalepek gomoç*ves:* soyguncular bizi soydular.
- **gomçveru** *atn.*, **gomkveru** *ark.* unlamak, üzerine un serpmek. *yok̆lağis gumçverams:* yufkaya un serpiyor.
- **Yok̆laği** *atn.***, yoklaği xp.** Yufka. *yok̆lağis gumçverams:* yufkaya un serpiyor.
- **gomç̌imeri** çiseli, hafif yağmur görmüş. *gomç̌imeri ona:* çiseli, hafif yağmur görmüş tarla **yobepe** vi. Lazlarda bir kabile adı.
- **dudulape** *vi.* Lazlarda bir kabile adı (Viʒe-Gurupit köyü.)
- **bibinape** vi. Lazlarda bir kabile adı.
- **K̆uxinape** Lazlarda bir kabile adı. *K̆uxinaşi memeťi:* "k̆uxina"ların mehmet.
- **gomç̌imu**, **goťarťalu** *atn.* çiselemek. *andğa a m3ik̆a kogomç̌imu.* bugün biraz hava çiseledi. *Gomç̌ims:* çiseliyor.
- **gomğiru** *atn.*, **gomğiranu** *ark.* **1**. bulanmak (su). oruba goimğiru. dere bulandı. **2**. bulanıklaştırmak. oruba gomğiru. dereyi bulanıklaştırdı. **3**. *mec.* meç̌ule göndermek, kaybetmek, yok etmek. k̆oçis dudi gumği*res:* adamı kaybettiler.
- **gomxanu** *atn.* **1**. sağa sola dayamak. dişk̆a piliťas var inťru, kogoymxanu. odun sobaya sığmadı, sağa sola dayandı. **2**. sağa sola dayatmak. mele mole basa kogomxanu. sağa sola kazık dayadı.
- **gomk̆asu** tıka basa doldurmak, her tarafına iyice basarak doldurmak. k̆alatis nçayi kogomk̆asu. sepete çayı tıka basa doldurdu.
- **gomla** *atn.* gezmeye meraklı, gezmeyi seven, gezgin. ʒoxles ar gomla didi komiyonuťu: eskiden gezmeye meraklı bir ninem vardı.
- **gompa** *atn.* geniş, açık. *guri gompa giğuťas e sk̆iri şk̆imi:* yüreğin geniş olsun, kalbini ferah tut ey oğulum.
- **gompa oxinapu** *atn.* yaymak, açmak, genişletmek. k̆uçxepe gompa dop̌i. ayaklarımı uzattım, yaydım. guri gompa i. yüreğini genişlet, yüreğini ferah tut.
- **gomp̌asalu** *atn.* kaskatı yere uzanmak. *Muç̌e orťu goymp̌asalu:* olduğu yere kaskatı uzandı.
- **gomsumela** *atn.* şaşkınlık ve hayret uyandıran durumlarda tanrı anlamına gelen "moťi" ve "ğormoťi" kelimeleriyle birlikte kullanılır. *moťi gomsumela!* aman tanrım! *ğolesťi gomsumela!* aman tanrım! (bu kelimenin sumela manastırı ile bir ilgisi olabilir.).
- **gomturu** *atn.*, **gokturu** *ark.* **1**. degişmek. ar ʒana doloxe opşa govimt*uri:* bir yıl içinde çok değiştim. **2**. değiştirmek. mp̌olik k̆oçi gomturums: istanbul insanı değiştiriyor.
- **gomťalu 1**. batmak. k̆afri gvamťu: çivi battı. **2**. batırmak. korbas xami gumťu: karnına bıçak batırdı.
- **gomťeri** *atn.* batmış, batırılmış, sokulmuş, saplanmış. xami gomťeri korbate noğaşa mendaxťu: Karnına bıçak sokulmuş halde çarşıya kadar gitti.
- **gom3udu** *arş.* **gom3udelu** vi. **1.** arş. yalan söyleyerek bir kişiyi veya şeyi korumaya çalışmak. ma gomim3ud*ams:* benim için yalan söylüyor, yalan söyleyerek hatamı gizliyor. **2.** vi. yalanlamak. çkimi şeni na tkupe goim3ude*lu:* benim için söylediklerini yalanladı. **3.** yalan söylemek, bu şekilde kamuoyu yaratmak. na idasen oxorişi k̆oçepes

mtel gum3udams do ǩoçi goiǩat*ams:* gittiği her evin insanlarına yalan söylüyor ve adam kazanıyor.

- **goncaxu 1**. çevresini dövmek, yolmak. **2**. *mec.* dövmek. oǩç̆opina gongcaxare. yakalarsam seni döveceğim.
- **goncameri**, **gonçameri** *vi.* ardına kadar açık, ardına kadar açık bırakılmış. *neǩna goncameri naşǩu:* kapıyı ardına kadar açık bıraktı.
- **goncamu**, **gonçamu** *vi.* ardına kadar açmak. *neǩna goncamu/gonçamu do igzalu:* kapıyı ardına kadar açıp gitti.
- **goncireri** uykusu kaçmış. goncireri vorťaşa çitabi viťu: uykum kaçınca kitap okurum.
- **goncuǩeri**, **goncuǩineri** *atn.*, **goncogeri**, **gocongeri** *ark.* sıkıntılı, sıkılmış, sıkkın, darlanmış. ham ndğalepes opşa goncuǩeri vore. lerde çok sıkkınım.
- **goncuǩu** *atn.,* **goncogu**, **gocongu** *vi.* sıkılmak, darlanmak. xvala gomancuǩen, soti mot ulur. yalnız kaldığımda sıkılıyorum, bir yere gitme.
- **gonçaǩu 1**. arasında sıkışmak. *mxucepe kogomançaǩu:* omuzlarım sıkıştı. **2**. birçok şeyin arasında sıkıştırmak.
- **gonçanu** tek tük bitmek, çevrede bitmek. *hik hak m3xuli gonças:* orda burda tek tük armut bitmiş/yetişmiş. *xuras toma gunças:* vücudunda tek tük tüy bitmiş.
- **gonç̆eleri** *ark.*, **ǩomanderi** *atn.* özlemiş, özlem içinde olan.
- **gonç̆elu** *ark.*, **oǩomandu** *atn.* özlemek. *si ma dido gomanç̆eli:* ben seni çok özledim.
- **gonç̆unu** *atn.*, **gomç̆ǩvinu** *ark.* **1**. etrafı kurumak. nca ťebi kogunç̆u. ağacın kabukları kurudu. **2**. etrafında kurumak.
- **gonç̆uşu** bir noktadan bir noktaya yetişmek, uzanmak. hikele hik toǩi vati gonç̆uşas: ordan oraya ip uzanmaz.
- **gonç̆valu** *atn.*, **gomç̆ǩvalu** *ark.* etrafına tükürmek. beres gonç̆val*ams:* çocuğa tükürüyor. Ncas gomç̆ǩval*ams:* Ağacın etrafına tükürüyor.
- **gondğvaru** karıştırmak (yemek vs.). lu zeri gondğvarums: lahana yemeğini karıştırıyor.
- **gondineri** kaybedilmiş, kayıp, yitik. bere şǩimi golaxťu tutaşi mavitani ndğaşe şuǩale gondineri ren. oğlum geçen ayın onundan beri kayıp, kaybolmuş, kaybedilmiş. gondineri ezmocepeşi ǩap̌ulaşe vuǩap̌am. yitik hayallerin peşinden koşuyorum.
- **gondinu** kaybetmek, yitirmek. sǩani ezmoce mp̌olis gomindunu. senin hayalini istanbul'da kaybettim. si mp̌olis gominduni. seni istanbul’da yitirdim.
- **gondriǩu** bükmek, eğmek. xanç̆ali gundri*ǩu:* kolunu büktü.
- **gondunu** kaybolmak, yitmek. zuğaşi didinobas gondunu. denizin enginliğinde kayboldu.
- **gondvalu 1**. bir uçtan bir uca koymak, karşıdan karşıya geçirmek. orubas meolva şeni ncalepe gond*ves:* dereden geçmek için karşıdan karşıya ağaçlar koydular. **2**. ince bir delikten geçirmek. lemşis mťva kogondu. iğneye iplik geçirdi. 3. yere uzatmak, yere sermek, upuzun yatırmak. jur ǩuşunite gza oşǩendas kogond*ves:* iki kurşunla yolun ortasına serdiler, yere uzattılar. 4. uzanmak, upuzun yatmak, yayılmak. oncires kogoyndu. yatağa uzandı, yayıldı.
- **gondveri 1**. bir uçtan bir uca konulmuş. jur ǩoçik nca gondveri moğ*es:* ağacı iki kişi omuzuna alıp (biri ağacın önünden biri arka tarafından olmak üzere) getirdiler. **2**. karşıdan karşıya geçirilmiş. lemşis mťva/noǩepi gondveri uğurťu: İğneye iplik geçirilmiş durumdaydı. gzas nca gondveri naşǩves do var golomale*ran:* yola ağacı (boydan boya) koydukları için geçemiyoruz.
- **gongzalu** *atn.*, **gogzalu** *ark.* telâşlanmak, paniğe kapılmak, paniklemek. musafiri moxťus muya pçatere ya do oxorcalepes gvangz*es:* misafir gelince ne yedireceğiz diye kadınlar telâşlandı.

- **gonkuneri** *atn.*, **gokuneri** *ark.* üst üste giyinmiş, iç içe giyinmiş, kalın giyinmiş, iyice giyinmiş (olan). *hişo gonkuneri orťu çi kuşumi kodukǩaniǩo vati golvaluǩo:* öylesine üst üste giyinmişti ki kurşun atsan geçemezdi.
- **Gokoru 1.** Büsbütün soğumak, etraflıca soğumak. *Eknape gonʒeri naşǩves do gopkori:* kapıları açık bıraktıklarından etraflıca soğudum. **2.** Şok/şoke olmak. *Ağodupe mimeselus gopkori:* başına gelenleri anlatınca şoke oldum.
- **gonkunu** *atn.*, **gokunu** *ark.* üst üste giyinmek, kalın giyinmek. *inuvapes gale p̌i gamaxťaşe vorsi kogoynkunamťu:* kış aylarında dışarı çıkmadan önce iyice (üst üste) giyinirdi.
- **gonǩalu** *atn.* kaldırmak, boşaltmak, toparlamak. *ham oxori gonǩales arti oxorişe golaxťanen:* bu evi boşalttılar diğer eve geçecekler.
- **gonǩidu** *ark.*, gombalu *atn.* **1**. bir yerden bir yere germek, uzatmak. *toǩi kogobonǩidi:* ipi gerdim. **2**. bir yerden bir yere gerilmek, uzanmak.
- **gonǩoleri** her tarafı kilitlenmiş. *oxori gonǩoleri naşǩu do mitis var amvalen/amalen.* evin her tarafını kilitlediği için kimse giremiyor.
- **gonǩolu** her tarafı kilitlemek. *oxori gonǩolu do noğaşe kocexťu:* evin her tarafını kilitleyip çarşıya indi.
- **gonoç̌apxu** *atn.* **1**. sağa sola çarpmak. **2**. *mec.* parçalanmak, yırtınmak, feryad etmek. *ma ti mp̌olişe mendemiyonit ya do goniç̌apxu:* beni de istanbula götürün diye yırtındı, feryad etti, kendini parçaladı.
- **gonoǩvatu** *atn.* rüyada görülüp olması beklenen kötü bir olayın az zararla atlatılması/geçiştirilmesi.
- **gonomťalu**, **gomťalu** *atn.* **1**. sokmak. *ili p̌icis gunumťu:* kemiği ağzına soktu. **2**. sokulmak. *ili p̌icis gvanamťu:* kemik ağzına sokuldu.
- **gononduru** *ark.* duyarsızlaşmak, vurdum duymaz olmak, umursamamak. *nandidi kçinobas goinonduru:* büyükanne yaşlılığında iyice duyarsızlaştı.
- **gonoreri** durulanmış. *noçxeşepe gonoreri naşǩu do dulyaşe mendaxtu:* bulaşıkları durulayıp bıraktı ve işe gitti.
- **gonoru** durulamak. *noçxeşepe p̌i gonoruşe berepe onž̆ğinu:* bulaşıkları durulamadan önce çocuklarını doyurdu.
- **gonoseri** akıllanmış. *gonoseri sťeri iž̆iren.* akıllanmış gibi gözüküyor.
- **gonosu** genel olarak davranışlarında belirgin bir değişiklik hissedilecek şekilde akıllanmak. *açkva kogoynosu.* artık akıllandı.
- **gonoşine** *ark.* hatıra, anı. *Gonoşine ivasen ha ndğalepe/moyselasen cumalep do dalepe.* (Lazoğlu)
- **gonp̌asaleri**, **gonsaleri** *atn.* kaskatı yere uzanmış.
- **gonp̌asalu**, **gonsalu** *atn.* kaskatı yere uzanmak.
- **gonsaleri**, **gonp̌asaleri** upuzun yere uzanmış, yere serilmiş. *ǩoçi doʒames do noğa oşǩendas gonsaleri naşǩves:* adamı vurup çarşının ortasında upuzun uzanmış halde bıraktılar.
- **gonsalu**, **gonp̌asalu** *atn.* **1**. up uzun yere uzanmak, yere serilmek. *a montxapus goninsalu:* bir vuruşta yere serildi. **2**. upuzun yere sermek, yere uzatmak. *a montxapus gonsalu:* bir vuruşta yere serdi.
- **gontaxu (<**ontaxu**)** *vi.* yoğurt, ayran, çorba gibi yiyeceklere su katıp karıştırmak.
- **gontalu** *atn.* alelade yontmak. *cireǩi gontalu:* kütüğü alelade yonttu.
- **Gontanu, gotanu** bütün her yer ağarmak/ışımak,bütün etraf ağarmak,etraflıca ağarmak. *gontanums:* gün ağarıyor.
- **gontaseri** *atn.*, **gotaseri** *ark.* **1**. etrafa tohumlanmış, tohum serpilmiş. **2**. *mec.* dağılmış, serpilmiş. *berepe muşi hik hak gontaseri naşǩu:* çocukalarını oraya buraya dağılmış halde bıraktı.

- **gontasu** *atn.*, **gotasu** *ark.* **1**. etrafa tohum serpmek. *Lazuťi ntasi livadis kogontasu.* mısırın tohumlarını tarlaya serpti. **2**. *mec.* etrafa yaymak, dağıtmak. *nanak berepe kogontasu.* anne çocuklarını dağıttı, yaydı. 3. *mec.* etrafa dağılmak, yayılmak. *berepe hik hak kogoyntases:* çocuklar oraya buraya dağıldılar.
- **gontxalu** *ark.*, **gonťalu** *atn.* **1**. çiçek veya yaprak açmak (bitkiler için). *m3xulik purki kogonťxu:* armut çiçek açtı.
- **gontxalu** *ark.*, **gonzdalu** *atn.*, **gonǯuminu** *arş.* gerinmek (uykudan yeni kalkınca).
- **gontxapu 1**. sağa sola çarpmak, vurmak. *eǩnapes dudi gontxams:* kapılara kafasını vuruyor, çarpıyor. **2**. *mec.* dövmek. *oǩç̌opina gogontxare.* yakalarsam seni döveceğim.
- **gontxozinu** peşine takmak, peşine koşturmak. *biç̌epe goyntxozinams:* erkekleri peşinden koşturuyor.
- **gontxozu** peşine takılmak, peşine koşmak. *bozopes gontxozun.* kızlarının peşine dolaşıyor.
- **gontoreri** *atn.* çekip alınmış, çıkarılmış. *lemşişe mťva gontoreri ren.* iğneden iplik çıkarılmış durumda.
- **gontoru** *atn.* **1**. çekip almak, çıkarmak. *lemşişe mťva gontoru.* iğneden ipliği çıkardı. **2**. çıkmak. *lemşişe mťva goyntoru.* iğneden iplik çıktı.
- **gontveri** *xp.* evli kadın.
- **gonťalu** *atn.*, **gontxalu** *ark.* çiçek veya yaprak açmak (bitkiler için). *m3xuli purki gonťu/gontxu:* armut çiçeği açtı. *pavrepe gonťes/gontxes:* yapraklar açtı.
- **gonťapa** *atn.* bitkilerin çiçek ve yaprak acma zamanı. *purki gonťapa.* çiçek açma zamanı, dönemi. *pavri gonťapa.* yaprak açma zamanı.
- **gonťapu** kokmak, koku vermek, koku yaymak. *purki gonťams:* çiçek kokuyor.
- **gonťeri** *atn.*, **gontxeri** *ark.* açmış (çiçek, yaprak için). *pavri gonťeri:* yaprak açmış.
- **gonťinu 1**. kokutmak. *kapça gonťines:* hamsiyi kokuttular. **2**. bir şeyin yayılmasına neden olmak. *ar mutxa dop̌ťǩvi iri ǩale gonťinu:* ben bir şey dedim (onu) her tarafa yaydı.
- **gonťoru 1**. *ark.* çekidüzen vermek, toparlamak. *oxori gomťori.* eve çekidüzen verdim. **2**. *atn.* açık ateşte uç tarafı yanan odunları ateşin içine doğru itmek.
- **gonzdalu** *atn.* **1**. iki taraftan germek, çekmek, uzatmak. toǩi gonzd*ams:* ipi geriyor, ipi uzatıyor. **2**. uzanmak. opşa goninzdu, meç̌ordasen: çok uzadı, kopacak. **3**. *atn.* gerinmek. miti orťaşa var goynzdinen. birisi varken gerinilmez. **4**. *mec.* çekiştirmek, lafını yapmak. ğureri ǩoçi mo gonzdamt. ölü adamı çekiştirmeyin.
- **gonzdalu** *atn.*, **gonǯuminu** *arş.*, **gontxalu** *ark.* gerinmek (uykudan yeni kalkınca).
- **gonzderi** *atn.* uzamış, gerilmiş. ali gonzderi kodusǩ*udu:* boğazı gerilmiş halde kaldı.
- **gonzgilu** *atn.*, **gonžgilu** *ark.* etrafı gagalamak. kormek goninzgil*ams:* tavuk kendini (vücudunu) gagalıyor.
- **gonžiǩeri** *atn.*, **gonžikeri** *ark.* sıyırmış, sıyırarak. *xanç̌ali gonžiǩeri şei naxums:* kolunu sıyırmış çamaşır yıkıyor.
- **gonžiǩu** *atn.*, **gonžiku** *ark.* sıyırmak. *xanç̌ali goynžiǩu:* kolunu sıyırdı.
- **gonǯalu** *atn.*, **gonǯǩalu** *ark.* açmak. neǩna gonǯu/gonǯ*ǩu:* kapıyı açtı. toli gonǯus ma mžiru. gözünü açtığında beni gördü.
- **gonǯeri** *atn.*, **gonǯǩeri** *ark.* açılmış, açık. toli gonǯ*eri:* gözü açık. gonǯeri eǩ*na:* açık kapı.
- **gonǯineri** *atn.*, **gonǯǩineri** *ark.* erimiş, eritilmiş, çözülmüş, eriyik. gonǯineri mcumu. erimiş haldeki tuz, tuz eriyiği.
- **gonǯinu** *atn.*, **gonǯǩinu** *ark.* 1. erimek, çözülmek. *mturi goynǯinu:* kar eridi. **2**. eritmek, çözmek. *mcumu gonǯinu:* tuzu eritti. *mçveri ǯarite gonǯinu:* unu su ile eritti, çözdü, katılığını giderdi. **3**. Seyreltmek (sıvı için). 4. *mec.* çok sevinmek, çok mutlu

olmak, sevinç ya da mutluluktan erimek, mutluluktan dört köşe olmak. *si gžirais govinǯine.* seni görünce sevinçten eriyorum.

- **gonǯǩeri** *ark.*, **gonǯeri** *atn.* açık, açılmış. gonǯǩeri neǩ*na:* açık kapı.
- **gonǯuminu** *arş.*, **gonzdalu** *atn.*, **gontxalu** *ark.* gerinmek (uykudan yeni kalkınca). goinǯuminay. uykudan yeni kalkmış geriniyor.
- **goparpalu 1**. çevresinde kelebek olmak, etrafında kanat çırpmak, etrafında pervane olmak. a mutxa dvaçis xolo goparpalu kocoçu. bir şey lâzım yine, etrafımda kanat çırpmaya başladı. **2**. *mec.* kur yapmak. bozopes gvaparpalen. kızlara kur yapıyor.
- **gopatxu 1**. silkmek. õ *fo ťamuşi gopatxu:* peştemalını silkti. **2**. silkinmek. õ *kormek le ťa goypatxu:* tavuk üzerindeki toprağı silkindi. **3**. pataklamak. õ *berepe gopaptxi.* çocukları patakladım. **4**. çiseli bitkilerin üzerindeki ıslaklığın kaybolması. õ *çize/şetxi var on, gopatxu:* çise yok, ıslaklıklar kayboldu. **5**. Mec. Tartaklamak.
- **gopeleǩu** *atn.* her yanını yırtmak, parçalamak. goiçirdu, goipele*ǩu:* yırtılıp parçalanıyor.
- **gopen3xu**, **gopen3xanu** *vi.* sıcakta yayılmak, gevşemek, gerinmek. *ťu3a žiruis ǩa ťuk kogoipen3xu:* sıcağı görünce kedi gerindi/gevşedi.
- **gopineri** etrafına toplanmış, üzerine üşüşmüş. berepe gopineri cari imxos. çocukları etrafına toplanmış yemek yiyor.
- **gopinu 1**. etrafa yaymak. şeepe çarmas kogupinu: giysileri odun yığınına serdi, yaydı. tipepe kogupinu do oxombin*ams:* çayırları serip kurutuyor. **2**. üzerine ya da çevresine üşüşmek, etrafına üşüşmek, başına toplanmak. berepe kogomapin*es:* çocuklar çevreme üşüştü, başıma toplandı. p̌uťucepe kogomapin*es:* arılar başıma üşüştü.
- **gopor3u** *atn.*, **gop̌ro3u** *ark.* etrafını soymak (meyve, sebze). oşǩurepe gopor3u: elmaları soydu.
- **gopsalu** üzerine işmek. berepek mjabus gops*es:* çocuklar kurbağanın üzerine işediler. Lazlar kurbağaya işemenin uğursuzluk getireceğine inanırlar.
- **gopurceri** *atn.***, gopruceri** *vi.* pörsümüş, pörsük. gopurceri oşǩ*uri:* Pörsümüş/pörsük elma.
- **gopurcu** *atn.*, **goprucu** *ark.* etrafı pörsümek. şuǩape gopurc*es:* salatalıklar pörsüdü.
- **gopu3xoleri** tırmalanmış, tırnaklanmış. *ǩa ťuş gopu3xoleri xete gyari imxors/çǩomams:* kedi tarafından tırmalanmış elleriyle yemek yiyor.
- **gopu3xolu** tırmalamak, tırnaklamak. *ǩa ťuk xe gomipu3xolu:* kedi elimi tırnakladı/tırmaladı.
- **gop̌abalu** *ark.*, **goyalu** *atn.* bir meyve ağacını dikenle çevirerek çıkılmayacak duruma getirmek.
- **Gop̌anťu** *arş.* delirmek, şaşırmak. *gogap̌an ťui?* şaşırdın mı, delirdin mi*?*
- **gop̌iťolu** *atn.* küçük parçalara ayırmak, param parça etmek.
- **goragaderi** her tarafı kırılmış. ncaşe cevoli, xançalepe goragaderi mi*ğun:* ağaçtan düştüm, kolları kırılmış haldeyim.
- **goragadu 1**. her tarafını kırmak, kırıp dökmek, dağıtmak. mturik ncalepes arape guragadu. kar ağaçların dallarını kırdı. **2**. her tarafı kırılmak. colu do goyragadu. düşüp her tarafını kırdı.
- **gorbagori** *atn.* kötü ruhlu (*?*). gorbagori, doğuru do dopçitit. kötü ruhlu adam, öldü de kurtulduk.
- **gorçalu 1**. etrafına sermek, çevresine sermek. onçaxules mbela kogurçu. yayığın etrafına bez serdi. **2**. etrafına serilmek. **3**. *mec.* kazıklamak. ponťuli oindrus ǩoçik kogomirç*es:* pantolon satın almakta adam bizi kazıkladı.
- **gorçeri** etrafına serilmiş. mbela gorçeri çarniǩi. etrafına bez serilmiş çaydanlık.
- **gorgalu** *atn.* etrafına dikmek. getasules mşǩvelape kogurgu. fideliğn etrafına fidanlar dikti.

- **goroxi** *xp.*, **ǩoǩoťi** *ark.*, **ǩoṗlesťi** *atn.* kesek, toprak keseği.
- **gosǩudu** *atn.* **1**. etrafında kalmak. **2**. *mec.* donakalmak, şaşırmak, şok olmak. ṗaṗumuşi ğuru dvagurus gosǩ*udu:* dedesinin öldüğünü duyunca şaşırdı, şok oldu.
- **gosǩurdu** sararmak, beti benzi solmak. şǩurinate gopsǩurdi. korkudan sarardım.
- **gosǩuru** *atn.*, **goskuru** *ark.* **1**. kuruyuvermek, çabucak kurumak (ıslaklık). **2**. *mec.* şaşkınlıktan vs. kurumak, sararmak. şǩurinate gopsǩ*uri:* korkudan kurudum.
- **gostvelu** *ark.* mevsimi geçtiği zaman bitkilerde meyve ya da yaprak dökülmek. m3xulepe goistve*lu:* armut ağacının yaprakları/meyveleri döküldü.
- **gosťiǩu**, **gosťiǩolu** *atn.*, **gostiku**, **gostikolu** *ark.* **1**. yolmak. kormes msvalepe gusťi*ǩu:* tavuğun tüylerini yoldu. **2**. soymak. xe gomisťi*ǩu:* elimi soydu. **3**. soyulmak. xe gomasťi*ǩu:* elim soyuldu.
- **gosťuṗalu** *atn.* kıllanmak, tüylenmek. *nuǩu gvas ťupalu:* çenesi kıllandı.
- **gosťvalu** *atn.*, **gostvalu** *ark.* etrafından kaymak, etrafından sıyırmak.
- **gosťveri** *atn.*, **gostveri** *ark.* **1**. kaymış. otvaşe gosťveri mt*uri:* çatıdan kaymış kar. **2**. *mec.* laf kaçırmak. vati ṗťviǩo ṗicişe gomisťu: söylemeyecektim, ağzımdan kaçtı.
- **gosvalu** **1**. sürmek. *çxindis noşǩeri kogusu.* burnuna kömür sürdü. **2**. sürülmek. *xepes noşǩeri kogvasu/kogasu.* eline kömür sürüldü. **3**. Makyaj yapmak.
- **gosvareri** etrafına dizilmiş, etrafı çevrilmiş, etrafına örülmüş, etrafına sarılmış. *didi şǩimişi saṗules kva gosvareri va ren.* ninemin mezarı taşla çevrilmemiş, etrafına taş örülmemiştir.
- **gosvaru** **1**. etrafına dizmek. ṗaṗu şǩimişi saṗules kva kogovusv*ari:* dedemin mezarının etrafına (taş dizdim) taşla çevirdim. **2**. etrafına dizilmiş.
- **gosveri** **1**. sürülmüş, değilmiş. *ma muçe eǩçopa si, xepe gosveri:* ben seni nasıl alayım, sana el sürülmüş (başkasının eli değmiş). **2**. makyaj yapmış.
- **goşabalu** *ark.*, **ǩoşǩabalu** *atn.* araya (sıvılar için) dökmek.
- **goşacineri** *ark.*, **ǩoşǩacineri** *atn.* **1**. araya yatmış. **2**. araya yatırılmış. **3**. araya devrilmiş, yıkılmış. **4**. araya yatarak.
- **goşacinu** *ark.*, **ǩoşǩacinu** *atn.* **1**. araya yatmak. **2**. araya yatırmak. **3**. araya devirmek, yıkmak.
- **goşaçǩaderi** *ark.*, **ǩoşǩaçaderi** *atn.* araya çakılmış.
- **goşaçǩadu** *ark.*, **ǩoşǩaçadu** *atn.* araya çakmak.
- **goşaçǩidu** *ark.*, **ǩoşǩaçirdu** *atn.* arasından, arasını yırtmak, koparmak.
- **goşaçǩomu** *ark.*, **ǩoşǩaşǩomu** *atn.* arasını yemek, aradan yemek.
- **goşaçopu** *ark.*, **ǩoşǩaçopu** *atn.* arada yakalamak.
- **goşaçvalu** *vi.* bir şeylerin arasında yakmak, pişirmek.
- **goşadagu** *ark.*, **ǩoşǩadagu** *atn.* araya çentik açmak.
- **goşadgalu** *ark.*, **ǩoşǩadgalu** *atn.* arasına koymak, arasına yerleştirmek.
- **goşadgeri** *ark.*, **ǩoşǩadgeri** *atn.* arasına (ayakları üzerinde) konmuş olan.
- **goşadginu** *ark.*, **ǩoşǩadginu** *atn.* **1**. arada durdurmak, arada yerleştirmek. **2**. arada dikilmek.
- **goşadgitinu** *ark.*, **ǩoşǩagutinu** *atn.* arada (canlılar için) durmak.
- **goşadvalu** *ark.*, **ǩoşǩadvalu** *atn.* arasına koymak.
- **goşadveri** *ark.*, **ǩoşǩadveri** *atn.* arasına konmuş olan.
- **goşağmalu** *ark.*, **ǩoşǩağmalu** *atn.* seçmek, ayıklamak.
- **goşağeri** *ark.*, **ǩoşǩağmaleri** *atn.* seçilmiş, arasından seçilmiş.
- **goşaxedu** *ark.*, **ǩoşǩaxedu** *atn.* araya oturmak.
- **goşaxoxu** *ark.*, **ǩoşǩaxorxu** *atn.* arasını budamak.
- **Goşaxtimu, goşolva ark., ǩoşǩolva** *atn.* aradan geçmek, arasından geçmek.
- **ǩoşǩolva** *atn. 3ad.* Goşaxtimu.
- **goşaxuneri** *ark.*, **ǩoşǩaxuneri** *atn.* araya oturtulmuş.

- **goşaxunu** *ark.*, **ǩoşǩaxunu** *atn.* arasına oturtmak.
- **goşaxvaťeri** *ark.*, **ǩoşǩaxvaťeri** *atn.* 1.arası kemirilmiş. 2.arasını kemirerek.
- **goşaxvaťu** *ark.*, **ǩoşǩaxvaťu** *atn.* arasını kemirmek.
- **goşakaçeri** *ark.*, **ǩoşǩaǩaçeri** *atn.* **1**. arada tutulmuş. **2**. araya sıkışmış.
- **goşakaçu** *ark.*, **ǩoşǩaǩaçu** *atn.* **1**. arada tutmak. **2**. araya sıkışmak.
- **goşaǩitxu** *ark.*, **ǩoşǩaǩitxu** *atn.* soruşturmak, ona buna sormak.
- **goşaǩoderi** *ark.*, **ǩoşǩaǩoderi** *atn.* arada inşa edilmiş.
- **goşaǩodu** *ark.*, **ǩoşǩaǩodu** *atn.* araya inşa etmek.
- **goşaǩoru** *ark.*, **ǩoşǩaǩoru** *atn.* araya bağlamak.
- **goşaǩvateri** *ark.*, **ǩoşǩaǩvateri** *atn.* arasından kesilmiş.
- **goşaǩvatu** *ark.*, **ǩoşǩaǩvaťu** *atn.* aradan kesmek.
- **goşolva** *ark.*, **ǩoşǩavelu** *atn.* araya, arasına düşmek,
- **goşançanu** *ark.*, **ǩoşǩançanu** *atn.* arada bitmek, oluşmak.
- **goşanǯalu** *ark.*, **ǩoşǩanǯalu** *atn.* aradan sarkıtmak.
- **goşantxalu** *ark.*, **ǩoşǩantxalu** *atn.* paldır küldür araya düşmek, dalmak.
- **goşanťaleri** *ark.*, **ǩoşǩanťaleri** *atn.* araya karışmış.
- **goşanťalu** *ark.*, **ǩoşǩanťalu** *atn.* **1**. araya katılmak. **2**. araya katmak.
- **goşaonu** *ark.*, **ǩoşǩayonu** *atn.* **1**. bir canlıyı aradan geçirmek. **2**. canlılar arasında seçim yapmak.
- **goşarçalu** *ark.*, **ǩoşǩarçalu** *atn.* araya sermek.
- **goşarçeri** *ark.*, **ǩoşǩarçeri** *atn.* araya serilmiş.
- **goşasap̌aru** *vi.* (fındık, ceviz için) besin alamamak, zayıf düşmek.
- **goşastvalu** *ark.*, **ǩoşǩasťvalu** *atn.* aradan kaymak.
- **goşastvinu** *ark.*, **ǩoşǩasťulinu** *atn.* araya kaydırmak, aradan kaydırmak.
- **goşasvalu** *ark.*, **ǩoşǩasvalu** *atn.* arasına sürmek.
- **goşasvaru** *ark.*, **ǩoşǩasvaru** *atn.* araya dizmek, araya sıralamak.
- **goşasveri** *ark.*, **ǩoşǩasveri** *atn.* araya sürülmüş olan.
- **goşaşkvalu** *ark.*, **ǩoşǩaşǩvalu** *atn.* 1.arasından geçirmek. 2. Arasından göndermek.
- **goşataneri** *ark.*, **ǩoşǩataneri** *atn.* arası ışıklandırılmış olan.
- **goşatanu** *ark.*, **ǩoşǩatanu** *atn.* arayı ışıklandırmak.
- **goşatkvalu** *ark.*, **ǩoşǩazitu** *atn.* ortaya laf atmak, ortaya söylemek.
- **goşatoru** *ark.*, **ǩoşǩatoru** *atn.* **1**. aradan çekip almak, sürüklemek. **2**. arasından sürüklemek, çekmek.
- **goşaťaxeri** *ark.*, **ǩoşǩaťaxeri** *atn.* 1. arasından kırılmış olan. 2. Arası kırılmış olan.
- **goşaťaxu** *ark.*, **ǩoşǩaťaxinu** *atn.* 1. arasını kırmak. 2.arasından kırmak
- **goşaťaxu** *ark.*, **ǩoşǩaťaxu** *atn.* arasını kırmak.
- **goşaťǩoçu** *ark.*, **ǩoşǩaťoçu** *atn.* araya fırlatmak, arasına atmak.
- **goşaʒonu** *ark.*, **ǩoşǩaʒonu** *atn.* **1**. araya sokulmak, araya sıkışmak. **2**. arasına saplamak.
- **goşaʒxoťu** *ark.,* **ǩoşǩanʒxoťu** *atn.* ağaç ya da büyükçe bir dalın iç tarafında kalan küçük dal parçalarını kesmek.
- **goşaǯǩalu** *ark.*, **ǩoşǩaǯalu** *atn.* arasından sökmek.
- **goşaǯǩeri** *ark.*, **ǩoşǩaǯeri** *atn.* aradan sökülmüş olan.
- **goşaǯǩomilu** *ark.*, **ǩoşǩaǯelimu** *atn.* araya bakmak, içine bakmak.
- **goşaǯopxeri** *ark.*, **ǩoşǩaǯopxeri** *atn.* **1**. *atn.* araya inşa edilmiş olan. **2**. *ark.* arasına dekore edilmiş.
- **goşaǯopxu** *ark.*, **ǩoşǩaǯopxu** *atn.* **1**. arasına yapmak, inşa etmek. **2**. arasına dekore etmek.
- **goşinu 1**. hatırlamak, aklına gelmek. nak na vidare him gomaşinen. nereye gitsem onu hatırlıyorum. **2**. hatırlatmak, aklına getirmek. him mo gomişinamt. onu bana

hatırlatmayın. si na gomişinasere muti var bgorum. seni hatırlatacak hiçbir şey istemiyorum.

- **goşireri** etrafı aşınmış. goşireri karmaťe kva. etrafı aşınmış değirmen taşı.
- **goşiru 1**. etrafını aşıtmak. karmaťe kvas guşiru. değirmen taşının etrafını aşıttı. **2**. etrafı aşınmak. kva goyşiru. taşın etrafı aşındı.
- **goşǩomu** *atn.*, **goçǩomu** *ark.* **1**. etrafını yemek. gyaris guşǩomu. ekmeğin etrafını yedi. **2**. *mec.* sömürmek. kožiru lobuťi do guşǩom*ams:* aptalı buldu onu sömürüyor.
- **goşǩoru** *atn.*, **goçǩoru** *ark.* **1**. etrafını kesmek. pucepes meçama guşǩor*ams:* ineklere ot biçiyor. **2**. *mec.* kesilmek, çözülmek. araşe p̌uťuci gvaşǩoru. arılar daldan çözüldü.
- **goşǩulinu** *atn.* **1**. etrafını koparmak (heyelan). **2**. çözülmek (arılar için) p̌uťuci araşe gva*şǩu:* arılar daldan çözüldü.
- **goşǩvalu** *atn.* etrafından çözülmek, sökülmek. p̌uťucepe araşe gvaşǩ*ves:* arılar daldan çözüldüler.
- **goşǩvalu** *atn.*, **goşkvalu** *ark.* gezmesine izin vermek, gezmesini sağlamak. pucepe livadis mot goşǩum. inekleri tarlada gezdirme.
- **goşlip̌u** *atn.* **1**. soymak. şoronis ťebi guşlip̌u. koyunun postunu soydu. **2**. soyulmak. xepe gomaşlip̌u. elim soyuldu.
- **goşobimu** *xp.*, **goşağmalu** *vi.,* **goşamalu** *ark.,* **ǩoşǩoğmalu** *atn.* seçmek, ayıklamak. *ǯineǩi goşubams:* çorap seçiyor.
- **goşoru** soymak. modvalak ǩuçxe gomişoru. ayakkabı ayağımı soydu. **2**. soyulmak. cevoli do xe gomaşoru. düştümde elim soyuldu.
- **goşvalu**, **goşvapu** etrafını örmek, etrafına örmek. mandilis moni guşuman: baş örtüsünün etrafına boncuk örüyorlar.
- **goşvanu 1**. etrafına üflemek. şuri mo gomoşvanam! nefesini bana üfleme! **2**. her tarafa/her taraftan esmek. ixik goşvanums: rüzgâr esiyor.
- **goşveri** etrafı örülmüş, çevresine örülmüş. kçe mandilis kçe bedali goşveri, mot memaşǩum guris kva dolodv*eri:* beyaz baş örtüsüne beyaz boncuk örülmüş…
- **gotaxaleri** *atn.* kendini toparlamış. ham molva şǩimis çkva gotaxaleri gžiri. bu gelişimde seni daha toparlanmış buldum.
- **gotaxalu** *atn.* kendini toparlamak, toparlanmak (sağlık, kilo alma vs). mapxapes moxťus pucepe kogoytaxal*es:* yaz gelince inekler toparlandılar.
- **gotfalu 1**. etrafını örtmek. pa3xas pi3ari kogovutvit. 'pa3xa'nın etrafına tahta örttük. **2**. örtünmek. ini avus porça kogoytu: üşüyünce gömlekle örtündü.
- **gotoru 1**. aylak aylak dolaşmak, boş boş dolaşmak, sürtmek. noğapes goytoren. çarşıda boş boş dolaşıyor, aylak aylak dolaşıyor. **2**. peşinde taşımak, sağa sola götürmek, peşinde sürüklemek. çkvaşi bozomota hik hak gotorums: elin kızını orda burda gezdiriyor.
- **goťaxeri 1**. etrafı kırılmış, etrafı kırık. **2**. *mec.* kolu kanadı kırılmış. ǩoçi muşi ğuru şuǩale goťaxeri kodosǩ*udu:* kocası öldükten sonra kolu kanadı kırılmış halde kaldı.
- **goťaxu** etrafını kırmak. mturik mandalinaş arape goťaxu: kar mandalinaların dallarını kırdı.
- **goťaǩeri** *atn.* **1**. sırıtmış halde. goťaǩeri kodosǩ*udu:* sırıtmış halde kaldı. **2**. sırıtarak. goťaǩeri oxap̌aru kocagu. sırıtarak konuşmayı adet haline getirdi, buna alıştı.
- **goťaǩu** *atn.* sırıtmak. mot goťaǩum, muya gağodu*?* niye sırıtıyorsun, ne oldu*?*
- **goťalu** *atn.* etrafa çarpmak, sağa sola vurmak. xoşaǩali hik hak gvaťen. dolu (yağış) sağa sola çarpıyor.
- **goťarťalu**, **gomç̌imu** çiselemek. goťarhtal*ams:* çiseliyor.
- **goťaǯeri** *atn.*, **goťa3eri** *ark.* sağa sola bulaşmış/sıvaşmış. bere ǩundi goťaǯeri docin*es:* çocuğu pisliğe bulaşmış halde yatırdılar.

- **goťaʒu** *atn.*, **goťa3u** *ark.* sağa sola bulaştırmak/sıvaştırmak, etrafa sıçramak. ç̌oç̌oxi kogomaťaʒu: üzerime çamur bulaştı.
- **goťiǩu**, **goťiǩinu** *atn.*, **goʒap̌u** *ark.* **1**. üzerine damlatmak. nçayis ʒari goťiǩinit, mot xombas: çaya su damlatın, kurmasın. **2**. üstüne damlamak. mseli kogvaťiǩinu: üzerine sidik damladı.
- **goťǩapu** *ark.*, **gorťapu** *atn.* **1**. kuşatmak, dolamak, sarmak. **2**. dolanmak, sarılmak.
- **goťoçu** *atn.*, **goťǩoçu** *ark.* tek tük atmak, tek tük düşmek. mç̌ima goťoç*ams:* tek tük yağmur atıyor. livadis Lazuťi ntasi goťoç*ams:* tarlaya tane tane mısır tohumu atıyor.
- **goťorinu** *atn.*, **goťǩorinu** vi. üzerine sesli yellenmek. goťorinu do na*şǩu:* Üzerine yellenip bıraktı.
- **Goťǩorinu** vi. 3ad. goťorinu.
- **goťraǩeri** *atn.* etrafa bulaşmış (ishal olmuş durumdayken).
- **goťraǩu** *atn.* **1**. ishal sonucu sıçmak, **2**. *mec.* etrafa bulaştırmak.
- **goťrap̌aneri**, **gojgivoreri** *atn.* **1**. biçimsiz, çarpık. goťrap̌aneri nca. biçimsiz, çarpık ağaç. **2**. *mec.* çirkin. goťrap̌aneri ǩoçi: çirkin adam. (daha çok erkeklere yönelik kullanılır).
- **goťrap̌anu** *atn.* **1**. şekli bozulmak, çarpılmak. ǩoçi badi iyas goyťrap̌anen. yaşlanınca insanın şekli bozuluyor. **2**. şeklini bozmak, çarpıtmak.
- **goťroxu 1**. etrafı kırılmak. didi mturis mandalinapes arape guťroxu: büyük karda mandalınaların dalları kırıldı. **2**. *mec.* kolu kanadı kırılmak. ǩoçi uğurus oxorca goťroxu: kocası ölünce kadının kolu kanadı kırıldı.
- **goťťonu** (<*arş.*, muťafi) çabuk çabuk yemek. goťťonay. çabuk çabuk yiyor.
- **goťu**, **goťinu** üzerine düşmek. tis mç̌ima gomaťen. başıma yağmur düşüyor (damlıyor).
- **goťva3u** *atn.*, **goťǩva3u** *ark.* **1**. sağa sola çarpmak. ǩodapes dudi goťva3*ams:* başını duvarlara vuruyor. **2**. *mec.* Dövmek, dayak atmak. gogoťva3atere mot igoramt. küfretmeyin dayak yersiniz.
- **govaleri** *atn.* üzerine ya da etrafına serpilmiş. mçveri goval*eri:* üzerine un serpilmiş.
- **govalu** *atn.* 1.üzerine serpmek. çorbas mcumu goval*ams:* çorbaya tuz serpiyor. 2. Gelişi güzel sallamak (mendil vs.) ǩurta govalums: Donunu sallıyor.
- **govelu** *atn.***, golva** *vi.* etrafından sökülmek, çözülmek, sökülüp düşmek. mjora moxťus ncalepeşe xila gove*lu:* güneş gelince ağaçlardaki kar çözüldü. Ǩodas na busvi boya mtel golu doren. Duvara sürdüğüm boya tümüyle çözülmüş.
- **goyaleri** *atn.***, gop̌abaleri ark.** etrafı dikenlerle çevrilmiş.
- **goyalu** *atn.***, gop̌abalu** *ark.* ağaçtaki meyveyi kimsenin çıkıp toplayamaması için ağacın etrafında yapılan tuzak. genellikle ağacın etrafına diken sarılır. mxuli danžite goya*lu:* ağacın etrafını dikenlerle sardı.
- **goyapu** *atn.* doğa dışı bir varlıktan korkmak, etkilenmek. seris gale kogamafťi i goma*yen:* gece dışarı çıktım mı (bilinmeyen doğa dışı varlıklardan) etkileniyorum. sap̌uleşe golovuluťaşa goma*yen:* mezarlıktan geçerken etkileniyorum.
- **goyazeri** *atn.*, **goazeri** *vi.***, goqazeri xp.** etrafı yontulmuş. goyazeri nca. etrafı yontulmuş ağaç.
- **goyazu** *atn.*, **goazu** *vi.***, goqazu xp.** etrafını yontmak. ç̌ubri cireǩi goyazu. kestane kütüğünün etrafını yonttu.
- **goyobğalu** *atn.* üzerine dökmek, yığmak. ǩoçi doğurines do kvalepe kogoyobğ*es:* adamı öldürüp taşları üzerine döktüler, yığdılar.
- **goyobğeri** *atn.* üzerine dökülmüş (katı). dişǩa goyobğ*eri:* üzerine odun dökülmüş, yığılmış.
- **Goyoçilu** *atn.***, geçilu** *vi.* xi. erkeğin bir karısı varken üzerine evlenmesi. *xorža muşis kogoyaçilu:* karısının üzerine evlendi.

- **goyoçvalu** *atn.* **1**. üstü açılmak, üstten açılmak. yoğani goyomaçu. yorganım açıldı. **2**. üstünü açmak. yoğani goyuçu: onun üzerinden yorganını açtı.
- **goyoçveri** *atn.* 1. üzeri açılmış. yoğani goyoçv*eri:* üzerinden yorganı açılmış. 2. Üzerini açarak. **goyoç̌opu** *atn.* üstten aşağıya doğru bastırarak tutmak, baskı yapmak, basmak, basınç yapmak, aşağıya doğru bastırmak.
- **goyodgalu** *atn.* üstüne koymak, üzerine koymak. pilitas ç̌urç̌i kogoyo*dgu:* sobanın üstüne kazan koydu.
- **goyodvalu** *atn.* **1**. üzerine koymak, bindirmek. **2**. *mec.* işi yüklemek. ham dulya ti ma kogoyomdu. bu işi da benim üzerime yükledi.
- **goyogutinu** *atn.* üstünde ya da üzerinde durmak. moxt̆u do kogoyomogutu: gelip üzerime durdu.
- **goyoxedu**, **goyoxedinu** *atn.* üstüne oturmak.
- **goyoxu** *atn.* etraftakileri çağırmak. ç̌umanis noderi na uğun şeni goiyox*ams:* yarın imcesi olduğu için etraftakileri çağırıyor.
- **goyoxunu** *atn.* üzerine oturtmak. bere dudis kogoyixunu. çocuğu başına oturttu.
- **goyoksinu**, **goyonksinu** *atn.* üstüne, üzerine sessizce yellenmek.
- **goyok̆açu** *atn.* üzerine ya da üstüne doğru tutmak, doğrultmak. t̆ufeği dudis kogoyok̆açu. tüfeği başına doğrulttu.
- **goyok̆ap̆inu** *atn.* üzerine atlamak, üzerine atılmak, üzerine saldırmak. mgerepek a mskeris kogoyok̆ap̆*es:* kurtlar bir ceylanının üzerine saldırdılar.
- **goyolva** *atn.* üzerinden geçmek. beres mo goyale! çocuğun üzerinden geçme.
- **goyolva** *atn.* üzerinden geçmek. daçxuri jink̆aleşe goyulun: ateşin üzerinden geçiyor.
- **goyonkunaşe** *atn.*, **eyonkunaşe** *arş.* **1**. belden yukarı giyilen. **2**. *mec.* bluz.
- **goyontxapu** *atn.* 1. üzerine düşmek, düşürmek (ağır şeyler için). nca goyantxu do doğ*uru:* üzerine ağaç düşüp öldü. **2**. üzerine düşürmek, atmak. ǯiǯilas a morderi kva kogoyovontxi. yılanın üzerine büyük bir taş düşürdüm.
- **goyonu 1**. gezdirmek. bere orubapes goyon*ams:* çocuğu derelerde gezdiriyor. **2**. davranışları birine göre yönlendirmek, birine göre davranmak. cuma muşis gvayonen, k̆at̆a na t̆k̆vasere ikums: kardeşine göre davranıyor, her dediğini yapıyor.
- **goyopsalu** *atn.* üzerine işemek. luğişe goyomops*es:* incirden üzerimize işedi.
- **goyorçalu** *atn.* üzerine sermek. bat̆aniye kogoyomirç*es:* üzerime battaniye serdiler.
- **goyorçeri** *atn.* üzerine serilmiş. bat̆aniye goyorçeri miyindr*ams:* üzerine battaniye serilmiş bir halde (beni) bekliyor.
- **Goyoru** *atn.***, goǯurulu** *vi.* etrafından akıtmak, sızdırmak. meyaperi mçaxumt̆aşa onçaxuleşe mja goiyoren/goiǯurulen. yoğurt çalkalarken yayıktan ayran sızıyor.
- **goyosvaru** *atn.* üzerine dizmek. meçama jin k̆ale ncalepe kogoyosv*aru:* otların üzerine ağaçları dizdi.
- **goyoşoru** *atn.* üzerinden çekip almak. yoğani goyomoşo*res:* üzerimden yorganı çekip aldılar.
- **goyotvalu** *atn.* üstünü örtmek. yoğani kogoyomotu: yorganı üzerime örttü.
- **goyot̆axu** *atn.* **1**. üstüne kırmak. **2**. *mec.* üstüne yüklemek, üstüne kırmak, bindirmek. dulyape ma kogoyomt̆ax*es:* işleri üzerime yıktılar.
- **goyot̆ik̆inu**, **goyot̆ik̆u** *atn.* **1**. üzerine damlatmak. ǯari goyomot̆ik̆inaman. üzerime su damlatıyorlar. **2**. üzerine damlamak. mç̌ima goyomot̆ik̆en. üzerime yağmur damlıyor.
- **goyot̆oçu** *atn.* üstten aşağıya fırlatmak, üzerine atmak. 3ipri ncaşe tok̆i kogoyomot̆oçu: gürgen ağacından üzerime ip düşürdü.
- **goyot̆orinu** *atn.* üzerine sesli olarak yellenmek.
- **goyot̆roxu** *atn.* üzerine kırılmak, yıkılmak. dulyape ma kogoyomt̆roxu: işler üzerime yıkıldı.
- **goyozgvalu** *atn.* üzerine sıçmak.

- **goyozlapu** *atn.* üzerine basıp ezmek.
- **goyoʒelimu** *atn.* üstten aşağıya doğru bakmak, yukarıdan aşağıya doğru bakmak. jindo goyoʒes: yukarıdan aşağıya doğru bakıyor.
- **gozgimoçeri** *atn.* 1. eğri büğrü. *gozgimoç̌eri nca.* eğri büğrü ağaç. 2. Bükülmüş.
- **gozgimoçu** *atn.* **1**. bükmek. *xe guzgimoç̌u.* onun elini büktü. **2**. bükülmek. *xe gvazgimoç̌u.* eli büküldü.
- **gozgvalu** *atn.*, **gožgvalu** *ark.* bir şeye sıçmak. layçik kvalepes gozgu. köpek taşların üzerine sıçtı.
- **goziťu**, **goxap̌aru** *atn.* dile getirmek, ifade etmek.
- **gozurinu** *atn.* içten sarsmak, içten sarsılmak. doǩanaşe eliʒus a ʒulu gomozurinu: silahı çıkarınca beni biraz sarstı.
- **gozurzu** *atn.* böceklerin bir şeyin üzerinde uçması, gezinmesi. şeçeris buťǩuci gozurzun. şekerin etrafında arı dolaşıyor.
- **gozuvalu** *atn.* belli bir çevrede kaynaşmak. puťǩucepe goyzuvale*ran:* arılar etrafta kamaşıyor.
- **gozvaǩu** *vi.* ıslanmak (yağmurda). ğomaneri mç̌imas kogobizvaǩi. dünkü yağmurda ıslandım.
- **gozvanʒu**, **ozuru** birileriyle düşüp kalmak. *him hamuş ǩala goizvanʒen.* onla bunla düşüp kalkıyor.
- **gožabuleri** *atn.* kısmen ıslanmak; ıslaklıktan dolayı çirkin bir görünüm almak. *gožabuleri layç̌i.* ıslanmış ve dolayısıyla çirkin bir görünüm almış köpek.
- **go3an3xalu** *atn., mec.* telâşlanmak. moxťes dvaguruis gva3an3xa*lu:* geldiklerini duyunca telâşlandı.
- **goʒǩomiloni** *ark.*, **goʒelimoni** *atn.* **1**. bakılacak, gözlemlenecek şey. **2**. bakılması, gözlemlenmesi gereken şey.
- **goʒǩomilu** *ark.*, **goʒelimu** *atn.* bakmak, etrafına bakmak.
- **goʒobğalu** *ark.*, **ǩoʒobğalu** *atn.* **1**. önüne dökmek. **2**. *mec.* eski şeyleri hatırlamak.
- **go3onu** **1**. çevresine, sağına soluna sokulmak, batmak, saplanmak. danži kogva3onu. her tarafına diken battı. **2**. her tarafına sokmak, batırmak, saplamak. xuras xami kogo3onu. vücuduna bıçak soktu.
- **go3valu** *vi.* yaranın iyice kötüleşip gittikçe yayılması/büyümesi, genişleyip fenalaşması fiili. *hemus pupuli ga3ven.* Onun yarası fenalaşıp yayılıyor.
- **goʒoçxalu** *ark.*, **ǩoʒoçxalu** *atn.* altını yıkamak.
- **goʒoç̌ǩidu** *ark.*, **ǩoʒoçirdu** *atn.* **1**. alt-dip kısmını koparmak. **2**. alt kısmı kopmak.
- **goʒoç̌valu** *ark.*, **ǩoʒoç̌valu** *atn.* **1**. alt-dip kısmını yakmak. **2**. alt kısmı yanmak.
- **goʒodgalu** *ark.*, **ǩoʒodgalu** *atn.* (ayakları üzerinde) önüne koymak.
- **goʒoxaǩaru** *ark.*, **ǩoʒoxaǩaru** *atn.* **1**. önünü ya da altını kazımak, kazıyıp temizlemek. **2**. *vi.* metalleri çizmek; çizilmek.
- **goʒoxedu** *ark.*, **ǩoʒoxedu** *atn.* önüne, dibinde oturmak.
- **goʒaxoxeri** *ark.*, **ǩoʒoxorxeri** *atn.* altı budanmış.
- **goʒoxoxu** *ark.*, **ǩoʒoxorxu** *atn.* altını-dibini budamak.
- **goʒoxombu** *ark.*, **ǩoʒoxombu** *atn.* altı kurumak.
- **goʒoxtimu** *ark.*, **goʒolva** vi., **ǩoʒolva** artn. çekip gitmek, uzaklaşmak. goʒoxti hakolen. çek git buradan, defol git buradan.
- **goʒoxvalu** *ark.*, **ǩoʒoxvalu** *atn.* önünü ya da altını küremek.
- **goʒoxvaťeri** *ark.*, **ǩoʒoxvaťeri** *atn.* altı-dibi kemirilmiş.
- **goʒoxvaťu** *ark.*, **ǩoʒoxvaťu** *atn.* altını-dibini kemirmek.
- **goʒoilu** *ark.*, **ǩoʒoǩilu** *atn.* alt taraftan vurmak, ayaklarından vurmak gibi.
- **goʒokoru** *ark.*, **ǩoʒokoru** *atn.* **1**. altı soğumak. **2**. altını soğutmak.

- **goʒokosu** *ark.*, **ǩoʒokosu** *atn.* **1**. ön tarafını süpürmek. **2**. *mec.* suçu kendinden uzaklaştırmak.
- **goʒokvinu** *ark.*, **ǩoʒoklimu** *atn.* ön tarafta bulunan bitkileri kesmek suretiyle temizlemek, tarlayı tımar etmek.
- **goʒaǩorale** *ark.*, **ǩoʒotfala** *atn.* peştemal. belden aşağı takılır.
- **goʒoǩrotu** *vi.* soğuktan ötürü belden aşağısı aşırı derecede üşümek. initen kogoʒap̌ǩroti. soğuktan belden aşağım dondu.
- **goʒoǩvatu** *ark.*, **ǩoʒoǩvatu** *atn.* ön tarafını kesmek.
- **goʒok3alu** *ark.*, **ǩoʒok3alu** *atn.* alt tarafı çürümek.
- **goʒonǩanu** *ark.*, **ǩoʒoǩanu** *atn.* **1**. asıp salındırmak. **2**. asılıp salınmak.
- **goʒontro3u** *ark.*, **ǩoʒoşǩvalu** *atn.* **1**. ön-alttan toprağın kayması durumu.
- **goʒap̌u** *ark.*, **goťiǩu**, **goťiǩinu** *atn.* **1**. üzerine damlatmak. **2**. üstüne damlamak.
- **goʒorçalu** *ark.*, **ǩoʒorçalu** *atn.* önüne sermek.
- **goʒoskuru** *ark.*, **ǩoʒosǩuru** *atn.* **1**. altı kurumak. **2**. altını kurutmak.
- **goʒostvalu** *ark.*, **ǩoʒosťvalu** *atn.* önünden kaymak.
- **goʒostvinu** *ark.*, **ǩoʒosťulinu** *atn.* dip tarafından kaydırmak.
- **goʒaşuveri ark., goʒaşueri** *vi.*, **ǩoʒoťoloberi** *atn.* önü ıslanmış, sırılsıklam olmuş.
- **goʒoşuvu ark., goʒoşuu** *vi.*, **ǩoʒoğvaru** *atn.* **1**. ön tarafı ıslanmak, belden aşağı ıslanmak. **2**. ön tarafını ıslatmak.
- **goʒoşuvu ark., goʒoşuu** *vi.*, **ǩoʒoťolobu** *atn.* önü ya da aşağısı sırılsıklam olmak, ıslanmak.
- **goʒotoru** *ark.*, **ǩoʒotoru** *atn.* **1**. önünden çekip almak. **2**. tetiği çekmek. **3**. önünden çekmek, sürüklemek.
- **goʒaťaxeri** *ark.*, **ǩoʒoťaxeri** *atn.* altı-dibi kırılmış.
- **goʒoťaxu** *ark.*, **ǩoʒoťaxu** *atn.* altını-dibini kırmak. ǩuçxe goʒuťaxu: ayağını kırdı.
- **goʒaťǩoberi** *ark.*, **ǩoʒoťoberi** *atn.* **1**. gizlice. **2**. gizleyerek.
- **goʒaťǩobineri** *ark.*, **ǩoʒoťǩobineri** *atn.* **1**. gizlenmiş. **2**. gizlenerek.
- **goʒoťǩobinu** *ark.*, **ǩoʒoťobu** *atn.* geçici olarak gizlenmek ya da gizlemek.
- **goʒoťǩoçu** *ark.*, **ǩoʒoťoçu** *atn.* **1**. önüne fırlatmak, atmak. **2**. kendini olduğu yere koyvermek.
- **goʒoťroxu** *ark.*, **ǩoʒoťroxu** *atn.* altı-dibi kırılmak.
- **goʒozdalu** *ark.*, **ǩoʒozdalu** *atn.* **1**. önünden çekip almak. **2**. geri durmak, çekilmek. **3**. *mec.* çekinmek, geri durmak.
- **goʒožgvalu** *ark.*, **ǩoʒozgvalu** *atn.* alt-ön tarafına sıçmak.
- **goʒelimeri** *atn.*, **goʒǩomileri** *ark.* **1**. bakılmış. hamus goʒelimeri vore. buna bakmış durumdayım. **2**. bakarak. şeepes goʒelimeri kogolafťi. elbiselere bakarak geçtim.
- **goʒelimu** *atn.*, **goʒǩomilu** *ark.* bakmak, incelemek. bozomotas goʒes: kıza bakıyor, kızı inceliyor.
- **goʒeri** *atn.*, **goʒǩeri** *ark.* soyulmuş. dudi goʒ*eri:* başı soyulmuş, kel. goʒeri layǧi. tüyleri dökülmüş köpek.
- **goʒileri** **1**. tek tük toplanılmış. **2**. çabucak toplanılmış. **3**. çepeçevre toplanmış, tümüyle toplanmış.
- **goʒilu** **1**. etraftan tek tük toplamak. **2**. çabucak toplamak, toplayıvermek. **3**. tümünü toplamak. exťes do oşǩurepe goʒil*es:* çıkıp elmaları çabucak topladılar.
- **goʒinʒu** *ark.* iki taraftan çekip germek. lasťiği goʒinʒums: lastiği iki taraftan çekip geriyor.
- **goʒǩalu** *ark.,* **goʒalu** *atn.* soymak, yüzmek (deri vs). genis ťǩebi guʒ*ǩu:* buzağının derisini yüzdü. eyorçala goʒ*ams:* çarşafı soyuyor. ncas ťebi guʒ*ams:* ağacın kabuğunu yüzüyor, soyuyor.
- **goʒo** geçen yıl. goʒo hak orťu: geçen yıl buradaydı. goʒos bžiri. geçen yıl gördüm.

- **goʒobalu** *ark.*, **ǩoʒobalu** *atn.* **1**. önüne dökmek (sıvı). ʒǩari goʒomibu. suyu önüme döktü. 2. Önüne dökülmek.
- **goʒobuda** *ark.*, **ǩoʒop̌ot̆a**, **ǩoʒop̌ort̆a** *atn.* hem içe hem de dışa doğru açılan kısa kapı.
- **goʒocinu** *ark.*, **ǩoʒocinu** *atn.* **1**. önüne yatmak. **2**. önüne yatırmak. **3**. önüne devirmek, önüne yıkmak.
- **goʒoçǩomu** *ark.*, **ǩoʒoşǩomu** *atn.* 1. ön-dibini yemek. Mtugik pi3aris goʒuçǩomu. Fare tahtanın dibini yedi. 2. önündekini yemek.
- **goʒoçǩoru** *ark.*, **ǩoʒoşǩoru** *atn.* önünü biçmek, aşağısını biçmek.
- **goʒodagu** *ark.*, **ǩoʒodagu** *atn.* ön-dip kısmını kesmek, çentmek.
- **goʒodginu** *ark.*, **ǩoʒodginu** *atn.* önünde durdurmak, durmak, önüne dikmek, dikilmek.
- **goʒodvalu** *ark.*, **ǩoʒodvalu** *atn.* önüne koymak.
- **goʒoğmalu** *ark.*, **goʒomalu** ark., **ǩoʒoğmalu** *atn.* **1**. önünden uzaklaştırmak. **2**. elinden almak, elinden kapmak.
- **goʒoxunu** *ark.*, **ǩoʒoxunu** *atn.* önüne-dibine oturtmak.
- **goʒoxut̆oru** *ark.*, **ǩoʒoxut̆oru** *atn.* 1. altını ya da önünü kesmek (saç ve kıl için). 2. traş etmek.
- **goʒokorinu** *ark.*, **ǩoʒokorinu** *atn.* **1**. altını soğutmak. **2**. altı soğumak.
- **goʒokturu** *ark.*, **ǩoʒomturu** *atn.* altını-alt tarafını değiştirmek.
- **goʒoǩideri** *ark.*, **ǩoʒobaleri** *atn.* **1**. asılmış. ncas goʒoǩideri ǩoçi: ağaca asılmış adam. **2**. asılarak. arabas goʒoǩideri noğaşe gepti. arabaya asılarak çarşıya indim.
- **goʒoǩidu ark., goʒobalu ark., ǩoʒobalu** *atn.* asılmak. a mt̆ot̆is kogoʒobiǩ*idi:* bir budağa asıldım. **2**. asmak. coğori koǩoʒoǩid*es:* köpeği astılar.
- **goʒoǩoru** *ark.*, **ǩoʒoǩoru** *atn.* **1**. önüne bağlamak. **2**. önüne bağlanmak.
- **goʒolu** *ark.*, **ǩoʒovelu** *atn.* ön-alt-dip tarafı kopmak.
- **goʒoncupalu** *ark.*, **ǩoʒocibalu** *atn.* önünden kapmak, çabuk davranıp önünden kapmak.
- **goʒoneri** geçen yılki. goʒoneri dulya. geçen yılki iş. goʒoneri b*ere:* geçen yılki çocuk.
- **Goʒǩondu** vi. Duvarla, çitle ya da telle çevirmek, çevrelemek. *On t̆ules kvalepete kogobuʒǩondit:* Bahçeyi taşlarla çevirdik.
- **goʒopxu** çevresine işlemek, etrafını çevirmek, inşa etmek. *oxoris kva koguʒopxu:* evin etrafını taşla duvarla çevirdi.
- **goʒoşkvalu** *ark.*, **ǩoʒoşǩvalu** *atn.* önünden uzaklaştırmak.
- **goʒotanu** *ark.*, **ǩoʒotanu** *atn.* altını aydınlatmak.
- **goʒotfalu** *ark.*, **ǩoʒotfalu** *atn.* ön tarafını kapamak, örtmek.
- **goʒot̆roxu** *arş.* rezil olmak, namından düşmek.
- **goʒoyinu** *ark.*, **ǩoʒoyinu** *atn.* peydahlamak. ar ǩopela kogoʒiyinu: bir piç peydahladı.
- **goʒoyonu** *ark.*, **ǩoʒoyonu** *atn.* önünden alıp (canlılar için) götürmek, uzaklaştırmak.
- **goʒoʒǩalu** *ark.*, **ǩoʒoʒalu** *atn.* alt kısmını çekmek, altını-dibini sökmek.
- **goʒoʒǩomilu** *ark.*, **ǩoʒoʒelimu** *atn.* önüne bakmak.
- **go3xot̆u** *ark.*, **gon3xot̆u** *atn.* büyükçe bir dalın etrafındaki diğer küçük dal parçalarını kesmek.
- **gresta**, *ark.*, **cest̆a** *atn.* 50-60 cm çapında bir taşın içi oyularak yapılan, Lazların açık ateş üzerinde ekmek pişirmek için kullandıkları kap, pleki. gest̆a te çveri Lazut̆i gy*ari:* pilekide pişmiş mısır ekmeği.
- **gubaz** Lazika devletinin krallarından birinin adı.
- **guberi** *ark.*, **ciberi** *atn.* pişmiş, pişik. lu gub*eri:* pişmiş lahana.
- **guda** 1. buzağı ya da oğlak derisinin bir bütün olarak soyulması ile yapılan çuval biçimindeki tulum. yağ, peynir vs. doldurup muhafaza etmek için kullanılır. 2. oğlak derisinin bir bütün olarak soyulması ile elde edilen bir tür üflemeli müzik enstrumanı. *guda dombarinu:* tulumu şişirdi.

- **gudastviri** bir enstuman olarak tulum.
- **gudeli** meyve toplamada kullanılan (daha çok ağaçtan üzüm toplarken) uzun ve ince sepet.
- **guguli** *ark.*, **ǩuǩu** *atn. zoo.* guguk kuşu.
- **guma** *ark.* başaklı bitkilerin tepelerini alma anlamındaki ogumu fiilinden türemiştir. Genel olarak hasadın yapıldığı ekim ayını belirtir. *gumas bu ťǩape gostvelus kogyoç̌ǩams:* ekimde yapraklar dökülmeye başlıyor. 3ad. ťaxva.
- **gunžala** *ark.*, **gunželya** *atn.* uzunlamasına olan, uzunca olan. gunžala xanç̌ali uğ*un:* uzunca kolu var.
- **gunže** *atn.*, **ginže** *xp.* uzun. gunže biǩa. uzun sopa. gunže ǩoçi: uzun adam.
- **gunženoba** uzunluk. gunženoba muşi naǩu ren*?*. uzunluğu ne kadar*?*
- **gurgula** *atn.*, **xon3ula** *xp.* **1**. gök gürültüsü, gök gürlemesi. **2**. yıldırım. gurgula cexťu: yıldırım düştü. gurgul*ams:* gök gürlüyor.
- **guri** **1**. kalp, yürek. *guri kodugutu/kodudgitu:* kalbi durdu. **2**. *atn.* mide. *guri maǯunen:* midem ağrıyor. **3**. insanın iç dünyası. ~ nena: içten gelen ses, kalpten gelen ses. ~ cari/gyari: ekmeğin iç/yumuşak kısmı. ~ **ceçamu** *atn.:* 1. yüreklendirmek, cesaretlendirmek. *axenas ya do beres guri cuçams:* başarabilmesi için çocuğu cesaretlendiriyor. 2. yüreklenmek, cesaretlenmek. *çkvape žirus hamusti guri caçu.* başkalarını görünce bu da cesaretlendi. ~ **cedveri** *atn.:* yürekli, cesaretli. *guri cedveri ǩoç orťu:* yürekli, cesaretli adamdı. ~ **cek3alu** *atn.:* bir işten nefret etmek, soğumak, yüreğinde ya da içinde anlamını yitirmek. *p̌ap̌u şǩimis noğas osǩiduşe guri cek3eri uğuťu:* dedem için çarşıda yaşamak anlamsızdı, çarşıda yaş

- **ğaç̆ǩa** *ark.*, **ğaç̆a** *atn.* kene.
- **ğaç̆o** *ark.*, **ciceğeni** *atn.* çekirge kuşu.
- **ğağili** *ark.* bulanık, puslu (su için kullanılmaz). ğağili mažiren. bulanık görüyorum.
- **ğala ğula** *atn.* karışık, düzensiz. iri tevuli ğala ğula diyu. herşey karmakarışık oldu.
- **ğala ğula oyapu** *atn.* alt üst olmak, karmakarışık olmak. dulyape ğala ğula domayu. işlerim alt üst oldu.
- **ğalacica** *ark.* koltukaltı. ğalacica ažiren. koltukaltı görünüyor.
- **ğalacida** *xp.* diz kapağının arkasındaki yumuşak bölge, bacakta dizin arkasında kalan kısım.
- **Ğalampa, ğampa** *atn.,* **ğampo** *ark.,* **Ǩop̆eri xp.** cevizin yeşil dış kabuğu.
- **ǩop̆eri xp., ğalampa, ğampa** *atn.,* **ğampo** *ark.* cevizin yeşil dış kabuğu.
- **ğalamso** *atn.*, **ğaramso xp. ğramso** *xp.* maydanoz bitkisi.
- **ğali** *ark.* derenin küçüğü. *Berepek ğalis çxomi ç̆opuman:* çocuklar derede balık tutuyor.
- **ğalizemsku** *xp.*, **ʒari zemsǩu** *atn.,* **ʒǩazemsku** *vi.* dere kuşu.
- **ğalp̆ici**, **ğalip̆ici** *ark.* dere ağzı.
- **ğamadi** *atn.* arı kovanının parçalarını birbirine bağlamaya yarayan “u” biçimindeki demir çivi, kanca.
- **ğampo** *vi.* **1**. ağaç kabuğuyla gövdesi arasında çürümeden dolayı oluşan boya. **2**. cevizin yeşil kabuğu. 3. ağaç boyası.
- **ğanci** baldır. ~ geç̆veri: 1. baldırı yanık. 2. Not. Tembel, hamarat olmayan. *Ğanci geç̆veri bozo:* tembel kız. (açık ateşin yakıldı otantik Laz evlerinde tembel kızlar sürekli ateşin karşısında oturur böylece bacak-ön kısmı kızarır yanardı.)
- **ğara** *atn.*, **ğari** *vi.,* **landi meg.** gölge. ğara muşis camť en. gölgesinden sakınıyor.
- **ğaras cemťalu** *atn.* gölgesinden kaçmak, sakınmak. *şǩurinate ğara muşis cam ť en.* korkusundan gölgesinden sakınıyor, kaçıyor.
- **ğareri 1**. çizilmiş, çizik. **2**. *vi.* karalanmış.
- **ğarğa** *xp.* bataklık tavuğu (bıldırcın kılavuzu).
- **ğarğalida** *atn.*, **cerguli** *arş.* bademcik. ğarğalida kelvadu. bademcikleri çıktı.
- **ğari** *vi.*, **ğara** *atn.,* **landi meg.** gölge.
- **ğarnasťi** *arş.*, **p̆araske** *ark.* **doloni** hafta.
- **ğaşǩeri** *atn.*, **ğareri** *ark.* karalanmış.
- **ğavri**, **ǩombo** *atn.* **ǩobo** *vi.* ham, olgunlaşmamış. *ğavri ombri:* ham erik, olgunlaşmamış erik.
- **ğari** *ark.* hayal. *si ğari gažiyu doren:* sen hayal görmüşsün.
- **ğayla** *atn.* 1. Gelincik. *Ğayla na sǩudun svas mtuci var iyen:* gelinciğin yaşadığı yerde fare bulunmaz. 2. *Mec.* cılız, zayıf. *bere şǩimi ğayla s ťeri kodosǩudu:* çocuğum “ğayla gibi” zayıf, cılız kaldı.
- **ğayla, mludi** *atn.*, **žemuri** *vi.,* **ženuri** zoo. sincap.
- **ğazi** *xp.* yaşlı kadınların kollarına ya da boyunlarına taktıkları bir tarafı kesik olan bilezik.
- **ğaʒa paʒa** *atn.* 1. olur olmaz. *ğa ʒa pa ʒa ixap̆as:* olur olmaz konuşuyor. 2. saçma sapan.
- **ğaʒa p̆aʒa oxap̆aru** *atn.* saçma sapan konuşmak, olur olmaz konuşmak. iri şǩala ğaʒa p̆aʒa ixap̆as: herkesle saçma sapan konuşuyor.
- **ğaʒeri** *atn.* kazınmış. *ťebi ğa ʒeri ncalepe doxombes:* kabuğu kazınmış ağaçlar kurudular.
- **ğeci** domuz, *ğeci monta.* domuz yavrusu. 3ad. mtfila.
- **ğeci oyini** *vi.* bir çocuk oyunu. **ç̆**

- **ğeciǩina** *atn.* küçük domuz.
- **ğefani**, **refani** *atn.*, **bu3xi** tırmık. ğefanite pavri kosums: tırmıkla yaprak süpürüyor.
- **ğere**, **ğera** ardeşen'in ışıklı beldesinin Lazca'daki adı.
- **ğeri** 1. mısır sapı. *ğeri tolis gvanamťu:* mısır sapı gözüne girdi. 2. Kibrit çöpü. *A sum ğeri komomçi:* birkaç kibrit çöpü ver. 3. Saç teli. *A ğeri toma:* bir tel saç.
- **ğesi** *atn.* yaşlı bir ağacın kuruması ya da dipten kesilmesinden dolayı toprak üzerinde kalan büyük parça. bu parça büyük ve geniş olur. kesilmesi ya da kullanılması zordur.
- **ğlep̌i** *ark.* **lerʒi** *atn.* 1. salya. *coğorik ğlep̌i dobams:* köpeğin ağzından salya akıyor. 2. Kimi taşların üzerinde su ile temas halinde olmasından ötürü oluşan salyamsı ve kayganlı veren sıvı.
- **ğnosi** *xp.*, **nosi** *atn.*, **ç̌ǩua meg.** akıl. *ğnosi var uğun:* aklı yok.
- **ğoberi** çit. ğoberis celaxeťu: çitin üzerinde oturuyordu.
- **ğoberis celabalu** *atn., not.* iffetini kaybetmek.
- **ğobği** *ark.* eski şeylerin bulunduğu yer.
- **ğoci** *ark.* köşe. ğocis kelaxedu. köşeye oturdu.
- **ğoǩo** *ark.*, **mğoǩo** *atn.* suda yaşayan küçük bir böcek. yana doğru hareket eder.
- **ğolesťi** Lazların çok tanrılı dinsel inanışlarında bir tanrı adı.
- **ğomalumci**, **ğomamci** *ark.*, **ğomalimci** *atn.* dün akşam, dün gece. *ğoma limci nak orťi?* dün akşam nerdeydin*?*
- **ğoma**, **mʒea** *atn.* dün. ğoma hek borťi. dün ordaydım.
- **ğomaneri**, **ğomanuri** dünkü. ğomaneri b*ere:* dünkü çocuk.
- **ğomu**, **ğomi** akdarı ile yapılan bir yemek.
- **ğonç̌ǩi** *arş.*, **xlunç̌ǩi** *atn.*, **ğronʒǩi** *vi.* **1**. *arş.* taşlık, kaya dibi. **2**. *atn.* iki boğaz arası çukur yer. **3**. *vi.* güneş almayan, çukur, köhne yer.
- **ğorğela** *atn.* iri yarı, büyük yapılı. ğorğela puci. büyük yapılı inek.
- **ğorğiç̌i** *atn.* taşla karışık. ğorğiç̌i leťa. taşla karışık toprak.
- **ğorğoci** kaz.
- **ğorğori** *arş.* çok yaşlı. e ğorğori ǩoçi, bere nak oşǩ*vi.* ey yaşlı adam, çocuğu nereye gönderdin.
- **ğorma 1**. mağara, in. *mtutik ğormas komeşaxtu:* ayı mağarasına girdi. **2**. delik. *ʒiʒilaş ğormas ǩuçxe kogemadgu:* yılan deliğine ayağımı basabildim/koyabildim (istemeyerek, istem dişi yapılan bir davranış).
- **Ğormoťi** *atn.*, **ğormoti ark.**, **ğoronti meg.** Lazların çok tanrılı dinsel inançlarında, yerlerin ve göklerin yaratıcısı olarak kabul edilen tanrının adı. Lazlar hıristiyan oldukları dönemlerde de 'tanrı' karşılığı olarak *ğormoťi* sözcüğünü kullanmışlardır. *ğormoťik giskedinas (ox.):* başın sağolsun. *ğormoťik didi ndğa mekças (ox.):* tanrı uzun ömür versin.
- **ğoʒo** vi., **mğoʒʒo** arş. karameşe ağacı.
- **ğui** *xp.* kuzgun kuşu.
- **ğuli 1**. *arş.* yanlış. *nana muşik ğuli dusťuresau:* annesi yanlışını düzeltti. **2**. kem göz, kötü göz. *ğuli ğuli dolomoʒes/dolomʒǩes:* kem gözle bakıyor. **3**. ark. aksak, topallayarak. *Ǩuçxe komobontxi, haʒi var gomalen, gobulur ğuli:* ayağımı çarptım, şimdi gezemiyorum, aksıyorum topallıyorum 4. vi. ucu baston tutamağına benzer şekilde eğri çubuk ya da odun. Ha dişka ç̌imoşeri ren, ha dişka-ti ğuli. Bu odun çarpık, bu odununsa ucu eğri.
- **ğuntu** *vi.* **1**. kabarık tüyleri olan köpek. **2**. cins olarak ufak olmakla birlikte tombulca köpek. **3**. bir köpek adı. **4**. *mec.* tombul (çocuk). *ğuntu steri bere:* "ğuntu" gibi tombul çocuk.
- **ğunťu** *arş.* su değirmenlerinde çark.

- **ğura do eçoroba** *atn.*, **ğura do eçǩvadala** *vi., not.* ölüm ve son. *ğura do eçoroba sǩani:* ölümün ve sonun.
- **ğura do enǩaluri** *atn., not.* ölüm ve (ahirete) taşınma. *ğura do enǩaluri sǩani:* senin ölümün ve ahirete taşınman.
- **ğura** ölüm. *ğura do eçoroba sǩani:* ölümün ve sonun.
- **ğura ťorini golaçvalu** *arş., not.* ölüm korkusu yaşamak. *ğura ťorini kogolovuçvi:* ölüm korkusu yaşadım.
- **ğurançami** *vi.* ölümü engelleyeceğine inanılan ilaç, ölümsüzlük ilacı.
- **ğureri** ölmüş, ölü. *ğureri ǩoçi:* ölmüş adam.
- **ğurineri** öldürülmüş, ölü. *ğurineri žires:* öldürülmüş olarak buldular.
- **ğurni**, **ğuni** *ark.* 1. oluk. değirmende çarkın hızlı dönüşünü sağlamak için basınçlı su sağlayan oluk. Basıncın yüksek olması için eğimli bir zemin üzerinde inşa edilir. Uzunluğu takriben 10 m'dir. Içi oyulmuş Karataşların birleştirilmesi ile yapılır. bu oluğun ucunda "sp̌ina" denen huni biçiminde bir araç bulunur. bu delikli tıpa sayesinde sıkışan su basınçla çarka çarparak dönüşü hızlandırır. *karmaťe ğurni:* değirmenin oluğu. 2. Vurmalı bir Laz müziği enstrümanı; kara kovana benzemektedir.
- **ğurni**, **ğuni** atn., **bogina**, **m3ka** *vi.*, **ǩarvani, ǩavrani, ǩodi** *ark.* Arı kovanı, karakovan, petek. *3ipris ğuni cudgun:* gürgene kovan konulmuş.
- **ğuržuli** zehir. *ğuržuli şǩomare (mçm.):* zehir yiyesin. *ğuržuli to gayas (mçm):* sana zehir olsun! *ğuržuli to şǩoma (mçm):* zehir yiyesin!
- **ğuveli** *atn.* büyük (ot) bağı ya da yığını. *ar ğuveli nçala:* büyükçe bir saman yığını.
- **ğva** *ark.*, **loqa** *xp.* yanak. *mçita ğva:* al yanak.
- **ğvaǩaǩa** *atn.* yeni doğmuş bebek.
- **ğvambaru** kabakulak hastalığı.
- **ğvamçita** *ark.* **1.** al yanaklı. **2**. keten kuşu.
- **ğvançili** *ark.*, **minça**, **ğaminça** *atn.*, **miçinça** *vi.* siğil. *xes ğvançili kelançanu:* elinde siğil oluştu.
- **ğvap̌a** *ark.*, **lagodi** *atn.* danaburnu böceği. *ğvap̌ate ğaço çopuman:* danaburnu böceği ile örümcek kuşu avlıyorlar.
- **ğvardanisťi** *ark.*, **ʒurisťi** *atn.* iğin melon kısmı. *mxeni parpas ğvardanisťi uʒumenan:* iğin melon kısmına 'ğvardanisťi' denir.
- **ğvari 1**. *ark.* yağmurun bulanık akan suyu, selinti. *ğvari gelooms:* yağmur suyu akıyor. **2**. *xp.* sel. *ğvari mulun:* sel geliyor.
- **ğvari** *atn.*, **şuvi** *ark.* ıslak. *ğvari leťa:* ıslak toprak.
- **Ğvaroba** *atn.* ıslaklık.
- **ğvato** *ark.* kalkana benzeyen, kuyruğu zehirli, derinde yaşayan bir balık.
- **ğvini** şarap. *ğvini şums:* şarap içiyor.

# H

- **hafala** *arş.* kötürüm.
- **hagaga** *atn.* hoppa, oynak. hagaga bozomota. hoppa kız.
- **hak**, **hako** *vi.*, **hay** *atn.*, **ak** *xp.* burada. *hak mox ťi:* buraya gel. *hak 3adi:* buraya bak.
- **hakole** *vi.*, **hakele**, **hayele** *atn.* bu yandan, bu taraftan. *hakole golaxti:* burdan geç.
- **hakoneri**, **hakonuri** *vi.*, **akonay** *xp.* buralı, buraya ait. heya hakoneri ren. o buralıdır.
- **hakoni** *vi.*, **hayoni** *atn.*, **akoni** *xp.* buralı, buraya ait. hakoni ǩoçepe. buralı insanlar.
- **hakşa** buraya kadar. ʒǩari hakşa mulun: su buraya kadar geliyor.
- **Haǩo, haǩonai** *ark.*, **haǩu** *atn.* 1. bu kadar. *Ma haǩo domibağun:* bana kadar yeter. *Haǩo uşkuri so ǯiri?* bu kadar elmayı nerde buldun? **2**. Bu kadar (şaşkınlık, hayret belirtir). *Haǩo ti gunǯe ǩoçi iveni !* bu kadar da uzun adam olurmu! *Haǩo dulya mod gaxenu!* Bu kadar işi nasıl yapabildin!
- **ham** *atn.*, **haya** *ark.*, **am** *xp.* bu. ham 3adi. buna bak. *Ham mu ren?* bu nedir*?*
- **hamu şuǩule**, **hamu şuǩale** *atn.*, **haǯişkule** *ark.* bundan sonra.
- **hamus** *atn.*, **hayas** *vi.*, **ayas** *xp.* buna. *hamus uǯvi.* buna söyle.
- **hamusťeri**, **hasťeri** *atn.*, **asťeri** *xp.*, bunun gibi. hamusťeri a mutxa. bunun gibi bir şey.
- **hamuş gale** bunun dışında. hamuş gale mutu var mişǩun. bunun dışında bir şey bilmiyorum.
- **hamuş made** *atn.*, **ha meťa** *ark.* bundan başka, bu hariç. hamuş made muti var mi*ğun:* bundan başka birşeyim yok.
- **handğa** *xp.*, **andğa** *atn.* bugün. handğa ti var moxtu: de gelmedi.
- **hanepe**, **haminepe** buralar. hanepes domtu: buralarda kar yağdı.
- **hantepe**, **hantere** *ark.*, **antepe** *xp.*, **hani** *atn.* **1**. bunlar. hantepe ǩai *ren:* bunlar iyidir. **2**. şunlar.
- **hanʒo** *ark.*, **ʒo** *atn.*, **anʒo** *xp.* bu yıl. *hanʒo dido mtviri mtu:* bu yıl çok kar yağdı.
- **haşo** *vi.*, **aşo** *xp.* böyle. haşo moxti. böyle gel.
- **haşopete** *vi.*, *atn.* **aşopete** *xp.* böylelikle, bu şekilde. *haşopete var iven:* böylelikle/bu şekilde olmaz.
- **haşote** böylece, bu şekilde. *mşkoruns, haşote bidare?* açım, böylece (aç bir şekilde) gideceğim.
- **haya** *vi.*, **ham** *atn.*, **am**, **aya** *xp.* bu. haya keçopi. bunu al.
- **hayaşeni** *ark.*, **hamuşeni** *atn.* bu yüzden, bunun için, bundan dolayı, bundan ötürü. hayaşeni oxori do leťa mep̌ťǩoçi: bundan ötürü evimi ve toprağımı terk ettim.
- **haǯi** *ark.*, **aǯi** *xp.*, **hus**, **huy** *atn.* şimdi. haǯi mu p̌are*?* şimdi ne yapacağım*?*
- **haǯineri** *ark.*, **aǯineri** *xp.*, **husineri** *atn.*, **husťineri** *arş.* şimdiki, şu anki.
- **haǯişkule** *ark.*, **aǯişkule** *xp.*, **husişuǩule** *ark.* bundan böyle, bundan sonra, şimdiden sonra. *haǯişkule ğvini varti pşvat:* bundan böyle şarap içmeyeceğiz.
- **hek**, **heko** *vi.,* **hik**, **hiko** *atn.*, **ek**, **eko** *xp.* **1**. orada. *hek giyondram:* seni orda bekliyorum. **2**. oraya. *Hek moxti:* oraya gel.
- **hekole** *vi.*, **hikele** *atn.*, **ekole** *xp.* o yandan, o taraftan, ordan. hekole moxti. o yandan gel.

- **hekolendo** *ark.*, **ekolendo** *xp.*, **hikolendo** *atn.* o taraftan, öteki taraftan, öteden, ötede. *Hekolendo mot golulur:* o taraftan geçme.
- **hekoni** *ark.*, **hikoni** *atn.*, **ekoni** *xp.* **1**. ordaki, oradaki. *hekoni ma komomçi:* ordakini bana ver. **2**. oralı. *Hekoni bozomotalepe opşa msǩva iyeran:* oralı kızlar çok güzel oluyorlar.
- **hekonuri**, **hikonuri** *atn.* oralı. *hekonuri vore:* oralıyım.
- **hekşa** *ark.*, **hikşa** *atn.* oraya kadar. *hekşa var malen:* oraya kadar gidemem.
- **heǩo**, **eǩo** *ark.*, **eǩonai** *vi.,* **hiǩu** *atn.* ne kadar, o kadar. *heǩo mskva ti mod re:* ne kadar da güzelsin! *Heǩo ti var iven!* O kadar da olmaz!
- **hem** *ark.*, **em** *xp.*, **him** *atn.* o. hem ndğas gzas kogebdgitit. o gün yola koyulduk.
- **hemindoras**, **hemindos** *ark.*, **hindos** *atn.* **1**. o zaman. ma bere borť i, hemindoras muxtimun. ben çocuktum, o zaman gelmişti. **2**. öyle ise. hemindoras moxti. öyle ise gel.
- **hemǩele** *ark.*, **himǩale** *atn.*, **emǩele** *xp.* o taraf. oxori çkuni hemǩele doskidun. evimiz o tarafta kalıyor.
- **hemoraşkule** *ark.*, **himuşǩule** *atn.* o zamandan beri, ondan sonra. hemoraşkule var ižiren. o zamandan beri görünmüyor.
- **hemuşeni** *ark.*, **emuşeni** *xp.*, **himuşeni** *atn.* **1**. onun için, o yüzden, ondan dolayı. hemu şeni var businapam. onun için konuşmuyorum. **2**. şunun için.
- **hemuşkule** *ark.*, **himuşǩule** *atn.* ondan sonra. hemuşkule çkva var bogni yamo. ondan sonra bir daha duymadım ‘yamo’ sesini.
- **hena**, **yena**, **ena**, **ona** hey, he, ey. hena var dosǩudare. hey kalmayasın, yaşamayasın!
- **hentepe**, **hentere** *ark.*, **entepe** *xp.*, **hini** *atn.* onlar. hentepes uʒvi komoxtan. onlara söyle gelsinler.
- **heşo** *ark.*, **eşo** *xp.*, **hişo** *atn.* öyle. heşo miʒ*ves:* öyle söylediler.
- **heşote** *ark.*, **hişote** *atn.* öylece, öylelikle. xvalarťu, heşote doğ*uru:* yalnızdı, öylece öldü.
- **heteni** *atn.* olmadık zaman, umulmadık bir zaman, beklenmedik bir zaman, bir başka zaman. hetenis xes momadvaseťu, hus va mažiren. bir başka zaman olsa elime takılacaktı, şimdi bulamıyorum.
- **heti** *ark.*, **himarti** *atn.* **1**. o da, bir diğeri. heti komoxtu: o da geldi. **2**. onuda. heti komoği. onuda getir.
- **heya** *vi.*, **eya** *xp.*, **him** *atn.*, **hemu** *ark.* o. heya momçi. onu ver.
- **heyaşeni** *ark.*, **yeşeni** *atn.* onun için, o yüzden, ondan dolayı. heyaşeni çku ǩoçi var bivet. o yüzden biz adam olmayız.
- **himǩale** *atn.*, **hemǩele** *ark.*, **emǩele** *xp.* o taraf, o tarafta. himǩale žun. o tarafta duruyor.
- **himu dixo** *atn.* o olmaksızın, onsuz. *Himu dixo var iyen:* onsuz olmuyor.
- **himuş gale** ondan başka, o hariç. himuş gale iri xavi *oran/ renan:* ondan başka herkes kötüdür.
- **himuşeni** *atn.*, **hemuşeni** *ark.* **1**. bu yüzden, bundan dolayı. **2**. onun için.
- **hindoneri** *atn.*, **hemindoraneri** *ark.* o zamanki. *hindoneri nosi komiğu ťuǩo mutu var gamapça ťu:* o zamanki aklım olsaydı hiçbir şeyi satmazdım.
- **hindoraşǩule** *atn.*, **hemoraşkule** *ark.* ondan sonra, o zamandan sonra. hindoraşǩule ‘atenaşe’ var v*idi:* ondan sonra ‘atena’ya gitmedim.
- **hindos** *atn.*, **hemindos**, **hemindoras** *ark.* **1**. o zaman. hindos bere vorť i. o zaman çocuktum. **2**. öyle ise. hindos mot mulur. öyle ise gelme.
- **hineburi** *atn.*, **nişebura** *xp.*, **ninteşebura** *vi.* **1**. kendi kendilerine. **2**. kendilerine özgü, kendilerince.
- **hinepe** *atn.* oralar. hinepe maǩomandu*?* oraları özledim*?*

- **hini** *atn.*, **hentepe**, **hentere** *ark.*, **hetepe** *xp.* onlar. hini moxťan. onlar gelsinler.
- **hini dixo** *atn.* onlar olmadan, onlar olmaksızın.
- **hinişi** *atn.*, **hetepeşi** *xp.*, **hentepeşi**, **hentereşi** *ark.* onların. *ham hinişi dulya ren:* bu onların işidir.
- **hişo** *atn.*, **heşo** *vi.* **1**.öyle. *ham dulyape hişo var iyen:* bu işler öyle olmaz. **2**. o tarafa, o yönde, o yöne. *hişo idi:* o tarafa git. **3**. O şekilde. *Noğaşe hişo goç̌irderi gopeleǩeri idare i?* Çarşıya o şekilde yırtık pırtık mı gideceksin?
- **hişopete** *atn.*, **heşopete** *vi.* öylelikle, bu şekilde. *hişopete kogolovuçvit ham derdepe ti:* öylelikle geçirdik bu dertleri de.
- **hişote** *atn.*, **heşote** *vi.* öylece. u3adeli orťu, hişote doğ*uru:* bakımsızdı, öylece öldü.
- **ho**, **ko** evet. *ho ho:* evet evet. *ho, mefťare:* evet geleceğim. *var mot miǯome, ho miǯvi:* hayır deme, evet de.
- **hus**, **huy** *atn.*, **haǯi** *ark.*, **aǯi** *xp.* şimdi. *hus mevulu:* şimdi geliyorum.
- **husişuǩule** *atn.*, **haǯişkule** *ark.* bundan sonra, şimdiden sonra. *hişo domaǯonen, husişuǩule si vati gžira:* öyle sanıyorum ki, bundan sonra seni görmeyeceğim.
- **huşa** *atn.*, **hamoraşakis** *ark.* şimdiye dek, şimdiye kadar. *huşa nak orťi:* şimdiye kadar nerdeydin. *huşa mot var miǯvi!* Şimdiye dek niçin söylemedin*?*
- **huy do huy**, **hus do hus** *atn.* e bugün. *huy do huy mevusumt:* bugüne bugün sürünüyoruz, sürtüyoruz.

# İ

- **isiri**, **isiyi** **1**. beyaz renkli püskülleri olan bir bitki. **2**. *arş.* sapı kalın bir çayır türü. eskiden yatakların içine doldurularak döşek yapılan bir bitki türü.
- **i**, **yi** soru sözcüğü. *him on i?* o mudur*?*
- **ica** yarı olgunlaşmış incir. ica luği. yarı olgunlaşmış incir.
- **ixi** *atn.* romatizma, yel. *ixik domǩoru:* beni romatizma sardı.
- **ixi**, **barva, boria** meg. rüzgâr, yel. *ixi ibas/bas*: rüzgâr esiyor. *Amseri opşa ixi ibaru:* çok rüzgâr esti.
- **ikraxi** *atn.*, **iǩrağı** *vi.* (<*ar.* ikrah) iğrenmek, nefret etmek, tiksinmek. xorža ikraxi dvayu. karısından tiksiniyor.
- **ikraxi oyapu** *atn.*, **iǩrağı ovapu** *vi.* (<*ar.* ikrah) tiksinti duymak. ikraxi ma*yen:* tiksinti duyuyorum.
- **iǩinaçxa**, **ǩiǩinaçxa** atn.,xp., **taxaşxa** meg. salı günü.
- **ilakveri** *ark.*, **laxeri** *arş.* deli.
- **ili ğvala** *atn.*, **ili xvala** *ark.* **1**. sade kemik. **2**. *mec.* çok zayıf.
- **ili** kemik. ilepe guťroxu: kemikleri kırıldı.
- **iloni** kemikli. iloni xorʒi. kemikli et.
- **imbri** *atn.* göz kararı, tahmini. imbr*ite:* göz kararı ile.
- **imťi**, **ipti**, **ifti** ilk, ilk önce. imťi ma, uǩai si. önce ben, sonra sen.
- **imťineri**, **iptineri**, **iftineri** ilk önceki.
- **ina**, **inana**, **ena**, **enana** *atn.* şaşkınlık bildiren ünlem. oy anne.
- **inçi minçi** *atn.* etkisiz olmak, tesiri olmamak. hiǩu opşǩomi do inçi minçi var mayu. o kadar yedim de tesiri olmadı.
- **ineri** buz. *otvas ineri ǩoʒibu.* çatıdan buz sarktı.
- **ineroni** buzlu.
- **ingsale** *xp.*, **eksale**, **eksali** *ark.* kuzen.
- **ini** *ark., atn.,* **qini** *xp.* soğuk. *ini mayu:* üşüdüm. *ini colu:* soğuk başladı. *ini cari, ťu3a lu/ haǩu mot oǩuvelu:* soğuk ekmek, sıcak ayran /ne kadar da uyumlu birbirine. *ini ʒǩari p̌anda ǩarǩalaşa var ulun (ark., dnot.):* işler her zaman istenildiği gibi gitmez, papaz herzaman pilav yemez.
- **ini gedvalu** *ark.* soğuk almak, soğuk algınlığı. *ini gemadu:* soğuk aldım.
- **ini papa** *atn., not.* soğuk (kişiler için). p̌oťe var di3ams, ini papa. hiç gülmez, soğuk biri.
- **ini ʒari eyonktalu** *atn., not.* şok olmak, şaşırıp kalmak. *vognis ini ʒari emanktu:* anlayınca üzerime soğuk su aktı, şok oldum.
- **inǩili** *xp.*, **ençili** *atn.* iri bağ (ot bağı vs.). diveťu ar inǩili. olurdu iri bir bağ.
- **inǩip̌az** *vi.* (<*ar.* kabız), **ǩalandura** *atn.*, **ǩalamandura** *vi.* kabız.
- **inti ǩaǩala** *atn.* kış aylarında ağaca sarılı diken üzerinde biten ve yenebilen bir yemiş. Kuş gözü büyüklüğünde, kırmızı renkte ve çok az tatlı olur. genellikle kuşlar tarafından yenir.
- **inuva** *arş.*, **qinva** *xp.* **1**. kış mevsimi. **2**. soğuk havaların süreklilik göstermesi, uzun bir süre soğukların devam etmesi.

- **ipti**, **imťi**, **ifti** ilk, önce, ilk önce. *ipti si gžiri:* önce seni gördüm.
- **iri 1**. herkes, elalem. *iriş dulya ma komomoǩides:* herkesin işini bana yüklediler. **2**. *atn.* tüm, hepsi. iri dulyape ma vikum: tüm işleri ben yapıyorum.
- **iri aroğorda** *atn.,* **irarti** *arş.* alayi, hep birlikte, hep beraber. iri aroğorda moʒix*ves:* hep beraber ayaklandılar.
- **iri-xolo**, **mteli-xolo** *ark.* tümü, hepsi, birlikte, hep beraber.
- **irote**, **mʒea** *arş.*, **iyya**, **p̌anťa** *xp.*, **p̌anda** *atn.* her zaman. *irote oriǯa ǯarişa var ulun:* her zaman her iş olmaz/ her zaman papaz pilav yemez.
- **isina 1**. gidilip birkaç gün gibi kısa sürede geri dönülen yer. **2**. uçurum, dik kayalık, dağlık. **3**. *ark.* küçük tepe, bayır. *isinaşa bulu:* küçük tepeye gidiyorum.
- **isinci**, **sile** *vi.* ok. *xuťalite isinci yokurdinaman:* yay ile oku fırlatıyorlar.
- **isťi** *atn.* bir bitki türü; aynı kökten çıkan çok ince ve çok sayıda yarım metre uzunluğunda dallara sahiptir.
- **isťiǩani** (<*rus.* stakan) bardak. isťiǩani doťroxu: bardak kırıldı.
- **isťiona** ‘isťi’ bitkisinin çok yetiştiği yer. pazar’da bir köy.
- **işťoni**, **iştoni** (<*tur.* iç don) erkek donu.
- **ivi** *atn.*, **ivri** *arş.* yol, iz.
- **ivi ogoru, gza ogoru** *atn., not.* bir işe başlamak için yol aramak, işaret beklemek. *Noğaşe olvaşi ivi gorums/gza gorums:* çarşıya gitmenin yolunu arıyor.
- **iyo** *xp.*, **dido** *ark.*, **opşa** *atn.* çok.
- **izmoce**, **ezmoce** rüya. izmoces ma mžiru: rüyasında beni gördü.

# J

- **jayla** *ark.,* **mamjvale** *atn.* bünyesinde süt renginde ve kıvamında sıvı bulunan bir bitki türü. Yem olarak ineklere verilir.
- **jgureri** yanık, yanmış. jgureri c*ari:* yanık, yanmış ekmek.
- **jile** yukarısı, yukarı taraf. jile kelaxtu: yukarı çıktı.
- **jilemona** *atn.*, **jimoǩa** *ark.* evin arka tarafı. *dişǩa jilemonas kelabğes:* odunları evin arkasına yığdılar.
- **jilendo** yukarıdan. *jilendo ğeci mulun:* yukarıdan domuz geliyor.
- **jilendoǩele** *ark.*, **jilenǩale** *atn.* yukarki taraf. didi txombuş jilendoǩele miyondri. büyük kızılağacın yukarısında beni bekle.
- **jilendoni**, **jileni** yukarıdaki. jilendoni txombuş melenǩale. yukarıdaki kızıl ağacın karşısında.
- **jimoǩa** *ark.*, **jilemona** *atn.* evin arka tarafı, evin arka tarafında kalan yer. *jimoǩa gza geğobu:* evin arkasındaki yolu kapattı.
- **jin**, **cin** üst. jin kexťi. yukarı çık.
- **jindole** *ark.*, **jinǩale** *atn.* **1**. üstte. **2**. üzerinde, üstünde.
- **jindolen** *ark.* **jindo** *atn.* üstten. jindolen gyoʒǩ*es:* üstten aşağıya bakıyor.
- **jindoni** üstteki. jindonepe kogeiği. üsttekileri aşağı indir.
- **jur**, **cur**, **juri** iki. jur gvaxelu arti cuxvaťu: iki öptü bir de dişledi, ısırdı.
- **jureneçi** kırk sayısı. jureneçi ʒaneri deviyi. kırk yaşıma girdim.
- **jureneçidovit** elli sayısı. jureneçidovit fara devuʒ*vi.* elli kez söyledim.
- **jurgoyoni** *atn.* bir yumurtada iki sarı parçanın bulunması.
- **jurguroni** **1**. iki yürekli. **2**. bir yumurtada iki sarı parçanın bulunması.
- **juri ti** her ikisi, ikisi de. *uʒvi do juriti komox ťan:* söyle de her ikisi gelsin.
- **jurşuroni** *ark.*, **korbapşa** *atn.*, **uxvene** *xp.* hamile, gebe. jurşuroni nusa: hamile gelin.
- **Jurşuroni** ark. 1. iki canlı, iki cana sahip olan. 2. iki can taşıyan.
- **jvala** *atn.* uçak. *jvala golulun:* uçak geçiyor.
- **jvaleri** *ark.* **1**. rengi atmış, rengi bozulmuş, donuk. **2**. *ark.* soluklaşmış, soluk, solgun.
- **jvana** *atn.* uçuk, aklı bir karış havada olan kimse. *jvana bozomota:* uçuk kız.
- **jvareri** **1.** rüzgârla, elle ya da ayakla bitkilerin sağa sola yatırılmış hali. *Jvareri ťu ťucepunas txak mcum ťu:* yatmış/yatırılmış ısırganlıkta keçi otluyordu. 2. rüzgâr, el ya da ayakla bitkileri sağa sola yatırarak. *Livadişe Lazu ťepe jvareri jvareri golulu ťu:* tarladan mısırları sağa sola yatırarak geçiyordu.
- **jvaťeri** **1.** çubuk ya da benzeri bir araçla vurularak yere yatırılmış olan (bitki). *Jva ťeri danži:* çubukla vurularak yere yatırılmış diken bitkisi. **2**. çubuk ya da benzeri bir araçla vurarak. *Lazu ťepe jva ťeri jva ťeri kocelax ťu:* mısırlara (sopa vb. ile) vura vura aşağıya doğru gitti. 3. Yere vurularak ya da sopa ile dövülerek başakları alınmış olan. Jvaťeri mdiǩa: (yere vurularak) taneleri alınmış buğday.

# K

- **k** isim ve sıfatların sonuna gelen takı, isim ve sıfatların ergativ (-k) hali. *Bere-k meçu:* çocuk verdi.
- **kaçapi** *ark.* verimsiz, kuru tarla.
- **kada** *atn.* bir tür kek.
- **kada mkveyi** *ark.* öğütülen unun dökülmesi sırasında döküldüğü yere göre en dışta yer alan unlar.
- **kadineri** *vi.* **1**. vaat edilmiş. *nanas a maʒǩindi kadineri miğun:* anneme bir yüzük vaat etmişim. **2**. adanmış. *Ğormotis xoci kadineri vore:* tanrıya bir öküz adamışım.
- **kakabuçoni** *atn.* **1**. sert yapıya sahip bir bitki türü. **2**. *mec.* sert yapılı nesneleri tanımlamak için kullanılır.
- **kakam3ita** *ark.* ağ böceği.
- **kakan3eli** *ark.* mutfakta asılan ve içine ekmek konulan kap. *gyari kakan3elişen eçopi.* ekmeği ekmek kabından al.
- **kakara** *atn.* sert ve kuru. *cari kakara diyu.* ekmek kurudu ve sertleşti.
- **kalamani** *ark.*, **çapula**, **çabla** *atn.* çarık. kalamani komoydu. çarığı giydi.
- **kale** *ark.* bayanları çağırmada kullanılan bir ünlem. *Kale bozo meleni/ mole var mogalen i?, oxorişa var mulu/ galeni re galeni:*
- **kandara 1**. çatal dallarda yapılan bir kuş tuzağı. **2**. *mec.* budala, şapşal, yararsız kışı.
- **kanka** *atn.*, **pem3kva** *ark.*, **paxva** *arş.* kestanenin dışındaki dikenli kabuk.
- **kankas cexunu** *atn.*, **nžis gexunu** *ark.,not.* diken üstünde olmak, sürekli tedirgin olmak. *muǩu ndğan kankas cepxe:* kaç gündür diken üstündeyim.
- **kapça** *ark.*, **kapçia** *xp.,* **ǩapşa** arş., **ǩapça** *atn.,* hamsi. *kapçaşi morya:* hamsinin suyu.
- **kapça goçǩoreri** *vi.,* **ǩapça goşǩoreri** *atn.* sebzeli hamsi. Bir yemek.
- **kapçaxasani** *ark.* iri hamsi.
- **kapçoni** *ark.*, **ǩapçoni** *atn.* hamsili, hamsili olan. kapçoni gy*ari:* hamsili ekmek.
- **kapçoni gyari** *vi.*, **kapçon mçǩudi** *ark.*, **ǩapçoni cari** *atn.* hamsili ekmek.
- **kapka** *ark.* yaranın üzerinde oluşan kabuk. *Pupulis kapka komoodu:* yaranın üzerini kabuk bağladı.
- **kap̌i** *ark.*, **ǩap̌p̌i** *arş.* kesildikten sonra filizlenmiş/kütleşmiş ağaç.
- **kara 1**. daire, çember. *ǩalati kara:* sepetin ağız yapısını oluşturan yuvarlak kısım. **2**. iskelet. *ǩoçi kara xvala dosǩudu:* adamın sadece iskeleti kaldı. **3**. kenar. **4**. *ark.* melon şapka. *si para so ž̆ira ťi, vaşa komeçi kara?* sen parayı nerde bulurdun, yoksa melon şapkanı mı sattın*?* **5**. melon şapkanın tereği.
- **karaǩi** *ark.* tere yağı.
- **karmaťe** *ark.*, **mskibu**, **pskibu** *xp.* değirmen. karmaťe kva. değirmen taşı. karmaťe ğrindi ğrindi, çoxva badişi çxindi.
- **kartu** *arş.*, **kanťo** *ark.* **1**. kepek. tomas kartu mi*ğun:* saçımda kepek var. **2**. *ark.* mısır kepeği, mısır unu elendikten sonra kalan artık. **3**. Vi. balık pulu.
- **karťali** *ark.* **1**. kağıt. *karťali doxaru:* kağıdı yırttı. **2**. mektup. *oroperişi karťali komuxtu:* sevgilisinin mektubu geldi.
- **kar3ela**, **3er3ela** *atn.*, **kartu** *ark.,* **ǩlantu 1**. mısır ununun elendikten sonra arta kalan sert, kabuklu kısmı. **2**. taze fasülye lifi.

- **kçe** *ark.*, **xçe** *xp.,* **çe meg.** beyaz, ak. **õ** *kçe foga dolonkos:* beyaz elbise giyinmiş. **õ** *bulepunas gobiťi kçe 3xenis gexuneri:* kirazlıkta geziniyordum, beyaz atın üstünde. **õ** *kçeşi mbuli.* beyaz kiraz. **õ** *kçemʒu:* rengi beyaza çalan bir karayemiş türü.
- **xçe** *xp.*, **kçe** *ark., atn.,* **çe** *meg.* beyaz, ak. *3ad.* Kçe.
- **kçe lobya** *atn.*, **kçe xaci** *vi.* beyaz fasülye.
- **Kçenca, sǩendali** *atn.*, **fifilinca** bir ağaç türü. gövdesi beyaz kabuklu, pürüzsüz, dik ve uzun olur.
- **kçeşi**, **nexi** deniz alabalığı.
- **kçineri** saçı başı ağarmış, yaşlı kimse.
- **kçini 1**. ak saçlı. kçini badi. ak saçlı ihtiyar erkek. **2**. *ark.* yaşlı kadın.
- **kçini** *ark.*, **xçini** *xp.*, **dida** *atn.* yaşlı kadın (ihtiyar).
- **kçinǩoǩari**, **didamp̌iluri** *vi.*, **nenei** *atn.*, **didamangisa** *arş.* çocukların bahçeye girmelerini engellemek için korkutmak amacıyla uydurulan bir öcü.
- **kçinuǩa** *ark.* yaşlı, yaşını başını almış kadın. *dikçinu do kçinuǩa diyu.* onun saçları ağarmış, o yaşlı bir insan oldu.
- **kçoni** beyaz tenli, beyazlı.
- **kekeçi**, **çeçezi** *arş. atn.* kekeme.
- **kenkve** *ark.*, **çemçu** *atn.* dişleri eksik olan.
- **kerani**, **noǩe** *ark.*, **noǩi** *xp.*, **norçi**, **derani** *atn.,* otantik Laz evlerinde ahır ve ahırın üstündeki oda arasına yapılan, ahır kokusunun odaya gelmesini engelleyen ara bölme.
- **kerençi** *ark.* ekmeğin sert kısmı.
- **kerki** *vi.*, **çerçi** *arş.* kara kovanın üzerine örtülen kestane ağacının kabuğundan yapılan örtü.
- **kfineri** *vi.*, **klimeri** *atn.* kesilmiş, tımarlanmış.
- **kiana** *ark.* (<smr) dünya. *kianaşa mu mogağu mu gağen:* dünyaya ne getirebildin ki ne götüresin (helimişi xasani).
- **kianuri** *ark.* dünyalı. ham kian*uri:* bu dünyalı.
- **kimoli** *xp.*, **komoli** *atn.* yiğit, mert, er kişi. kimolis var nung*ams:* adama benzemiyor. *kimoli ǩoçi:* yiğit adam.
- **klimeri** *atn.*, **kfineri** *ark.* kesilmiş, tımarlanmış. klimeri o*na:* tımarlanmış tarla.
- **Ko, ho 1.** Evet. *Ko, noğaşa gextu:* evet, çarşıya indi. 2. Bir şeyi ya da durumu onaylama veya tasdik etme amacıyla kullanılır.
- **Ko** 3. Fiilin önünde kullanıldığında yapılan eylemi vurgular. *Noğaşa kogextu:* çarşıya “indi”. Burda vurgu “inme” eylemindedir.
- **koğirs** *ark.* bedeldir, değerdir. *mtel kianas koğirs, haşo ž̆irapa:* bütün dünyaya bedeldir böyle bir manzara. (fahri mtanebiva)
- **kokfali**, **ǩokfai 1**.*arş.* yuvarlak çakıl taşı. **2**.*vi.* yumruk büyüklüğünde sarmısak, fındık vs. ezmeye yarayan yuvarlak taş.
- **kolo** *atn.* **1**.kalın bir kumaş. kolo sť*eri:* kolo gibi kalın. **2**. peynir koymak için çam ağacının kabuğundan yapılan silindirik bir kap.
- **komoceri** *atn.*, **gamatxveri**, **gamatxueri** *ark.* kocaya gitmiş, kocaya sahip, kocası olan, evlenmiş, evli. *komoceri oxorca.* evli kadın.
- **komoci** *atn.*, **komoli** *ark.*,**kimoli** *xp.* **1**. koca. komoci duğ*uru:* kocası öldü. komoci gorums: koca istiyor, koca arıyor. **2**. yiğit,mert. komoci ǩoçi: yiğit ya da mert adam
- **komolebura**, **komoleburi**, **komoluri**. **1**. erkekçe, yiğitçe. *komoleburi isinapams:* erkekçe, yiğitçe konuşuyor. **2**. erkeklere özgü. komolebura modvala: erkeklere özgü ayakkabı. 3. Erkeksi.
- **komoli** *ark.*, **kimoli** *xp.*, **komoci** *atn.* **1**. koca. *komoli duğuru:* kocası öldü. **2**. yiğit, mert. *komoli ǩoçi:* yiğit/ mert adam.

- **komoloba** 1. Erkek olma durumu; erkeklik. 2. Erkek olanın niteliği, erkeğe özgü davranış; yiğitlik, mertlik.
- **konçori** *vi.* sıvı haldeki bok/dışkı.
- **konkoli** *atn.*, **konkola** *ark.* **1**. salyangoz kabuğu. **õ** *konkoli s ťeri:* salyangoz kabuğu gibi. **2**. sabun köpüğü. **3**. *Vi.* ipek böceği kozası. 4. Vi. Bayat ekmeğin, üzerine su vurularak sobaya konulması suretiyle yumuşatılmış hali. 5. Vi. içi geçmiş, ahı gitmiş vahı kalmış. **õ** *konkola bozo:* içi geçmiş kız.
- **korba** *atn.* karın. **õ** *korba ǯuna:* karın ağrısı. **õ** *korba çxala:* ishal. **õ** *korbapşa:* hamile. ~ gudeli: karnı "gudeli" gibi olan.
- **korbaçxala** *atn.,* **korbanǩani xp.** ishal. õ *korbaçxala ayu:* ishal oldu.
- **korba dolomşǩomu** *arş., not.* kimseyi düşünmeden ne bulursa yiyen.
- **korba golosvalu** *arş., not.* karnına hafif bir ağrı vurup geçmek.
- **korbala** *atn.* **1**. çok yiyen, obur, yemek yeme konusunda zaafı olan. õ *korbalas p̌ici var dugutun.* obur kişinin ağzı durmuyor. **2**. göbekli, karnı dışarı çıkmış olan.
- **Korbaçxala 1.** ishal, ishale yakalanmış, ishal olmuş. õ *korbaçxala maǩnu do bğuru:* ishale yaklandım, ölüyorum. 2. ishal hastalığı.
- **korbapşa** *atn.*, **jurşuroni** *ark.*, **uxvene** *xp.* hamile. õ *korbapşa xorža.* hamile kadın. *nusa korbapşan:* gelin hamiledir.
- **Korbapşa** *atn.* karnı dolu olan, dolu karınlı.
- **korbas oyapu** *arş.* hamile olmak.
- **korbaǯuna** *atn.*, **korbaʒǩuni** *ark.* karın ağrısı. õ *korba ǯuna kemç̌opu:* beni karın ağrısı aldı.
- **koreri** soğumuş. õ *koreri ǯari:* soğumuş su.
- **korineri** soğutulmuş.
- **korme** *atn.*, **kotume** *ark.* tavuk. korme makvali. tavuk yumurtası.
- **koro 1.** büyük ve küçükbaş hayvanlarda görülen tüy dökülmesi. **2**. insanlarda deri çatlaması ve soyulması şeklinde görülen bir hastalık.
- **kortula**, **kortura** *arş.* gürcistan, gürcülerin yaşadığı yer.
- **korturi** gürcüce, gürcü (kart) dili.
- **koseri 1**. süprülmüş. *koseri oxori:* süpürülmüş ev. **2**. silinmiş. õ*koseri stoli:* silinmiş masa.
- **kosvanci** pazar'ın dağdibi köyünde bir semtin adı.
- **kotumale**, **okotumale** *ark.*, **moxvera** *atn.* tavuk kümesi. õ *kotumepe kotumales molaxes:* tavuklar kümesteler.
- **kotume** *ark.*, **korme** *atn.* tavuk. õ *mǩyapuk kotumepe omiç̌ǩomu:* çakal tavuklarımı yedi.
- **koťeri** *ark.* **koteri** *atn.* katlanmış. õ *ko ťeri pon ťuli:* katlanmış pantolon.
- **kovali** *arş.*, **diǩa cari** *atn.,* **kobali** *meg.* **1**. buğday ekmeği. õ *didalepe kovalis var cages:* yaşlı kadınlar buğday ekmeğine alışamadılar. **2**. *arş.* eli ayağı düzgün, güzel ve şişman.
- **kra, nkra** *ark.*, **arka** *atn.* boynuz. õ *xocis kra eyu ťroxu:* öküzün boynuzu kırıldı.
- **kraloni**, **nkraloni** *ark.*, **arkaponi** *atn.* boynuzlu. õ *kraloni xoci:* boynuzlu öküz.
- **kresti** *ark.*, **keşuri** *xp.*, **ťufa** *atn.*, **klesti** *arş.* buğu, buhar. õ *kresti yulun:* buğu yükseliyor.
- **ksini** osuruk (sessiz). õ *P̌ap̌ulişi Ksini dido ǩolo ťu:* dedemin osuruğu çok acıydı.
- **ksinorace** *ark.*, **manksinale** *atn.* **1**. özellikle dutlarda yaşayan, konduğu yerin çok kötü kokmasına neden olan küçük bir böcek. **2**. çok osuran kişi.
- **kudi** 1. Fes. õ *kudi kocitu:* fesi kafasına geçirdi. 2. Şapka.

- **kudi eladgalu** *not.* **1** *Atn.* bir şeye gözünü dikmek, fırsat kollamak. õ *ar msǩva bozos kudi keludgu:* güzel bir kıza gözünü dikti, onu elde etmek için fırsat kolluyor. **2**. Vi. Cana yakın davranarak etkilemeye çalışmak, yaltaklanmak.
- **kudi**, **kukudi** *arş.* toprak mantarı.
- **kui**, **mkuri** doğangillerden yırtıcı bir kuş, şahin.
- **kuka** dantel yumağı.
- **kukuda** *atn.*, **kunkuli**, **ǩuǩuni** *arş.* **1**. Ipek böceği kozası. **2**. *atn., mec.* kabarcık. *dudis kukuda kogamamalu:* başımda kabarcık çıktı.
- **kule** *ark.*, **ǩule** *atn.* **2**. den sonra. *Ondğeş_kule:* öğleden sonra.
- **ǩump̌uri** *ark. 3ad.* Ǩuǩun3i.
- **kunkuli** *ark.* kabarcık.
- **kuri** *ark.* topuk. *ǯineǩiş kuri:* çorabın topuk kısmı.
- **kursi**, **kusi** *atn.*, **krusi** *ark.* tekme. *ar kursi kogamirgu:* bir tekme çıkardı.
- **kva çeǩoťoçeri** *atn.* arakadakileri unutmuş olan.
- **kva çeǩoťoçu** *atn.* geride kalanları unutmak, arayıp sormamak.
- **kva p̌ap̌ulozi** *ark.* beştaş oyunu.
- **kva şunduli**, **kva şurduli** savurma sûreti ile taş fırlatılan bir tür sapan.
- **kva** taş. *kva ťaxums:* taş kırıyor. *kvak kva elidums (atn., dnot.):* para parayı çeker.
- **kvaloni** taşlı. *kvaloni leťa:* taşlı toprak. *kvalona:* taşlı tarla.
- **kvamçire** geniş taş. guanti (ğvandi: çayırdüzü) köyüne bağlı yaylada geniş taşlarla kaplı bir yerin adı.
- **kvamçǩudi** 1. çok sert kaya, sert kaya parçası, sert taş. 2. toprak olmaya yüz tutmuş, sarı renkte yumuşak bir taş türü.
- **kvamǩude** fındıklı'nın 'çurçava' köyünde bir yerin adı.
- **kvamurgi** *ark.* bir taş cinsi.
- **kvançala** ark. dere taşı, taş.
- **kvançala** *ark.*, **ǯiǩvabi** *atn.* Çakıl, çakıl taşı.
- **kvançalapuna** **1**. çakıllık. **2**. taşlık.
- **kvançalapuna** *ark.*, **ǯiǩvabepuna** *atn.* çakıllık.
- **kvançareri** yazılı taş. bir yer adı.
- **kvançaru** tebeşir.
- **kvaťiťi** sivri uzun taş.
- **kyona**, **tena**, **te** *ark.*, **çona** *atn.* ışık. *kyona çkimi:* ışığım benim.
- **kyorǩuşi** *xp. (<tur.)* çobanaldatan kuşu.
- **kyoşdere** *ark.*, **çoşťere** *atn.* bir tür rende.
- **kyuntu** *xp.*, **çuntu** *atn.* hantal, ağır ve yavaş hareket eden.

# Ǩ

- **ǩabani** eğimli arazi, bayır.
- **ǩace** *xp.* yüz sayısından yukarı.
- **ǩaçeri** *atn.*, **kaçeri** *ark.* **1**. Tutmuş, tutulmuş. *xes ǩaçeri uğun:* elinde tutmuş. **2**. tutarak. *xe ǩaçeri moviyoni:* elini tutarak getirdim.
- **ǩafri**, **ǩarfi**, **muxi** (<mıh) çivi. *kuçxes ǩafri gvamťu:* ayağına çivi battı.
- **ǩafriǯa** *vi.*, **elaʒona** *atn.*, **firǩeta** çengelli iğne.
- **ǩafuli** *arş.* yanlış.
- **ǩaxi**, **mǩaxi** *atn.*, **ǩinçǩaxi** *ark.* serçenin bir türü.
- **ǩai** *ark.*, **vorsi** *atn.*, **rossi**, **vrossi** *arş.* **1**. iyi. *ǩai gurite biǯirat:* iyi yürekle görüşelim. **2**. Kaliteli, nitelikli. *Ǩai modvalu:* kaliteli ayakkabı. **3**. Sağlıklı, sıhhatlı. *zabunobas komuçitu, haǯi ǩai ren:* hastalıktan kurtuldu, o şimdi sağlıklı. 4. Genel olarak olumluluk ifade eden söz. *Ǩai dulya:* iyi iş.
- **Ǩai ovapu** ark., **vorsi oyapu** atn. **1**. İyi olmak. *ǩai vore:* iyiyim. **2**. Kaliteli olmak, nitelikli olmak. *Ǩai modvalu ren:* kaliteli ayakkabıdır. **3**. Sağlıklı olmak, sıhhatlı olmak. *Zabuni var bore, ǩai bore:* hasta değilim, sağlıklıyım. 4. İyi olmak, kavgalı olmamak. *Cuma çkimi ǩala ǩai boret, var oǩobobut:* erkek kardeşimle iyiyiz, kavga etmiyoruz.
- **ǩai doǯonu** *ark.*, **xazi oyapu** *atn.* hoşuna gitmek, hoşlanmak, haz almak, hoşnut olmak, sevinmek. *lu oçǩomu dido ǩai domaǯonu:* lahana yemek çok hoşuma gitti.
- **ǩai guroni** iyi yürekli, iyi niyetli. *A ǩai guroni cuma komiyonuťu:* iyi yürekli bir kardeşim vardı.
- **ǩaixeşa** *xp.* tamamen, tam olarak, iyicene. *ǩaixeşa xura dibonu:* iyicene vücudunu yıkadı. *ǩaixeşa nusimini:* iyicene dinle, can kulağı ile dinle. *ǩaixeşa donçaru:* tamamen yazdı. *ǩaixeşa doçodinu:* tamamen bitirdi.
- **ǩaiǩa** su değirmenlerinde, mısır taneciklerinin değirmen taşının deliğine dökülmesini sağlayan küçük oluk.
- **ǩaǩa** çocuk dilinde meyve (fındık, ceviz vs.).
- **ǩaǩafi** *atn.* kırağı. *lu pavrepe ǩaǩafi doǩoru:* lahana yapraklarını kırağı vurdu.
- **ǩaǩala** *atn.*, **ǩaǩali** *ark.* **1**. tane. *tolişi ǩaǩala:* göz tanesi. txiri ǩaǩala: fındık tanesi. ar ǩaǩala: bir tane. **2**. testis yumurtalarından her biri. 3. Atn. testis, taşak.
- **ǩaǩala ǩoşǩobğalu** *arş., not.* âdaba uygun olmayan şekilde, bacaklarını açıp yayılarak oturmak (erkekler için).
- **ǩaǩalamťaxu** *ark.*, **maçabule** *arş.*, **ororemťaxu** *atn.* kız böceği, yusufçuk böceği.
- **ǩaǩaloni** **1**. tanesi olan. **2**. fasülyeli kabak yemeği.
- **ǩaǩaloni** *atn.*, **ǩvaconi** *ark.* taşaklı.
- **ǩaǩina** kırmızı çamurdan yoğrularak yapılan kap, çömlek.
- **ǩala** **1**. yanında, ile birlikte. neǩnaş ǩala: kapının yanında. *nanaş ǩala:* annenin yanında, anne ile. **2**. anında, o anda, gider gitmez, yapar yapmaz. "*vidiş ǩala*"/ "*muço vidi*" *kobǯiri:* gider gitmez gördüm. "*deviciniş ǩala*"/ "*muço devicini*" *komevanciri:* yatar yatmaz uyudum.
- **ǩala**, **nǩala** **1**. tepsiye benzer şekilde içi oyulmuş taş tepsi.
- **ǩalami** *atn.* meyve fidanı aşılamada kullanılan dal parçası, çelik.

- **ǩalami** *atn.,* **onane** *ark.* arıların oğul vermesi sırasında ana arının içine yerleştirildiği, yaklaşık bir karış uzunluğunda, hava deliği bulunan kamıştan çubuk.
- **ǩalandura** *atn.*, **ǩalamandura**, **inǩip̌az** *ark.* kabız. ǩalandura koduxedu. kabıza tutuldu.
- **ǩalasap̌i** *tur.* bir armut türü.
- **ǩalaşi** sıcak hava akımı/ rüzgârı.
- **ǩalata** *atn.* bir kumaş türü. uça ǩalata. siyah bir kumaş.
- **ǩalati** sepet. *omçvere ~:* un sepeti. Nispeten küçük olur. *opavre ~ :* yaprak sepeti, yaprak taşımak için kullanılan sepet. Sepetlerin en büyüğüdür. 3ad. ťiǩina.
- **Ǩale** *atn.*, **ǩele** *vi.* taraf, yön. *gza ǩale/ǩele:* yol tarafı, yola doğru olan kısım. *nam ǩale?* ne tarafa, hangi tarafa/yöne. *miş ǩale ore?* kime/kimden tarafsın*?*
- **ǩali** *ark.* kendir, soğan gibi bitkilerin çiçeği. ǩepri ǩali. kendir çiçeği. ǩromi ǩali. soğan çiçeği. siǩali. mısır çiçeği.
- **ǩalivi** dört direk üzerine oturtulmuş kulübe.
- **ǩalo**, **noderi** *ark.*, **meci** *atn.*, **meji** *arş.* imece.
- **ǩamç̌up̌ali** *xp.*, **ǩuǩu** *atn.*, **oťobinuşi** *arş.* saklambaç oyunu.
- **ǩameri** *atn.* göz kararı hesaplanmış.
- **ǩami** *atn.* göz kararı yapılan ölçü, ayar. karmaťes ǩami komepçi. değirmene ayar verdim.
- **ǩamǩuli** *atn.*, **ǩanǩuli** *ark.* **1**. ince bir sinek türü, yağmur sineği. **2**. *atn.* sinek.
- **ǩamoťi** *ark.* bir çeşit mobilya, konsol.
- **ǩamp̌ara** *atn.*, **inç̌iri** *xp.* **1**. mürver ağacı. **2**. mürver ağacının içi boşaltılarak yapılan bir oyuncak. 3. mec. , vi. Tabanca. *Xelil mu elegobun, so ž̆iri hem ǩamp̌ara?* halil nedir o belindeki, nerden buldun o tabancayı?
- **ǩamp̌arona** *atn.* mürver ağacının yetiştiği yer.
- **ǩamʒ̆ami** *atn.*, **ʒ̆amʒ̆ami**, **ʒ̆anʒ̆ami** *ark.* kirpik. ǩamʒ̆amepe kodvabğu. kirpikleri döküldü.
- **ǩança** (<kanca) **1**. askı. *ǩanças foga kocelabu:* askıya elbiseyi astı. **2**. *mec.* zayıf, aksi.
- **ǩanço** *vi.* ağaç dallarının derinden kesilmesi sonucu oluşan kesik izi. Aynı durum büyük dallar üzerinde bulunan daha küçük dalların kesilmesi ile de oluşur.
- **ǩandeliʒ̆a** *atn.* **1**. kara kovanı oluşturan parçalardan her biri. **2**. yağ konan küp.
- **ǩandğo** *ark.*, **ǩandğu** *atn.* çilek. ǩandğo ǩorobums: çilek topluyor. oncğorete ǩandğo steri divu. utançtan kızardı, çilek gibi oldu.
- **ǩaneri** oynatılmış, yerinden oynatılmış, hareket ettirilmiş. muti muşi ǩaneri var vore. hiçbir şeyini yerinden oynatmış, kıpırdatmış, hareket ettirmiş değilim.
- **ǩanǩubadi** *arş.* çocukların bahçeye girmesini önlemek için uydurulan erkek öcü. Tis haşo mʒ̆ǩuli, gamabizer kudi na gyotun, kçe dolokuner, xepes na baston okaçun, kçe didi pimpilon badi en- heşo miʒ̆umerťes berobas: Başında sivri, üste doğru incelen şapka örtünmüş, beyaz giysili, ellerinde baston bulunan, beyaz büyük sakallı yaşlı bir adamdır- öyle söylerlerdi çocukluğumuzda.
- **ǩantxa** *ark.* Zoo. kafkas engereği, hopa engereği. Batum ile Arhavi arasında yaşayan zehirli bir yılandır.
- **ǩanťari** *vi.*, **merʒ̆i** *atn.,* **şibi 1.** kabağın gövdesi. 2. Kabak iliği; Gövdeden ayrılarak uzayan dallar. *feliş ǩan ťari:* kabağın iliği.
- **ǩanži 1**. *atn.* kütüklerin boyuna yarılması ile elde edilen kütük parçalarının her biri; boyuna yarılmış kütük parçası. **2**. *vi.* kendir liflerinin dirsekle el arasında sarılması ile yapılan bağ.
- **ǩanži oxinapu** *atn.* kütüğü dikine yarıp kalas haline getirmek.
- **ǩan3xanaǩa** *ark.*, **an3era** *atn.*, **n3ela** *arş.*, **liǩaba** yüksek kesimlerde yetişen ince, nahoş ve siyah renkli meyvesi olan çalı türü bir bitki. *3ad.* an3era.

- **ǩaoba docalu** *atn., not.* rahatlık batmak, rahatlığı hazmedememek. *ǩaoba docu, var dvaxunen:* rahatlık battı, oturamıyor.
- **Ǩaoba** *vi., xp.,* **ǩayoba** *atn.* **1**. iyilik. *ǩaobate pskidat:* iyilikle yaşayalım. **2**. rahatlık. *ǩaoba svas ikomocu:* rahat bir yere (bayanlar için) evlendi.
- **ǩap̌at̆ela** *atn.*, **xorsa** *arş.*, **do3onale** *vi.* salatalık çardağı.
- **ǩap̌et̆i** *ark.* sert, sağlam, dayanıklı.
- **ǩap̌ineri 1**. koşarak. ǩap̌ineri kogolaxt̆u: koşarak öteye geçti. **2**. koşmuş. opşa ǩap̌ineri vore. çok koşmuş bir haldeyim.
- **ǩap̌iʒi** *atn.* 1/8 kile'ye denk düşen tahıl ölçü birimi. *3ad.* sumyayi; limsumi.
- **ǩap̌ǩap̌i** *ark.*, **oburi** *atn.* hortlak, hayalet. *ǩap̌ǩap̌i st̆eri oxorca:* hortlak gibi kadın.
- **ǩap̌p̌i** *arş.*, **kap̌i** *ark.* kesildikten sonra filizlenmiş, kütleşmiş ağaç.
- **ǩap̌ula** arka, sırt. germa ǩap̌ula. dağın arkası.
- **ǩaramet̆i** *atn.* dert, tasa. *huşa sǩani ǩaramet̆i golovuçvi:* şimdiye kadar senin derdini çektim.
- **ǩarauli** bekçi.
- **ǩaravi** *xp.* gemi, vapur. *zoğas na ǩoma yextaps varşa ǩaravi ren i?* denizden duman yükseliyor yoksa bu gemi midir?
- **ǩarba** *atn.* köklenmesi için ucu toprağa gömülen, kısa kesilmiş dal parçası, çelik. *luği ǩarba:* toprağa gömülerek köklenmesi sağlanan incir dalı, çeltik.
- **ǩardala** *xp.*, **ç̌uǩi** *ark.*, **ç̌urç̌i** *atn.* kazan.
- **ǩareri** *ark.*, **ç̌irderi**, **briʒeri 1**. yırtık, yırtılmış. **2**. sökülmüş, sökük (giysi).
- **ǩarğana** *xp.* omlet. ǩarğana vimxo. omlet yiyorum.
- **ǩarǩala** *ark.*, **orore** *atn.*, **oriʒa** *arş.* süs kabağı. *3ad.* Ore.
- **ǩarǩit̆exa** *atn.* zayıf, cılız.
- **ǩarmaxa** alabalık. ç̌alas ǩarmaxa ç̌opums: derede alabalık tutuyor.
- **ǩart̆a** *xp.*, **ǩat̆a** *atn.* her. ǩart̆a ǩoçi: her adam.
- **Ǩart̆op̌ili** (<lat.), **dixa markvali** *atn.*, **dixa qoqore** *xp.* patates.
- **ǩasma geʒǩalu** *not.* 1. *Ark.* zor bir sorunun üstesinden gelmek. 2. *Vi.* biriyle yarışacak durumda olmak, aynı ayarda olmak. *Ma skan ǩala ǩasma var gemaʒǩen:* ben seninle sidik yarıştıramam.
- **Ǩasp̌a** *atn.*, **ǩasma** *ark.* ev dokumacılığında kendir ipini sarmaya yarayan kasnak.
- **ǩast̆ane** *atn.* (*<lat.*), **feli** *vi.*, **ore** *ark.* bal kabağı. *ǩast̆ane feli.* kabağın bir parçası. *3ad.* ore.
- **ǩast̆ani** *arş.* insan pisliği. (mut̆afi köyünde).
- **ǩat̆a** *atn.*, **ǩart̆a** *ark.* her. *ǩat̆a ʒana:* her yıl. *ǩat̆a tuta:* her ay. *ǩat̆a ǩoçi:* her adam. *ǩat̆a ʒaneri:* her yılki. *ǩat̆a ndğeri:* her günlük.
- **ǩat̆ağana** *ark.* çene kısmı (büyük baş hayvanlar için). *ǩat̆ağana oǩogiʒǩare:* çeneni yırtacağım, ağzını yırtacağım.
- **ǩat̆ai** *atn.* herkes. ǩat̆ais anç̌en muşi komepçi. herkese payına düşeni verdim. ǩat̆ai şǩala mo iʒone. herkesle muhatap olma.
- **ǩat̆apxa** *ark. ǩat̆apxa steri ǩoçi…*
- **ǩat̆at̆a** *atn.* mucurum. *ǩat̆at̆a oncires cežun:* mucurum yatakta yatıyor.
- **ǩat̆at̆iri** *atn.* kapı eşiği. *ǩat̆at̆iris cezgu:* kapı eşiğine sıçtı.
- **ǩat̆rap̌ela** *atn.* zayıf, cılız, mucurum.
- **ǩat̆u bizi** *atn.* **1**. bir bitki türü. **2**. kedinin penisi.
- **ǩat̆u** kedi. ǩat̆u ne*na:* kedi dili. ǩat̆u kudeli. kedi kuyruğu. ǩat̆u xoderi st̆*eri: mec.* rezil olmuş halde.
- **ǩat̆u monta** *atn.*, **ǩat̆uş motali** *ark.* kedi yavrusu.
- **ǩat̆u nena** yaprağı kedi diline benzeyen bir bitki türü. nemli ortamlarda yetişir.
- **ǩat̆umt̆ǩori** *ark.*, **mt̆uri ǩat̆u** *atn.* yaban kedisi.

- **ǩaufǩa** koli, karton kutu.
- **ǩauxi** *xp.* kafaya örtünmek amacıyla torba ya da benzeri bir şeyin ters çevrilmiş hali. ǯuvali gamaktapťes, tis na moitvates, hemuz uʒumelan ǩauxi.
- **ǩavuli** *atn.* **ǩauli** iddia. şǩimi şǩala ǩavuli mot ikum: benimle iddiaya girme.
- **ǩavulişe molva** *atn.* iddiaya girmek. *şǩimi şǩala mogaleni o ťorinu ǩavuli?* benimle osurma konusunda iddiaya girebilir misin?
- **ǩavuni** *atn.* armut türü.
- **ǩaybana**, **anderi**, **termaşi 1.** ölünün arkasında bıraktığı eşya, tereke. **2**. *Mec.* sahipsiz şey. 3. uğursuz şey. *3ad.* Termaşi.
- **ǩaixe** *ark.*, **m3xade** gerçek, gerçekte var olan, hayal dünyasına dair olmayan.
- **ǩazi** *xp.* baş örtüsü. (kay: xasan helimişi).
- **ǩazonli** *ark.,* **ǩazoni** xp. geniş yol, şose yol.
- **ǩaʒi** *vi.* tabak boyutlarında ağaçtan oyma, 5-10 cm derinliğinde kap.
- **ǩeǩle** *atn.* uzun, eğri, biçimsiz canlı.
- **ǩeladi** *ark.*, **ǯiladi** *atn.* ocaklık etrafında oturulan yer.
- **ǩele** *atn.* **1**. çocuk dilinde inek. **2**. inek çağırmada kullanılan bir ünlem. moxťi ǩele ǩele! gel inekçiğim gel.
- **Ǩele** *vi.,* **ǩale** *atn. 3ad.* Ǩale.
- **ǩençi** *atn.*, **ǩenǯi** *vi.* **1**. *atn.* kristâl ya da katı haldeki parçacık. *ǩençi şeçeri:* kristâl şeker. *Mcumu ǩençi:* kristâl haldeki tuz parçası. **2**. *vi. leriş ǩenǯi: "*diş" sarmısak. *ǩromiş ǩenǯi:* soğan kabuğu soyulduğunda içinden çıkan parçaların her biri. 3. Vi. *ar ǩenǯi şekeri:* bir tane "küp" şeker.
- **ǩeprepuna** *ark.*, **ǯep̌repuna** *atn.* kendir tarlası.
- **ǩepri** *ark.*, **ǯepri** *atn.* kendir. *Avlas ǩepri gupinams:* kendir seriyor.
- **ǩere** *atn.* her. *miti ǩere:* her kim. *soti ǩere:* her nereye. *muti ǩere i!* her ne yaparsan yap!
- **ǩeremuli** *ark.*, **ǩlemuri** *atn.* eski Laz evlerinde açık ateşte kazan vb. asmakta kullanılan çengelli demir zincir.
- **ǩeresuli** *ark.* giresun ilinin Lazca'ki adı.
- **ǩeri** *ark.*, **ǯeri** *atn.* arpa. *ǩeri mǯǩudi:* arpa ekmeği.
- **ǩerǩela** *atn.* eğri büğrü, biçimsiz, iki büklüm. *ǩerǩela puci:* eğri büğrü, iki büklüm inek.
- **ǩerǩeli** *atn.*, **ǩirǩeli, ǩiǩeli** *ark.* **1**. çember biçiminde, dairesel. *arabaşi ǩerǩeli:* arabanın direksiyonu. **2**. simit. *noğas ǩerǩeli gamaçaman:* çarşıda simit satıyorlar.
- **ǩerǩeťa** *ark.*, **ǩorǩida** *atn.*, **ǩorǯida** *arş.* **1**. sert ve çetin ceviz. bu cevizi kırmak ve içinden taneleri çıkarmak zordur. **2**. *arş.* memesi sert, meme deliği ince, sağması zor inekler için kullanılan bir tabir.
- **ǩeti xup̌eri** *ark.* burmalı tatlısı (yemek).
- **ǩetişimosa** *ark.* atmaca yakalamaya yarayan ve iki çubuk arasına gerilen ağ.
- **ǩeťi 1**. çubuk. **2**. oklava.
- **ǩibiçuli** *ark.* kupkuru.
- **ǩibironi** *xp.*, **ǩibroni 1**. dişli, dişi olan. **2**. dik kafalı, sert. ǩibroni nusa. sert ya da dik başlı gelin.
- **ǩibri oğvaǯu** *atn., not.* birine diş bilemek. *ǩibri vuğvaǯam:* ona diş biliyorum.
- **ǩibri oxiǯiyu** *ark.* dişleri gıcırdatmak.
- **ǩibri** *vi.*, **ǩibiri** *xp.* diş. *ǩibri duk3u:* dişi çürüdü. *ǩibri doǩore3xapu:* dişini saydırdı. *beres ǩibri gamvalen:* çocuğun dişi çıkıyor. *ǩibri eyuťroxu:* dişi kırıldı. *ǩibris keʒvalu:* dişine (soğuk, sıcak nedeniyle) ağrı girdi.
- **ǩibri ʒuna** *atn.*, **ǩibri ʒǩuni** *ark.* diş ağrısı. *Amseri ǩibri ʒunate nciri var maxenu:* diş ağrısından uyuyamadım.

- **ǩibruǩa** *atn.* dişlek.
- **ǩidi** *ark.*, **mǩudi** *atn.*, **ǩudi** *xp.* ağaçkakan.
- **ǩifoli** *ark.*, **p̌rifoli arş., p̌ifoli** *atn.* Tavuğun istenilen yere yumurtlamasını sağlamak için o yere konulan yumurta ya da yumurtaya benzer şey, fol.
- **p̌rifoli arş.** 3ad. ǩifoli.
- **Ǩiǩeli, ǩirǩeli** *ark.*, **ǩerǩeli** *atn.* simit.
- **ǩiǩi** çocuk dilinde diş. beres ǩiǩi gamuxt*ams:* çocuğun dişi çıkıyor.
- **ǩiǩili** *ark.* gaga, kuş gagası.
- **ǩiǩili bunʒi** *arş.* eğri tutamacı olan baston.
- **ǩiǩili elaʒamu** *arş.* çimlenmek, filiz vermek. ǩiǩili eliʒu: (tohum) çimlendi.
- **ǩiǩili p̌akşi** *vi.*, **nuǩup̌akşi** *atn.,* **ǩibirğula** *xp.* çapraz gaga kuşu.
- **ǩiǩina** *arş.* **1**. çengel. ǩiǩina komoǩuğu. çengeli taktı. 2. Savaş. 3. Lazlarda savaş tanrısı.
- **ǩiǩinaçxa**, **iǩinaçxa** atn.,xp., **taxaşxa** meg. salı günü. ǩiǩinaçxas mefťare. salı günü geleceğim.
- **ǩiǩiʒa**, **ǩiǩiliʒa** *atn.*, **ǩirǩola** *ark.* kıvırcık, kıvrık, bukle. *ǩiǩiʒa toma:* kıvırcık saç.
- **ǩila** *xp.*, **ǩola** *ark.*, **nǩola** *atn.* kilit, anahtar. ǩilate gen*ǩolu:* kilitle kilitledi.
- **ǩila** *xp.*, **nǩola** *atn.* kilit, anahtar.
- **ǩilavi** *atn.* **1**. kenar, uç. ǩilavis mo celagutu! kenarda durma! ǩilavi meçamu. uç vermek, ucunu iyice keskinleştirmek. **2**. bir işin yapılması için duyulan isteğin derecesi.
- **ǩimp̌iri** *vi. 3ad.* Ǩomp̌uri.
- **ǩim3xuli**, **ǩim3xuliǩi** *ark.*, **3em3xuli** *atn.* gürgen tohumu, gürgen yemişi. õ *3iprişe na dibğe ťu 3em3xulepe ma p̌ǩorobum ťi:* gürgenden dökülen yemişleri ben topluyordum.
- **ǩinçi** *vi.,* **qvinçi** *xp.* kuş. *ǩinçi obğe.* kuş yuvası.
- **ǩinçiǩali** atmacayı ağa çekmek için yem durumundaki kuşun bağlanarak konduruldugu yatay çubuk.
- **ǩinçǩaxi** *ark.*, **ǩaxi** *atn.* ispinoz kuşu.
- **ǩinʒili** *atn.*, **ǩlinʒi**, **ǩrinʒi** *ark.* **1**. arpa ve buğday gibi bitkilerin başaklarındaki iğneli kısım. **2**. saman çöpü. **3**. Klitoris, bızır. 4. Balık kılçığının ana dalı üzerinde bulunan, sağa sola açılan birbirine paralel uzantıların her biri. *Mxaşi ǩrinʒi:* kılçık uzantısı.
- **ǩirǩola** *ark.*, **ǩiǩiliʒa**, **ǩiǩiʒa** *atn.* kıvırcık. *ǩirǩola tomoni:* kıvırcık saçlı.
- **ǩirǩoleri** **1**. kıvrılmış, kıvrık, kıvrım. *ǩirǩoleri gza:* kırvrım kıvrım yol. **2**. kıvrılarak. ʒiʒila ǩiǩoleri ǩirǩoleri mulun: yılan kıvrıla kıvrıla geliyor.
- **ǩirza** *xp. 3ad.* ǩorza.
- **ondreʒe** *arş.* 3ad. ǩorza.
- **ǩiržili** *ark.*, **dirvana** *pon.*, **mç̌ipeştoroci** *xp.,* **ťoroci** *atn.* gökçe güvercin, kaya güvercini, üveyik kuşu.
- **ǩitxeri** okumuş, aydın.
- **ǩiti** parmak. ǩiti nuťroxu: parmağı kırıldı.
- **ǩiťabozi** *ark.* kayıkları karaya çekmek için kullanılan kalın halat.
- **ǩiťari** *ark.* "ǩuǩari'nin" ucundaki eğik kısım; çengel.
- **ǩiťo** **1**. Lazlarda bir şahıs adı. **2**. pazar'ın noxlamsu (yavuz) köyünde bir yer adı.
- **ǩivranʒa** *atn.* **1**. aksesuar. arabaşi ǩivranʒape var içoden. arabanın aksesuarları bitmiyor. **2**. şatafatlı, gösterişli. **3**. fantastik.
- **ǩiyiǩva** *xp.* arı kuşu.
- **ǩizi** *xp.*, **ǩuzi** kaşık. *ǩuzite meçams şerep̌ite eç̌opums:* kaşıkla verip kepçe ile alıyor.
- **ǩiʒi**, **ǩeʒi** mısır ekmeği pişirmek için kullanılan taştan tepsi.
- **ǩlantu**, **ker3ela** balık pulu.

- **ǩlexura** *ark.* sağı solu karıştıran, bir şeyler bulmak için etrafı didikleyen ya da kurcalayan (çocuk). *ǩlexura bere:* bir şeyler bulmak için etrafı didikleyen çocuk.
- **ǩlema** *atn.,* **ǩelema** *vi.* 1. Atn. üzerinde çok sayıda meyve bulunan küçük dal parçası, meyve salkımı. *a ǩlema m3xuli:* bir salkım armut. 2. Sarmısak için "diş". *Leri ǩelema:* bir "diş" sarmısak. 3. Xp. kabak iliği, hıyar iliği. *Qoqore ǩelema:* kabak iliği. *Şuǩa ǩelema:* hıyar iliği.
- **ǩlemuri** *atn.*, **ǩeremuli** *ark.* eski Laz evlerinde açık ateşte kazan vb. asmakta kullanılan çengelli zincir.
- **ǩlixa**, **ǩlexa**, **ǩalǩiťexa** *atn.* zayıf, cılız. ǩlixa kodosǩ*udu:* zayıf kaldı.
- **ǩlima** *ark.* **1**. ahının tutması. ǩlima çkimi dağodu. ahım tuttu. **2**. *arş.* günâh.
- **ǩlimeri** *atn.*, **ǩnimeri** *ark.* **1**. tutmuş, tutunmuş halde. xe ǩlimeri gulun: elini tutmuş geziyor. **2**. hastalık bulaşmış. msora ǩlim*eri:* uyuz bulaşmış.
- **ǩlimi ǩlimi golva** *atn., not.* telâş içinde dolaşmak. *ǩlimi ǩlimi gulun:* telâş içinde geziniyor.
- **ǩlinçxi** *atn.*, **ǩinçxi** *ark.* kendir sapı. *ǩlinçxi ğoberi:* kendir sapı ile yapılmış çit.
- **ǩlinʒi**, **ǩrinʒi** *ark.*, **ǩinʒili** *atn.* **1**. arpa ve buğday gibi bitkilerin başaklarındaki iğneli kısım. **2**. *mec.* klitoris, bızır. **3**. saman çöpü.
- **ǩloxo 1**. anaç tavuğun çıkardığı ses. **2**. anaç tavuk.
- **ǩo 1**. rica ve yalvarma bildiren ifadelerde kullanılan sonek. komomçiǩo. versen, verseydin, ne olur ver.
- **ǩo 2**. keşke, yeterki. *ǩo moxteǩes do muti var domaǯeťu:* keşke gelselerde bana birşey l lâzim değildi.
- **ǩobala** *ark.* meyvelerin henüz olgunlaşmadığı, ham olduğu dönem. uşǩuri ǩobalapes mot meʒilum. elmayı ham olduğu bir dönemde koparma.
- **ǩobo** *vi.*, **ğavri**, **ǩombo** *atn.* ham, olgunlaşmamış (meyve).
- **ǩoçi 1**. adam. *si ǩoçi var ore!* sen adam değilsin. **2**. insan. *hiǩu ǩoçi so orťu?* o kadar insan nerdeydi*?*
- **ǩoçi monta** *atn.*, **ǩoçi motali** *ark.* insan yavrusu, insanoğlu.
- **ǩoçineburi 1**. insanca, insanlara özgü. **2**. adamlara özgü.
- **ǩoçinoba** insanlık. ǩoçinoba çkar var u*ğun:* hiç insanlıktan nasibini almamış.
- **ǩoda 1**. *arş.* kalın tahta ile yapılan ara bölme. **2**. *atn.* avlu, etraf, çevre. **3**. *xp.* duvar.
- **ǩoda noşǩeri** *arş.* şaşkınlık, sitem bildiren bir tabir. sole mogalu, ǩoda noşǩ*eri:* nasıl oldu da gelebildin, duvara çizelim bir daha ne zaman geleceksin.
- **ǩodas lobca nobği** *arş., not.* söylenenleri umursamayanların bu durumlarını anlatmak için kullanılan bir söz.
- **ǩoderi 1**. etrafı çevrilmiş. **2**. inşa edilmiş. ağani ǩoderi oxori. yeni inşa edilmiş ev.
- **ǩofa 1**. hamsi kasası olarak da kullanılan bir tür kap. *ar ǩofa kapça epǯopare:* bir (kap) hamsi alacağım. 2. Şapşal, hiç birşeyden anlamayan.
- **Ǩofťe, ǩofťera** *atn.* **1.** anlama zorluğu çeken, duyduğunu akılda tutamayan, şapşal. 2. (kesici aletler için) körelmiş, kesiciliği kalmamış; kör. *ǩofťera arguni:* kör balta.
- **ǩoğoni**, **ǩoğona** *arş.* sivrisinek.
- **ǩoxa** *atn.*, **mǯoxa** *ark.*, **sťiṗo** *atn.* **1**. ekşi. ǩoxa mjalva. ekşi ayran. **2**. *arş.* ekşi üzüm suyu.
- **ǩoxlenga** *atn., mec.* büyük.
- **ǩoxlidi** midye.
- **ǩokfai**, **kokfali 1**.*arş.* yuvarlak çakıl taşı. **2**. *vi.* yumruk büyüklüğünde sarmısak, fındık vs. ezmeye yarayan yuvarlak taş.
- **Ǩoǩari** *xp.,* **ǩuǩari** *atn.* 1. ucunda çengel bulunan uzunca sopa. meyve toplarken dalları çekmeye yarar. 2. Xp. kara sabanın toprağı eşmeye yarayan eğri kısmı, kara saban.

- **ǩoǩarini** *xp.* kara boyunlu dalgıç kuşu.
- **ǩokiǯa** *ark.*, **ǩoǯiçi** *atn.*, **ǩorkiǯa** *arş.* boğmaca hastalığı. *bere ǩokiǯate doğuru:* çocuk boğmacadan öldü.
- **ǩoǩoba** **1**. kefal balığının büyüğü. **2**. *atn., mec.* duyma ve anlama zorluğu çeken.
- **ǩoǩoçitu** *atn.*, **oǩoçitu** *ark.* ortadan yarmak.
- **ǩoǩoçirderi** *atn.*, **oǩoçǩideri** *ark.* ortadan koparılmış, yırtık.
- **ǩoǩoçirdu** *atn.*, **oǩoçǩidu** *ark.* ortadan yırtmak, ortadan koparmak.
- **ǩoǩofťilu** *atn.* ortadan yırtmak, ortadan koparıp parçalamak.
- **ǩoǩogverdu** *atn.*, **oǩogverdu** *ark.* **1**. ortadan bölmek. **2**. ortadan bölünmek.
- **ǩoǩoğareri** *atn.*, **oǩoğareri** *ark.* **1**. ortasından çizilmiş, ortasında çizik olan. **2**. *mec.* dişilik organı.
- **ǩoǩoğaru** *atn.*, **oǩoğaru** *ark.* ortasından çizmek.
- **ǩoǩoxvalu** *atn.*, **oǩoxvalu** *ark.* **1**. bozmak. dulya ǩoǩoxu: işi bozdu. **2**. bozulmak. dulya ǩoǩixu: iş bozuldu.
- **ǩoǩoxvaťu** *atn.*, **oǩoxvaťu** *ark.* kemirip ortadan ayırmak.
- **ǩoǩoxveri** *atn.*, **oǩoxveri** *ark.* bozulmuş, bozuk. ǩoǩoxveri dulya. bozulmuş iş.
- **ǩoǩoǩvatu** *atn.*, **oǩoǩvatu** *ark.* ortadan kesmek.
- **ǩoǩolva** *atn.*, **oǩlva** *ark.* yarılmak. *oşǩendaşe ǩoǩolu:* ortadan yarıldı.
- **ǩoǩomǯalu** *atn.* ortadan lime lime ayırmak.
- **ǩoǩomǯeri** *atn.* ortadan lime lime ayrılmış olan.
- **ǩoǩonozi** . yırtıcı bir kuş. **2**. *mec.* başkan, reis. *oxori ǩoǩonozi:* evin reisi.
- **ǩoǩontxozu** *atn.*, **oǩontxozu** *ark.* iki ayrı örgü yapmak. toma ǩoǩuntxoz*ams:* saçını ikiye ayırıp örüyor.
- **ǩoǩon3xonu** *atn.*, **oǩoʒxunu** *ark.* saçı ortadan ayırmak.
- **ǩoǩopyati** pazar'ın aranaşi köyünde bir yer adı.
- **ǩoǩorobonkşi** *atn.* tek başına, kimsesiz.
- **ǩoǩortalu** *atn.*, **oǩoltu** *ark.* **1**. ayırmak. **2**. yarılmak, ortadan ayrılmak, ikiye bölünmek. zuğa ǩoǩvartu: deniz yarıldı. **3**. bölüp pay etmek.
- **ǩoǩorteri** *atn.*, **oǩolteri** *ark.* ayrılmış, yarılmış, bölünmüş.
- **ǩoǩoşǩoreri** *atn.*, **oǩoçǩoreri** *ark.* ortadan biçilmiş.
- **ǩoǩoşǩoru** *atn.*, **oǩoçǩoru** *ark.* ortadan biçmek.
- **ǩoǩoşǩvalu** *atn.* ortadan yarılmak (toprak). *leťa koǩvaşǩu:* toprak ortadan yarıldı. *zuğa koǩvaşǩu:* deniz yarıldı.
- **ǩoǩoşǩvalu** *atn.* ortadan yarılmak/ ayrılmak (toprak).
- **ǩoǩoşǩveri** *atn.* ortadan yarılmış (toprak).
- **ǩoǩoťaxinu** *atn.*, **oǩoťaxinu** *ark.* **1**. ortadan kırmak. **2**. Ortadan kendi kendine kırılmak.
- **ǩoǩoťaxu** *atn.*, **oǩoťaxu** *ark.* 1. ortadan kırmak, kırıp ortadan bölmek. **2**. Ortadan kırılmak.
- **ǩoǩoťi** *vi.*, **goroxi** *xp.*, **ǩoṗlesťi** *atn.* kesek, toprak keseği.
- **ǩoǩoťva3u** *atn.*, **oǩoťǩvaʒu** *ark.* ortadan çatlamak.
- **ǩoǩoťvaǯinu** *atn.*, **oǩoťǩva3inu** *ark.* ortadan çatlatmak, patlamak.
- **ǩoǩoveleri** *atn.*, **oǩoleri** *ark.* ortadan yarılmış.
- **ǩoǩovelu** *atn.*, **oǩolu** *ark.* ortadan ayrılmak.
- **ǩoǩoǯalu** *atn.*, **oǩoǯǩalu** *ark.* **1**. *atn.* ortadan yarmak/ayırmak. *dişǩa ǩoǩo3u:* odunu ortadan yardı. **2**. ortadan yarılmak/ayrılmak.
- **ǩoǩoǯelimeri** *atn.*, **oǩoǯǩomileri** *ark.* etrafa bakınarak.
- **ǩoǩoǯelimu** *atn.*, **oǩoǯǩomilu** *ark.* bakınmak. *ǩoǩiǯes:* bakınıyor, etrafa bakıyor.
- **ǩoǩoǯeri** *atn.*, **oǩoǯǩeri** *ark.* ortadan yarılmış, ayrılmış. ǩoǩoǯeri dişǩa. yarılmış odun.

- **ǩoǩoʒilu** *atn.*, **oǩoʒilu** *ark.* **1**. ortadan koparmak, ayırmak. ʒiʒila ǩoǩoʒi*lu:* yılanı ortadan kopardı. **2**. ortadan kopmak, ayrılmak.
- **ǩoǩvanç̌i** *ark.* yumuşak ekmek.
- **ǩolaǩidi** *ark.*, **ǩoraǩi, ǩuraǩidi** *xp.,* **ǩulaç̌idi** *atn.* yukarıdan aşağıya geçmeli, çengelli kapı sürgüsü. bir çeşit kapı kilidi.
- **ǩoli**, **nǩoli** *ark.*, **mǩoli** *atn.* çekirge. *mǩoli s ťeri nuǩap̌ams:* çekirge gibi zıplıyor.
- **ǩolo** *ark., **p̌riǩe*** *atn.* Acı (tat). *ǩolo şuǩa.* acı salatalık.
- **ǩoma**, **mǩoma** duman. *ma dobğura şuǩale oxori şǩimis ǩoma vat ex ťas:* ben öldükten sonra evimde duman tütmeyecek.
- **Ǩoma extimu/elva** duman tütmek.
- **ǩomandera** *atn.* özlem. *ǩomandera sǩanite oviç̌vi:* hasretinle yandım.
- **ǩomanderi** *atn.*, **gonç̌eleri** *ark.* özlemiş, özlem içinde olan.
- **ǩomoni** dumanlı.
- **ǩomp̌era** *arş.*, **noǩrop̌e** *atn.*, **ǩurǩa** *ark.*, **purca** taneleri alınmış mısır koçanı.
- **Ǩomp̌uri, ǩump̌uri** *atn.*, **ǩimp̌iri** *vi.*, **ǩurump̌i arş.** **1**. kabartı, şişik. **2**. Vi. Henüz oluşum döneminde olan meyve ya da sebze. *Şuǩaşi ǩump̌uri:* henüz oluşmuş hıyar. 3. Arş. Fide.
- **ǩonari** *ark.*, **şuǩuri** *atn.,* **ǩo**, **ǩu** kadar. *Ha ǩonari:* bu kadar. *Ha_ǩo/ha_ǩu:* bukadar.
- **ǩoncolozi** *atn.*, **ç̌oǩolozi** *ark.* **1**. bir deniz kuşu. **2**. *atn.* cadı.
- **ǩonç̌era** *atn.*, **oxokyura** *vi.*, **oxoç̌ǩura** *xp.*, **oxoç̌ura** *arş.* **1**. ev işlerinden sorumlu kadın. *oxorişi ǩonç̌era.* ev işlerinden sorumlu kadın. **2**. hamarat.
- **ǩonǩlo** *atn.* içi boş, kof (ağaçlar için).
- **ǩonǩoraxi** *xp.* **ǩuǩuraxi** *ark.*, **maťufi** *atn.* çok yaşlı, moruk.
- **ǩanǩuleʒi** *xp.* 1. "ǩremuli"nin kancalarının her biri. 2. "gudeli"yi dala asmaya yarayan ucu eğri ve kısa odun parçası. 3. Uzak Meyve dallarını çekmeye yarayan ucu eğri ve uzunca sopa. *3ad.* Ǩuǩari.
- **ǩonp̌p̌eri** *arş.* iri göz.
- **ǩopya** *atn.*, **ǩorǩola** *ark.* küçük baş hayvanların dışkısı.
- **ǩop̌a** *ark.*, **şerep̌i** *atn.* kepçe.
- **ǩop̌a** *atn.*, **ǩva** *ark.*, **qva** *xp.*, **va** *arş.* alın. *ǩop̌as hişo nunç̌aru ťu:* alnına öyle yazılmıştı.
- **ǩop̌ali** *atn.*, **ťoǩsiri** *xp.,* **ťoǩsari** *vi.* topuz; kendir ya da pamuk dövmede kullanılan topuz. *ǩop̌alite suleri yolums:* topuz ile kendir lifini dövüyor.
- **ťoǩsari** vi. 3ad. ǩop̌ali. ťoǩsiri
- **ǩop̌ela**, **ǩop̌eli** *vi.*, **mfila** *arş.* **1**. aslına benzemeyen. ǩop̌ela neži. aslına benzemeyen ceviz, piç ceviz. **2**. piç. ǩop̌ela b*ere:* piç çocuk.
- **ǩop̌idi 1**. ahşaptan kaba taslak yapılan kaşık ya da kepçe. **2**. küçük arı kovanı.
- **ǩop̌lesťi** *atn.*, **goroxi** *xp.*, **ǩoǩoťi** *vi.* **1**. toprak keseği, üzerinde bitki bulunmayan toprak parçası. **2**. *mec.* dazlak.
- **ǩop̌ruç̌a** *ark.*, **ǩop̌urç̌a** *arş.* **1**. tam gelişmemiş yamuk yumuk meyve. **2**. olması gereken yuvarlaklıkta olmayan.
- **ǩoraǩi** *xp.*, **ǩulaç̌idi** *atn.*, **ǩolaǩidi** *ark.* yukarıdan aşağıya geçmeli, kancalı kapı sürgüsü.
- **ǩorç̌a** *atn., mec.* işe yaramaz. *ǩorç̌a arguni:* işe yaramaz durumdaki balta.
- **ǩorenç̌a** *arş.* çakı.
- **ǩoreri** bağlı, bağlanmış. xe ǩoreri kovore, muti var maxenen. elim bağlı, birşey yapamıyorum.
- **ǩoreʒxeri** *atn.*, **ǩoroʒxeri** *ark.* sayılmış. *Şoronepe ağani ǩore3xeri or ťes:* koyunlar yeni sayılmış idi.
- **ǩorğoni**, **ǩoğoni** *ark.*, **mp̌iri** *atn.*, **ǩoğona** *arş.* sivri sinek.
- **ǩorǩida** *atn.*, **ǩerǩeťa** *ark.,* **ǩorç̌ida** *arş.* cevizin zor kırılanı, çetin ceviz.

- **ǩorǩola** *ark.*, **ǩop̌ia** *atn.* küçük baş hayvanların dışkısı.
- **ǩorǩot̆i** *atn.*, **de3i** *ark.*, **de3a** *xp.* muhallebi. berek ǩorǩot̆i imxos. çocuk muhallebi yiyor.
- **ǩoroberi** toplanmış, devşirilmiş, devşirme. hikele hakele ǩorob*eri:* ordan burdan toplanmış.
- **ǩoreʒxala 1**. Ağıt esnasında ölen kişinin meziyetleri, beklentileri, acıları, korkuları kısaca o kişi hakkında birçok şeyi anlatan sıralı sözler. **2**. Matematikte Sayı. *majurani ǩore3xala:* ikinci sayı.
- **ǩorza 1.** denizin dibinde halatların birbirine dolanmasına verilen ad. 2. Lahana ezmek için kullanılan altı genişçe bir tür tahta spatula. 3. Vi. Mısır koçanı.
- **ǩoşkolva** *atn.*, **goşolva** *ark.* arasından geçmek. *oşǩendaşe koşkulun:* aradan geçiyor.
- **ǩoşǩabalu** *atn.*, **goşabalu** *ark.* araya (sıvılar için) dökmek.
- **ǩoşǩacineri** *atn.*, **goşacineri** *ark.* araya yatmış, araya devirilmiş, arasına yıkılmış.
- **ǩoşǩacinu** *atn.*, **goşacinu** *ark.* **1**. araya yatmak. **2**. araya yatırmak. **3**. araya devirmek, araya yıkmak.
- **ǩoşǩaçvalu** *atn.* arayı açmak, aralamak.
- **ǩoşǩaç̌aderi** *atn.*, **goşaç̌ǩaderi** *ark.* araya çakılmış.
- **ǩoşǩaç̌adu** *atn.*, **goşaç̌ǩadu** *ark.* araya çakmak.
- **ǩoşǩaç̌irdu** *atn.*, **goşaç̌ǩidu** *ark.* arasından, arasını yırtmak, koparmak.
- **ǩoşǩaç̌opu** *atn.*, **goşaç̌opu** *ark.* arada yakalamak.
- **ǩoşǩadagu** *atn.*, **goşadagu** *ark.* arasını çentmek, araya çentik açmak.
- **ǩoşǩadgalu** *atn.*, **goşadgalu** *ark.* arasına koymak, arasına yerleştirmek.
- **ǩoşǩadgeri** *atn.*, **goşadgeri** *ark.* arasına (ayakları üzerinde) konmuş olan, yerleştirilmiş olan.
- **ǩoşǩadginu** *atn.*, **goşadginu** *ark.* **1**. arada durdurmak. **2**. arada dikilmek.
- **ǩoşǩadvalu** *atn.*, **goşadvalu** *ark.* arasına koymak, arasından geçirmek.
- **ǩoşǩadveri** *atn.*, **goşadveri** *ark.* arasına konmuş olan, arasından geçirilmiş olan.
- **ǩoşǩagutinu** *atn.*, **goşadgitinu** *ark.* arada (canlılar için) durmak.
- **ǩoşǩağalu** *atn.* aradan gözükmek, tek tük gözükmek.
- **ǩoşǩağmaleri** *atn.*, **goşağeri** *ark.* seçilmiş, arasından seçilmiş.
- **ǩoşǩağmalu** *atn.*, **goşağmalu** *ark.* seçmek, ayıklamak.
- **ǩoşǩaxedu** *atn.*, **goşaxedu** *ark.* araya oturmak.
- **ǩoşǩaxelu** *atn.* arasını öpmek.
- **ǩoşǩaxorxu** *atn.*, **goşaxoxu** *ark.* arasını budamak.
- **ǩoşǩaxuneri** *atn.*, **goşaxuneri** *ark.* araya oturtulmuş.
- **ǩoşǩaxunu** *atn.*, **goşaxunu** *ark.* arasına oturtmak.
- **ǩoşǩaxvat̆eri** *atn.*, **goşaxvat̆eri** *ark.* arası kemirilmiş.
- **ǩoşǩaxvat̆u** *atn.*, **goşaxvat̆u** *ark.* arasını kemirmek.
- **ǩoşǩaǩaçeri** *atn.*, **goşakaçeri** *ark.* **1**. arada tutulmuş. **2**. araya sıkışmış.
- **ǩoşǩaǩaçu** *atn.*, **goşakaçu** *ark.* **1**. arada tutmak. **2**. araya sıkışmak.
- **ǩoşǩaǩitxu** *atn.*, **goşaǩitxu** *ark.* soruşturmak, ona buna sormak.
- **ǩoşǩaǩoderi** *atn.*, **goşaǩoderi** *ark.* arada inşa edilmiş.
- **ǩoşǩaǩodu** *atn.*, **goşaǩodu** *ark.* araya inşa etmek.
- **ǩoşǩaǩoru** *atn.*, **goşaǩoru** *ark.* araya bağlamak.
- **ǩoşǩaǩvateri** *atn.*, **goşaǩvateri** *ark.* arasından kesilmiş.
- **ǩoşǩaǩvat̆u** *atn.*, **goşaǩvatu** *ark.* aradan kesmek.
- **ǩoşǩançanu** *atn.*, **goşançanu** *ark.* arada bitmek, oluşmak.
- **ǩoşǩanç̌alu** *atn.*, **goşanç̌alu** *ark.* aradan sarkıtmak.
- **ǩoşǩantxalu** *atn.*, **goşantxalu** *ark.* paldır küldür araya düşmek, dalmak.
- **ǩoşǩant̆aleri** *atn.*, **goşant̆aleri** *ark.* araya karışmış.

- **k̆oşk̆ant̆alu** *atn.*, **goşant̆alu** *ark.* **1**. araya katılmak. **2**. araya katmak.
- **k̆oşk̆arçalu** *atn.*, **goşarçalu** *ark.* araya sermek.
- **k̆oşk̆arçeri** *atn.*, **goşarçeri** *ark.* araya serilmiş.
- **k̆oşk̆ast̆ulinu** *atn.*, **goşastvinu** *ark.* araya kaydırmak, aradan kaydırmak.
- **k̆oşk̆ast̆valu** *atn.*, **goşastvalu** *ark.* aradan kaymak.
- **k̆oşk̆asvalu** *atn.*, **goşasvalu** *ark.* arasına sürmek.
- **k̆oşk̆asvaru** *atn.*, **goşasvaru** *ark.* araya dizmek, araya sıralamak.
- **k̆oşk̆asveri** *atn.*, **goşasveri** *ark.* araya sürülmüş olan.
- **k̆oşk̆aşk̆omu** *atn.*, **goşaç̌k̆omu** *ark.* arasını yemek, aradan yemek.
- **k̆oşk̆aşk̆valu** *atn.*, **goşaşkvalu** *ark.* arasından geçirmek.
- **k̆oşk̆ataneri** *atn.*, **goşataneri** *ark.* arası ışıklandırılmış olan.
- **k̆oşk̆atanu** *atn.*, **goşatanu** *ark.* arayı ışıklandırmak.
- **k̆oşk̆atoru** *atn.*, **goşatoru** *ark.* **1**. aradan çekip almak. **2**. arasından sürüklemek, çekmek.
- **k̆oşk̆at̆axeri** *atn.*, **goşat̆axeri** *ark.* arasından kırılmış olan.
- **k̆oşk̆at̆axineri** *atn.*, **goşat̆axineri** *ark.* arası küçük darbelerle kırılmış olan.
- **k̆oşk̆at̆axinu** *atn.*, **goşat̆axinu** *ark.* arasını küçük darbelerle kırmak.
- **k̆oşk̆at̆axu** *atn.*, **goşat̆axu** *ark.* arasını kırmak.
- **k̆oşk̆at̆oçu** *atn.*, **goşat̆k̆oçu** *ark.* araya fırlatmak, arasına atmak.
- **k̆oşk̆avelu** *atn.*, **goşolva** *ark.* araya, arasına düşmek,
- **k̆oşk̆aonu** *atn.*, **goşaonu** *ark.* **1**. bir canlıyı aradan geçirmek. *pucepe oşk̆endaşe xoci kok̆oşkoviyoni.* ineklerin arasından okùzü geçirdim. **2**. canlılar arasında seçim yapmak. *ar bozo k̆ok̆oşkovuyoni.* bir kızı seçtim.
- **k̆oşk̆azitu** *atn.*, **goşatkvalu** *ark.* ortaya laf atmak, ortaya söylemek.
- **k̆oşk̆aʒonu** *atn.*, **goşaʒonu** *ark.* **1**. araya sokulmak, araya sıkışmak. **2**. arasına saplamak.
- **k̆oşk̆aǯalu** *atn.*, **goşaǯk̆alu** *ark.* arasından sökmek.
- **k̆oşk̆aǯelimu** *atn.*, **goşaǯk̆omilu** *ark.* araya bakmak, içine bakmak.
- **k̆oşk̆aǯeri** *atn.*, **goşaǯk̆eri** *ark.* aradan sökülmüş olan.
- **k̆oşk̆aǯopxeri** *atn.*, **goşaǯopxeri** *ark.* **1**. *atn.* araya inşa edilmiş olan. **2**. *ark.* arasına dekore edilmiş.
- **k̆oşk̆aǯopxu** *atn.*, **goşaǯopxu** *ark.* **1**. arasına yapmak, inşa etmek. **2**. arasına dekore etmek.
- **k̆ot̆na**, **p̆ark̆i** bakla badıcı.
- **k̆ot̆oxa** **1**. topaç. **2**. *mec. çxindi k̆o t̆oxa:* topaç gibi burnu olan.
- **k̆ot̆ola** *vi.*, **k̆ot̆ula** *atn.* ense.
- **k̆ot̆ori** *atn.* katı haldeki dışkı.
- **k̆ot̆ula** *atn.*, **k̆ut̆ula** *arş.*, **k̆ot̆ola** *ark.* ense. k̆ot̆ula aži*yen:* ensesi görünüyor.
- **k̆ovidi** kaya balığının küçüğü.
- **k̆oǯiç̌i** *atn.*, **k̆ok̆iǯa** *ark.*, **k̆ork̆iǯa** *arş.* boğmaca hastalığı. *k̆o ǯiç̌i mak̆nu:* boğmaca hastalığına yakalandım.
- **k̆oǯobalu** *atn.*, **goǯobalu** *ark.* önüne dökmek (sıvı). *ǯk̆ari kok̆o ǯomibu:* suyu önüme döktü.
- **k̆oǯobalu** *atn.*, **goǯok̆idu** *ark.* **1**. asmak. *coğori ncas kok̆o ǯobu:* köpeği ağaca astı. **2**. asılmak. *arabaşi k̆ap̆ulas k̆o ǯibu:* arabanın arkasına asıldı.
- **k̆oǯobğalu** *atn.*, **goǯobğalu** *ark.* **1**. önüne dökmek. *xvi t̆i xva t̆ape kok̆oʒomibğu:* kıvır zıvırları önüme döktü. **2**. *mec.* eski şeyleri hatırlamak. *ǯoxles na mağodupe kok̆oʒomabğu:* geçmişte yaşadıklarım önüme döküldü, onları hatırladım. **3**. *mec.* hatırlatmak.

- **ǩoʒocibalu** *atn.*, **goʒoncupalu** *ark.* önünden kapmak, çabuk davranıp önünden kapmak. *himuk eçopaseťu ma ǩoʒovucibali:* o alacaktı ben önünden kaptım.
- **ǩoʒocinu** *atn.*, **goʒocinu** *ark.* **1**. önüne yatmak. **2**. önüne yatırmak. **3**. önüne devirmek, önüne yıkmak.
- **ǩoʒoçxalu** *atn.*, **goʒoçxalu** *ark.* altını yıkamak.
- **ǩoʒoçirdu** *atn.*, **goʒoçǩidu** *ark.* **1**. alt kısmını koparmak. **2**. alt kısmı kopmak.
- **ǩoʒoçvalu** *atn.*, **goʒoçvalu** *ark.* **1**. alt kısmını yakmak. **2**. alt kısmı yanmak.
- **ǩoʒodagu** *atn.*, **goʒodagu** *ark.* ön kısmını kesmek, çentmek.
- **ǩoʒodgalu** *atn.*, **goʒodgalu** *ark.* (ayakları üzerinde) önüne koymak.
- **ǩoʒodginu** *atn.*, **goʒodginu** *ark.* önünde durdurmak, durmak, önüne dikmek, dikilmek.
- **ǩoʒodvalu** *atn.*, **goʒodvalu** *ark.* önüne koymak.
- **ǩoʒodvalu** *atn.*, **goʒodvalu** *ark.* önüne koymak.
- **ǩoʒogutinu** *atn.*, **goʒadgitu** *ark.* önünde durmak. mo ǩoʒomigutu: önümde durma.
- **ǩoʒoğmalu** *atn.*, **goʒoğmalu, goʒomalu** *ark.* önünden uzaklaştırmak. toli şǩimi ʒoxleşe ǩoʒiği. gözümün önünden uzaklaştır.
- **ǩoʒoğvaru** *atn.*, **goʒoşuvu** *ark.,* **goʒoşuu** vi. **1**. ön tarafı ıslanmak, belden aşağı ıslanmak. *livadis amafťi do ǩoʒoviğvari:* tarlaya girdim de önüm ıslandı. **2**. ön tarafını ıslatmak. **3**. altı-dibi ıslanmak.
- **ǩoʒoxaǩaru** *atn.*, **goʒoxaǩaru** *ark.* **1**. önünü ya da altını kazımak. **2**. *vi.* metalleri çizmek. 3. Metallerin çizilmesi.
- **ǩoʒoxedu** *atn.*, **goʒaxedu** *ark.* önüne, dibinde oturmak.
- **ǩoʒoxombu** *atn.*, **goʒoxombu** *ark.* altı kurumak.
- **ǩoʒoxorxeri** *atn.*, **goʒoxoxeri** *ark.* altı budanmış.
- **ǩoʒoxorxu** *atn.*, **goʒoxoxu** *ark.* altını-dibini budamak.
- **ǩoʒoxunu** *atn.*, **goʒoxunu** *ark.* önüne-dibine oturtmak. bere koǩoʒixunu. çocuğu önüne oturttu.
- **ǩoʒoxuťoru** *atn.* altını ya da önünü kesmek, traş etmek (saç ve kıl için).
- **ǩoʒoxvalu** *atn.*, **goʒoxvalu** *ark.* önünü ya da altını küremek.
- **ǩoʒoxvaťeri** *atn.*, **goʒoxvaťeri** *ark.* altı-dibi kemirilmiş.
- **ǩoʒoxvaťu** *atn.*, **goʒoxvaťu** *ark.* altını-dibini kemirmek.
- **ǩoʒojguru** *atn.* **1**. ön tarafını yakmak. **2**. ön tarafı yanmak.
- **ǩoʒoklimu** *atn.*, **goʒokvinu** *ark.* ön tarafta bulunan bitkileri kesmek suretiyle temizlemek.
- **ǩoʒokorinu** *atn.*, **goʒokorinu** *ark.* **1**. altını soğutmak. **2**. altı soğumak.
- **ǩoʒokoru** *atn.*, **goʒokoru** *ark.* **1**. altı soğumak. **2**. altını soğutmak.
- **ǩoʒokosu** *atn.*, **goʒokosu** *ark.* **1**. ön tarafını süpürmek. **2**. *mec.* suçu kendinden uzaklaştırmak.
- **ǩoʒoǩanu** *atn.*, **goʒonǩanu** *ark.* **1**. asıp salındırmak. **2**. asılıp salınmak.
- **ǩoʒoǩilu** *atn.*, **goʒoilu** *ark.,* **goʒoqilu xp.** alt taraftan vurmak (ayaklarından vurmak gibi).
- **ǩoʒoǩoru** *atn.*, **goʒoǩoru** *ark.* **1**. önüne bağlamak. **2**. önüne bağlanmak.
- **ǩoʒoǩvatu** *atn.*, **goƷoǩvatu** *ark.* ön tarafını kesmek.
- **ǩoʒokƷalu** *atn.*, **goʒokʒalu** *ark.* alt tarafı çürümek.
- **ǩoʒolva atn**., **goʒolva** *vi.,* **goʒoxtimu** ark. çekip gitmek, uzaklaşmak. *ǩoƷoxťi hakele:* çek git buradan, defol git buradan.
- **goʒolva** *vi. 3ad.* ǩoʒolva.
- **ǩoʒomturu** *atn.*, **goʒokturu** *ark.* alt tarafını değiştirmek.
- **ǩoʒonçalu** *atn.*, **goʒoǩidu** *ark.* **1**. asmak. **2**. asılmak.
- **ǩoʒontxapu 1**. ön tarafına düşmek. **2**. *mec.* yardım isteme amacıyla birine baş vurmak. ar derdi ayas ma ǩoʒomantxen. bir derdi olunca benden yardım istiyor.

- **ǩoʒopatxeri** alt-ön-aşağı tarafı silkelenmiş. *pili ťas mťu ťa ǩoʒopatxeri var orťui dişǩa var adven.* sobanın altından kül temizlenmedimi (altı silkelenmedimi) odun ateş almıyor.
- **ǩoʒopatxu** ön-alt-aşağı tarafını silkelemek. gresťaşe na gamiğu caris mťuťa ǩoʒupatxu: ‘gresťa’dan çıkardığı ekmeğin altını silkeledi (külden temizlemek için).
- **ǩoʒop̌oťa**, **ǩoʒop̌orťa** *atn.*, **goʒobuda** *ark.* hem içe hem de dışa doğru açılan kısa kapı.
- **ǩoʒorçalu** *atn.*, **goʒorçalu** *ark.* önüne sermek.
- **ǩoʒosǩuru** *atn.*, **goʒoskuru** *ark.* **1**. altı kurumak. **2**. altını kurutmak.
- **ǩoʒosťulinu** *atn.*, **goʒostvinu** *ark.* dip tarafından kaydırmak.
- **ǩoʒosťvalu** *atn.*, **goʒostvalu** *ark.* önünden kaymak.
- **ǩoʒoşǩomu** *atn.*, **goʒoç̌ǩomu** *ark.* önünü yemek, önündekini yemek.
- **ǩoʒoşǩoru** *atn.*, **goʒoç̌ǩoru** *ark.* önünü biçmek, aşağısını biçmek.
- **ǩoʒoşǩvalu** *atn.*, **goʒonťroʒu** *ark.* **1**. ön-alttan toprağın kayması durumu.
- **ǩoʒoşǩvalu** *atn.*, **goʒoşkvalu** *ark.* **2**. uzaklaştırmak. orťu svaşe ǩoʒo*şǩu:* olduğu yerden uzaklaştırdı.
- **ǩoʒotanu** *atn.*, **goʒotanu** *ark.* altını aydınlatmak.
- **ǩoʒotfala** *atn.*, **goʒaǩorale** *ark.*, **foťa** peştemal. belden aşağı takılır.
- **ǩoʒotfaleri** *atn.*, **goʒotferi** *ark.* önüne serilmiş, önü kapatılmış.
- **ǩoʒotfalu** *atn.*, **goʒotfalu** *ark.* ön tarafını kapamak, örtmek.
- **ǩoʒotoru** *atn.*, **goʒotoru** *ark.* **1**. önünden çekip almak. **2**. tetiği çekmek. **3**. önünden çekmek, sürüklemek.
- **ǩoʒoťaxeri** *atn.*, **goʒaťaxeri** *ark.* altı kırılmış.
- **ǩoʒoťaxu** *atn.*, **goʒoťaxu** *ark.* altını-dibini kırmak. ǩuçxe ǩoʒuťaxu: ayağını kırdı.
- **ǩoʒoťoberi** *atn.*, **goʒaťǩoberi** *ark.* **1**. gizlice. **2**. gizleyerek.
- **ǩoʒoťobineri** *atn.*, **goʒaťǩobineri** *ark.* **1**. gizlenmiş. **2**. gizlenerek.
- **ǩoʒoťobu** *atn.*, **goʒoťǩobinu** *ark.* geçici olarak gizlenmek, saklanmak. *beres ǩoʒuťobu:* çocuktan geçici olarak gizlendi.
- **ǩoʒoťoçu** *atn.*, **goʒoťǩoçu** *ark.* **1**. önüne fırlatmak, atmak. **2**. kendini olduğu yere koyvermek.
- **ǩoʒoťoloberi** *atn.*, **goʒaşuveri** *ark.,* **goʒaşueri** *vi.* önü ıslanmış, sırılsıklam olmuş.
- **ǩoʒoťolobu** *atn.*, **goʒaşuvu** *ark.,* **goʒoşuu** *vi.* önü ya da aşağısı sırılsıklam olmak, ıslanmak.
- **ǩoʒoťroxu** *atn.*, **goʒoťroxu** *ark.* altı-dibi kırılmak.
- **ǩoʒovelu** *atn.*, **goʒolu** *ark.* ön-alt-dip tarafı kopmak.
- **ǩoʒoyinu** *atn.*, **goʒoyinu** *ark.* peydahlamak. ar ǩopela koǩoʒiyinu: bir piç peydahladı.
- **ǩoʒoyonu** *atn.*, **goʒoyonu** *ark.* önünden alıp (canlılar için) götürmek, uzaklaştırmak. bere hakele ǩoʒiyoni. çocuğu burdan uzaklaştır.
- **ǩoʒozdalu** *atn.*, **goʒozdalu** *ark.* **1**. geri durmak, çekilmek. **2**. *mec.* çekinmek, geri durmak. oncğorete koʒizden. utancından geri duruyor.
- **ǩoʒozgvalu** *atn.*, **goʒožgvalu** *ark.* alt-ön tarafına sıçmak.
- **ǩoʒoʒalu** *atn.*, **goʒoʒǩalu** *ark.* dibini-altını çekmek, sökmek. ǩodas ǩoʒuʒ*ams:* duvarın altını söküyor.
- **ǩoʒoʒelimu** *atn.*, **goʒoʒǩomilu** *ark.* önüne bakmak. ǩoʒidu do ǩoʒoʒes: önüne koyup bakıyor.
- **ǩrima** *xp.*, **ťişuça** *atn.*, **bedui** *xp.,* **ǩlima** *arş.* zavallı. *ǩrima bozo.* zavallı kız.
- **ǩromi goşǩoru** *atn., mec.* kandırmaya çalışmak. ma ǩromi gomoşǩoray. beni kandırmaya çalışıyor.
- **ǩromi** soğan. *caris ǩromi eluşǩomams:* ekmeğin yanında soğan yiyor.
- **ǩrosta** *ark.*, **çosťe** *atn.*, **çostra** *arş.* bileği taşı.
- **ǩuçxe** ayak. *Ǩuçxe aʒunen:* ayağı ağrıyor. *ǩuçxe ç̌unç̌u/ ǩuçxe ťeťel:* çıplak ayak.

- **ǩuçxe eǩondvalu** *arş.* ayağı çok üşümek.
- **ǩuçxe magzale** *atn.* yeni yürüyen çocuk.
- **ǩuçxe modvala** *atn.*, **modvalu** *ark.* ayakkabı.
- **ǩuçxe mozdalu** *arş., not.* **1**. ayağı kesilmek, sürekli gidilen bir yere gitmez olmak. **2**. ayağını kesmek, sürekli gidilen bir yere gitmemek. *ǩuçxe mobuzdi:* ayağını kestim, gitmez kıldım.
- **ǩuçxe omç̆valu** *arş.* yavaş yürürken birden hızlanmak. *ǩuçxe umç̆uy:* ayakları onu hızlandırıyor, hızlı yürütüyor.
- **ǩuçxe tava** *atn.*, **ǩuçxektala** *ark.* yeni evli gelinin üç gün sonra baba evine kocasıyla birlikte gitmesi durumu.
- **ǩuçxe ťenťeli** *ark.*, **nʒxuǩu** *atn.* yalın ayak, çıplak ayak.
- **ǩuçxeşťabu** *vi.*, **lança** ayağın altı, taban.
- **ǩuçxete** yayan. *ǩuçxete noğaşa kocex ťu:* yayan çarşıya indi.
- **ǩudeli eǯokotu** "korkudan kuyruğunu, çekmek; kuyruğunu altına alma." anlamında bir deyim.
- **ǩudeli** kuyruk. *ǩudeli paxva.* çok tüylü kuyruğu olan.
- **ǩudelkanapo** *ark.* uzun kuyruklu, sürekli kuyruklarını sallamasıyla tanınan bir kuş türü; kuyruk sallayan.
- **ǩufi** (<*pon.* kufo) çok gizli saklamak.
- **ǩuxi** *ark.* mısır fidanını kemiren bir böcek.
- **ǩuxna** *arş.* sürekli öksüren, hasta, yaşlı.
- **ǩukumboli** yabani soğan (bitki türü).
- **ǩuǩma mʒxuli** yapısı güğüme benzer bir armut türü.
- **ǩuǩma**, **ǩuǩuma** güğüm.
- **ǩuǩmina** ibrik, küçük güğüm.
- **ǩuǩu** guguk kuşu.
- **ǩuǩu** *atn.*, **ǩamç̆up̌ali** *xp.*, **oťobinuşi** *arş.* saklambaç oyunu.
- **ǩuǩu p̌osǩia** *atn.* pırasaya benzer, dar yapraklı, kökünde soğancığı olan, güneş alan iç kesimlerdeki yüksek yamaçlarda yetişen ve hamsili yemeklere katılan bir bitki. guguk kuşunun ötüş zamanlarında yetiştiği için bu isimle anılır.
- **ǩuǩuda** *ark.* **kudi** *arş.* tavuk gibi hayvanların başında bulunan aykırı tüy, sorguç.
- **ǩuǩufi** fesin üstündeki tepecik, püskül.
- **ǩuǩuǩşi** *ark.*, **ǩuǩuni** *arş.*, **p̌up̌uǩşi** *vi.* şişik. tis ǩuǩuǩşi ex*teri:* başında şiş çıkmış.
- **ǩuǩula** *atn.* maşa olarak kullanılan ucu eğri demir parçası.
- **ǩuǩulina** *xp.* karabatak kuşu.
- **ǩuǩunʒi** *atn.*, **ǩurump̌i** *arş.*, **ǩump̌uri, ǩimp̌iri** *vi.***, çurump̌i** *ark.* **1**. tomurcuk. *mbuli mşkvelapek ǨuǨun3i kogamiğes:* kiraz fidanları tomurcuk çıkardı. **2**. Ark. Filiz, sürgün. 3. *arş.* fide.
- **ǩuǩuťi** *vi.*, **p̌uťula** *atn.* çolak.
- **ǩulağuzi** oğul verme döneminde arıların kendilerine uygun kovan bulmak için ağaçlarda kurulu olan boş kovanlara gidip etrafında dolanması. p̌uťucik ǩulağuzi var meçu. arılar kılavuz vermedi.
- **ǩulani** *xp.*, **bozo** *ark.*, **bozomota** *atn.*, **bozonta arş.** kız. *ar ǩulani var ren i?* bir kız yok mu*?* 3ad. Bozo.
- **ǩule** *atn.*, **kule** *ark.* (<uǩule) _den/dan sonra. *himuşi ǩule:* ondan sonra. yemaşi ǩule: öğleden sonra.
- **ǩule**, **mǩule** kısa. *ǩule ǩoçi:* kısa adam.
- **ǩuli** *atn.*, **ťaťa** *vi.*, **oržo** *ark.*, **troni** *xp.* iskemle. ǩulis x*es:* iskemlede oturuyor.
- **ǩulunci** *atn.* (<*tur.* kulunç) **1**. boyun. **2**. boyun ağrısı.
- **ǩumbi** *ark.*, **mǯola** *atn.* kurum. *ǩumbi doǩoru.* kurum bağladı.

- **ǩompǩuri** 1. vucudun her tarafında çıkabilen ve bazan kalıcı olabilen şişik ya da kabarcık. *tis ǩumpǩuri kogamvalu:* başında şişik çıktı. 2. kabarcık, *3ad.* Ǩuǩun3i.
- **Ǩumuleri, ǩumoleri** yığılmış, yığın yapılmış, tepelenmiş, yığın halinde. *ǩumuleri nçayi:* yığın yapılmış çay.
- **ǩumuli** yığın. *Lazu ťepe ǩumuli doyes:* mısırları yığın yaptılar.
- **ǩunçuli** *arş.* **1**. kuru otu yığın yapmadan bir araya toplamak. **2**. öbek
- **ǩundi** bok, dışkı. *ǩundi mçxiǩule:* bok karıştırıcı. *ǩundi mşǩomule:* pislik yiyici.
- **ǩundyayi** atn. **ǩuncari** arş. boka bulanmış/bulaşmış, boklu. *mundi ǩundoni.* kıçı boklu.
- **ǩundoni** içinde bok ihtiva eden.
- **ǩundura, gyucuği** vi. şubat ayı.
- **ǩunǩuli**, **ǩuǩula** *atn.* ucu eğri çubuk. demirden olanı maşa olarak kullanılır.
- **ǩunʒuli** *ark.,* **ʒungi** vj., **ťiťili** atn. Tepe noktası, en üst nokta. *ncaş ǩunʒuli:* ağacın tepesi.
- **Ǩunʒuli** *ark.* 1. Uç noktası. *Bigaşi ǩunʒuli:* sopanın ucu. 2. Zirve, doruk. *Germaşi ǩunʒuli:* dağın doruğu/zirvesi. 3. Sivri uç. *çxindi ǩunʒuli:* sivri burun.
- **ǩurada** *atn.* ıskartaya çıkmış, işe yaramaz. *him muyan*, *kurada:* o nedir, işe yaramaz bir şey.
- **ǩuraderi** *atn.* parçalanmış. *ǩuraderi dişǩa.* parçalanmış odun.
- **ǩurǩa** *ark.*, **noǩroǧe** *atn.*, **ǩompǩera** *arş.,* **purca** mısır koçanında taneleri alındıktan sonra geriye kalan kısım.
- **ǩurta** kadın donu.
- **ǩurta mtoru** *atn., not.* donunu yerinde tutamayacak kadar beceriksiz, pasaklı olan.
- **ǩurumǧi** *arş. 3ad.* Ǩuǩun3i.
- **ǩurʒi** yaprağın sapı, odun kısmı.
- **ǩusǩuli** *atn.*, **zingiri** *ark.* kuyruk sokumu, uca.
- **ǩusǧi** *atn.* uç nokta, kenar. *oxori ǩusǧis celaren.* ev kenarda duruyor.
- **ǩuťavi**, **ǩuťa** , **laǩoťi** *ark.* köpek yavrusu.
- **ǩuťťuni**, **nure** *arş.*, **uca**, **metu** *atn.*, **ndura** sağır.
- **ǩuťu** *ark.*, **bibili** *atn.* çocuk dilinde penis.
- **ǩuťumzumu** *ark.*, **olemzumale** *atn.* **1**. penis ölçücü. **2**. yeşil renkli, kırkayağa benzer bir böcek.
- **ǩuzi** *vi.*, ǩizi *xp.* kaşık.
- **ǩu3xu** uyanık olma durumu. bere ǩu3xu miyonun. çocuğum uyanık (uykuda değil).
- **ǩvacala** *ark.*, **ǩaǩaloni** *atn.* büyük testisli. ǩvacala xoci. büyük testisli öküz.
- **ǩvaci** *ark.*, **ǩaǩali** *atn.*, **vaci** *arş.* testis.
- **ǩvaconi** *ark.*, **ǩaǩaloni** *atn.* **1**. taşaklı. **2**. *mec.* ǩvaconi ǩoçi: taşaklı adam, yiğit adam.
- **ǩvai**, **ǩvari** *arş.* **1**. *atn.* pide şeklinde mayasız ekmek. **2**. *ark.* hamur parçası.
- **ǩvaiş doǩaçinu** *ark.* yemin etmek, ekmeğin kutsallığı üzerine yemin etmek. ǩvai kodiǩaçu. ekmeğin kutsallığı üzerine yemin etti.
- **ǩvali gelaçǩoreri** *vi.* peynirden yapılan bir tür muhlama.
- **ǩvali**, **nǩvali** *ark.*, **qvali** *xp.*, **vali** *arş.* peynir.
- **ǩvaneri** *atn.* tatmin edilmiş, tatlandırılmış. ʒiǩarate ǩvaneri vore. sigara ile tatmin edilmiş durumdayım.
- **ǩvan3a**, **ǩvanʒa** **1**. bakraç, güğümün küçüğü. **2**. bir armut türü. **3**. *ark.* yayık. **4**. *atn., mec.* dişilik organı.
- **ǩvareri** *ark.*, **qvareli** *xp.*, **vareri** *arş.* hadım edilmiş, kısırlaştırılmış, iğdiş edilmiş, enenmiş.
- **ǩvari mabgaru** *arş., not.* elindeki ile yetinmesini bilmemek.
- **ǩvari sǩindi** *arş.* bir bitki türü.

- **ǩvavili** *ark.*, **vavili** *atn.* **1**. çiçek hastalığı. **2**. çiçek aşısının yapıldığı yerde zamanla oluşan iz.
- **ǩvažali** sol.
- **Ǩvenuri, manǯipuye xp., zardava** ağaç sansarı, zerdava.
- **ǩveri** *vi.*, **mťveri** *atn.* kör yılan.
- **ǩvinçaxi** *xp.* ispinoz kuşu.
- **ǩvinǯi** *atn.* bardak.
- **kʒala, çuruği** vi., **çuruği** atn., **mçaci tuta, maraşina 1**. çürüme. **2**. çürüme dönemi. **3**. Çürük ayı (13 temmuz-13 ağustoz arası).
- **kʒapa** vi., **bağuri, baxuri** *xp*., **bauri** atn. bir hastalık. çürük ayında (13 temmuz-13 ağustoz) suya girenlerin derilerinde görülen bir tür mantar.
- **kʒaperi** halk arasında çürük ayı olarak bilinen 13 temmuz-13 ağustoz arası dönemde "k3apa" hastalığından dolayı çürümüş olan şey. Özellikle 13 temmuz-13 ağustoz arası dönemde nem oranı ve yağışın yüksek olması birçok şeyin normal süresinden önce çürümesine sebep olur. bu durum beraberinde kültürel bir doku oluşturmuştur.
- **kʒeri** çürümüş, çürük. *k3eri şuǩa imxos:* çürümüş salatalık yiyor. *k3eri guri cužun:* (yaşama dair beklentileri olmayanlar için) çürük bir yüreği var.
- **kʒineri** çürütülmüş.

# L

- **labu** kaya balığı.
- **ladre** *ark.,* **ladiri** *meg.* yaş (odun için). ladre dişkas var adven. yaş odun tutuşmuyor.
- **ladre mcaxu** *ark.* “boşa kürek sallayan, boş iş yapan” anlamında bir deyim.
- **lafta** *atn.* şapşal, aptal, salak. küçümseme içerir.
- **lagi** *atn.* köpek yiyeceği, köpek maması. *layç̌ik lagi imxos:* köpek, mamasını yiyor.
- **lagodi** *atn.*, **ğvap̌a** *ark.* danaburnu böceği.
- **Laxeri arş., ilaǩveri** *ark.* deli.
- **laxeri**, **limaseri** *atn.*, **laşari** *xp.*, **laşaoni ark.**, **limasyari** *arş.* kuduruk, kudurmuş, kuduz. *laxeri layç̌i.* kuduz köpek.
- **laxo 1**. mezgit balığı. **2**. *atn., mec.* şapşal.
- **laka** *xp.*  kale bozo lakaşi: sözünde geçmektedir. (*?*).
- **laǩaťǩa** *ark.*, **lap̌aťǩa** kuş sapanı.
- **laǩi danži** *ark.*, **layç̌i asǩili** *atn.* sarmaşıkları olan bir diken türü.
- **laǩoma 1**. *atn.* ağacın eğri kısmı. *Ham ncas Laǩoma uğun, Pi3ari vati gamax ťas:* bu ağacın eğri bir kısmı var, (bu ağaçtan) tahta çıkmaz/olmaz. **2**. *Atn.* hızardan çıkmış tahtanın dallı kısmı. *Ham pi3aris ti laǩoma uğu ťu, vati maxmaran:* bu ağacın da “laǩoma”sı var, onu kullanamayız. **3**. *ark.* sağdan soldan konuşmak, fuzuli konuşmak, boş konuşmak.
- **laǩoťi**, **laǩoťa** *xp.*, **ǩuťavi** köpek yavrusu, enik.
- **lala** *atn.*, **mimi** *vi.*, **mimili** *arş.* çocuk dilinde süt. *lala şva ťui?:* (çocuğa) süt içecekmiyidin?.
- **lalaxi** *atn.* serseri, salak. ham lalaxi-ti solendo gamaxťu*?* bu serseri de nereden çıktı*?*
- **lalaʒari** (<lala + ʒari) pazar’ın noxlamsu köyünde bir yer ve bu yere adını veren ırmak. süt suyu.
- **lamgvani** *atn.* (<la + mgvani) üst tarafı geniş ve yuvarlak, dibe doğru incelen nesne. **õ** *lamgvani kva.*
- **lamseri** *ark.*, **p̌ap̌seri** *atn.*, **maťui** *arş.* sakinleşmiş, susmuş. **õ** lamseri b*ere:* sakinleşmiş çocuk.
- **lança** *xp.*, **ǩuçxeş ťabu** *ark.* ayak tabanı.
- **Lande, landi 1.** akis, yansıma. **õ** *ǯǩaris lande muşi kožiru.* suda aksini gördü. **2**. Meg. Gölge.
- **langareri** *arş.* dejenere olmuş, içi boşalmış, yozlaşmış.
- **langoni** *ark.*, **mangana** *atn.*, **manguna** *arş.* 1. iri cins köpek, çomar. **2**. *mec.* hiçbir işe yaramayan. **õ** *langoni langoni goytoren.* boş boş, bir işe yaramadan dolanıyor.
- **Mangana** dibeğin içinde bulunan tahılı dövmeye yarayan ahşaptan yapılmış “L” biçiminde hareketli araç.
- **languri** çekiç. **õ** *Languri do xangami:* çekiç ve orak.
- **lap̌aza 1**. bir bitki türü. **2**. *mec.* bol etli, kilolu.
- **larozi** pazar ilçesinden çayeli’ne doğru 5 km uzaklıkta bulunan bir Laz köyü.
- **lasireri**, **lasirer** *ark.*, **lasťeri** *atn.* bileylenmiş.

- **lasironi** *ark.*, **olasťoni** *atn.* bileylenmesi gereken, bileylenmeye gerek duyulan. **õ** *lasironi xami.* bileylenmesi gereken bıçak.
- **laşaoni** *ark.*, **laşari** xp., **laxeri** *atn.* kudurmuş
- **laşungi** *çxa.*, **sǩep̌ali** *atn.* keser.
- **laťambati** pazar'ın aranaşi köyünde bir semt adı.
- **laťana** *atn.* gevşek, uyuşuk kişi, şapşal.
- **laťeri** ezilmiş. **õ** laťeri mt*uri:* ezilmiş kar.
- **lav** *arş.* hayvanların otlamasına izin verilmeyen, yasaklı ot vb. şeyler.
- **lavoťi** *atn.* çok yiyebilen, obur. **õ** *lavo ťi puci:* çok yiyebilen inek.
- **Layçi** *atn.*, **laçi** *arş.,* **laǩi** *atn.*, vi., **coğori** *vi., xp.* köpek. **õ** *layçik lalums:* köpek havlıyor. **õ** *layçik ili nizumams do cişǩums (atn., dnot.).* ayağını yorganına göre uzatmak. *Layçi doyineri/taseri:* köpeğin doğurduğu/dölü.
- **layçi ansǩili** *atn.*, **mťǩa**, **mşker daži** *xp.* daha çok ormanlık alanda bulunan, odunsu gövdeli, sert ve iri dikenleri bulunan bir diken türü.
- **Layçi mcaci** *atn.* Daha ziyade ete konan bir sinek.
- **Lazavati** Laz vatanı anlamına gelen bir köy adı. pazar ilçesine bağlı yeni adı yavuz köyü olan yerleşim birimi.
- **Lazeburi** Lazlara özgü, Lazlara özgü olan herşey. **õ** Lazeburi ixap̌as: Lazca konuşuyor.
- **Lazepuna**, **Lazona** Lazlık, Lazların çok olduğu yer.
- **Lazi** Laz, Laz etnisitesine mensup olan. **õ** *Kimik Lazi micoxams, kimik ti xolo çani:* kimisi beni Laz diye çağırıyor, kimi de "çani".
- **Laziǩa** m.s. birinciyüzyılda da kurulup sekizinci yüzyılda bizans-pers savaşlarından ötürü tarihsel varlığı son bulan Laz kırallığının adı.
- **Lazma** *ark.*, **puşǩundi** *atn.* 1. inek dışkısı. 2. Inek dışkısından elde edilen gübre. *Xacis Lazma gubğam ťuşa bžiri:* fasülyenin etrafına gübre dökerken gördüm.
- **Lazuri** Lazca, Laz dili. **õ** Lazuri iğarğal*ams:* Lazca konuşuyor.
- **Lazuťi cari, mçudi** *atn.*, **Lazuťi gyari** *vi.*, **mçǩudi** *ark.* mısır ekmeği.
- **Lazuťi** *xp., atn.,* **lauzťi, laiťi** *meg.* mısır bitkisi. **õ** *Lazu ťi ntoli:* mısır tanesi. **õ** *Lazu ťepek talasani kogamiğes:* mısırlar çiçeklerini çıkardılar.
- **leba leba** geç vakitte. **õ** *leba leba komoxtu:* eve geç vakitlerde geldi.
- **leba** *vi.*, **yano** *xp.* geç. **õ** leba do mayu. geç kaldım. **õ** *lebaşa onas koxobaktit.* geç vakte kadar tarlada oyalandık.
- **lebaneri**, **lebanuri** geç vakte ait olan, geç vakitte yetişen. **õ** *lebaneri m3xuli.* geç vakitte yetişen armut.
- **lebi** kir. **õ** *porças lebi kodologutu:* gömleğe kir iyice işledi.
- **lebiyayi** vi., **lebyayi** atn. kirli, kire bulanmış, kir içinde. **õ** *lebyayi xepe.* kirli eller.
- **leğidi** taze kestane fidanı.
- **lelema** mezgit balığı
- **lemba** *vi.* **1.** boşluk kalmamacasına sıralanmış ya da yerleştirilmiş olan. **õ** *svarape lemba lemba golosvarum:* kitaplar boşluksuz bir şekilde dizilmiş, sıralanmış. 2. Tıklım tıklım, tıkabasa. *Fabriǩape nçaite lemba lemba opşa ren:* fabrıkalar çayla tıklım tıklım dolu.
- **lemçǩva** *ark.*, **lemşǩva** arş., **lemçva** *atn.* tükürük. **õ** *lemçǩva geişku:* tükürüğünü yuttu.
- **lemşale, olemşale** iğnelik, iğnenin iliştirildiği yer. *Lemşepe lemşales kocela3onu:* iğneleri iğneliğe iliştirdi.
- **lemşi ceçamu** *atn.* aşı yapmak, iğne vurmak.
- **lemşi** *vi. atn*, **lipşi** *meg.* iğne. **õ** *lemşi lemşales kocela3onu.* iğneyi iğneliğe soktu.
- **lemza**, **lemǯa 1**. kendirin sapındaki damar. **2**. kendir ipinden dokunan bir tür kısa kollu gömlek. 3. Rize bezi.

- **lemʒe** *atn., mec.* büyük. **õ** *lemʒe papuri sťeri:* büyük vapur gibi.
- **lenža** çekül. **õ** *lenža kocobu.* çekülü astı.
- **leri** sarmısak. **õ** *leri gonťams:* sarmısak kokuyor.
- **lerʒi** *atn.*, **ğlep̌i** *ark.* salya. **õ** *p̌icişe lerʒi dvaben.* ağzından salya akıyor.
- **lesa** *ark.* **1**. fındık çubuklarının balık çıkamayacak kadar aralıklı örülmesi ile yapılan, kayık gövdesine benzer bir balık tuzağı. **2**. dere önüne çekilen balık ağı.
- **leşǩi** *atn.*, **leçkvi** *meg.,* **çabri** *ark.*, **çarbi** *xp.* dudak. *leşǩi nixvaťu:* dudağını ısırdı. *Leşǩi do p̌ici koǩvaťambu. Çkar nena var u:* dudakları ve ağzı birbirine yapıştı. Hiç ses çıkarmadı.
- **leşǩoťa** *atn.*, **çabri guda** *ark.* geniş dudaklı.
- **letamç̌ita** *ark.*, **mç̌ita leťa** *atn.* kırmızı, killi toprak.
- **leťa binexi** bir bitki türü; yer asması.
- **leťa ǩinçi** *atn.*, **mťǩoinace** *xp.* toygar kuşunun bir türü.
- **leťa ǩoçi** “sürekli toprakla uğraşan kişi, rençber” anlamında bir deyim.
- **leťa lobya** *atn.* toprak yüzeyinde yetişen bir fasülye türü.
- **leťa oşǩuri***atn.*, **dixauşkur** *ark.* bir elma türü. Yaklaşık 1m civarında boyu olur ve çalı biçimindedir. Meyvesi çok kalın olmaz.
- **leťa** toprak. *leťa goiltaman:* toprağı pay ediyorlar. *Leťas to anťala (mçm):toprağa karışasın.*
- **leťa urženi** *atn.* çok dallı olarak yetişen, bodur, boncuk büyüklüğünde kırmızı taneleri olan ve yenen bir meyve; yer üzümü.
- **leťalyayi** toprağa bulanmış, topraklı. leťalyayi ǩuçxe. ayağına toprak bulaşmış.
- **levini** *vi.* amaçsız aylak, boşuna. levini levini ikten. aylak aylak dolaşıyor.
- **libade** *arş.* hırka.
- **liç̌i** *atn.* pekmez ya da bal gibi gıdaların uzun süre bekletilmesi sonucunda oluşan kristâlimsi yapı.
- **lilve** *xp.* sebze.
- **limbori** *ark.* 1-1,5m boyunda, soğan çiçeğine benzeyen beyaz çiçekli bir otsu bitki.
- **limbo3a** *vi.*, **limrosa ark., bilon3a** *atn.* eğrelti otunun hayvanlar tarafından yenen türü.
- **limcerişe** akşama doğru, akşam üzeri. *limcerişe came avlas koǩimç̌eşeťes:* akşama doğru cami avlusunda buluşurlardı.
- **limci** *atn.*, **lumci** *vi.* akşam. limci domayu xolo. yine bana akşam oldu.
- **limxana** *vi.*, **limxona** *atn.*, **vimxana** *arş.* eğrelti otunun hayvanlar tarafından yeenmeyen türü.
- **limsa** *ark.* **1**. (örümcek) ağı. *bobola limsa:* örümcek ağı. **2**. bir bitki türü.
- **limsumi** *ark.* yarım kile’ye denk düşen tahıl ölçü birimi. fındık, ceviz, tahıl, mısır vs. ölçmede kullanılır. bir ‘limsumi’ = yarım ‘sumyayi’ = bir ‘teneke’ = iki ‘matxori’ = dört ‘orosari’ = sekiz ‘ǩap̌iʒi’ eder. *3ad.* sumyayi.
- **lip̌adre** *ark.*, **lip̌arde** *atn.*, **lap̌arde** *arş.* erkek çakal. *lip̌adre steri ǩriyams:* erkek çakal gibi bağırıyor, uluyor.
- **listva** *ark.*, **listra** *xp.*, **sťulina** *atn.* kaygan. *Gzalepe listva ren, ğoberis maǩni:* yollar kaygandır, çite tutun.
- **liva** **1**. karın erimeye başlaması. *Mturi livas komeçu:* kar erimeye başladı. **2**. Vi. kar suyu.
- **livadi** *atn.*, **onťule** *ark.* bahçe, tarla; her türlü tarımsal faliyetin yapılabildiği, genellikle köyün içinde/yakınında bulunan verimli toprak parçası. *bere tasumťaşa livadis doloʒerae (dnot):* çocuk ekerken bahçene bakacaksın.
- **livas meçamu** karın erimeye başlaması. mturi livas komeçu. kar erimeye başladı.
- **livora** *atn.* yaban mürveri.
- **loberi**, **lobineri** suyu iyice emmiş, yumuşamış. *loberi şerepe:* suyu emmiş giysiler.

- **Lobo, lubu** *ark.* yumuşak, peltemsi. *Lobo xorǯi:* yumuşak et.
- **Lobri ark., lovi** *arş.,* **rova** *atn.* çil. *Xuras Lobri gobğun:* vücudunda çil var.
- **lobuťi** *atn.* uyuşuk, şapşal. *lobuťi lobuťi ikten:* şapşal şapşal ya da uyuşuk uyuşuk dolaşıyor.
- **lobya** *atn.*, **xaci** *vi.*, **ǩumxi** fasülye. *oşǩomi lobya çorba, korba doyi davuli/ şǩimi şǩala mogaleni, o ťorinu ǩavuli:* yedin fasülye çorbasını, davul gibi yaptın karnını/ benimle yapabilir misin yellenme yarışı. *Lobya konobu/xaci konoǩidu:* fasülye yemeği pişirdi.
- **Lobya** *ark.* taze fasülye.
- **loduri** *atn.* durgun, uyuşuk.
- **loxota** *vi.* beleşçi, avantacı, avantadan geçinen.
- **loiginže** *xp.,* **lorigunže** atn. **1.** havuç. **2**. Atn. msuleti köyünde bir semt adı.
- **loǩi** *ark.* çimento ve istimin karıştırılması ile yapılan yapıştırıcı.
- **lolo** *atn., mec.* huni biçimi. *lolo sťeri kodgun.* huni gibi duruyor.
- **lomçkva** *ark.* **1**. korun soğumasıyla üzerinde oluşan gri renkli, ince kül tabakası (sigara, odun, yanan kağıdın aldığı hal vs.). **2**. bu ince kül tabakasından ortaya çıkan zerrecikler.
- **lomi** uzun, kalın demir çubuk, küskü.
- **lomp̌o** *ark.* **1**. çok tatlı, aşırı tatlı (sütlaça benzer tatlılar için.). **2**. tatsız, lezzetsiz. *lomp̌o uşkuri:* tatsız, lezzetsiz elma.
- **longozi** atn. yağmur sularıyla kabarmış derenin taşıdığı taşlar.
- **lonklo** (<*lat.*) uzun ve şişman.
- **lop̌inciri** *atn.* sahipsiz, yağma. *lop̌inciri dogaǯonu i!* sahipsiz/ yağma mı sandın!
- **loqa** *xp.*, **ğva** *ark.* yanak. *loqas nacundu:* yanağından öptü.
- **lori** *atn., mec.* ince, uzun arazi parçası.
- **loriǩi** *arş.*, **loriçi** *atn.* bir tür kazma. normal kazmaya göre dar ve uzun bir ağız yapısına sahiptir. *loriǩite ona ntxorums:* kazma ile tarla kazıyor.
- **lorizma 1**. *ark.* ağız tavanındaki ağrı ya da sızı. **2**. *ark.* makattaki kaşıntı. *3xuǩumbi lorizmas eluvelun: "3xuǩumbi lorizma"ya iyi geliyor.* **3**. *ark.* doğum sonrası memede süt birikmesi. **4**. *ark.* romatizma. **5**. hastalıklara iyi geldiğine inanılan madeni para ya da taş parçası. *lorizmaşi kva:* "lorizma" taşı.
- **loskeri** vi., **losǩeri** *atn.* yalanmış. *loskeri ǩuzi:* yalanmış kaşık.
- **loti** *atn.* Lazcada bir kişi ismi.
- **lovi** *arş.*, **rova** *atn.,* **lobri** *ark.* çil. xayaris rova gobğ*un:* yüzünde çil var.
- **loya lobya** *atn.*, **paxla** *ark.,* **p̌iťana** *xp.* soya fasülyesi, bakla.
- **loya**, **loa** *atn.*, **lova** *xp.* **1**. tatlı. *loya ǯari:* tatlı su, şerbet. *loya lobya:* soya fasülyesi. **2**. Vi. meyvelerin ezilmesinden elde edilen su, tatlı meyve suyu.
- **lo3a** *vi.*, **lon3a** *atn.* **1**. az tatlı. *lo3a ǯǩari:* az tatlı su, şekeri az şerbet. **2**. mayhoş.
- **lo3anoba** tatlılık. *Bureğişi lo3anoba:* Laz böreğinin tatlılığı.
- **lu cici** *vi.*, **luu jiji** *arş.* 1. lahana gövdesi. 2. lahana kökü.
- **lu duderi** *xp.*, **lu çaxala** *atn.*, **lu ťağaneri** *vi.* lahanadan yapılan bir yemek türü.
- **lu ǩvaneri** *ark.* lahana ve kuru fasülye ile yapılan sarmısaklı bir yemek. haşlanmış lahananın içine biraz taze ya da kuru fasülye katılır. sonra suyu süzülür, kısık ateşte ezilerek üzerine sarmısak ve içyağı eklenir.
- **lu ncaxeri** *ark.*, **lu zeri** *atn.* lahana çorbası.
- lu ťağaneri *vi.*, lu duderi *xp.*, lu çaxala *atn.* tavada lahana kızrtması.
- **lu** *vi.*, **luqu** *xp.,* **luu** *arş.* kara lahana. Ilkbaharda tohumu ekilen *(c/getasu)* lahana, fide haline geldikten sonra (lu fide) yerinden sökülür ve bahçeye dikilir *(dorgalu)*. õ *lu dorgams:* kara lahana dikiyor. *lu aǩiren do ğoberi var aǩiren (dnot.):* lahanayı görüyor da çiti görmüyor.

- **lubu**, **lobo** *ark.* yumuşak, sulu (yemek, hamur, sütlaç, et vs.).
- **luği 1.** İncir ağacı. *luğişe na colasere ğurun (ocr):* incirden düşen ölür. 2. incir meyvesi. türleri: 1. vi. luği m3umu. 2. ark. luği bardi.
- **luği m3umu** *vi.* dalda kuruma özelliği olan bir tür incir.
- **luğmonç̌apura** *ark. xp.,* **luği monç̌apule** *vi.* bülbül kuşunun bir türü. *(*incir olgunlaştıran).
- **luǩna** *atn.*, **lukuna**, **nukla** *ark.* mum. *luǩna konunʒu:* mumu yaktı.
- **luǩumxa** *ark.,* **nuǩumxa** *arş., bot.* bir ağaç türü. Kurumuş yaprakları ihlamur yaprakları ile birlikte inek çorbası yapılırdı. Ayrıca tadı biraz acı olmakla birlikte kurumuş yapraklarından çay yapılır ve sarılıp sigara niyetine içilirdi.
- **lulu** *arş.*, **çiçku xp.**, **çuçku** *vi.* yumuşak, körpe.
- **lulu bere** *arş.* üç yaşına kadarki çocuk, bebek.
- **lulu tuta** *arş.*, **marťi, mirǩani** mart ayı.
- **lumci** *vi.*, **limci** *atn.* akşam. *lumci diyu:* akşam oldu.
- **luqu** *xp.*, **lu** *atn.*, luu *arş.* kara lahana.
- **lveri** *atn.*, **xtimeri** *ark.* **1**. bir yerden gitmiş, gitme.

# M

- **ma 1**. Birinci tekil şahısı bildiren zarf, ben. *ma bere vore:* ben çocuğum. *ma mi vore?* ben kimim*? ma mu p̌are?* ben ne yapacağım*? si do ma:* sen ve ben.
- **ma 1**. dolaylı anlatımda kullanılır. *"himuk miʒu" ma, p̌t̆k̆vi:* "bana o söyledi", dedim. **2**. Diye (***ma do*** kalıbıyla kullanıldığında). *"moxti miʒves" ma do moboğordini:* "bize gelin" dediler diye kandırdım.
- **ma 3**. fiillerin ve isimlerin önüne geldiğinde isim türeten bir önek. *ma_Lazut̆e:* bir kuş türü (Lazut̆i'den türeme). *ma_bgare:* ağlayan, ağlama alışkanlığı olan (*obgaru* fiilinden). *ma_birale:* türkücü, türkü söyleyen (*obiru* fiilinden).
- **ma** 4. Sayı sıfatı türeten önek. *Ma_sumani:* üçüncü. *Ma_şkitani:* yedinci. *Ma_vitani:* onuncu. *Ma_oşani:* yüzüncü. *Ma_şilyani:* bininci.
- **maartani, Maaroni** birinci. *Ham maaroni ren:* bu birincidir.
- **mabgare** ağlayan, ağlayıcı, ağlamayı alışkanlık haline getirmiş. mabgare b*ere:* ağlayan çocuk.
- **mabirale 1**. *atn.* oyun döneminde olan (çocuk), oyuncu. *mabirale bere:* oyuncu çocuk. **2**. *ark.* türkücü, türkü söyleyen.
- **maca** bilek. *Macape muşişe kodevik̆açi do komovitori:* bileklerinden tutup kendime çektim.
- **macacğa** *xp.* ağaç incir kuşu.
- **macida**, **magida** sofra. macidas cari kocedu. sofraya ekmeği koydu.
- **maçxa 1**. şelale. **2**. suyu belli bir yere akıtmak için yapılan ahşap oluk.
- **Maçxomale, memçxome** balıkçı. *maçxomaleşi birapa:* balıkçının türküsü.
- **maçxorani** dokuzuncu.
- **maç̆axe** *atn.***, ç̆axi, mçvela** arş. çöp. oç̆axales maç̆axe kodolobğu: çöplüğe çöpü döktü.
- **maç̆ank̆ali** *xp.* elçi (kız istemeye giden).
- **maç̆ank̆aloba** *xp.* elçilik, elçilik yapan (kız isteme ile ilgili). *maç̆ank̆alobas t̆i i, porça gamankteri mot dologokuns?* elçilikte miydin, gömleğini neden tersine giymişsin*?*
- **maç̆ap̌ule** ardıç kuşunun (msorida) iri olanı.
- **made** (<mada) *atn.*, **met̆i**, **met̆a** *ark.* başka. sk̆aninde made miti va malimben. senden başka kimseyi sevmiyorum.
- **madulyale, madulye, moxande** *meg.* işçi.
- **Madulyapoba** işçilik.
- **maeçani** yirminci.
- **mafuşi** *atn.* hamur dilimlerinin yağda kızartılması ile yapılan bir yiyecek. 3ad. ʒilext̆a.
- **magebi** *xp.*, **eoğeri** ark., **moağaperi** *vi.* kaymak. *gyaris magebi keusu:* ekmeğe kaymak sürdü.
- **magzale** *atn.*, **meç̆irdiner** *ark.* yürümeye yeni başlayan çocuk.
- **Magzale** *atn.* yolcu.
- **mağala**, **mağali** *xp.* yüksek. *qvinçi mağali qaşa eputxu:* kuş yüksek dala kondu.
- **mağeri** *atn.* berraklaşmış, duru, bulanıklığı gitmiş. *mağeri oruba:* berraklaşmış dere.
- **maxaçkale** çiftçi. *maxaçkalepe ont̆uleşe kodoloxt̆es:* çiftçiler tarlaya indiler.
- **maxt̆i** *atn.* oğul verme zamanında peteğe arı çekmek için yapılan özel bir karışım ilaç.
- **maxuta**, **maxutani** beşinci.

- **Maxutari, naxutali** beşte bir.
- **mai** *ark.*, **mayare** *atn.*, **maqaqi** *xp.* su kurbağası.
- **mayare** *atn.,* **maqaqi** *xp.*, **mai** *ark.* su kurbağası. *Ma i?* ben mi? *mayare xali giğuni, mjvabu şuǩuri diyi:* su kurbağasına benzer halin mi var, kara kurbası kadar oldun.
- **mainale** çok üşüyen, soğuktan korkan. *si ti şǩimi s ťeri mainale ore.* sen de benim gibi soğuktan korkuyorsun, fazla üşüyorsun.
- **mainçiye** *xp.* bülbül kuşunun bir türü.
- **maisi** mayıs ayı.
- **majura ǩele** *ark.*, **majurani ǩale** *atn.* öbür taraftan, diğer yandan, diğer yönden.
- **majura**, **majurani 1**. ikinci. majurani papak nana demitoru. ikinci lapa anamı belledi. **2**. bir diğeri. majurani muşi si ore. bir diğeri sensin.
- **makvali** *atn.*, **markvali** *ark.* yumurta. ~ guri: yumurta sarısı.
- **maǩaťi** *atn.*, **marǩati** *arş.* maya. *mjalvas maǩa ťi keǩubu.* süte mayayı kattı.
- **maǩoçi** *atn.***, makoki** *vi.* dokuma tezgahlarında mekik ayarı yapılan alet.
- **maǩriale**, **maǩiyale** çığırtkan.
- **maǩvande**, **maǩvandule** *vi.* dilenci. maǩvandek iǩvand*ams:* dilenci dileniyor.
- **malağude**, **malağure** *atn., xp.,* **şiligogia** *ark.* sarıasma kuşu.
- **malamture** *arş.* eş, akran, emsal.
- **malave** *vi.* zarar veren. malave puci. zarar veren inek.
- **maLazuťe 1**. mısırların tepesinde oturan toygar kuşunun bir türü. **2**. *mec.* bilgisiz, tembel.
- **malebe** *vi.,* **ğoçǩo** *xp.* durgun sularda yaşayan bir tür balık; dere uskumrusu.
- **ğoçǩo** *xp.,* **malebe** *vi.* durgun sularda yaşayan bir tür balık; dere uskumrusu.
- **malezi** *atn.*, **malozi** *arş.* ineğe verilen çorba, bulamaç.
- **malte** *ark.*, **manžage**, **manžageri** *xp.* komşu.
- **maltenoba** *ark.,* **manžageroba** xp. komşuluk.
- **maluğe** *arş.* **1**. en erken olgunlaşan incir türü. **2**. incire giden bir göçmen kuş.
- **mamcvale** *atn.* **1.** otlayıcı, otlayan. mamcvale puci. otlayan inek. 2. Otlakçı, beleşçi.
- **mamçarale** yazıcı, yazar.
- **mançvale** süt veren, sağılan, sağılmakta olan. *mamçvale puci:* süt veren, sağılan inek.
- **mamgurale** öğretmen.
- **mamgure** öğrenci.
- **mamgvali** *atn.*, **mungvala** *ark.*, **murgvala** *xp.* yuvarlak.
- **mamjvabule sifťeri** sadece kurbağa, kertenkele, yılan vs. ile beslenen atmaca. bu atmacanın ehlileştirilmesi ve beslenmesi zordur. bu yüzden tercih edilmez.
- **mamjvale** *atn.,* **jayla ark. 1**. süt yapıcı, sütçü. **2**. üzerinde süte benzer sıvı bulunan bir bitki.
- **mamǩu** *arş.* **1**. zor koşullarda iş yapmak. **2**. suyun dibine çökmeyen, yüzeye çıkan nesne.
- **mamodule** *ark.* sarı çiçekleri olan bir bitki.
- **mamsiminu** *xp.* dinleyici, dinleyen. *şuri do guri mamsiminupe çkimi:* sevgili dinleyicilerim. (kay: xasan helimişi).
- **mamuli** *vi.*, **mumuli** *atn.* **1**. uçan hayvanlarda erkek. *mamuli mçaci:* erkek sinek. **2**. horoz. mamulik ǩriy*ams:* horoz ötüyor.
- **mamuliʒa, mumuliʒa 1**. piliç horoz. **2**. atmacanın erkeği.
- **mamuni** *xp.*, **ʒiṗa didi** *atn.* ebe. doğumu gerçekleştiren ve göbeği kesen kadın.
- **mamzgumale** *atn.*, **žgumeace** *ark.* çok sıçan.
- **mance** mal sahibi (kişi). *oxori mance:* evin sahibi.
- **mancenala** özel mülkiyet. ǩoçişi oxori, leťa do mteli mali hemuşi mancenala ren. kişinin evi, toprağı ve bütün malları onun özel mülkiyetidir.

- **mancirale** çok uyuyan, uykucu. *3ad.* Nciriş guda.
- **mancura**, **majurani** ikinci. õ *ham mancura giʒome:* ikinci kez söylüyorum.
- **mançaile** *atn.* bir kuş türü.
- **mandalina** mandalina.
- **mandili** kadın baş örtüsü.
- **bak̆i** *xp.,* **mandre** *vi.*, **axiri** *atn.* ahır.
- **mandre** *vi.*, **bak̆i xp., axiri** *atn.* ahır.
- **manebe, manebra, nebra** arkadaş, dost. (kaynak. fahri Lazoğlu, *onebu* fiilinden).
- **mangali**, **xangami**, **drep̆ani** orak.
- **manguna** *arş.*, **langoni** *ark.*, **mangana** *atn.* **1**. iri cins köpek, çomar. **2**. *mec.* hiçbir işe yaramayan. *langoni langoni goytoren.* boş boş, bir işe yaramadan dolanıyor.
- **manguri 1**. tasma. *coğori manguriten na iyona, var lalums (dnot):* köpeği tasma ile götürürsen havlamaz. **2**. ayının burnuna takılan halka. **3**. ucunda uzun sopa bulunan köpek bağı/tasması.
- **Mani** *yul.,* **evedi** çabuk, tez. *mani mani:* çabuk çabuk.
- **mani** *vi.* çürümüş odunların küçükçe ve kuru parçaları. *mani dişk̆a:* çürüyüp kurumuş küçük odun parçası.
- **manksinale 1**. osurucu. **2**. kabuklu, uçan ve tehlike anında pis koku çıkaran koyu yeşil renkte bir böcek.
- **manžage**, **manžageri** *xp.*, **malte** *ark.* komşu.
- **manʒipuye, zardava, k̆venuri** *xp.* ağaç sansarı, zerdava.
- **maoşani** yüzüncü. *maoşani ʒana:* yüzüncü yıl.
- **maotxani** dördüncü.
- **maovrani** sekizinci.
- **mapa** kral. *Gubazi Lazepeşi mapa rt̆u:* Gubaz Lazların kralıydı.
- **Map̆avre, mapavre, map̆avri** çayeli ilçesinin Lazca'daki adı.
- **Mapsale, psit̆ila** *vi.*, **sipsik̆a** *atn.* altını ıslatan. *psit̆ila bere:* altını ıslatan çocuk.
- **Psit̆i** vi., **pşit̆i** atn. Kediyi defetme ünlemi.
- **mapuşk̆undale** *atn.* **1**. dışkıcı (inek dışkısı). **2**. aynı isimle anılan kabuklu, kahve renkli uçan bir böcek. gece ışığa gelir.
- **maputxoce** bir böcek türü.
- **Mapatule** *vi.,* **map̆at̆ule** *atn.* yeşil arı kuşu.
- **map̆azule** *vi.*, **p̆ap̆azulya** *atn.*, **ʒiʒinateri, p̆inč̆k̆u** *xp.* ateş böceği.
- **P̆inč̆k̆u, ʒiʒinateri** *xp.,* **map̆azule** *vi.*, **p̆ap̆azulya** *atn.*, ateş böceği. *uça tolepe sk̆anik otanams p̆inč̆k̆u st̆eri:* siyah gözlerin parlıyor ateş böceği gibi.
- **mapxa** güneşli hava. *a mapxa ndğas dulyape doçodines:* güneşli bir günde işleri bitirdiler. *Mapxa ndğas mʒu tudenk̆ale vati dozgva <u>ot̆i</u>, mč̆ima ndğas eʒogamgutas (atn., dnot.):* güneşli günde Lazkirazının altına sıçmayasın <u>ki</u> yağmurlu günde altında durabilesin.
- **mapxala** havaların güneşli olduğu dönem. *mapxalapes dişka doptorat:* havaların güneşli olduğu zamanda odunu taşıyalım.
- **maqaqi** *xp.*, **mayare** *atn.*, **mai** *ark.* su kurbağası.
- **maqari** *xp.* gelin alayı. *maqari mulun:* gelin alayı geliyor.
- **maqaseta** gazete dağıtıcısı.
- **maqvaperi** *xp.*, **meyaperi** *atn.*, **mevaperi** *ark.* yoğurt.
- **maqvapu** *xp.*, **meyapu** *atn.*, **mevapu** *ark.* **1**. mayalamak.
- **mara**, **ala** *ark.* ama, fakat, lakin.
- **marč̆a** *vi.*, **č̆arma** *atn.* dizilmiş odun yığını.
- **mariaşina** *xp.*, **ağust̆ozi** ağustos ayı. tuta mariaş*ina:* ağustos ayı.

- **marǩaťi** *arş.*, **maǩaťi** *atn.* **1**. maya. *mjas marǩa ťi keǩubu:* süte mayayı kattı.**2**. yoğurt mayası
- **marsiği**, **mqui** ***xp.*****, qvaoci** leş kargası, marsık.
- **martgvani** *arş.*, **mazgva** sağ. *martgvani ǩale 3adums:* sağ tarafına bakıyor.
- **marťi**, **lulu tuta** *arş.* mart ayı.
- **masari** *vi.*, **mp̌alu** *atn.* **1**. kazık. *masari kodo3onu:* kazığı yere çaktı. **2**. kuru odun parçası.
- **masťara** ineklere çorba vs. verilen tekne, kap.
- **masumani**, **masuma** üçüncü.
- **masureťi** (<surat) ressam.
- **masvare**, ťabaği *arş.* sayfa. masvare golaktu: sayfaları sayıyor.
- **maşkvitani** yedinci.
- **matxori** *ark.* çeyrek kile'ye denk düşen tahıl ölçü birimi. *3ad.* limsumi; sumyayi.
- **maťufi** *atn.*, **ǩonǩoraxi** *xp.* ǩuǩuraxi *ark.* çok yaşlı, moruk.
- **maťui** *arş.*, **p̌ap̌seri** *atn.*, **lamseri** *ark.* sakinleşmiş, susmuş.
- **mautxa**, **mautxani** dördüncü.
- **mavitani** onuncu.
- **mavramaťe** atmaca'dan biraz daha büyük bir kuş, karagöz kuşu, yoz atmaca.
- **maybeni** vi. konuk odası.
- **mayna** *ark.* ebe oyunu.
- **mavro** oğul vermeyen arı.
- **mazap̌u** *atn.* soğuk algınlığı, nezle, girip. mazap̌u maǩnu. soğuk algınlığına yakalandım.
- **mazgumale** *atn.*, **žgumeace** *ark.* çok fazla sıçan.
- **mazi** *ark.* 1. ahşaptan yapılmış dört tekerlekli çocuk arabalarında, karşılıklı tekerlerin takıldığı odundan yapılma dingil. 2. dingil.
- **mazuğali** denizci.
- **maǯare** *atn.*, **muri** *ark.*, **maǯarisťe** *arş.* **1**. sucu. **2**. erkek arı, kovana su taşıyan arı.
- **maǯiǯile**, **ǯiǯilamǩorobu** *xp.* bir leylek türü, yelve.
- **maǯǩindi** *ark.*, **maǯindi** *atn.* yüzük. maǯǩindi možin. parmağında yüzük var.
- **maǯupxe** *atn.*, **aǯuğe** *ark.* küçük yapılı, sarı renkte bir tür yaban arısı.
- **mbağu neži** *atn.* bir ceviz türü.
- **mbağu ntxiri** *atn.* bir fındık türü.
- **mbağu**, **bağu**, **nobağule** ambar. nežepe mbağus komolabğu. cevizleri anbara döktü.
- **mbareri** şişmiş, şişkin, şişik. mbareri tolepete memoǯeťu: şişik gözlerle bana bakıyordu.
- **mbarineri** şişirilmiş. tolepe mbarineri uğuťu: gözleri şişirilmişti.
- **mbazeri** *atn.* soğuk veya fazla su almadan dolayı şişmiş. mbazeri nca. çok su çekmesinden şişmiş ağaç.
- **mbela** bez barçası, paçavra.
- **mbineri** *atn.*, **oumineri** *ark.* susamış. ʒari mbin*eri:* susamış.
- mbulepuna kirazlık, kiraz ormanı.
- **mbuloba**, **mbulora**, **çerezi, buliş tuta xp. h**haziran ayı.
- **mcace** *atn.,* **mcaci** *xp.* 1. doğangillerden bir kuş, büyük doğan. 2. kartal.
- **mcacona vi. viǯe-ç̌urç̌ava'da bir yer adı.**
- **mcixi** yumruk. mcixi komuntxu: yumruk vurdu.
- **mcumeni**, **didamcumori** *atn.* bir bitki türü. *3ad.* didamcumori.
- **mcumoreri** *atn.*, **ncumorer** *ark.* salamura yapılmış, tuzlanmış.
- **mcumori** *atn.*, **ncumor** *ark.* sirke. mcumori m3xuli. meyvesinden sirke salamura yapılan armut türü. m3xuli mcumori. armut sirkesi.

- **mcumori m3xuli** *atn.* bir armut türü, salamuralık armut. salamura yapılarak suyundan sirke elde edilir.
- **mcumu**, **ncumu** tuz. *mcumu toli şǩimis.* tuz gözüme. bir yemin. *mcumu ʒaris cenʒaloni oyapu.* tuz suyuna ekmek batırıp yiyecek kadar yoksul olmak.
- **mcveri** *atn.* 3ad. mgeri.
- **gveri** vi. Kurt. 3ad. Mgeri.
- **mcveşala** eskiden. *mcveşalas elektriği varťu:* eskiden elektrik yoktu.
- **mcveşi**, **mcveş** *ark.*, **mcveşuli** *vi.* eski. *mcveş emektari ǯuťa karmaťe:* eski, emektar küçük değirmen.
- **mçxu** kalın. mçxu d*udi:* kalın baş.
- **mçxuoci** *xp.*, **cemçxupora** *atn.* kalınca, nispetten kalın.
- **mçxuri**, **oxuri**, **şoroni** koyun.
- **mçxuş p̌urmoli** *xp.* kocabaş kuşu.
- **mçxuş ťoroci** *xp.* peçeli kuşu, tahtalı kuşu, yusuf opalı kuşu.
- **mçxvanoba** *vi.* kalınlık. dişkaşi mçxvanoba: odunun kalınlığı.
- **mçxvapa** *atn.* **çxvapa** *xp.* sıcak. *mçxvapa ndğa:* sıcak gün.
- **mçxvapa oyapu** *atn.* sıcaktan rahatsız olmak. çxapa mayu. sıcaktan rahatsız oldum.
- **mçxvaperi** *atn.* sıcaktan rahatsız olmuş. opşa mçxvaperi vore. sıcaktan çok rahatsız olmuş durumdayım.
- **Mçvalu, ǩarauli xp., mamçvale** bekçi. *Mçvalupek oxori çumenan:* bekçiler evi kolluyorlar.
- **mçxvaşa** *ark.* üstün körü, kabaca. *stoli mçxvaşa kogekosu:* masayı üstün körü sildi.
- **mçiki** *ark.*, **mçxviǩi** *xp.,* **mçixa** *pon.* kestane kargası.
- **mçximçxina** bir kuş türü.
- **mçinoceri** çiftleşmiş, boğaya gitmiş.
- **mçinoci** *vi.* yüklü inek, gebe inek.
- **mçire** geniş. mçire kva. geniş taş.
- **mçirenoba** genişlik.
- **mçiri** *atn.*, **nçiri** *arş.* bal mumu. *mçiri eyunʒinams (ocr.):* üzerine bal mumu eritiyor.(Laz halk inançlarına göre nazar değen birinin üzerinde tavanın içinde eritilmiş bal mumu gezdirilir ve böylece nazardan kurtulacağına inanılır.)
- **mçurçi** *atn.,* **ngola ǩvari**, **ǩvarťoroci** *xp.* alakarga kuşu. Güvercin büyüklüğünde, kanatlarında yeşil ve lacivert tüyler bulunan ve eti yenebilen bir kuş.
- **mçvela** *arş.,* **maǯaxe, ǯaxe** çöp.
- **mçveri** *atn.*, **pkveri** *xp.*, **mkveri** *ark.* un. mçveri doşo*lu:* hamur için unu yoğurdu.
- **mǯa** *ark.* geviş getiren hayvanlarda dudak çevresinin iç yüzeyinde ve genellikle alt çene etrafındaki testere ağzı biçimdeki tırtıllı et parçacıkları.
- **mǯaci** sinek. mǯaci itu: sinek çoğaldı.
- **mǯaci tuta, k3ala, ǯuruği** atn., **çuruği** vi., **maraşina** çürük ayı (13 temmuz-13 ağustoz arası).
- **mǯapu** *atn.*, **mkyapu** *ark.* çakal. *mǯapuk kotume oǯopu:* çakal tavuğu yakaladı.
- **mǯapunksini** *atn.*, **periksini** *vi.*, **mǩyapuksini** *ark.* patlatıldığında içinden kötü kokulu duman çıkaran bir mantar türü.
- **mǯaraloba** edebiyat, yazın. *Lazuri mǯaraloba:* Laz edebiyatı.
- **mǯeprepuna** *atn.*, **ǩeprepuna** *ark.* kendir tarlası.
- **mǯeşi** *atn.*, **mǯǩeşi** *ark.* 1. çoban. 2. Çobanlık. *3ad.* mǯǩeşi.
- **mǯeşi olva** *atn.* çobanlığa gitmek, çoban olarak gitmek. *andğa mǯeşi vidare:* bugün çobanlığa gideceğim.
- **mǯima goloğmalu** *atn.***, mǯima gon3alu** *vi.* yağmurun dinmesi fiili. *mǯima goliğu:* yağmur dindi.

- **mç̌ima** yağmur. mç̌ima mç̌ims. yağmur yağıyor. mç̌ima mç̌ims mç̌ipeşi /msǩva bozope biç̌epeşi. yağmur yağıyor inceden /güzel kızları esirgemeyin gençlerden.
- **mç̌imala** yağmurlu dönem, yağmurun belli bir süre devam ettiği dönem. mç̌imalapes oxori gale var gamabulurt. yağmurların uzun süre devam ettiği zamanlarda evin dışına çıkmıyoruz.
- **mç̌ipe** *atn.*, **bç̌ipe** *xp.* ince. mç̌ipe dişǩa. ince odun.
- **mç̌ipenoba** ince olma durumu.
- **mç̌ipeşťoroci** *xp.,* **ǩirzili** *ark.,* **ťoroci** *atn.*, **dirvana** *pon.* gökçe güvercin, kaya güvercini, üveyik.
- **mç̌ita** 1. Kırmızı, al. *mç̌ita ğvalepe sǩanik ma omç̌u do omnoru:* kırmızı yanakların beni yakıp kavurdu. 2. Kızıl. *mç̌ita murun3xi:* kızıl yıldız.
- **mç̌ita murun3xi** kızıl yıldız. 1929 yılında İskenderi ʒitaşi yönetiminde Lazca olarak yayınlanan, sosyalist içerikli ilk Lazca dergi.
- **mç̌italyayi** *atn.*, **gemç̌itara** *arş.* kırmızımtrak, kırmızımsı. *mç̌italyayi porça p̌o ťe var gamiʒam ťu: kırmızımsı gömleğini hiçbir zaman çıkarmazdı.*
- **mç̌itoni** üzerinde kırmızılık olan, kırmızılı. *mç̌itoni ğvalepe uğu ťu:* kırmızımsı yanakları vardı.
- **mç̌ǩadule** *ark.*, **mç̌adule** *atn.* 1. yaratıcı, yaratma yeteneğine sahip olan. 2. Usta.
- **mç̌ǩeşi**, **mç̌eşi** *ark.* 1. çoban. *mç̌ǩeşi mulun:* çoban geliyor. 2. Çobanlık, çobanlık yapma. *mç̌ǩeşişe mulun:* çobanlıktan geliyor.
- **mç̌ǩiri** *ark.*, **mç̌iri** *atn.* **1**. bit yumurtası. **2**. bit yavrusu, yavşak.
- **mç̌ǩomura** *ark.* Saldırgan (daha çok köpek için). *mç̌ǩomura coğori:* saldırgan köpek.
- **mç̌ǩomura ark., mşǩomule** *atn.* yiyici, obur.
- **mç̌ǩudi**, **mç̌udi** *ark.*, **mç̌ǩidi** *xp.*, **Lazuťi cari** *atn.*, **Lazuťi gyari** *vi.* mısır ekmeği.
- **mç̌ǩveri** *ark.*, **nç̌veri** *atn.* kurumuş. *mç̌ǩveri mʒǩo:* kurumuş karayemiş.
- **mç̌ǩvineri** *ark.*, **nç̌uneri** *atn.* **mç̌ǩvinaperi** xp. kurutulmuş. *xurma mç̌ǩvineri:* kurutulmuş hurma, hurma hoşafı.
- **mç̌oxa** *ark.*, **ǩoxa** *atn.*, **sťip̌o** *atn.* ekşi.
- **mç̌oni** *atn.*, **mç̌ǩoni** *ark., meg.* meşe ağacı.
- **mç̌u** *atn.* bağırsak. *mç̌u deluç̌ordu:* bağırsakları koptu.
- **mdade** *atn.* nedime kadın.
- **mdiǩa** buğday. *Mdiǩas ti nugumamťes:* buğdayın başağını alıyorlardı.
- **mdiǩa cari** *atn.*, **kovali** *ark.,* **kobali** *meg.* buğday ekmeği.
- **meaca** *ark.*, **mendvala** *atn.* randevu, sözleşmek.
- **meaceri** *ark.*, **mendveri** *atn.* randevulaşmış, sözleşmiş.
- **meacu** *ark.*, **mendvalu** *atn.* randevulaşmak, sözleşmek. çku handğa ismana ǩala mebiacit. biz bugün ismana ile randevulaştık.
- **meaxedu** *vi.* keyif içinde bir yerde oturmak. *memsofas komeaxedu:* sedire keyifle oturdu.
- **mebalu** *atn.*, **meǩidu** *ark.* **1**. tuzağa takılarak yakalanmak, herhangi bir şeye/yere takılarak yakalanmak. *O ťavles ǩinçi nibu:* kuş (tuzağa takılıp) yakalandı.
- **mebalu** *atn.*, **meǩidu** *ark.* **2**. yemek pişirmek. (kaynatılarak pişirilenler için). *lu nobams:* lahana pişiriyor.
- **mebalu** dik ya da eğimli bir yüzeye dökmek (sıvı). *Ǩodas ʒǩari nobams:* duvarın üzerine su döküyor.
- **mebaraşe** *atn.* üfürmeye yarayan araç, körük.
- **mebargalu** *ark.*, **meǩanǩu** vi., **mearu** arş., **meyaru**, **meťaǩulu** *atn.* tıkırdatmak, takırdatmak, tıklamak. *neǩnas memibargalams:* kapımı takırdatıyor.
- **mebaru** *atn.* bir yere doğru üflemek; esmek. ixi memobar*ams:* rüzgâr bana doğru esiyor.

- **mebazgeri** *atn.*, **mebažgeri** *ark.* yüzeyine veya üzerine basarak.
- **mebazgu** *atn.*, **mebažgu** *ark.* **1**. Dik bir yüzeye basmak. **2**. direnmek, diretmek, inat etmek, dayatmak, ısrarcı olmak. *var ti vida ya do opşa nobazgu:* gitmeyeceğim diye çok diretti.
- **meberi** *atn.*, **meǩideri** *ark.* **1**. tuzağa takılıp yakalanmış olan. *Ali mo cegivelu meberi ǩinçi s ťeri:* niçin boynun büküldü, tuzağa yakalanmış kuş misâli.
- **meberi** *atn.*, **meǩideri** *ark.* **2**. Kaynatılarak pişirilmiş olan yemek. *lobya meberi:* kaynatılarak pişirilmiş fasülye.
- **meberi** Dik bir yüzeye dökülmüş (sıvı).
- **mebğalu 1**. Dik bir yüzeye dökmek, fırlatmak, fırlatıp çarpmak (bir çırpıda sayılamaz katı nesneler için). *Ǩodas lobca konobğu:* duvara fasülye fırlatmak. **2**. Dik bir yüzeye dökülmek, fırlayıp çarpmak. (bir çırpıda sayılamaz katı nesneler için). 3. *vi., mec.* bir şeyden bolca bulunmak, çok sayıda bulunmak. *Oxoris modvalu nobğun:* evde çok sayıda ayakkabı var.
- **mebğalu** *atn.* **2**. bir kısmını kesmek, bir tarafını kesmek, bir yanını kesmek/traş etmek (bir çırpıda sayılamaz katı nesneler için). *mus ťaç̌i nibğu:* bıyıklarını traş etti.
- **mebğeri 1**. Dik bir yüzeye dökülmüş, bir tarafa dökülmüş olan (bir çırpıda sayılamaz katı nesneler için). *Ǩodas mebğeri lobca:* duvara dökülmüş fasülye.
- **mebğeri** *atn.* **2**. bir kısmı traş edilmiş.
- **mebğeri mepşeri** *atn., not.* bolluk içinde. *mebğeri mepşeri psǩudut:* bolluk içinde yaşıyoruz.
- **mebinu** *atn.*, **meǩidu** *ark.* avlanan canlının herhangi bir şeye/yere takılmasını sağlayarak yakalamak. *ǩinçi nobinu:* kuşu (tuzakla) yakaladı.
- **meborgu** *atn.* takılmak, engel olmak, ayağına dolanmak. mot memaborge! bana engel olma, ayağıma dolanma!
- **mebureri** bir yere yamalanmış
- **meburu** bir yere yamalamak.
- **mebuzu 1**. böceklerin gezinmesi. **2**. *mec.* çabalamak. *dunç̌u s ťeri mevobuzam.* karınca gibi çabalıyorum.
- **mebziťilu 1**. fışkırmak. **2**. fışkırtmak.
- **mecineri 1**. Dik bir yüzeye dayanmış, yaslanmış. bere ubas mecineri miyonuťu: çocuk göğsüme dayanmıştı. **2**. Dik bir yüzeye dayanarak, yaslanarak. ǩodas mecineri konal*uru:* duvara dayanarak uyukladı.
- **mecinu 1**. dayanmak, yaslanmak, Dik bir yüzeye dayanmak/yaslanmak. *ma komemacinu:* bana yaslandı. **2**. *mec.* bol miktarda bulunmak. *onas limxona noncas:* eğrelti otu (çok anlamında) dayanmış, tarlada bol miktarda var. **3**. dayamak, yaslamak. *ncas dişǩa konocinu:* ağaca odunu dayadı. **4**. Güvenmek. *Var megocan e biç̌i, var malen skani ǩala:* sana güvenemem delikanlı, gelemem senin ile.
- **meçakşu** *vi.* alel usul, gelişigüzel iş yapmak. noçakş*ams:* gelişigüzel iş yapıyor.
- **meçama 1**. verilen. **2**. *mec.* hayvan yemi, ot.
- **meçameri** verilmiş olan. *pucis meçama ağani meçameri vore:* ineğe otu yeni vermiş durumdayım.
- **meçamu** vermek. *ǩaťus gyari meçams:* kediye ekmek veriyor.
- **meçançu** *ark.* anlamsız, boş ve gereksiz iş yapmak.
- **meçaneri** dalda bitmiş olan meyve, sebze vs.
- **meçxalu 1**. Çarpmak, vurmak (su için). *zuğak noçxams:* denizin dalgası çarpıyor/vuruyor. **2**. *atn., mec.* yüzüne vurmak, aşağılamak, küçümsemek. xorza muşis opşa noçx*ams:* karısını çok aşağılıyor.
- **meçiteri 1**. yarılmış, kesilmiş. **2**. yararak, keserek.

- **meçitu** *atn.*, **metipu** *arş.* kesivermek, kesip geçmek, yarmak. *dişǩa meçitu:* odunu kesti.
- **meçkineri** *ark.* **1**. belirli özellikleri nedeniyle akıllarda olan, iyi bilinen, tanınan. *Lazuri nenapuna meçkineri miğunan:* **2**. yeri belirlenmiş, sabit bir yer bulunmuş. *ağne peçkoşi sva meçkineri miğun:* yeni sobanın yerini belirledim, ona sabit bir yer buldum, onun yeri belli. **3**. musallat olmuş, peşini bırakmaz durumda. **4**. rahatsız edilecek biçimde davranılan, sataşılan. **5**. xi. Oğlunu evlendirmeyi düşünen bir baba ya da anne tarafından göze kestirilmiş kız. *Hem orapes cumadi çkimişi meçkineri borťi:* o zamanlar dayım/ amcam beni oğluna almak için gözüne kestirmişti. meçkineri bozopek şkas okroşi oťǩapu goiťǩaman. 'meçkiner' kızlar bellerine altından kemer dolarlar.
- **meçkinu** *ark.* **1**. belirli özelliklerinden ötürü akıllarda kalmak, bilinmek, tanınmak, genelin hafızasında yer etmiş olmak. *helimişi xasanis Lazepe şeni dido dulyape uxinapun, Lazepek heya koniçkines:* xasan helimişi Lazlar için büyük işler yaptı, Lazlar onu tanıyor, onu biliyor. **2**. belirlemek, yer bulmak, yerini belirlemek. peçko oxori oşkenas mot naşkum, a sva konuçkini. sobayı evin ortasında bırakma, ona bir yer belirle, sobaya bir yer bul. **3**. musallat olmak, peşini bırakmamak. bere komemaçkinu, var memaşkum*es:* çocuk bana musallat oldu, peşimi bırakmıyor. **4**. sataşmak, rahat bırakmamak. ǩoçi dido memaçkinen. adam bana çok sataşıyor, beni rahat bırakmıyor. **5**. Oğlunu evlendirmeyi düşünen bir baba ya da annenin bir kızı gözüne kestirmesi, onu kafasında belirlemesi. *Hem orapes cumadi çkimik komemiçkinu dorťu:* o zamanlar amcam/ dayım beni oğluna almak için gözüne kestirmişti. 6. Atfetmek.
- **meçoşnu** *vi.* gelişi güzel iş yapmak.
- **meǯaǯeri** *atn.* **1**. bir noktaya sıkışmış, tıkılmış. **2**. sıkıştırılmış, tıkıştırılmış. a odas meǯaǯeri memaşǩ*ves:* bizi bir odaya sıkıştırıp bıraktılar. **3**. bir yere sıkıştırarak, tıkıştırarak.
- **meǯaǯu** *atn.* **1**. bir noktaya sıkıştırmak, tıkıştırmak. moxťu do oktis komemoǯaǯu. gelip beni yokuşa sıkıştırdı, hareket edemiyoruz, hareket alanımız kalmadı. **2**. bir noktaya sıkışmak, tıkışmak. haǩu ǩoçi a ʒulu odas komeviǯaǯit. bu kadar insan küçük bir odaya sıkıştık.
- **meǯaderi** *atn.*, **meǯǩaderi** *ark.* bir noktaya çakılmış.
- **meǯadu** *atn.*, **meǯǩadu** *ark.* dik bir yere çakmak.
- **meǯalu** bir yere parça dikmek, yamamak.
- **meǯamberi** *atn.*, **meǯaberi** *ark.* bir yere yapışmış, yapışık.
- **meǯambu** *atn.*, **meǯabu** *ark.* **1**. bir yere yapıştırmak. **2**. bir yere yapışmak.
- **meǯapxeri** *atn.*, **moǯǩideri** *ark.* dik bir yere çarpmış, toslamış. meǯapxeri araba. bir yere çarpmış araba.
- **meǯapxu** *atn.*, **moǯǩidu** *ark.* dik bir yere çarpmak, toslamak. ncas konaǯapxu: ağaca çarptı.
- **meǯeri** bir yere dikiş dikilmiş.
- **meǯibreri** *atn.* ateşe tutmuş, ateşe iyice yaklaşmış.
- **meǯibru** *atn.* ateşe tutmak. ǩoçi daçxuris noǯibramť*es:* adamı ateşe tutuyorlardı. ar vorsi daçxuris komeviǯibri. kendimi iyice ateşe tuttum, ateşe tutup ısındım.
- **meǯiǯoleri** **1**. bir noktaya sıkışmış, tıkışmış. **2**. bir noktaya sıkıştırılmış, tıkıştırılmış.
- **meǯiǯolu** bir noktada ya da yerde sıkıştırmak, tıkıştırmak.
- **meǯimbru** *atn., mec.* güneşte kurumak, bronzlaşmak.
- **meǯinaxeri** ezilmiş, ezik. meǯinaxeri m3xuli. ezilmiş armut. meǯinaxeri ǩiti opşa maʒunen. ezilmiş parmağım çok acıyor.

- **meçinaxu 1**. ezmek. arabak bere meçinaxu: araba çocuğu ezdi. **2**. ezilmek. nca na goyantxu do niçinaxu: üzerine ağaç düşüp ezildi.
- **meçirderi** *atn.*, meçǩideri *ark.* **1**. kopmuş. meçirderi toǩi. kopmuş ip. **2**. *mec.* kopuk, serseri. meçirderi ǩoçi: kopuk adam.
- **meçirdiner** *ark.*, **magzale** *atn.* yeni yürümeye başlayan çocuk.
- **meçirdinu** *ark.*, **meçerdinu** ark. **meǩaçu**, **goncuǩu** *atn.* 1. bıktırmak, sıkılmasına neden olmak, usandırmak, bezdirmek. 2. Bunaltmak, iç sıkıntısı vermek. Bere çkimi mot memoçerdinam. Çocuğum beni bunaltma.
- **meçirdu** *ark.* 1. bıkmak, usanmak, bezmek, sıkılmak, bunalmak. ntxiri oǩorobuşe mep̌çirdi. fındık toplamaktan usandım, bezdim, bu işten sıkıldım, bu işi yapmaktan dolayı darlandım. 2. İçi sıkılmak, bunalmak. Oxoriz doxunute mep̌çirdi. Evde oturmakla bunaldım.
- **meçirdu** *atn.*, **meçǩidu** *ark.* **1**. koparmak. toǩi meçi*rdu:* ipi kopardı. **2**. *mec.* ipini koparmak, serseriliğe vermek. ǩoçik meçi*rdu:* adam ipini kopardı, serserileşti.
- **meçireli** *xp.* zor. meçireli dulya. zor iş.
- **meçiru** *xp.* zorlanmak. hem dulya bikomťişa dido mebiçiri. bu işi yaparken çok zorlandım.
- **meçǩaderi** *ark.*, **meçaderi** *atn.* bir noktaya çakılmış.
- **meçǩadu** *ark.*, **meçadu** *atn.* dik bir yere çakmak.
- **meçǩideri** *ark.*, **meçirderi** *atn.* **1**. kopmuş. meçǩideri toǩi. kopmuş ip. **2**. *mec.* ipini koparmış, kopuk, serseri. meçǩideri ǩoçi: kopuk adam.
- **meçǩodu** *ark.*, meçordu *atn.* kopmak. toǩi meçǩodu. ip koptu.
- **meçopu** suçüstü yakalamak. ntxiri nixiyamťuşa komevoçopi. fındık çalarken yakaladım.
- **meçordu** *atn.*, meçǩodu *ark.* kopmak. toyçi meço*rdu:* ip koptu.
- **meçvalu 1**. bir noktayı yakmak. *şǩaʒale şǩimis aʒulu sva memiç̌u.* eteğimin küçük bir yerini yaktı. **2**. bir noktanın yanması. *ponťuli memaç̌u.* pantolonumun bir yeri yandı.
- **meçvalu** *atn.*, **memçǩvamu** *ark.* bir noktanın üşümesi, bir organın üşümesi. *ǩuçxe memaç̌u.* ayağım üşüdü. *xepe memaç̌u.* ellerim üşüdü.
- **meçveri** bir noktanın yanması durumu.
- **meçveri** *atn.*, **memçǩveri** *ark.* bir organın üşümüş olması durumu. meçveri xepepete haǩu dulya moxinap*es:* üşümüş ellerimle bu kadar işi yaptırdılar.
- **medanşu** *arş.*, **medanžu** *atn.* süslemek. *nusas nudanşams:* gelini süslüyor. *Var nidanžaşa gale var gamulun:* süslenmeden dışarı çıkmıyor.
- **medanşeri** *arş.*, **medanžeri** *atn.* süslenmiş, süslü. *medanžeri bozomota.* süslenmiş, süslü kız.
- **medažu** *vi.,* **oǩombinu** *atn.* 1. iliklemek. *Mintani konidažu:* gömleğini ilikledi. 2. vi. iliştirmek.
- **medarça** *atn.* alçak, yere yakın. ǩalati medarças eladgun. sepet alçak bir yerde duruyor.
- **medaşǩu** *atn.* sıkmak. orťapuk şǩa memida*şǩu:* kemer belimi sıktı.
- **medaʒeri** *atn.*, **mepatxeri** *atn.*, **mep̌ileri** *atn.*, meğureri *atn.* sönmüş, kapanmış, viran kalmış ocak. medaʒeri oxori. viran ev.
- **medaʒu** *atn.*, **mepatxu** *atn.*, **mep̌ilu** *atn.*, **meğuru** *atn.* **1**. viran kalmak, yıkılmak, sönmek, batmak. oxori memadaʒes: evimiz battı, söndü, yıkıldı, kapandı. **2**. batırmak, yıkmak, viran bırakmak, ocağını söndürmek. ǩoçi mebdaʒit. adamı batırdık, yıktık, ocağını söndürdük.
- **medgalu 1**. eklemek, yaklaştırmak, bitiştirmek, yakınına koymak. oxori komemi*dgu:* yanıma evi kurdu. **2**. kurmak. msǩala kome*dgu:* iskeleyi kurdu. orubas xinci kome*dgu:*

dereye köprüyü kurdu. **3**. ek yapmak. oxoris a oda konu*dgu:* eve bir oda ek yaptı, eve bir oda ekledi.

- **medgeri 1**. eklenmiş, yaklaştırılmış, bitiştirilmiş. oxoris medgeri oda: eve eklenmiş oda. **2**. dayanmış, konulmuş. neǩnas ǩalati medgeri na*şǩu:* kapıya sepeti koyup bıraktı.
- **medgineri 1**. dayanmış. mundis makvali medgin*eri:* yumurta kıçına dayanmış.
- **medginu 1**. dayamak. oxoris araba konudginu: eve arabayı dayadı. **2**. dayanmak. mundis makvali konadginu: kıçına yumurta dayandı.
- **medi 1**. muhtaç. *medi sǩani dopxedare:* sana muhtaç kalayım. **2**. umut. *medi sǩanite na dopxedare (mçm):* umudunla oturayım.
- **medvalu 1**. bir yere koymak. **2**. asma vb. ağaca sarılması için koymak. **3**. *mec.* vurmak, vurup öldürmek. mendraşe mendra ǩoçi komed*ves:* uzaktan uzağa adamı vurdular.
- **medveri 1**. dik bir yüzeye dayanmış, konulmuş halde. binexi medveri nca. asma konulmuş ağaç.
- **medvinu** *ark.*, **membinu** *atn.* **1**. tutuşturmak (ateş için). daçxuris komebudvini. ateşi tutuşturdum. **2**. *ark.* ışığı yakmak. tenas komebudvini. ışığı yaktım.
- **meftilu** *atn.* **1**. bir yere fırlayıp çarpmak. araba idu do ncas konaftil*u:* araba gidip ağaca çarptı. **2**. bir şeyi bir yere fırlatıp çarpmak. diǩaçu do ǩodas konoftil*u:* tutup duvara çarptı. **3**. elinin tersi ile çarpmak, vurmak. oxorcas konuftil*u:* kadına elinin tersi ile çarptı.
- **meftilu** *atn.*, **mestiku** *ark.* **1**. bir tutam yolmak, koparmak. kormes msva nuftil*u:* tavuktan bir parça tüy kopardı.
- **megaǩnas** yarasın, afiyet olsun, şerefe. şǩomipe megaǩnas: yediklerin sana yarasın.
- **megalu 1**. rastlamak, karşılaşmak. gzas memagu. yolda bana rastladı. **2**. yardımına gitmek. dulyas mevagi. yardımına gittim. **3**. karşılamak. noğaşa mevagi. karşılamak için çarşıya kadar gittim.
- **meginu** yakınına götürmek, yaklaştırmak. mçima komoxtu, berepek semsiye memigin*es:* yağmur geldi, çocuklar şemsiyeyi bir yere kadar getirdiler, yaklaştırdılar.
- **megnaperi** idrak etmiş, anlamış, kavramış. mteli na ivupes megnaperi bore. olan herşeyi idrak etmiş durumdayım, herşeyi anlamışım.
- **megnu**, **megnapu** kavramak, anlamak, idrak etmek. nagnen. kavrıyor.
- **megreli**, **margali** *meg.* megrel-Laz. karadenizin güney doğusunda yaşayan, Lazlarla aynı dili konuşan halk. Lazların hıristiyan akrabaları.
- **Megreluri** *xp., atn.,* **margaluri** *meg.* megrelce. *megruli iğarğalams:* megrelce konuşuyor.
- **megumeri 1**. tepesi alınmış, hasat edilmiş (başaklı bitkiler için). **2**. *mec.* ezilmiş.
- **megumu 1**. buğday, arpa vb. tahılların başağını koparmak, devşirmek. mdiǩa megumums: buğdayın başağını alıyor. **2**. *mec.* ezilmek. xe nagumu. eli ezildi. **3**. ezmek. xe nugumu. elini ezdi.
- **megurcoleri** *atn.* **1**. sürtünerek. **2**. sürterek.
- **megurcolu 1**. sürtmek. *nuǩu nugurcolams:* çenesini sürtüyor. **2**. sürtünmek. *ǩatu memagurcolen.* kedi bana sürtünüyor.
- **meguru** *ark.* tarif etmek, yol göstermek. ham ǩoçis oxori gza konog*uri:* bu adama evin yolunu tarif et, göster.
- **megutineri** *atn.*, **medgitineri** *ark.* bir yere abanmış, bir şeyin üzerinde durmuş (kişi). penceres megutineri ǩoǩiʒes: pencereye abanmış etrafı seyrediyor.
- **megutinu** *atn.*, **medgitinu** *ark.* **1**. bir şeyin önünde durmak. eǩnas komemogutu: kapıma dayandı. **2**. abanmak. penceres konogutu. pencereye abandı. 3. Dayanmak. *Serigverdis eǩnas konogutu:* geceyarısı kapıya dayandı.
- **megyari**, **mergya** vi., **meoca** atn. **1.** sebze, zerzevat. ǩoçik megyari gamaç*ams:* adam sebze satıyor. 2. Maydanoz.

- **megza** *atn.* yakın, yol üstü, yola yakın. *şǩimi oxori megzas dosǩudun.* benim evim yola yakındır.
- **megzalu** ateşi altında tutmak, altına yakmak. ǯurǯis daçxuri konugzu. kazanın altına ateş yaktı.
- **megzeri** altında ateş tutulmuş, altına yakılmış. daçxuri megzeri na*şǩu:* ateşi altına yakılmış olarak bıraktı.
- **meğalu** yansımak (ısı, ateş). daçxuri memağalen. bana ateş yansıyor.
- **meğareri** çizilmiş, çizilerek işaretlenmiş.
- **meğaru 1**. bir noktayı çizmek, çizerek işaretlemek. kvas konuğ*aru:* taşı işaretledi. **2**. imzalamak, imza atmak.
- **meğaru, memşǩoru** sevip geçmek, öpüp geçmek. *ar konağaru:* onu sevip geçti.
- **meğaşǩu** bir yeri karalamak.
- **meğiru** işaret etmek, e doğru doğrultmak. ǩiti n3as noğir*ams:* parmağı ile göğü işaret ediyor.
- **meğmalu 1.** götürmek (cansız varlıklar için). Dişǩape hişo meviğam. Odunları o tarafa doğru getiriyorum.
- **meğmalu 2**. takılmak, engelle karşılaşmak. iri ǩale si megağe. her tarafta sana takılıyorum, senin engelinle karşılaşıyorum.
- **meğoberi 1**. bir yere sıkışmış. **2**. engelle karşılaşmış.
- **meğobinu** *atn.* sıkıştırmak, kıstırmak, engellemek. *orubas mevoğobini:* derede sıkıştırdım.
- **meğobu 1.** *ark.* çit yapmak, engel yapmak. *Gza meğobu:* yola çit yaptı. 2. Fiziksel bir engelle karşılaşıp sıkışmak, fiziksel bir engelle karşılaşmak, Fiziksel bir engele takılmak. *Oruba opşa morderi na orťu şeni meviğobit, himdo mele var males:* dere çok büyük olduğu için takılıp kaldık, öteye geçemedik. 2. takılıp kalmak, duralamak, söyleyecek söz bulamamak.
- **meğureri 1**. hiç kimsenin kalmadığı ev, viran. *meğureri oxori:* yaşayanların tamamının öldüğü, viran ev. **2**. bir şeyin uğruna ölebilecek durumda olan. *berepe şǩimi şeni meğureri vore.* çocuklarımın uğrunda ölebilecek durumdayım, onlara bağlanmışım, onları ölesiye seviyorum.
- **meğurinu** tümünü öldürmek, viran bırakmak. *oxori memoğurines do memaşǩves:* evimizi söndürdü, viran bıraktı.
- **meğuru 1**. sönmek, viran kalmak. mebğurit e çonaşǩimi. söndük ey ışığım. **2**. uğrunda ölmek. a bozomotas konoğ*uru:* bir kızın uğrunda öldü. **3**. uzuvlarından biri ölmek. megoğuras xepe skani. ölsün ellerin.
- **meğvareri** *atn.*, **meşueri** vi., **meşuveri** *ark.* bir tarafı ıslanmış. anteri meğvareri miğuťu, moyoviʒi. kazağımın bir parçası ıslaktı, üzerimden çıkardım.
- **meğvaru** *atn.*, **meşuu** *vi.*, **meşuvu** *ark.* bir kısmı ıslanmak, bir parçası ıslanmak. *porça memağvaru:* gömleğimin bir kısmı ıslandı.
- **mexaǩaru** bir tarafını kazıtmak. bu kazıma eyleminde, nesneye yapışan herhangi bir şey kazınıp atılır. nesnenin kendisi üzerinde kazıma yapılmaz.
- **mexap̌aru** *atn.*, **mesinapu** *vi.* derdini ya da bir meseleyi anlatmak amacıyla (*atn.* tek taraflı olarak) birine konuşmak. (*atn.* bu fiilde konuşma eylemi birinden diğerine tek taraflı olarak gerçekleşir. bu arada diğerinin konuşması 'mexap̌aru' fiili ile ifade edilmez.). *xvala bžiris a m3iǩa komevoxap̌ari:* yalnız görünce birazcık ona konuştum, ona bir şeyler anlattım.
- **mexaʒu**, **meğaʒu** kazıtmak. nesnenin kendisi kazınır. örneğin bir ağacın kabuğu kazınabilir.
- **mexedu 1**. abanarak oturmak, önüne oturmak. *ğurnis konoxedu do toprepe oşǩomu.* kovanın önüne oturup balları yedi. **2**. *mec.* boğazına kadar oturmak. *opşa maşǩomu,*

*alişa komemoxedu.* çok yemek yiyebildim, boğazıma kadar oturdu. **3**. konmak. ǩinçi penceres konoxedu. kuş pencereye kondu.

- **mexelu** *atn.***, mecundu xp., menculu** arş. **1.** Bir yanından (yanağından vs.) öpmek. *a komegaxeliǩo?* yanağından bir öpsem? 2. hayran olmak, gıpta etmek.
- **mexirapu 1**. çaldırmak. *para meboxirapi.* paramı çaldırdım. **2**. çaldırtmak, çalmaları için teşvik etmek, hırsızlık yaptırmak. berepe oşǩu do dişǩa noxirapu. çocukları gönderip odun çaldırdı.
- **mexireri** çalınmış, çalıntı. mexireri dişǩapete jilemona opşu. çalınmış odunlarla evinin arkasını doldurdu.
- **mexiru** çalmak. *neǯi nixiraman.* ceviz çalıyorlar.
- **mexoleri** *atn.* yanaşık, yakın. *ğura mexoleri vore.* ölümüme yaklaşmış durumdayım.
- **mexolu** *atn.* **1**. yaklaşmak, yakınlaşmak. ğura memaxolen. ölüm bana yaklaşıyor. **2**. yaklaştırmak, yakınlaştırmak. ǩuli nixol*ams:* iskemleyi kendine yaklaştırıyor.
- **mexomberi** dik bir zemin üzerinde kurumuş olan.
- **mexombu** olduğu yerde kurumak. *luği aras konoxombu:* incir dalında kurudu.
- **mexondu**, **mexondinu** *atn.*, **menǯinu** *vi.* **1**. dayanmak. *ucuzi mali var nuxondun:* ucuz mal dayanmıyor. **2**. dayandırmak. *si muti var memaxondinu:* sana hiçbir şey dayandıramadım. **3**. yaşamak, dayanmak. *oşi ǯana konuxondu:* yüz yıl yaşadı.
- **mexorxu** bir kısmını gelişi güzel budamak.
- **mexoronu 1**. birine doğru horon oynamak. bozos noxoron*ams:* kıza doğru horon oynuyor. **2**. uzaktan tahrik etmek, nispet yapmak.
- **mexosaru** gizlice gözlemek, gözetlemek. baba şǩimik memoxosar*ams:* babam gizlice beni gözetliyor.
- **mexosǩeri** *atn.*, **mexro3keri** *ark.* **1**. gebermiş. ǩodas mexosǩeri eLažin. fare duvarın dibinde gebermiş yatıyor. **2**. *atn.* sönmüş (ateş, ışık). mexosǩeri daçx*uri:* sönmüş ateş.
- **mexosǩineri** *atn.*, **mexro3kineri** *ark.* **1**. gebertilmiş. **2**. *atn.* söndürülmüş (ateş, ışık).
- **mexosǩinu** *atn.*, **mexro3kinu** *ark.* **1**. gebertmek. **2**. *atn.* söndürmek.
- **mexosǩu** *atn.*, **mexro3ku** *ark.* **1**. gebermek. **2**. *atn.* sönmek. daçxuri mexos*ǩu:* ateş söndü.
- **mextimu** *ark.*, **mexťimu** *atn.* gelmek. *mextare i?* gelecek misin*? hek mextasen:* oraya gelecek.
- **mexunu 1**. bir noktaya oturtmak. ǩinçi penceres konoxunu. kuşu pencereye oturttu. **2**. *atn.* isabet ettirmek. kva ǩop̌as konoxunu: taşı alnına isabet ettirdi. **3**. Ağzına kadar doldurmak, silme doldurmak. *ǩuǩminas ǯari konoxunu.* suyu güğümün ağzına kadar doldurdu.
- **mexuťalu** *atn.* (<me.oxo.ťal.u) **1**. yaydan fırlamak. **2**. *mec.* ok gibi fırlamak. *mp̌olişa konixu ťalu:* istanbula ok yaydan fırlar gibi fırlayıp gitti.
- **mexuťoreri** bir parça kesilmiş (saç, kıl, kumaş vs. için). mexuťoreri toma. bir parça kesilmiş saç.
- **mexuťoru** bir parça kesmek (saç, kıl ve kumaş için). *a p̌işi toma nuxu ťoru.* bir tutam saçını kesti.
- **mexvadu** *atn.* hak etmek (cezayı, eleştiriyi vs.). vati vuǯviǩo ama mexvadudorťu: söylemeyecektim ama söylemeyi hak etmişti. himuşe na mexvadare! ondan bulasın (kötülük).
- **mexvalu** 1. dökmek (çoğul, katı nesneler için). õ *lobya mexu:* fasülyeyi döktü. 2. Dökülmek. õ *lobya nixu:* fasülye döküldü. 3. Bir ocağın/ailenin sönmesi, aile ocağının kapanması.
- **mexvaťeri 1**. *ark.* bir kısmı kemirilmiş. **2**. *atn.* bir tarafı dişlenmiş, ısırılmış. mexvaťeri c*ari:* dişlenmiş, ısırılmış ekmek.
- **mexvaťu 1**. *ark.* bir kısmını kemirmek. **2**. *atn.* bir kısmını dişlemek, ısırmak.

- **mexveri** dökülmüş, döküntü (katı nesneler için). mexveri dob*ğun:* dökülmüş duruyor.
- **mexveri meoreri** *atn.* “herşey çok bol, dökülmüş, saçılmış” anlamında bir deyim.
- **meileri** *atn.* kesilmiş (su).
- **meilu** *ark.*, **mep̌ilu** *atn.* **1**. tümden yıkılmak, yok olmak, vurulmak. **2**. tümden yıkmak, yok etmek, vurmak.
- **meilu** *atn.* kesmek (su). ʒari nuyil*es:* suyu kestiler.
- **mejguru** *atn.* bir kısmını yakmak.
- **mejvat̆u** *atn.* üzerine doğru sallamak, silkmek. ʒari xayaris konojvat̆u: suyu suratına doğru salladı.
- **mekandaru** *atn.* zora kalmak, zor durumda kalmak, zorlanmak. ip̌t̆ineri dulyas nakand*aru:* ilk işinde zorlandı.
- **mekçanderi** *atn.*, **mekçaneri** *ark.* bir tarafı beyazlamış.
- **mekçandu** *atn.*, **mekçanu** *ark.* bir tarafı beyazlamak, solmak.
- **mekçineri** bir tarafı ağarmış.
- **mekçinu** (saç ve kılın bir kısmı için) ağarmak. *sǩani derdite dudi memakçinu:* senin derdinden başımın/saçımın bir kısmı ağardı.
- **mekosale** *ark.* dış kapıya açılan alan, yer.
- **mekosu** **1**. bir tarafa doğru süpürmek. timele konokosi! öteye doğru süpür! **2**. *atn., mec.* kazıklamak. xolo komemokos*es:* yine bizi kazıkladılar.
- **mekoteri** *atn.*, mekot̆eri *ark.* katlanmış. a mekoteri porça. bir kez katlanmış gömlek.
- **mekotu** *atn.*, mekot̆u *ark.* bir tarafını katlamak. para mekotums: parayı katladı.
- **mekot̆oni** doğangillerden yırtıcı bir kuş.
- **meksinu**, **menksinu** bir yere doğru (sessiz) yellenmek.
- **mektapu** *ark.* bir rengin bir şeye geçmesi.
- **meǩabaneri**, **okti** *atn.* hafiften bayır, kaban.
- **meǩaçeri** *atn.*, **mekaçeri** *ark.* **1**. sıkışmış, bir yere sıkışmış, sıkışık. ğeci tamlepunas meǩaçeri iyondr*ams:* domuz çalılıklarda sıkışmış bekliyor. **2**. *mec.* sıkılmış, darlanmış. paraşe meǩaçeri vore. paradan sıkışmışım, darlanmışım. **3**. üzerine tutarak. daçxuris xepe meǩaçeri inçxun*ams:* ateşe elini tutmuş ısınıyor.
- **meǩaçineri** *atn.*, **mekaçineri** *ark.* **1**. sıkıştırılmış, kıstırılmış. ğeci ort̆u svas meǩaçineri kodosǩ*udu:* domuz olduğu yerde sıkıştırılmış halde kaldı. **2**. *mec.* darlanmış, dara düşmüş, sıkışmış. ham ndğalepes opşa meǩaçineri vore, mo elamoburt! lerde çok sıkışmış, darlanımışım bana dokunmayın!
- **meǩaçinu** *atn.*, **mekaçinu** *ark.* **1**. sıkıştırmak, dara düşürmek. ğeci gza çodinas noǩaçin*es:* domuzu yolun sonunda sıkıştırdılar. **2**. sıkıştırmak, darlatmak. para komomçi ya do ǩoçi mevoǩaçini. parayı ver diye adamı sıkıştırdım. hiǩu mo noǩaçinam! beni o kadar sıkıştırma!
- **meǩaçu** *atn.*, **mekaçu** *ark.* **1**. bir yere sıkışmak, kısmak. korme okotumales niǩaçu. tavuk kümeste sıkıştı. **2**. darlanmak, sıkılmak. oxoris meviǩaçi. evde darlandım. **3**. karşısında tutmak. daçxuris xe nokaç*ams:* elini ateşe doğru tutuyor.
- **meǩalaperi** *ark., mec.* 1. Öteye geçmiş; öteye yollanmış. 2. zamanı geçmiş, çağı geçmiş. *oçiluş ora meǩalaperi miğun:* evlenme çağım geçti.
- **meǩalapu** *ark.* **1**. öteye yollamak, göndermek. bere meleşa meǩolapu. çocuğu öteye gönderdi. **2**. Zamanı geçirmek, belli bir süreyi aşmak. *Ondğe moǩolapu:* öğlen vaktini/saatini geçirdi.
- **meǩanǩu** *ark.*, **meyaru, met̆aǩulu** *atn.*, **mearu** *arş.* vurmak suretiyle ses çıkarmak, tıkırdatmak, takırdatmak, tıklamak. *neǩnas noǩanǩams:* kapıyı tıkırdatıyor.
- **meǩanu** *atn.*, **menǩanu** *ark.* hafiften bir tarafa doğru sallamak. omʒeli nukan*ams:* beşiği hafiften sallıyor. muǩan*ams:*

- **meǩap̌inapu 1.** köpeğe saldırtmak. *layç̌i konoǩap̌inapu.* köpeğe saldırttı. 2. Vi. Defetmek, başından savmak. 3. Atn. kafayı üşütmek, aklını oynatmak. Nosis konoǩap̌inapu: aklını oynattı.
- **meǩap̌ineri 1**. atlamış. 2. Atlayarak. *oruba meǩap̌ineri golaxťu:* dereyi üzerinden atlayarak geçti. **3**. Mec. atlatmış, aklını oynatmış, kafayı yemiş.
- **meǩap̌u 1**. atlamak. *otvaşe konuǩap̌u.* çatıdan atladı. **2**. saldırmak, dişlemek (köpek). *coğorik komemaǩap̌u.* köpek saldırdı, kaptı, dişledi.
- **meǩarberi** *ark.* viran, viran olmuş.
- **meǩarbu** *vi.* bir beddua. *megaǩarbas ti skani. 3ad.* oǩarbu.
- **meǩardu** *ark.* tenezzül etmek. heya mot niǩardam*?*. niye ona tenezzül ediyorsun*?* var memiǩard*ams:* bana tenezzül etmiyor.
- **meǩateri** (<*tur.* katmak) katılmış, dahil olmuş.
- **meǩatu** (<*tur.* katmak) katılmak, dahil olmak. hamu ti komeviǩatat. onuda ortak edelim.
- **meǩideri** *ark.*, **meberi** *atn.* **1**. Tuzağa takılarak yakalanmış olan. *Mosas meǩideri ǩinçi:* ağa takılıp yakalanmış kuş.
- **meǩideri** *ark.*, **meberi** *atn.* **2**. pişirilmiş yemek (kaynatılarak). *Xaci meǩideri:* kaynatılarak pişirilmiş fasülye.
- **meǩidu** *ark.*, **mebinu** *atn.* **1**. tuzağa düşüp yakalanmak. *ǩinçi mosas koniǩidu:* kuş tuzağa yakalandı.
- **meǩidu** *ark.*, **mebalu** *atn.* **2**. yemek pişirmek (kaynatarak). *xaci noǩidams:* kaynatarak fasülye pişiriyor.
- **meǩileri** *ark.* **meyileri** *atn.* kesilmiş, kesik (su için).
- **meǩip̌ireri** *ark.*, **meǯileri** *atn.* azar azar, iktisatlı, idareli.
- **meǩip̌iru** *vi.*, meǯip̌u *atn.* gıdım gıdım kullanmak, çok idareli kullanmak, azar azar kullanmak. kovali niǩip̌iraman do imxo*nan:* ekmeği azar azar koparıp yiyorlar.
- **meǩitxu** yalnızken birebir soruvermek.
- **meǩiyaloni** *ark.* ayıklanmış fındığın tozunu almaya yarayan bir tür elek.
- **meǩleťu** *ark.* geri gelmemek, didişmek (kavgada, ağız dalaşında vs.). *bere komemaǩleťu:* çocuk benimle didişiyor, geri gelmiyor.
- **meǩlimu** isabet ettirmek, hedefi tutturmak. *ǩopas kva konoǩlimu.* alnına taşı isabet ettirdi.
- **meǩnimu 1**. iştahını tutmak, yaramak, faydasını görmek (yemek için). *imxos var naǩnimen/naǩnen.* yediği yaramıyor, faydasını görmüyor. **2**. yapılan işten keyif duymak, zevk almak. *andğa na p̌i dulya opşa memaǩnu.* bugün yaptığım işten çok keyif aldım, zevk duydum.
- **meǩnu** tutmak, tutunmak. coluťuşa eǩnas konaǩnu. düşerken kapıya tutundu.
- **meǩolva** *atn.*, **meǩaxtimu** *ark.* **1**. geçip gitmek, geçmek (zaman için). *Ora meǩilu:* zaman geçti. **2**. Batmak (güneş). *mjora meǩilu:* güneş battı. 3. Aşmak, öteye doğru aşmak, geçip gitmek. *Xinci meǩilamťuşa dogutu do a koç̌eǩiǯeru:* köprüyü geçerken durup geriye doğru baktı.
- **meǩorale**, **doǩoru** hayvan bağı. pucik meǩorale niç̌ǩidu. ineği bağını kopardı.
- **meǩoreri** bağlanmış, bağlı. meǩoreri puci. bağlanmış inek.
- **meǩore3xu 1**. bire bir dert yanmak. **2**. birine karşı ağıt yakmak. ğureris noǩore3x*ams:* ölüye ağıt yakıyor.
- **meǩoru 1**. bir yere bağlamak. *puci mp̌alus konoǩoru.* ineği kazığa bağladı. **2**. paketlemek. *para yaluğis meǩoru.* parayı mendile bağladı, ambalaj yaptı.
- **meǩrimu** *xp.* yakmak (ışık için).
- **meǩťasi** *atn.*, **meťaksi** *ark.* **1**. ipek. **2**. ipek böceği. **3**. bir armut türü.
- **meǩuťanu** *atn.* mahfolmak. *Niǩuťanu:* mahfoldu. *Meviǩuťanit:* mahfolduk.

- **Ok̆ot̆oru** *fur.* Mahfolmak. *Kok̆ovi t̆orit:* mahfolduk. *Kok̆ovi t̆ori:* mahfoldum.
- **mek̆vateri** kesik, kesilmiş. mek̆vateri k̆iti. kesilmiş parmak.
- **mek̆vatu** kesmek. argunite dişk̆a mek̆vatu: balta ile odunu kesti.
- **mek3alu 1**. bir tarafı/yeri çürümek. **2**. bir yerde çürümek. ort̆u svas konok3u: olduğu yerde çürüdü.
- **mek3eri 1**. bir tarafı çürümüş. **2**. bir yerde çürümüş.
- **mela** *atn.* pas, bir bitki hastalığı. *m3xulepes mela ceçu:* armutlara pas vurdu.
- **meladvalu** içeri koymak. *cari komelidu.* ekmeği ağzına aldı (içeri).
- **melagutinu** *atn.* kirin nüfuz etmesi. *lebi komelagutu:* kir nüfuz etti.
- **melak̆oru** *ark.* 1. içine koyup bağlamak. *mendilis minži melak̆oru.* minciyi mendile bağladı/mendile minci bağladı. 2. ark. Kundağa sarmak, kundaklamak. Lazonas ağan dobader bere hemsat̆is mbelapes melak̆oruman: Lazona'da yeni doğan çocuğu anında/hemen kundaklarlar,kundağa sararlar.
- **melandu** kapı vb. kapamak. *nek̆na konolandu.* kapıyı kapadı.
- **melat̆eri 1**. ezilmiş (metal). **2**. *mec.* ezilmiş (herhangi bir şey). k̆iti memalat̆u: elim ezildi.
- **melat̆u 1**. ezmek (metal). **2**. *mec.* herhangi bir şeyi ezmek. arabak bere melat̆u: araba çocuğu ezdi.
- **meLazdu** *ark.* kapamak (kapı).
- **mele** öte. mele kogoliği. öteye götür. **2**. sağ.
- **melendo** öteden. melendo moxt̆u: öteden geldi.
- **melendoni**, **meleni**, **melenuri 1**. ötedeki, öte taraftaki. melendoni komoği. ötedekini getir. **2**. karşıdaki.
- **melenk̆ale** *atn.*, **melendok̆ele** *ark.* öte taraf, karşı taraf, karşı yaka (kişinin o an bulunduğu konuma karşılık gelen taraf). **õ** melenk̆ale celax*es:* karşıda oturuyor. zuğa melenk̆alenurepe. denizin karşı yakasındakiler.
- **meli** tilki.
- **melva 1**. Vi. düşmek. *Ncaşe mebli:* ağaçtan düştüm. **2**. düşmek, kopmak, yerinden kopup düşmek. *m3xuli araşe nolu:* armut dalından düştü. **3**. gelmek. *hişo mevulu:* o tarafa geliyorum. **4**. *mec.* takatı kesilmek. *aşkva mevoli.* artık takatım kesildi. **5**. Dalmak, saldırmak. *Alis komeboli:* boğazına daldım.
- **membineri** *atn.* **1**. bitişik, birbirine eklemlenmiş. **2**. tutuşmuş, ateş almış. *membineri daçxuri:* tutuşmuş ateş.
- **membinu** *atn.*, **medvinu** *ark.* **1**. *atn.* ateş almak, tutuşmak. daçxuri konambinu: ateş aldı, tutuştu. **2**. tutuşturmak. daçxuri konumbinu: ateşi tutuşturdu.
- **membinu** *atn.*, **mem3xvalu** eklemek, ek yapmak, bitiştirmek. **õ** mt̆va konunbinu: ipliği ekledi.
- **memboneri** *atn.*, meboneri *ark.* (canlılar için) bir kısmı ya da bir tarafı yıkanmış.
- **membonu** *atn.*, mebonu *ark.* (canlılar için) bir kısmını ya da bir tarafını yıkamak. beres mundi numbonu. çocuğun kıçını yıkadı.
- **memcixu** *atn.* küçük darbelerle vurmak. beres numcix*ams:* çocuğa küçük darbelerle vuruyor.
- **memcumale** dibeğin iç tarafında kenarda biriken, tahılı ortaya çekmek için kullanılan bir tür tahta kürekçik.
- **memçxapinu** *arş.* bir taraftan ısınmak. mevimçxapinam, hus vidare. bir tarafımı ısıtıyorum, şimdi gideceğim.
- **memçxo** *arş.* ön.
- **memçinu** haber vermek. nana muşişi ğura konumçinu: annesinin ölümünü haber verdi.
- **memçvalu** *ark.*, **meçxalu** *atn.* küçük dalgalar halinde vurmak, çarpmak (deniz). **õ** Zuğa memamçvalert̆u: deniz küçük dalgalar halinde vuruyordu (bana).

- **memçitaneri** bir yanı kırmızılaşmış, kızarmış. ğva memçitaneri u*ğun:* yanağı kızarmış.
- **memçitanu** bir tarafı kırmızılaşmak, kızarmak. ğva namçitanu. yanağı biraz kızardı.
- **memçǩvamu** *ark.*, **meçvalu** *atn.* bedende bir yerin/bölgenin üşümesi fiili. *inite ǩuçxe memomçǩu:* soğuktan ayağım üşüdü.
- **memçǩveri** *ark.*, meçveri *atn.* bir organın üşümüş olması durumu. *memçǩveri xepete bi3adebur.* üşümüş ellere çalışıyorum.
- **memgaminu 1**. asmayı aşılamak. **2**. asma dalından çelik yapmak.
- **memgvapa**, **memgvapura** *atn.*, **mengapura** *ark.* benzerlik. mitis memgvapa var u*ğun:* kimseye benzemiyor.
- **memgvaperi**, **mengaperi** benzer, benzemiş. babas memgvaperi *on/ ren:* babasına benzemiş.
- **memgvapineri**, **mengapineri** benzetilmiş.
- **memgvapinu**, **mengapinu** benzetmek. ma memimgvapin*ams:* bana benzetiliyor. mitxas memamgvapinu: birine benzettim.
- memgvapu *atn.*, mengapu *ark.* **1**. benzemek. ma memimgus. bana benziyor. **2**. benzetmek. baba şǩimis memamgvapen. babama benzetiyorum.
- **memğezu** *ark.*, **mep̌iznu** *atn.* fit vermek, kışkırtmak. milleťis numğez*ams:* kışkırtıyor.
- **memxacu** *atn.*, **memxvacu** vi. destek olmak, iteklemek. ncaşe evuluťişa memimxacu/memimxvacu. ağaca çıkarken destek oldu, beni yukarıya doğru itti.
- **memxaneri** *atn.*, **memxvaneri** *ark.* **1**. dayanarak. **õ** doǩanaşe memxan*eri:* silah dayanmış. **2**. dayayarak. **õ** doǩanaşe dudis memxaneri oyondin*ams:* başına tabanca dayayarak bekletiyor.
- **memxanu** *atn.*, **memxvanu** *ark.* dayamak. **õ** ťapanca dudis konomxanu. silahı dayadı.
- **memxişolu** *atn.*, **mepunçxolu** *ark.* ufalamak, küçük bir parça koparmak. caris numxişol*ams:* ekmeği ufalıyor, ufak parçalar koparıyor.
- **memxvalu** *atn.*, **memxvinu** *ark.* **1**. Göğsüne yaslanmak, bağrına basmak. **õ** bozomotas konamxu: kızın göğsüne yaslandı. **2**. kendi bağrına basmak. **õ** bozomota konimxu: kızı göğsüne bastı.
- **memxveri** bağrına basmış halde. bere memxveri dicinu: çocuğu göğsüne basmış halde yattı.
- **memjoreri**, **memjureri** güneşe vermiş, güneşe tutmuş, güneşlenmiş, bronzlaşmış. **õ** memjureri ren xura muşişen ignapen. bronzlaşmış olduğu vücudundan anlaşılıyor.
- **memjoru** vi., **memjuru** atn., **memcoru** arş. **1.** güneşlenmek, bir tarafını güneşe vermek. **õ** kelicinu zuğa p̌icis, nimjors. yatmış denizin ağzına, güneşleniyor, kendini güneşe veriyor. 2. Güneş almak, güneş görmek. livadi ǩudeliz nomjors. Bahçenin kuyruğu güneş alıyor/görüyor.
- **memkaru** *ark.* gelişi güzel iş yapmak. **õ** *xasanik numkarams:* hasan gelişi güzel iş yapıyor.
- **memǩaseri** tıkılmış, tıka basa dolmuş, tıka basa dolu, bastırılarak sıkıştırılmış, basınç yapılarak sıkıştırılmış.
- **memǩasu** tıkamak, sıkıştırmak. *tipi on3xenis nomǩasams:* çayırı tavan arasına tıkıyor, sıkıştırıyor.
- **memǩolaneri** *ark.*, **mep̌riǩaneri** *atn.* kısmen acı, acımsı, acımtrak. şuǩa a m3iǩa mep̌riǩaneri moma*lu:* salatalık bana biraz acı geldi.
- **memǩomişu** *ark.* arıları pasifleştirmek amacıyla körükle duman vermek.
- **mempulu** gizlice vermek. cari memompulamťu: bana gizlice ekmek veriyordu.
- **memp̌iru** *atn.* tıklamak. *eǩnas nump̌irams:* kapıyı tıklıyor.
- **memp̌oneri 1**. yaslanmış. ncas memp̌oneri ixap̌as: ağaca yaslanmış konuşuyor. **2**. yaslanarak.

- **mempǩonu** *atn.* **1**. yaslamak, dayamak. ncas kononpǩonu. ağaca yasladı. **2**. yaslanmak, dayanmak. ncas konanpǩonu. ağaca yaslandı.
- **memsileri** *atn.* kesilmiş (su). ʒari memsileri naşǩ*ves:* suyu kesilmiş halde bıraktılar.
- **memsilu** *atn.* **1**. kesmek (su). ʒari numsili. suyu kes. **2**. kısmak. ʒǩari ar m3iǩa numsili. suyu biraz kıs.
- **memsǩunu** *atn.* yakışmak, uygun düşmek. ma memomsǩun. bana yakışır. ogorapu si var megomsǩun. küfretmek sana yakışmıyor.
- **memsǩvalu** bildiğini kendine saklamak. ǩinçi obğe numsǩun. kuş yuvasının varlığını sadece kendi biliyor.
- **memsǩvaneri** *atn.*, **memskvaneri** *ark.* süslenmiş, süslü. **õ** *memsǩvaneri bozomota.* süslenmiş kız.
- **memsǩvanu** *atn.*, **memskvanu** *ark.* **1**. süslemek, çeki düzen vermek. pǩi moxťanşe a m3iǩa konumsǩvanit. onların gelmelerinden önce biraz çeki düzen verin. **2**. Süslenmek, çekidüzen vermek. nusak nimsǩvan*ams:* gelin kendine çeki düzen veriyor, süsleniyor. **3**. yaraşmak, yakışmak, uygun düşmek. **õ** hako çkimi memskvanu bozo varen. burda bana yaraşır, bana uygun bir kız yok. 4. Kendine yakıştırmak, kendine yakışanı bulmak.
- **memsǩveri** sır bilen, bir sırrı saklayan. **õ** ar mutxa memsǩveri u*ğun:* kendine bir şey saklıyor, sadece o biliyor.
- **memsufa** *ark.* . sedir, oturacak.
- **memşareri** **1**. itilmiş. timele memşar*eri:* öteye itilmiş. **2**. iterek. memşareri viyonamt. iterek götürüyoruz.
- **memşaru** *atn.,* **metoru ark.** itmek. *Nomşaru do zuğas kodoloťoçu:* itip denize düşürdü.
- **memtonu** *ark.* arttırmak, fazlalaştırmak, önünü açmak. *ğormoťik megimtonas:* tanrı (herşeyini) arttırsın, yolunu açsın.
- **memtvalu** *ark.* **1**. açık ateşteki közün üzerini külle örterek közün uzun süre canlı kalmasını sağlamak, canlılığını yitirmemek. **2**. teselli bulmak, avunmak. *alimse çkimi bǯirais da çkimiz memamtvalen.* yeğenimi gördüğümde kız kardeşimi görmüşçesine teselli buluyorum.
- **memťalu** *atn.* kontrolu dışında kaçırmak. mseli namťu: kontrolu dışında sidiğini kaçırdı.
- **memťeri** *atn.* kontrolu dışında kaçırmış olmak. mseli
- **menžu** *ark.*, **mem3xvalu** *atn.* arı sokması fiili. *mzucik memomzu:* eşek arısı ısırdı.
- **mem3xuri** *ark.*, **mem3xvala** *atn.* eklem, mafsal. *karas mem3xurepe konuk3udoren:* iskeletin eklemleri çürümüş.
- **mem3xvala** *atn.* Böcek ısırması/ısırığı, böcek sokması. *pǩuťuci mem3xvala opşa iʒunen:* arı sokması çok acır.
- **mem3xvala** *atn.,* **mem3xuri** *vi.* **1**. eklem yeri, ekli yer, eklemli yer, eklemenin olduğu yer. **2**. Eklem, mafsal. *Mem3xvalape şǩimi maʒunen:* eklemlerim ağrıyor.
- **mem3xvalu** **1**. eklemek. mťva num3xums: ipi ekliyor.
- **mem3xvalu** *atn.*, **menžu** *ark.* **2**. sokmak, ısırmak. pǩuťucik memom3xu: arı soktu.
- **mem3xvalu membinu** *atn., not.* habire eklemek, ekleyip durmak, bir türlü konuşmayı kesmemek. *a kocoçǩu oxapǩarus, num3xu numbinu, var dvabağu:* konuşmaya bir başladı, habire ekleştirdi, bir türlü bitiresi gelmedi.
- **mem3xveri** *atn.***,** **menžeri** *ark.* **1**. ısırılmış, ısırık, sokulmuş (böcek için). **õ** *pǩuťuci mem3xveri:* arı sokması.
- **mem3xveri** *atn.*, **mem3xuri** *ark.* **2**. eklenmiş, ek yapılmış, ekli, ek. *mem3xverişe meçǩordun.* ekli yerden kopuyor. **2**. *atn.* eklem, mafsal. *nana şǩimis mem3xverepe aʒunen.* annemin eklem yerleri ağrıyor.

- **menaxu** bir kısmını yıkamak. *porças xanǩali nunaxums*: gömleğin kollarını yıkıyor.
- **menaxveri** bir tarafı yıkanmış.
- **mencaxeri** bir tarafı yolunarak ezilmiş.
- **mencaxu** bir kısmını yolarak ezmek. ǩiti nuncaxu: parmağını ezdi.
- **mencğileri** *atn.* boğuk, kısık. mencğileri ne*na:* boğuk ses.
- **mencğilu** *atn.*, mencğiru *ark.* boğuk ses çıkarmak. nena memancği*lu:* sesim kısıldı, boğuk çıkıyor.
- **mencğimeri** *ark.* buruşuk, kırışık. memcğimeri kar̆ali. buruşuk kağıt.
- **mencğimu** *ark.* kırıştırmak, buruşturmak. kar̆ali mencğimu. kağıtı buruşturdu.
- **mencğir̆eri** boğuk. mencğir̆eri ne*na:* boğuk ses.
- **mencğonu** biriyle göndermek. mevoncğonam. oraya gönderiyorum.
- **mencireri** uyumuş, uyutulmuş. bere mencireri miyonun. çocuğu uyutmuş halde.
- **menciru 1**. uyutmak. bere kononciru. çocuğu uyuttu. **2**. uyumak, uykuya dalmak, uykuya girmek. devicini şǩala komevanciri. yatar yatmaz uyudum, uykuya daldım.
- **mencumu** *atn.* kasti olarak dürtmek, vurarak rahatsız etmek. **õ** beres mo nuncumam! çocuğu dürtme, dürtüp rahatsız etme!
- **mençaxu** bir yere çırpmak.
- **Mençaǩu, merçaǩu 1**. bir yere sıkışmak. **õ** dişǩapes komevinçaǩi. odunlara sıkıştım. **2**. bir yere sıkıştırmak. **õ** dişǩapes kononça*ǩu:* odunlara sıkıştırdı. **3**. *mec.* gözlerini dikmek, gözleri dışarı fırlamak. **õ** tolepe komemonçaku. gözlerini bana dikti. **õ** *tolepe mençaǩeri bžiriis şǩurina kemǯopu:* gözlerini dışarı fırlamış görünce korkuya kapıldım.
- **mençaneri** *atn.*, **meçaneri** *ark.* meyve vermiş, iliştirilmiş. **õ** *m3xuli mençaneri:* meyve vermiş armut.
- **mençanu** *atn.*, **meçanu** *ark.* dalda meyve vermek, dalda meyve oluşmak. **õ** ncas ar m3xuli ti var nonças: ağaçta bir armut bile olmamış, armut meyve vermemiş.
- **Memçxome, maçxomale** balıkçı. **õ** mençxomeşi birapa ibirs. balıkçının türküsünü söylüyor.
- **mençxvaru 1**. bir yere çarpıp parçalamak. **õ** duvaris kononçxv*aru:* duvara çarpıp parçaladı. **2**. bir yere çarpıp parçalanmak. **õ** *araba koninçxvaru:* bir yere çarpıp parçalandı.
- mençoreri *atn.* **1**. itilmiş. timele mençor*eri:* öteye itilmiş. **2**. *mec.* ertelenmiş, itilmiş. mençoreri dulya. ertelenmiş, ileriye atılmış, sürüncemeye bırakılmış iş.
- **mençoru** *atn.* **1**. itmek, iteklemek. timele kononçori! öteye doğru it! **2**. *mec.* ertelemek.
- **menǩalu 1**. yaklaşmak, sokulmak. *uneneli komevanǩi.* sessizce yaklaştım. **2**. uzatmak, uzatıp vermek. *xami komeminǩu.* bana bıçağı uzattı.
- **menǩareri 1**. yazılmış, yazılı. **õ** menǩareri kva: yazılı taş. **2**. *mec.* kader, yazgı. **õ** menǩareri şǩuni haşor̆u: yazgımız, kaderimiz böyleydi.
- **menǩaru 1.** yazmak. **õ** *hak kononǩari:* buraya yaz. 2. Not almak, bir yere kaydetmek. 3. Nasip olmak. 4. Alnına yazılmak, kaderi/yazgısı olmak.
- **menǩelu 1**. *ark.* görevi ifa etmek, bir işi tümü ile bitirmek, görevi yerine getirmek. **2**. *arş.* iyi beslemek.
- **menǩilareri** *atn.*, **menǩilyareri** *ark.* idareli. idare ederek. menǩilareri şǩomit. idareli yiyin.
- **menǩilaru** *atn.*, **menǩilyaru** *ark.* idare etmek. ǩapça ninǩilar*ams:* hamsiyi idare edin, idareli yiyin.
- **menǩilu** *atn.*, **menǩǩilu** *arş.* bir tarafını deşmek. ǩapças ali nunǩi*lu:* hamsinin boğazını kopardı.
- **menǩineri** *atn.* ortak edilmiş, pay sahibi yapılmış.

- **menç̌inu** *atn.* **1**. ortak etmek, pay vermek. **õ** himuti koninç̌in*es:* onu da ortak ettiler. **2**. *arş.* itelemek. **3**. *vi.* yaklaştırmak, yanaştırmak.
- **menç̌inu** *vi.*, **mexondu**, **mexondinu** *atn.* **1**. dayanmak. **õ** modvalu jur ʒanas var ninç̌u. ayakkabı iki yıl dayanmadı. **2**. yaşamak, dayanmak. **õ** ordoşe bğurare dido var mebinç̌e. erken öleceğim çok yaşamam.
- **menç̌işinu** *atn.*, **meç̌işinu** *ark.* arkasından yetiştirmek. bere untxozinu do cenç̌areri konunç̌işinu: çocuğu arkasından koşturup parayı yetiştirdi.
- **menç̌işu** *atn.*, **meç̌işu** *vi.* yetişmek. **õ** arabas menç̌isu. arabaya yetişti.
- **menç̌unu** bir yerde kurumak. **õ** orť̌u svas kononç̌u. olduğu yerde kurudu.
- **menç̌uşinu**, **menç̌uşu** erişmek, uzanmak. **õ** oʒudes var memanç̌uşinu: rafa erişemedim, uzanamadım.
- **menç̌valu 1**. ortak olmak, pay sahibi olmak. **õ** ma meminç̌uri*?* bana ortak mısın*?* **2**. *atn.* üzerine tükürmek. **õ** mtutik komemonç̌val*es:* ayı üzerimize tükürdü. **3**. birazcık sağmak.
- **menç̌veşe** *atn.*, menoç̌ve, meç̌ve *arş.* sigara izmariti.
- **mendaxtimu** *ark.*, **mendolva** *atn.* gitmek. **õ** *mendaxtu:* gitti.
- **mendancğonu** göndermek, uzağa göndermek (cansız). karť̌ali mendancğonu. mektubu gönderdi.
- **mendať̌oçu** uzağa fırlatmak.
- **mendaonu 1**. (canlılar için) götürmek. **õ** bere ť̌oxť̌orişe mendevioni: çocuğu doktora götürdüm. **2**. canlı bir varlığı birinden zorla ve ya hile ile almak. **õ** cuma şǩimis ǩinçi mendevuoni. kardeşimden kuşu aldım (zorla ya da onun rızasıyla).
- **mendğulinu** 1. bir noktayı ya da bir noktaya eritmek. 2. Atn. bir noktanın çürümesi. *Beres muç̌eşi muntxi, na megindğulasere (mçm):* çocuğa nasılda vurdun, bir tarafın çürüsün he mi.
- **mendoçvalu** uzağa fırlatmak. **õ** *kva menduçu:* taşı uzağa fırlattı.
- **mendoğmaleri** alınmış (zorla).
- **mendoğmalu** atn., vi., **mendomalu** ark. **1**. götürmek (cansız bir varlığı). **2**. cansız bir varlığı birinden (zorla ya da rızasıyla) almak. **õ** *baba şǩimis doǩanaşe mendevuği.* babamdan silahı aldım.
- **mendomineri** *ark.,* **eǩoyoneri** *atn.* ısmarlanmış, sipariş edilmiş. **õ** mcumu mendomineri mi*ğun:* tuzu sipariş etmiş durumdayım. **õ** *ʒiǩara mendomineri vore.* sigarayı ısmarlamışım.
- **mendominu**, **dondvalu** *ark.*, **eǩoyonu** *atn.* ısmarlamak, sipariş etmek. **õ** *mcumu mendominu:* tuzu ısmarladı.
- **Mendominuşi** *vi.,* **eǩoyonuşi, eǩoyononi** *atn.* ısmarlanması/ısmarlanılması gereken
- **mendopinu 1.** belirli bir yere gütmek, götürmek. **õ** *puci xocişe mendupinu:* ineği öküze götürdü. 2. Bir yere güdülmek, sürülmek.
- **mendoşkvalu** *vi.*, **mendoşǩvalu** *atn.* göndermek, gitmesine izin vermek (canlı). **õ** bere mpolişe mendavoşǩ*vi.* çocuğu istanbul'a gönderdim.
- **mendra** uzak. **õ** mendra dopsǩ*udit:* birbirimize uzak kaldık.
- **mendrala** *vi.* uzak, nispeten uzak, diğerlerine göre daha uzak.
- **mendranoba** uzaklık. mendranoba mu uğun*?* uzaklığı ne kadar*?*
- **mendranuri**, **mendraneri**, **galeni**, **meleni 1**. yabancı. **õ** mendranuri ǩoçepe. yabancı adamlar. **2**. uzaktaki, uzakta olan. mendranuri cumalepe. uzaktaki (erkekler için) kardeşlerimiz.
- **mendriǩeri** bükülmüş, eğik. **õ** mendriǩeri nca. bükülmüş ağaç.
- **mendriǩu 1**. bükmek, eğmek. **õ** Ntxiri biǩa mendriǩums: Fındık çubuğunu büküyor. **2**. bükülmek, eğilmek.
- **mendvalu 1**. sır vermek, sırrını paylaşmak. mutxa mevand*vi.* ona bir sır verdim.

- **mendvalu** *atn.*, **meacu** *ark.* **2**. randevulaşmak. mitxa memindun. biriyle randevum var.
- **mendveri**, **mendvaleri** *atn.* **1**. sır vermiş, sırrını paylaşmış. ar mutxa mendveri mi*ğun:* ona bir sır vermiş, onunla bir gizini paylaşmış durumdayım.
- **mendveri**, **mendvaleri** *atn.*, **meaceri** *ark.* **2**. randevulu, randevulaşmış, söz almış. a bozo mendveri mi*ğun:* bir kızla randevuluyum.
- **mengliseri** *atn.* tıkabasa dolu, ağzına kadar dolu, tıklım tıklım. nçayite mengliseri kalati. çayla tıkabasa dolu sepet.
- **menglisu** *atn.* **1**. tıkamak, tıklım tıklım olmak, tıkabasa doldurmak. alimevi nçayite kononglisu. alimyerini çayla tıka basa doldurdu. **2**. tıkanmak, tıklım tıklım olmak, tıkabasa dolmak. ǩoçepete gzalepe kononglisu. insanlarla yollar tıka basa oldu, tıklım tıklım doldu.
- **meni meksi meçamu** *atn.* aman soluk vermek, fırsat vermek. ar meni meksi momçi do kodopxeda. bana bir fırsat verde oturayım. meni meksi var momç*ams:* aman soluk vermiyor.
- **menkalu** *atn.* dokunmak. mot memankaler! bana dokunma! ǩoçis var ninkalinen. adama dokunulmuyor.
- menǩaleri *ark.* tam, dört dörtlük, eksiksiz. oxoris mteli xolo menǩaleri mi*ğun:* evde herşeyim tamdır, dört dörtlüktür, eksiğim yok.
- **menǩalu** *ark.* herşey yerli yerinde olmak, dört dörtlük olmak, eksiksiz olmak. oxori komebonǩalit. evimizi dört dörtlük yaptık, herşeyi ile tam, eksiksiz.
- **menǩilyaru** *ark.*, mençilaru *atn.* azar azar kullanmak. gyari imxorťaşa kovali ninǩilyar*ams:* yemek yerken buğday ekmeğini azar azar kullanıyor.
- **menoçxe** *ark.*, **noçxeşe ǯai** *atn.* bulaşık suyu.
- **mentfalu**, **moǩitxu** *ark.*, **cegoru** *atn.* ziyaret etmek. heya mobintfalae. onu ziyaret edeceğim.
- **mentxalu**, **mentxapu 1**. vurmak, çarpmak. **õ** mxucis ar komemintxu: omzuma bir kez vurdu. **õ** mxuci nuntx*ams:* omzunu (ona) vuruyor. **õ** araba kvas konontxu: arabayı taşa çarptı. **2**. *mec.* dürtmek. **õ** mot ixap̌a ya do mxucis ar konuntxu: konuşma diye omuzuna hafiften vurdu, dürttü. **3**. *mec.* güreşte rakiplerden birinin dalması. **4**. güreşmek.
- **mentxeri 1**. çarpmış, vurmuş. **õ** dudi ǩodas mentx*eri:* başını duvara vurmuş. **2**. çarparak, vurarak.
- **mentxoreri** bir tarafı birazcık kazılmış. gza mentxoreri bžiri. yolu birazcık kazılmış buldum.
- **mentxoru** bir yerin bir tarafını azıcık kazmak. **õ** ǩoçi moxťu do oxori avla komemintxo*res:* adam gelip evimizin avlusunu bir parça kazdı (kemdi malı imişçesine).
- **menťaleri** katılmış, dahil olmuş, ortak olmuş.
- **menťalu**, **menç̌inu** *ark.*, **meǩatu** (<*tur.* katmak) **1**. dahil etmek, katmak. **õ** himuti şǩu komemanťal*es:* o da bize katıldı. **2**. *mec.* ortak etmek, pay vermek. **õ** si ti dixapes meginťalat*ere:* seni de arazilere ortak edeceğiz. **3**. dahil olmak, katılmak. **õ** moxťu do himuti komemanťal*es:* gelip o da bize katıldı. **4**. *mec.* ortak olmak, pay sahibi olmak. ma ti ham leťapes meganťalat*ere:* ben de bu topraklara ortak olacağım.
- **menťeneri** *atn.*, **ťener** *ark.,* **ťeneri** *vi.* hafifçe nemlenmiş, nemli. **õ** menťeneri porça. nemlenmiş gömlek.
- **menťenu** *atn.*, **oťenu** *ark.* nemlenmek. **õ** porça menťenu. gömlek nemlendi.
- **menťoreri** yanaşmış, yaklaşmış, yanaşık.
- **menťoru** *atn.***,** **meťoru** *vi.* **1**. Bir yere doğru yaklaşmak, yanaşmak (mesafe). ma memanťoren. bana yaklaşıyor. **2**. yaklaştırmak, yanaştırmak. ǩuli meminťor*ams:* iskemleyi bana yanaştırıyor.

- **menťro3u** *ark.* bir parça (toprak için) kopmak, heyelan olmak. livadi ǩudeli menťro3u: bahçenin dibinden bir parça toprak koptu.
- **menzgilu** *atn.*, **menžgilu** *ark.* **1**. bir şeyi ya da birini gagalamak. **õ** mumulik kormes nozgil*ams:* horoz tavuğu gagalıyor. **2**. *mec.* sataşmak. **õ** beres nonzgil*ams:* çocuğa sataşıyor.
- **menžu** *ark.*, **mem3xvalu** *atn.* sokmak, ısırmak (böcek). **õ** buťǩucik memonžu. arı soktu.
- **men3alu 1**. kesmek, kesip atmak, çabucak kesmek, kesivermek. **õ** *ali nun3alu:* boğazını kesti. **2**. *mec.* son derece sert, keskin olmak. **õ** *inik men3alums:* soğuk kesiyor. *msǨvanoba muşik men3alums:* güzelliği kesiyor.
- **menǯalu 1**. Dokunmak, değmek. **õ** *Soti mot memanǯe!* Hiçbir yerime dokunma/değme! **õ** *Ma mo memanǯe:* bana değme. **2**. Dokundurmak, değdirmek. **õ** *xe meminǯams:* bana elini dokunduruyor. **3**. yakmak (ışık, ateş.). **õ** *çona nunǯams:* ışığı yakıyor. **4**. yanmak (ateş, ışık). **õ** *daçxuri koninǯu:* ateş yandı. **5**. Tüttürmek. õ *ǯiǨara konunǯu:* sigarayı tüttürdü.
- **menǯana** *ark.*, **meǯana** *ark.* ertesi yıl.
- **menǯeri 1**. Dokunarak, değdirerek. **2**. Dokunulmuş; dokundurulmuş; değmiş; değdirilmiş. **õ** *a mitişi Ǩiti menǯeri korťuǨo var imxos:* kimsenin parmağını dokundurmuş olduğu şeyi yemiyor. **3**. alev almış, ateş almış, tutuşmuş; tutuşturulmuş. **õ** *menǯeri dişǨa.* ateş almış/tutuşmuş odun. **4**. tüttürülmüş halde (sigara). **õ** *menǯeri ǯiǨara:* tüttürülmüş sigara. **5**. *atn.* yakılmış, yanmış (ışık, vs.). **õ** *çona menǯeri naşǨu:* ışığı yakılmış halde bıraktı.
- **menǯi** *ark.,* **merǯi** *atn.* 1. Ark. meyve sapı. 2. Atn. kabak, salatalık vb. bitkilerin iliği.
- **menǯinu** *atn.,* **menǯǨinu** *vi.* 1. bir noktayı ya da bir noktaya eritmek. 2. Vi. bir sıvıyı seyreltmek. **õ** *nanak mevaperi meminǯǨinu:* annem benim için yoğurdu seyreltiyor.
- **men3xoťeri** *atn.* **1**. boşalmış kurulu düzenek, yerinden çıkmış. **2**. *mec.* burkulmuş. **õ** ǩuçxe men3xoťeri na uğun şeni var gvalen. ayağı burkulmuş olduğundan gezemiyor.
- **men3xoťu** *atn.*, **me3xonťu** *ark.* **1**. kurulu düzeneğin boşalması. **2**. *mec.* burkulmak. õ ǩuçxe memin3xoťu: ayağım burkuldu.
- **meobğalu moyobğalu** *atn.*, **ebalu gebalu** *ark., not.* ölçüp biçmek, iyice hesaplamak. **õ** *var incirs do meobğams moyobğams:* uyumayıp ölçüp biçiyor, bir şeyleri düşüp taşınıyor.
- **meobğalu** öbür tarafa dökmek (sayılamayacak kadar çok katı nesneler için). **õ** ntxirepe meobğams, moyobğ*ams:* fındıkları bir o tarafa döküyor bir bu tarafa.
- **meoca** *atn.*, **mergya** *ark.* **1**. maydanoz. **2**. *xp.* sebze, zerzevat.
- **meocibu** *atn.*, **meogubu** *ark.* yeniden pişirmek, yemeğin bozulmaması için tekrardan pişirmek.
- **meoçama** beddua. **õ** *nana meoçama oşǨomu.* annesinin bedduasını yedi (aldı).
- **meoçamu** beddua etmek. **õ** *nusa muşis meoçams:* gelinine beddua ediyor.
- **meoçodinu** başka bir kaba boşaltmak, nakletmek. **õ** *nçayepe morderi Ǩalatis meoçodines:* çayları büyük sepete aktardılar.
- **meodvalu 1**. başka bir tarafa koymak. **2**. *mec.* adını değiştirmek. **õ** *beres yoxo meodves:* çocuğun adını değiştirdiler (yeni bir isim verdiler).
- **meyogalu** *atn.*, **moogalu** *ark.* 1. bir alışkanlığı unutmak, terketmek, bir alışkanlıktan vazgeçmek (isteyerek ya da istem dışı). **õ** *ǯiǨara oşus meyagu/moagu:* sigara içme alışkanlığını unuttu. 2. bir alışkanlığı unutma, alışkanlıktan vazgeçme..
- **meoğmalu** üstünden aşırıp karşıya geçirmek. **õ** *orubaşe dişǨape komeiğu.* odunları dereden karşıya geçirdi, derenin üzerinden aşırdı.
- **meoxťimu** *atn.*, **meoxtimu** *ark.*, **meolva** üstünden aşarak karşıya geçmek. **õ** *orubaşe komeoxťu:* derenin karşı tarafına geçti (derenin üstünden aşarak).

- **meoxvalu 1**. *atn.* yeniden ya da tekrardan inşa etmek üzere yıkmak, devirmek. **2**. düzenli bir yapıyı tekrardan kurmak üzere yıkmak. **õ** *dişǩa marǯa meoxuman:* odun yığınlarını yeniden yığmak üzere bozuyorlar, dağıtıyorlar.
- **meoǩap̌inu** karşıya koşarak üzerinden geçmek, koşarak üzerinden karşıya atlamak, karşıya atlamak, geçmek. *orubaşe komeuǩap̌u.* derenin üstünden aşarak karşıya atladı.
- **meoǩlimu** *atn.*, **meoǩnimu** *ark.* hastalığı bir başkasına taşımak, geçirmek, bulaştırmak. msora meyemiǩlimu. uyuzu bana geçirdi.
- **meoǩore3xu** yeniden saymak, tekrardan saymak. a ǩore3xeri para meoǩore3xu: bir kez sayılmış parayı tekrardan saydı.
- **meolu 1**. kendinden geçmek. **2**. akli dengesini yitirmek. **õ** *bere muşi na ğuru ognuis nosişe meolu:* çocuğunun öldüğünü duyunca aklını yitirdi.
- **meolva**, **meoxťimu** *atn.*, **meoxtimu** *ark.* karşıya geçmek. **õ** melenǩale meulun: karşıya geçiyor.
- **meona** peşi sıra, ardı sıra, takibeden, mütaakiben. **õ** *meona mşǩvelapuna ren.* burayı takibeden yerler/ buranın peşi fidanlıktır.
- **meonaxu** yeniden yıkamak, tekrardan yıkamak. **õ** uğuťu şeepe iri meonaxu: sahip olduğu tüm giysilerini yeniden yıkadı.
- **meonaxveri** tekrardan yıkanmış, yeniden yıkanmış.
- **meonǯareri** tekrardan yazılmış, yeniden yazılmış. Lazuri nenapuna muǩu fara meonǯareri miğuran ma ti gomoçondru. Lazuri nenapunayı kaç kez tekrardan yazdığımızı bende unuttum.
- **meonǯaru** yeniden yazmak, tekrardan yazmak (aktarma ya da temize geçme amacı ile yazmak). iri nǯarerepe muşi ağne karťalis meonǯ*aru:* tüm yazılarını yeni bir kağıda tekrardan yazdı.
- **meondraʒeri** *arş.* (bitkiler için) yarı eğilmiş.
- **meyoneri** atn., **meoneri** vi. **1**. (sesini) uzatarak. **õ** *ezani meoneri iyoxams:* ezanı uzatarak okuyor. **2**. birinin peşinden gitmiş, peşinden kaçmış. **õ** *meoneri bozo.* erkeğe kaçmış kız. **3**. sırası ile, peşi sıra. **õ** *asere dulya meoneri ikums:* yapacağı işi sırası ile yapıyor. **4**. yanında götürülmüş (canlı).
- **meonimsǩu**, **meoninktu** *atn.*, **meom3ku** *ark.* 1. yana yatmak, yana eğilmek. **õ** *ixi opşa ibaruis ncalepe meinimsǩu:* rüzgâr fazla esince ağaçlar yana doğru eğildi. 2. Yana yatırmak/eğmek. õ *ixik Lazuťepe meonimsǩu:* rüzgâr mısırlar yana yatırdı.
- **meoninktu 1**. yana dönmek. **2**. ters çevirmek, yana doğru çevirmek.
- **meonktalu 1**. aktarmak. **õ** *fo ťaş peri porças meanktu:* peştemalın rengi gömleğe geçti. **2**. farklılaşmak, değişmek. **õ** *peri meanktu:* rengi değişti, rengini kaybetti.
- **meonkteri** aktarılmış. **õ** *mjalva him arti ǯuǩanis meonkteri miğuťu:* sütü bir diğer kazana aktarmıştım.
- **meonťoru 1**. öbür tarafa yanaşmak, öteye doğru kaymak. **2**. *mec.* aklını yitirmek. **õ** nosi meyanťoru. aklını yitirdi.
- **meyonu** atn., **meonu** vi. **1**. sesini uzatmak. **õ** *xocak ezani iyoxam ťaşa opşa noyonams:* hoca ezanı okurken sesini çok uzatıyor. **2**. birinin peşinden gitmek, peşine kaçmak. **õ** *bozomota a biǯis konayonu:* kız bir erkeğe kaçtı, bir erkeğin peşine gitti. **3**. eşlik etmek (iş yaparken veya türkü söylerken vs.). **õ** *Lazuri obirus si ma memayoni.* Lazca türkü söylerken sen bana eşlik et. **4**. Yanında götürmek; birine götürmek (canlı varlığı). *muluťuşa bere muşi ti komeyonu.* gelirken çocuğunu da götürdü. 5. Dalıp gitmek, akışına kapılmak, kapılıp gitmek. **õ** *Berepe osterus konayones:* çocuklar oyuna dalıp gittiler.
- **meorgalu** dikili olduğu yerinden söküp başka yere dikmek. (bitkiler için). oşǩuri mşǩvela durgapuťu svaşe eʒu do meorgu. elma fidanını önceden diktiği yerden söküp başka bir tarafa dikti.

- **meorgeri** dikili olduğu yerden sökülüp bir başka tarafa dikilmiş. meorgeri *lu:* yerinden sökülüp bir başka tarafa dikilmiş lahana.
- **Meoreri 1.** Dökülmüş halde (sıvı). **õ** *Meoreri tani:* dökülmüş haldeki ayran. 2. Dökerek; Dökülerek; döke döke (sıvı).
- **meoru 1**. dökmek (sıvılar için). **õ** *mjalva meoru.* sütü döktü. **2**. dökülmek (sıvılar için). **õ** *din3xiri nayoru.* kanı döküldü.
- **meosťulinu** *atn.*, **meostvinu** *ark.* **1**. öbür tarafa kaydırmak. **2**. *atn., mec.* kafayı oynatmak.
- **meosťvalu** *atn.*, **meostvalu** *ark.* **1**. öbür tarafa kaymak. **2**. *atn., mec.* aklını oynatmak.
- **meosvaru** yeniden dizmek, tekrardan dizmek.
- **meoşǩvalu** *atn.*, **meoşkvalu** *ark.* **1**. karşıya geçirmek, öte tarafa geçirmek. **õ** oxorca muşi melenǩaleni opuťeşe komeyo*şǩu:* karısını karşı taraftaki köye geçirdi. **2**. karşıya geçmesine izin vermek.
- **meoşolu** *atn.*, **meoşvelu** *ark.* yeniden yoğurmak, tekrar yoğurmak. **õ** zimari meoşo*lu:* hamuru yeniden yoğurdu.
- **meoşvalu** yeniden örmek. şveri porça ǩoǩoxu do meoşu. örülmüş giysiyi söküp yeniden ördü.
- **meoşvelu** *ark.*, **meoşolu** *atn.* yeniden yoğurmak, tekrar yoğurmak.
- **meoturgu** *atn.*, **meotragu** *ark.* yeni baştan örtmek (çatı). turgeri otfa ǩoǩoxu do meoturgu. örtülmüş çatıyı bozop yeniden örttü.
- **meoťaxu** yana kırmak. dudi meoťaxums: başını yana kırıyor.
- **meoťoçu** *atn.*, **meoťǩoçu** *ark.* karşıya fırlatmak, atmak.
- **meoťroxu** öbür tarafa kırılmak. **õ** *Lazu ťepe timele meo ťroxu:* mısırlar öbür tarafa doğru kırıldı.
- **meoveleri 1**. öte tarafa düşmüş. **2**. *mec.* üşütük, aklını yitirmiş.
- **meovelu 1**. öte tarafa düşmek. **2**. *mec.* aklını yitirmek. nosi meuve*lu:* aklını yitirdi.
- **meoyoxu** karşı tarafı çağırmak, karşı tarafa doğru seslenmek. nana şǩimis meovuyoxi. karşı taraftaki annemi çağırdım.
- **meoʒelimu** *atn.*, **meoʒǩomilu** *ark.* karşıya bakmak. melenǩale meoʒes: karşıya bakıyor.
- **mepanʒu** *ark.* dürtmek, dürtüklemek. **õ** *memopan3ams:* beni dürtüyor.
- **mepatxeri**, **medaʒeri**, **meğureri**, **noxveri** viran kalmış, sönmüş ev, ocak.
- **mepatxu 1**. silkelemek. foťa memopatx*ams:* peştemalı üzerime silkeliyor. **2**. *mec.* viran kalmak, sönmek. **õ** *mevipatxit.* yıkıldık, söndük, evimiz viran kaldı. **3**. *mec.* çekişmek. **õ** *şuri nupatxams:* can çekişiyor.
- **mepeleǩu** *atn.* **1**. bir yere çarpmak, toslamak. idu do ncas konapele*ǩu:* gidip ağaca tosladı. **2**. *mec.* elin tersiyle tokat atmak. konupele*ǩu:* elinin tersiyle tokadı yapıştırmak.
- **mepineri** bir yere yayılmış, bir yere serilmiş. **õ** *avlas Lazu ťi nçala mepineri or ťu:* avluda mısır samanları yayılmıştı.
- **mepinu 1**. bir yere sermek. oktis nçala konupinu: bayır yere mısır samanlarını serdi. **2**. *mec.* üzerine üşüşmek. mtutepe çoyis konapin*es:* ayılar köye üşüştüler, köye saldırdılar. **3**. üzerine salmak. pucepe livadis konupinu: inekleri tarlaya saldı.
- **mepi3xolu**, **mepu3xolu 1**. küçük bir parça koparmak. gyaris nupi3xo*lu:* ekmekten küçük bir parça kopardı. **2**. bir parça tırmalamak.
- **mepodriǩu** *ark.* **1**. pot kırmak, gaf yapmak. **2**. telaffuz hatası yapmak. **3**. takılmadan konuşamamak, akıcı konuşamamak. **õ** *çkar var napodriǩu do na unon ťupe mtel dotku:* hiç takılmadan konuştu, söylemek istediklerinin tamamını söyledi. **4**. ayağı takılarak bükülmek. **õ** *ǩuçxe memapodriǩu:* ayağım takılıp büküldü.
- **meporxineri** *ark.*, **mepoxneri** *atn.* emekleyerek, emeklemeye çalışarak.

- **meporxinu** *ark.*, **mepoxnu** *atn.* emeklemek, emeklemeye çalışmak. (kara kurbağasının yürüme şekline öykünülerek.)
- **mepsalu 1**. bir yere doğru işemek. mç̌onis nopsu. meşe ağacına işedi. **2**. birazcık kaçırmak. badi na onşeni var ak̆açen, napsen: yaşlılığından dolayı (sidiğini) tutamıyor, birazcık kaçırıyor.
- **mepseri 1**. bir noktaya işenmiş. **2**. biraz kaçırılmış, kaçmış (sidik).
- **mepşalu** bir tarafı açık dikey bir zemini doldurmak, dolgu yapmak. mturik oktepe konopşu. kar bayır yerleri doldurdu.
- **mepunçxolu** *ark.*, **memxişolu** *atn.* ufalamak, küçük bir parça koparmak.
- **mepurcu** *atn.*, **meprucu** *ark.* dik bir yüzey üzerinde buruşmak. orťu svas konopurcu. olduğu yerde buruştu.
- **mepurçinu** *vi.*, **mepur3inu** *arş.* fısıldamak, fısıltı ile gizlice kulağına birşey söylemek. ucis a mutxa komemipurçinu: kulağıma bir şey fısıldadı.
- **mep̆iťilu** *atn.* iği çevirmek, döndürmek. *mxenis nup̆i ťilams:* iği çeviriyor.
- **mep̆iznu** *atn.*, **memğezu** *ark.* kışkırtmak, fit vermek.
- **mep̆oru** *atn.*, **meoru 1**. dökmek (sıvılar için). ǯk̆ari mep̆oru. suyu döktü. **2**. dökülmek. mjalva nip̆oru. süt döküldü.
- **mep̆rik̆aneri** *atn.*, **memk̆olaneri** *ark.* kısmen acı, acımsı, acımtrak. şuk̆a a m3ik̆a mep̆rik̆aneri moma*lu:* salatalık bana biraz acı geldi.
- **mepxaseri** *atn.* birinin üzerinde yoğunlaşmış (kem gözle, kötü gözle).
- **mepxasu** *atn.* birinin üzerine kem gözle yoğunlaşmak, kem gözle bakmak. **õ** *ma opşa memapxasu, a mutxa mağodasere:* (kem gözle) çok baktı, başıma birşey gelecek.
- **meragadu** *atn., mec.* birinin hatalı bir davranış ya da sözünü yüzüne vurmak. **õ** *nusak, ǯoxles damtire muşik na oğodu xavinobape hus noragadams:* gelin, kaynanasının geçmişte yaptığı kötülükleri şimdi yüzüne vuruyor.
- **merağï** merak, dert, tasa.
- **merçalu** dik bir yüzeye sermek. k̆ap̆ulas foťa konirçu. sırtına peştemal serdi.
- **mergalu** *atn.* **1**. dik bir yüzeye dikmek. oktis txombu konorgu. bayır bir yere kızılağaç dikti. **2**. *mec.* tekmelemek, tekme atmak. pucik komemorgu. inek bana tekme çıkardı, inek beni tekmeledi.
- **merginu** *atn.*, **mengrinu** *ark.* 1. bir yere doğru yuvarlatmak. 2. Bir yere doğru yuvarlamak. 3. Yaklaştırmak, yakına götürmek. *Am3ik̆a ma memirginit:* biraz bana yaklaştırın.
- **mergya** *ark.*, **meoca** *atn.,* **megyari 1**. sebze. **õ** *on ťules luqu*, *p̆rask̆ia*, *bulek̆i*, *şuk̆a do çkva do çkva mergyape orgam ťes:* bahçeye lahana, prasa, turp, salatalık vs. sebzeleri ekiyorlardı (Lazuri p̆aramiťepe). **2**. maydanoz. **õ** *kapças meoca kek̆uşk̆oru.* hamsinin içine maydanoz doğradı.
- **merterizi** *atn.,* **meterizi** vi. evlerde çatı ile tavan arasında kalan üçgen biçimindeki ara kısım, saçak arası.
- **merǯi** *atn.*, **menǯi** *ark.* **1**. *atn.* kabak ya da hıyar gibi bitkilerin gövdesi, dalları. **õ** *k̆as ťanes merǯepe nuxombu:* kabağın gövdesi ya da dalları kurudu. **2**. *ark.* sebze ve meyvelerin sapı. **õ** *m3xuliş menǯi:* armut sapı. **õ** *xaciş menǯi:* fasülye sapı. **õ** *ntxiriş menǯi:* fındık sapı.
- **merǯi mexomberi** *atn.* zayıf, cılız. **õ** *a merǯi mexomberi bere komiyonun:* benim zayıf, cılız bir çocuğum var.
- **meseli** *atn.* , **p̆aramiti** *ark.* masal. **õ** *Lazuri meselepe:* Laz masalları. **õ** *Lazuri p̆aramitepe:* Laz masalları. **õ** *heçaye do meseli, hek dvantxi, hek moiseli.*
- **mesimaderi** yeri bellenmiş, varlığı akılda tutulmuş, hatırda tutulmuş. **õ** *a sotxa a k̆inçi obğe mesimaderi miğun:* bir yerde bulunan bir kuşun yuvasını aklımda tutuyorum.

- **mesimadu** bellemek, akılda tutmak, hatırında tutmak. **õ** *ǩinçi obğe memisimadun.* bir kuşun yuvasını biliyorum.
- **mesiminu** *xp.*, **meucu** kulak vermek, kulak kabartmak; dinlemek.
- **mesinapu** *vi.*, **mexap̌aru** *atn.* **1**. Atn. derdini anlatmak amacıyla tek taraflı olarak birine konuşmak. (bu fiilde konuşma eylemi birinden diğerine tek taraflı olarak gerçekleşir.). **õ** *cuma çkimik memisinapu.* kardeşim bana bir şeyler anlattı, bana konuştu. 2. Vi. kısaca karşılıklı konuşmak.
- **mesiru 1**. yüzerken kurbağalama kulaç atmak. **2**. *atn.* suya balıklama atlamak. **3**. *mec.* can çekişirken ayaklarını aşağıya doğru sallamak, ölmek. **õ** ťriǩi nusir*ams:* ölürken bacaklarını sallıyor
- **meskurinu** *ark.*, **mesǩurinu** *atn.* **1**. *ark.* söndürmek (ışık, ateş, sigara). *tena noskurinams:* ışığı söndürüyör. **2**. suyu kesmek, kapatmak. *ʒari noskurinu:* suyu kapattı.
- **meskuru** *ark.*, **mesǩuru** *atn.* **1**. kesilmek (su, dere vs.). *ʒǩari meskuru:* su kesildi. **2**. *ark.* sönmek (ışık, sigara, ateş vs.). *daçxuri meskuru:* ateş söndü.
- **mesǩip̌olu** *arş.*, **men3kip̌olu** *vi.* cımcıklamak.
- **mesǩip̌olu** *atn.*, **meʒǩip̌olu** *ark.* cımcıklamak. ğva nusǩip̌o*lu:* yanağını cımcıkladı.
- **mesǩuderi** *atn.*, **meskideri** *ark.* bir yerde kalmış, yarı yolda kalmış, yarıda kalmış. õ *ixik na dobğu nežepe kvalepe ǩap̌ulas mesǩuderi orťu:* rüzgarın döktüğü cevizler taşların arkasında kalmış durumdaydı.
- **mesǩudu** *atn.*, **meskidu** *ark.* bir yerde kalmak, yarı yolda kalmak. *gverdi gzas konosǩudu:* yarı yolda kaldı.
- **mesǩureri** *atn.*, **meskureri** *ark.* kesilmiş (sıvılar için). *mesǩureri ʒari:* kesilmiş su (akmıyor).
- **mesǩurineri** *atn.*, **meskurineri** *ark.* (sıvılar için birileri tarafından) kesilmiş. *mesǩurineri ʒari:* birileri tarafından kesilmiş su.
- **mesǩuru** *atn.*, **meskuru** *ark.* kesilmek (sıvılar için). *ʒari mesǩuru:* su kesildi (akmıyor). *puci mesǩuru:* inek sütten kesildi, süt vermiyor.
- **mesofa** *atn.*, **memsufa** *ark.* , **celaxuna** *atn.*, **gelaxuna** *ark.*, **3xandari** *arş.* sedir, oturacak.
- **mesoğoni 1**. *ark.* diz ile kalça arası kısım/yer, uyluk bölgesi. **2**. *xp.* kuyruk sokumu civarı. 3. Bacağın arka tarafında, diz ile kıç arasındaki kaslı bölge, but.
- **mesoni** *atn.* Laz evlerinde ahır katının dip tarafına boydan boya örülen duvar.
- **mespireri** *ark.* uzantı, çıkıntı (yapılardaki).
- **mespiru** çıkıntı vermek, uzantı vermek (yapılara).
- **mestiku** *ark.*, **mefťilu** *atn.* **1**. bir tutam yolmak, koparmak. *kotumes bundğa nustiku.* tavuktan bir parça tüy kopardı.
- **mesťiǩu** *atn.*, **mestiku** *ark.* **1**. küçük bir parça koparmak, yolmak. **2**. *mec.* fiske vurmak. **2**. *mec.* tokat atmak.
- **mesťip̌oneri** *atn.* (< *pon.*), **memç̌oxaneri** *ark.* **1**. *atn.* kısmen ekşileşmiş, ekşimtrak. **2**. *ark.* yemeğin kısmen ekşileşmesi.
- **mesťip̌onu** *atn.* , **memç̌oxu** *ark.* **1**. *atn.* ekşimek. **2**. *ark.* ekşimek (yemek).
- **mesťulinu** *atn.*, **mestvinu** *ark.* yavaş yavaş kısmak, kesmek (sıvı, ses, ışık, ateş).
- **mesťvalu** *atn.*, **mestvalu** *ark.* **1**. kaymak. **õ** *ineris cevobazgi do mevusťvi.* buza basıp kaydım. **2**. *mec.* sonlanmak, bitmek, kesilip son bulmak. **õ** *pucis mjalva nusťu:* ineğin sütü kesiliverdi. 3. Yün eğirilirken ipliğin kopması. 3. Yerinden çıkmak, yerinden oynamak, yerinden kayıp çıkmak. **õ** *Msǩala na orťu svaşe mesťu:* iskele olduğu yerden kaydı; yerinden kayıp çıktı.
- **mesvalu 1**. bir yerine sürünmek. **õ** *di3xiri konasu.* bir yerine kan süründü. **2**. sürmek. **õ** *di3xiri konusu.* bir yerine kan sürdü.

- **mesvareri** ard arda dizilmiş. **õ** *mesvareri dişǩape muşi, ğuru sum ǯana iyen xoloti hek ren.* ard arda dizilmiş (kendisinin dizmiş olduğu) odunları, öleli üç yıl oldu hala orda.
- **mesvaru** ard arda dizmek. *dişkape jilemonas konosvaru do avlas kelaxedu.* odunları evin arksasında dizip avluda oturdu.
- **meşaxlanǩu** *ark.* içeri doğru çökmek, göçmek (beden için). *korba komeşemaxlanǩu:* karnın içe çöktü.
- **meşaxtimu** *ark.*, **meşǩolva** *atn.* yatay-derinliği olan bir yerden içeri gitmek.
- **meşaxtimu** *ark.*, **meşǩolva** *atn.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine girmek.
- **meşaktoli** *ark.* girinti.
- **meşalu 1**. hayvanlar arasında cinsel ilişki öncesi oynaşmak, koklaşmak, kur yapmak. *xoci pucis naşalen.* öküz ineğe kur yapıyor. **2**. *mec.* birine sulanmak, asılmak. *dida xoržas naşalen.* yaşlı kadına asılıyor.
- **meşasap̌aru** *ark.* farklı tür bitkilerin arasında kalmaktan dolayı gerekli besini alamamak ve zayıf düşmek (bitkiler için). õ *txombepuna doloxe na orťu ntxirepe komeşisap̌aru:* kızılağaçların arasında kalan fındıklar gerekli besini alamadılar, zayıf düştüler.
- **meşasinapu** *ark.*, **meşǩaxap̌aru** *atn.* içinden konuşmak, genizden konuşmak.
- **meşaşinaxu** *vi.* iyice saklamak, adamakıllı saklamak, muhafazaya almak. *nandidik modvalupe muşi komeşişinaxu:* büyükanne ayakkabılarını iyice sakladı.
- **meşaveri** *ark.*, **meťalaxeri** *atn.* kirlenmiş, kirli.
- **meşavu** *ark.*, **meťalaxu** *atn.* kirlenmek, pis ve bakımsız olmak.
- **meşiru 1**. bir yerini aşındırmak. **2**. bir yeri aşınmak. **3**. katletmek, kıyım yapmak. *hanǯo soti ǩinçi ren komeşires:* buyıl ne kadar kuş varsa hepsini katlettiler. **4**. *arş.*, *mec.* sefil kalmak. **5**. *mec.* gizli bir iş üzerinde görmek.
- **meşkvineri** *ark.*, **meťomaleri** *atn.* bırakılmış. *gverdis meşkvineri dulya.* yarıda bırakılmış iş.
- **meşkvinu** *ark.*, **meşǩvalu** *atn.* **1**. bırakmak. *a şuǩa komemişkvi.* bana bir salatalık bırak. **2**. göndermek. *alimse çkimi komemişkvit.* bana yeğenimi gönderin.
- **meşǩacinu** *atn.*, **meşacinu** *ark.,* **mejacinu xp. 1**. yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine yatmak. *nçalapunas komeşǩicinu:* samanlıkta (otların) içine yattı. **2**. yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine yıkmak, devirmek.
- **meşǩadgalu** *atn.*, **meşadgalu** *ark.,* **mejadgalu** xp. yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine koymak. *nçalapunas komeşǩadgu:* samanlıkta mısır samanlarının içine koydu.
- **meşǩadvalu** *atn.*, **meşadvalu** *ark.,* **mejadvalu xp.** yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine koymak.
- **meşǩağmalu** *atn.*, **meşağmalu** *ark.,* **mejağmalu** xp.yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine götürmek.
- **meşǩağurinu** *atn.*, **meşağurinu** *atn.,* **mejağurinu xp.** yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içinde öldürmek.
- **meşǩağuru** *atn.*, **meşağuru** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içinde ölmek.
- **meşǩaxap̌aru** *atn.*, **meşasinapu** *ark.* içinden konuşmak, genizden konuşmak.
- **meşǩaxedu** *atn.*, **meşaxedu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine oturmak.
- **meşǩaxosǩu** *atn.*, **meşaxro3ku** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içinde gebermek.
- **meşǩaxuxa** *atn.* yatay-derinliği olan bitki ile kaplı, girilmesi zor yer; ağaç ya da dikenle kaplı derinliği olan ve girilmesi zor olan yer.
- **meşǩaxunu** *atn.*, **meşaxunu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine oturtmak.
- **meşǩakosu** *atn.*, **meşakosu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine doğru süpürmek.

- **meşǩaǩap̌inu** *atn.*, **meşaǩap̌inu** *vi.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine doğru koşmak.
- **meşǩaǩoru** *atn.*, **meşaǩoru** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine bağlamak.
- **meşǩamǩasu** *atn.*, **meşamǩasu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine doğru tıkamak, basmak.
- **meşǩamsǩvalu** *atn.*, **meşaskvalu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içinde yumurtlamak.
- **meşǩanç̌alu** *atn.*, **meşanç̌alu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine doğru uzatmak.
- **meşǩankunu** *atn.*, **meşakunu** *ark.* içerden giyinmek, kat kat giyinmek.
- **meşǩapatxu** *atn.*, **meşapatxu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine silkelemek.
- **meşǩarçalu** *atn.*, **meşarçalu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine sermek.
- **meşǩargalu** *atn.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine (bitki) dikmek.
- **meşǩasťulinu** *atn.*, **meşastvinu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine kaydırmak.
- **meşǩasťvalu** *atn.*, **meşastvinu** *ark.* **1**. yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine kaymak. **2**. *mec.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine doğru çabucak girmek.
- **meşǩasvalu** *atn.*, **meşasvalu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine sürmek.
- **meşǩasvaru** *atn.*, **meşasvaru** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine dizmek.
- **meşǩatoru** *atn.*, **meşatoru** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine çekmek.
- **meşǩaťoçu** *atn.*, **meşaťǩoçu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içeri fırlatmak.
- **meşǩavelu** *atn.*, **meşolva** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine düşmek, içine girmek.
- **meşǩayonu** *atn.*, **meşaonu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine doğru (canlı bir varlık) götürmek.
- **meşǩa3onu** *atn.*, **meşa3onu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine sokmak. *ǩiti p̌icis komeşǩu3onu.* parmağını ağzının içine soktu.
- **meşǩaǯelimu** *atn.*, **meşaǯǩomilu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine bakmak. *doloxe meşǩaǯes:* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine doğru bakıyor.
- **meşǩideri** *atn.*, **meşkideri** *ark.* boğulmuş, idam edilmiş.
- **meşǩidu** *atn.*, **meşkidu** *ark.* **1**. boğmak, idam etmek. coğori noşǩid*es:* köpeği astılar. **2**. kendini boğmak. alis toǩi cidu do nişǩidu. boğazına ip takıp kendini boğdu.
- **meşǩinu** *atn.* kulak kabartmak, kulak misafiri olmak. *ǯulu nenate ixap̌ari, irik şǩu memaşǩineran:* alçak sesle konuş, herkes bize kulak kabartıyor. 3ad. Meçkinu.
- **meşǩinu** *atn.*, **meucu** *ark.* kulak vermek. him hamuşi osinapu nişǩin*ams:* onun bunun konuşmasını dinliyor.
- **meşǩolva** *atn.*, **meşolva** vi., **meşaxtimu** *ark.* yatay-derinliği olan kapalı bir yerin içine girmek.
- **meşǩoru** *atn.*, **meç̌koru** *ark.,* **meç̌ǩiru xp.** biçmek, kesmek. dişǩa meşǩoru. odunu biçti.
- **meşǩvalu**, **meťomalu** *atn.*, meşkvalu *ark.* bırakmak. dulya na*şǩu:* işi bıraktı. *mus ťaç̌i naşǩu:* bıyık bıraktı.
- **meşolu** *atn.*, **meşvelu** *ark.*, **mekiminu** *xp.* yoğurmak (hamur vs.).
- **meşomçikeri** *ark.* sağa sola tıkıştırılmış.
- **meşomçiku** *ark.* sağına soluna tıkıştırmak. *nana çkimik ǯineǩepe hek hak komeşomçiku.* annem çorapları sağa sola tıkıştırdı.
- **meşoneri** *atn.*, **meşveneri** *ark.* umutlu, umut içinde. *meşoneri giyondram.* seni umut içinde bekliyorum.

- **meşonu** *atn.*, **meşvenu** *ark.* ummak, beklenti içerisinde olmak. õ *miti var mepşonum.* kimseyi ummuyorum (geleceğini vs.). õ *meşonaşa moyşori (not.):* "umacağına umudunu kes". õ *ğuras meşvens:* ölümünü bekliyor, ölüm beklentisi içerisinde.
- **meşuveri** *ark.*, **meşueri** *vi.***, meğvareri** *atn.* bir tarafı ıslanmış. *3ad.* meğvareri.
- **meşuvu** *ark.*, **meşuu** *vi.***, meğvaru** *atn.* bir kısmı ıslanmak, bir parçası ıslanmak. *porça memaşuru:* gömleğimin bir kısmı ıslandı.
- **meşvacu** *ark.*, **mesvancu** *atn.* dinlenmek, bir yere yaslanarak nefes almak. *dodgiti*, *a ʒu ťa konişvacas:* dur, biraz dinlensin.
- **meşvalu 1**. *atn.* dibine kadar içmek, sonuna kadar içmek. *ʒiǩara menşu.* sigarayı dibine kadar içti. **2**. *ark.* bir şeyin yanında içmek. kapças raǩi noşv*ams:* hamsinin yanında rakı içiyor.
- **meşvanu** bir noktaya üflemek. *şuri mot memoşvanam vuʒvinati var gamagnu.* nefesini bana doğru üfleme dediysemde anlayamadı.
- **meşvelu** *atn.* yardım etmek. *livadi oxaşǩus memişveles:* bahçeyi ekmede bana yardım ettiler.
- **meşvenu** *ark.*, **meşonu** *atn.* ummak. *hemus mepşven ťi*, *mara var moxtu:* onun gelmesini umuyordum ama gelmedi.
- **metanu** ışık tutmak. *"hek mot memitanamt hak memitanit hak" ya uzi ťapu ťu hemus.* "orama değil burama tutun ışığı burama" demişti o.
- **metfalu 1**. kapamak, tıkamak, örtmek (dikey eğimli bir zemin üzerinde). **2**. önlük giyinmek. *şǩa ʒale konitu:* etek giyindi.
- **metoru** *ark.*, **memşaru** *atn.* itmek. *timele kometoru.* öteye itti.
- **metu**, **ndura** *atn.*, **ǩuťťuni** *arş.*, **nure** *arş.*, **uca** sağır. metu na on şeni var dvaguren. sağır olduğu için duymuyor.
- **metuguri** *atn.* ahır kapısının üstünde yapılan tahta dam. metuguris ǩasťaneşi merʒi eyoşǩuman: tahta damın üstüne kabak dallarını gezdiriyor.
- **meťa**, **meťi** *ark.*, **made** *atn.* (<mada) -den başka, -dan başka. *oxoris amap̌ʒǩedişi nana me ťa miti var ťu:* eve baktığımda annemden başka kimse yoktu.
- **meťaxinu** azar azar kırmak. *muxedu kvas do mu ťaxinams:* oturmuş taşın başına ufak ufak kırıyor.
- **meťaxu** kırmak. *xe nu ťaxu:* elini kırdı.
- **meťaǩsi** *ark.*, **meǩťasi** *atn.* **1**. ipek. **2**. ipek böceği. **3**. bir armut türü.
- **meťaǩsu**, **meoťaǩsu** *vi.,* **op̌arğalu** *atn.* **1**. şaşırtmak, konuyu saptırmak, bir iş yaparken ya da konuşurken araya bir başka şeyi sokup şaşırtmak, yaptığnı ya da konuştuğunu unutturmak. *memi ťaǩsams:* dediğimi/yaptığımı unutturuyor. **2**. şaşırmak, konudan sapmak, araya başka bir laf ya da konu girmesi ile o anda yaptığını unutmak. *mema ťaǩsu do na ptkva ťi gomoç̌ǩondu.konudan sapıp ne söyleyeceğimi unuttum.*
- **Meťaǩulu, meyaru** *atn.*, **mearu** arş., **meǩanǩu** vi., **mebargalu** *ark.,* **meťanǩu xp.** tıkırdatmak, takırdatmak, tıklamak, tıklatmak. *eǩnas memi ťaǩulams:* kapımı tıkırdatıyor.
- **meťalaxeri** *atn.*, **meşaveri** *ark.* kirlenmiş, kirli. *me ťalaxeri pon ťuli muşi komoydum ťu do ndağişe keşǩulu ťu:* kirli, pasaklı pantolunu giyip dağa çıkardı.
- **meťalaxu** *atn.*, **meşavu** *ark.* kirlenmek, pis ve bakımsız olmak. *pon ťuli mema ťalaxu:* pantolonum kirlendi.
- **meťalu 1**. serbest bırakmak. *ʒari nu ťu/ʒǩari nu ťalu:* suyu saldı, bıraktı. **2**. üzerine saldırtmak. *coğori memi ťales/layç̌i memi ťes:* köpeği üzerime saldı.
- **meťalu** *atn.*, **meťinu** *ark.* **2**. vurmak, isabet etmek, değmek. *kva tolis kona ťu:* taş gözüne isabet etti, değdi.
- **meťamberi** *atn.,* **menťǩaberi** *vi.* **1**. yapışmış, pres yapılmış. *ǩodas me ťamberi kar ťali var mvaʒesǩodas:* duvara yapışmış kağıdı sökemediler. **2**. *mec.* basa basa,

vurgulayarak. *opşa me ťamberi oxaṗaru uğun:* konuşmaları çok vurgulu, vurgulu konuşuyor.

- **meťambu** *atn.,* **menťǩabu** *vi.* eğimli bir zemin üzerinde bir şeye pres yapmak, yapıştırmak. *le ťa xes komema ťambu.* toprak elime yapıştı.
- **meťaǯeri** *atn.*, **meťa3eri** *ark.* üzerine yapışmak, bulaşmak (çamur, hamur, pislik vs.). *ç̌oç̌oxi me ťaǯeri pon ťulite gulun:* üzerine çamur yapışmış pantolanla geziyor.
- **meťaǯu** *atn.*, **meťa3u** *ark.* **1**. üzerine sıçramak, bulaşmak; sıvaşmak. *meyaperi fo ťas kona ťaǯu:* yoğurt üzerine bulaştı. **2**. üzerine sıçratmak, sıçratıp bulaştırmak. *badik, xvali ǩodas kono ťaǯu:* yaşlı adam balgamı duvara bulaştırdı.
- **meťeri** *atn.*, **meťineri** *ark.* değmiş, isabet etmiş, vurmuş. *Kva tişe me ťeri or ťu:* taş kafasına isabet etmiş durumdaydı.
- **meťi**, **meťa** *ark.*, **made** *atn.* (<mada) *atn.* –den başka, -dan başka.
- **meťigendğani**, **ç̌umegendğani** *vi.* den üç gün sonra. *handğa, ç̌ume, gendğani var me ťigendğani:* bugün, yarın, öbür gün değil bir sonraki gün.
- **meťiǩeri**, **meťiǩineri** *atn.*, **meǯaṗeri**, **meǯaṗineri** *ark.* üzerine damlamış, damlatılmış. ǯari meťiǩ*eri:* üzerine su damlamış.
- **meťiǩinu**, **meťiǩu** *atn.* **1**. üzerine damlatmak, sıçratmak. ǯari konoťiǩinu: üzerine su damlattı, sıçrattı. **2**. üzerine damlamak, sıçramak. ǯari komemaťiǩinu: su bana damladı.
- **meťişela** *atn.* adanmış, biri adına saklanmış, büyütülmüş. ham xoci, şǩimi meťişela orťu: uǩai baba şǩimik kogamaçu. bu öküz, bana adanmıştı (benim için büyütülmüştü). babam sonradan onu sattı.
- **meťişu** *atn.* **1**. adamak, birine atfen saklamak. *nana şǩimik ağani na diynu xociǩa ma memi ťişu:* annem yeni doğan buzağıyı bana adadı (o buzağıyı benim için büyütecek). **2**. musallat olmak, dadanmak. *ğeci dixamakvalis kona ťişu:* domuz patatese musallat oldu. **3**. atfetmek. *ham Lazuri-turkuli nenapuna, Lazepeşi didi ǩoçepe; ǯitaşi iskenderi, helimişi xasani do fexri Lazoğlis mevu ťişamt:* bu Lazca-türkçe sözlüğü, Laz büyükleri, ǯitaşi iskenderi, helimişi xasani ve fexri Lazoğlu'na atfediyoruz.
- **meťǩoçu** *ark.*, **meťoçu** *atn.* üzerine atmak, fırlatmak. *a kva komebu ťǩoçina ti sva muşişe var oxinǩanu.* üzerine bir taş attıysamda yerinden kımıldamadı.
- **meťǩoçu** *ark.*, **meťomalu** *atn.* **1**. Yere atmak. *na okaçu ťu kva me ťǩoçu:* elindeki taşı yere attı. **2**. terketmek. *nanak bere muşi me ťǩoçu do mendax ťu:* anne çocuğunu terkedip gitti.
- **meťǩva3u** *ark.*, **meťva3u** *atn.* **1**. bir noktaya çarpmak. *coğori mundis ǩe ťi no ťǩva3ams:* köpeğin kıçına çubukla vuruyor, çarpıyor. **2**. *mec.* elinin tersi ile vurmak, çarpmak, tokat vurmak. mot oxaṗarinam him, a konuťva3i. konuşturma onu, elinin tersi ile bir tane çarp.
- **meťobalu** *ark.* 1. dere/ırmak kenarında küçük çapta bir göl yapmak. *ğalis konu ťobalu do çxomepe hek kodoloxunu.* dere kenarında küçücük bir göl yapıp balıkları oraya oturttu. 2. Bent yapmak, baraj yapmak.
- **meťoberi** *atn.*, **meťǩoberi**, **meťǩobineri** *ark.* gizlice yaklaşarak.
- **meťobu** *atn.*, **meťǩobu**, **meťǩobinu** *ark.* gizlice izlemek, gizlice yaklaşmak. muya ikuman ya do mendraşe memoťobamť*es:* ne yapıyorlar diye uzaktan gizlice izliyordu. cuma muşis nuťǩobu. kardeşini gizlice izledi.
- **meťoçeri** *atn.*, **meťǩoçeri** *ark.* **1**. bir yere doğru fırlatılmış, atılmış. **2**. *atn., mec.* kesilmiş, bırakılmış. buzi meťoçeri b*ere:* memeden kesilmiş çocuk.
- **meťoçu** *atn.*, **meťǩoçu** *ark.* **1**. bir yere doğru fırlatmak, atmak. ǩodas lobcape konoťoçu: duvara fasülyeleri fırlattı, attı. **2**. *atn., mec.* kesmek, devam ettirmemek. beres mjalva nuťoçu: çocuğa sütü kesti.
- **meťomaleri** *atn.*, **meşkvineri** *ark.* bırakılmış. cari meťomal*eri:* bırakılmış yemek.

- **meťomalu**, **meşǩvalu** *atn.*, **meşkvinu** *ark.* bırakmak. a oşǩomoni cari memiťoma*lu:* bir yemeklik ekmeği bana bıraktı.
- **meťorinu** *atn.*, **meťǩorinu** *ark.* sesli yellenmek. badik xoloti meťorinu: yaşlı adam yine yellendi (sesli).
- **meťrağodu** *atn.* , **mebiru** ark. birine karşı/ atfen türkü ya da şarkı söylemek.
- **mebiru** 1. Ark. Bir kişinin karşı tarafa melodik bir tarzda söz atması fiili; atışmada ilk sözleri söylemek. -*Ǩaymaǩli kodomidgi/ ar-jur elebusvare* (mebiru)*:* bana kaymaklı getir/ bir-iki bandıracağım. *–ǩaymaǩli kožiriǩo/ sağanis ti gusvare* (gebiru): kaymaklıyı bulsan/ sahanı da yalarsın. 2. Atn., vi. Birine karşı ya da birinin dikkatini çekmek için oyun oynamak.
- **meťroxu** kırılmak. *xami mot meťroxu ya do velen3a kociğu:* bıçak niye kırıldı diye kıyâmeti kopardı.
- **meucu** *ark.*, **meşǩinu** *atn.* kulak vermek, kulak kabartmak.
- **Meucu** vi. söz dinlemek. *Nana skanis nuucare:* annenin sözünü dinleyeceksin.
- **mevaderi** *atn.* yüzüne vurulmuş (bir iyilik vs.). sǩani mevaderi osǩuduşe zuğas eǩoǩap̌inu vorsi *on/ ren:* senin (yaptığın iyiliği) yüzüme vurmanla yaşamaktansa denize atlamak iyidir.
- **mevadu** *atn.* yüzüne vurmak (bir iyiliği, yardımı). iri tevuli memovad*ams:* herşeyi yüzüme vuruyor.
- **meveleri**, **meleri 1**. kopmuş, düşmüş. araşa meveleri m3xulepe tude dob*ğun:* dalından kopup düşmüş armutlar yerde duruyor.
- **mevelu**, **melapu** kopmak, kopup ayrılmak, kopup düşmek. pi3ari orťu svaşe novelu do co*lu:* tahta olduğu yerden kopup düştü.
- **meyaperi** *atn.*, **mevaperi** *ark.*, **maqvaperi** *xp.* yoğurt. *Meyaperis Lazuťi cari eǩunçxu do imxos:*yoğurda mısır ekmeği doğramış yiyor. **2**. *Atn., mec.* beddua edilmiş olan.
- **meyapu** *atn.*, **mevapu** *ark.*, **meqvapu** *xp.* **1**. mayalamak. *mjalva nuyams:* süt mayalıyor. *Koniyu/konavu:* mayalandı. **2**. *mec.* beddua etmek.
- **meyaru, meťaǩulu** *atn.*, **mearu** *arş.*, **meǩanǩu** *vi.*, **mebargalu** *ark.* tıkırdatmak, vurmak suretiyle ses çıkarmak. eǩnas noyar*ams:* kapıyı tıkırdatıyor.
- **meyoçondru** *atn.,* **meoşletinu** *vi.* hatırda olan bir şeyi geçici olarak unutmak, bir an aklından çıkmak, unutuvermek.
- **meoşletinu** *vi.*, **meyoçondru** *atn. 3ad.* meyoçondru.
- **meyoťangalu** *atn.* bir vesile ile lafı değiştirmek.
- **meyoǯimindu** *vi.* havanın düzelmesi, eski halini alması, yağmur yağarken kısa bir süre sonra güneş çıkması. *ora meyoǯimindu.* hava eski durumuna geldi, düzeldi.
- **mezaderi** *atn.* yakıştırılmış, uygun bulunmuş.
- **mezadu** *atn.* yakıştırmak, reva görmek. *ğura memizadaman.* bana ölümü yakıştırıyorlar.
- **mezalu 1**. eğimli bir zemin üzerine ezmek. xurma ǩodas konozu. hurmaya duvarın üzerinde ezdi. **2**. *mec.* tekmelemek, tekmeyle duvara yapıştırmak.
- **mezgvalu** atn., **mežgvalu** *vi.* **1**. istem dışı sıçmak. *opşa mot imxo megazgvasere:* çok yeme (istemeden) sıçarsın. **2**. *mec.* cıvıtmak, işi fazlaya kaçırmak, yüzüne gözüne bulaştırmak. *ip̌ťi vorsi orťuna ti uǩai mezgu.* önceleri iyi idi ise de sonradan cıvıtttı.
- **meziťu** *atn.* bir kenara çekip durumu söylemek, anlatmak.
- **mezlap̌u** *atn.*, **mezlip̌u** *ark.* **1**. ezmek. mjvabu mezlap̌u. kurbağayı ezdi. **2**. ezilmek. araba tude nizlap̌u. arabanın altında ezildi.
- **mezmoneri** düşünceli, bir şeye aklı kalmış, merak içinde. ham ndğalepes opşa mezmoneri *on/ ren:* lerde çok düşünceli, kafası bir yere takılmış. mezmoneri gžirem, muya gağodu*?* düşünceli görüyorum, ne oldu sana*?*

- **mezmonu 1**. merak etmek, aklı kalmak. *baba şǩimi galepes iyeťu: morderi mç̌ima moxťuǩois didi şǩimi konazmoneťu:* babam dışarda olurdu. büyük bir yağmur başlayınca babaannem onu merak ederdi, babaannemin aklı babamda kalırdı. **2**. düş kurmak, hayal etmek. *xolo a mutxa konizmonu.* yine bir şeyin hayalini kurdu.
- **mezuru** *atn.* cinsel dürtülerle peşine takmak, kuyruk sallamak. *ǩaťu şǩimik muşi sťeri ar sum ǩaťu konizuru do oxorişe komoyonu.* kedim, kendi gibi bir kaç kediyi peşine takıp (cinsel istemlerle) eve getirdi.
- **me3adu** *atn.*, **o3adu** *vi.* gözlemlemek, izlemek, sınamak. *bozomota no3adams:* kızı gözlemliyor, inceliyor.
- **me3adu** *ark.*, **oǩonu** *atn.* tatmak, tadına bakmak. *çorbas kono3adu.* çorbanın tadına baktı.
- **me3oneri** sokulmuş, saplanmış. *korbas xami me3oneri doğuru:* karnına bıçak saplanmış halde öldü.
- **me3onu** sokmak, saplamak. *tolis n3xiǩi konu3onu.* gözüne çomak soktu.
- **meǯalu** *atn.*, **meǯǩalu** *ark.* **1**. sökmek, ayırmak, kaldırmak. *xinci meǯu:* köprüyü yerinden söktü. **2**. serbest bırakmak. coğoris konuǯ*ǩu:* köpeği serbest bıraktı (ipini çözdü).
- **meǯameri 1**. bir yerde vurulmuş, bir yere/yerde sıkıştırılıp vurulmuş. coğori şǩimi tamlepunas meǯameri bžiri. köpeğimi çalılıklarda vurulmuş olarak gördüm. **2**. *atn., mec.* kıt kanaat geçinen, yoksul. meǯameri a svas bozomota komeçu. yoksul bir yere kızını verdi.
- **meǯana** *atn.*, **menǯana** *ark.,* **meťiǯana** *vi.* ertesi yıl, gelecek değil bir sonraki yıl. ǯo varna, ǯanas var iyuna meǯanas ağani a oxori movogare. bu yıl değilse, gelecek yıl, olmasa gelecek yıldan sonraki yıl yeni bir ev inşa edeceğim.
- **meǯap̌eri**, **meǯap̌ineri** *ark.*, **meťiǩeri**, **meťiǩineri** *atn.* üzerine damlamış, damlatılmış.
- **meǯareri** *atn.*, **meǯǩareri** *atn.* sulanmış. cari muşi meǯareri na orťu şeni var maşǩomu. ekmeği sulanmış olduğu için ben yiyemedim.
- **meǯelimu** *atn.*, **meǯǩomilu** *ark.* bakmak. himus noǯes: ona bakıyor. ma memoǯ*eri:* bana bak.
- **meǯeri** *atn.*, **meǯǩeri** *ark.* serbest bırakılmış. meǯeri layç̌i. serbest bırakılmış köpek.
- **meǯileri** *atn.* koparılmış. *meǯileri oşǩuri:* koparılmış elma. ti meǯileri ǯiǯila sťeri orťu: başı koparılmış yılan gibiydi.
- **meǯilu** *atn.* koparmak (meyve, sebze, baş vs.). *oşǩuri meǯilu:* elma kopardı. *nçayi p̌ǯilumt:* çay topluyoruz.
- **meǯinǩu** *ark.* mikrop kapıp iltihaplaşmak, azmak (yara için).
- **meǯip̌u** *atn.*, **meǩip̌iru** *vi.* iktisatlı kullanmak, gıdım gıdım kullanmak, çok idareli kullanmak, azar azar kullanmak, kanaatkâr kullanmak. *kovali niǯip̌aman do imxoran:* ekmeği azar azar koparıp yiyorlar.
- **meǯiǯu** bir noktada incelmek (solucana benzemekten). toǩik şǩa memiǯiǯu: ip belimi sıktı, sıkıp inceltti.
- **meǯǩeri** *ark.*, **meǯeri** *atn.* **1**. sökülmüş, kesilmiş. meǯǩeri ǩafri. yerinden sökülmüş çi*vi.* **2**. salı verilmiş, serbest bırakılmış, çözülüp serbest bırakılmış. axiris amavoǯeriis iri pucepe meǯǩeri na orťu bžiri. ahırın içine baktığımda bütün ineklerin salı verilmiş olduğunu gördüm.
- **meǯǩomileri** *ark.*, **meǯelimeri** *atn.* bir noktaya bakarak.
- **mfila** *arş.*, **ǩop̌ela** aslına benzemeyen, piç. ǩop̌ela b*ere:* piç çocuk.
- **mgeri** *ark.*, **gveri** vi., **mcveri** *atn.* kurt. *txa do mgeri:* keçi ve kurt. *Coğori menceloni, coğori mskva, muç̌oti mgvaneri/ Mgeri, xraǩa ilepe gexveri:* köpek kuvvetli, güzel, nasıl da besili/ kurt sıska, kemikleri dökülmüş dışarı.

- **mgoru** *atn.* **1**. görücü, kız istemeye gidenler. *Amseri bozomota şk̆imişi mgorupe mox t̆anen:* bu akşam kızımın görücüleri gelecekler. **2**. kız isteme. *mgoruşe vulut:* kız istemeye gidiyoruz.
- **Kşa** *vi.,* **kşi** *atn.* Kümes hayvanları için kullanılan defetme ünlemi.
- **Mgoruşe olva** *atn.* kız istemeye gitmek. *Biç̆i şk̆imi şeni mgoruşe vulut:* oğlum için kız istemeye gidiyoruz.
- **mgvana 1**. gübre. pucişi mgva*na:* hayvan gübresi. **2**. Besin, gıda (bitkiler için). *ǯo nçayepes mgvana var eyaç̆opes:* bu yıl çaylar yeterince besin alamadılar.
- **mgvaneri 1**. besili, semiz. *mgvaneri puci.* besili inek. **2**. Kilolu, şişman. hik̆u mgvaneri k̆oçi var mižirapuťu: o kadar kilolu birisini görmemiştim. 3. gübresi verilmiş, gübreli. mgvaneri leťa. gübreli toprak.
- **mgvanoba** besili olma durumu, besililik, semiz olma durumu. *ğormo t̆ik himus meçu msk̆vanoba do mgvanoba:* tanrı ona verdi güzelliği ve besililiği.
- **mğaca** *atn.*, **mğica**, **monduna** *ark.* **1**. çok olgunlaşmış. *mğaca m3xuli.* olgunlaşmış armut, ciğer gibi.
- **mğaca**, **mğica 2**. ciğer.
- **mğiri** *vi.*, **bğiri** *xp.* bulanık (su, dere vs.). mğiri ʒ*ari:* bulanık su.
- **mğok̆o**, **ğok̆o** suda yaşayan yanlamasına hareket eden, çok sayıda ayağı olan, küçük bir canlı. dişisi daha büyük olduğu için balık yemi olarak kullanılır.
- **mğu** *vi.*, **ololi** xp., **uhuhu** *atn.* baykuş.
- **ololi** xp., **mğu** *vi.*, **uhuhu** *atn.* baykuş. *E veraneş ololi/ muper belas dololi: ey viran baykuş/ ne belaya düştün.*
- **mğuťu mğuťu** *arş.* bir tür sincap.
- **mxa** *atn.*, **pxa** *vi.* **1**. kılçık. *kapçaşi mxa:* hamsi kılçığı. **2**. *mec.* keskin, sert, aşırı titiz. *mxa s t̆eri k̆oçi:* kılçık gibi adam, sert, titiz adam. **3**. Buğday, arpa gibi bitkilerin başaklarında bulunan taneler döküldükten sonra geriye kalan kısım, tânesiz başak.
- **mxadara** *arş.* biraz yüksekçe yapılan derme çatma divan. *mxadaras celancay*. divanda yatıyor.
- **mxalale** *vi.*, **ntxalayi, txolai** *xp.*, **mxolule** *atn.*, **mxululi**, **mxalari** *arş.* kertenkele.
- **mxap̆are** *atn.*, **msinapu** *vi.*, **msinapora** konuşkan. *opşa mxap̆are nusa uyonuran:* oldukça konuşkan bir gelinleri var.
- **mxauca** *vi.* hırçın, yırtıcı. *mxauca xoci.* hırçın öküz.
- **mxeni** *atn.*, **pxeni** *xp.* iğ, kirmeni.
- **pxeni** *xp.,* **mxeni** *atn.* iğ, kirmeni.
- **mxeşi** *atn.*, **xeşi** *arş.* tutam (tuz, şeker gibi nesneler için). **õ** *ar mxeşi mcumu.* bir tutam tuz.
- **mxiru**, **mxiace**, **memxiru**, **mxiapu, mxirua** hırsız.
- **mxişili**, **xişili** *atn.*, **mxişi** zerre, toz, kum.
- **mxişolya** *atn.*, **punçxa** *vi.,* **mxişoa** ekmek ufantısı, ekmek kırıntısı. cari imxoťaşa mxişolya opşa dobğ*ams:* ekmek yerken çok ufantı döküyor.
- **mxodule** *atn.*, **xodura** *ark.* hovarda, sikici. *Ixi mxodule (not.):* boş işle uğraşan, somut birşey üretemeyen, boş laf yapan.
- **mxolule** *atn.*, **mxalale** *vi.*, **mxalari**, **mxululi** *arş.,* **ntxalayi** *xp.* kertenkele.
- **Mxoyaťe** *ark.*, **ʒimʒimi** *atn.*, **çixoťk̆a** *arş.* cimri.
- **mxo3o** *ark.* bir bitki türü; esnekliğnden ötürü kırılması zordur.
- **mxuci** *vi.*, **pxuci** *xp.* omuz. **õ** mxuci maʒunen. omuzum ağrıyor.
- **mçxuş p̆urmoli** *xp.* kocabaş kuşu.
- **mxvaťule** kemirgen, kemirici.
- **mi** kim. **õ** *si mi ore?* sen kimsin*?*

- **miç̌inç̌a** *vi.*, **minç̌a** *atn.*, **miʒinʒa, meç̌eç̌i** *xp.* siğil. **õ** *xepes miç̌inç̌a uğun:* ellerinde siğil var.
- **mila**, **mirasi** *atn.*, **mile**, **mili** (<*tur.* mil) misket, bilye. **õ** *berepek milate ibiran:* çocuklar misketle oynuyorlar.
- **mimi** *vi.*, **mimili** *arş.*, **lala** *atn.* çocuk dilinde süt. berek mimi şums: çocuk süt içiyor.
- **mimiliç̌i** *atn.*, **mimilik̆i** *vi.* **1**. su değirmenlerinde değirmen taşına dökülen tahılın ayarını yapan kısım. **2**. *vi.*, *mec.* ucu ucuna, kılı kılına. mimilik̆is geladgin. ucu ucuna duruyor.
- **mimino** atmacanın dişisi (kuş). *Mamuliʒa, miminoşi mamali ren:* "*Mamuliʒa", "mimino"*nun erkeğidir.
- **minci gelaç̌k̆oreri** *ark.*, **minži cenʒineri** *atn.* "minci"den yapılan bir tür muhlama.
- **Minci** *vi.,* **minži** atn. çökelek. Ayranın kaynatılması sonucu elde edilen az sulu hayvansal ürün.
- **minta** *atn.* (<*lat.* mint) nane. **õ** *kapçoni caris minta kuk̆atu:* hamsili ekmeğine nane kattı.
- **mintere** *vi.* kimler. *mintere mox t̆es:* kimler geldi.
- **mipxe** *atn.* yabancı, bilinmeyen biri. mipxeşe mipxe. yabancının biri.
- **mira** *atn.* yüz, çehre, sima. **õ** *mira sk̆ani gomoç̌ondru e bere şk̆imi!* yüzünü unuttum oğlum! **õ** *baba sk̆ani şk̆ala mirape tk̆vani ok̆umguran:* babanınkiyle simalarınız birbirine benziyor.
- **misa** *xp.* sakin, sessiz. misa xe*nan:* sakin, sessiz oturuyorlar.
- **misiri** *atn.* karakabak. *3ad.* ore.
- **misuri** *arş.*, **omongsure** *atn.* ahırlarda hayvanlara yem konulan yer, yemlik.
- **mitxa**, **mintxa** biri. *ar mitxa.* herhangi biri. *mitxa mulun:* biri geliyor.
- **miti** kimse. *ar miti.* bir kimse. *miti var.* kimse değil. *mitis mot uʒomer!* kimseye söyleme!
- **mitien** *vi.*, **mit̆ik̆ere** *atn.* her kim, herhangi biri, biri. mitiens doboxenapaten. birine yaptırırız.
- **mitik̆ere** *atn.* her kim. **õ** *mitikere or t̆as:* her kim olursa olsun.
- **mit̆ik̆ere** *atn.*, **mitien** *vi.* her kim. mit̆ik̆ere ort̆i xolo moxt̆i. kim olursan ol yine gel.
- **mit̆ili** yatağa ve yastığa geçirilen astar.
- **mit̆rik̆i** *atn.* Lazlarda bir insan ismi.
- **mja** *ark.*, **bja** *xp.*, **mjalva** *atn.* süt. **õ** *Mja dogubu:* sütü kaynattı.
- **mja** *atn.*, **tani** *arş.* ayran. **õ** *Mja şums:* ayran içiyor.
- **mjaçxa**, **mjoraçxa xp.,** *atn.*, **bjaşxa, jaşxa meg.** pazar günü.
- **mjiri** *atn.*, **nç̌olo** *vi.*, **ç̌k̆inti** *xp.* taze mısır, süt mısır. *Mjiri mebalu:* taze mısır pişirmek.
- **mjoli** *ark.*, **bjoli** *xp.* 1. dut ağacı. **õ** *mjoli ncas kextu:* dut ağacına çıktı. 2. Dut meyvesi.
- **mjora dadala** *atn., bot.* koyu kırmızı renkli boncuk büyüklüğünde taneleri olan bir çiçek.
- **mjora** *vi.*, **mcura**, **mcora** *arş.*, **mjura** *atn.*, **bjora** *xp.,* **bja** *meg.* güneş. **õ** *mjora yulun:* güneş doğuyor. *mjora mok̆ilams:* güneş batıyor. ~ mok̆oğmalu/ mek̆olva/ dololva: güneşin batması, güneşin batışı. **~ dranaşa kext̆u** *arş.* öğleye yakın vakit.
- **Mjora ntoli** 1. Güneşin ilk ışıkları. *Mjora ntoli p̆icedvaşe livadis or t̆are:* güneş ışını vurmadan önce sen tarlada olacaksın. 2. güneş ışını, ışın.
- **mjoranda** Lazca'da bir bayan ismi.
- **mjuju** *ark.*, **mzuci** *atn., zoo.* eşek arısı. **õ** *mjujuk memonžu.* eşek arısı soktu.
- **mjvabu** *vi.*, **cvabu** *arş., zoo.* **1**. kurbağa (genel anlamda). **2**. kara kurbağası.
- **mkveri**, **mkiri**, **mçveri** un. *mkveri şvelums:* hamur [un] yoğuruyor.
- **mk̆aseri** tıka basa doldurulmuş, pres yapılarak doldurulmuş. mt̆ate mk̆aseri k̆alati. ot ile tıka basa doldurulmuş sepet.

- **mǩoli** *atn.*, **nǩoli** *xp., zoo.* çekirge.
- **mǩorida** zoo. tahtakurusu böceği.
- **mǩudi** *vi.*, **mǩidi** *xp.* ağaçkakan.
- **mǩulaneri** kısaltılmış. **õ** *mǩulaneri toǩi.* kısaltılmış ip.
- **mǩule** kısa. mǩule toǩi. boyu kısa olan ip.
- **mǩyapu** *ark.*, mç̆apu *atn.* çakal. mǩyapu doxro3ku. çakal geberdi.
- **mǩyapu ç̆anda** *ark.,* **mç̆apu duguni** *atn.* çakal düğünü. aynı anda güneş ve yağmur olması. yaz aylarında olur.
- **mǩyapuksini** *ark.*, **mç̆apunksini** *atn.*, **periksini** *vi.* patlatıldığında içinden ağır bir toz bulutu çıkaran bir mantar türü.
- **mludi** *atn.*, **žemuri** *ark.*, **ğayla** *atn.* sincap. mludi ğunis kamaxťu: sincap kovana girdi.
- **mo**, **moy** *arş.*, **mot** **1**. niçin. mo idi*?* niçin gittin*?* **2**. olumsuzluk bildiren bir kelime. mo ikum! yapma! mo ulu! gitme!
- **moadgile** 1. etrafında dikilen, duran (kişi). 2. Vezir, başbakan. *Mapak moadgiles geçinadu:* kral veziri görevlendirdi. 3. Koruma, bodyguard. *Moadgilepek domoçuleťines:* korumalar beni kurtardılar.
- **moagalu** *ark.* **meogalu** *atn.* bir alışkanlığı unutmak, terketmek, bir alışkanlıktan vazgeçmek (isteyerek ya da istem dışı).
- **moağaperi** *vi.,* **eoğeri ark., magebi xp.** kaymak. **õ** *moağaperi dido nostoneri rťu:* kaymak çok lezzetliydi.
- **moaxtimu** *ark.*, **moyolva** *atn.* karşıdan bu tarafa geçmek. **õ** *melenǩaleşe komoyoxťu:* karşıdan bu tarafa geçti.
- **mobaleri** *atn.*, **moǩideri** *ark.* arkasına almış, yüklenmiş. **õ** *ǩap̆ulas bere mobaleri noğaşa kocexťu:* çocuğu arkasına yüklenmiş halde çarşıya kadar gitti.
- **Çala** saman. *3ad.* Nçala.
- **mobalu** *atn.*, **moǩidu** *ark.* **1**. sırtına almak, yüklenmek. **õ** *Lazuťi nçala yuki komoybu:* mısır samanı yükünü sırtına aldı. **2**. yüklenmek. **õ** *ǩalati komoybu.* sepeti sırtladı.
- **Mobumeri, Moberi** sf. sırtlanmı, sırtına almış. *Bere ǩap̆ulas mobumeri a ndğeri gza idu:* çocuk sırtında bir günlük yol gitti.
- **mocgialu** şaha kalkmak. **õ** *n3xeni emǩutu do moicgiyalu:* at ürktü ve şaha kalktı. (kay: Lazuri ťeksťebi, 151. Öykü).
- **moconi** *atn.*, **oxara** *ark.*, **moydoni** *arş.* su değirmenlerinde ters piramit biçimindeki tahıl deposu.
- **moçitu** kurtulmak, yakasını sıyırmak.
- **moçoderi** boşalmış, boş, tükenmiş.
- **moçodineri** boşaltılmış, bitirilip boşaltılmış. moçodineri ǩalati. boşaltılmış sepet.
- **moçodinu** boşaltmak. oxori moçodin*es:* evi boşalttılar.
- **moçodu** boşalmak. çoyi moyçodu, miti var dosǩ*udu:* köy boşaldı, kimse kalmadı.
- **moçvalu** *atn.* **1**. üstünü açmak. dudi m*uçu:* başını açtı. **2**. üstü açılmak. dudi mvaçu. başı açıldı. **3**. deşifre etmek.
- **moç̆adu** *atn.*, **moç̆ǩadu** *ark.* üzerine çakmak. oxori eǩnas pi3ari komuç̆adu. evin kapısının üzerine tahta çaktı.
- **moç̆apxu** **1**. çarpmak. **2**. *mec.* tokatlamak. beres komuç̆apxu: çocuğa tokat attı.
- **moç̆ibreri** **1**. kaçınmış, sakınmış. **2**. sabır göstermiş, sabırlı.
- **moç̆ibru** **1**. Sabretmek, kaçınmak, sakınmak, sessiz kalmak. **õ** *muti şeni var moiç̆ibrams:* hiçbir şey için sessiz kalmıyor, sabretmiyor. **2**. sabretmek, sabır göstermek. **õ** *moviç̆ibriǩo mu ivaseťu:* sabretsem ne olacaktı*?*
- **moç̆irderi** **1**. koparmış. toyç̆i moç̆irderi puci. bağını koparmış inek. **2**. *mec.* çocuk düşürmüş, düşük yapmış. ham xorža jur bere moç̆irderi ren. bu kadın iki kez çocuk düşürmüş. **3**. sezeryanla doğmuş. **4**. *anǯ.* fırlama.

- **moçirdu** *atn.*, **moç̌ǩidu** *ark.* **1**. koparmak. pucik toyçi moiçirdu. inek bağını kopardı. **2**. *atn., mec.* çocuk düşürmek, düşük yapmak. nusas bere muçordu. gelin düşük yaptı.
- **moç̌ǩa** *ark.* ilk.
- **moç̌ǩideri** *ark.*, **meç̌apxeri** *atn.* dik bir yere çarpmış, toslamış.
- **moç̌ǩidu** *ark.*, **meç̌apxu** *atn.* dik bir yere çarpmak, toslamak. *ncas komaç̌ǩidu.* ağaca çarptı, tosladı.
- **modgalu** *atn.* ana gövdeye parça eklemek.
- **modgitinu** *ark.*, **mogutinu** *atn.* 1. bir yerin önünde durmak, abanmak. **õ** *ǩoçis mudgitu:* adama (adamın üzerine) abandı. **2**. Üzerine dikilmek/durmak. **õ** *komomidgitu:* üzerime dikildi.
- **moduli** *ark.*, **monduli** *atn.* verimli toprak, bitek toprak. *(kay: fahri Lazoğlu).*
- **modvalaşe** *atn.* belden aşağı giyilen şey.
- **modvalu 1**. giyinmek. **õ** *ǩurta komoydu.* (kadınlar için) donunu giydi. **2**. giydirmek. **õ** *beres ǯendeç̌i komodu.* çocuğa çorabı giydirdi. **3**. sap takmak. **õ** *argunis sap̌luği komodu.* baltaya sap taktı. 4. *Vi.*Toslamak, çarpmak. **õ** *ncas komobadvi:* ağaca tosladım.
- **modvalu** *ark.*, **ǩuçxe modvala** *atn.* ayakkabı. **õ** *modvalu dabriǯu:* ayakkabısı yırtıldı.
- **modveri** giyinmiş, giymiş (belden aşağısı için). **õ** *ǩurť̌a modveri:* (kadınlar için) don giyinmiş.
- **Mogapa** *xp.* kazanç, kâr.
- **mogapu** *xp.*, **oç̌ǩindu** *vi.* kazanmak. **õ** *geç̌areli mogams:* para kazanıyor.
- **mogoru** uğramak, ziyaret etmek. **õ** *p̌ap̌u şǩimi movigorit.* dememe uğradık, ziyaret ettik.
- **mogutinu** *atn.*, **modgitinu** *ark.* 1. bir yerin önünde durmak, abanmak. **õ** *penceres komugutu:* pencereye abandı. **2**. üzerine dikilmek. **õ** *ma komomigutu:* üzerime dikildi.
- **moğmalu** atn., vi., **momalu** ark. getirmek (cansız). **õ** *m ť̌ǩaşe dişka moğams:* ormandan odun getiriyor.
- **moğorderi** kanmış.
- **moğordineri** kandırılmış.
- **moğordinu** ark., atn., **moğerdinu** xp. **1.** Kandırmak. **õ** *bere a nezite moğordines:* çocuğu bir cevizle kandırdılar. 2. Yanıltmak. 3. Aldatmak. **õ** *msǩvanoba muşite momoğordinu:* beni güzelliğiyle aldattı.
- **moğordu** 1. kanmak. **õ** *bere ar nežis moğordu:* çocuk bir cevize kandı. 2. Yanılmak. 3. Aldanmak. **õ** *msǩvanoba muşis mobğordi:* güzelliğine aldandım.
- **moxa** *atn.* bir erik türü. erken dönemde olgunlaşır.
- **moxande** *meg.*, **madulyale**, **madulye** *atn.* işçi.
- **moxedineri**, **moxederi** abanarak oturmuş.
- **moxedu** üzerine doğru oturmak, abanarak oturmak. **õ** *gyaris komuxedu.* yemeğe abandı.
- **moxoleri** *atn.* yakınlaşmış, yaklaşmış. **õ** *him ğuras moxoleri ren:* o ölümüne yaklaşmış.
- **moxolu** *atn.* felâketin yaklaşması, yakın olması durumu. mogoxolun, ar mutxa gağodasere: yakındır, başına bir şey gelecek. **õ** *momoxoluran, miğuranpete var vinžğet.* başımıza bir şey gelecek, elimizdekiyle yetinmiyoruz.
- **moxtimu** *ark.*, **moxť̌imu** *atn.* gelmek. **õ** *sǩani moxtimu var diç̌is.* senin gelmen gerekmiyor.
- **moxunu** üzerine doğru oturtmak. **õ** *bere caris komuxunu.* çocuğu yemeğe oturttu.
- **moxvadu 1**. icap etmek, gerekli olmak. **õ** *hişo moxvadums:* öyle icap ediyor. **2**. müstahak olmak. **õ** *uǯvi vorsi iyu, moxvadudor ť̌u:* söylediğin iyi oldu, o buna müstahaktı, o bunu haketmişti. **3**. uygun düşmek. **õ** *hişo oxinapu moxvadu.* öyle

yapmak uygun düştü. **4**. *ark.* rastlamak, denk gelmek. **õ** *mtuti incir ťuşa mopxvadi.* ayı uyurken rastladım, denk geldim.

- **moxvadu** *ark.*, **eyoťalu** *atn.* rastlamak, rast gelmek, üzerine rastlamak. **õ** *avlas xer ťuşa mopxvadi:* avluda otururken rastladım.
- **moxvalu** *atn.* **1**. kendine doğru küremek. **2**. *atn.* bir yere kapamak. **õ** *korme moxu:* tavuğu hapsetti. **3**. üzerini kapamak, örtmek. **õ** *cari m ťu ťas moxu:* ekmeğin üzerini külle kapadı.
- **moxvera** *atn.*, **okotumale**, **kotumale** *ark.* tavuk kümesi.
- **moxveri** **1**. kendine doğru kürenmiş. **2**. *atn.* üzeri örtülmüş, kapatılmış, hapsedilmiş, mahpus. **õ** *moxveri na or ťu korme gale muya dulya uğun:* hapsedilmiş tavuğun dişarda ne işi var.
- **mojna** *atn.*, **vojna** *arş.* serbest, rahat. **õ** *amseri iri tevuli mojna on/ ren:* herşey serbest.
- **mokosu** kendine doğru süpürmek. **õ** *pavri moykosams:* yaprağı kendine doğru süpürüyor.
- **mokotu** *atn.*, **mokoťu** *ark.* **1**. tersine katlamak. **2**. *mec.* tokatlamak. ǩoťulas komukotu: ensesine tokadı patlattı.
- **moktala** atn. dönemecin arkası, dönemecin bittiği yer, dönemecin görünmeyen tarafı. õ *moktalas iyondram ťu:* dönemecin bittiği yerde bekliyordu.
- **mokti** dönemeç, viraj.
- **moǩaçinu** sığındırmak, korumak üzere yerleştirmek. ar oxoris movokaçinit. bir eve sığındırdık, yerleştirdik.
- **moǩaçu** *atn.*, **mokaçu** *ark.* **1**. sığınmak. **õ** *mç̌ima mox ťus ar nca tude moyǩaçu.* yağmur gelince bir ağacın altına sığındı. **2**. *mec.* kendine mal etmek, sahiplenmek. babaşe na dosǩudu leťape komoyǩaçu. babadan kalma topraklara sahip çıkıyor, sahipleniyor. **3**. kucaklamak. bere muşi komoikaçu. çocuğunu kucakladı.
- **moǩaleri** *arş.* kartlaşmış, kart. moyǩaleri nçayi. kartlaşmış çay.
- **moǩalu** *arş.* kartlaşmak. nçayi moyǩa*lu:* çay kartlaştı.
- **moǩanu** **1**. Bir yere doğru sallamak/ salıtmak/ gidip gelmek, üzerine doğru hareket etmek, sallamak. **2**. *mec.* cinselliği çağrıştıracak biçimde beden hareketi yapmak. **õ** *ncas muǩanams: ...*
- **moǩideri** *ark.*, **mobaleri** *atn.* arkasına almış, yüklenmiş. ǩap̌ulas moǩid*eri:* arkasına almış, yüklenmiş.
- **moǩidu** *ark.*, **mobalu** *atn.* **1**. sırtına almak, yüklenmek. ǩalati komoiǩidu. sepeti yüklendi. **2**. sırtına vermek, yüklemek. nçala komomoǩidu. mısır samanını sırtıma yükledi.
- **moǩiǩiliʒeri** *atn.* kıvrılmış, kıvım kıvrım.
- **moǩiǩiliʒu** *atn.* **1**. kıvırmak. **2**. kıvrılmak. toma mvaǩiǩiliʒu: saçı kıvrıldı.
- **moǩitxu**, **mentfalu** *ark.*, **cegoru** *atn.* ziyaret etmek. *3ad.* cegoru.
- **moǩla** *vi.* halat ya da zincirin gemiden denize salınması; Lazca'da bir denizcilik terimi. kodobği, moǩla! dök, serbest bırak, sal!
- **moǩnimu** tutunmak. xes komomaǩnu. elime tutundu.
- **moǩobğalu** arkasına dökmek (katı). jilemonas dişǩa komoǩomibğ*es:* evimin arkasına odun döktüler.
- **moǩobğeri** *atn.* arkasına dökülmüş (katı).
- **moǩocineri** *atn.* arkasına yatmış.
- **moǩocinu** **1**. arkasına yatırmak. bere didi muşişi ǩap̌ulas komoǩocinu: çocuğu ninesinin arkasına yatırdı. **2**. arkasına yatmak. bere vorťişa didi şǩimişi ǩap̌ulas komoǩovacineťi. çocukken ninemin arkasına yatardım.
- **moǩoçvalu** *atn.* **1**. arkasını açmak. **2**. arkasına aşırmak.
- **moǩoçveri** *atn.* arkasını açmış, arka tarafını açmış.

- **mok̆oçapu** *atn.* başlamak. iraroğorda dulyas komok̆oviçit. hep birlikte işe başladık.
- **mok̆oçeri** *atn.* başlanmış. mok̆oçeri dulya var açodin*es:* başlanmış işi bitiremediler.
- **mok̆odagu** arkasını kesmek, arka tarafını çentmek.
- **mok̆odgalu** arkasına koymak, arkasına yerleştirmek. çuk̆ani piliťa k̆ap̆ulas komok̆o*dgu:* kazanı sobanın arkasına yerleştirdi, koydu.
- **mok̆odgeri** *atn.* arkasına yerleştirilmiş, konulmuş.
- **mok̆odginu** *atn.* **1**. arkasına dikmek. **2**. arkasına dikilmek.
- **mok̆odvalu 1**. arkasına koymak. **2**. *mec.* karşı koymak, direnmek. baba sk̆anis mot mok̆udum, e bereşk̆imi. babana karşı diklenme ey çocuğum.
- **mok̆odveri** *atn.* arkasına konulmuş.
- **mok̆ogutinu** *atn.*, **mok̆odgitinu** *ark.* 1. arkasında durmak. **õ** *komok̆omigutu:* arkama durdu. 2. Korumak, Korumaya almak, sahip çıkmak. õ *gomapines do cemçaneťu, si va mok̆omigutik̆o:* üzerime üşüşüp döveceklerdi, sen korumasan.
- **mok̆oğmaleri** *atn.,* **mok̆oğameri** *vi.* 1. dolamış, arkasına dolamış. õ *xepepe şk̆as mok̆oğmaleri guluťes:* ellerini birbirlerinin bellerine dolamış geziyorlardı. 2. vi. öteden beriye getirilmiş/ yollanmış.
- **mok̆oğmalu** atn., vi., **mok̆omalu** ark. 1. arkasına dolamak, arkasından geçirmek, atlamak, dolamak. õ *toyç̆i alis komok̆uğu.* ipi boğazına doladı. õ *şk̆as xe komok̆uğu.* elini beline doladı. 2. Vi. Öteden beriye doğru getirmek/yollamak. õ *kovali komok̆omiği:* ekmeği yolla.
- **mok̆oğuru** bir şeyin arkasında ölmek.
- **mok̆oxedu** arka tarafına oturmak. k̆ap̆ulas komok̆omixedu. arka tarafıma oturdu.
- **mok̆oxtimu** *ark.*, mok̆olva *atn.* arkasından dolanmak.
- **mok̆oxunu** arkasına oturtmak. õ *k̆ap̆ulas komok̆ixunu.* arka tarafına oturttu.
- **mok̆oxvalu** arkasını/arkasından küremek.
- **mok̆omgutu** *atn.*, **mok̆odgitu** *ark.* **1**. arkasına durmak. **2**. *mec.* arkasına saklanmak, gizlenmek. õ *ncas komok̆imgutu:* ağacın arkasına gizlendi.
- **mok̆orçalu** arkasına sermek. dopinaşe ek̆nas komok̆urçi. sergi bezlerini kapının arkasına ser.
- **mok̆oru** bağlamak, arkasına bağlamak. puci komok̆oru. ineği bağladı.
- **mok̆osťulinu** arkasından kaydırmak.
- **mok̆osťvalu** arkasından kaymak.
- **mok̆osvaru** arkasına dizmek.
- **mok̆oşkvalu 1**. arkasından dolandırmak. **2**. arka tarafı kopmak.
- **mok̆oşk̆omu** arkasında yemek.
- **mok̆otfalu** önünü kapamak. ma mo mok̆omatve! benim önümü kapama.
- **mok̆oťaxu** arkasını kırmak.
- **mok̆oťoberi** *atn.*, **mok̆oťk̆oberi** *ark.* **1**. arkasına saklanmış. **2**. arkasına saklanarak.
- **mok̆oťobu** *atn.*, **mok̆oťk̆obu** *ark.* arkasına gizlenmek, saklanmak. õ a buk̆las mok̆iťobu. Bir tomruğun arkasına saklandı.
- **mok̆oťoçeri** *atn.*, **mok̆oťk̆oçeri** *ark.* **1**. arkasına atmış. **2**. *mec.* atlatmış. õ *ham dulya ti mok̆oviťoçi:* bu işi de atlattım. õ *a mok̆uťoçi:* bir basamak atlatıyor,
- **mok̆oťoçu** *atn.*, **mok̆oťk̆oçu** *ark.* **1**. arkasına atmak, aşırmak. *toyç̆i ncas mok̆uťoçu:* ipi ağaçtan aşırdı. **2**. *mec.* atlatmak, savuşturmak. *ham dulya ti mok̆oviťoçit.* bu işi de atlattık, savuşturduk.
- **mok̆oveleri** aşmış. ordoşe milvapuťek̆es hus noğa mok̆oveleri vorťateťu: erkenden gitmiş olsaydık şimdi çarşıyı aşmış olurduk. ora mok̆ovel*eri:* zamanı aşmış.
- **mok̆ovelu** *atn.* aşmak. õ *muk̆u rak̆anis na mok̆ovuvelit şk̆u ti var mişk̆uran:* kaç tepeyi aştığımızı biz de bilmiyoruz.
- **mok̆ozlap̆u** arkasında ezmek.

- **mok̆o3onu** arkasına dikmek. *ğurais a mp̆alu mok̆ogi3onare*. ölünce başucuna bir kazık dikeceğim.
- **mok̆oʒalu** *atn*., **mok̆oʒk̆alu** *vi*. arkasından kesmek/sökmek.
- **mok̆oʒopxu** arkasına inşa etmek. õ *oxori k̆ap̆ulas a k̆alivi komok̆ovuʒopxi:* evin arkasına bir kulube inşa etttim.
- **mok̆vateri 1**. kesilmiş. **2**. *mec.* soyu tükenmiş, ortadan kalkmış.
- **mok̆vatu** 1. kendine doğru kesmek. 2. *mec.* soyu tükenmek. õ *şk̆uni m t̆k̆apes ğeci moyk̆vatu:* bizim dağlarda domuzun soyu tükendi. 3. Vi. mayalanmak, mayaya gelmek.
- **molabğalu** içine dökmek (katı nesneler için, kapalı iç mekan). õ *pili t̆as markvali molabğu.* sobanın içine yumurtaları koydu.
- **molabğeri** içine dökülmüş (katı nesneler için, kapalı iç mekan). õ *pili t̆as molabğeri na or t̆u dixamakvalepe oiç̆ui?* sobaya konulmuş olan patatesler piştimi*?*
- **molacinu 1**. içine yatmak (kapalı iç mekan). **2**. içine yatırmak. õ *korme nuk̆vatu do pili t̆as komolacinu:* tavuğu kesip sobanın içine yatırdı (koydu). **3**. içine devirmek.
- **molaç̆opu** içinde yakalamak (kapalı iç mekan). õ *korme moxveras komolap̆ç̆opi.* tavuğu kümesinin içinde yakaladım.
- **moladgalu** içine yerleştirmek (kapalı iç mekan). õ *t̆epsi pili t̆as komoladgu:* tepsiyi sobaya koydu.
- **moladgeri** içine yerleştirilmiş (kapalı iç mekan). õ *kapça pili t̆as moladgeri mevaşk̆vidor t̆u:* hamsiyi (kabın içindeki) sobaya koyulmuş olarak bırakmıştım.
- **moladvalu** içine koymak (kapalı iç mekan). õ *dişk̆a pili t̆as komolabdvi.* odunu sobaya koydum (kapalı iç mekan).
- **moladveri** içine konulmuş (kapalı iç mekan). õ *pili t̆as dişk̆a moladveri orei?* sobaya odunu koymuş musun*?*
- **molagutinu** *atn*., **moladgitinu** *vi*. içinde durmak (kapalı iç mekan).
- **molağaru 1**. beriye doğru çizmek. **2**. *mec.* yan çizmek, vaz geçmek, caymak. õ *ip̆t̆i ho ya miʒ̆ves*, *uk̆ai ti molağaru:* önce bize evet dedi, sonradanda yan çizdi.
- **molağmalu** beriye getirmek (katı nesneler için). õ *melendo m t̆a moleşa moliğams:* öteden beriye kadar ot getiriyor.
- **molağurinu** içinde öldürmek (kapalı iç mekan). õ *dida odas komolağurines:* yaşlı kadını odada öldürdüler.
- **molağuru** içinde ölmek (kapalı iç mekan). õ *badi odamuşis xavala xvala komolağuru:* yaşlı adam odasında yapayalnız öldü.
- **molaxedu 1**. içine oturmak (kapalı iç mekan). õ *k̆a t̆u idu do on3xenis komolaxedu.* kedi gidip tavan arasına oturdu. **2**. hapse girmek. õ *a k̆oçi doʒ̆amu do xapisis komolaxedu.* bir adam vurup hapse girdi.
- **molaxosk̆u** *atn*., **molaxro3ku** *vi*. içerde gebermek (kapalı iç mekan). õ *moxveras iri kormepe komolaxosk̆es:* kümeste yavukların tamamı geberdi.
- **molaxtimu** *ark*., **molaxt̆imu** *atn*. beriye doğru geçmek, öteden bu tarafa geçmek. õ *melendo ağne molaxtu:* öteden bu tarafa yeni geçti.
- **molaxuneri 1**. kapalı bir mekanda oturtulmuş. **2**. hapsedilmiş. ʒanape muşi molaxuneri golut̆oçu: yıllarını hapiste geçirdi.
- **molaxunu 1**. içerde, kapalı bir yerde oturtmak, koymak. õ *k̆tahu odas komolaxunu.* kediyi odaya oturttu, koydu. **2**. hapsetmek. õ *muti cunaxi na var uxinapu t̆u k̆oçi komolaxunes:* hiç günahı olmayan adamı hapsettiler.
- **molajvalu** *atn.* beriye doğru uçup geçmek.
- **molak̆açinu** *atn*., **molakaçinu** *ark*. sıkıştırmak (kapalı bir mekanda). õ *xoci axiris molak̆açinu:* öküzü ahırda sıkıştırdı.
- **molak̆açu** *atn*., **molakaçu** *vi*. tıkılı kalmak, sıkışıp kalmak (kapalı iç mekanda). õ *oxoris molovik̆açit.* evde tıkılı kaldık.

- **molak̆ap̆inu** koşarak beriye geçmek. õ *muya ağodu var mişk̆un, moluk̆ap̆am t̆uşa bžiri.* ne olduğunu bilmiyorum, beriye doğru koşarken gördüm.
- **molak̆oru** kapalı bir mekanda bağlamak. õ *puci axiris komolak̆oru.* ineği ahıra bağladı.
- **molamsk̆valu** *atn.*, **molamskvalu** *vi.* içinde yumurtlamak.
- **molancğonu** beriye göndermek, ötedeki birinin bir şeyi beriye göndermesi. õ *gurbani nuk̆vateis a t̆ut̆uli ti şk̆u komolomincğones:* kurban kestiklerinde bir but da bize gönderdiler.
- **molant̆oru** beriye doğru çekmek, yaklaştırmak.
- **molapatxu** içeriye silkelemek (kapalı bir mekana). put̆ucepe ğunis komolapatxu: arıları kovanın içine silkeledi.
- **molask̆udu** *atn.*, **molaskidu** *ark.* içinde kalmak (kapalı bir mekanda). muk̆u ǯana xapisepes komolask̆*udu:* yıllarca hapislerde kaldı.
- **molast̆ulinu** *atn.*, **molastvinu** *ark.* **1**. beriye kaydırmak. **2**. kapalı bir mekanın içine kaydırmak.
- **molast̆valu** *atn.*, **molastvalu** *ark.* **1**. beriye kaymak. **2**. kapalı iç mekana kaymak.
- **molasvalu** beriye doğru sürmek. çemane golusums molusums: kemençeyi (yayını) bir öteye bir beriye doğru sürüyor.
- **molasvaru** içine dizmek (kapalı bir mekana). *dişk̆ape pa3xas komolasvaru:* odunları “pa3xa”nın içine dizdi.
- **molaşinu** *ark.* **1**. bir kişinin ya da olayın ‘adı konmamasına’ ya da ‘sözü edilmemesine’ rağmen anımsatılması; dolaylı olarak hatırlatmak. m3udi na miǯu molobuşini. bana yalan söylediğini hatırlattım. **2**. çağrışım sonucu hatırlamak. Lazuri nena bognais p̆ap̆uli molomaşinen. Lazca konuşulduğunu duyunca dedemi hatırlıyorum.
- **molaşkvalu** beriye geçirmek. õ *a mutxa şeni bere komolomişk̆u:* bir şey için çocuğu bana gönderdi (ben olarak ifade edilen beri tarafta bulunmaktadır).
- **molatoru** kendine doğru çekmek, beriye çekmek, sürüklemek. alis tok̆i cevudvit do molaptorit. boğazına ip takıp beriye doğru çektik.
- **molat̆axu 1**. beriye doğru kırmak. õ *kva timole mola t̆axu:* taşı beriye doğru kırdı. **2**. içinde kırmak. **3**. içini kırmak.
- **molat̆obu** *atn.*, **molat̆k̆obu** *ark.* içinde saklanmak (kapalı bir mekanda). oxoris molovit̆obi. evin içinde saklandım.
- **molat̆oçu** *atn.*, **molat̆k̆oçu** *ark.* **1**. beriye doğru fırlatmak. sk̆ep̆ali timele golat̆oçaman, timole molat̆oçaman. keseri bir öteye doğru bir beriye doğru atıyorlar. **2**. içeri fırlatmak, atmak (kapalı bir mekana). sk̆ep̆ali oxoris komolat̆oçu: keseri evin içine doğru fırlattı, attı.
- **molat̆rağodu** *atn.*, **molabiru** *ark.* içeride türkü söylemek (kapalı bir mekanda). oxori muşis molat̆rağodums do koxen. evinin içinde türkü söyleyip oturuyor (yaşıyor).
- **molayonu** atn., **molaonu** *vi.* beriye getirmek (canlı bir varlığı). õ *xoci melendo moleşa moliyones şa şuri keyales:* öküzü öteden beriye getirene kadar canları çıktı.
- **MoLazdaleri** 1. Beriye doğru çekilmiş. 2. kapatılmış (kapı vs.).
- **moLazdalu 1**. kendine doğru çekmek. tok̆i timole moLazdit. ipi kendinize doğru çekin. **2**. kapamak, kendine doğru çekip kapamak (kapı vs.). nek̆na moLazdu. kapıyı kapadı.
- **moLazderi 1**. beriye doğru çekilmiş. **2**. kapalı, kendine doğru çekerek kapanmış (kapı vs.). *moLazderi ek̆na:* kapalı kapı.
- **moLazgimoç̆u** tutup kendine doğru bükmek, beriye doğru bükmek.
- **moLazlap̆u** *atn.*, **moLazlip̆u** *ark.* içinde ezmek (kapalı bir mekana).
- **molaǯamu** içinde öldürmek (kapalı bir mekanda). badi do dida axiris komolaǯam*es:* yaşlı kadın ve erkeği ahırın içinde vurdular.

- **molaǯelimu** *atn.*, **molaǯǩomilu** *ark.* **1**. içine bakmak. õ *muǩu puci uyonun ya do axiris a komolaǯeru*. kaç ineği var diye ahırın içine şöyle bir baktı. **2**. beriye bakmak. õ *melendo molaǯes:* öteden beriye doğru bakıyor.
- **mole** beri taraf, sol taraf. mole moliği. beriye doğru getir.
- **mole moğmalu** *atn., not.* tekrar ortaya koymak, gündeme getirmek. õ *oşi ǯaneri dulyape mole moliğam do oxap̌aru mot conž̆iram!* yüz yıllık işleri gündeme getirip niye tartışma yaratıyorsun!
- **molendo** beriden, bu taraftan. õ *let̆ape şǩimi var gamapçiǩo molendo moleşa iri şǩimi ort̆aset̆u:* topraklarımı satmasam öteden beriye kadar hepsi benim olacaktı.
- **molendoni**, **moleni** berideki, bu taraftaki. melendoni sǩani, molendoni şǩi ort̆as: ötedeki senin, berideki benim olsun.
- **moleni**, **molendoni** beri taraftaki, berideki.
- **molenǩale** *atn.* bu taraf, bu yaka, kişinin o an bulunduğu yaka, taraf.
- **molina** *atn.*, **volina** *ark.* serbest, boş, sahipsiz. dunya molina žirii*?* dünyayı boş, sahipsiz mi gördün*?*
- **mololva** *atn.*, **molaxtimu** beriye doğru geçmek. melendo mololut̆uşa bžiri. öteden beriye doğru geçerken gördüm.
- **molva 1.** gelmek. õ haşo mulun: bu tarafa geliyor. 2. Aşmak (dağ, tepe vs.). õ *raǩanepe mobili:* tepeleri aştım. 3. Sökülmek, yerinden kopmak/çıkmak. õ *pi3ari molu:* tahta yerinden söküldü/sökülüp düştü.
- **momgvala**, **mamgvali**, **mungvala** *vi.* yuvarlak. õ *momgvala kva.* yuvarlak taş.
- **momǯǩuperi** *ark.* koyu renge yakın. õ *momǯǩuperi porça dolokunt̆u:* koyuya yakın bir renkte elbise giyiyordu.
- **moncğonu** buraya, bu tarafa göndermek. kart̆ali komoncğonu. mektubu gönderdi.
- **monç̆e** *vi.*, **monç̆ğve**, **ǩloxo** *atn.*, **monç̆va** *xp.* anaç tavuk.
- **monç̆ineri, monç̆aperi** 1. olgunlaşmış, olgun, yetişmiş (armut vb.). õ *monç̆ineri m3xuli aina var dosǩudu:* dalda hiç olgunlaşmış armut kalmadı. 2. *atn., not.* õ *monç̆ineri nolams:* olgun olanı düşüyor, ölüyor
- **monç̆inora** yaz mevsimi. *Ǩat̆a monç̆inoras dobadona şkimişe vulur do p̌ap̌uli şǩimi na iktet̆u svalepes şuri govombam:* her yaz memleketime gider, dedemin dolaştığı yerlerde bir nefes alırım.
- **mondgalu** ağzına diklemek. *ǯǩari komoyndgu:* suyu ağzına dikti.
- **mondriǩeri 1.** bükülmüş, eğilmiş. õ *dudi mondriǩeri mşǩvela.* tepesi eğilmiş fidan. 2. Kambur.
- **mondriǩu** bükmek, eğmek. õ *mşǩvelas dudi mundriǩu:* fidanın başını eğdi/büktü.
- **mondruǩu** bükülmek, eğilmek. õ *mşǩvelas dudi mundruǩu:* fidanın başı büküldü/eğildi.
- **monduna** *ark.*, **mğaca** *atn.* çok olgunlaşmış, ciğerlenmiş. monduna m3xuli. ciğerlenmiş armut (içi renk olarak ciğere benzemiş).
- **mongoneri** istekli, arzulu, niyetlenmiş. õ *noğaşe olva mongoneri vore.* çarşıya gitmeye çok istekliyim.
- **mongonu** niyet etmek, niyetlenmek, arzulamak, istemek. õ *muti oxinapu var momangonen:* hiçbir şey yapmaya niyetli değilim, hiçbir şey yapmayı arzulamıyorum. õ *momangonasere dulya ti vikum:* arzuladığım işi de yapıyorum.
- **moni** *ark.*, **zenişi** *atn.* **1**. inci. **2**. boncuk.
- **monǩa 1**. ağır. õ *monǩa dişǩa torums:* ağır odun taşıyor. **2**. ağır hasta. õ *didi şǩimi opşa monǩan:* ninem çok ağır hastadır.
- **monǩanoba** ağırlık.

- **monta** *atn.*, **mota**, **motali** *ark.*, **ǩuluni 1**. torun. didi şǩimis montalepe muşi opşa alimbeť u: ninem torunlarını çok severdi. **2**. yavru. ǩoçi monta. insan yavrusu. ğeci monta. domuz yavrusu.
- **montaloni**, **montalonyayi** *atn.*, **motaloni** *ark.* **1**. torun sahibi. **2**. yavrulu.
- **montxapu 1**. vurmak. kursi muntx*ams:* tekme vuruyor. **2**. *mec.* sürekli kazanmak. kocudgu a vorsi dulya para moyntx*ams:* iyi bir işi kurdu parayı vuruyor (iyi para kazanıyor).
- **monť inu** *atn.* **1**. koklamak. purki moynť in*ams:* çiçek kokluyor. **2**. koklatmak. ǩuçxe munť in*ams:* ayağını koklatıyor.
- **Monť ǩori, monť qori** meg. 1. Güzün kırkılan koyun tüyü; yün. *S ť velis mçxurepes toma duğvançes:* sonbaharda koyunun yününü kırktılar. 2. Koyun ve kuzudan ilkbaharda kırkılan tüy; yapağı.
- **monť ro3u** *ark.*, **moşǩvalu** *atn.* bulunulan yere doğru (toprak için) kopmak, heyelan olmak.
- **monžineri 1.** artmış, fazlalık. õ *monžineri na or ť upe ti sǩani or ť as:* Artmış olanlar da senin olsun. 2. Zamlanmış, zam yapılmış, zamlı.
- **monžinu 1**. artmak, fazlalık gelmek. *ʒǩari mvanžinu:* su arttı, fazlalaştı. **2**. arttırmak. *pucik mjalva munžinu:* inek sütü arttırdı. 3. Zamlanmak. õ *ǩvalis manžinu:* peynir zamlandı. 4. Zam yapmak. õ *kovali do mcumus munžines:* ekmek ve tuza zam yaptılar.
- **monʒaleri**, **elamskveri** *atn.*, **elam3kveri** *ark.* şımarık. õ *mon ʒaleri bere:* şımarık çocuk.
- **monʒalu** *atn.*, **elam3kvalu** *ark.* **1**. şımarmak. õ *berepe moyn ʒales:* çocuklar şımardı. **2**. tmak. õ *bere opşa mon ʒales:* çocuğu çok şımarttılar.
- **monʒva** *atn.*, **munʒi** *ark.* yavru (fare ve domuz yavruları için). mtuci monʒva. fare yavrusu. ğeci monʒva. domuz yavrusu.
- **mooğalu 1**. üstünden geçirmek, üstünden aşırarak geçirmek. **2**. *mec.* üstünden almak. mjas magebi mouğ*ams:* sütün üzerinden kaymağı alıyor.
- **mootfalu** üzerini örtmek. m3kapes kerki komoutu: kovanların üstünü ağaç kabukları ile örttü.
- **mopinu** 1. Üzerine sermek/yaymak. õ *Eyorçalape çarmas komupinu:* çarşafları odun yığınının üzerine serdi/yaydı. 2. Üzerine serilmek/ yayılmak. õ *Mşali nçayis komvapinu:* sarmaşık çayların üzerine yayıldı/serildi. 3. beriye doğru gütmek. õ *pucepe oxori tere mupinams:* inekleri eve doğru (bu tarafa doğru) güdüyor.
- **mopor3u** *atn.*, **moṗro3u** *ark.* (küçük) bir parça soymak. õ *ǩiti moypor3u:* parmağını bir parça/birazcık soydu.
- **moṗiceri** *atn.* gönlü alınmış. *bere moṗiceri miyonun*. çocuğun gönlünü almış durumdayım.
- **moṗicu** *atn.* gönlünü almak, gönlünü kazanmak. modvalu uindrudo nana muşi komoyṗicu. ayakkabı satın alıp annesinin gönlünü kazandı.
- **morçilu** *atn.* kafasına yatmak, uygun bulmak. *ham puci momarçilu:* bu ineği uygun buldum. ağani sica opşa var momarçi*lu:* yeni enişte pek kafama yatmadı, pek uygun bulmadım.
- **morderi** *atn.*, **didi** *ark.* büyük. a morderi kva kogoyod*ves:* büyük bir taşı üzerine koydular.
- **morderi** *atn.*, **rderi** *ark.* **1**. büyümüş, büyük. morderi b*ere:* büyümüş çocuk.
- **mordineri** *atn.*, **rderi** *ark.* büyütülmüş. õ *sǩani mordineri bere haǩu iyen:* senin büyütmüş olduğun (senin tarafından büyütülmüş olan) çocuk bu kadar olur.
- **morgalu** *atn.* inşa etmek, bina etmek. õ *oxori morgams:* ev inşa ediyor, evi bina ediyor.
- **morgeri** *atn.* inşa edilmiş, yapılmış. õ *ağani morgeri oxori.* yeni inşa edilmiş ev.

- **morkvali** boyunca. *a tuta morkvali.* bir ay boyunca. *jur ǯana morkvali si var mažiru.* iki yıl boyunca seni göremedim. *a ndğa morkvali vinciri. bir* gün boyunca uyudum.
- **moro 1**. tabi, elbette, Tabiki, elbetteki. õ *moro moro.* tabi tabi. **2**. ya. *moro mu!* ya ne!
- **morťalu** *atn.*, **moťalu** *ark.* salmak, üzerine salmak. õ *sifťeri orťiç̌is komurťu:* atmacayı bıldırcının üzerine saldı.
- **morťapu** *atn.*, moťǩapu *ark.* dolamak, sarmak. orťapu şǩas komurťu: kemeri onun beline doladı.
- **morya** *atn.* hamsi suyu. ǩapçaşi morya. hamsinin suyu.
- **mosa** ağ. raxna mosa: örümcek ağı.
- **mosaǩule** *ark.*, **bodaǩali** *atn.*, **mosaǩali** *arş.*, **oǯiloni** *vi.* ucunda file takılı olan uzun sırık. uzak dallardaki meyveleri toplamak için kullanılır.
- **mosela** sahur, kalkma zamanı. õ *remezanis, moselas moviselet:* ramazanda, sahurda kalkıyoruz.
- **moselaneri** sahur için, sahura dair. *moselaneri gyari:* sahur yemeği, sahur için hazırlanmış yemek.
- **Remezani** *(<gln.)* ramazan ayı, oruç tutma ayı.
- **Namazi** *(<gln.)* namaz.
- **Abdezi** *(<gln.)* abdest.
- **Xuťp̌e** *(<gln.)* hutbe.
- **Xoca** *(<gln.)* hoca.
- **Muezini** *(<gln.)* müezzin.
- **Vaizi** *(<gln.)* vaaz.
- **Bayrami** bayram.
- **moseleri** 1. kalkmış. *moseleri vorťatşa vigzalat:* kalkmışken gidelim. 2. Kalkarak, ayakta. *Moseleri ixap̌aťu:* (ayağa) kalkarak konuşuordu. 3. (erkeklik organı için) sertleşmiş, dikleşmiş, erekte olmuş. *Moseleri ole:* ereksiyon halindeki penis.
- **moselu 1**. kalkmak. õ *ǩulişe moyselu:* iskemleden kalktı. **2**. kaldırmak. õ *ǩulişe moselu:* iskemleden kaldırdı. **3**. göç etmek. õ *opuťeşe moyseles do mp̌olişe mendaxťes:* köyden göç edip istanbul'a gittiler. **4**. göç ettirmek. õ *opuťarepe moseles:* köylüleri göç ettirdiler.
- **mosica amolva** *atn.* iç güvey olarak evlenmek. õ *mosica amaxťasere:* iç güvey olarak evlenecek.
- **mosica** *atn.* iç güvey. õ *ham oxoris, mosica amaxťu:* bu eve, iç güvey olarak girdi.
- **mosica amolveri** *atn.* iç güvey olarak evlenmiş. õ *xoržaşi oxoris mosica amolveri orťu:* kadının evine iç güvey olarak girmişti.
- **moskaťeri** dağınık. õ *moskaťeri oxori.* dağınık ev.
- **moskaťu** dağınık olmak. õ *oxori komomiskaťes:* evimi dağıttılar.
- **mosǩofi**, **rusi** moskof, rus.
- **mosǩudu** *atn.*, **moskidu** *ark.* artmak, arta kalmak. õ *haǩu ti mosǩudu:* bu kadar da arttı. õ *muti var momosǩudu:* bana hiçbir şey artmadı.
- **mosťiǩeri** *atn.*, **mostikeri** *ark.* çekip koparılmış. õ *mosťiǩeri pupuli.* koparılmış çıban.
- **mosťiǩu** *atn.*, **mostiku** *ark.* **1**. çekip koparmak. pupuli moysťi*ǩu:* çıbanını kopardı. **2**. *mec.* tokatlamak.
- **mosťvalu** *atn.*, mostvalu *ark.* kaymak, kaymaktan dolayı tutunamamak, tutamamak. var dvaǩaçu, musťu: tutamadı, kaydı.
- **mosvacinu** *atn.*, **moşvacinu** *ark.* dinlendirmek. õ *coğorepe movosvacini:* köpekleri dinlendirdim.
- **mosvaloni** *atn.* ekmek bandırılarak yenen fasülye ezmesi.
- **mosvalu 1**. kendine doğru çekerek sürmek. õ *cari lus komusu.* ekmeği lahanaya bandı. **2**. *mec.* kendini mastürbe etmek, mastürbasyon fiili.

- **mosvaru** tek tek dizmek, tümünün üstünden geçmek, tümüne bakmak. iri oxorepe komovisv*ari:* tüm evleri teker teker dolaştım, gezdim.
- **moşaxtimu** *ark.*, **moşǩolva** *atn.* ortaya çıkmak, belirmek. *siti nakele moşaxti?* sende nerden çıktın ortaya, nerden belirdin*?*
- **moşaleri** *xp.* bozuk (mekanik yapılar için).
- **moşalu 1.** *arş.* kesici aletlerin çok kullanılmasından dolayı kesici özelliğini kaybetmesi. **2.** *ark.* kurulu düzeneğin boşalması. õ *mtugi ragi komoişalu:* fare kapanı boşaldı. õ *saa ťi moişalu:* saaatın zembereği boşaldı.
- **moşatanu** *ark.* 1. Parlamak. 2. arasından gözükmek. õ *mendilişen moşatanur:* tülbentin içinden gözüküyorsun.
- **moşinale** *atn.* öldükten sonra kötü anılmaya neden olan davranış ya da durum. õ *ham xorža eǩopu do a moşinale kododu.* bu kadınla evlenerek öldükten sonra kötü anılmasına neden olacak bir durum yaratmış oldu.
- **moşineri** *atn.* kötü söz söylenilmek sureti ile hakarete uğramış ölü.
- **moşinu** *atn.* kötü söz söylemek sureti ile ölüye hakaret etmek. ğurerepe mot moşinumt! ölüleri kötü anmayın!
- **moşǩayonu** *atn.*, **moşaonu** *ark.* ortaya çıkarmak, peydahlamak (canlılar için). õ *ar ǩop̌ela komoşǩiyones:* bir piç peydahladılar.
- **moşǩolva** *atn.*, **moşǩaxťimu** *atn.* **1**. ortaya çıkmak. **2**. peydahlanmak, belirivermek. õ *ham nakele moşǩax ťu var mişǩun.* bu nerden ortaya çıktı bilmiyorum.
- **moşǩvalu** *atn.*, **monťro3u** *ark.* bulunulan yere doğru (toprak için) kopmak.
- **moşoreri** *atn.* umudunu kesmiş, umutsuz. molvamuşi moşoreri vore. onun geleceğinden umutsuzum, umudumu kesmiş durumdayım.
- **moşoru** *atn.* umudunu kesmek. õ *si ǩoçi vati iya, mogişori.* sen adam olmazsın, umudumu kestim senden.
- **moşvaceri** *ark.*, **mosvaceri** *atn.* dinlenmiş, nefes almış. õ *moşvaceri bore:* dinlenmişim, dinlenmiş durumdayım.
- **moşvacinoni** *ark.*, **mosvacinoni** *atn.* **1**. dinlenme zamanı, tatil. **2**. dinlenme yeri.
- **moşvacu** *ark.*, **mosvancu** *atn.* dinlenmek. õ *ar ǯu ťa komobişvaci.* biraz dinlendim.
- **moşvalu 1.** kafaya dikerek içmek. *nçayi komoyşu.* çayı kafasına dikip içti. 2. Fondip yapmak, dibini bulmak.
- **moşvoni**, **moşvaloni** içimlik. *ar moşvoni ǯari:* bir içimlik su.
- **mot**, **mo**, **moda**, **muda**, **moy** Niçin, niye. õ *mot mox ťi?* niçin geldin*?* õ *moda moxti:* niye geldin.
- **mot**, **mo**, **moy** eylemin yapılmamasını ifade eden olumsuzluk eki. fiillerden önce kullanılır. õ *mot ibir!* oynama! õ *mot ibga!* ağlama!
- **mota**, **motali** *ark.*, **monta** *atn.* **1**. torun. **2**. yavru. ǩaťu motali. kedi yavrusu.
- **motferi**, **motfaleri** örtünmüş, örtmüş, örtük, kapalı. dudi motv*eri:* başını örtmüş, kapamış.
- **motoru** kendine doğru çekmek, sürüklemek. coluťuşa komovitori. düşerken kendime doğru çektim.
- **motragu** *ark.*, **moturgu** *atn.* üstünü örtmek (çatı, bidon vs.).
- **motvalu** üstünü örtmek/ kapamak. õ *tolimotvala komoytu:* gözlüğü taktı (örttü).
- **moťaxeri 1**. *ark.* üzerine kırmak (yumurta vs.). **2**. *atn., mec.* sertliği kırılmış, yumuşatılmış. *mo ťaxeri ťaroni.* sertliği kırılmış hava.
- **moťaxu 1**. kendine doğru kırmak. **2**. üstün gelmek, üstünlük kurmak. *parate momi ťaxes:* parayla üstünlük sağladılar.
- **moťaǩu** *ark.* koşturmak (at için). õ *3xeni moy ťaǩams:* atı koşturuyor.
- **moťi** tanrı, ilah, tapınılan şey. õ *mo ťi tobestofulla:* tövbeler olsun tanrım.
- **moťi aťişi** *arş.* aman tanrım ya da kahretsin tanrım (*?*)!

- **moťi çurťila** *atn.* aman tanrım, allah kahretsin (*?*)!
- **moťişi** tanrım! tanrıya atfen söylenen bir söz.
- **moťroxu** *atn.* **1**. *mec.* sertliği kırılmak, yumuşamak, gevşemek. opşa xuçe uğuťu, moťroxu: çok kızgındı, yumuşadı. **3**. sertliğini kırmak, yumuşatmak.
- **moťuǩsaleri** *atn.* asık suratlı. *haşo mo ťuǩsaleri mot xe?.* niçin böyle suratını asmış (asık suratlı bir şekilde) oturuyorsun*?*
- **moťuǩsalu** *atn.* surat asmak. *ma mot momi ťuǩsalam!* bana niye suratını asıyorsun!
- **moťva3u** *atn.*, **moťǩva3u** *ark.* **1**. bir noktaya doğru çarpmak, vurmak. **2**. *atn., mec.* tokat atmak. beres a komuťva3u: çocuğa bir tokat attı.
- **movaru** *vi*. **1**. Kabul etmemek. *Hemuk, noğaşa moxtimu moivaru:* o, çarşıya gelmeyi kabul etmedi. 2. razı olmamak. 3. rıza göstermemek. **4**. inkâr etmek. *ğoma na tkupe moivaru:* dün söylediklerini inkâr etti.
- **movelu**, **molu** kopmak, düşmek. ǩodaşe kafri mo*lu:* duvardan çivi düştü.
- **Moyazu, moazu** *vi.*, atn., **moqazu** *xp.* kendine doğru yontmak.
- **moydoni** su değirmenlerinde değirmene giden suyun kanala akmasını engelleyen tahta parçası.
- **moydoni** *arş.*, **oxara** *ark.*, **moconi** *atn.,* **modini xp.** su değirmenlerinde ters piramit biçiminmdeki tahıl deposu.
- **moyobalu** üzerinden aşmak, taşmak (sıvılar için). õ *ʒǩari dudişe moyomobams:* su başımı aşıyor.
- **moyobğalu** *atn.*, **moabğalu** *ark.* **1**. karşı taraftan bu tarafa dökmek (katı nesneler için). õ *meobğams moyobğams:* bir o tarafa döküyor, bir bu tarafa döküyor. **2**. üzerine dökmek. õ *nçala mxucis komoyubğu.* samanı omuzuna yerleştirdi/döktü.
- **moyobğeri** *atn.*, **moabğeri** *ark.* üzerine dökülmüş (katı nesneler için).
- **moyocinu** *atn.*, **moacinu** *ark.* **1**. üzerine yatmak. **2**. üzerine yatırmak. **3**. *mec.* omuzlamak, sırtlamak. nca şurite komoyicinu: canlı (yaş) bir ağacı omuzladı.
- **moyoçvalu** *atn.* **1**. üstünü açmak. xoržas dudi moy*uçu:* kadının başını açtı. **2**. üstü açılmak. xoržas dudi moyaçu. kadının başı açıldı.
- **moyoçveri** *atn.* üstü açık. moyoçveri otva. üstü açık çatı.
- **moyoç̆valu** *atn.*, **moaç̆valu** *ark.* tepesi yanmak. inerite nçayepes dudi moyaç̆*ves:* buzlamadan dolayı çayların tepesi (filizleri) yandı.
- **moyodginu** *atn.*, **moadginu** *ark.* 1. tepesinde durdurmak. 2. tepesinde durmak.
- **moyodvalu** *atn.* **1**. üzerine koymak. **2**. *mec.* omuzuna almak. õ *mxucis nca komoyidu.* ağacı omuzladı. **2**. omuzuna vermek. õ *nca komoyudu:* ağacı omuzuna koydu.
- **moyogutinu** *atn.*, **moadgitinu** *ark.* tepesinde durmak.
- **moyoğmalu** *atn.*, **mooğmalu** *ark.* **1**. karşıdan beriye getirmek (cansız). **2**. üstünü almak. õ *mjalvas magebi moyoğu.* sütün kaymağını aldı. **3**. üstünden geçirmek. õ *mçiri dudişe moyuğu.* balmumunu başının üzerinden geçirdi (nazara karşı bir işlem).
- **moyoğuru** üzerinde, üstünde ölmek. õ *nca tis komoyoğuru:* ağacın tepesinde öldü.
- **moyoxedu** *atn.* tepesine oturmak. nca ťiťilis komoyoxedu. ağacın tepesine oturdu.
- **moyoxunu** *atn.* tepesinde oturtmak.
- **moyoxvalu** *atn.* üstünden, tepesinden dökülmek.
- **moyoxvatu** *atn.*, moaxvaťu *ark.* üstünü, tepesini kemirmek.
- **moyokosu** *atn.*, **moakosu** *ark.* üstünü süpürmek, üst tarafını süpürmek.
- **moyoǩap̌inu** *atn.*, **moaǩap̌inu** *ark.* **1**. üstünden atlamak. õ *daçxuris moyoǩap̌ams:* ateşin üzerinden atlıyor. **2**. karşıdan beriye atlamak. õ *orubaşe moyuǩap̌u.* derenin üzerinden beriye atladı.
- **moyoǩoru** *atn.*, **moaǩoru** *ark.* üstünü bağlamak.
- **moyolva** *atn.*, **moolva** *ark.* karşıdan bu tarafa geçmek. õ *xincişe moyulun:* köprünün üzerinden bu tarafa doğru geçiyor.

- **Moyondru** *atn.* bir an beklemek, çok kısa bir süre beklemek. õ *a komoyondru do komelidu:* bir an bekleyip ağzına koydu.
- **moyoningtu** *atn.* **1**. tepe taklak devirmek. õ *nomşaru do moyoningtu:* itip devirdi. **2**. devrilmek. õ *ti asenu do moyininktu:* başı dönüp devrildi, düştü.
- **moyonu** *atn.*, **moonu** *vi.* getirmek (bir canlıyı).
- **moyorgalu** *atn.* 1. Üstüne dikmek. 2. üstüne inşa etmek.
- **moyosǩudu** *atn.*, **moaskidu** *ark.* tepesinde kalmak.
- **moyosťulinu** *atn.*, **moastvinu** *ark.* üstünden kaydırmak.
- **moyosťvalu** *atn.*, **moastvalu** *ark.* üstünden kaymak.
- **moyosvalu** *atn.*, **moasvalu** *ark.* tepesine sürmek.
- **moyosvaru** *atn.*, **moasvaru** *ark.* üzerine dizmek.
- **moyoşiru** *atn.*, **moaşiru** *ark.* tepesını aşındırmak.
- **moyoşǩoru** *atn.*, **moaç̌ǩoru** *ark.* tepesini kesmek (hızar, orak vs.).
- **moyoşǩvalu** *atn.*, **moaşkvalu** *ark.* karşıdan beriye geçirmek.
- **moyoşoru** *atn.* üstünü sıyırmak, açmak.
- **moyotoru** *atn.*, **moatoru** *ark.* üstünden çekmek, üstünden çekip almak.
- **moyoťaxu** *atn.*, **moaťaxu** *ark.* üstünü kırmak, tepesini kırmak.
- **moyoťoçu** *atn.*, **moaťǩoçu** *ark.* aşırmak, üzerinden fırlatmak, üzerinden atmak.
- **moyovelu** *atn.*, **moolva** *ark.* **1**. üstü açılmak. õ *dudişe mandili moyogovelu:* başından peştemalın açıldı, düştü. **2**. üstünden düşmek.
- **moyoyoxu** *atn.* karşıdan beri tarafa çağırmak
- **moyo3onu** *atn.*, **moa3onu** *ark.* tepesine saplamak, dikmek, sokmak. õ *bo ťriǩas ǯup̌i komoyo3onu.* şişeye tıpayı soktu.
- **moyoǯalu** *atn.*, **moaǯǩalu** *ark.* üstünden çıkarmak; üstünden çekip almak; açmak. õ *mandili moyoǯu:* başından peştemalı çekip aldı. õ *dudi moyiǯu:* başını açtı.
- **moyoǯelimu** *atn.*, **moaǯǩomilu** *ark.* karşı yakadan beri tarafa doğru bakmak. õ *melenǩaleşe moyoǯes:* karşı taraftan bu tarafa bakıyor.
- **moyoǯopxu** *atn.*, **moaǯopxu** *ark.* tepesine kurmak, tepesine inşa etmek. õ *ǩinçik obğemuşi nca ťiťilis moyoǯopxu:* kuş yuvasını ağacın tepesine kurdu.
- **mozari** *ark.*, **muzari** *atn.* dişi dana/buzağı. õ *mozarik moyç̌irdu.* buzağı bağını kopardı.
- **mozdalu** kendine doğru çekmek. õ *ncaş ara moyzdams:* ağacın dalını kendine doğru çekiyor.
- **mozura** *arş.* (<*tur.* zor) bıkkınlık, bezginlik. õ *mozura komomalu:* bıkkınlık geldi.
- **mozurderi** *arş.* bıkmış, bezmiş.
- **mozurdu** *arş.* bezmek, bıkmak, bir işi sürekli yapmaktan bıkmak. õ *he dulyaşe mobizurdi/ mobzurdi.* bu işten bıktım. õ *kapçaşen mobizurdi.* hamsiden bezdim, bıktım.
- **mo3onu** saplamak, sokmak. õ *korbas xami komo3onu.* karnına bıçağı soktu.
- **moǯalu** *atn.*, **moǯǩalu** *ark.* **1**. sökmek, söküp almak. õ *pi3arişe ǩafri moǯu:* tahtadan çiviyi söktü. õ *ǩap̌ulaşe yuki moǯu:* sırtından yükünü çekip aldı. õ *para movoǯit.* parayı söküp aldık. **2**. bağını çözmek. õ *puci moǯu:* ineğin bağını çözdü.
- **moǯme** *xp.* şahit, tanık. õ *moǯmepek m3udi isinapes:* şahitler yalan konuştu.
- **moǯoxvalu** *atn.* 1. ayaklanmak, hep birlikte ayağa kalkmak. 2. Isyan etmek, ayaklanmak. õ *haşo diyasna iri moǯovixvatere:* böyle olursa hepimiz ayaklanacağız, hep birlikte ayağa kalkacağız.
- **moǯoǩap̌inu** *atn.* aniden havaya fırlamak, aniden kalkmak. õ *oǩiinu domagurus moǯovuǩap̌i:* bağırtıyı duyunca ayağa fırladım.
- **moǯondinu** beğendirmek. õ *muşi muǯondinams:* kendini beğendiriyor.
- **moǯondu** beğenmek. õ *miti var moǯondrun.* kimseyi beğenmiyor.
- **moǯonu** **1**. el yordamı ile (tahmini olarak) tartmak. õ *ar komoyǯoni.* elle tahmini olarak tarttı. **2**. kaale almamak. õ *ma hini moviǯoni.* onları kaale almadım. **3**. *arş.* kaale

alınmamak. õ *hinik ma var momiʒones:* beni kaale almadılar, ben kaale alınmadım. 4. Küçümsemek.

- **moʒopxeri 1**. donanmış, donatılmış. õ *moʒopxeri oxori.* donatılmış ev. **2**. donatılmış gelin. õ *moʒopxeri nusa:* donatılmış gelin.
- **moʒopxu 1**. donatmak. oxori komoʒopxu: evi donattı. **2**. gelin donatmak. nusa moʒopxuman: gelini donatıyorlar.
- **moʒup̌inu** *vi.* öpücük kondururken çıkarılan sese benzer bir sesle atmacayı kendine çağırmak. sift̆eri moyʒup̌in*ams:* atmacayı kendine çağırıyor.
- **moʒut̆ura** *vi.,* **ceʒulva** *atn.* nispeten küçük, diğerine göre küçük. ncalepeşi moʒut̆ura na ren ek̆vatu: ağaçların arasında nispeten küçük olanını kesti.
- **mpalu**, **palo** *vi.*, **palu** *atn.,* **pale** meg. yavan. õ *palu cari:* yavan ekmek.
- **mpuena** yerden bitme.
- **mpuleri 1**. saklı, gizli. iri tevuli mpuleri mi*ğun:* herşeyi saklamışım. **2**. saklayarak, gizleyerek.
- **mpuli** *atn.* (<*tur.* pul), **ili**, **k̆umbi** *arş.*, **k̆op̌ça** *tur.* düğme.
- **mpunela** *atn.* gevşek, yayvan. õ *mpunela k̆oçi:* gevşek adam.
- **mp̌ala** *atn.*, **p̌alalo** *ark.*, **p̌alo** *arş.* dilsiz, lâl, konuşamayan. õ *mot var ixap̌a mp̌ala oreyi?* niye konuşmuyorsun dilsiz misin*?*
- **mp̌alu** *atn.* (<*lat.* palus ), **masari** *vi.* kazık.
- **mp̌iri** *atn.*, **k̆orğoni**, **k̆oğoni** *ark.*, **k̆oğona** *arş.* sivri sinek. mp̌iri st̆eri deviyi. sivrisinek gibi dinamikleştim.
- **mp̌oli do minare dodginu** *atn., not.* istanbul ile minare vaad etmek. "olmadık her türlü vaatte bulunmak ama sonuç alamamak" anlamında bir deyim.
- **Mp̌oli, p̌oli** istanbul şehri.
- **mp̌oluri** 1. istanbul şehrinden olan. 2. Istanbul şehri ile ilgili olan. 3. Istanbul'a özgü.
- **mp̌uri** *atn.*, **p̌ruzi** *ark.* at sineği.
- **mqui** ***xp.*****, marsiği**, **qvaoci** leş kargası.
- **mseli** *atn.*, **pseli** *vi.* sidik.
- **msici** *xp.*, **msuci** sarmaşık.
- **Msuciloni** sarmaşıklı, sarmaşıklarla örülü olan. õ *msuciloni m3xuli:* sarmaşıklarla örülü olan armut ağacı.
- **msinapu** *vi.*, **mxap̌are** *atn.,* **sinapora** konuşkan, sıcak kanlı. õ *dido msinapu do ž̆i3inace ren*. çok konuşkan ve güleç biridir.
- **mskibu**, **pskibu** *xp.*, **karmat̆e** değirmen.
- **msk̆va** *atn.,* **mskva, mskvana** *vi.* güzel. *msk̆va bozomota:* güzel kız.
- **msk̆valitina** *atn.* (daha çok küçük olan şeyler için) güzel. *Msk̆valitina da sk̆ani:* senin güzel küçük kız kardeşin.
- **msk̆vanoba** *atn.*, **mskvanoba** *vi.* 1. güzellik. *Msk̆vanoba muşite guri omiç̆u:* güzelliği ile yüreğimi yaktı. 2. Yakışırlık, yakışır olma durumu.
- **Mskveri** geyik.
- **msora** uyuz. msora ak̆nu. uyuz bulaştı.
- **msorida** *atn.*, **msurida** *vi.***, msiida** *xp.* ağaç incir kuşu.
- **msubuki**, **subuka** *ark.*, **çorçi** *arş.* hafif.
- **msuci** *atn.*, msici *ark.* sarmaşık.
- **msursu** *atn.*, **msirsu** *ark.* egzama hastalığı. õ *sk̆ani derdite msursu devii.* senin derdinle egzama oldum.
- **msurula** *arş.* dalsız ağaç.
- **msut̆oloci** pazıya benzer yabani bir bitki.
- **msut̆ulya** *arş.*, **sut̆ulya**, **mst̆olya** *atn.* pazı bitkisi.

- **msva 1**. Atn. kuş tüyü. **2**. kanat. õ *ǩinçi msva.* kuş kanadı. õ *bobola msva.* böcek kanadı. **3**. mısır ve pırasa gibi bitkilerin yaprağı. õ *Lazuťi msva.* mısır yaprağı.
- **mşaçi**, **şaǯi** *atn.*, **siaǩi** *xp.* kalkan balığı.
- **mşaxui** *xp.,* **balabani** *atn.* örümcek kuşu.
- **mşalti** *ark.*, **mşali** *atn.* tarla sarmaşığı.
- **mşiridoni** *ark.*, **şǩelidoni**, **şilidoni** *atn.*, **şǩirdoni** *xp.* kırlangıç.
- **mşǩer daži** *xp.*, **mťǩa**, **layǯi ansǩli** *atn.* daha çok ormanlık alanda bulunan, odunsu gövdeli, sert ve iri dikenleri bulunan bir diken türü.
- **mşǩeri** *atn.*, **mşkeri** *ark.* orman gülü, kumar ağacı.
- **mşkiri**, **coğormşkiri** *xp.,* **ǯanǯurina**, **layǯi ǯanǯurina** *atn.,* **ǯuruli** *arş.* baştan kara kuşu, uzun kuyruklu baştan kara kuşu.
- **mşǩomule** *atn.,* **mǯǩomura ark.** yiyici, obur.
- **mşǩorineri** *arş.*, **mşkorineri** *vi.* aç, acıkmış. dido mşǩorineri vore. çok açım, acıkmışım.
- **mşǩorini** *arş.* açlık. õ *iri bğurut mşǩorinite:* hepiniz açlıktan ölüyoruz.
- **mşǩurinace** *atn.*, **şkurinace** *vi.*, **maşkurineci**, **muanaťi** korkak. õ *mşǩurinace ǩoçi:* korkak adam.
- **mşǩvela** *atn.*, **mşkvela** vi., **pşkvela** *xp.,* **orgaşe** meg. fidan. õ *txombu mşǩvela:* kızılağaç fidanı.
- **mşva** *ark.* yaban domuzunun boynuzu.
- **mşvavila** *vi., arş.,* **şamia** *atn.* çok süt veren inek türü, çok sağılan inek türü.
- **mteli** *ark.*, **iri** *atn.* tüm, bütün, hepsi. õ *mteli kiana:* tüm dünya. mteli kogoyomabğ*es:* hepsi üstümüze geldi.
- **mteli-xolo** *ark.*, **iri-xolo** *vi.*, **iri-tevuli** *atn.,* **iri peli meg.** Herşey, tümü, tamamı, hepsi. õ *makvalepe mteli-xolo oǯǩomes:* yumurtaların tümünü yediler.
- **mtfila**, **mtvila, tfila** *arş.* domuz yavrusu, burtlak. 3ad. ğeci monta.
- **mtilana** *atn.*, **tilane** *xp.* gerçekten, sahiden. *mtilana hişo var on!* gerçekten öyle değil ya!
- **mtini** *ark.* doğru, gerçek, sahi. *mtini miʒvi!* doğru söyle!
- **mtinoba** doğruluk. *zoṗonpes mtinoba var uğun:* söylediklerinde doğruluk yok.
- **mtiri** kayınpeder, kaynata. *Mtiri şǩala opşa va ixaṗarinen:* kayınpederle fazla konuşulmaz.
- **mtori** ipek artıklarından dokunan, püskülleri olan, bel bağı olarak kullanılan kemer.
- **mtoru** *atn.* (bağı) çözülmüş. *ǩurta mtoru.* donunun bağı çözülmüş.
- **mtuci** *atn.*, **mtugi** *ark.*, **mtui** *arş., xp.* fare. *mtuci obğe var inťras orore eǩiǩorams (atn., dnot.):* fare yuvasına sığmayınca yanına kabak bağlar.
- **mtura** *atn.*, **ktura**, **nktura** *vi.*, **moktura** *xp.* 1. değişme, değiş tokuş, takas. õ *ʒendeçepe şǩuni mtura doṗat.* çoraplarımızı değiş tokuş yapalım. **2**. karşılıklı kız alış verişi yapmak. õ *bozomotalepe mtura ikuman:* karşılıklı olarak birbirlerinin kızlarını erkek çocuklarına gelin olarak veriyorlar.
- **mtviri** vi. 3ad. mturi.
- **mturi** *atn.*, **mtviri** *ark.* kar. õ *mturi mtums:* kar yağıyor.
- **Mturoni** *atn.,* **mtviroloni, mtvironi** *ark.* 1. karlı, üzerinde kar bulunan. 2. Kar yağışı olan hava.
- **mturi mʒine** *atn.* karın erimesine sebep olan yağmur, kar eriten. õ *ndğura mturi mʒine mǯimťu:* demin kar eriten yağmur yağıyordu.
- **mtuti** *zoo.* ayı. *mtuti monta:* ayı yavrusu.
- **mtuti monta** *atn.*, **mtuti motali** *ark.* ayı yavrusu.
- **mtuti ṗuťuci** *atn.*, **badomeyi** *ark.* bal vermeyen zehirsiz bir arı. Yuvasını kuru toprak zeminde yapar. Normal bal arısına göre daha iricedir. Vucudu hafif tüylü ve renki olur.

Çıkardığı vızıltı kaba olduğundan olsa gerek ayı (mtuti) önadıyla isimlendirilmiştir. ısırmaya fazla eğimli değildir.

- **mtutiçeli** *atn.*, **tutin3ela** *ark.* üst göz kapağında kızartıya dayalı olarak görülen bir göz kapağı hastalığı, arpacık.
- **mtveri** karın yağmış olması durumu. *ham orapes ngolapes mtveri iyen:* bu zamanlarda yaylalara kar yağmış olur.
- **mťa** *atn.*, **mťǩa** *ark.* **1**. *atn.* ot. *m ťa şǩorums:* ot biçiyor. **2**. orman. 3. vi. bir tür kalın diken.
- **mťakorme** *atn.*, **ǯǩakotume** *vi.,* **mťǩakotume** *xp.* çulluk.
- **mťeri** düşman (kay: Lp̌.)
- **mťe3i** *atn.*, **mťǩe3i** *ark.* **1**. *atn.* ağaç kabuğu. õ *ncas m ťe3i guǯams:* ağacın kabuğunu soyuyor. **2**. fındık ya da kestane fidanının dikey olarak bölünüp şerit şekline getirilmiş hali.
- **mťi** bit. õ *m ťi itu:* bit türedi. õ *celaxunapes loya mo cibas m ťi itfasere:* sedirin üstüne tatlı şeyler dökülmesin, bit türeyecek.
- **mťi var noçaǩun** *arş., not.* çok fakir olanlar için kullanılır.
- **mťineri** kaçmış, firari, kaçak. xapisişe mťin*eri:* hapis firarisi.
- **mťineri** *atn.*, **meťaleri** *ark.* **1**. *atn.* serbest bırakılmış. meťeri coğori. serbest bırakılmış, salınmış köpek. **2**. üzerine salınmış (kapması için).
- **mťkori ǩaťu** *ark.*, **mťuri ǩaťu** *atn.* yaban kedisi.
- **Mťǩa** *xp.,* **mşǩer daži** *xp.*, **laǩi danži** *vi.,* **layçi ansǩili** *atn.* daha çok ormanlık alanda bulunan, odunsu gövdeli, sert ve iri dikenleri bulunan bir diken türü.
- **mťǩa**, **ťǩa** *ark. xp.*, **mťa** *atn.* **1.** *ark. xp.* orman (kay: lp̌.). **2.** *atn.* ot.
- **mťǩe3i** *ark.*, **mťe3i** *atn. 3ad.* mťe3i.
- **mťǩo** *ark.*, **mťu** *arş.* karış. *ar m ťǩo:* bir karış.
- **mťǩoinace** *xp., mec.* toygar, taş kuşu.
- **mťǩori** *ark.*, **mťuri** *atn.* yabani, vahşi. mťǩori skindinape. yabani hayvanlar. oxine skindinape. evcil hayvanlar. mťǩori ǩoçi: yabani insan, vahşi insan.
- **mťǩori ǯiğveli** *ark.* yabani sülük. 3ad. ǯiğveli**.**
- **mťǩora** *ark.* küf.
- **mťuri** *atn.*, **mťǩuri** *vi.*, **mťǩori** *xp.* yabani, vahşi.
- **mťuri ǩaťu** *atn.*, **ǩaťumťǩori** *ark.* yaban kedisi.
- **mťurileťa** yabani toprak, verimsiz toprak.
- **mťuťa** kül. mťuťas to anťala: küle karışasın (beddua).
- **mťuťalyayi** küllü, küle bulanmış.
- **mťuťas to anťala** *mçm.* küle karışasın.
- **mťva** *atn.*, **noǩepi** *ark.*, **nonçepi** *arş.* iplik.
- **mťveri** *atn.*, **ǩveri** *vi.* zehirsiz, kör yılan.
- **mu**, **muya** ne. *mu ťǩvi?* ne dedin*? mu iven?* ne oluyor*?*
- **muçe** *atn.*, **muço** *arş.* **1**. Gelir gelmez, yapar yapmaz, görür görmez gibi ifadelere benzer yapıları karşılamaya yarar. õ *muçe mofťi him bžiri:* gelir gelmez onu gördüm. õ *muçe/muço diinu ibgaru:* doğar doğmaz ağladı. **2**. Öyle ki…. õ *ǩa ťa bigas jur dudi uğun, muço emti do gemti (dnot.):* her çubuğun iki ucu vardır, öyle ki biri altta biri üstte/madalyonun iki yüzü vardır. **3**. … olmak üzere. õ *Jur coğori mionun, muço uça do kçe:* siyah ve beyaz olmak üzere iki köpeğim var.
- **muçe** *atn.*, **muço** *arş.*, **muçoşi** *xp.* **muçeşi** *xp.* nasıl. õ *muço ivasen?* nasıl olacak*? muçe re/ye?* nasılsın*?*
- **muçotiren** *ark.*, **encami** *atn.* nasıl olsa, sonunda, nihayetinde.

- **mudara** *atn.* **1**. kötünün iyisi, ehven-i şer. *himu şƙala arti mudaran:* ona göre diğeri iyi. **2**. *arş.* özelliksiz, eksiklikleri olan. *himu hiƙu mudara bere var oren:* o, o kadar eksik, yarım yamalak çocuk değildir. **3**. *vi.* derme çatma.
- **muxa ʧiladi** pazar'ın noxlamsu köyünde bir yer adı.
- **muxlama pi3ari** *arş.* çok çok ince tahta.
- **muxuxi** *ark.*, **emxu** *atn.* köstebek.
- **muk** *ark.* kendi, kendisi. õ *muk vu:* kendi/kendisi yaptı.
- **muƙu** ne kadar (zaman için). *muƙu ʒana?* kaç yıl*?* muƙu tuta*?* kaç ay*?* muƙu ndğa*?* kaç gün*?* muƙu fara*?* kaç kez*?*
- **mula** hayvanlar tarafından sevilen, besleyici yaprakları olan bir karaağaç türü.
- **mumgvali** *atn.*, **mungvala** *ark.,* **margvali meg.** yuvarlak. õ *mumgvali kva:* yuvarlak taş.
- **mumuli oyapu** *atn., not.* birisinin başına horoz kesilmek. õ *ƙoçi mumuli domayes:* adam başımıza horoz kesildi.
- **mumuli**, **mamuli. mamali 1.** horoz. õ *mumulik ƙriyams:* horoz ötüyor. 2. Kanatlılarda ve genellikle kuşlarda erkek. õ *mumuli/mamuli mʧaci:* erkek sinek.
- **mumuliʒa**, **mamuliʒa 1.** olgunlaşmamış horoz. 2. Kuşlarda erkek. õ *anʧe mumuliʒa:* erkek doğan. õ *sifťeri mumuliʒa:* erkek atmaca.
- **munçki** *ark.*, **munʧği** *atn.* kirpi.
- **mundean** *atn.* ne zaman, ne zamandan beri. õ *mundean var moxťi!* ne zamandır gelmedin!
- **mundeaşa**, **mundeşa** ne zamana kadar, ne zamana dek. õ *mundeaşa hak ore?* ne zamana kadar burdasın*?*
- **mundeneri** ne zamanki. õ *mundeneri dulya!* ne zamanki iş!
- **mundes** *atn.*, **mundğas** ne zaman. õ *mundes moxťare?* nezaman geleceksin*?*
- **mundi 1**. dip. õ *zuğa mundişa cexťare:* denizin dibine inesin. **2**. göt, kıç. õ *mundi ƙundyayi.* kıçı boklu. *mundi var gağvaraşa çxomi var iʧopen (atn., dnot.):* kıç ıslanmadan balık tutulmaz.
- **Muntereşi** *vi.* onların, onlara ait. õ *ham oxori muntereşi ren:* bu ev onlarındır, onlara aittir.
- **mundi dolodvalu** *atn., not.* Iyice yerleşmek, iyice yerleştirmek, kendine yer tutmak/yer etmek. õ *ar mundi kodoloduri ƥo ťe vati gamaxťas:* o bir yerleşti mi bir daha çıkmayacak.
- **mundi moçvalu** *atn.* **1**. kıçını açmak. **2**. *not.* foyasını ortaya çıkarmak, foyasını ortaya koymak, deşifre etmek, teşir etmek. õ *mundi movuçvit.* foyasını ortaya çıkardık, deşifre ettik. **3**. foyası ortaya çıkmak, deşifre olmak. õ *mundi mvaçu:* foyası ortaya çıktı.
- **mundi oƙonʒalu** *atn.* **1**. birilerine karşı birleşmek; kıçını birbirine değdirmek. **2**. *not.* yakınlaşmak. õ *ham ndğalepes mundi koƙonʒes:* lerde yakınlaştılar.
- **mundiƙvali** ***atn***., **çaylaği** ***xp.*** çaylak kuşu.
- **muntere** *vi.* onlar. *munterek miʒves:* onlar söyledi.
- **munťri mexunu** *atn.***, munťuri mexunu** *vi.* kurtlanmak, üzerine kurtcuk oturmak. õ *m3xulis munťri konoxedu:* armut kurtlandı.
- **munťuri** *ark.*, **munťri** *atn.* kurtcuk. õ *oşƙuris munťuri konoxedu:* elmaya kurtcuk kondu, elma kurtlandı.
- **munžuri** balığın ağız kısmı.
- **munʒi** *vi.*, **monʒva** *atn.* fare yavrusu.
- **muperi**, **muyaperi 1**. ne biçim, nasıl. 2. ne renk. *3ad.* Muyaperi.
- **mureci**, **muraci** *xp.* kasvetli hava, yağmur havası.
- **murgi** *vi.*, **ťapuli** *atn.* yumak (iplik vs).

- **muri** *ark.*, **maʒarisťe** *arş.,* **maʒare** *atn.* erkek arı.
- **murun3xi** yıldız. mç̌ita murun3xi: kızıl yıldız.
- **murun3xiş meťǩoçu** *ark., not.* bir işi çok zor başarmak. murun3xi mep̌ťǩoçi: bir işi çok zor başardım.
- **muruťepe** Lazlarda bir kabile adı (pazar ilçesinde).
- **musandara** eski Laz evlerinde kullanılan gömme dolap.
- **musťaǯi** *atn.*, **oşumeşi** *vi.* bıyık. musťaçepe golibğu: bıyıklarını traş etti.
- **muşebura**, **muşeburi** *ark.* 1. kendi kendine, kendi için. õ *muşebura ip̌aramitams:* kendi kendine konuşuyor. **2**. kendince, kendine özgü.
- **Muşi** üçüncü tekil şahıs zamiri. *Oxori muşi:* evi. ~ şeni: kendi için. *muşi şeni ibgas:* kendisi için ağlıyor. ~şeni (*arş):* akrabalık bakımından yakın olan.
- **muşeni** *ark.*, **muyaşeni** *atn.* 1. ne için, niçin. õ *muşeni moxti?* niçin geldin*?* 2. ne diye. nca muşeni godagum ?: ağacın çevresini ne diye çentiyorsun ?
- **mutepe** *ark.* kendileri. *mutepek moğanen:* kendileri getirecek.
- **mutxa** *atn.*, **muntxa** *vi.* şey. õ *ar mutxa:* bir şey. õ *mutxa doťǩu:* bir şey dedi. õ *mutxa ťǩu:* şey dedi.
- **mutxaperi** *atn.* garip, acaip. *ar mutxaperi ǩoçi:* garip bir adam.
- **muti** *atn.*, **mutu** *vi.* bir sey. *muti var!* hiçbir sey!
- **mutuen** *vi.*, **muťiǩere** *atn.* her ne. mutuen isinapams: her ne olursa konuşuyor.
- **mutuyi** *ark.,* **delfini** (<*lat.*) yunus balığı.
- **muťiǩere** *atn.*, **mutuen** *vi.* her ne. muťiǩere i! her ne yaparsan yap!
- **muya**, **miya**, **mu** ne. muya iťu*?* ne diyorsun*?* muya moği*?* ne getirdin*?* muya p̌a! ne yani!
- **muyaperi**, **muperi 1**. ne biçim, nasıl. õ *ham muyaperi dulyan!* Bu ne biçim iştir! **2**. ne renk. õ *muyaperi porça dologonkos? Ne renk gömlek giyiyorsun?*
- **muyaşeni**, **muşeni** ne için, niçin. õ *muyaşeni moxťi?* niçin geldin*?*
- **muzari** *atn.*, **mozari** *ark.* dişi dana.
- **muʒuʒi** *xp.* fındık faresi.
- **mzaxali** *ark.*, **natase** *meg.* 1. Akraba. 2. hısım.
- **mzesǩu** *atn.*, **mzesku** *vi.* karakuş.
- **mzguda 1**. Nebat, bitki. **2**. mısır fidanı.
- **mzguleci** *vi.,* **mžguci** xp. taze fındık dallarının bükülmesi ile hazırlanan ve ağaç vs.'yı belli bir yere monte etmek/bağlamak için kullanılan bir tür sicim. õ *ntxiri bigaşi mzguleci doç̌imoşu do ğoberi konoǩoru:* fındık çubuğundan "mzguleci" eğirip onunla çiti bağladı. *Ǩoçi ǩoçiten, ğoberi mžguciten (dnot):* insan insanla (tutulur), çit ise sicimle tutulur/bağlanır.
- **Ax** acı ya da kederden dolayı çıkarılan bir ses, ah.
- **mzoğa** *xp.*, **zuğa** *atn.***, zğva meg.** deniz. õ *mzoğauça:* karadeniz.
- **mzuci** *atn.*, **mjuju** *ark.* iri yapılı bir tür eşek arısı. õ *mzucik memom3xu*: eşek arısı soktu.
- **mzumale 1**. ölçücü, ölçen. **2**. ölçü aleti.
- **mzumu** ölçme işini yapan, ölçücü.
- **m3ikanoba** *ark.*, **m3iǩanoba** *atn.* az olma durumu, azlık.
- **m3iǩa** *atn.*, **m3ika** *ark.* az. õ *ar m3iǩa.* biraz. õ *m3iǩa mayu:* bana az geldi. õ *m3iǩa dosǩudu:* az kaldı.
- **m3iǩa m3iǩa** azar azar. õ *m3iǩa m3iǩa şǩomit: azar azar yiyin.*
- **m3udela** *vi.,* **m3udilace** arş. yalancı. õ *mǯudela ǩoçi:* yalancı insan.
- **m3udi oziťu** yalan söylemek. õ *m3udi mo iťu!* yalan söyleme!
- **m3udi eǩidu** *ark.,* **m3udi moǩidu** *vi.* iftira atmak. õ *ma m3udi emoǩides:* bana iftira attılar.

- **m3udi**, **3udi** yalan. õ *m3udi isinapams:* yalan konuşuyor.
- **m3umu, 3umu** *ark.* cevizden yapılan bir tür sıvı yağ.
- **mǯea** *arş.* bulunulan zamandan iki-üç gün sonrayı izleyen günler için kullanılan bir zaman dilimi.
- **mǯea** *atn.*, **ğoma** dün. õ *mǯea hik vorťi:* dün ordaydım.
- **mǯea**, **p̌anda** *atn.*, **p̌anťa**, **iyya** *xp.* her zaman.
- **mǯeli** kalça. õ *mǯeli okanams:* kalçasını oynatıyor.
- **mǯia** *atn.*, **maxva** xp., **xurmali** köz. *ǩo ťulas mǯia kocemabğu:* enseme köz döküldü. *mǯia sťeri:* köz gibi.
- **maxva** xp., **mǯia** *atn.*, **xurmali** köz. 3ad. Mǯia.
- **mǯǩa** kıvılcım. õ *mǯǩa dibğen:* kıvılcım dökülüyor.
- **mǯǩazesku** *ark.,* **ǯǩazesku** *vi.,* **ğali zemsku** *xp.* dere kuşu.
- **mǯǩiri** *vi.*, **mǯiri** *atn.* pire. mǯǩiri sťeri tolepe uğun: pire gibi gözleri var.
- **mǯǩo** *ark.*, **mǯu** *atn.* karayemiş, taflan, Laz kirazı. karayemiş türleri: **1**. vi. *mǯǩo kovali*. **2**. vi. *mǯǩo oxvaťoni*. **3**. vi. *mǯǩo gudeli*. **4**. vi. *dudi mǯǩo*. **5**. vi. *mǯǩo ǩubri*. **6**. vi. *mǯǩo ǯǩaroni*. **7**. vi. *mǯǩorderi*. **8**. *p̌olida mǯu* (istanbul karayemişi). **9**. *xarba mǯu:* **10**. *topri mǯu:* acılığı olmayan tatlı bir karayemiş türü. **11**. *kçe mǯu:* rengi beyaza çalmasına rağmen tatlı bir karayemiş türü. **12**. *mǯu mbuli*. erken yetişen bir karayemiş türü. **13**. *mǯumbuli*. erken yetişen bir karayemiş türü.
- **Çenefi** *atn.,* **çeçme** *ark., xp.,* **gale** Tuvalet, hela, yüz numara, ayakyolu, kenef, abdesťane, memişhane.
- **çeçme** *ark., xp.,* **Çenefi** *atn.,* **gale** Tuvalet, hela, yüz numara, ayakyolu, kenef, abdesťane, memişhane.
- **çenefi ǯalenǩale gololva** *atn.* ergenliğe girmek.
- **mǯǩos extimu** *ark.* İlk cinsel deneyimini yaşamak, ilk kez cinsel ilişkiye girmek, milli olmak.
- **mǯǩuli** *ark.*, **ǯungi** *vj.,* **mǯuli** *atn.* sivri. *mǯǩuli dudi:* sivri baş.
- **ǯungi vj. 1.** *vj.* Zirve, doruk. 2. Sivri. 3ad. Mǯǩuli.
- **mǯǩupi** *ark.*, **mǯupi** *atn.* karanlık. õ *mǯǩupis kodopskidit:* karanlıkta kaldık.
- **mǯǩupineri** *ark.*, **mǯupineri** *atn.* kararmış. mǯǩupineri ťaroni: kararmış hava.
- **mǯola** *vi.*, **ǩumbi** *ark.* **1**. is. oxori mǯola doǩoru: evi is bağladı. **2**. kurum.
- **mǯuri** yumak. õ *monťǩori mǯuri:* Yapağı yumağı.
- **mǯutxe**, **ǯutxe** tuzlu. õ *mǯutxe kapça:* tuzlu hamsi.
- **mǯuǯi ožgvapu** *ark., not.* **1.** çok zor durumda bırakmak. õ *mǯuǯi božgvapi:* zorladım, onu zor durumda bıraktım. **2.** rahat sıçtırmamak(birine).
- **m3xade**, **3xade** *xp.*, **m3xace, n3xala** *atn.* hayal veya rüya ile ilgili olmayan, gerçek, reel, yaşanan.
- **m3xodari**, **n3xandari** *arş.* sedir. õ *m3xodaris cexes:* sedirin üzerinde oturuyor.
- **m3xuǩuburi** *ark.*, **m3xuǩumbi** *vi.* sulu yerlerde yetişen maydonoza benzer bir bitki. hamsili ekmek ve ya sebzeli hamsi ile birlikte yenir.
- **m3xuli** *atn., xp.,* **sxuli** *meg.* **1**. armut meyvesi. **2**. armut ağacı. türleri: **1**. *m3xul malağure:* sonbaharda olgunlaşan bir armut türü. **2**. *m3xulťuťuli*. **3**. *atn. mcumori m3xuli:* meyvesinden sirke yapılan ve sonbaharda olgunlaşan bir armut türü. **4**. *paşa m3xuli*. **5**. vi. *m3xulǩvan3a, atn. ǩuǩma m3xuli:* biçim olarak testiye benzeyen bir armut. **6**. vi. *m3xulşuǩa*. **7**. *m3xulore*. **8**. *m3xulibadi*. **9**. *m3xulǩuburi*. **10**. vi. *m3xumbuli, atn. p̌uǩuri m3xuli*. **11**. vi. *m3xuǯǩaroni*. **12**. vi. *m3xukva, atn. kva m3xuli*. **13**. *atn. dumaǩi:* ağustoz ayında yetişen ve olgunlaştığında ciğerlenen bir armut. **14**. vi. *ǩalasap̌i, atn. ǩalamsap̌i*. **15**. vi. *m3xutopri*. **16**. vi. *m3xulomoxale*. **17**. vi. *m3xul meťaksi, atn. meǩťasi m3xuli*. **18**. *atn. ǩavuni m3xuli*. **19**. *vi xaǩaǩuri, xeǩeǩuri*. **20.** *m3xuguma*. **21**. *m3xuǩalati*. **22**. *m3xukamaťe*. **23**. vi. *m3xulağa*. **24**. *m3xularozi*. **25**.

*m3xulokre.* **26**. *m3xul ťangi.* **27**. *m3xulyaği.* **28**. *m3xumç̌ita.* **29**. *m3xuşekeri.* **30**. *Arş. m3xutippai.* **31**. *m3xuxemşeli.* **32**. *m3xuxudni.* **33**. *m3xugudeli.* **34**. *vi. sulamani:* limon armudu. **35**. *Xu ťa ťuli m3xuli.* **36. vi. ğvamç̌ita.** **37**. atn. *osule m3xuli.*

- **m3kvitura** tavşan. *m3kvitura s ťeri nuǩap̌ams:* tavşan gibi zıplıyor.

# N

- **na 1**. ‘ise’ anlamında şart kipinde bir sözcük. *komoxťan na mžiranere:* (eğer) gelirler ise bizi görecekler. *žiran na:* görürler ise.
- **na 2**. belirteç. inglizce karşılığı ‘ťe’. *ar ǩaťu kobžiri, na bžiri ǩaťu kçe orťu:* bir kedi gördüm, gördüğüm kedi beyazdı.
- **na 3**. küçültme anlamı katan ve isimlerin sonuna gelen bir ek. *ǩaťuna:* kedicik. *ǯuluťina:* küçücük. *mtutina:* ayıcık.
- **nacaği** küçük balta.
- **nağiçğineri** *xp.* su çulluğu. ağustoz, eylül aylarında doğu karadeniz bölgesine gelir.
- **Naxutali, maxutari** beşte bir. *ntxirepeşi naxutali berepes kogulti:* fındıkların beşte birini çocuklara pay et.
- **naxveri** yıkanmış. *naxveri şeepe.* yıkanmış giysiler.
- **nak** *atn.*, **so** *ark.* **1**. nereye. *nak ulu?* nereye gidiyorsun? **õ** *nak dodvi?* nereye koydun? **2**. nerede. *nak orťi?* nerede idin?
- **nakele** *atn.*, **nakole** *arş.*, **sole** *ark.* **1**. nereden, hangi taraftan, hangi yönden. *nakele mulu?* nereden geliyorsun? **2**. hangi tarafa, hangi yöne. *nakele noğaşe idare?* hangi taraftan/yönden çarşıya gideceksin?
- **nakonuri** *atn.*, **sonuri** *ark.* nereli. *si nakonuri ore?* sen nerelisin?
- **nakşa** *atn.*, **sokşa** *ark.* 1. nereye kadar (mesafe için). *nakşa idare?* nereye kadar gideceksin? 2. Nereye kadar (Şaşkınlık ve hayret bildirir). *Nakşa ti mogalu!* Nereye kadar da gelebildin!
- **naǩo**, **naǩonari** *ark.*, **naǩu** *atn.* **1**. ne kadar (miktar, mesafe). **õ** *naǩo mendra ren?* ne kadar uzaklıktadır? **õ** *naǩo ntxiri giğun?* ne kadar fındık var sende? **2**. Ne kadar (şaşkınlık, hayret bildirir). **õ** *naǩo ti mskva re!* ne kadar da güzelsin! **3**. *Vi.* ne kadar. (zaman). **õ** *naǩo ora an var moxtu:* ne kadar zamandır gelmedi.
- **naǩos** *ark.*, **naǩus** *atn.* kaça, ne kadara. **õ** *haya naǩos gamaçam?* bunu kaça satıyorsun?
- **naǩotiren** *ark.*, **ujden** *atn.* (<*tur.* uçtan) gittikçe. naǩotiren bizabune. gittikçe hastalanıyorum.
- **naǩoťxani** kaçıncı. ham naǩotxani yen? bu kaçıncıdır?
- **nam ǩale** *atn.*, **nam ǩele**, **sole** *ark.* hangi tarafa, hangi yöne. nam ǩale ulu? hangi tarafa gidiyorsun?
- **nam muşi** *atn.*, **naya** *ark.* hangisi, hangi biri. nammuşi şǩimi on? hangisi benimdir? nam muşi momçare? hangisini vereceksin?
- **nam**, **namu** hangi biri, hangisi. **õ** *namuk giǯu?* hangisi söyledi. **õ** *nam iindri?* hangisini satınaldın.
- **namtere** *atn.*, **namǩele** *ark.* nereye doğru, hangi tarafa. **õ** *namtere doǩani?* hangi tarafa attın? **õ** *namtereni sǩani on?* hangi taraftaki senindir?
- **namtini** *meg.* bazı, kimi. **õ** *namtini ǩoçepek unose mşinuman:* bazı insanlar beni akılsız sayıyor.

- **namus** hangisine, hangisini. **õ** *namus uʒvi?* hangisine söyledin? **õ** *namus ceçi?* hangisini dövdün?
- **nana** anne. **õ** *bere nana:* çocuk annesi.
- **nananena**, **gurişnena**, **gurapaşi nina** *meg.* anadil. şǩimi nananena Lazuri ne*nan:* benim anadilim Laz dilidir.
- **nanaşanťişi** *ark.*, **nanao3xe** *arş.,* **ogenana** *atn.,* **nanaşantrise** *vi.* üvey ana, analık.
- **nandidi** *ark.*, **didi** *atn.* nine, büyükanne. nandidi domiğ*uru:* ninem öldü.
- **Babaşanťişi** *ark.,* **babao3xe** *arş.,* **ogebaba** *atn.* üvey baba, babalık.
- **nani 1**. ninni. **õ** *nandidik nani mizi ťam ťu:* ninem bana ninni söylerdi. **2**. çocuk dilinde uyumak. **õ** *nani i e bereşǩimi nani:* uyu çocuğum uyu.
- **naotxali** çeyrek, dörtte bir.
- **naṗiri** *ark.*, **ǩaruği** *atn.* karık, set.
- **nasumori** üçte bir. **õ** *nasumori ma komomçu:* üçte birini bana verdi.
- **natase** *meg.*, **mzaxali** *ark.* 1. akraba. *natasepe şǩimi opu ťes sǩuduan.* akrabalarım köyde yaşıyor. 2. Hısım.
- **natura** *atn.*, **natora** *arş.* (<*lat.*) **1**. insan doğası, huy. *natura cakturu:* huyu değişti. **2**. çehre, sima.
- **naya** *ark.*, **nam muşi** *atn.* hangisi, hangi biri. **õ** *naya çkimi ren?* hangisi benimdir? **õ** *naya momçare?* hangisini vereceksin? õ *naya ebzda? hangi birini alayım.*
- **naǯili** *xp.* kısım, hisse.
- **nca** ağaç. m3xuli nca. armut ağacı. neži nca. ceviz ağacı. 3ipri nca. gürgen ağacı.
- **ncaği** *atn.*, **çxili**, **nçxili** *ark.* şiş. ncaği tolis konu3onu. şişi gözüne söktü.
- **ncalepuna** ağaçlık, orman. mtuti ncalepunas kamaxťu: ayı ağaçlığa girdi.
- **nceni** *atn.*, **ngeni** *ark.* dana, henüz sütten kesilmemiş inek yavrusu.
- **ncenoni** buzağılamış/buzağılı inek.
- **ncğili** *atn.* kısık (ses için). *õ ncğili nenate ixaṗas:* kısık sesle konuşuyor.
- **ncğimeri**, **ncğimoşeri** *ark.,* **çiçiǩlaneri**, **raferi** *atn.* buruşuk, kırışık. *õ ncğimeri kar ťali.* buruşuk kağıt.
- **ncğiťi**, **ncğaťa**, **cğaťa** 1. mavi. õ *ncği ťi tolepe sǩani.* mavi gözlerin. 2. Göze hoş gelmeyen renk, cırtlak. 3. Kulağa hoş gelmeyen ses, cırlak.
- **ncixa**, **cixa 1.** kale. *ncixaşe kex ťu:* kaleye çıktı. 2. (Eskiden kaleler birer hapishane olarak da kullanıldığından) hapishane, mahpushane. 3. Zindan.
- **nciri** uyku. õ *nciri mam ťu:* uykum kaçtı. õ *nciri var miğun:* uykum yok. õ *nciris kamax ťu:* uykuya girdi. õ *nciri monǩa uğun:* uykusu ağır. õ *mancirale.* uykucu, uyumayı çok seven.
- **Nciriş guda** *not.* Uykuyu çok seven ve sürekli uyumak isteyen, uykucu. õ *si nakore, nciriş guda, ṗanda inciriǩo:* sen nesin ki…, uykucu, keşke hep uyusan.
- **nciris amolva** *atn.*, **nciris amaxtimu** *ark.* uykuya girmek, uykuya dalmak. õ *bere nciris amulun:* çocuk uykuya giriyor.
- **nçaxeri** Çalkalanmış, yayılmış. õ *nçaxeri mja.* çalkalanmış süt.
- **nçala** saman. *Lazu ťi nçala:* mısır samanı. *nçala s ťeri:* saman gibi. ~ *oǩanu* (not): umursamamak. *Si muya uʒvare uʒvi himuk nçaka oǩanams:* sen ne dersen de o umursamıyor.
- **nçxaǩu** *atn.*, **mçxanǩa** tarlalarda yetişen ince yapraklı bir ayrık otu türü.
- **nçxaleri** sırıkla silkelenmiş olan. õ *nçxaleri neži.* silkelenmiş ceviz.(ceviz uzun bir sırıkla silkelenir ya da rüzgârdan dolayı düşer ve yerden toplanır.
- **nçxaliǩuǩari**, **nǩali** *atn.*, **nçxaluǩari** *arş.*, **onçxaǩale** *vi.* ceviz silkelemekte kullanılan uzun sırık.
- **nçxiǩeri** eşelenmiş, karıştırılmış. õ *livadi dolof ťis iri ǩale nçxiǩeri bžiri:* bahçeye inince her tarafı eşelenmiş gördüm.

- **nçxuneri** *atn.*, **nçxvineri** *ark.* ısınmış. õ *nçxuneri piliťa.* ısınmış soba.
- **nçxvari**, **çxvari** **1**. darı. **2**. *atn.* tanecik, parçacık (‘onçxvaru’ fiilinden).
- **Nç̌iixi, nç̌iili** *vi.* **1**. *mec.* çok zayıf. õ *nçiixi steri bere:*çok zayıf çocuk. **2**. hiçbir şeyini başkasına verememeyen, hiçbir şeyini elinden çıkarmaya yanaşmayan kişi.
- **nç̌ala**, **ç̌ala** *ark.* dere kenarlarında bulunan arazi.
- **nç̌ala**, **ç̌ala** *ark.*, **oruba** *atn.* küçük dere, çay.
- **nç̌ara** yazı. õ *nç̌ara iťus.* yazı okuyor. **2**. ayet, dinsel yazı. õ *nç̌ara işǩinams:* dinsel yazı (okuyanı) dinliyor.
- **nç̌araloba** edebiyat, yazın. õ *Lazuri nç̌araloba.* Laz edebiyatı.
- **nç̌areri** **1**. yazılmış. ǩop̌as nç̌areri mi*ğun:* alnımda yazılmış. **2**. yazgı, kader. şǩuni nç̌ar*eri:* bizim yazgımız.
- **nç̌era** *arş.*, **oťrebi**, **oťrebule** *atn.*, **nǩera** *ark.* açık ateşin başına konan geniş ocak taşı.
- **nç̌eri** *ark.*, **on3xodure** *atn.* tavan.
- **nç̌ineri**, **donç̌ineri** *atn.*, **doç̌ǩinderi** *ark.* yorgun, yorulmuş. opşa nç̌ineri vore. çok yorgunum.
- **nç̌olo** *vi.*, **ç̌ǩinťi** *xp.*, **mjiri** *atn.* 1. süt mısır, taze mısır. 2. *vi.* haşlanmış mısır.
- **nç̌oreri** *atn.*, **xuťula** *vi.* delinmiş, delik. nç̌oreri pi3*ari:* delinmiş tahta.
- **nç̌uneri** *atn.*, **mç̌ǩvineri** *ark.* kurutulmuş. nç̌uneri minži. kurutulmuş minci.
- **nç̌valeri** *atn.* sağılmış. nç̌valeri puci. sağılmış inek.
- **nç̌valeri** *atn.* sağılmış. nç̌valeri puci. sağılmış inek.
- **nç̌veri** *atn.*, **mç̌ǩveri** *ark.* kurumuş. nç̌veri mʒu: kurumuş karayemiş.
- **ndğa meǩvateri** *atn., mçm.* günü kesilmiş
- **ndğa** gün. *ar ndğa:* bir gün. *Andğa:* bugün.
- **ndğagunžeşa** sağlığa, şerefe (kadeh kaldırılırken söylenir). *ndğagunžeşa cumalepe do dalepe şǩimi:* şerefe (erkek) kardeşlerim!
- **ndğaleri** gündüz, gündüzleyin. ndğaleri mefťare. gündüz geleceğim. ar ndğaleri diyas: hele bir gündüz olsun.
- **ndğeri**, **ndğaneri** günlük. muǩu ndğeri makvali. kaç günlük yumurta. muǩu ndğeri dulya giğun*?* kaç günlük işin var*?*
- **ndğili**, **ndğuli** *atn.* çürümüş, bayatlamış. ndğili makvali. bayat yumurta.
- **ndğoraneri** *atn.*, **mdğoraner** *ark.* az önceki, deminki. ndğuraneri dulya. az önceki iş.
- **ndğuleri** **1**. *ark.* erimiş. *ndğuleri nukla.* erimiş balmumu. **2**. *atn.* çürümeden dolayı bulanık bir hal almış, çürümeye yüz tutmuş. ndğuleri makvali. çürümeye yüz tutmuş yumurta.
- **ndğura** *atn.*, **ndğora** *ark.* demin, az önce. ndğura hak orťu: az önce burdaydı.
- **ndğvaberi** *ark.*, **ťolo** *atn.* bayat yumurta.
- **ndriǩeri**, **ndriǩoleri** eğilmiş, eğri, eğik, bükülmüş, bükük. *ndriǩeri nca.* eğri büğrü (eğik) ağaç.
- **ndula** *arş.* toprak testi.
- **ndura**, **metu** *atn.*, **nure** *arş.*, **ǩuťťuni** *arş.*, **uca** sağır. ndura na on şeni var dvaguren. sağır olduğu için duyamıyor. uci ndura domayu. kulağım sağır oldu.
- **nefeli** atmaca yakalamakta kullanılan bir tür tuzak.
- **nexi**, **inexi** deniz alabalığı. *ǯiǯi dolonç̌ams do nexi gamiğams (atn., dnot.).* solucan koyup alabalık çıkarıyor (çok cimri kişiler için söylenir.).
- **neǩna** *ark.*, **eǩna** *atn.* kapı. neǩna molizdu. kapıyı çekti.
- **Nena** *atn., xp.,* **nina** *meg.* **1**. dil. *nena memaxvaťu:* dilimi ısırdım. **2**. lisan. *Lazuri nena:* Laz dili. **3**. ses. *nena momçi mevulu:* ses ver geliyorum. **4**. söz.
- **Nena dodvalu** susmak. **õ** *Puci şǩimik huşa mğorumťu, nena ağani dodu:* sığırım şimdiye dek böğürüyordu, yeni sustu.
- **nena elaç̌apxu** *arş., not.* ‘iğneleyici konuşmak, iğnelemek’.

- **nena ela3onu** *arş., not.* dokundurucu konuşmak'.
- **nena goktimu** *ark., not.* terslemek, cevap vermek, karşılık vermek. *muya vuʒvinati nena var gomiktu:* ne dediysemde terslemedi, cevap vermedi.
- **Nena gekturu** *ark., not.* Cevap vermek, yanıtlamak, sorulan bir soruya karşılık vermek.
- **nena meçamu** *atn., not.* 'ses vermek, cevap vermek'.
- **nena meçamuşe olva** *atn., not.* ölü evine baş sağlığı dilemeye gitmek. *a nena meçamuşeti var males:* bir baş sağlığı dilemeye dahi gidemedik.
- **Nena meğmalu** sesi kısılmak (sağlık nedeniyle). *Ǩaťa vizabunare nena memağen:* her hasta oluşumda sesim kısılır.
- **Nena meğmaleri** kısık sesli, sesi kısılmış olan (sağlık nedeni ile). *Nena meğmaleri mo giğun?* niçin sesin kısık?
- **nena mencğileri** *atn.* kısık sesli. *Ham ndğalepes nena mencğileri miğun:* bu aralar sesim kısık.
- **Nena mencğilu** *atn.* sesi kısılmak. *Nena memancğilu:* sesim kısıldı.
- **nena menʒalu** *atn., not.* 'yaklaşabilmek, dokunabilmek'. *nena var ninʒen:* birşey söylenmiyor, çok tepkisel.
- **nena meoğmalu** *vi., not.* **'**konuşurken dili sürçmek, söylemek istediğini değilde başka bir kelimeyi söylemek'.
- **nena oǩonç̌u** *arş., not.* dilleşmek, kavga etmek, tartışmak, dil kavgası yapmak.
- **nena ovalu** *atn., not.* **1**. kötü söz söylemek. **õ** *oçi ma nena avalu helali to ayas:* madem bana kötü söz söyleyebildi helal olsun ona. **2**. *arş.* söylediğini yapmama, yapacak gücü, iradesi olmama durumu.
- **nenaçkinale** dil bilgini, filolog.
- **nenapuna** söz dağarcığı, sözlük, lûgat. *Lazuri-Turkuli nenapuna:* Lazca-türkçe lûgat.
- **nenaz gedvalu** *ark.*, **nena cedvalu** *arş.* dilimin ucunda. **õ** *nenaz gemiž̌in, var matkven:* dilimin ucunda ama söyleyemiyorum.
- **Nene(r)i** *atn.*, **didamp̌iluri**, **kçinǩoǩari** *vi.*, **didamangisa** *arş.* çocukların tarlaya girmelerini engellemek için uydurulan bir tür öcü. söylentiye göre nenei çirkin ve kötüdür. çok yaşlı ve dağınık ak saçları vardır. elinde eğri bir sopa (ǩuǩula) vardır. bahçeye girip salatalık koparan çocuğun ayağına bu eğri sopayı takar ve çocuğu bilinmeyene doğru çeker. onu kendi karalık dünyasına götürür.
- **nenoni** *atn.* konuşkan, sıcak kanlı, capcanlı. *nenoni nusa:* sıcak kanlı gelin.
- **nep̌re 1**. asık suratlı, soğuk. *nep̌re ǩoçi:* asık suratlı, soğuk adam. **2**. inat.
- **nergi** *xp.* kütük.
- **nergi** *xp.*, **pşkvela** *ark.*, **mşǩvela** *atn.* fidan.
- **nežepuna** *atn.***, nežona** *vi.* cevizlik, ceviz ağacının çok olduğu yer.
- **neži 1.** Ceviz ağacı. 2. Ceviz meyvesi. *neži ťaxums:* ceviz kırıyor.
- **nežimonç̌inale** cevizleri olgunlaştırdığına inanılan kabuklu bir böcek türü.
- **ngeni** *ark.*, **nceni** *atn.* dana. *3ad.* Nceni.
- **ngola** yayla. *ngolas empula yulun:* yaylaya duman yayılıyor.
- **gola** yayla. 3ad. ngola.
- **ngola ǩvari**, **ǩvarťoroci** *xp.*, **mçurçi** *atn.* alakarga kuşu.
- **ngola ǩvinç̌axi** *xp.,* **ngola mǩaxi** *ark.* dağ ispinozu.
- **ngolamumuli** *atn.*, **golamamuli** *vi.*, **op̌ep̌eli** çavuş kuşu, ibibik kuşu.
- **nisa** *xp.*, **nusa** *atn.* gelin. *Lazuri nusa:* Laz gelini.
- **Nişi** Üçüncü çoğul şahıs iyelik eki. *Oxori nişi:* evleri.
- **nişebura** *xp.*, **ninteşebura** *ark.*, **hineburi** *atn.* kendilerine özgü, kendilerince. nişebura dulya uğu*nan:* kendilerine özgü işleri var.
- **nksinorace** *ark.*, **manksinale** *atn.* **1**. osurucu. **2**. *ark.* yeşil renkli osurgan bir böcek.

- **nǩala**, **ǩala** *vi.* taş tepsi. 2-3 cm. derinliğe sahiptir. 'gresta' dan farklı.
- **nǩalera** *atn.* ineğin kuyruk kıllarıyla döşenmiş kuş tuzağı.
- **nǩaleri** *atn.* **1**. toparlanmış, kaldırılmış öte beri. **2**. döşenmiş kuş tuzağı.
- **nǩali**, **onçxaǩale** *vi.*, **nçxaliǩuǩari** *atn.*, **nçxaluǩari** *arş.* ceviz silkelemekte kullanılan uzun sırık.
- **nǩola** *atn.* **ǩila** *xp.* anahtar, kilit. nǩola gundunu. anahtarı kaybetti.
- **nǩoleri** *atn.*, **nǩileri** *xp.* kilitli, kilitlenmiş, nǩoleri neǩ*na:* kilitlenmiş kapı.
- **nǩoli** *ark.*, **mǩoli** *atn.* çekirge. mǩolik nuǩap̌ams: çekirge zıplıyor.
- **nǩoma** *xp.*, **ǩoma** *atn.*, **mǩoma** *arş.* duman. ma dobğuriyi oxori şǩimis nǩoma var to ext̆as: ben ölünce bir ihtimal evimden, evimin bacasından duman tütmeyecek.
- **Nobağule, bağu** ambar, erzak konulan yer. *3ad.* Bağu.
- **noçxeşe** *atn.*, **angi** *vi.* bulaşık. *Noçxeşepe p̌i çxuşe naşǩu:* bulaşıkları yıkamadan bıraktı.
- **noçxeşe ǯai** *atn.*, **menoçxe** *ark.* bulaşık suyu.
- **noçite**, **noçitale** bir odunun yarılmasıyla elde edilen parçalardan her biri, odun yarması, yarma.
- **Noderi, ǩalo** *ark.,* **meci** *atn.,* **meji** arş. imece. *3ad.* Meci.
- **nogure** ülkü, ideal, hedef.
- **Meci, Noderi, ǩalo, meji** imece. *Dişǩa mecişe miyoxes:* bizi odun taşıma imecesine çağırdılar.
- **noğa** çarşı. *noğaşe vulu:* çarşıya gidiyorum.
- **noğadixa** **1**. çarşı arazisi. **2**. ğvandi (çayırdüzü) köyünde bir arazi adı.
- **noğame** nişanlı erkek.
- **noğamisa** nişanlı kız.
- **noğari** *ark.*, **noğanuri** *atn.* **1**. çarşılı, şehirli. **2**. Burjuvazi, kodaman.
- **Nintere** *vi.* kendileri (üçüncü çoğul şahıs zamiri). *ninterek miǯes:* kendileri söyledi. *Gyari nişi ninterek ç̌ǩomes:* yemeklerini kendileri yediler.
- **noxabi** *xp.* nazlı. *noxabi ǩulani.* nazlı kız.
- **noxap̌ule** *ark.*, **noxlap̌e** *atn.* yonga, ağaç yontusu.
- **noxexe** *vi.* odunun hızar ile kesilmesi sonucu oluşan toz, talaş.
- **noxene** yapıt, eser. (kay: xasani helimişi). *Helimişişi noxenepe Lazepe şeni dido becit̆i ren:* helimişi'nin eserleri Lazlar için büyük öneme sahiptir.
- **noxi** halı. *ǩat̆u noxis cexes:* kedi halının üzerine oturuyor.
- **noxlamsu '**kutsanmış yer' anlamına gelen, pazar ilçesinin 10 km içinde bir köy adı (hasköy-yavuz köyü).
- **noxmare** birileri tarafından kullanılan, kumanda edilen. ameriǩaşi noxmare. amerikanın kullandığı, kumanda ettiği.
- **noxore** *ark.* yendikten sonra kalan çekirdekli meyve artığı.
- **nokteisa**, **nonterisa** aynı kocayı paylaşan kadınlardan biri, kuma.
- **noǩançxule** öksü, köz halinde ateşten çıkarılmış odun.
- **noǩepi** *ark.*, **nonç̌epi** *arş.*, **mt̆va** *atn.* iplik. *Çxindis noǩepi kogoşudu:* burnuna ip geçirdi.
- **noǩi** *xp.*, **noǩe**, **kerani** *ark.*, **norç̌i**, **derani** *atn.,* otantik Laz evlerinde ahır ve ahırın üstündeki oda arasına yapılan, ahır kokusunun odaya gelmesini engelleyen ara bölme.
- **noǩrop̌e** *atn.*, **ǩurǩa** *ark.*, **ǩomp̌era** *arş.*, **purca** mısır koçanında taneleri alındıktan sonra geriye kalan sap.
- **noǩrop̌e oxorina** *atn.* çocukların taneleri alınmış mısır koçanlarından yaptıkları oyuncak ev.
- **noǩunçxene** *xp.* ayak izi. *noǩuçxenepe çkimi xopas koren.* hopa'da ayak izlerim var.
- **noǩveti** *ark.* aynı, tıpkı (giyecekler için).

- **nomandene**, **lomandene** dini yapıların bulunduğu ya da dinsel olarak (tapınmada vs). değer taşıyan yer. nerdeyse tüm Laz köylerinde bu isimle anılan yerler vardır. noxlamsu ve ğvandi köylerinde yer adı. "lome" arhavide büyük bir kilisenin bulunduğu ve halkın ziyaret ettiği bir köy.
- **nomure** *ark.* tomruk. *nomurepe orginu:* tomrukları yuvarladı.
- **noncirapu** *vi.* **1.** yeterince uyuyamamış, kısa bir süre uyuduktan sonra uyanmış olan, uykusunu alamamış olan. *noncirapu bere:* yeterince uyuyamamış, uykusuz çocuk. **2**. Uyutulması gereken (çocuk).
- **nondi** *atn.*, **ondi** *xp.* **1.** bilinmeyen bir şey, herhangi bir şey. õ *nondi giʒva t̆u:* şey diyecektim. 2. Şey…, yani. õ *nondi, mutxa giʒva t̆u: şey…, yani, bir şey diyecektim.*
- **nonžgile**, **ožinžgale** *vi.*, **ǩibronžgilaşe** *atn.,* **ela3i3olaşe** kürdan.
- **non3xone** *xp.*, **n3xoni** lohusa ineğin sütünden yapılan bir tür sütlü yiyecek.
- **nop̌i3xale** *ark.*, **nop̌inʒǩale** *xp.*, **dişǩa pi3xolya** *atn.* ince odun parçası, kıymık.
- **nop̌rani** *vi.*, **nep̌re** *atn.* 1. inat. *nop̌rani ǩoçi:* inat adam. 2. Vi. yer adı.
- **nosi** *atn.*, **ğnosi** *xp.,* **ç̌ǩua** *meg.* Akıl, us. *nosi var uğun:* aklı yok. ~ meolva: aklını kaçırmak, akıldan çıkmak.
- **nosi donʒeri** *atn., not.* akıl deryası.
- **nosi goşobğalu** *ark.*, **nosi ontasu** *atn., not.* **1**. zihni dağılmak, dikkatini verememek. **2**. zihnini dağıtmak.
- **nosi omt̆inu** *not.* aklını kaçırmak, aklını yitirmek.
- **nosi tutxu** *not.* aklı kıt, seyrek akıllı, aklı az.
- **nosi ezdalu** *ark.*, **nosi exozdalu** *ark.,not.* aklı ermek, aklı almak, aklı kesmek. *nosik var emizdams:* aklım kesmiyor.
- **nosişen gamaxtimu** *ark.*, **nosişe gamolva** *atn., not.* çıldırmak, akıldan olmak. *nosişen kogamapti:* akıldan çıktım, akıldan oldum.
- **nosiyayi** *atn.*, **ğnosiyar** *ark.* akıllı. nosiyayi b*ere:* akıllı çocuk.
- **nosta** *xp.*, **nostoni** *ark.* lezzet. *uşkuriz nosta var uğun:* elmanın tadı yok.
- **nostoneri**, **nostonyayi** *xp.* lezzetli. *nostoneri gyari:* lezzetli yemek.
- **noşǩeri** *atn.*, **noşkeri** *ark.* odun kömürü. *nç̌ari do noşǩerite nç̌ari (dnot.):* "yazda istersen kömürle yaz".
- **noşoni** *atn.,* **oʒude** *ark.*, **olaʒude** *arş.* raf, terek. *ǩuzi noşonis kogolasvaru:* kaşıkları rafta dizdi.
- **notkvame** **1**. deyim. **2**. atasözü. **3**. söylenmiş söz. nanaşi notkvamepe. annenin söylemiş olduğu sözler.
- **not̆e** *ark.* çıra.
- **not̆exi** *ark.* ekmek parçası. *a no t̆exi gyari:* bir parça ekmek.
- **not̆epuna** *ark.* çıralık, çıraların bir arada konulduğu yer.
- **noveli** *atn.* iz. *ǩuçxe noveli:* ayak izi.
- **no3in3xale** *ark.* kıvılcım.
- **noʒilexi** *ark.* cevizin sıkılıp yağı çıkarıldıktan sonra kalan katı kısım, posa.
- **noʒinʒale** *xp.,* **ʒilidi**, **ʒilindi** *atn.* ateşten çıkan kıvılcım, ateş parçası.
- **no3xone** seçilmiş, geride/arta kalan, seçinti. *Çkim no3xonepe çkvak ǩorobums:* benim seçimimden arta kalanları başkaları topluyor.
- **ntasi**, **tasi** *atn.*, **ç̌ǩemi** *xp.* **1.** tohum. *xaci ntasi:* fasülye tohumu. 2. Döl. *Mişi ntasi on do muya iyase t̆u:* kimin dölü ki ne olacaktı.
- **ntxalayi** *xp.*, **mxalale** *vi.*, **mxolule** *atn.*, **mxululi**, **mxalari** *arş.* kertenkele.
- **ntxirepuna** fındıklık. mǩyapu ntxirepunas kamaxtu: çakal fındıklığa girdi.
- **ntxiri**, **txiri** fındık. *ntxiri imxos.* fındık yiyor.
- **ntxolo**, **txolo** *ark.* **1**. pekmez pişirilirken kazanın üstünde oluşan köpük. **2**. pekmez pişirilirken kazanın altında kalan tortu.

- **ntxoza**, **ntxozva** örgü. toma ntxoza. saç örgüsü.
- **ntxozeri** *atn.*, **ntxozer** *ark.* örülmüş. ntxozeri toma. örülmüş saç.
- **ntoli**, **toli** **1**. tane. õ *lobyaşi ntoli.* fasülye tanesi. muǩu ntoli neži. kaç tane ceviz. **2**. Herhangi bir canlının gözü. 3. Suyun gözü, suyun çıktığı yer. õ *ǯǩar toli:* suyun çıktığı yer.
- **nťoleri** *atn.* bulanmış. *ǯoǯoxis nťoleri geci:* çamura bulanmış domuz.
- **nťrineri** sığdırılmış.
- **nťro3a** *vi.*, **ceşǩvapa** *atn.* kopuk, heyelan.
- **nťro3eri** *vi.*, **ceşǩveri** *atn.* kopuk, heyelanlı yer (toprak için).
- **nuxu** *vi.* iki avuç ayarında bir ölçek.
- **nukla** *vi.*, **luǩna** *atn.*, **luǩuna** mum. *nukla kyona:* mum ışığı.
- **nuǩuçvala** *ark.* ağızda oluşan yanma.
- **Nuǩu**, **numǩu** **1**. *atn.* çene. *nuǩu mǯuli:* sivri çeneli. **2**. *ark.* yüz, sima.
- **nuǩumçita** çenesinde kızıllık bulunan bir kuş.
- **nuǩuṗakşi** *atn.,* **ǩiǩiliṗakşi** *vi.,* **ǩibirğula** *xp.* çapraz gaga kuşu.
- **nunu** *ark.*, **xoxo** *atn.* çocuk dilinde öcü.
- **nusa** *atn.*, **nisa** *xp.* gelin. õ *Lazuri nusa:* Laz gelini.
- **nusava** *atn.*, **nisağa** *xp.* elti. Nusavape çkar var oǩuveluran: eltiler hiç anlaşamıyorlar.
- **nisağa** *xp.* Elti. *3ad.* nusava.
- **Nusaliǩoba** *vi.***,** **nusaloba** *atn.* **1.** gelin olma durumu, gelinlik. **2**. Yeni gelinin geleneklere uygun olarak belli bir süre yerine getirmesi gereken görevler ve göstermesi gereken davranışlar bütünü.
- **nželi** *atn.* bir şeyin iyi olan kısmı; toprağın verimli olanı, etin kemiksiz olanı. *nželi leťa:* verimli toprak. *nželi xorǯi:* kemiksiz et. ~ leťa: verimli toprak. ~ xorǯi: kemiksiz et.
- **nžgiperi** tıka basa dolu, tıklım tıklım. *mcveşis dugunepes*, *odape nžgiperi iyeťu:* eski düğünlerde odalar insanlarla tıka basa dolu olurdu.
- **nžğala** *atn.*, **žğala** *arş.* doyasıya. *nžğala cari pşǩomi.* doyasıya yemek yedim.
- **nžğeri** *atn.*, **žğeri** *arş., vi.* **1**. doymuş, tok. *korba nzğeri miğun:* karnım tok. *Nzğeri, unzğuşi iri hak orťes:* açı, toku hepsi burdaydı. **2**. doyurulmuş.
- **nži** *ark.*, **bizi** *atn.* arı iğnesi.
- **nžila** *atn.* artık., fazlalık. nžila ǯ*ana:* artık yıl.
- **nžis gexunu** *ark.*, **kankas cexunu** *atn., not.* istim üstünde olmak, diken üstünde oturmak, sürekli tedirgin olmak. *nžis gexes:* istim üstünde oturuyor, tedirgin.
- **n3a**, **m3a** gök. *n3aş neǩnaşen mskvanoba melu doren:* göğün kapısından güzellikler saçılmış. *N3aşa exťi (ox.):* göklere yüksel, şad ol; bir teşekkür.
- **n3açxa**, **3açxa**, **çaçxa** (<n3a dğa: gök günü) perşembe günü.
- **n3axepuna** ağaç üzerinde kurumuş diken yığını.
- **n3axi** sarılı olduğu ağaçların üzerinde kurumuş haldeki iri diken.
- **n3ana** nar bülbülü kuşu, cennet kuşu. Laz halk inancına göre "n3ana"; gök gürlerken gökyüzünü bacaklarını dayayarak tutar. Aksi halde gökyüzünün üzerimize çökeceğine inanılır. Bu yüzden bu kuş kutsal kabul edilir ve dokunulmaz. *n3ana bore n3ana bore/ şkit oxoriş mskvana bore:* ben *n3ana'*yım *n3ana'*yım/ yedi evin güzeliyim.
- **n3aorťapu** *atn.*, **n3aoťǩabu** *ark.*, **run3i** *xp.*, **ťururu3i** *arş.* gök kuşağı. n3a orťapu kogamaxťu: gök kuşağı çıktı.
- **n3aşa extimu** 1. Not. Göğe ermek, Yücelmek. 2. Not. muradına ermek. 3. Not. Kutsanmak. 4. Ox. bir teşekkür.
- **n3omi** **1**. *vi.* yağı çıkarılmak üzere dibekte ezilen cevizin lapa kıvamındaki durumu. **2**. *xp.* hamur. *n3omi du3xuş gobis dokiminu:* hamuru ıhlamur ağacından yapılma ekmek teknesinde yoğurdu. (kay: lṗ.).

- **nʒai** at, inek gibi hayvanların kuyruk kılı.
- **nʒineri** *atn.*, **nʒǩineri** *ark.* 1. erimiş olan sıvı, sıvının erimiş hali, eriyik. *n3ineri mcumu*. erimiş tuz. 2. Katılığı giderilmiş/inceltilmiş sıvı. *Nʒineri meyaperi:* su katılarak inceltilmiş yoğurt.
- **nʒopule** *ark.* okul. *nʒopulepe goinʒǩu:* okullar açıldı.
- **N3a neǩna** *ark.,* **n3a eǩna** *atn.* gök kapısı. Lazların paganist inançlarında ölen birinin ruhunun aya gideceğine inanılırdı. Bir insan ölünce "gök kapısı" açılır ve bu kapıdan geçerek aya ulaşılır. *A mitxa ğuru ťaşa n3a eǩna goninʒen:* birisi ölürken gök kapısı açılır.
- **nʒopuleri** *ark.*, **sloṗeri** *atn.* **1**. terbiyeli, terbiye edilmiş, ıslah edilmiş. **2**. eğitilmiş, eğitimli, eğitim görmüş.
- **onʒopuloni ark., osloṗoni** *atn.* **1.** Terbiye edilmesi gereken, ıslah edilmesi gereken. 2. Eğitilmesi gereken.
- **osloṗoni** *atn.,* **onʒopuloni** *ark. 3ad.* onʒopuloni.
- **nʒuǩina** *ark.*, **ǩiǩiʒa** *atn.* kıvırcık saç, bukle halindeki saç.
- **n3xala**, **m3xace**, **m3xade** hayal aleminde, hayalde.
- **n3xeni** at. *n3xeni cexuneri mulun:* ata binmiş geliyor.
- **n3xeni leri** *atn.* sahlep kökü.
- **n3xiǩepuna** *atn.* çalı çırpının olduğu yer.
- **n3xiǩi**, **3xiǩi** çalı çırpı.
- **n3xili** *atn.*, **m3xili** *arş.* **1**. leş üzerinde ve bağırsakta üreyen kurtçuk. **2**. eskimiş peynir vs. üzerinde oluşan kurtçuk.
- **n3xili muťri** *atn.*, **3ximuťi**, **3kimuťi** *ark.* **3ilimunťri** yeni dünya bitkisi ve meyvesi.
- **n3xoni** *atn.*, vi., **no3xone** *ark.* **1**. ineğin ilk sütü. **2**. lohusa ineğin sütünden yapılan yemek.
- **3xoni** *atn.*, vi., **no3xone** *ark.* 3ad. N3xoni.
- **n3xuǩu** *ark.* **1**. buruşmuş, buruşuk (ısı kaynaklı).
- **n3xuǩu** *atn.* **1.** çıplak, yalın. *n3xuǩu ǩuçxepete gulu ťes:* çıplak ayaklarla dolaşıyorlardı. 2. kılıfsız. *doǩanaşe n3xuǩu deli3onams:* tabancayı beline kılıfsız takıyor

# O

- **obadera** *atn.,* **obadaliǩi** *vi.* yaşlılık dönemi (erkek için). *obaderas xvala kodoskidu!* yaşlılıkta yalnız (başına) kaldı!
- **obadu** yaşlanmak (erkek için). *aşǩva cuma şǩimi ti dibadu:* artık erkek kardeşim de yaşlandı.
- **obalaǩaru** *atn.*, **oxveʒu** *vi.,* **oxveʒebu** ark. yalvarmak. *hiǩu dovobalaǩari na ti vuʒvi var u:* o kadar yalvardıysam da dediğimi yapmadı.
- **obanbanu** *vi.* **1.** (yaşlılıktan ötürü) hantallaşmak, iş göremeyecek duruma gelmek. 2. (yaşlılıktan ötürü) unutkanlaşmak.
- **obandalu** sendelemek, tökezlemek. *abandalu do colu:* sendeledi ve düştü.
- **Orosp̌i, bardeli** *arş.,* **ʒuraǩa** *ark.* orospu, aşifte. *Orosp̌ipe şǩala mot gulur!:* orospularla dolaşma!
- **obaniǩu** *vi.*, **obraniǩu** *atn.* **1**. koyun ya da keçi yününün ezilerek kabalak yapılması fiili. **2**. kazılmış bir arazinin üzerinde gezinilmesi sonucu toprağın basılması fiili. *le ťa dibaniǩu:* toprak üzerinde gezildiği için iyice basıldı. *oncire dibaniǩu:* yatak, üzerinde çok yatılmasından ötürü basıldı.
- **obarbalu** dırdır yapmak, konuşup durmak. *p̌ici var dugutun, p̌anda barbalams:* ağzı durmuyor, hep dırdır ediyor.
- **obardale** *atn.*, **bardinca** *ark.* etrafına mısır samanı yığmakta kullanılan uzun ve kalınca kazık. *nçala ğuvelepe obardales kogusvares:* mısır bağlarını uzun kazığın etrafına dizdiler.
- **obardu** uzun ve kalınca bir kazığın çevresinde (saman, yaprak vs.yi) yığmak, yığın yapmak. *nçalape dobardu.* mısır samanlarını uzun bir kazığın etrafına yığdı.
- **obargalu** *ark.*, **oťaǩulu** *atn.* takırdatmak. *neǩna bargalums:* kapıyı takırdatıyor.
- **obaru 1**. esmek. *ixi ibas/bars.* rüzgâr esiyor. **2**. üflemek. *nana şǩimik pupulis mibarams:* annem çıbanıma üflüyor.
- **obecğu**, **obecğelu 1**. *ark.* çığırmak. **2**. *atn.* bağırmak (kötü ve ürkünç bir sesle). *Becğums/becğelums:* ürkünç bir sesle bağırıyor. **3**. *ark., mec.* birine kızıp bağırmak, fırçalamak.
- **obeçu** *atn.*, **oberçu** *arş.* **1**. meşgul etmek. *dulya miğun mot mobeçam!* işim var beni meşgul etme! **2**. meşgul olmak. *opşa vibeçi hanepes, leba mayasere!* çok meşgul oldum buralarda geç kalacağım!
- **obedi 1**. *ark.* kütük. **2**. *vi.* genellikle ağaçların gövde ya da dallarında oluşan kabarıklık.
- **obergu** çapalamak, bellemek. *nana şǩimik livadi bergums:* annem bahçeyi çapalıyor.
- **oberi** cx. **1**. keten ile yapılan dokuma, ketenden imal edilen kumaş. ~ oşvalu: keten dokumak. *didi şǩimik oberi şums:* babaannem keten dokuyor. **2**. dokuma makinesi.
- **obgarinu** ağlatmak. *bere obgarinams:* çocuğu ağlatıyor.
- **obgaroni 1.** ağlamaklık, ağlanması gereken durum, acıklı durum, dramatik. *obgaroni voret do bdi3amt!* ağlanacak durumdayız ama gülüyoruz. *obgaroni dulya ivu:* ağlamaklık iş oldu. 2. Ağlayacak/ ağlayabilecek durumda. *Si obgaroni vare:* Sen ağlayabilecek durumda değilsin.

- **obgaru 1**. ağlamak. *berek ibgas:* çocuk ağlıyor. ma vibga si di3am. ben ağlıyorum sen gülüyorsun! **2**. *mec.* dert yanmak. *bedigoç̆veri cuma şk̆imik p̆anda ma mabgars:* bahtıkara kardeşim hep bana dert yanar.
- **obğe 1**. yuva. *k̆inçik obğe doyu.* kuş yuvasını yaptı. **2**. ineğin doğumdan sonra çıkardığı ve doğum öncesi buzağıyı saran zar. 3. Bir hayvan türünün çokça bulunduğu yer. *Mtutiş obğe:* ayı yuvası, ayıların çokça bulunduğu yer.
- **obğu 1**. traş etmek (sakal). *P̆ap̆uli muşis pimpili ubğams:* Dedesinin sakalını traş ediyor. **2**. traş olmak. *pimpili ibğams:* traş oluyor (kendi kendine). **3**. *arş.* çoğul (fasülye gibi) nesneleri atmak/dökmek.
- **Obincolu, ok̆ust̆oru** *atn.*, **ocunculu** vi., **obencelu** *ark.* **1**. köreltmek (kesici aletler için). *burç̆ulis p̆ici dubincolu:* baltanın ağzını köreltti. **2**. körelmek.
- **obiraşe** *atn.*, **osteron** *ark.* oyuncak. beres obiraşe nuxi*res:* çocuğun oyuncağını çaldılar.
- **obiru** *ark.*, **ot̆rağodu** *atn.* Türkü/şarkı söylemek. *Lazuri k̆ulanepek hem xaçkuman hem ibinan:* Laz kızları hem tarlayı ekiyor hemde türkü söylüyor.
- **obiru** *atn.*, **osteru** *ark.* 1. oyun oynamak. *berepe ok̆ik̆orobes do ibiran:* tüm çocuklar bir araya gelip oyun oynuyorlar. *mot ibir!* oynama! *bere st̆eri ibirs/*. çocuk gibi oynuyor. **2**. oyun oynatmak.
- **obležgu** *ark.*, **oğvak̆u** *atn.* kusma teşebbüsünde bulunmak ancak kusamamak. *Bležgums/ğvak̆ums:* kusmaya çalışıyor ancak kusamıyor.
- **obodale**, **bodak̆ali** *atn.*, **oʒiloni** *vi.* **oʒilaşe** *ark.* (Uzak dallardaki) meyveleri toplamada kullanılan bir araç. bir sırığın çatal ucuna ağ bağlanarak toplanan meyvelerin buraya düşmesi sağlanır. *mendra arapes na nonças m3xulepe oʒilu şeni obodale voxmaramt/vixmart:* uzak dallardaki armutları toplamak için 'obodale' kullanıyoruz.
- **obodu 1.** oyalanmak, eğlenmek, zaman geçirmek (gereksiz yere, anlamsızca). *gzalepes mot ibode!* yollarda oyalanma, zaman geçirme! *vibode, ora golovut̆oçam:* eğleniyorum, zaman geçiriyorum! 2. xp. uğraşmak, bir şeyle meşgul olmak. nenapuna k̆ala viboder. sözlükle uğraşıyorum, meşgul oluyorum.
- **obomkvalu** *vi. cx.* mısır koçanı tanelerinin hiç çıkmaması veya çocuk dişi büyüklüğünde çıkması ve normal büyüklüğüne ulaşamaması. *Lazut̆i dibomku doren.* mısır koçanı tane vermedi/çocuk dişi büyüklüğü kadar tane verdi.
- **obonu** *vi.*, **ombonu** *atn.* **1**. yıkamak (canlı). *xe ibonams:* elini yıkıyor. *ğureri dobones:* ölüyü yıkadılar. **2**. yıkanmak (canlılar için). *ibonams:* yıkanıyor.
- **oboynu** *xp.*, **eşaborinu ark.**, **gamabarinu**, **gamaborinu** *vi.*, **emğuru** *atn.* geğirmek.
- **obriʒu** 1. yıpratmak, eskitmek. *ar tutas a ʒendeç̆i dobriʒu:* bir ayda bir çorap yıprattı, eskitti. **2**. yıpranmak, eskimek. *porça domabriʒu:* gömleğim eskidi.
- **?obrok̆u** *atn., mec.* debelenmek, tepinmek, tepinip durmak. *xaşk̆eri livadis ibrok̆aman:* ekili tarlada debeleniyorlar.
- **?obulozgu** *atn.* tepinmek, tepinip durmak, sağa sola dönmek, dönüp durmak. var incirs do çumanişa oncires ibulozgen. uyumayıp sabaha kadar yatakta tepiniyor, tepinip duruyor.
- **obunbulu** *atn.*, **odundulu** *arş.* mırıldanmak, kendi başına konuşmak, söylenmek. ar mutxa bunbulams: bir şey mırıldanıyor. obunbulu kocagu. kendi kendine konuşmaya, mırıldanmaya alıştı.
- **obundgolu** *xp.*, **oft̆ilu** *atn.,* **ostiku** *vi.* yolmak. *kotume bundgolums:* tavuk yoluyor.
- **obundolu** *ark.* yavaş ve uyuşuk bir biçimde hareket etmek.
- **oburdu** *atn.*, **obuldu** *arş.* kırış kırış olmak, buruşmak. p̆ici demiburdu. ağzım buruştu. *mjalva doburdu.* sütün üstü kırış kırış oldu (kaymak bağlayarak).
- **oburi** *atn.*, **k̆ap̆k̆ap̆i** *vi.* hayalet, hortlak. *seri komoxt̆ui gale mot gamulu oburepe guluran:* gece dışarı çıkma hayaletler dolaşıyor.

- **oburu** *atn.* iğne ile dikmek, yamamak. *didi şǩimik anteri miburams:* baba annem kazağımı yamıyor.
- **obuzgolu** karıncalanmak, vücutta böcek gezinmesi gibi bir hisse kapılmak. *ar mutxak mibuzgolams:* bir şey vücudumda geziniyor.
- **obu3xale**, **bu3xi** *vi.*, **refani**, **ğefani** *atn.* tırmık. *obu3xalete buťǩape dokosu:* tırmıkla yaprakları temizledi.
- **obu3xu 1**. tırmıkla işlemek. livadis mťa bu3xums: bahçede otları tırmıklıyor. **2**. eşelemek, tırnaklamak. leťa bu3xums: toprağı eşeliyor.
- **obziťilinu** fışkırtmak (sıvı). *ʒǩari obziťilinams:* suyu fışkırtıyor.
- **obziťilu** fışkırmak (sıvı). *xami moǩusvesis puci alişe din3xiri ibziťilu:* bıçakla kestiklerinde ineğin boğazından kan fışkırdı.
- **ocacu** bitkileri ayakla ezmek, çiğnemek. mťalepe docacu. otları çiğnedi.
- **ocangu** *ark.* 1. kazımak. *ǩapça ťağani cangums:* hamsi tavasını kazıyor. **2**. *xp.* tırmalamak.
- **Ocare** *arş.,* **ogyare** *ark.* yemek yenilen yer; mutfak.
- **ogyare** *ark. 3ad.* Ocare.
- **ocaru** *atn.*, **ogyaru** *ark.* **1**. yemlemek, yemek vermek. *berepe dobcari:* çocukları yemledim, çocuklara yemek verdim. **2**. yemek yemek. *dido mamşǩorinu dorťu, oxorişa mopti ǩala debicari:* çok acıkmıştım, eve gelir gelmez yemek yedim.
- **ocera** *atn.* inanç. *ham mişe dozdu, mutis ocera var uğun!* bu kimden çekti, hiçbir şeye inancı yok.
- **oceroni**, **ocironi** *atn.* inandırıcı, inanılabilir. *oceroni ixap̌as:* inandırıcı konuşuyor. *ťǩupe varocironi var on/ ren:* dedikleri inanılmayacak gibi değil.
- **oceru**, **ociru 1**. inanmak. *ǩaťa na tku maceru.* her dediğine inandım. *mo gaceras e guri:* inanma yüreğim! **2**. inandırmak. *ǩťa na miʒvanene var viceram.* bana her söylenene kendimi inandırmıyorum. *giceram.* sana inanıyorum. 3. İkna etmek. *Muyapete voceri:* nelerle ikna ettim. 4. İkna olmak. *Muya miʒu na ti var maceru:* ne dediyse de ikna olmadım.
- **ocğore** *ark.*, **oncğure** *arş.*, **oncğore** *atn.* ayıp, utanma. *gzas var elapsaman, ocğoren.* yolun kenarında işemezler, ayıptır. ocğore dulya mot ikum: utanılacak iş yapma, ayıp iş yapma.
- **ocğore ovapu** *ark.*, **oncğore oyapu** *atn.* utanmak, ayıbına gitmek, arlanmak.
- **ocibalu** *atn.*, **oncupalu** *ark.* kapmak, kapışmak. *ar mutxa kožirui yeine icibalams:* bir şey buldumu hemen kapıyor.
- **ociboni** *atn.*, **oguboni** *ark.* 1. pişirimlik. *Ar ociboni Lazuťi:* bir pişirimlik mısır. 2. Pişirilmesi gereken.
- **ocibu** *atn.*, **ogubu** *ark.* **1**. pişmek. luu dicibu. lahana pişti. **2**. pişirmek. lu docibu. lahanayı pişirdi.
- **ocoxu** *ark.*, **oyoxu** *atn.* **1**. çağırmak. melenǩaleşe micoxu: karşıdan beni çağırdı. **2**. isim vermek, isim koymak.
- **oçaçamidu** *atn.* pörsümek, kurumaya yüz tutmak. nçayepe diçaçamidu. çaylar pörsüdü, kurumaya yüz tuttu.
- **oçaçxalu** çağlamak, fokurdamak. *orubak çaçxalams:* dere çağlıyor.
- **oçaçxuru** *atn.* sıtma nöbetine tutulmak, hastalıktan dolayı titremek. Açaçxuren: sıtma nobetine tutuldu, titriyor.
- **Oçambre** *atn.*, *vi.*, **onçamure** *xp.* dibek. *ǩaťa Lazi oxoris ar oçambre eladgun/eladgin.* her Lazın evinde bir dibek vardır.
- **oçambru** *atn.* dibekte dövmek. *mdiǩa çambrums:* buğdayı dibekte dövüyor.

- **oçaminu** *ark.*, **onçaminu**, **onçamu** **1**. kaşımak. ǩapula uçaminams: sırtını kaşıyor. **2**. kaşınmak. xepe açaminen do va dvadgitinen. eli kaşınıyor, kaşıntıdan yerinde duramıyor. **3**. kaşıntı.
- **oçançu** **1**. *vi.* gereksiz yere konuşmak, boş konuşmak, fuzuli konuşmak. çançums: fuzuli konuşuyor. **2**. *ark.* bir şeyi karıştırmak. **3**. *ark.* müstehcen konuşmak. *haʒi mot çançum?* niye müstehçen konuşuyorsun*?*
- **oçangu** *atn.* **1**. iki lafı bir araya getirememek, kem küm etmek. oxap̌aru var uşǩun, çangums: konuşmasını bilmiyor, kem küm ediyor. ǩoçi st̆eri ixap̌ari, mot çangum. adam gibi konuş, kem küm etme.
- **oçanu**, **onçanu** **1**. ürün vermek, meyve vermek. m3xuli içanen. armut ürün veriyor. lobya diçanu. fasülye ürün verdi. **2**. tutturmak, iliştirmek.
- **oçxalu**, **oçxu** **1.** yıkamak. *noçxeşepe çxams:* bulaşıkları yıkıyor. 2. *ark.* kasıp kavurmak (güneş için). *mjorak çxums:* güneş kasıp kavuruyor.
- **oçxant̆u** *ark.*, **oçxat̆u** *atn.* parıldamak, göz kamaştırmak, ışıldamak. mjorak çxat̆ums: güneş ışıldıyor.
- **oçxap̌alinu** atn. çalkalanmak. *ʒari/zuğa içxap̌alinen:* su/deniz çalkalanıyor.
- **oçxap̌alu 1. vi.** yüzmeyi bilmeyen birisinin yüzmek için çabalaması ve bu çaba sırasında suda çıkardığı ses. cuma çkimis omçviru var uçkin, çxap̌alams: kardeşim yüzme bilmiyor, çabalayıp duruyor. 2. vi. suyla fazlasıyla uğraşmak. p̌ici bibonare ya do na amaxtu, jur saat̆i ren baynoz molaxen, çxap̌alams: yüzünü yıkamak için girdi, iki saattir banyoda, suyla uğraşıyor.
- **oçxap̌u** *vi.* ısırgan otunun vücudun herhangi bir yerine değmesi/sürünmesi sonucu yanma veya kaşıntı duymak. *Buği p̌ç̌ǩorum t̆işa xepe domaçxap̌u:* “buği” keserken ısırgan otu değdi ve ellerimde kaşıntı yaptı.
- **oçxap̌ule** *vi.*, **çxap̌ule** *ark.*, **t̆ut̆uci** *atn.*, **diç̌ǩibi** *xp.* ısırgan otu.
- **oçxap̌ulu** *atn.* **1**. karışmak, karışık hale gelmek. dulyape diçxap̌ulu: işler karıştı. **2**. karıştırmak, karışık hale getirmek. dulyape doçxap̌ulu: işleri karıştırdı.
- **oçxe** 1. Bıçak ya da kılıç kını. *xami oçxes kodolo3onu:* bıçağı kınına soktu. 2. Kılıf.
- **oçxiǩu** *vi.*, **onçxiǩu** *atn.*, **onçxiǩolu** *xp.* **1**. Toprağı eşelemek. kotumepek let̆a çxiǩuman: tavuklar toprağı eşeliyorlar. **2**. Kurcalamak. *radio çxiǩu do ǩoǩoxu:* radyoyu kurcalayıp bozdu. 3. Ortalığı karıştırmak.
- **oçxiru** *ark.* çığlık atmak.
- **oçxiryalu** *ark.,* **oşişilu** *atn.* şırıldamak. *ʒǩaik çxiryalums:* su şırıldıyor.
- **oçxot̆ale** kendir liflerini inceltmek, fazlalıklarından arındırmak için kullanılan odundan yapılmış geniş ağızlı tarak.
- **oçilera** *atn.* **1.** evlilik, evlenme (erkekler için). sǩani oçilera mitişis var ti numgut̆as: senin evliliğin kimseninkine benzemeyecek. 2. evlenme aşaması (erkekler için).
- **oçiloni 1.** evlenecek çağda olan, evlenecek yaşa gelmiş olan erkek kimse. **2**. evlenmesi gereken, evlenme durumda/zorunluluğunda olan (erkekler için). *Dimordu/dirdu, oçiloni diyu.* büyüdü, evlenecek çağa/yaşa geldi.
- **oçilu** **1**. evlenmek (erkekler için). mulun t̆axvas içilen. gelecek ekim ayında evleniyor. **2**. evlendirmek. bere doçilu do gamaǩatu: çocuğunu evlendirip ayırdı (evden).
- **Oçinapu, oçinobu** tanıtmak, tanıştırmak. cuma şǩimi si goçinapare. erkek kardeşimi seninle tanıştıracağım. a mskva bozo ǩala dobiçinobit: güzel bir kızla tanıştık.
- **oçindu** hapşırmak, aksırmak. *oçindu kemç̌opu.* beni hapşırık aldı. *ixi nobaras açinden.* rüzgâr vurunca hapşırıyor.
- **oçinganu** *arş.* kafadan uyduramak. *çinganay:* kafadan uyduruyor.
- **oçinoba** tanıma, tanışıklık, tanışık olma durumu. oçinoba giçkit̆as /mati omeriş biçi. tanışıklığımızı bil /bende ömerin oğlu.

- **oçinu** tanımak. *himuşe made miti var içinems:* ondan başka kimseyi tanımıyor. *dudi ar m3iǩa eyaǩozdus ǩoçi var içinu:* başını biraz kaldırınca (yükselince) adam tanımadı.
- **oçitu 1**. kurtulmak. *ğuraşe doçitu:* ölümden kurtuldu. **2**. doğumun gerçekleşmesi, doğumun getireceği tehlikeden kurtulmak. *puci şǩimi korbapşa ťu, ğomalimci doçitu:* ineğim hamileydi, dün akşam kurtuldu (doğurdu).
- **oçitu 1.** yarmak. *dişǩa çitums:* odun yarıyor. **2**. yarılmak. *ar montxapus diçitu:* bir vuruşta yarıldı.
- **oçkaru** *ark.* hiç olarak kabul etmek, sıfırlamak.
- **oçkinu** *ark.*, **oşǩinu** *atn.* **1**. bilmek. *Komiçkin:* biliyorum. *Miçki ťu:* biliyordum. **2**. *atn.* dinlemek. *nena mot ikum, mişǩinaman:* sesini çıkarma, bizi dinliyorlar. 3. Farkına varmak, farketmek. *Bere oxoris na var ťu ağne maçkinu:* çocuğun evde olmadığını yeni fark ettim.
- **oçodinu** bitirmek, tüketmek, neticelendirmek, sonuçlandırmak. *dulya doçodinu:* işini bitirdi. *genç̌areri doçodinu:* parayı tüketti.
- **oçodu 1**. bitmek, tükenmek, neticelenmek, sonuçlanmak. *açkva deviçodi:* artık bittim, tükendim. *gyari diçodu:* ekmek bitti. **2**. *ark.* keyifli olmak, keyiflenmek. *var mçodun:* keyifsizim, keyfim yok.
- **oçorlanu** *ark.* zıkkımlanmak. *Aha, ha ti diçorlani:* al, bunu da zıkkımlan.
- **oçamu** yedirmek. *beres gyari çams:* çocuğa ekmek yediriyor. *pucis malezi çams:* ineğe çorba yediriyor.
- **oçuçkanu** *ark.* **1**. yumuşamak. *Gyari diçuçkanu:* ekmek ymuşadı. **2**. yumuşatmak. *Kovali krestis yokaçu do doçuçkanu:* ekmeği buğunun üzerine tutup yumuşattı.
- **oçuleťinu** *atn.*, **oşletinu** *ark.* kurtarmak. *zuğas vişǩide ťişa domoçule ťinu:* denizde beni boğulmaktan kurtardı.
- **oçvadinu** *arş.* yemeği ısıtmak.
- **oçvalu 1**. kollamak, korumak. *mǩyapu çums:* çakal kolluyor. *bere çumes:* çocuğu kolluyor. **2**. *ark.* birini ya da birşeyi beklemek. *si kçumer.* seni bekliyorum. 3. *Atn.* bir olayın ya da durumun gelişimini izlemek.
- **oçvalu** *atn.*, **okurdinu** *ark.* fırlatmak, savurmak. kva uçums: taş fırlatıyor.
- **oç̌abu** *ark.*, **oç̌ambu** *atn.* **1**. yapıştırmak. *iri ǩele kar ťali doç̌abu:* her tarafa kağıt yapıştırdı. **2**. yapışmak. *ç̌abute xepe domaç̌ambu:* yapıştırıcı ile ellerim yapıştı.
- **oç̌abule** *ark.*, **ç̌abu** *atn.* **1**. bazı ağaçların gövdesinde ve dallarında yetişen, yapışkan taneleri olan bir bitki. *mcumori m3xulis ç̌abu dinçanu.* sirke armudunda '*ç̌abu*' oluştu, bitti. **2**. yapışkan, yapıştırıcı.
- **oç̌aç̌alinu** *atn.* **1**. çatırdatmak. *ixik nca oç̌aç̌alinams:* rüzgâr ağacı çatırdatıyor. **2**. çatırdatma, çatırtı.
- **oç̌aç̌alu** *atn.* **1**. çatırdamak. *ncak ç̌aç̌alams, eyaşǩvasere:* ağaç çatırdıyor, yıkılacak. **2**. çatırdama, çatırtı. 3. "car-car konuşmak, dırdır yapmak. *xoržak ç̌aç̌alams:* kadın car-car konuşuyor.
- **oç̌aç̌e** küçük tür kuşları yakalamak için kullanılan bir tuzak. ucunda kuşların kaçış sırasında içine düşmeleri için bir ağ bulunur.
- **oç̌aç̌u** *atn.* **1**. sıkışmak. jur şuri oşǩendas diç̌aç̌u. iki kişinin arasında sıkıştı. **2**. sıkıştırmak. mçxu ǩoçi elemixedu do domç̌aç̌u. şişman adam yanıma oturup beni sıkıştırdı.
- **oç̌adu** *atn.,* **oç̌ǩadu** *ark.* 1. çakmak, bir şeyi yapmak. pi3arişi ar araba doṗç̌adi. Tahtadan bir araba çaktım. 2. Atn. Yaratmak, oluşturmak. *mteli şuronepe ğormotik ç̌adu:* tüm canlıları tanrı yarattı.
- **oç̌ǩadu** *ark. 3ad.* Oçadu.
- **oç̌axale** *atn.* damla altı, çöplük. 3ad. onç̌vetela.
- **omç̌otela** *vi.* Damla altı, çöplük. 3ad. onç̌vetela.

- **Oçamu, onçamu 1.** ilaç almak, ilaç içmek, ilaç kullanmak. *tiʒǩuna ǯami viǯame/vinǯame:* baş ağrısı ilacı alıyorum. *Dobiǯami do msora golomilu:* ilacını kullandım ve uyuzum geçti. 2. Şifa bulmak, deva bulmak. *Si sole iǯami do ǩoxişe muçiti:* sen nerden şifa buldun da sırtındaki kamburdan kurtuldun.
- **oçandinu 1**. enstruman çalmak. *guda oǯandinams:* tulum çalıyor. **2**. eletronik aletleri çalmak. *radyo oǯandinams:* radyo çalıyor. **3**. *mec.* kutlama sözü. *doǯandini.* "yaşadın, ne mutlu sana.
- **oçandu 1**. davet etmek, davette bulunmak. *amseri oxori şǩimişe giǯandam!* Bu gece seni evime davet ediyorum. **2**. düğünden üç gün sonra enişteyi kız evine davet etmek. *sica nişis duǯandes:* eniştelerini davet ettiler.
- **oçapu** dikiş diktirmek. *şǩaʒale oǯapams:* etek diktiriyor.
- **oçapxu** *atn.* **1**. şapırdatmak. *p̌ici ǯapxums:* ağzını şapırdatıyor. **2**. çakmağı çakmak. **3**. *mec.* aniden fenalaşmak, rahatsızlanmak. *dida seri gverdis aǯapxu:* yaşlı kadın gece yarısı aniden fenalaştı. açapxu do doğ*uru:* aniden fenalaşarak öldü. **4**. *mec.* bildiği gibi davranmak, kimseyi kaale almamak, bildiğini okumak. *nusak ǯapxums:* gelin bildigi gibi davranıyor, kimseyi kaale almıyor.
- **oçibru**, **oçimbru 1**. sıkmak. *muşi iǯibrams:* kendini sıkıyor. **2**. sabretmek. *iǯibray.* sabrediyor. **3**. daralmak, sıkılmak. **4**. daraltmak, sıkmak. **5**. zoraki kabul etmek.
- **Oçiçiǩlanu, orafu** *atn.*, **oncğimu**, **oncğimoşu** *ark.* **1**. kırışmak, buruşmak. *pont̆uli diǯiǯiǩlanu.* pantolon kırıştı. **2**. kırıştırmak. *anteri doǯiǯiǩlanu.* göleğini kırıştırdı. **3**. *arş.* yarık yarık çatlamak. *nca diǯiǯiǩlanu:* ağaç yarık yarık oldu, çatladı.
- **oçiçilinu** *atn.*, **oçǩiyalapu** *ark.* gıcırdatmak. eǩna oçiçilinams: kapıyı gıcırdatıyor.
- **oçiçilu** *atn.* 3ad. Oçǩiyalu.
- **oçiçolu** *atn.* sıkıştırmak, sıkıca basmak. *nçaişi ǩalati ǯiǯolums:* çay sepetindeki çayı eziyor, basıyor.
- **oçiğanu** *ark.* eze eze kavurmak. *alema a ǩai doǯiğanu.* içyağını iyice ezerek kavurdu.
- **oçimoşu 1**. Eğirmek, bükmek (ip için). *toǩi ǯimoşums:* ip eğiriyor. **2**. Eğrilmek, bükülmek. *toǩi s t̆eri iǯimoşen:* ip gibi eğriliyor, bükülüyor. 3. Burmak. *Ǯulu ǯimoşums:* (taze fındık) çubuğunu buruyor. *Mus t̆aǯepe iǯimoşams:* bıyıklarını buruyor. **4**. *mec.* (kumdan halat) büktürmek, yapılmayacak kadar zor işler yaptırmaya çalışmak. *xvala mžires do domoǯimoşapes:* yalnız gördüler de (bize kumdan halat) büktürdüler.
- **oçinaxu 1**. çiğnemek, ezmek. *urženepe oǯinaxus kocobğes*, *ǩuçxete doǯinaxes*, *ʒari muşite p̌eǩnezi does:* üzümları 'kaba' koydular. ayakla çiğnediler, suyundan pekmez yaptılar. arabak bere doçinaxu: araba çocuğu ezdi. urzeni çinaxums: üzüm eziyor. **2**. üzerinde üzüm, hurma, armut gibi meyvelerin ezilip suyunun çıkarılmasına yarayan, 2x1x0.5 m boyutlarında, tahta kap. *oǯinaxus urženi kocobğes: "*oçinaxu"ye üzüm döktüler.
- **oçirdinu** *ark.*, **oçirinu** *vi.* zırlamak (çocuklar için). mot çirdinum! zırlama!
- **oçirdu** *atn.*, **oçǩidu** *ark.* **1**. Yırtmak. (kağıt vb.). kart̆ali doçirdu. kağıdı yırttı. *ʒendeǯi doǯirdu:* çorabı yırttı. 2. Koparmak.
- **oçirdu opeleǩu** *atn., not.* yırtınıp parçalanmak. *mot mox t̆ase t̆u ya do iǯirdu ipeleǩu:* nasıl buraya gelir diye kendini yırttı, parçaladı.
- **oçişinapu** *ark.* peşisıra gitmek, yetişmeye çalışmak. *arabapek iǯişinapunan:* arabalar peşisıra gidiyorlar.
- **oçişinu** *ark.* yetişmek, yetişmeye çalışmak, yakalamaya çalışmak.
- **oçit̆xu**, **oǩitxu 1**. sormak. ma na miçitxupe iri devuʒ*vi.* bana sorduklarının tümünü cevapladım. **2**. *ark.* okumak. *kitabi iǩitxams:* kitap okuyor.
- **oçǩindu** *vi.*, **mogapu** *xp.* kazanmak. *hanʒo dido geǯareri var maǯǩindu:* bu yıl çok para kazanamadım.

- **oçǩiyalapu** *ark.*, **oçiçilinu** *atn.* 1. gıcırdatmak. *İxik neǩnas oçǩiyalapams:* Rüzgar kapıyı gıcırdatıyor. 2. Çatırdatmak.
- **oçǩiyalu** *ark.*, **oçiçilu** *atn.* 1. gıcırdamak. *neǩnak çǩiyalams/çiçilams:* kapı gıcırdıyor. 2. Çatırdamak. 3ad. Oçaçalu.
- **oçǩomale** *ark.*, **oşǩomale** *atn.* yiyecek. oçkomale ar mutxa momçit. baba yiyecek gibi bir şey verin.
- **oçǩoru** *ark.*, **oçǩiru** *xp.,* **oşǩoru** *atn.* 1. (Orak, hızar, biçki ile) biçmek. *drep̌anite tipi çǩorums/şǩorums:* orakla ot biçiyor. 2. Vi. Saç traşı yapmak. *Toma içǩorams:* saçını traş ediyor. 3. Kırkmak.
- **oçopu 1**. yakalanmak. a ǩinçi oiçopu. bir kuş yakalandı. ixiramťuşa oiçopu. hırsızlık yaparken yakalandı. **2**. yakalamak. ar ǩinçi oçopu. bir kuş yakaladı.
- **oçordu** *atn.*, **oçǩodu** *ark.* **1**. yırtılmak. eyorçala doçordu. çarşaf yırtıldı. **2**. bir meyve ağacının dalında çok ürün verdiğini anlatmak için. *m3xuli hiǩu nças çi çordun:* o kadar armut vermiş ki dalından kopuyor, dallar tutmuyor. **3**. *vi.* kopmak. *Toǩi doçǩodu:* ip koptu.
- **oçu 1**. *atn.* açmak, kesmek. ǩasťane oçu. kabağı açtı. **2**. dikiş dikmek. porça miçams: bana gömlek dikiyor.
- **oçume** *atn.*, **çume** *ark.*, **çumani** *arş.* yarın. *Oçume çumani noğaşe vidare:* yarın sabah çarşıya gideceğim. ~ çumani: yarın sabah.
- **oçume limci** *atn.*, **çume lumci** *ark.* yarın akşam, yarın gece. oçume limci mefťare. yarın akşam geleceğim.
- **oçurťinu** *atn.* **1**. gözünü kısmak. toli oçurťinams: gözlerini kısıyor. **2**. gözü kısılmak. tolepe açurťinen. gözleri kısılıyor. çurťineri toli. kısık gözlü.
- **oçvalu** yanmak. dişǩa içven. odun yanıyor. **2**. yakmak. dişǩa çums: odun yakıyor.
- **oçveťela** *ark.*, **omçotela** *vi.*, **oçerťela** *arş.* 3ad. Oçaxale.
- **oçvinu** 1. acı vermek, acıtmak, canını yakmak. *ťuťucik uçums:* ısırgan otu acıtıyor, yakıyor. **2**. acı duymak, canı yanmak. *tolepe açven.* gözleri acıyor, yanıyor. *kapçak guri uçums:* hamsi midesinde yanma yapıyor.
- **odagu** dilim dilim kesmek, dilimlemek. *dişǩa dagums:* odunu kesiyor, doğruyor.
- **odan3u** *ark.*, **odanžu** *vi.* **1**. diken batmak. 2. ince çiviyle küçük küçük çivilemek.
- **odardalinu** titretmek (genel anlamda). *inik modardalinams:* soğuk titretiyor.
- **odardalu** *atn.*, **oǩanǩalu** *xp.*, **oraxunu** *ark.* titremek (soğuktan, korkudan ve genel anlamada). *şǩurinate dardalams:* soğuktan titriyor. İnite dardalams: *soğuktan titriyor.*
- **odgalu** *vi.* atıştırmak (yemek). *bidgam.* atıştırıyorum.
- **odgu 1**. ek yapmak, eklemek. ǩumaşi dguman: kumaşları birbirine ekliyorlar. **2**. birinin konuşması naklederken, aslında söylenmeyen sözleri sanki söylenmiş gibi aktarmak.
- **odi sodi** *atn.* Laf, söz (sadece "laf anlamıyor" anlamında kullanılır). *odi sodi var ognams:* laf anlamıyor.
- **odidera** *atn.*, **okçinaliǩi** *ark.* yaşlılık (kadınlar için). odideras xvala kodosǩ*udu:* yaşlılıkta yalnız/kimsesiz kaldı.
- **odiginu** *atn.*, **oxiťinu** *ark.*, **oxiťonu** *vi.* **1**. gıdıklamak. ǩuçxe midiginams: ayağımı gıdıklıyor. **2**. gıdıklanmak. ǩuçxeşe opşa madiginen. ayağımdan çok gıdıklanıyorum.
- **odiru** *meg.* 1. Avlanmak. 2. avlamak.
- **odi3inoni** *atn.*, **oži3inoni** *ark.*, **ozi3inoni** *arş.* 1. gülünç, komik. *odi3inoni dulya u:* gülünç bir iş yaptı. *mot di3am? odi3inoni muti var bžirem:* niye gülüyorsun? gülünç bir şey göremiyorum. 2. Gülünmesi icabeden, gülünesi. 3. Gülecek/gülebilecek durumda (olmamak). *Şǩu odi3inoni var, obgaroni voret: biz gülecek/gülebilecek durumda değil, ağlayacak durumdayız.*

- **odi3inu** *atn.*, **ozi3inu** *arş.,* **ožì3inu** *ark.* **1**. gülmek. *opşa di3ams:* çok gülüyor. **2**. güldürmek. *hişo ixap̌as çi ǩoçi odi3inams:* öyle konuşuyor ki adamı güldürüyor. *mo modi3inam*! güldürme beni!
- **odvalu 1**. yummak (göz için). *tolepe udums/odvams:* gözlerini yumuyor. *amseri toli var madu.* bu akşam gözümü yumamadım (uyumadım). **2**. alev almak, alevlenmek, tutuşmak (ateş için). *daçxuri adu:* ateş alev aldı. *dişǩape adves:* odunlar tutuştu, odunlar ateş aldı. **3**. *mec.* kızışmak, ateşlenmek (cinsellikle ilgili). *pucis adu:* inek kızıştı. Doloxťay livadişe madveno guri şǩimi: sen inince tarlaya benim yüreğim tutuşuyor.
- **Odaçxure** vi. Evin içinde ateş yakılan yer, alan, bölüm. *Odaçxures xen do žigara şums:* ateş yanan bölümde sigara içiyor.
- **odulinu** *atn.*, **odvinu** *ark.* tutuşturmak (ateş için). *daçxuri odulinu:* ateşi tutuşturdu.
- **odundulu** *arş.*, **obunbulu** *atn.* kendi kendine konuşmak. dundulay. kendi kendine konuşuyor.
- **ofarfalinu** *atn.* **1**. yakıp söndürmek. **2**. birden yoğun bir biçimde (katı, çoğul nesnelerin) dökülmeye başlaması durumu.
- **ofarfalu** ışıldamak, kısa süreli yanıp sönmek. *tolepe ufarfalams:* gözleri ışıldıyor, parlıyor.
- **ofelu** dilimlemek, parçalara ayırmak, parçalamak. *ǩas ťane felums:* kabağı dilimliyor, parçalıyor.
- **ofidi** *atn.*, **ofridi** *ark.* kaş. *ofidi goyfťilu:* kaşını yoldu. *Ofidi ǩanži giğun/ tolepe p̌uʒa giğun/ puʒa tolişi tude şurduli çxindi giğun:..*
- **ofirfiloni**, **virvili** *xp.*, **sp̌iriri** *atn.* düdük.
- **ofiyalu** *ark.* **1**. fışkırmak. **2**. hızla dışarıya akmak. *çxindi fiyalams:* burnum (sümük) hızla dışarıya akıyor.
- **ofrinʒu** *atn.* burnunu çekmek, sümüğü içe doğru çekmek.
- **ofťilu** *atn.* , **obundgolu** *ark.*, **ostiku** *vi.* yolmak. *korme fťilums:* tavuk yoluyor. *ofidi ifťilams:* kaşını yoluyor.
- **ogangu** *atn.* gevelemek, kem küm etmek. mutxa gangums ama mu na iťus muşis ti var uşǩun. bir şey geveliyor ama ne dediğini kendisi de bilmiyor.
- **Ogenana, oğenana** *atn.,* **nanaşanťişi** *ark.*, **nanao3xe** *arş.,* **nanaşantrise** üvey ana, analık.
- **ognapinu** *atn.* anlatmak, kavratmak. muya vuʒvi na ti var magnapinu: ne dediysem de anlatamadım.
- **ognapu 1**. *ark.* duyurtmak. **2**. *atn.* anlatmak, kavratmak. ǩoʒixunu do beres a mutxape ognapams: çocuğu önüne oturttu ve bir şeyler anlatıyor.
- **ognapu** *atn.*, **oxoʒonu ark.** anlamak. *i ťupe na miʒvişi mutu var vogni/oxoboʒoni:* dediklerinden hiçbir şey anlamadım. *aşǩva ogni.* artık anla. *var ognam i?* anlamıyor musun*?*
- **ognu** *ark.*, **doguru** *atn.* **1**. *ark.* duymak. *mu zop̌on, ucis var bognam:* ne diyorsun, duymuyorum. *Bogni:* duydum. ***Ogni:*** duy, anla.
- **ogoru 1**. istemek. *Berek ǩvali gorums:* Çocuk peynir istiyor. *mutu var gorums:* bir şey istemiyor. *muya gorum?* ne istiyorsun*?* **2**. Aramak. Na gundunu maʒǩindi gorums: kaybettiği yüzüğünü arıyor*?* 3. Talip olmak. Bozo dogores: kıza talip oldular (istediler).
- **ogoru** *atn., vi.* küfretmek, sövmek. *golaxťasere molaxťaseres ogorams:* gelip geçene küfrediyor.
- **ogubu** *vi.*, **ogibu** *ark.*, **ocibu** *atn.* **1**. pişirmek, haşlamak. *xor3i bgubum/bcibum.* et pişiriyorum. *Dobgubi/dobcibi:* pişirdim. **2**. pişmek. *xor3i digubu/dicibu:* et pişti.

- **ogunžanu** 1. uzamak, boy getirmek. *Ma vigza, gza igunžanen:* ben yürüyorum, yol uzuyor. *var igunzanen mǩule kodosǩudu/kodoskidu:* boy getirmiyor kısa kaldı. 2. Uzatmak. *Pontuli dogunžanu:* pantolonun (boyunu) uzattı.
- **ogurcolu** *atn.*, **okuçolu** *vi.*, **okurçolu** *arş.* sertçe sürtmek, ovmak, ovalamak. *nuǩu nugurcolams:* çenesini sürtüyor. *nanak ǩoṗa migurcolams:* annem alnımı ovuyor. *ar m3iǩa ciniǩepe demigurcoli:* sırtımı biraz ov.
- **Ogurgulu** *atn., vi.,* **oxon3u** *ark., xp.* 1. (gök) gürlemek. *Gurgulams/xon3un:* gök gürlüyor. *ogurgulu kocoçu.* gök gürlemeye başladı. 2. Atn., vi. Guruldamak. *Korba migurgulams:* karnım uğulduyor.
- **Ogvace** atn., **omçǩeşe** *ark.* yuva, yerleşim yeri. *korme ogvace:* tavuk yuvası. *ǩinçi ogvace.* kuş yuvası.
- **ogvacu 1**. yuvalanmak, yer etmek, yerleşmek. *igvacen.* yuvalanıyor, yer ediyor. **2**. talan etmek, ezmek, ayak altı etmek. *pucepek livadis Lazuťepe dogvaces:* sığırlar tarlada mısırları ayakaltı ettiler.
- **ogverdu** yarılamak, ikiye bölmek. gverdums: yarılıyor, ikiye bölüyor.
- **ogzalu 1**. yürümek. *İgzas/igzals:* yürüyor. *beres ogzalu dogurams:* çocuğa yürümeyi öğretiyor. **2**. Defetmek anlamında. *igzali/mendaxťi:* yürü, defol git. **3**. yürütmek. *bere ogzalams:* çocuğu yürütüyor. **4**. *ark.* gitmek. *oxorişa igzals/ulun:* eve gidiyor.
- **ogzu**, **ogzalu 1**. ateş yakmak. *daçxuri ogzams:* ateş yakıyor. **2**. ateş yanmak. *daçxuri igzen.* ateş yanıyor.
- **oğağu** *ark.* karıştırmak, rast gele yaymak (katılar için, çay, fındık, toprak, pislik vs.). *buťǩape mot ğağum!* yaprakları karıştırma!
- **oğaminu** *ark.,* **ouminu** *vi.*, **ombinu** *atn.* susamak. *ǯǩari mağaminu/ maominu/ mambinu:* susadım.
- **Oğarğalu** xp. **1**. konuşmak. *mo miğarğalam!* benimle konuşma! **2**. *ark.* bağırmak. *oxorişe yano moptişi dido miğarğales:* eve geç gelince çok bağırdılar. **3**. *atn.* çocuk dilinde konuşmak. 3ad. Osinapu.
- **oğaru 1**. çizmek. *sureťi ğarums:* resim çiziyor. **2**. *ark.* karalamak (defter vs.).
- **oğaşǩu** *atn.* karalamak, alelade çizmek, çiziştirmek. *svaruli ğaşǩums:* defteri karalıyor.
- **oğaǯu**, **oğaǯinu** *atn.* bir zeminin yüzeyini ya da yüzeyinde bulunan bir şeyi kazımak. *ğuni ğaǯums:* arı kovanının içini kazıyor.
- **oğerğu** *vi.* köpeğin kemiği kemirmesi (dişlerini bilemek için). coğorik ili ğerğums: köpek kemiği kemiriyor.
- **oğluǩu** *vi.* yaş haldeki çubuk, tahta vs.'nin güneş altında kalmasından ya da ısıya maruz kalmasından dolayı eğilip bükülmesi, deforme olması. *Ağne na boçǩorapi pi3arepe doğluku:* yeni biçtirdiğim tahtalar deforme oldu.
- **Oğliǩu** *vi.* **1.** herhangi bir cismi (ağaç vs.) güneş altında bırakarak ya da ısıya maruz bırakarak eğilip bükülmesine, biçimsel değişime uğramasına, deforme olmasına neden olmak. *Pi3arepe mjoras mebudvi do dobğliǩi:* tahtaları güneşin altında bırakıp deforme olmasına neden oldum. 2. Mec. Bir konuşma sırasında daha önce söylediğini değiştirmek, kıvırmak.
- **oğlunǯinu** *atn.* **1**. yemek sırasında boğazdan çıkan ses. **2**. *mec.* keyif duyarak yemek.
- **oğluṗṗu** *arş.* aşırı çürümeden dolayı kokmak. *Makvali doğluṗṗu:* yumurta iyice çürüyüp koktu.
- **oğmale** *ark.,* **oğmaluşi** vi., atn. bir defada götürülebilecek kadar olan, bir yük. *Ar oğmale dişka:* bir yük odun.
- **oğmalu** atn., vi., **omalu** ark. götürmek (cansızlar için). *tiǯale iğams:* aşağıya götürüyor. oxorişe cari iğams: eve ekmek götürüyor.
- **Oğmalu** cansız bir varlığa sahip olmak. *A oxori komiğun:* benim bir evim var, ben bir eve sahibim. *3ad.* Oyonu.

- **oğodu** yapmak, etmek, olmak (yardımcı fiil). *muya gağodu?* ne oldu sana*? si muya goğodu?* sana ne yaptı*?*
- **oğro ǯoğro** *atn.,* **oğro çoğro** *vi.* 1. Atn. olur olmaz, abur cubur. *oğro ǯoğro muya na žirasen komelidums:* abur cubur ne bulursa ağzına atıyor. 2. Vi. Taşlı ve engebeli, tarıma elverişsiz arazi ya da toprak.
- **oğurinu** öldürmek. *hamuk uǯareli moğurinanere:* bu bizi susuzluktan öldürecek. *Oğurinams:* öldürüyor.
- **oğuru** ölmek. *ğurun.* ölüyor. *ğurasere:* ölecek. *Doğuru:* öldü.
- **oğvaǯu** *atn.*, **oxiǯoru** *vi.* gıcırdatmak. *ǩibri ğvaǯums/xiǯorums:* dişini gıcırdatıyor.
- **oğvaǩu** *atn.*, **obležgu** *ark.* **1**. kusmaya çalışmak ancak kusmuk çıkaramamak. 2. Atn. **2**. yeni doğan bir bebeğin ağlaması.
- **oğvaru** *atn.*, **oşuvu** *ark.,* **oşuu** *vi.* **1**. ıslanmak. *orubaşe golovulu ťişa deviğvari:* dereden geçerken ıslandım. viğvare. ıslanıyorum. **2**. ıslatmak. *ǯǩari gomobu do domoğvaru:* üzerime su döküp beni ıslattı. *Viğvaram:* kendimi ıslatıyorum.
- **oğveliǩu** *ark.* kıvranmak (yılan için). *şkas muǯo geçu ǯiǯilak oğveliǩus kogyoǯǩu:* beline vurur vurmaz yılan kıvranmaya başladı.
- **Oťva3u** *atn.* Patlamak. *3ad.* Oťǩva3u.
- **oťva3inu** *atn.*, **oťǩva3inu** *ark.* patlatmak. baloni oťva3inu: balonu patlattı.
- **oxaçkoni** ark., **oxaşǩoni** atn. 1. ekilmesi gereken tohum. *Oxaçkoni Lazuťi:* ekilmesi gereken mısır. 2. Ekilmesi gereken tarla/bahçe. *Oxaçkoni onťule:* ekilmesi gereken tarla. 3. ekilmesi faydalı olan, Ekilebilir tohum. 4. ekilmesi faydalı olan, ekilebilir tarla.
- **oxaçku** *ark.*, **oxaşǩu** *atn.* ekmek (ekin). *Lazuťi xaçkums:* mısır ekiyor
- **oxaǩaru** 1. kesici bir aracı sürterek birşeyin yüzeyindeki tabakayı zedelemek ya da kaldırmak; kazımak. *ťiğani xaǩarums:* tavayı kazıyor. *Bu3xite Leťa xaǩarums:* tırmıkla toprağı kazıyor. 2. Metal bir yüzey üzerine sert bir araçla şekil çizmek, yazı yazmak.
- **Oxalalu, ohalalu** (<*ar.* helal) helal etmek, helallaşmak. *p̌i ğuruşe duxalalu:* ölmeden önce helal etti. *dixalales:* helallaştılar.
- **oxalu** *ark.*, **oxralu**, **ojguru** *atn.* **1**. aşırı derecede pişmek, yanmak, kavrulmak. gyari dixa*lu:* ekmek çok fazla pişti, yandı (üstü, altı vs). **2**. aşırı derecede pişirmek, yakmak.
- **oxandu** *meg.*, **o3adebu** *xp.* çalışmak. *Bixandam/vi3adebur:* çalışıyorum.
- **oxanžu** *vi.,* **oxan3u** *ark.* solunum yolunda soğuk algınlığından dolayı acı hissetmek, rahatsızlık duymak.
- **oxap̌arapu** *atn.*, **op̌aramitapu** *ark.*, **osinapapu** *vi.* konuşturmak. *mo moxap̌arapam!* beni konuşturma!
- **oxap̌aru** *atn.*, **oğarğalu** *xp.*, **op̌aramitu** *ark.*, **osinapu** *vi.*, **olaǩidu** *vj.*, **olafu** *xp.,* **oragadu** *meg.* 1. konuşmak. *ǩinçepes uxap̌as:* kuşlara konuşuyor. *mitis var uxap̌as:* kimseye konuşmuyor. *Mitişǩala var ixap̌as:* hiç kimse ile konuşmuyor. 2. Vj., arş. Oxap̌aru: yüksek sesle ya da bağırarak konuşmak; bağırmak; kızmak.
- **oxap̌aru cenžiru** *atn.* konuşmaya meydan vermek, tartışma doğurmak, tartışma yaratmak. *3ad.* mole moğmalu.
- **oxara** *ark.*, **moconi** *atn.*, **moydoni** *arş.,* **modini** *xp.* su değirmenlerinde ters piramit biçiminmdeki ahşap tahıl deposu.
- **oxarbu** kaba bir şekilde biçimlendirmek, lalettayn şekil vermek (deri, sepet vs.). *ǩalati doxarbu.* sepeti gelişi güzel şekillendirdi. *Kalamani doxarbu:* çarığı alelade bir şekilde biçimlendirdi.
- **Oxile** *vi.* Köprü ve balkon gibi yerlerde bulunan korkuluk. *Xincis oxile dobuxenit:* köprüye kokuluk yaptık.
- **Fťiloma** kuş tüyü. *Kinçis fťilomape gvaxu:* kuşun tüyleri döküldü. 3ad. obundgolu, gofťilu.

- **oxarxalinu**, **oxaşǩalinu** *atn.*, **oxaçkalinu vi.**, **orxalinu** *arş.* kaynatmak. ʒari oxarxalinams: suyu kaynatıyor.
- **oxarxalu**, **oxaçkalu**, **oxaşǩalu** kaynamak. ʒari xarxalams: su kaynıyor.
- **oxarsuvu** *ark.*, **oxaresiu** *arş.* **1**. affetmek, bağışlamak. buxarsuvam. bağışlıyorum. mixarsu*vi.* beni affet, bağışla. **2**. özür dilemek, af dilemek.
- **oxaru 1**. *atn.* tırnaklamak. **2**. *ark.* yırtmak.
- **oxasǩiri** *atn.*, **oxraskiri** *ark.* kayınço, evin erkeği. oxorişi sǩiri/oxasǩiri. evin erkeği.
- **oxraskiri** *ark.* Kayınço. 3ad. Oxasǩiri.
- **oxasure** *atn.*, **oxrasure** *ark.* **1**. karının kız kardeşi; baldız. **2**. kocanın kız kardeşi.
- **oxrasure** *ark. 3ad.* Oxasure.
- **oxaşaru** *vi.* kuvvetlice bastıra bastıra vücudunu ya da bir uzvunu yıkamak. *ti ixaşarams:* başını ovarak yıkıyor.
- **oxaşǩalu**, **oxarxalu** *atn.***, oxaçkalu** *vi.* kaynamak. *ǯari xaşǩalams/xaşǩalams:* su kaynıyor.
- **oxaçkalu** *vi.* 3ad. **oxaşǩalu.**
- **oxaťalu** diş, tırnak gibi bir araçla kemirmek, kemirmeye benzer ses çıkarmak. mtugik ğuni xaťalums: fare kovanı kemiriyor, kemirme sesi çıkarıyor vs.
- **oxazu**, **oyazu, oazu** *atn.*, vi., **oqazu** *xp.* **1**. yontmak (ağaç için). *nca xazums/ yazums/ azums/ qazups:* ağaç yontuyor. **2**. rendelemek (ağaç).
- **Oxažiru** *atn.***, oxaziru** *vi.* (<*ar.* hazır) hazırlamak. *gyari xažirums:* yemek hazırlıyor.
- **oxexu** *ark.*, **oxerxu** vi., **oşǩoru** *atn.* biçmek (hızar, testere vs. ile).
- **oxelera**, **xeloba** mutluluk, sevinç. a oxelerate var dvaxunu. bir kez olsun mutlu oturamadı.
- **oxelu 1**. mutlu olmak, sevinmek. opşa vixeli. çok sevindim, çok mutlu oldum. var moxeli si ti var ixelare! beni mutlu etmedin, sen de mutlu olmayasın! **2**. mutlu etmek, sevindirmek. bere oxelu sevaṗi *on/ ren:* çocuk sevindirmek sevaptır.
- **oxenu** yapmak. *dulya ixenams:* işi kendine yapıyor. dulya uxenams: işi birine yapıyor. dulya uyams: işi birine yapıyor. dulya ikums: iş yapıyor.
- **Oxerxu** *ark.,* **oxexu** vi. Hızar ve testere gibi araçlarla biçmek. *Xerxite dişka xerxums:* hızarla odun biçiyor.
- **oxiale** *ark.*, **oxiyari** *vi.,* **oxine** *atn.*, **oxini** *arş.* **1**. Evcil, ehli. *oxiale uşkuri:* evcil (kültür bitkisi olarak) elma. *oxiale ťoroci.* evcil güvercin. **2**. *ark.* cana yakın, sevecen. *dido oxiale bere:* çok cana yakın çocuk. 3. Islah edilmiş anlamında, kültür bitkisi olarak evcil. *Oxiale uşkuri:* kültür bitkisi olarak elma.
- **oxiçoru** *vi.,* **oğvaçu** *atn.* **1**. gıcırdatmak. *ǩibri ğvaçums:* dişini gıcırdatıyor. **2**. şapırtı sesi çıkararak, "hart, hurt" sesleriyle meyve yemek. *m3xuli xiçorums/ ğvaçums:* armudu şapırtılarla yiyor.
- **Oxinçoru, oxiçoru** *atn.* parçalara ayırmak, yağmalamak. *ǩumaşi xinçorums:* kumaşı parçalara ayırıyor.
- **oxuçoru** *atn.* talan etmek, yağmalamak. berepek livadis şuǩape doxuço*res:* çocuklar tarlada hıyarları yağmaladılar.
-
- **oxindu** *atn.* solmak, sararmak. *xayari duxindu:* yüzü soldu.
- **Oxinapu** *atn.***, oxenapu** *vi.* Yaptırmak. *İri dulyape himus oxinapams:* bütün işleri ona yaptırıyor.
- **oxinʒu** *arş.* ip vb. şeyleri sürterek aşındırmak.
- **oxirapu** çaldırmak. beres a mutxape oxirapams: çocuğa bir şeyler çaldırıyor.
- **oxirxilu** *atn.* hırıltı çıkarmak, hırlamak. *şuri etorum ťaşa xirxilams:* nefes alırken hırlıyor (rahat nefes alamıyor).

- **oxirxinu** *ark.* 1. Kişnemek. *N3xenepek xirxinaman:* atlar kişniyorlar. 2. kahkahalarla gülmek, çok gülmek. *oxirxinute dobğurit:* kahkahalarla gülmekten kırıldık.
- **Oxiru** hırsızlık yapmak; çalmak. *iri tevuli ixirams:* herşeyi çalıyor.
- **oxiťinu** *ark.*, **oxiťonu** *vi.*, **odiginu** *atn.* **1**. gıdıklamak. mixiťonams: beni gıdıklıyor. **2**. gıdıklanmak. maxiťonen. gıdıklanıyorum.
- **oxiʒǩu** *ark.*, **oşǩoru** *atn.* biçmek. *dişka xiʒǩums:* odun biçiyor.
- **oxlamu** *meg.* kutluluk dilemek; kutsamak.
- **oxlap̌u 1.** şapırtı çıkararak yemek. *coğorik lagi xlap̌ums:* köpek şapırtılarla mamasını yiyor. 2. Bir kaptaki yemeği murdar etmek.
- **oxlinçǩu** *atn.*, **oxunçu 1**. Araziyi kazıyıp kanal açmak. **2**. aşıtmak. **3**. aşındırmak.
- **oxmaroni** 1. kullanışlı, işe yarar, kullanılabilir. 2. kullanılması gereken.
- **oxmaru 1**. kullanmak, araç olarak kullanmak. *ncaşe elva şeni msǩala oxmarams:* ağaca çıkmak için iskele kullanıyor. **2**. harcamak. *para oxmarams:* para harcıyor.
- **oxobalu** *xp.*, **oǩonʒoru** *atn.* 1. sıcak soğuk ya da iki farklı sıvıyı birbirine eklemek. 2. sıcak soğuk ya da iki farklı sıvının birbirine eklenmesi.
- **oxoçǩadu** *ark.*, **ogoru** *atn.* ağız dolusu küfretmek, sövmek. *Şuǩa na memixirupes koxobuçǩadi:* salatalıklarımı çalanlara ağız dolusu küfrettim.
- **oxoçvalu**, **oǩoçvalu 1**. bir arada yakmak. **2**. bir arada yanmak.
- **oxoçveri**, **oǩoçveri 1**. hep birlikte yanmış. **2**. hep birlikte yakılmış.
- **oxoguberi** *ark.*, **oǩociberi** *atn.* bir arada pişmiş, birlikte pişmiş.
- **oxogubu** *ark.*, **oǩocibu** *atn.* **1**. bir arada pişmek, birlikte pişmek. **2**. bir arada pişirmek, birlikte pişirmek. lu do lobya koǩocibu. lahana ile fasülyeyi bir arada pişirdi.
- **oxogzalu** yanyana iki ya da daha çok ateşi yakmak.
- **oxoktinu** *ark.* eğlenmek, vakit geçirmek (bir şeylerle meşgul olarak). *oxoktun.* oyalanıyor.
- **oxokyura** *ark.*, **oxorçǩura** *xp.*, **ǩonçera** *atn.* **1**. ev kadını, evin kadını, ev işleri ile sürekli uğraşan kadın. *komomçi dadi skani, dop̌ʒopxa oxokyura:* ver bana teyzeni, onu evimin kadını yapayım. **2**. hamarat.
- **oxomçvalu** *atn.*, **oxomçǩu** *ark.*, **omçǩu** *vi., xp.* (Bir hayvanı) ehlileştirmek, evcilleştirmek. *sifťeri oxumçums/ omçǩams:* atmacayı ehlileştiriyor. *Bozo ǩoxovumçvi (mec.):* kızı ehlileştirdim.
- **oxomçǩu** *ark. 3ad.* oxomçvalu.
- **oxomçǩveri** *ark.*, **oxomçveri** *atn.* ehlileştirilmiş, evcilleştirilmiş. *oxomçveri sifťeri:* evcilleştirilmiş atmaca.
- **oxominu** *ark.*, **oxombinu** kurutmak. *tipepe oxombinams:* çayırları kurutuyor. *porça oxombinams:* gömleğini kurutuyor.
- **oxomu** *ark.*, **oxombu** kurumak. *buťǩape doxombu:* yapraklar kurudu. *p̌ice domixomu:* ağzım kurudu.
- **oxonǩaneri** *ark.*, **oǩoǩaneri**, **ǩaneri** *atn.* hareket ettirilmiş, oynatılmış, kımıldatılmış, kıpırdatılmış. *muti sva muşişe oǩoǩaneri var voret.* hiçbir şeyi yerinden oynatmış değiliz.
- **oxonǩanu** *ark.*, **oǩoǩanu** *atn.* **1**. kıpırdatmak, hareket ettirmek, salıtmak, kımıldatmak. *oxonǩanams:* hareket ettiriyor. **2**. kıpırdamak, hareket etmek, kımıldamak. *mjvabu oxinǩas:* kurbağa hareket ediyor, kıpırdıyor.
- **oxonu** *atn.* 1. Sapanla toprağı sürer gibi toprağı eşmek. *Ğecik livadi doxonu:* domuz tarlayı eşti. 2. (sapanla) toprağı sürmek. *xocepek livadi xonuman:* öküzle (sapanla) tarlayı sürüyor.
- **oxon3u** *ark.*, **oxoncu** *xp.*, **ogurgulu** *atn., vi.* **1.** gürlemek (gök). **õ** *ha seri dido xon3u:* çok gürledi. 2. *atn., vi.* Guruldamak (karın için).
- **oxonʒu** *ark.*, **oxveʒu** *ark.* rendelemek. **õ** *buleǩi xonʒums:* turpu rendeliyor.

- **oxorca** *ark.*, **xorža** *atn.*, **xorca, oxorja arş.** kadın. *aya oxorca mupey msǩvan!:* ne kadar güzel bir kadın!
- **oxorcaloba** *ark.*, **xoržaloba** *atn.* kadın olma durumu, cins olarak kadının özelliği, kadınlık. *Oxorcaloba muşi goçǩondu, komoli steri dulya ikomťu:* kadınlığını unutmuş, erkek gibi iş yapıyordu.
- **oxorcaluri**, **oxorcalebura** *ark.*, **xoržaluri**, **xoržaleburi** *atn.* 1. kadınca, kadınlara özgü. oxorcaluri dulyas çxindi mo gumťam! kadın işlerine burnunu sokma! 2. kadınsı.
- **Oxorxu, oxoxu** 1. (ağaç) budamak. *m3xuli xorxums:* armut ağacının dallarını buduyor. 2. Mec. kırıp dökerek ilerlemek, Engel tanımamak. *3ad.* Oxerxu.
- **Oxori** Ev, hane. õ *oxori çveri ǩoçi:* evi yanmış adam. õ *çveri oxori:* yanmış ev. õ *oxori dulya:* ev işi. õ *oxori doloxe:* evin içi. õ *Oxoris mamuli gale daduli (arş., dnot.):* evde horoz, dışarda tavuk.
- **oxori do gale** *not.* evden dışarı. õ *meyoçamape sǩani oxori do gale!* beddualarin evden dışarı (evden uzak olsun).
- **oxori ǩoçi** ev halkı, aile. õ *şǩu ar oxori ǩoçi voretu:* biz bir evin insanıyız, biz bir aileyiz.
- **oxorǩoda** evin avlusu. õ *oxorǩodas kelicinu:* evin avlusunda yattı. õ *oxori ǩodas gunǩap̌ams:* evin avlusunda koşuşturuyor.
- **oxormance** (<oxori mance) **1**. ev sahibi, evin mülküne sahip olan. **2**. evine düşkün, ailesine bağlı kişi, evcimen.
- **oxormonduni** *ark.,* **oxomonduli** eski Laz evlerinin içinde ateş yakılan toprak zeminli, oturma ve yemek odası olarak kullanılan yer/bölme.
- **oxoronu 1**. horon oynamak. õ *ixoronams:* horon oynuyor. **2**. horon oynatmak. *oxoronams:* horon oynatıyor.
- **oxoru** *ark.* kemirmek (ahşap vs.). õ *mtugik pi3ari doxoru.* fare tahtayı kemirdi.
- **oxoru** *ark.*, **oǩibinu** *xp.*, **oxvaťu** *atn.* dişlemek. õ *m3xuli xorums:* armudu dişliyor.
- **oxosaru** gizlice bakmak, dikizlemek, gözetlemek. õ *ixosarams:* gizlice bakıyor, gözetliyor.
- **oxosvalu 1**. sürünmek, kıvranmak, telef olmak. õ *xvala xvala oxvasven.* yapa yalnız sürünüyor. õ *korba ʒunate leťapes koxovasvi.* karın ağrısından toprakta süründüm, yerlerde kıvrandım.
- **oxosvalu** *atn.* **2**. bir yere toplanmak, bir araya gelmek. õ *Came avlas koxovisvalit.* Cami avlusunda bir araya toplandık.
- **Oxoşkveri** 1. serbest bırakılmış, salı verilmiş. 2. özgür bırakılmış, azad edilmiş. 3. Boşlamış, ilgisiz. *Mteli şeis koxovuşkvi:* herşeye boş verdim.
- **oxoşkvalu** 1. serbest bırakmak, salı vermek. *Ǩinçis koxuşku:* kuşu saldı. 2. özgür bırakmak, azad etmek, özgürlüğünü vermek. *Cixas na molaxenan ǩoçepes koxuşkves:* hapiste bulunan adamları özgür bıraktılar. 3. Boş vermek, aldırmamak. *Mteli şeis koxovuşkvi:* herşeye boş verdim.
- **oxoşkva 1.** Serbestlik. *Mtelik oxoşkva gorums:* herkes serbestlik istiyor. 2. Özgürlük, hürriyet. *oxoşǩva do oropa şeni...:* özgürlük ve aşk için...
- **oxoşkvinu** *ark.*, **meşǩvalu**, **meťomalu** *atn.* **1**. serbest olmak, özgür olmak, özgürleşmek. **2**. serbest bırakmak, rahat bırakmak, özgür bırakmak, boş bırakmak. **3**. boş vermek. *iritevulis koxuşǩu:* herşeye boş verdi.
- **oxoťǩva3u** *vi.*, **oǩap̌u** *atn.* koşmak.
- **oxoʒonu**, **ognapu** *atn.* **1**. anlamak, sezmek, kavramak. açkva iri-xolo oxoboʒonam. artık herşeyi anlıyorum. **2**. muhakeme etmek. berek muti var oxoʒonams: çocuk hiçbir şeyi muhakeme edemiyor.
- **oxre3kinu** *ark.*, **oxro3kinu** *vi.,* **oxosǩinu** *atn.* gebertmek. õ õ *coğori oxre3kinams:* köpeği gebertiyor.

- **oxrisǩu** *arş.* 1. dere ya da sel sularının tarla ya da bahçeye zarar vermesi. **2**. sıyırma, sıyrılmak.
- **oxriʒǩu** *xp.* sertçe sürterek pasını veya kirini temizlemek/ çıkarmak.
- **oxro3ku** *vi.*, **oxre3ku** ark., **oxosǩu** *atn.* gebermek, hayvanlar için ölmek. õ *ǩaťu doxro3ku.* kedi geberdi.
- **oxtimu** *ark.*, **oxťimu, olva** *atn.* 1. gitmek. õ *noğaşa oxtimu minon:* çarşıya gitmek istiyorum. 2. Gidiş.
- **oxtu** *ark.*, **oşǩoru** *atn.* sütün bozularak yoğurt kıvamına gelmesi. mja doxtu: süt bozuldu.
- **oxťu**, **oxuǩu** *atn.*, **oxtu** *ark.* içine çekmek, içine büzülmek, büzüşmek. dida oxťu: yaşlı kadın içine çekti, kısaldı, büzüldü.
- **oxvalu 1.** küremek. õ *mturi xums:* kar kürüyor. õ *leťa xums:* toprağı kürüyor. 2. saçmak, dağıtmak. *para oxums:* parayı saçıyor. **3**. saçılmak, dağılmak. *İxven:* saçılıyor, dağılıyor.
- **oxuǩu**, **oxťu** *atn.*, **oxtu** *ark.* içine çekilmek, büzülmek. ini ayus oxu*ǩu:* üşüyünce büzüldü.
- **oxunʒeri**, **oxunʒineri** *atn.*, **oxureri** *ark.* **1**. büzülmüş, daralmış (torba, ip gibi).
- **oxunʒinu** *atn.*, **oxuru** *ark.* büzmek, daraltmak, ipini sıkmak. toǩi uxunʒinu: ipi daralttı, sıktı.
- **oxunʒu** *arş.* **1**. *mec.* işe şevkle gitmek. õ *xunʒuy do ulun:* isteyerek gidiyor. **2**. bir eylemi zar zor yapmak. **3**. *atn.* daralmak, sıkılmak, bir araya toplanmak. toǩi oxunʒun. ip daraldı, sıkıldı. oxunʒu do mulun: kendini daraltıp, toplanıp geliyor (avına saldıran kuşun dalışı gibi).
- **oxup̌inu** büzmek, sıkmak (dudak, kıç). uxup̌inams: büzüyor, sıkıyor.
- **oxup̌u 1**. büzülmek (dudak, kıç için). uxup̌un. büzülüyor, sıkılıyor. leşǩepe uxup̌inams: dudaklarını büzüyor. **2**. *mec.* korkmak, cesaret edememek. õ *mo var galen, gixup̌ui?* niye gidemiyorsun, sıktı mı*?*
- **oxorxolu 1**. birbirine dolanmak, birbirine karışmak, iç içe geçmek. *mťvalepe dixorxolu:* ipler birbirine dolandı. **2**. birbirine dolamak, birbirine karıştırmak. *toǩi doxorxolu:* ipi birbirine doladı.
- **oxurxulu** *atn.*, **oxurťinu** *vi.***, oxuzinu** *vi.,* **oxruťinu** horlamak. *nciris xurxulams:* uykuda horluyor.
- **Oxuzinu** vi. 3ad. Oxurxulu
- **Oxuri** *xp.,* **mçxuri** *arş.* Koyun (hayvan). *oxurik p̌eťelams:* koyun meliyor.
- **oxuru** *ark.*, **oxunʒinu** *atn.* büzmek, daraltmak (kese ve torba için).
- **oxuťolu** 1. ahşap bir kabın içini oymak, oyup içini çıkarmak. 2. Ahşap bir kabın içini kemirmek. *Mludik ğuni xuťolums:* sıncap kovanın içini kemiriyor.
- **oxuťoru** *atn.* **1**. kesmek (saç ve kıl için). *toma demixuťoru.* saçımı kesti. **2**. katı ve sert yiyecekleri ağızda ses çıkararak (xart-xurt) yemek. *şeçeri xuťorums:* şeker yiyor. 3. kumaş, kağıt vb.'nde delik açmak. meťaksi onaburete doxuťoru. ipeği makasla deldi.
- **oxuʒolu** çok küçük parçalar halinde kemirmek/ yemek (daha çok dişi olmayanlar için). *gyari xuʒolums:* ekmeği küçük parçalar halinde kemiriyor/yiyor.
- **oxvalu** öksürmek. õ *ǩaťa ç̌umanişe xvalums:* her sabah öksürüyor: *Axvalen:* istemi dışında öksürüyor.
- **oxvame 1**. mabet, tapınak, ibadet yeri. Lazların çok tanrılı dinsel dönemlerinde tapındıkları yerlere verdikleri isim. **2**. Lazların hıristiyan oldukları dönemlerde "kilise"nin karşılığı olarak kullandıkları sözcük. "oxvame" kalıntıları halen Lazona'nın bir çok yerinde bulunmaktadır. **3**. Cami.
- **oxvamu 1**. (birine/ birisi için) dua etmek. *Bere muşis p̌anda uxvamams:* çocuğuna herzaman dua ediyor. 2. (tanrıya) yakarmak, yakarışta bulunmak, dua etmek. *Ğormotis*

*ǩoʒoǩorun, ndğalepe oxvamute golu ťoçams:* tanrının eteğinden ayrılmıyor, günlerini (ona) yakararak/dua ederek geçiriyor. **3**. ibadet etmek. *İxvamams:* ibadet ediyor. 4. İbadet. *Oxvamupe muşi p̌o ťe var golu ťoçams:* ibadetlerini hiç aksatmıyor. 5. Dua. *Oxvamupe şǩimi si megi ťişare:* dualarımı sana adayacağım.

- **oxvantu** *ark.*, **oyacu** *atn.*, **orajnu** *arş.* **1**. Sarsmak, sallamak. õ *arabak domxvantu:* araba beni sarstı/salladı. **2**. sarsılmak. õ *ntxiri bonǩanam ťişa dobixvanti.* fındık dalını sallarken sarsıldım.
- **Oxvaťapu** kemirtmek, (fare vs. Tarafından) kemirileceği bilindiği halde önlem almamak. *Mtucis ağani porça doxva ťapu:* fareye yeni gömleği kemirtti.
- **oxvaťu** kemirmek. *mtugik porça doxva ťu:* fare gömleği kemirdi.
- **oxvenu** *ark.* **1**. nişanlanmak. *Biçi ar bozo şǩala dixvenu.* Erkek bir kızla nişanlandı. **2**. nişanlamak. biçi doxven*es:* Erkeği nişanladılar.
- **oxveʒeba** *ark.* yalvarış, yalvarma.
- **oxveʒu** *vi.* rendelemek (meyve, sebze). *nanas duʒvi do buleǩi doxveʒas:* anneye söyle de turpu rendelesin.
- **oxveʒu** *vi.*, **oxveʒebu** *ark.*, **obalaǩaru** *atn.* yalvarmak. *si gaxveʒer:* sana yalvarıyorum.
- **oxyari** *arş.*, **ceyoneri** *atn.*, **gemp̌oneri** *ark.* aşılanmış, aşılı. oxyari mşǩvela. aşılanmış fidan.
- **oxyaru** *arş.*, **ceyonu** *atn.*, **gemp̌onu** *ark.* aşılamak. mbuli doxy*aru:* kiraz aşıladı.
- **oii** ah sesi, acı duymadan dolayı çıkarılan inleme sesi. oii dobğ*uri:* ah öldüm.
- **oilu** *vi.*, **oǩilu** *ark.*, **oqvilu** *xp.*, **op̌ilu** *atn.* vurmak, vurup öldürmek. *ar ǩoçi doilu:* bir insan öldürdü.
- **oindrea** *atn.*, **eçopimu** *ark.* satın alma. *Puci oindreaşe noğaşe cex ťes:* inek almaya çarşıya indiler.
- **Oindroni** *atn.* 1. satın alınması gereken. *A pili ťa oindroni voret:* bir soba satın almamız gerekiyor. 2. Satın alınabilir (olan). **3**. Satın alabilir durumda. *Muti oindroni xali var miğun:* hiçbir şey satın alabilecek durumda değilim.
- **oindru** *atn.*, **oqindru** *xp.*, **eçopinu** *ark.* satın almak. *noğaşe dolokuna viindri.* çarşıdan giysi satın aldım. *na ginon giindrae.* sana istediğini satın alacağım.
- **ojginu** *atn.*, **ocginu** *ark.* **1**. yenmek, mağlup etmek. oǩontxinas ma si gojgini. güreşte ben seni yendim. **2**. yenilmek, mağlup olmak. oǩovantxit do vijgini. güreştik ve yenildim.
- **ojguru** *atn.*, **oxalu** *ark.* **1**. aşırıcı derecede yakmak, pişirmek. cari objg*uri:* ekmeği yaktım. **2**. aşırı derecede yanmak, pişmek. cari oijg*uru:* ekmek fazlaca yandı.
- **ojlip̌u** *ark.*, **ozlip̌u** *vi.*, **ozlap̌u** *atn.* **1**. ezmek, sıkıp ezmek, basıp ezmek, ezip suyunu çıkarmak. ǩuçxeten urženi jlip̌oms. ayaklarıyla üzümü eziyor. **2**. ezilmek.
- **oju**, **ojvalu** *atn.*, **oputxu** *ark.* uçmak. ǩinçi jun. kuş uçuyor.
- **ojulinu** *atn.*, **oputxinu** *ark.* uçurmak. ǩinçi ojulinams: kuşu uçuruyor.
- **ojvalu** *ark.* soluklaşmak, eskimeden dolayı soluklaşmak, rengini yitirmek. foťa domajva*lu:* peştemalım soluklaştı.
- **ojvaru** xi. rüzgârdan dolayı veya insan eliyle mısır vs. gibi bitkilerin yere yatması fiili.
- **ojvaťu** 1. Bitkilere sopa ile vurarak yere yatırmak, kırmak, koparmak, hırpalamak. 2. başaklı bitkilerin tanelerini dökmek/almak için tahta zemin üzerine vurulması ya da sopa ile vurarak başaklardaki tanelerin alınması fiili.
- **okadu** *vi.*, **dodginu** *atn.* **1**. vaad etmek. *maʒǩindi domikadu.* bana yüzük vaad etti. **2**. adamak. *ğormo ťis xoci dobukadi.* tanrıya bir öküz adadım.
- **okançu** *ark.* saçmalamak, gerekli gereksiz konuşmak. *mo ikançam!* saçmalama!
- **okan3aru** *atn.* ıkınmak. *dozgum ťaşa berek kan3arums:* çocuk kakasını yaparken ıkınıyor.

- **okartalu** *atn.* hoş davranmak, iyi davranmak, kafaya almaya çalışmak. *para momças ya do baba muşis ukartalams:* para versin diye babasına hoş davranıyor.
- **okçandu** *atn.*, **okçanu** *ark.*, **oxçanu** *xp.* beyazlamak, solmak. şǩaʒale dikçandu. etek beyazladı, soldu.
- **okçinaliǩi** *ark.*, **odidera** *atn.* Kadınların yaşlılık dönemi.
- **okçinu 1**. *ark.* yaşlanmak (kadınlar için). nandidi çkimi dido ikçinu: büyükannem çok yaşlandı. **2**. *atn.* saçı ağarmak. toma domakçinu: saçlarım ağardı.
- **okfinu** *ark.*, **oğaru** *abu.*, **oklimu** *atn.* ağaç altlarında bulunan diken, çalı gibi bitkileri kesmek, temizlemek. *danžepe kfinums:* dikenleri kesiyor.
- **okiminu** *xp.*, **oşvelu** *ark.*, **oşolu** *atn.* yoğurmak. *kovalişi kiminams:* ekmeklik hamur yoğuruyor. 3omi du3xuş gobis dokiminu: hamuru ıhlamurdan yapılma ekmek teknesinde yoğurdu.
- **oknu** *ark.* Bezmek, sıkılmak.
- **okorinu** soğutmak. *ťu3a ǯǩari okorinams:* sıcak suyu soğutuyor.
- **okomocera** *xp. atn.* evlilik (bayanlar için). *bozomotaşi okomocera ora komox ťu:* kızın evlilik zamanı yaklaştı. *biç̌işi oçilera.* erkeğin evliliği.
- **okomoconi** *atn.* evlenmesi gereken, evlenme durumunda olan, evlenme zamanı gelmiş olan (bayanlar için). *okomoconi bozomota.* evlenmesi gereken kız.
- **okomocu** *atn.*, **gamatxualu** *ark.* **1**. evlenmek (bayanlar için). *bozomota ikomocen.* kız evleniyor. **2**. evlendirmek (bayanlar için). *bozomota okomocaman*. kızı evlendiriyorlar. **3**. *xp.* evlenmek (kız ve erkek için).
- **okoru 1.** soğumak. *cari degikoru*, *oşǩomi!* yemeğin soğudu, ye! *guri demikoru:* yüreğim soğudu, kızgınlığım geçti. *Ğureri ma bžiris okoru kocoç̌u dor ťu:* ben ölüyü gördüğümde (bedeni) soğumaya başlamıştı. 2. Şok olmak, şoke olmak, şaşırmak. *P̌ap̌u sǩani doğuru miǯvesis dopkori:* deden öldü dediklerinde şok oldum. 3. Olayın etkisinin geçmesi/ etkisini kaybetmesi fiili. *Hus aşǩva hiǩu ǯana kogolax ťu, hiǩu na iyupe dokoru:* artık olayın üzerinden onca yıl geçti, olay etkisini kaybetti. 4. Kızgınlığın geçmesi fiili. *Muǩu ǯana golax ťu, xolo ti var pkori:* onca yıl geçmesine rağmen, kızgınlığım geçmedi. 5. Kokunun etkisini kaybetmesi. *P̌ap̌ulişi ťǩorini çkva var koru:* dedemin osuruk kokusu hala etkisini yitirmedi. 6. Ilımak, serinlemek.
- **okosale** süpürge. *okosalete oxorǩoda dokosu*. süpürge ile evin avlusunu süpürdü.
- **okosoni 1.** süpürülmesi gereken. *okosoni oxorǩodape:* süpürülmesi gereken avlu. 2. silinmesi gereken. *Okosoni stoli:* silinmesi gereken masa.
- **okosu 1**. süpürmek. *oxori kosums:* evi süpürüyor. **2**. silmek. sťoli kosums: masayı siliyor.
- **okotumale**, **kotumale** *ark.*, **moxvera** *atn.* tavuk kümesi. *okotumales kotumepe komolaxunes:* tavukları kümese kapattılar.
- **okoťu** *vi.*, **okotu** *atn.* **1**. katlamak. *porça muşi doko ťu do ezdu.* gömleğini katlayıp sakladı. **2**. katlanmak, bükülmek.
- **okro** altın. *okro s ťeri guri uğun:* altın gibi kalbi var.
- **okso** kumarda altmışaltı oyunu.
- **oktalu 1**. dönmek. *onu svas ikten.* olduğu yerde dönüyor. **2**. döndürmek, çevirmek. *timele timole oktams:* öteye beriye döndürüyor, çeviriyor. **3**. dolanmak. *noğapes ikten.* çarşılarda dolanıyor. **4**. yönetmek, yönlendirmek. *uşǩun s ťeri oktams:* bildiği gibi yönetiyor. oxori nanak oktams: evi anne yönetiyor. **5**. sürmek. *araba oktams:* araba sürüyor.
- **okti** yamaç. *zenis gegapineri oktis var gogalen i?* düz yere alışmış, yamaçta gezemiyor musun*?*
- **okturu** *ark.*, **omturu** *atn.*, **onkturu** *arş.* **1**. değişmek. ikturen. değişiyor. **2**. değiştirmek. kturums: değiştiriyor.

- **okukudu** *atn.* **1**. kabarcık çıkmak, şişik oluşmak. xepe domakuk*udu:* ellerimde kabarcıklar oluştu. **2**. tomurcuklanmak.
- **okumale** “kumi” (gumi) ekilen tarla/ yer (kumi sözcüğünden). 3ad. Kumi, gumi.
- **okurçolu**, **ogurcolu** **1**. sertçe sürtmek, ovmak. **2**. mısır koçanını avuç içi ya da sert bir cisimle ovarak tanelerini ayırmak. *Lazu ǩi kurçolums:* mısır koçanını sertçe ovarak tanelerini ayırıyor. **3**. ovulunca dağılmak (kuru yaprak vs.). *pavri ikurçolen:* yaprak ovulunca dağılıyor.
- **okurdinu** *ark.*, **oçvalu** *atn.* **1**. fırlatmak, savurmak. *kva okurdinams:* taş fırlatıyor. **2**. *vi.*, *mec.* bir şeyi yapmaya çok hevesli olmak, dünden razı olmak, can atmak.
- **?okur3olu** *atn.* kemirmek.
- **oǩaçu** *atn.*, **okaçu** *ark.* tutmak. *xami xes oǩaçams:* bıçağı elinde tutuyor. *mot moǩaçamt!* tutmayın beni!
- **oǩaǩalu** **1**. tanelemek, tanelerini çıkarmak. ntxiri iǩaǩalen. fındığın tanesi çıkarılabiliyor. txiri doǩaǩa*lu:* fındığı taneledi, tanesini çıkardı. **2**. tanelenmek, taneleri çıkacak durumda olmak. neži iǩaǩalen. ceviz taneleniyor, dış kabuğundan kurtuldu.
- **oǩaǩvaťu** *ark.* **1**. çoğunlukla romatizmadan dolayı insan uzuvlarının işlerliğinin azalması, görevlerinin bir bölümünü yerine getirememesi. dobiǩaǩvaťi. **2**. kaskatı kesilmek.
- **oǩalu** *vi.* **1**. soğan, mısır ve buğday gibi bitkilerin ‘ǩali’ denen başakları çıkarmaları. **2**. başak çıkarmaları bu bitkilerin körpeliklerini yitirmiş oldukları anlamına geldiğinden bu durum söz konusu bitkiler için ‘sertleşmek’ olarak kullanılır. *mdiǩa diǩalu:* buğday sertleşti. **3**. *arş.* katı ve çoğul nesneleri boşaltmak.
- **oǩamu** *atn.* **1**. su değirmenlerinde, mısır tanelerinin öğütücü taşa dökülme yoğunluğunu ayarlamak (ǩami meçamu). **2**. tasarlamak, planlamak, ölçüp biçmek. *mutxa ǩamums:* bir şey tasarlıyor, planlıyor. **3**. ayarlamak, ölçüsünü vermek.
- **oǩançu** *atn.*, **oǩlexu** *ark.* **1**. sağı solu karıştırmak, nerde ne var diye bakınmak. *ogyares iǩançen.* mutfağı ne bulurum diye karıştırıyor.
- **oǩlexu** *ark. 3ad.* oǩançu.
- **oǩanǩalu** *xp.*, **odardalu** *atn.* titremek (genel anlamda). ǩanǩalups. titriyor.
- **oǩanǩu** *ark.*, **oťanǩu xp.**, **oťaǩulu** *atn.* tıklamak, tıklatmak, takırdatmak. *neǩna ǩanǩums:* kapıyı tıklatıyor.
- **oťanǩu** xp. 3ad. Oǩanǩu.
- **oǩanu** *atn.*, **onǩanu** *ark.* **1**. kıpırdamak, hareket etmek, kımıldamak. mot inǩa! kıpırdama! **2**. sallanmak. *ixite arape inǩas:* rüzgârdan dolayı ağacın dallar sallanıyor. **3**. hareket ettirmek, oynatmak, kıpırdatmak. ğureri sva muşişe jur ndğa var oǩan*es:* ölüyü iki gün yerinden hareket ettirmediler, yerinden oynatmadılar. **4**. sallamak. *beres omʒeli uǩanams:* çocuğun beşiğini sallıyor.
- **oǩanʒu, oǩan3uru** *ark.*, **doloǩanu** *atn.* **1**. (salıncakta) sallamak. *berepe oǩanʒures boǩanʒuram:* çocukları salıncakta sallıyorum. **2**. (salıncakta) sallanmak. *bozope oǩanʒures iǩanʒenan:* kızlar salıncakta sallanıyor. *Ma biǩanʒu:* ben sallanıyorum.
- **oǩanʒure** *ark.*, **doloǩanure** *atn.* salıncak. oǩanʒue kocob*es:* salıncak astılar.
- **oǩap̌inapu** *atn.* koşturmak. *n3xenis oǩap̌inapams:* atı koşturuyor.
- **oǩap̌inu** **1**. *ark.* sıçratmak, fırlatmak. **2**. *atn.* koşmak. *ǩa ťa ç̌umanişe uǩap̌ams:* her sabah koşuyor. **3**. yere düşürmek, yere atmak. *otfaşe bere oǩap̌inu:* çatıdan çocuğu düşürdü.
- **oǩap̌u** *ark.* sıçramak. *uǩapams:* sıçrıyor, zıplıyor.
- **oǩap̌u** *atn.*, **oxoťǩva3u** *vi.* (<ar. tarık) koşmak. *mot uǩap̌am, doganç̌inasere:* koşma, yorulacaksın. 3ad. oťaiǩu.
- **oǩarbu** *vi. Xi.* derinin yüzüldükten hemen sonra tuzlanıp gerilerek kuruması için asılması fiili.

- **oǩarğalu**, **oǩarǩalu** *atn.* gıdaklamak (tavuklar için). *kormek ǩarğalams:* tavuk gıdaklıyor.
- **oǩau** *ark.*, **vorsi oyapu** *atn.* tedavi olmak, iyileşmek. *jur tuta an zabuni borťi, dobiǩai:* iki aydır hastaydım, tedavi oldum/iyileştim.
- **oǩaʒu** *vi.* Xi. metal kapların üzerinin/ yüzeyinin eskimeden dolayı kararması ve kullanılamaz duruma gelmesi.
- **oǩibinu** *ark.*, **mexvaťu** *atn.* ısırmak, dişlemek. *Xes aǩibinu:* elini ısırdı/ dişledi.
- **oǩidu** *ark.,* **oǩodu** *xp. atn.* inşa etmek. *oxori ǩidips:* ev inşa ediyor.
- **Oǩiinu, oǩriinu** *atn.* bağırtmak. dida hiǩu mot oǩiyinam! yaşlı kadını o kadar bağırtma!
- **oǩirǩitoni** *arş.* **doǩoru** . bağ, hayvanların bağlandığı bağ. *puci oǩirǩitoni.* inek bağı.
- **oǩirǩolu 1**. kıvırmak, bükmek, burmak. *ntxiri biǩa ǩirǩolums:* fındık sopasını buruyor. **2**. kıvrılmak, bükülmek, burulmak. *ǯiǯila iǩurǩolen.* yılan kıvrılıyor. *gzalepe iǩurǩolen.* yollar kıvrılıyor. 3ad. Ozgimoçu.
- **oǩitxu** *ark.*, **oziťu** *atn.*, **golayonu** *arş.* okumak. *kitabi iǩitxams:* kitap okuyor. *Si giǩitxams (vi):* sana/senin için okuyor.
- **oǩitxu**, **oçitxu** sormak. *Miǩitxi do giǯva.* sor, söyleyeyim. *ma mot miǩitxam!* bana sorma! *Si ǩiǩtxuman (vi.):* onlar sana soruyorlar.
- **oǩiu** *atn.*, **oǩriu** *ark.*, **oǩrialu** *xp.* **1**. ötmek. *mamulik ǩiams:* horoz ötüyor. **2**. *atn.* bağırmak. *nana şǩimik ǯalendo ǩiams:* annem aşağıdan bağırıyor. *dvaguran ya do ǩiams:* duysunlar diye bağırıyor. **3**. *atn.* sitem etmek, kızmak. *baba sǩanik giǩiasere*, *mot ikum!* baban kızacak, yapma!
- **oǩizale** *xp.*, **oǩuzale** *vi.*, **oǩozale** *arş.* kaşıklık, kaşık konan yer. ǩuzepe oǩizales na*şǩu:* kaşıkları kaşıklıkta bıraktı.
- **oǩlançxu** *atn.* **1**. ışık saçmak. *murun3xepe ǩlançxuman:* yıldızlar ışık saçıyor. **2**. şimşek çakmak. *diǩlançxams/divalams:* şimşek çakıyor. **3**. havanın güneşli olması, ışıması fiili. *andğa opşa mjoran*, *ǩlançxums:* bugün hava güneşli, güneş ışıyor/ parlıyor.
- **oǩlimu** *atn.*, **oǩnu**, **oǩnimu** *ark.* **1**. tutmak, tutunmak. xes maǩnu. elimi tuttu. **2**. bulaşmak, siyaret etmek. msora maǩnu. bana uyuz bulaştı. **3**. bulaştırmak, başkasına geçirmek. mazaṗu miǩlimu. bana nezle bulaştırdı.
- **oǩloxu** *atn.* anaç olduğu dönemde tavuğun (ǩlox) biçiminde ses çıkarması fiili (yansıma).
- **oǩobaru** esip savurmak (rüzgar). ixi koǩob*aru:* rüzgâr esip savuruyor.
- **oǩobazgeri** *mec.* inatlaşmış, karşılıklı inat içinde.
- **oǩobazgu** *atn.*, **oǩobažgu** *ark.* **1**. bir araya basmak, yanyana basmak. ǩuçxepe ǩoǩobazg*es:* ayaklarını yanyana bastılar. **2**. karşılıklı diretmek, inatlaşmak. cumalepek koǩobazg*es:* (erkek) kardeşler birbirlerine karşı diretiyorlar, inatlaşıyorlar.
- **oǩoberi** birbirine katılmış, bir araya dökülmüş (sıvı).
- **oǩoberi**, **oǩobumeri 1.** birbirine ekli, bitişik. oǩobumeri nčzrz vzr golomayonen. birbirine ekli (bitişik) yazıyı okuyamıyorum. **2**. iddia içinde, karşılıklı iddialı, takıntılı.
- **oǩobgaru** ağlaşmak. nana do bozomotak oǩibga*ran:* anne ile kız birlikte ağlıyorlar, ağlaşıyorlar.
- **oǩobğalu 1**. bir araya/yere dökmek, aynı yere dökmek. (katı, sayılabilir nesneler için). *ntxirepe ar svas oǩobğams:* fındıkları bir yere/ aynı yere döküyor, bir araya döküyor. **2**. bir araya/yere dökülmek (katı, sayılabilir nesneler için). **3**. Bir yere biriktirmek (katı, sayılabilir nesneler için). *huşa na oǩobği genčarerepe so ezdam?* şimdiye kadar biriktirdiğin paraları nerde saklıyorsun? **4**. Bir yere/araya birikmek (katı, sayılabilir nesneler için). *ncaşe na colu nežepe xerǩis koǩibğes:* ağaçtan düşen cevizler harkta biriktiler. *derdepe koǩomabğu:* dertlerim birikti. **5.** bir yere yığmak (katı, sayılabilir

nesneler için). *dişǩape haşo koǩovobğat:* odunları buraya yığalım. **6**. Bir yere/araya yığılmak (katı, sayılabilir nesneler için). **7**. bir yere/araya toplanmak. *berepe hak mot oǩibğes?* çocuklar niçin buraya toplandılar. **8**. bir yere/araya toplamak. *muti na vor ťit a oxoris koǩomobğes:* kim vardıysa hepimizi bir eve topladılar.

- **oǩobğeri 1**. bir araya/yere dökülmüş, aynı yere dökülmüş. (katı, sayılabilir nesneler için). **2**. Bir yere/araya birikmiş (katı, sayılabilir nesneler için). **3.** bir yere yığılmış (katı, sayılabilir nesneler için). **4**. bir yere/araya toplanmış.
- **oǩoborgeri** *atn.* fazlaca birikmiş, aşırı birikmeden dolayı (etrafı) tıkanmış.
- **oǩoborgu 1**. birbirine takılmak. kooǩovaborgit. birbirimize takıldık, çarptık. **2**. *atn.* her tarafı doldurmak, aşırı derecede birikmek. mturik koǩoborgu. kar her tarafı doldurdu. alimevişi avla nçaite koǩiborgu. Alım yerinin avlusu çayla doldu, aşırı derecede çay birikti.
- **oǩobalu 1**. birbirine bağlamak, iliştirmek. *toǩepe koǩovobit.* ipleri birbirine bağladık, iliştirdik. 2. *mec.* birbirine takılmak, iddiaya düşmek, takışmak. *baba do bere koǩibes:* baba ile oğul birbirine takıldılar, iddiaya düştüler.
- **oǩobalu** birbirine dökmek, katmak (sıvılar için). mja do mjalva ar svas koǩovobit. ayran ile sütü aynı yere döktük.
- **oǩobulozgeri** *atn.* birbirine girmiş.
- **oǩobulozgu** *atn.* birbirine girmek. berepe koǩibulozg*es:* çocuklar birbirine girdi.
- oǩoburdu *atn.* katılaşmadan dolayı birlikte büzüşmek, kaymak bağlamak, katılaşmak (sıvıların buruşması, yaranın kaynaması). mjalva koǩoburdu. sütün üstü katılaştı, büzüştü, üstüne kaymak bağladı.
- **oǩoburu** birbirine yamalamak. mbelape oǩoburu do ar porça diǰu. bezleri birbirine yamalayıp kendine bir gömlek dikti.
- **oǩocibu** *atn.*, oǩogubu *ark.* bir arada pişirmek.
- **oǩocinu 1**. birlikte yatmak, yanyana yatmak. biǰi do bozo koǩicin*es:* kız ile delikanlı birlikte yattılar. **2**. birlikte yatırmak, yanyana yatırmak. berepe koǩocin*es:* çocukları birlikte yatırdılar.
- **oǩocoxu** *ark.*, **oǩoyoxu** *atn.* **1**. birbirini çağırmak. *Artiǩatis oǩucoxams ťesşa domaguru:* birbirlerini çağırırlarken duydum. **2**. bir araya/bir yere çağırmak. *Berepe muşis koǩucoxu:* çocuklarını bir araya çağırdı.
- **oǩoçaneri** *ark.*, **oǩonçaneri** *atn.* yanyana bitmiş, birbirine yapışık bitmiş, yanyana bitmiş (meve). oǩonçaneri ťubepe. yapışık ikizler.
- **oǩoçxalu** bir arada yıkamak. noçxeşepe koǩoçxu: bulaşıları hep birlikte yıkadı.
- **oǩoçxap̌uleri** *atn.* karışmış, karışık, karmakarışık. *oǩoçxap̌uleri dulyape ma mo memisumt!* karışık işleri bana bulaştırmayın.
- **oǩoçxap̌ulu** *atn.* birbirine girmek, karışmak, karmakarışık olmak. dulyape koǩiçxap̌ulu: işler birbirine girdi, işler karıştı. **2**. karıştırmak, birbirine sokmak. dulyape koǩoçxap̌ulu: işleri birbirine karıştırdı.
- **oǩoçitu** *ark.*, **ǩoǩoçitu** *atn.* ortadan yarmak. cireǩi oǩoçitu: kütüğü ortadan yardı.
- **oǩoçundu** *arş.* kurumadan dolayı azalmak. *Minʒ̆i doxomu do koǩoçundu:* "minci" kuruyup azaldı.
- **oǩoç̌aç̌eri** sıkışık. *oǩoç̌aç̌eri pxet.* sıkışık bir halde oturuyoruz.
- **oǩoç̌aç̌u 1**. bir araya sıkışmak. koǩoviç̌aç̌it. sıkıştık. **2**. bir araya sıkıştırmak. iri ar svas koǩomoç̌aç̌*es:* hepimizi bir araya sıkıştırdılar.
- **oǩoç̌adu** *atn.*, **oǩoç̌ǩadu** *ark.* birbirine çakmak. pi3arepe koǩoç̌adu. tahtaları birbirine çaktı.
- **oǩoç̌alu** birbirine dikmek, parçaları birleştirmek. leşǩepe oǩogiç̌are. senin dudaklarını birbirine dikeceğim.

- **oǩoçamberi** *atn.*, **oǩoçaberi** *ark.* birbirine yapışık. oǩoçamberi xepe. birbirine yapışmış eller. oǩoçamberi ťubepe. yapışık ikizler.
- **oǩoçambu** *atn.*, **oǩoçabu** *ark.* **1**. birbirine yapışmak. xepe koǩomaçambu. ellerim birbirine yapıştı. **2**. birbirine yapıştırmak. karťalepe koǩovoçambi. kâğıtları birbirine yapıştırdım.
- **oǩoçapxu** *atn.* **1**. çarpışmak, birbirine çarpmak. arabape koǩvaçapx*es:* arabalar birbirine çarptı, arabalar çarpıştı. **2**. alkışlamak. xepe oǩoçapx*ams:* ellerini birbirine çarpıyor, alkışlıyor.
- **oǩoçeri** birbirine dikilmiş, dikilmiş. oǩoçeri leşǩi. birbirine dikilmiş dudak. oǩoçeri ponťuli. dikilmiş pantolon.
- **oǩoçiçolu 1**. iki şey arasında sıkıştırmak. **2**. iki şey arasında sıkışmak.
- **oǩoçimbru** *atn.* **1**. sıkışmak. **2**. sıkıştırmak.
- **oǩoçinaxu 1**. arada ezmek, sıkıştırmak. *oşǩendaşǩunis koǩopçinaxit.* aramızda ezdik. **2**. arada ezilmek. *oşǩendaşǩunis koǩiçinaxu:* aramızda ezildi.
- **oǩoçişnu** *atn.* bulmak, buluşturmak. *ar mutxape koǩopçişni.* hemen bir şey ler buldum, toparladım.
- **oǩoçǩadu** *ark.*, **oǩoçadu** *atn.* birbirine çakmak.
- **oǩoçǩidu** *ark.*, **ǩoǩoçirdu** *atn.* **1**. ortadan yırtmak. **2**. ortadan koparmak. ʒiʒila oǩoçǩidu. yılanı ortadan kopardı. ma si ǩoǩokçirdare. ben seni ikiye ayıracağım, seni ortadan yırtacağım.
- **oǩoçǩodu** *ark.*, **ǩoǩoçordu** *atn.* **1**. ortadan yırtılmak. *ixi baruis nca oǩoçǩodu.* rüzgâr esince ağaç ortadan çatladı, yarıldı. **2**. ortadan kopmak. *ʒiʒila oǩoçǩodu.* yılan ortadan koptu.
- **oǩoçǩoreri** *ark.*, ǩoǩoşǩoreri *atn.* ortadan biçilmiş.
- **oǩoçǩoru** *ark.*, **ǩoǩoşǩoru** *atn.* ortadan biçmek.
- **oǩoçopu 1**. bir arada yakalamak. juriti ar svas koǩoṗçopi. ikisini bir yerde yakaladım. **2**. iki yönden kıstırmak, yakalamak. juri ǩaleşe koǩoṗçopit. iki taraftan sıkıştırıp yakaladık.
- **oǩoçvalu 1**. bir arada yakmak. danžepe ar svas koǩoṗç*vi.* dikenleri bir yerde yaktım. **2**. bir arada yanmak. mtel oxorepe koǩiç*ves:* tüm evler birlikte yandı.
- **oǩoçveri** bir arada yakılmış.
- **oǩodagu** birçok şeyi bir arada kesmek.
- **oǩodažeri** *ark.*, **oǩombineri** *atn.* iliklenmiş.
- **oǩodažu** *ark.*, **oǩombinu** *atn.* iliklemek. *mpulepe koǩidažu.* düğmelerini ilikledi.
- **oǩodaʒeri** *atn.* kapanmış, birbirine kenetlenmiş. oǩodaʒeri ṗici. kapanmış, kenetlenmiş ağız.
- **oǩodaʒu** *atn.* **1**. birbirine kenetlenmek, kapanmak. **2**. *mec.* lal olmak, sesi soluğu kesilmek. ozițoni muti vabžiri, ṗici koǩomadaʒu: söyleyecek bir laf bulamadım ağzım kilitlendi.
- **oǩodgalu 1**. birbirine eklemek, yanyana koymak. oxorepe koǩodg*es:* evleri yanyana kurdular. ǩalatepe koǩodg*es:* sepetleri yanyana koydular. **2**. yanyana yerleştirmek.
- **oǩodgitinu** *ark.*, **oǩogutinu** *atn.* yanyana durdurmak. *sica do nusa koǩodgitines:* damat ile gelin yanyana durdurdular.
- **oǩodgitu** *ark.*, **oǩogutu** *atn.* yanyana durmak. biçi do bozo koǩodgitu: kız ile delikanlı yanyana durdular.
- **oǩodiʒinu** *atn.* birbirine gülmek, karşılıklı gülmek, gülüşmek. arti ǩarti žireis ar koǩodiʒes: birbirlerini görünce karşılıklı gülüştüler.
- **oǩodu** örtmek, kapamak, çevrelemek (inşa anlamında). ağne ar oxori do ǩodu. yeni bir ev inşa etti.

- **oǩodvalu 1**. yanyana koymak. *arguni do burç̌uli ar svas koǩodves:* balta ile aybaltayı yanyana koydular. **2**. biriktirmek. *genç̌areri oǩodums:* para biriktiriyor.
- **oǩodveri**, **oǩodvaleri 1**. yanyana konulmuş, bir araya konulmuş, yanyana yerleştirilmiş. **2**. biriktirilmiş.
- **oǩogalu** karşılaşmak, rastlaşmak. *noğa gzas oǩovagit.* çarşı yolunda karşılaştık.
- **oǩogurcolu** *atn.*, **oǩokurçolu** sertçe birbirini ovmak, birbirine sürtmek. mxucepe oǩogurcolaman. omuzlarını birbirlerine sürtüyorlar.
- **oǩoguteri** yanyana durmuş vaziyette. oǩoguteri resimi gamağmalap*es:* yanyana durarak resim çektirdiler.
- **oǩogutineri** *atn.*, **oǩodgitineri** *ark.* yanyana durdurulmuş halde.
- **oǩogutinu** *atn.*, **oǩodgitinu** *ark.* yanyana durmak. xuti şuri koǩogut*es:* beş kişi yanyana durdular.
- **oǩogzalu** *ark.* yanyana yürümek. hentepe oǩigzalaman. onlar yanyana yürüyorlar.
- **oǩogzu** yanyana yakmak. ar oxoris jur daçxuri oǩogzaman. bir evde iki ateşi yanyana yakıyorlar.
- **oǩoğareri** *ark.*, ǩoǩoğareri *atn.* **1**. ortasından çizilmiş, ortasında çizik olan. **2**. *mec.* dişilik organı.
- **oǩoğaru** *ark.*, **ǩoǩoğaru** *atn.* ortasından çizmek.
- oǩoğaşǩu *atn.* karalamak. koǩoğa*şǩu:* karaladı.
- **oǩoğmaleri** *atn.*, **oǩoğameri** *ark.* biriktirilmiş, bir araya toplanmış. Lazuťi oǩoğmal*eri:* bir araya toplanmış, biriktirilmiş mısır.
- **Oǩoğmalu** atn., vi., **oǩomalu** ark. biriktirmek, bir araya toplamak, bir araya getirmek. *livadis Lazuťepe ar svas koǩiğes:* tarlada mısırları bir araya topladılar. *xavinobape muşi oǩovuğam ar govobğare:* kötülüklerini biriktiriyorum ona bir fırça çekeceğim.
- **oǩoğramu** *atn.* 1. kenetlemek, birbirine geçirmek. otantik Laz evlerinde tahtalar, çivi kullanmaksızın erkek ve dişi kenarlarından birbirine geçirilir/kenetlenirdi. Aynı işlem tahtaların kenarlarından enlemesine açılan deliklere sokulan odun çubuklarla da yapılmaktaydı. Bu işlem *oǩoğramu* fiili ile ifade edilir. 2. Kenetlenmek. *P̌ici muşi koǩiğramu:* ağzı kenetlendi. 3. Kapamak, kenetlemek (genel). õ *Anderi pucik andğa p̌ici var oǩoğramu:* "ander" inek bugün ağzını kapamadı.
- **oǩoğura** topluca ölüm, bir arada ölüm, tümden ölüm. õ *hinişi ğura var, oǩoğura on/ren:* onlarınki ölüm değil, tümden ölüm.
- **oǩoğureri** hep birlikte ölmüş.
- **oǩoğuru 1**. Bir arada ölmek, hep birlikte topluca ölmek. *ceşǩvala moxťu do a oxori ǩoçi koǩoğuru:* heyelan nedeniyle bir evin bütün insanları bir arada öldü. **2**. bir arada öldürmek. *sum şuri aroğorda koǩoğurines:* üç kişiyi birlikte öldürdüler.
- **Oǩoxalaleri, oǩohalaleri** karşılıklı helalleşilmiş. *oǩoxalaleri ğures:* helalleşmiş olarak öldüler.
- **oǩoxalalu** helalleşmek, karşılıklı helal etmek. p̌i ğuresşe koǩixalal*es:* ölmeden önce helalleştiler.
- **oǩoxap̌areri** *atn.*, **oǩop̌aramiteri** *ark.*, **oǩosinaperi** *arş.* karşılıklı konuşulmuş. *ǯoxles oǩoxap̌areri voret.* önceden konuşmuşuz.
- **oǩoxap̌aru** *atn.*, **oǩop̌aramitu** *ark.*, **oǩosinapu** *arş.* karşılıklı konuşmak, görüş alış verişinde bulunmak. *limcis moxťi, p̌aterepe ar koǩovixap̌arat!* akşam gel, yapacaklarımızı bir konuşalım.
- **oǩoxažiru** sağdan soldan toparlayıp hazırlamak.
- **oǩoxedineri** bir araya oturmuş, birlikte oturmuş. biç̌i do bozo oǩoxedineri bžiri. kız ile delikanlı birlikte oturmuş vaziyette gördüm.
- **oǩoxedu**, **oǩoxedinu** yanyana oturmak, birlikte oturmak. nana do bere koǩoxed*es:* anne ile çocuk yanyana oturdular.

- **ok̆oxelera** *atn.* öpüşme.
- **ok̆oxeleri** *atn.*, **ok̆oxveleri** *ark.* öpüşmüş. ok̆oxeleri kodosk̆ud*es:* öpüşüyor halde kaldılar.
- **ok̆oxelu** *atn.*, **ok̆oxvelu** *ark.* birbirini öpmek, öpüşmek. k̆at̆u do coğori ok̆ixeler*an:* kedi ile köpek öpüşüyorlar.
- **ok̆oxosk̆inu** *atn.*, **ok̆oxro3kinu** *ark.* bir arada gebertmek. xu mtugi ar svas kok̆ovoxosk̆ini. beş fareyi bir arada geberttim.
- **ok̆oxosk̆u**, **ok̆oxro3ku** *ark.* bir arada gebermek. xu mtugi a svas kok̆oxos*k̆u:* beş fare bir arada geberdi.
- **ok̆oxtimu** *ark.*, **ok̆olva** *atn.* **1**. bir araya gelmek, yanyana gelmek. nak ok̆of̆t̆atere*?* nerde bir araya geleceğiz*?* **2**. *mec.* birbirine girmek, kavgaya tutuşmak. arti k̆arti žires k̆ala kok̆oxt̆*es:* birbirlerini görür görmez kavgaya tutuştular.
- **ok̆oxuk̆u** *atn.*, **ok̆oxtalu** *ark.* 1. çekmek, kısalmak. *t̆u3a ʒarite naxves do ʒendeç̆i kok̆oxuk̆u:* sıcak su ile yıkadıklarından çorap çekti. 2. yaşlılıktan dolayı bedenin küçülmesi, kısalması. *Badi iyus kok̆oxuk̆u:* yaşlanınca boyu kısaldı, bedeni küçüldü.
- **ok̆oxunu** yanyana oturtmak, birlikte oturtmak. *biç̆i do bozomota kok̆oxunu.* kız ile erkeği yanyana oturttu
- **ok̆oxurxoleri** *atn***., ok̆oşişoleri** *vi***.** birbirine dolanmış, karışmış, karmakarışık, içinden çıkılmaz halde. *ok̆oxurxoleri dulya.* karmakarışık iş.
- **ok̆oxurxolu 1**. birbirine dolanmak, karışmak. **2**. birbirine dolamak, karışmak.
- **ok̆oxvalu** karşılıklı öksürmek.
- **ok̆oxvalu** *ark.*, **k̆ok̆oxvalu** *atn.* **1**. Yıkmak, bozmak. Oxori ok̆oxu: evi yıktı. **2**. Yıkılmak, bozulmak. Oxori ok̆ixu: ev yıkıldı. *radio ok̆ixu:* radyo bozuldu. **3**. (para) bozmak. *Para ok̆uxu:* ona para bozdu. **4**. (para) bozdurmak. *Himuk para okoxu:* o parasını bozdurdu.
- **ok̆oxvat̆u** *ark.*, k̆ok̆oxvat̆u *atn.* kemirip ortadan ayırmak.
- **ok̆oxveri** *ark.*, **k̆ok̆oxveri** *atn.* **1**. yıkılmış. **2**. bozulmuş, bozuk.
- **ok̆oilera** *atn.* kavga, döğüş, vuruşma. *cumalepek xolo ok̆oilera kocoç̆es:* kardeşler yine kavgaya başladı.
- **ok̆oileri** *atn.*, **ok̆ok̆ideri** *ark.* kavgalı. *sica muşi şk̆ala ok̆oileri na on şeni var ixap̆as:* enişt̆esi ile kavgalı olduğu için (onunla) konuşmuyor.
- **ok̆oilu** *atn.*,**ok̆op̆ilu** *arş.* **ok̆oqvilu** *xp.* **1**. vuruşmak. *k̆oçepe kok̆iiles:* adamlar vuruştular (silahla). **2**. *atn.* kavga etmek. *miti şk̆ala mot ok̆iile!* kimse ile kavga etme.
- **ok̆oinu** *atn.* azaltmak, eksiltmek. ʒari opşa cextu ar m3ik̆a uk̆oini: su çok aktı biraz azalt. pucik mjalva uk̆orinu: inek sütü azalttı.
- **ok̆ojguru** *atn.* **1**. bir arada yakmak, hepsini yakmak. nçalape ok̆obğu do kok̆ojguru: mısır samanlarını bir araya yığıp yaktı. **2**. bir arada yanmak. ar axiri doloxe hik̆u şoroni kok̆ijguru: bir ahırın içinde o kadar koyun birlikte yandı.
- **ok̆ojvaru** *atn.* havanın bozması, rüzgârlı havanın çıkması durumu.
- **ok̆okosu 1**. tümünü birden süpürmek, hepsini süpürmek. **2**. süpürerek bir araya toplamak
- **ok̆okot̆u** *ark.*, **ok̆okotu** *atn.* birbirine katlamak, iç içe katlamak.
- **ok̆ok̆açinu** *atn.* bir araya sıkıştırmak, iki yönden sıkıştırmak, kıskaca almak. *him melendo ma molendo ğeci ok̆ovok̆açinit:* o öteden ben beriden domuzu araya sıkıştırdık, iki yönden sıkıştırdık.
- **ok̆ok̆axu** *atn.* kolaçan etmek, ne var ne yok diye bakmak.
- **ok̆ok̆anu** *atn.*, **oxonk̆anu** *ark.* **1**. hareket etmek, kıpırdamak. ore svaşe mo ok̆ink̆a: olduğun yerden hareket etme, yerinden kıpırdama. **2**. hareket ettirmek, yerinden oynatmak, kıpırdatmak. mo ok̆omok̆anamt: beni yerimden oynatmayın. k̆ibri kok̆omak̆anu: dişim yerinden oynadı.

- **oǩoǩateri** (<*tur.* katmak) biribirine katılmış.
- **oǩoǩatu** (<*tur.* katmak) **1**. birleşmek, bir araya gelmek. xalǩi koǩiǩatu: halk birleşti. **2**. birleştirmek, bir araya getirmek. berepe koǩoǩati do ibiran: çocukları birbirine kat da oynasınlar.
- **oǩoǩidu** *ark.* kavga etmek, takışmak.
- **oǩoǩirǩoleri** iç içe geçip kıvrılmış.
- **oǩoǩirǩolu** **1**. içi içe kıvrılmak, kendi içine kıvrılmak. *ǯiǯila koǩiǩirǩolu:* yılan (kendi içine) kıvrıldı. **2**. iç içe kıvırmak.
- **oǩoǩlenťeri** *arş.* **1**. sarmaş dolaş. **2**. karmakarışık.
- **oǩoǩlenťu** *arş.* **1**. karmakarışık olmak. **2**. sarmaş dolaş olmak.
- **oǩoǩlimu** *atn.*, **oǩoǩnimu** *ark.* **1**. el ele tutuşmak. oxoronu şeni koǩovaǩnit: horon oynamak için elele tutuştuk. **2**. *mec.* iddiaya tutuşmak.
- **oǩoǩoreri** birbirine bağlı (bir araçla). toǩite oǩoǩoreri voret: iple birbirimize bağlıyız.
- **oǩoǩore3xu** **1**. tümünü bir arada saymak. **2**. bir arada ağlaşmak, ağıt yakmak.
- **oǩoǩoroberi** bir araya toplanmış, sağdan soldan toplama. *oǩoǩoroberi ǩoçepete mutu var iyen:* toplama adamlarla bir şey olmaz.
- **oǩoǩorobu** **1**. bir araya toplamak, sağdan soldan toplamak. *ncenepe livadis koǩoǩorobu:* buzağıları tarlada bir araya topladı. **2**. bir araya toplanmak. *p̌arasǩe ndğas cames koǩiǩorobes:* cuma günü camide toplandılar.
- **oǩoǩoru** **1**. birbirine bağlamak, birbirine düğümlemek. *toyǩepe koǩonǩores:* ipleri birbirine bağladılar. **2**. birbirine düğümlenmek, bağlanmak. toyǩepe koǩinǩores: ipler birbirine düğümlendi. **3**. *mec.* birbirine sarılmak, bağlanmak. dalepe koǩinǩores: (kız) kardeşler birbirine sarıldılar, birbirine bağlandılar.
- **oǩoǩvatu** *ark.*, **ǩoǩoǩvatu** *atn.* ortadan kesmek.
- **oǩok3alu** *atn.*, **oǩox3alu** *xp.* bir arada çürümek. ǩastanepe koǩok3es: kabaklar bir arada çürüdü.
- **oǩok3inu** *atn.*, **oǩox3inu** *xp.* bir arada çürütmek. mç̌ima tudenǩale naşǩu do tipepe koǩok3inu: yağmur altında bırakıp çayırları çürüttü.
- oǩolaťu **1**. ezmek, yamulmak (metal veya plastik bir madde için). **2**. ezilmek, yamultmak (metal veya plastik bir madde için).
- **oǩoleri** *ark.*, **ǩoǩoveleri** *atn.* ortadan yarılmış, ayrılmış.
- **oǩoltalu**, **oǩortalu** *ark.* bölüşmek, ortadan bölmek, paylaşmak. da do cumak ar noťexi koǩiltes: kardeşler (erkek ve kız) bir ekmek parçasını bölüştüler.
- **oǩolva** *ark.*, **ǩoǩovelu** *atn.* ortadan ayrılmak, yarılmak. *kva oşǩendaşe oǩolu:* taş ortadan yarıldı.
- **oǩolva** *atn.*, **oǩoxtimu** *ark.* **1**. bir araya gelmek, birleşmek. *ǩa ťa p̌arasǩes oǩovulut:* her cuma bir araya geliyoruz. **2**. birikmek. *ǯǩari ar svas oǩulun:* su bir yere birikiyor, toplanıyor. **3**. *mec.* birbirine girmek, kavgaya tutuşmak. *opuťarepe koǩoxťes:* köylüler birbirine girdi, kavgaya tutuştu.
- **oǩomandu** *atn.*, **gonç̌elu** *ark.* özlemek. *ar si maǩomandu ar ti dobadona şǩimi:* bir seni özledim bir de memleketimi. *nana şǩimi ti opşa maǩomandu:* annemi de çok özledim.
- **oǩombineri** *atn.* **1**. birleşmiş, kapanmış. mturite orubape oǩombineri kon/ koren: kardan dolayı derelerin her iki yanı birleşmiş. **2**. iliklenmiş. oǩombineri paltu: iliklenmiş palto.
- **oǩombinu** *atn.*, **oǩodažu** *ark.* **1**. iliklemek, bir araya getirmek. mpulepe koǩimbinu: düğmeleri iliştirdi, ilikledi. **2**. Atn. İki ucun ya da noktanın birleşmesi. *didi mtu do orubape koǩimbinu:* çok kar yağınca dereler birleşti, derelerin üstü kapandı.
- **oǩomç̌ǩeşu** *ark.*, **oǩomç̌eşu** *atn.* **1**. bir araya gelmek. *badepe noğas koǩimç̌ǩeşes:* yaşlı adamlar çarşıda bir araya geldiler. **2**. buluşmak. *bozomota do biç̌i koǩimç̌ǩeşes:* kız ile

erkek buluştular. **3**. buluşturmak. *badi do dida koǩomçǩeşes:* yaşlı erkek ve kadını buluşturdular. **4**. birbirine eş olmak, arkadaş olmak, birbirine eşlik etmek. **5**. birbirine eş etmek. berepe koǩovomçeşi do mevaşǩ*vi:* çocukları birbirlerine eş yapıp bıraktım. **6**. bir araya getirmek, denkleştirmek. muya p̌inati hiǩu para var oǩomamçeşu: ne yaptıysam da o kadar parayı bir araya getiremedim/ denkleştiremedim. **7**. idare etmek. oxori ǩoçi oǩomçeşute komeboğuri arçǩva: ev halkını idare etmekten öldüm artık. 8. bir araya gelip kaynaşmak, samimileşmek.

- **oǩomgvapu** *atn.*, **oǩongapu** *ark.* benzeşmek, birbirine benzemek. da do cuma opşa oǩumguran: kız ve erkek kardeşler birbirlerine çok benziyorlar.
- **oǩomxvalu** *atn.* birbirine sarılarak yatmak, birbirlerinin koynuna girmek. *nana do bere oǩvamxves do dicines:* anne ile çocuk birbirlerine sarılıp yattılar.
- **oǩomp̌oneri 1**. birbirine yaslanmış, dayanmış. ncalepe oǩomp̌oneri naşǩves: ağaçları birbirine yaslanmış bıraktılar. **2**. Mec. birbirine düşmüş, bozuşmuş.
- **oǩomp̌onu 1**. birbirine yaslamak, dayamak. *ncalepe koǩomp̌ones:* ağaçları birbirine yasladılar, dayadılar. **2**. birbirine yaslanmak, dayanmak. *oǩimp̌ones do kelicines:* birbirine yaslanıp bir kenarda yattılar. **3**. *mec.* birbirine düşmek, bozuşmak. *hiǩu vorsi na orťes koǩinp̌ones:* o kadar iyi olmalarına rağmen birbirlerine düştüler, bozuştular. **4**. *mec.* birbirine düşürmek.
- **oǩomşaru** *atn.* iki yönden itmek, sıkıştırmak. *si melendo ma molendo oǩovomşarat:* sen öteden ben beriden itelim, sıkıştıralım.
- **oǩomʒuperi** *atn.*, **oǩomʒǩuperi** *ark.* **1**. yeni kararmış hava, karanlık. *ťaroni oǩomʒuperi orťu, heşeni soti var males:* hava kararmış durumdaydı, bu yüzden bir yere gidemedik. **2**. Havanın yağmur öncesi kararması durumu.
- **oǩomʒupu** *atn.*, **oǩomʒǩupu** *ark.* **1**. kararmak (hava). *koǩomʒupu oxorişe vigzalat:* hava karardı eve gidelim. **2**. havanın bozması. *ťaroni koǩomʒǩupu*, *mç̌imasen:* hava karardı, yağmur yağacak.
- **oǩom3xvalu** 1. birbirine eklemek. *toǩepe koǩum3xu:* ipleri birbirine ekledi. 2. birbirine eklenmek.
- **oǩom3xveri** birbirine eklenmiş/ ekli. *oǩom3xveri tokite yuki koconǩoru:* birbirine eklenmiş ip ile yükü kurdu.
- **oǩonağureri** *ark.*, **guri mentxeri** *atn.* baygın, bayılmış. *oǩonağureri ncanťuşa bž̌irit:* baygın yatarken gördük.
- **oǩonağuru** *ark.*, **guri mentxalu** *atn.* bayılmak. *noğa oşǩendas koǩobnağuri:* çarşı ortasında bayıldım.
- **oǩonaxu** bir arada yıkamak. *muti na orťu şeepe koǩobğu do koǩonaxu:* var olan tüm gisileri bir araya toplayıp yıkadı.
- **oǩoncaxu** birbirine vurarak ezmek.
- **oǩonciru** 1. birlikte yatmak/uyumak, bir arada yatmak/uyumak. *Ğomamci oroperi çkimi ǩala koǩobincirit:* dün gece sevgilimle birlikte uyuduk. 2. birlikte yatırmak/uyutmak, bir arada yatırmak/uyutmak.
- **oǩonçaxeri** *atn.* **1**. iki şey arasında sıkışmış. **2**. birlikte çalkalanmış, bir arada çalkalanmış.
- **Oǩonçaxu** 1. İki şey arasında sıkıştırmak. 2. İki şey arasında sıkışmak. 3. Birbirine çırpmak, çarpmak. *Makvalepe koǩonçaxu:* yumurtaları birbirine çırptı.
- **oǩonçaǩeri** iki şey arasında sıkışmış; sıkıştırılmış.
- **oǩonçaǩu 1**. iki şey arasında sıkışmak. *Ncalepe oşǩendas koǩovinçaǩit:* ağaçların arasında sıkıştırk. **2**. iki şey arasında sıkıştırmak. Şǩuni ǩalatepe şǩala himuşi ti koǩovonçaǩit: bizim sepetlerle birlikte onunkini de sıkıştırdık.
- **oǩonçaneri** *atn.*, **oǩoçaneri** *ark.* yanyana bitmiş, birlikte bitmiş/ oluşmuş (meyve). *Luği mşǩvelape oǩonçaneri rťu:* incir fidanları yanyana bitmişlerdi.

- **oǩonçanu** *atn.*, **oǩoçanu** *ark.* yanyana bitmek, bir arada bitmek, bir arada oluşmak. *Luği mşǨvelape koǩinçanes:* incir fidanları yanyana bittiler/oluştular.
- **oǩonçxiǩu** *atn.*, **oǩoçxiǩu** *ark.* eşmek, eşelemek, karıştırmak. *kotumepek le ťa oǩoçxiǩuman:* tavuklar toprağı eşeliyorlar.
- **oǩonçxunu** *atn.* **1**. ısıtmak. *mjorak nçaepe koǩonçxunu:* güneş (toplanmış yeşil çay) çayı ısıttı. **2**. *mec.* ortamı gerginleştirmek, ısıtmak. *a çoyi ǩoçi koǩonçxunu:* bir köy dolusu insanı birbirine düşürdü, aralarındaki ilişkiyi gerginleştirdi, ısıttı.
- **oǩonçxvalu** *atn.* ısınmak. *nçai koǩonçxu:* (toplanmış yeşil) çay ısındı.
- **oǩonçxvalu** *atn.*, **gelaǩvançxu** *ark.* sulu yemeklerin içine ekmek parçaları katmak, ekmeği parçalayıp yemeğin içine doğramak. *nana şǩimik mjalva koǩominçxu:* annem sütün içine ekmeği parçalayıp koydu.
- **oǩonçxvaru 1**. bir arada parçalamak, bir araya getirip tanelemek, çok küçük tanelere ayırmak. **2**. etrafı dağıtmak, darmadağın etmek. *oxorişe amaxťu do muya na ž̆iru koǩonçxvaru:* eve girip ne bulduysa darmadağın etti.
- **oǩonçxveri**, **oǩonçxvaleri** *atn.*, **gelaǩvançxeri** *ark.* ayran, yoğurt ve herhangi bir sulu yemeğin içine ekmek doğranmış. *mja oǩoçxveri:* içine ekmek kıyılmış ayran. *meyaperis Lazuťi cari oǩonçxveri imxos:* yoğurt içine mısır ekmeği doğranmış, onu yiyor.
- **oǩonç̆alu 1**. birbirine yaklaşmak. *m3iǩa m3iǩa kooǩvanç̆enan:* azar azar biribirlerine yaklaşıyorlar. *dudepe koǩonç̆es:* başlarını birbirine yaklaştırdılar. **2**. birbirine yaklaştırmak. **3**. *atn.* biribirine sataşmak, kavgaya başlamak. *xeťes svas koǩonç̆es:* oturdukları yerde birbirlerine sataştılar, kavgaya başladılar.
- **oǩonç̆inu 1**. *atn.* yettirmek, idare etmek. *geç̆areri va oǩomanç̆inenan:* para yettiremiyoruz, idare edemiyoruz. **2**. *ark.* biriktirmek. *genç̆areri oǩonç̆inams:* para biriktiriyor.
- **oǩonç̆uşu** birbirine yetişmek, birbirine doğru uzanmak. *toǩepe var oǩonç̆uşun:* ipler biribirine yetişmiyor.
- **oǩondğulinu** *ark.* iki şeyi bir arada eritmek. *nukla do alima ar ťağanis koǩondğulinu:* bal mumu ile içyağını aynı tavada eritti.
- **oǩonǯǩinu** ark., **oǩonǯinu** *atn.* 1. Seyreltmek. *Mevaperi do ǯǩari koǩonǯǩinu:* yoğurdu suyla karıştırıp seyreltti. 2. Atn. İki şeyi birarada eritmek.
- **oǩondğvaru** birbirine karıştırmak, birbirine katıp karıştırmak (sıvı türü şeyler için). *iri ar svas koǩobği do koǩondğvari:* hepsini bir araya toplayıp karıştır.
- **oǩondriǩeri** iki büklüm, bükülmüş, eğrilmiş. *ham oxoris a oǩondriǩeri dida sǩudun:* bu evde iki büklüm bir kadın yaşıyor.
- **oǩondriǩu** her iki uçtan eğmek, bükmek. *Nçxili koǩondriǩu:* şişi iki uçtan tutup eğdi.
- **oǩondruǩu** 1. her iki uçtan eğilmek, bükülmek. 2. iki büklüm olmak. *nana şǩimi dida iyus koǩondruǩu:* annem yaşlanınca iki büklüm oldu.
- **oǩondu** *atn.* ağlarken nefesi içeri kaçmak, ağlarken nefes alamamak (daha çok çocuklar için kullanılır). *bere oǩondu*, *dop̌ap̌siyi:* çocuğun (ağlarken) nefesi içeri kaçtı, nefes alamıyor, onu sakinleştir.
- **oǩonglisu**, **oǩonzgipu** *atn.*, **oǩonžgipu** *ark.* fazlalıktan dolayı sıkışmak, yer kalmamak, tıkabasa dolmak. *oxorǩodape mturite koǩinglisu:* evin etrafı kardan dolayı tıkabasa doldu. *hiǩu ǩoçi ar svas koǩinglises:* o kadar insan bir yere sıkıştı, bir yere tıkanıp kaldılar.
- **oǩonkuneri** *ark.*, **oǩokuneri** *ark.* **1**. üst üste giyinmiş, kalın giyinmiş. *inuva komoxťui oǩonkuneri govulur:* kış geldimi üst üste giyinerek geziyor. 2. Üst üste giyinerek.
- **oǩonkunu** *atn.*, **oǩokunu** *ark.* üst üste giyinmek, kalın giyinmek. *vorsi oǩinkunu*, *gale opşa ini yen:* iyice üst üste giyin, iyice kalın giyin, dışarısı çok soğuk.

- **oǩonǩolu** her tarafı kilitlemek. *iri ǩale koǩonǩolu do oxorişe kogamaxťu:* her tarafı kilitleyip evden ayrıldı.
- **oǩonǩsu** *atn.*, **oťriǩu** *ark.* tepinmek, debelenmek, ayak atmak, bacak çıkarmak. *pucik iǩonǩsams:* inek tepiniyor. *puci sťeri mo ikonksam!* inek gibi tepinme!
- **oǩonoǩveti** *ark.* Aynı tarzda giyim, benzer giyim. *oǩonoǩveti kodolikunes:* benzer şeyleri giyindiler.
- **oǩontxalu 1**. birbirine vurmak. *xoci sťeri dudepe oǩontxaman:* öküz gibi kafalarını birbirine vuruyorlar. **2**. *atn.* güreşmek. *berepe oǩvantxenan:* çocuklar güreşiyorlar.
- **oǩontxinu 1**. birbirine çarpmak. 2. birbiriyle çarpıştırmak. *boçepe oǩontxinaman:* koçları birbirleriyle vuruşturuyorlar, çarpıştırıyorlar. **3**. güreştirmek. *boçepe oǩontxinaman:* koçları güreştiriyorlar.
- **oǩontxozu** *ark.*, **ǩoǩontxozu** *atn.* iki ayrı örgü yapmak. *toma oǩintxozams:* saçını ikiye ayırıp örüyor.
- **oǩontxozu** *atn.* tek bir örgü haline getirmek.
- **oǩonťalaponi 1**. birleştirici, bir araya getirici, karıştırıcı. **2**. ipi eğirerek birleştiren bir araç.
- **oǩonťaleri 1**. birleşik, birleşmiş. **2**. karışık, karışmış. *ham naǩu msǩvan, kçe do uça oǩonťaleri:* bu ne kadar güzel, beyaz ve siyah karışık.
- **oǩonťalu 1**. birleşmek, bir araya gelmek. *ǩoçepe koǩinťales do ndağişe keşǩaxťes:* adamlar birleşip dağa çıktılar. **2**. birleştirmek, bir araya getirmek. *layǯi do ǩaťu koǩovonťali:* köpek ile kediyi bir araya getirdim, birleştirdim. **3**. karışmak. *uça do kçe koǩintalu:* siyah ile beyaz birbirine karıştı. **4**. birbirine karıştırmak, ayırt edememek. *ham minorťu, koǩomanťalu:* bu kimdi, karıştırdım (biriyle). *muya viťuťi, koǩomanťalu:* ne diyordum, karıştırdım.
- **oǩonťalure** *atn.* kavşak, birleşme yeri. *gzalepeşi oǩonťalures miyondri:* yolların birleştiği yerde beni bekle.
- **oǩonťoreri** *atn.* 1. birbirine yaklaşmış, yaklaştırılmış. *A m3iǩa oǩonťoreri dopxedat:* biraz birbirimize yaklaşmış halde oturalım. 2. Birbirine yaklaşarak.
- **oǩonťoru** *atn.* **1**. birbirine yaklaşmak, sıkışmak. *ar m3iǩa oǩinťorit do ma ti domaxunas:* biraz (sıkışın) birbirinize yaklaşın da bende oturabileyim. **2**. birbirine yaklaştırmak.
- **oǩonťro3eri** *ark.*, **ǩoǩoşǩveri** *atn.* ortadan yarılmış (toprak).
- **oǩonu** *ark.* **1**. otları temizlemek, yolmak. onťules tipepe doǩonu: bahçede otları yoldu.
- **oǩonu** *atn.*, me3adu *ark.* **2**. tatmak, tadına bakmak. mcumu iǩonams: tuzlu mu diye yemeği tadıyor.
- **oǩonzgilu** *atn.* birbirini gagalamak. mumulepek oǩonzgilaman: horozlar birbirini gagalıyor.
- **oǩonzgipu**, **oǩonglisu** *atn.*, **oǩonžgipu** *ark.* fazlalıktan dolayı sıkışmak. ar oxoris koǩobizgipit: bir evde sıkıştık.
- **oǩonžǧonu** *ark.*, **ǩoǩoǩatu** *atn.* ayırmak, pay etmek. *leťape oǩonžǧones:* toprakları pay ettiler.
- **oǩon3alu** *ark.*, **oǩozemcu** *atn.* eşleştirmek, bir birine eş yapmak; uydurmak, birbirine uydurmak. *modvala koǩon3alu:* bir çift ayakkabıyı bir araya getirdi, bir birine uyarladı.
- **oǩon3alu** *atn.* bir arada, toplu olarak doğramak, kesmek. *danžepe koǩon3alu:* dikenleri toptan kesip doğradı.
- **oǩon3oru 1**. aynı yere elemek. *mdiǩa mçveri do Lazuťi mçveri a svas koǩon3oru:* buğday unu ve mısır ununu aynı kabın içine eledi. **2**. *mec.* birbirine katmak, birbirine geçirmek, kasıp kavurmak. *oşums*, *oxorişe mulun do bere bara koǩon3orums:* içiyor, eve geliyor ve çoluk çocuğu birbirine katıyor.

- **oǩonʒalu 1**. birbirine değmek, dokunmak. *elektriği ǩablope koǩvanʒes:* elektrik kabloları birbirine değdi. **2**. birbirne değdirmek, dokundurmak. nenape koǩonʒes: dillerini birbirine değdirdiler. **3**. *mec.* yakınlaşmak, ilişkiyi sıklaştırmak. *mundi koǩonʒes (not.):* birbirleriyle yakınlaştılar.
- **oǩonʒinu** *atn. 3ad.* oǩonʒǩinu.
- **oǩonʒǩoru** *ark.* İki ayrı sıvıyı özellikleri kaybolacak şekilde birbirine karıştırmak. *Ťu3a do ini ʒǩari koǩonʒǩoru:* sıcak ve soğuk suyu birbirine karıştırdı.
- **oǩonʒoreri** aynı yere süzülmüş, süzülerek bir yerde toplanmış (sıvılar için).
- **oǩonʒoru 1**. birbirine katmak, aynı yere süzmek, aynı yere süzerek dökmek (sıvılar için). *mja do mjalva koǩonʒoru.* ayran ile sütü aynı kabın içine süzerek döktü. **2**. *atn.* birbirine katılmak, aynı yere süzülmek, dökülmek, toplanmak (sıvılar için). *mtel orubape zuğas oǩinʒoren.* tüm dereler denizde birleşir, toplanır.
- **oǩon3xiǩoru** *atn.* çalı çırpı toplamak. *a mutxape koǩon3xiǩoru do daçxuri ogzu:* çalı çırpı toplayıp ateş yaktı.
- **oǩon3xuǩu 1**. Isıdan dolayı kendi içine/üzerine doğru eğilmek, bükülmek, deforme olmak. **2**. *atn., mec.* iki büklüm olmak. *dida iyus koǩon3xuǩu:* ihtiyarlayınca (kadın) iki büklüm oldu. **2**. *ark.* buruşmak. *mjaşi eoğeri koǩon3xuǩu:* sütün kaymağı büzüştü.
- **oǩopaşeri 1**. *ark.* birbirine karışmış, birbirine dolanmış (ip gibi nesneler için). **2**. *atn.* dağılmış, dağınık. *oǩopaşeri dulyapes amolva guri var miyams:* yüreğim karışık işlere girmeme elvermiyor.
- **oǩopaşu 1**. birbirine karışmak. *dulyape koǩipaşu.* işler birbirine karıştı. **2**. birbirine karıştırmak. *dulyape koǩopaşu.* işleri birbirine karıştırdı. **3**. *ark.* birbirine dolanmak
- **oǩopatxu** *atn.* silkinmek. *korme oǩipatxen.* tavuk silkiniyor.
- **oǩopinu 1**. bir araya toplamak. *ar dolosp̌inus hiǩu ǩoçi koǩupinu:* bir ıslık çalışta o kadar insanı bir araya topladı. **2**. bir araya toplanmak. *coğorepe ar svas koǩipines:* köpekler bir araya toplandılar. 3. Bir yere üşüşmek. *Muya na iyu p̌i vognişe xoržalepe koǩipines:* ne olduğunu almadan kadınlar üşüştüler.
- **oǩopşu** arasını doldurmak, ara boşluğu doldurmak. *sap̌ule le ťate koǩopşes:* mezarı toprakla doldurdular.
- **oǩop̌ap̌sireri** *atn.* **1**. tümüyle susmuş, suskun. **2**. *mec.* tam takır. *vidi do oǩop̌ap̌sireri oxoris kamafťi.* gidip tamtakır eve girdim.
- **oǩop̌ap̌siru** *atn.* tamamen susmak, suskunluğa bürünmek (suskunluğun bir ortama tamamen hakim olması). *babanişi ğuru şuǩale bere bara koǩip̌ap̌sires:* babaları öldükten sonra çoluk çocuk suskunluğa büründüler.
- **oǩop̌aramiteri** *ark.*, **oǩoxap̌areri** *atn.*, oǩosinaperi *vi.* karşılıklı konuşulmuş, söz birliği edilmiş, teatide bulunulmuş.
- **oǩop̌salu** aynı yere işemek. ar p̌ap̌is oǩop̌saman. bir kaba işiyorlar.
- **oǩoragadu 1**. kırıp geçirmek, kırıp dökmek. *seri gverdis moxťu do oxori koǩoragadu.* gece yarısı gelip evi kırıp geçirdi. **2**. kırılıp dökülmek.
- **oǩoraxunu** *ark.* olduğu yerde bir an titremek, irkilmek
- **oǩorçalu** yanyana sermek. *oncirepe koǩorçes:* yatakları yanyana serdiler.
- **oǩore3xu** *atn.*, **oǩoro3xu** *vi.* **1**. sayı saymak. *ǩore3xums:* sayı sayıyor. *golaxťasere molaxťasere ǩore3xums:* gelip geçeni sayıyor. *ǩibri doǩore3xapu.* dişini saydırdı. **2**. ağıt yakmak, Ağıt esnasında ölen kişinin meziyetleri, beklentileri, acıları, korkuları kısaca o kişi hakkında birçok şeyi anlatan sözler sıralamak. *nana şǩimik ǩore3xums:* annem ağıt yakıyor.
- **oǩorgalu** *atn.* yanyana dikmek. *nežı do txombu a svas koǩorgu.* ceviz ile kızılağacı yanyana dikti.
- **oǩorinu** *atn.* azaltmak, eksiltmek. *karmaťes ʒǩari ar m3iǩa uǩorinu:* değirmenin suyunu biraz azalttı. *opşa gaxap̌aren ar m3iǩa uǩorini!* çok konuşuyorsun, biraz azalt!

- **oǩorobu** toplamak, biriktirmek. *neǯi ǩorobums:* ceviz topluyor. *gzaşe ǩoçi ǩorobums:* yoldan adam topluyor.
- **oǩoru** bağlamak. *ʒiǩara ǩorums:* sigara bağlıyor. *toǩite domǩores:* beni iple bağladılar. *ǩoçi diǩoru, var oǩvakanen.* adam bağlandı, hareket edemiyor.
- **oǩoru 1.** lâzım gelmek, gerekli olmak. *çkva mutu giǩoreni/giǩoroms i?* başka bir şey lâzım mı*? mutu var miǩoren/miǩoroms:* bana bir şey lâzım değil. ma para miǩoroms. bana para gerekiyor. **2**. hak etmek, müstahak olmak. *si iri tevuli giǩoren/ giǩoroms:* sana herşey müstahaktır. *vorsi gağodu*, *giǩore ťu/giǩorom ťu:* iyi oldu, bu sana müstahaktı.
- **oǩoskvalu** *ark.* aynı yere yumurtlamak, birarada yumurtlamak.
- **oǩosp̌inu** *atn.*, **oǩoslimu** *ark.* her tarafa ıslık çalmak, ıslık çalarak çevredekileri toplamak. *a koǩisp̌inui çoyili koǩoǩorobams:* bir ıslık çaldımı çevredekileri bir araya topluyor.
- **oǩosvalu 1**. birbirine sürmek. *bu3xa oǩusums:* tırnaklarını birbirine sürüyor. **2**. biribirine sürünmek. *arape oǩvasven.* dallar birbirine sürünüyor.
- **oǩosvalu** *atn.* depreşmek. *xolo koǩomasvalu eveluri oropape:* yine depreşti eski sevdalarım.
- **oǩosvaru** yanyana dizmek, bir araya dizmek. ǩasťanepe koǩosv*aru:* kabakları yanyana dizdi.
- **oǩuşinu** *vi.* güneş ya da ateşle ısınmak (vücut için). *mjoras biǩuşinam:* güneşte ısınıyorum.
- **oǩoşiru 1**. birbirini aşındırmak. **2**. boğaz boğaza gelmek, vuruşmak, birbirini katletmek. *cuma şǩimi şǩala koǩovişirit.* kardeşimle kavga ettik, birbirimizi boğazladık, öldürdük. **3**. kaynatarak suyunu azaltmak.
- **oǩoşǩomu** *atn.*, **oǩoç̌ǩomu** *ark.* bir arada yemek, ne var ne yoksa yiyip tüketmek. *oxoris muya na orťu koǩoşǩomu.* evde ne varsa hepsini yedi.
- **oǩoşǩvalu** *atn.* 1. birbirine geçirmek, birbirine geçirerek kenetlemek. 2. Kavga ettirmek.
- **oǩoşolu** *atn.*, **oǩoşvelu** *ark.* **1**. bir arada yoğurmak. *iri tevuli ar p̌ap̌is koǩoşolu:* herşeyi bir kabın içine yoğurdu. **2**. birbirine katarak yoğurmak.
- **oǩoşvalu 1**. aynı yerden içmek, birlikte içmek. **2**. bir memeden süt içmek, süt kardeş olmak. *ar buzi oǩomişvapuran:* aynı memeden süt içmişiz.
- **oǩoşvelu** *ark.* birbirine yardım etmek. *artiǩartis oǩovuşvelamt.* birbirimize yardım ediyoruz.
- **oǩoşvelu** *ark.*, **oǩoşolu** *atn.* **1**. bir arada yoğurmak. **2**. birbirine katarak yoğurmak.
- **oǩoşveri 1**. birlikte içmiş, aynı yerden içmiş. **2**. süt kardeş. *buǯi oǩoşveri:* aynı memeyi içmiş, süt kardeş.
- **oǩotvalu 1**. kapamak, kapatmak. ncalepek koǩutfes so ti var iǯiren. ağaçlar etrafı kapattı, hiçbir yer görünmüyor. **2**. kapanmak. gzalepe koǩitu, var golilven. yollar kapandı, geçilmiyor.
- **oǩotveri**, **oǩotfaleri** örtülmüş, kapanmış, örtük, kapalı.
- **oǩoťağanu** birçok şeyi bir arada tavalamak.
- **oǩoťaxeri** aynı yere kırılmış, ikiye bölünüp parçalanmış olan.
- **oǩoťaxu 1**. *atn.* biribirine vurup kırmak, aynı yere kırmak. jur markvali ar svas koǩoťaxu: iki yumurtayı bir yere kırdı. **2**. *ark.* ortadan kırmak.
- **oǩoťaxu** *ark.*, **ǩoǩoťaxu** *atn.* ortadan kırmak, kırıp ortadan bölmek.
- **oǩoťalu** *atn.* **1**. eğirerek birleştirmek. Toyçepe oǩuťams: ipleri eğirerek birleştiriyor. 2. birbirine karşı kışkırtmak, birbirine düşürmek. *berepe oǩu ťams:* çocukları birbirine karşı kışkırtıyor, birbirine düşürüyor. 3. *ark.* şikayet etmek.
- **oǩoťǩva3inu** *ark.*, **ǩoǩoťva3inu** *atn.* ortadan çatlatmak, patlamak.

- **oǩoťǩva3u** *ark.*, **oǩoťva3u** *atn.* **1**. çarpışmak, birbirine çarpmak. *arabape koǩa ťǩva3es:* arabalar biribirine çarptılar, çarpıştılar. **2**. birbirine girmek, birbirine saldırmak.
- **oǩoťoçu** *atn.*, **oǩoťǩoçu** *ark.* **1**. aynı yere fırlatmak, aynı yere fırlatıp atmak. **2**. bir araya getirmek, buluşturmak. 3. Gelinle damadı ilk kez biraraya getirmek, birlikte yatırmak. *nusa do sica koǩo ťoçes:* gelin ile damadı buluşturdular, bir araya getirdiler. **4**. Kelimeleri kafiyeler uyumlu olacak şekilde bir araya getirmek, kafiyeleri uyumlu sözler söylemek. 5. Ark. ikiye ayırmak (ağaçlar için).
- **oǩoťoneri** *atn., mec.* yiyecek hiçbir şeyin bulunmaması hali, tamtakır. *muǩu ndğanu oxori oǩo ťoneri kon:* kaç gündür (evde yiyecek birşey yok) ev tamtakır.
- **oǩoťonu** *atn.* yiyecek bir şey kalmamak. *oxori koǩi ťonu, oşǩomoni muti var dosǩudu:* evde yiyecek bir şey kalmadı, ev tamtakır.
- **oǩoťrağodu** *atn.*, **oǩobiru** *ark.* beraber, koro halinde türkü söylemek. *dalepe oǩoxedes do oǩo ťrağoduman:* (kız) kardeşler yanyana oturup beraberce türkü söylüyorlar.
- **oǩoťroxu** **1**. içe doğru kırılmak, içe doğru kırılıp çökmek. *badi iyas ǩoçi koǩo ťroxun.* yaşlanınca insan kırılıyor, çöküyor. **2**. (kırılmak suretiyle) ikiye ayrılmak. **3**. *ark.* ortadan kırılmak.
- **oǩovavulu** *atn.* kaynaşmak, hareket halinde olmak. *p̌u ťucepe ğuni ʒoxles oǩivavuleran:* arılar kovanın önünde kaynaşıyorlar. *ǩoçepe ar koǩivavules muya na iyu var bogni.* insanlar bir kaynaştı ne olduğunu anlamadım.
- **oǩovelu** *atn.* **1**. Mutabık kalmak, aynı görüşte olmak, aralarında görüş farkı bulunmamak, anlaşmak. *vorsi oǩovuvelit.* iyi anlaştık. *hiǩu dixap̌aresnati var oǩuveles:* o kadar konuştularsa da anlaşamadılar. **2**. uyuşmak, birbirine uymak, karşılıklı uyum göstermek, anlaşıyor olmak, geçinmek. *cumalepe vorsi oǩuveluran:* (erkek) kardeşler iyi anlaşıyorlar, iyi geçiniyorlar. *miya p̌itnati var oǩovuvelit.* ne yaptıysak da uyuşamadık, anlaşamadık. **3**. uymak. *txa, şoroni şǩala var oǩuvelun:* keçi, koyuna uymuyor. *si do ma opşa oǩovuvelit.* senle ben biribirimize çok uyduk.
- **oǩoyoneri** *atn.* birbirine eşlik ederek, koro halinde. *okoyoneri ibgaran:* koro halinde ağlıyorlar. *okoyoneri ťrağoduman:* koro halinde ağlıyorlar.
- **oǩoyonu** *atn.* **1**. birlikte götürmek, aynı anda götürmek. **2**. birbirine eşlik etmek, birlikte türkü söylemek. *dalepek oǩoyones do ťrağoduman, ibiran:* (kız) kardeşler birbirlerine eşlik edip türkü söylüyorlar.
- **oǩozemcu** *atn.*, **oǩon3alu** *ark.* eşleştirmek, bir birine eş yapmak; uydurmak, birbirine uydurmak. *hikele hakele ǩuçxe modvala koǩozemcu.* ordan burdan bir çift ayakkabıyı bir araya getirdi.
- **oǩozlap̌u** *atn.*, **oǩozlip̌u** *ark.* **1**. iki yönden sıkarak ezmek. **2**. iki yönden sıkılarak ezilmek.
- **oǩozuru** *atn.* (<*ar.* zürriyet) birbiriyle çiftlesmek. *ǩa ťupe oǩizurenan:* kediler çiftleşiyorlar.
- **oǩozuvalu** *atn.* bir arada kaynaşmak, aynı noktada topluca dolanıp durmak. p̌uťucepe ğuni ʒoxle oǩizuvale*ran:* arılar peteğin önünde kaynaşıyorlar.
- **oǩožiru** **1**. bir arada görmek, birlikte görmek. *juri ti ar svas koǩobžiri.* ikisini bir arada görüm. **2**. *mec.* bir arada yakalamak. *biǧi do bozo tamli tude ixap̌ateşşa koǩožires:* oğlan ile kızı bir çalının altında konuşurlarken yakaladılar.
- **oǩo3onu** **1**. birbirine sokmak, iç içe geçirmek. *dudepe koǩo3ones:* kafalarını birbirine soktular, birbirine geçirdiler. **2**. birbirine sokulmak, iç içe geçmek. *kormepe ar svas koǩi3ones:* tavuklar bir yere sokuldu. **3**. Birbirine saplamak. 4. bir araya saplamak. 5. Birbirine saplanmak. 6. Bir araya saplanmak. 7. aynı yere, bir yere sokmak. *hiǩu ǩoçi ar odas koǩomo3ones:* o kadar insan vardık, hepimizi bir odaya sıkıştırdılar.

- **oǩoʒamu** *atn.*, **oǩonʒamu** *ark.* **1**. karşılıklı birbirini vurmak, vuruşmak. *cumalepe koǩiʒames:* kardeşler birbirlerini vurdular. **2**. bir arada vurmak. *mtel ǩoçepe koǩop̌ʒami.* adamların hepsini birlikte, bir arada vurdum.
- **oǩoʒilu** *ark.*, **ǩoǩoʒilu** *atn.* **1**. ortadan koparmak, ayırmak. *ʒiʒila ǩoǩoʒilu:* yılanı ortadan kopardı. **2**. ortadan kopmak, ayrılmak.
- **oǩoʒǩalu** *ark.*, **ǩoǩoʒalu** *atn.* **1**. ortadan yarmak/ ayırmak. *dişkape koǩoʒǩu:* odunları ortadan yardı/ ayırdı. **2**. ortadan yarılmak/ayrılmak. **3**. Boşanmak, nikâhı bozmak, ayrılmak. *Xçini do badi koǩiʒǩes/gamiǩates:* yaşlı karı-koca boşandılar.
- **oǩoʒǩeri** *ark.*, **ǩoǩoʒeri** *atn.* ortadan yarılmış, ayrılmış. *oǩoʒǩeri dişka:* yarılmış odun.
- **oǩoʒǩomileri** *ark.*, **ǩoǩoʒelimeri** *atn.* etrafa bakınarak.
- **oǩoʒǩomilu** *ark.*, **oǩoʒelimu** *atn.* **1**. bakışmak, birbirine bakmak. **2**. çevreye bakmak.
- **oǩoʒopxeri** **1**. *atn.* derme çatma. **2**. *ark.* bir araya getirilip düzenlenmiş.
- **oǩo3xonu** *ark.*, **ǩoǩon3xonu** *atn.* saçı ortadan ayırmak.
- **Oǩriu, oǩriyalu** *ark.*, **oǩiinu** *atn.* **1**. ötmek (horoz, tavuk). kotumepek ǩriyal*es:* tavuklar öttüler. **2**. *atn.* bağırmak. nana şǩimik ǩiy*ams:* annem bağırıyor.
- **oǩrotu** *vi.* **1**. donmak. *inite dop̌ǩroti:* soğuktan dondum. **2**. sütlaç, muhallebi gibi yiyeceklerin soğuması; soğuyup üzeri kabuk bağlaması. *Papa doǩrotu:* lapa soğudu.
- **Ǩroteri, ǩrateri** vi. 1. Donmuş, buzlamış. 2. Soğumuş, soğuyarak üzeri kabuk bağlamış (sütlaç, muhallebi vs.). 3ad. Oǩrotu.
- **oǩuǩaru** *atn.* **1**. bükülmek, eğilmek. **2**. bükmek, eğmek.
- **oǩuǩunʒu** *atn.* tomurcuklanmak, tomurcuk açmak. *mbulepe diǩuǩun3es:* kirazlar tomurcuklandı.
- **oǩule** *arş.*, **uǩule** *ark.* hemen sonra, bir işin sonunda, bir işten sonra, ardından. *yemaş oǩule:* öğleden sonra.
- **oǩumala 1.** belli bir amaç ve görüş etrafında bir araya gelme, örgütlenme. 2. Herkesin katkıda bulunarak yapılan iş, ortak yapılan iş.
- **oǩumalaşi** *vi.*, **oǩoxmalaşe**, **xarafanaşi** *arş.* insanların yemek yapmak, birlikte yemek, içmek, eğlenmek amacıyla düzenledikleri eğlence. (eğlenceye katılanlar kendi kumanyalarını da getirirler).
- **oǩumulu** yığmak, yığın yapmak, tepelemek. *Lazutepe doǩumulu:* mısırları yığdı.
- **oǩundu** anʒ. boklanmak (yemek). *iǩundams:* (yiyor) boklanıyor.
- **oǩuradu** *atn.* parçalara ayırmak, parçalamak. *dişǩa ǩuradums:* odun parçalıyor.
- **oǩurǩulu** *atn.* **1**. guruldamak, fokurdamak. *korba miǩurǩulams:* karnım gurulduyor. **2**. suyun kaynarken veya kaynağından çıkarken ses çıkarması.
- **oǩusinu** *ark.*, **omǩusu** *atn.* inlemek. mot ǩusinam*?* niye inliyorsun*?*
- **oǩusťoru** *atn.* 3ad. Obincolu.
- **Ocunculu** vi. 3ad. Obincolu.
- **obencelu** *ark.* 3ad. Obincolu.
- **oǩvandu** *ark.*, *atn.*, **oǩvanu** *xp.* **1**. *ark.* istemek, dilemek. si mutu ganǩvandi i*?* senden birşey istedim mi*?* **2**. dilenmek. *iǩvandams:* dileniyor. *Lazuťi iǩvandams:* mısır dileniyor. **3**. *xp.* rica etmek. *ma ʒǩari maǩvans.* benden su rica ediyor. *mitis mutu var aǩvans:* kimseden bir şey rica etmiyor.
- **oǩvanu** *atn.* dindirmek, harareti kesmek, hararet gidermek. *ʒiǩarak var ǩvanums:* sigara harareti kesmiyor, dindirmiyor. *ʒarik ǩvanums:* su harareti kesiyor, harareti dindiriyor. *nçaik ǩvanums:* çay harareti kesiyor, dindiriyor.
- **oǩvaru** *vi.*, **ovaru** *atn.* hadım etmek, kısırlaştırmak. *xoci ǩvaranen.* boğayı hadım edecekler.
- **Oǩvatu** kesmek. dişǩa *ǩvatums:* odun kesiyor.
- **ok3inu** *vi.*, **ox3inu** *xp.* çürütmek. *hiǩu oşǩuri mitis var meçu do ok3inams:* o kadar elmayı kimseye vermeyip çürütüyor. *guri demik3inu:* yüreğimi çürüttü.

- **ok3u**, **ok3alu** *vi.*, **ox3alu** *xp.* çürümek. *oşǩurepe dok3es:* elmalar çürüdü. *şǩa do ʒale dok3u:* belden aşağısı çürüdü.
- **olabu** elle balık tutmak. ilaben. elle balık tutuyor.
- **olagu** *ark.* **1**. halletmek. *dulyape doblagi.* işleri hallettim. mutu var alagen. hiçbir şeyi halledemiyor. **2**. bir mekanı temizleyip kullanılır duruma getirmek. *Axiri doblagi:* ahırı temizleyip kullanılır hale getirdim.
- **olağunu** çiğnemek. *cari lağunums:* ekmek çiğniyor. saǩizi lağunums: sakız çiğniyor.
- **olaxinu** *atn.*, **olaşarinu** *xp.* **1**. kudurtmak, azdırmak. *ǩoçi olaxinams:* insanı kudurtuyor. **2**. *arş.* delirmek.
- **olaxu** *atn.*, **olaşaru** *xp.* **1**. kudurmak, azmak. layçepe dilax*es:* köpekler kudurdular, azdılar. **2**. *arş.* delirmek.
- **olaǩu** *arş.* **1**. oyalanmak. ilaǩen. oyalanıyor. **2**. oyalamak. blaǩum. oyalanıyorum. var malaǩen. oyalanamıyorum.
- **olalu** **1**. havlamak. *layç̌ik lalums:* köpek havlıyor. **2**. *anʒ.* konuşmak.
- **olasťu** *atn.*, **olasiru** *vi.*, **olastru** *arş.* Bilemek, bileğilemek, keskin hale getirmek. *arguni blas ťum.* balta biliyorum.
- **olaşarinu** *xp.*, **olaxinu** *atn.* **1**. kudurtmak, azdırmak. *ǩoçi olaşarinams:* insanı kudurtuyor. **2**. *arş.* delirmek.
- **olaşaru** *xp.*, **olaxu** *atn.* kudurmak, azmak. dilaş*aru:* kudurdu.
- **olaťu** **1**. metal, plastik bir eşyayı ezmek, yamultmak. **2**. (metal ya da plastik eşyalar için) ezilmek, yamulmak.
- **olaʒude** *arş.*, **oʒude** *vi.*, **noşoni** *atn.* raf. *xvi ťi xva ťape o ʒudes kogolabğu:* kıvır zıvırları rafa koydu.
- **ole** penis, sik (yetişkinler için). mtviri/mturi mtums fişka fişka/ole domavu dişka.
- **olebu** **1**. kirlenmek. *porça domalebu.* gömleğim kirlendi. **2**. kirletmek. *ʒendeç̌i demilebu:* çorabımı kirletti.
- **olemsalu** *atn.* **1**. erkeklik organını sertleştiren; erkeklik organını sertleştirmekten başka olumlu bir işe yaramayan (kadın). **2**. *mec.* işe yaramaz kişi.
- **olemşale, lemşale** iğnelik, iğnenin iliştirildiği yer.
- **olemzumale** *atn.*, **ǩuťumzumu** *ark.* yeşil renkli, kırkayağa benzer bir böcek (penisin boyunu ölçen anlamında).
- **oliç̌u** *atn.* **1**. katılaşmak, kristalleşmek (pekmez, bal gibi ürünler için). *p̌eǩmezi doliç̌u.* pekmez kristâlleşti. *topuri doliç̌u.* bal kristâlleşti. **2**. filizlenmek. *ǩromi diliç̌u.* soğan filizlendi, filiz getirdi.
- **olimasu** *atn*. gözlerin kızarması. *tolepe dvalimasu*. gözleri kızardı.
- **olimbera** *atn.*, **oropa** *ark.*, **qoropa** *xp.* sevgi, aşk. *berepes olimbea var naçen.* çocuklara sevgisini veremiyor, sevgisini gösteremiyor.
- **olimboni** *atn.*, **oroponi** 1. sevilebilir, hoş, sempatik. *olimboni ǩa ťu:* sevilebilir kedi. sempatik, hoş görünüşlü kedi. 2. Sevilesi, sevilmeye layik.
- **olimbu** *atn.*, **oropu** *ark.*, **qoropu** *xp.* **1**. sevmek. *nana muşi opşa alimben.* annesini çok seviyor. *miti var alimben.* kimseyi sevmiyor. **2**. aşık olmak. *si malimben?* seni seviyorum*?*
- **olimsu** *arş.* **1**. söyleye söyleye dilinde tüy bitmek. *dilimsu*. söyleye söyleye dilinde tüy bitti. **2**. gına gelmek.
- **olobinu** yumuşatmak, suya bastırarak yumuşatmak. *çabla olobinams:* çarığını suya bastırmış yumuşatıyor.
- **olobu** **1**. Yumuşamak, su almak suretiyle yumuşamak. *porça ʒarite dolobu.* gömlek su alıp yumuşadı. **2**. *mec.* keyiflenmek, keyiften dört köşe olmak. *xolo doblobit.* yine yaşadık, yine keyiften dört köşe olduk.

- **olosǩu** *atn.*, **olosku** *ark.* yalamak. *ǩaťuk mjalva losǩums:* kedi süt yalıyor. *ǩiti ilosǩams:* parmağını yalıyor. *pucik mcumu losǩums:* inek tuz yalıyor.
- **oluru** *atn. vi.,* **oliu** *xp.* **1**. uyuklamak. *p̌ap̌u do didi şǩimik oǩimp̌ones do iluraman.* büyükannem ve dedem birbirlerine yaslanmış uyukluyorlar. **2**. Cx. uyuklama. *koǩomʒ̆upui nana şǩimik yeine oluru kocoç̌ams:* hava karardımı annem hemen uyuklamaya başlıyor.
- **Olva, oxťimu** *atn.*, **oxtimu** *ark.* gitmek. õ *ma vulur.* ben gidiyorum. õ *nak ulur?* nereye gidiyorsun*?* õ *soti mo ulu!* bir yere gitme!
- **omağu** *atn.* **omarğu** *arş.* **1**. berraklaşmak, bulanıklığı gitmek. *iyondri ʒ̆ari dimağas:* bekle su berraklaşsın. **2**. korlaşmak. *daçxuri imağen.* ateş korlaşıyor, kor haline geliyor.
- **omalu** *ark.*, **oğmalu** *atn.* götürmek (cansızlar için). imerťes*:* götürüyorlardı.
- **ombaxu** *atn.*, **obaxu** *xp.* dövmek, dayak atmak. *bere dombaxu:* çocuğu dövdü.
- **ombarinu** *atn.*, **obainu** *ark.* şişirmek. korba muşi ombarin*ams:* karnını şişiriyor. toli dumbarinu: gözünü şişirdi.
- **ombaru** *ark.*, **obau** *atn.* **1**. şişmek. korba dvamb*aru:* karnı şişti. çxindi dvamb*aru:* burnu şişti. **2**. dövmek, vurmak. davuli mbarums: davulu dövüyor, davula vuruyor. bere domb*aru:* çocuğu dövdü.
- **ombazu** *atn.* **1**. su ya da nemden dolayı şişmek. ʒari doloxe dişǩape dimbazu. odunlar suyun içinde kalmaktan dolayı şişti. **2**. çok soğuk almak, soğuktan dolayı şişmek. inite devimbazi. soğuktan dolayı şiştim, soğuktan dondum.
- **ombinu** *atn.,* **ouminu** *vi.,* **oğaminu** ark. susamak. *ʒ̆ari mambinu/ maaminu/ mağaminu:* susadım. *ʒ̆ari mombos.* susamış durumdayım.
- **ombolina** *ark.*, **ombulena** *atn.*, **gubi 1**. büyükçe bir ağacın içi oyularak yapılan tek parça geniş kap, yalak. hayvanların su içmesi için. **2**. havuz.
- **ombonu** *atn.*, **obonu** *ark.* **1**. yıkamak (canlılar için). *ǩap̌ula imbonams:* sırtını yıkıyor, banyo yapıyor. *ğureri mbonums:* ölü yıkıyor. **2**. yıkanmak (canlılar için). *imbonams:* yıkanıyor.
- **ombri** *atn.*, *vi.*, **qomuri** *xp.*, **omuri** *ark.* erik ağacı ve erik meyvesi. *ombri dimonç̌u.* erik olgunlaştı. *ombri memiʒ̆ili.* bana erik topla. türleri: **1**. vi. *ombrinukla.* mum eriği. **2**. *ombri ťoroci.* güvercin eriği. **3**. vi. *ombriatinori.* atina (pazar) eriği. **4**. *Ombriğeci/ ğeci ombri.* domuz eriği. **5**.vi.*ombri ǩepri.* kendir eriği. **6**. *ombriuça*. kara erik. 7. ombri ğavila. 8. ombri gugumi. 9. *atn.* moxa ombri. 10. atn. ǩanisi ombri. 11. ark. omur mğat*ari:*
- **ombri ǩaxi** *xp.*, **ombri ǩinçi** *atn.* bir ispinoz türü.
- **ombruma** *atn.* boydan boya, yekpare, baştan sona. *ombruma muti na on şǩuni le ťapen.* boydan boya ne varsa hepsi bizim toprağımızdır.
- **omcixu** *atn.* küçük darbelerle vurmak, dürtmek. cuma muşis umcix*ams:* erkek kardeşine hafiften vuruyor.
- **omcumale** *atn.* tuzluk. *ocumales ncumu var dosǩudu:* tuzlukta tuz kalmadı.
- **omcumoru** *vi.*, *atn.* tuzlamak. *ǩapça domcumoru.* hamsiyi tuzladı.
- **omcvalu** *ark.*, **oncvalu** *atn.* otlamak. *pucik mcums:* inek otluyor.
- **oncvalu** *atn. 3ad.* omcvalu.
- **omcvinu** *ark.*, **oncinu** *atn.*, **ocunu** otlatmak. *pucepe omcvinams:* inekleri otlatıyor.
- **omçfiru** *ark.*, **onçiru** *atn.* yüzmek. *zuğas bimçfir.* denizde yüzüyorum. *ma var mamçfiren.* ben yüzemiyorum.
- **omçxvanu 1**. şişmanlamak. opşa oşǩomute devimçxvani. çok yemekten şişmanladım. **2**. şişmanlatmak. bureğik ǩoçi omçxvan*ams:* börek insanı şişmanlatıyor. **3**. kalınlaşmak. *ncalepe ǩaťa ʒ̆anas imçxvanen.* ağaçlar her yıl kalınlaşıyor. **4**. kalınlaştırmak.

- **omçxvapu** *atn.* sıcaklanmak. *mamçxvapen.* sıcaklanıyorum. *mamçxvapas goviçum.* sıcaklanınca soyunuyorum.
- **omçianu** *vi.*, *atn.*, **omçiranu** *arş.* **1**. genişlemek. leťape şǩuni timele imçiyanen. topraklarımız öteye doğru genişliyor. **2**. genişletmek. leťape muşi omçian*ams:* topraklarını genişletiyor.
- **omçinocapu** çiftleştirmek (otçul hayvanlar için). puci dovomçinocapit. ineği çiftleştirdik.
- **omçinocu** **1**. çiftleşmeyi istemek (otçul hayvanlar için). *puci imçinocen.* inek çiftleşmek istiyor. **2**. çiftleşmek. *pucepe dimçinoces:* inekler çiftleştiler.
- **omçkvinu** *ark.* acele etmek.
- **omç̌ǩu** *vi.* 3ad. oxomçvalu.
- **omçvere** atn., **omkvere** vi. 1. Değirmende öğütülen unun dökülüp toplandığı bölme; unluk. 2. değirmende öğütülen mısır ununu taşımak için kullanılan küçük sepet. ~ ǩalati *atn.*: değirmene un götürmek için kullanılan küçük sepet. küçük hacimli ve hafif yükleri taşımak içinde kullanılır.
- **omkvere** vi. *3ad.* Omçvere.
- **omçveru** *atn.*, **omkveru** *ark.* **1**. un haline gelmek. *ǩasťane colu do dimçveru.* kabak yere düşüp un haline geldi. **2**. un haline getirmek. *Lazuťi domçveru:* mısırı un haline getirdi. 3. Xi. Elma ve armut gibi meyvelerin uzun süre bekletilmesinden dolayı iç kısmının unumsu bir hal alması.
- **omkveru** *ark. 3ad.* Omçveru.
- **omç̌eşu** *atn.*, **omç̌ǩeşu** *ark.* **1**. takip etmek. *ma mç̌eşi.* beni takip et. *var viçinem koçepek ma mç̌eşuman:* tanımadığım insanlar beni takip ediyorlar. **2**. beklemek. *ma hay mç̌eşi.* beni burda bekle. *mi nç̌eşum?* kimi bekliyorsun*?* **3**. çobanlık yapmak. *şoroni mç̌eşums:* keçi-koyun çobanlığı yapıyor.
- **omç̌ipanu** 1. incelmek, inceleşmek. *ida ida imç̌ipanen.* gittikçe inceliyor. 2. İnceltmek. *Biga yazu yazu do domç̌ipanu:* değneği rendeleye rendeleye inceltti.
- **omç̌itanu** **1**. kızarmak, kırmızılaşmak. *mbulepe ujden imç̌itaneran:* kirazlar gittikçe kızarıyor. **2**. utanmadan dolayı kızarmak. *var içinems ar mitxa kož̌irui omç̌itanu kocǒç̌ams:* tanımadığı birisini görürse kızarmaya başlıyor. **3**. kızıllaşmak. *limcerişe n3a imç̌itanen.* akşam üstü gök kızıllaşıyor.
- **omç̌ǩeşe** *ark.*, **ogvace** *atn.* yuva, yerleşim yeri.
- **omç̌ǩvinu** *xp.* kızdırmak (yağ için).
- **omç̌oxu** *ark.*, **omjolu** *xp.*, **osťip̌onu** *atn.* ekşimek. *Mja domç̌oxu:* süt ekşidi.
- **omç̌umaru** *arş.*, **onç̌amuru** vi., **omǩoru** *atn.* geviş getirmek.
- **onç̌amuru** vi., **omç̌umaru** *arş.*, **omǩoru** *atn.* geviş getirmek.
- **omedu** *atn.* yardım dilemek. *imedams:* yardım dileniyor. *medi sǩani dopxedare.* yardımına muhtaç kalayım.
- **omendranu** 1. uzak düşmek, uzak kalmak. 2. uzaklaşmak. *şǩiminde imendranen.* benden uzaklaşıyor. 3. Yolu uzamak. *Domanç̌inais oxori gza domamendranen:* yorulunca evin yolu uzuyor. 4. Yolu uzatmak. *Kteri moxťu do gza muşi domendranu:* dolanıp geldiğinden yolunu uzattı.
- **omeselu** *atn.* (<*ar.* masal), **op̌aramitu** *ark.* 1. masal anlatmak, anlatmak. *Didi şǩimik ǩaťa limcis meseli mimeselamťu:* ninem her gece masal anlatırdı. **2**. hikâye etmek. ağodupe imesel*ams:* başına gelenleri hikaye ediyor, anlatıyor.
- **omeťu** *xp.* kıymak, esirgememek (mal vs. için). *ameťen.* kıyıyor, esirgemiyor. *var mameťen.* kıyamıyorum, esirgiyorum.
- **omgvanu** **1**. beslemek. coğori omgvan*ams:* köpeğini besliyor. **2**. beslenmek. ʒ̆o opşa imgvanu. bu yıl çok beslendi. **3**. kilo almak. bere dimgvanu. çocuk kilo aldı.

- **omğezu** *ark.*, **ebğa meçamu** *atn.* 1. kışkırtmak, azdırmak. ebğa meçams do oǩoilap*ams:* kışkırtıp kavga ettiriyor. 2. Fesatlık yapmak.
- **omğiru 1**. bulanmak (su, dere için). ʒǩari imğiren. su bulanıyor. **2**. bulandırmak. ʒǩari domğiru.suyu bulandırdı.
- **omğoru** böğürmek. ğecik mğorums: domuz böğürüyor.
- **omxapule** *ark.* **1.**matkap.omxapulete pi3ari gamaxums:matkapla tahta deliyor. 2.burgu.
- **omxişolu** *atn.* **1**. ufalamak, un ufak etmek, kum haline getirmek. mçǩudi mxişolums: mısır ekmeğini ufalıyor. **2**. ufalanmak. ʒiǩvabi kva dimxişo*lu:* çakıl taşı ufalandı, un ufak oldu, kuma döndü.
- **omxiťu 1**. karıştırmak. noşonepe mxiťums: rafları karıştırıyor. **2**. eşelemek. kormek leťa mxiťums: tavuk toprağı eşeliyor. **2**. kurcalamak. radyo mxiťums: radyoyu kurcalıyor. **3**. ellemek, sağına soluna el atmak.
- **omxizu**, **omxiʒu 1**. yerinde duramamak, kıvranmak, çırpınmak. var dvaxunen, imxizen! oturamıyor, kıvranıyor. **2**. doğum sancısı çekmek.
- **omxvacu** *vi.* itelemek, destek olmak. 3ad. memxacu.
- **omjolu** *xp.*, **omçoxu** *ark.*, **osťiṗonu** *atn.* ekşimek.
- **omjore** *ark.*, **omjora** *atn.*, **omcore** *arş.* güneşli arazi, güneş alan arazi. omjores kelinciru. güneşli yerde yattı.
- **omjoru** *ark.*, **omjuru** *atn.*, **omcoru** *arş.* güneşlenmek. zuğa ṗicis imjors. deniz kıyısında güneşleniyor.
- **omjvabule** arhavi buça'da bir yer adı. 'kurbağalık' anlamına gelir.
- **omkoru 1**. esnemek. nciri komomalui opşa mamkoren. uykum gelince çok fazla esniyorum. **2**. esneme. omkoru kemçopu. beni esneme aldı.
- **omkvalu** öğütmek. *Lazu ťi mkums:* mısır öğütüyor. *karma ťek mçxu mkums:* değirmen unu kalın öğütüyor.
- **omǩasu** tıka basa doldurmak, iyice basmak. ǩalatis mťa domǩasu. sepete otu tıka basa doldurdu.
- **omǩitu** *ark.* **1**. zora sürmek, zorluk göstermek. dulya umǩit*ams:* işi zora sürüyor. **2**. üşenmek, zoruna gitmek.
- **omǩolanu** *vi.,* **oṗriǩanu**, **oṗriǩu** *atn.* acılaşmak. *gyari dimǩolanu/diṗriǩanu.* yemek acılaştı.
- **omǩoru** *atn.*, **omçumaru** *arş.*, **onçamuru** vi. geviş getirmek. *pucik mǩorums:* inek geviş getiriyor.
- **omǩulanu 1**. kısaltmak. *toǩi umǩulanams:* onun ipini kısaltıyor. **2**. kısalmak. toǩi var imǩulanen. ip kısalmıyor.
- **omǩusu** *atn.*, **oǩusinu** *ark.* **1**. acıdan dolayı inlemek. *korbaʒunate mǩusums:* karın ağrısından inliyor. **2**. inleme, inilti. omǩusu nena domaguren. inleme sesi duyuyorum.
- **omǩutu** ürkmek. '*galeni şei' memagasere ya do mǩutun.* yabancı bir varlığın karşısına çıkmasından ürküyor.
- **omonçinu** atn., **monçinu** vi. **1**. olgunlaşması için bekletmek, olgunlaştırmak. m3xulepe omonçinams/monçin*ams:* armutları olgunlaştırıyor. **2**. *atn.* bir işin oluruna binmesi için beklemek, işi olgunlaştırmak. *dulya omomçinams:* işi olgunlaştırıyor.
- **omonçu** atn., **monçu** vi. olgunlaşmak. *m3xuli imonçen.* armut olgunlaşıyor. *m3xuli dimonçu/moinçu.* armut olgunlaştı.
- **omongsure** *atn.,* **misuri** *arş.,* **otiale** *vi.* ahırlarda hayvanlara yem konulan yer, yemlik.
- **otiale** *vi.* 3ad. **omongsure** *atn.,* **misuri** *arş.*
- **omonǩanu** *vi.*, **monǩa oyapu** *atn.* **1**. ağırlaşmak. *yuki dimonǩanu.* yüküm ağırlaştı. **2**. kendini taşıyamayacak derecede hastalanmak. dida dimonǩanu, var ğuruǩo! yaşlı kadın ağırlaştı, inşallah ölmez!

- **omordinu** *atn.* büyütmek. *ǩa ťu motali omordinams:* o kedi yavrusu büyütüyor. mşǩvela omordin*ams:* fidan büyütüyor. mç̌imak oruba omordin*ams:* yağmur dereyi büyütüyor.
- **omordu** *atn.*, **ordu** *ark.* büyümek. *bere imorden/irden.* çocuk büyüyor. *oruba imorden/irden.* dere büyüyor.
- **ompalu** atn., **opalu** vi. 1. kaynamak. *mjalva mpun.* süt kaynıyor. 2. taşmak (sıvı). mja epu. süt taştı. 3ad. empalu.
- **ompulu** gizlemek. ǩaťus mjalva umpul*ams:* kediden sütü gizliyor.
- **ompunu** *atn.* kaynatmak. mjalva ompun*ams:* sütü kaynatıyor.
- **omp̌ila, ump̌ila** *ark.* kalın ip, halat. memeťik ar didi omp̌ila ezdu do divepe ǩal dağişa mendaxtu: mehmet büyük bir halatı aldı ve devlerle birlikte dağa çıktı.(contes Lazes) **omp̌iru** *atn.* tıklamak, çok küçük darbelerle vurmak, tıklayarak taşa şekil vermek. *karma ťe kva mp̌irums:* değirmen taşını tıklayarak şekillendiriyor.
- **omp̌onu** *ark.*, **ceyonu** *atn.* aşılamak (bitkiler için). uşkuri mp̌onums: elma aşılıyor. 3ad. gemp̌onu.
- **omp̌u**, **omp̌alu** *atn.* **1**. ellemek, elle bastırarak yoklamak. kavunis ump̌*ams:* kavunu elle yokluyor, yumuşaklığını kontrol ediyor. **2**. üzerine titreyerek, özenle bakmak. badi ump̌itu doğuraseren do var mogaonaneren. yaşlı adama iyi bakın, ölür de sonra onu geri getiremezsiniz.
- **omralu** *xp.*, **ombralu** *vi.*, **cenžiru** *atn.* **1**. üremek. **2**. *atn.* çoğalmak. **3**. soyunu devam ettirmek, türemek. imbralen. türüyor.
- **omsiponu** *xp.*, **osimadu** *ark.*, **onazmu** *arş.* düşünmek. *vimsipon:* düşünüyorum. *İmsipons:* düşünüyor. *omsiponu minon:* düşünmek istiyorum.
- **omsǩvanu** *atn.*, omskvanu *ark.* **1**. güzelleşmek. bozo dimsǩvanu. kız güzelleşti. **2**. güzelleştirmek. omsǩvan*ams:* güzelleştiriyor. **3**. süslenmek. bozok imsǩvan*ams:* kız süsleniyor.
- **omşaru** *vi.* bir işi başarma konusunda gerekli gayreti göstermeyen bir kişiyi heveslendirmek, gayrete getirmek. *nana çkimis bumşari do sigaras komoagu.* annemi gayrete getirip sigaradan vazgeçirdim.
- **omşkorinu** acıkmak. mamşǩorinen. acıkıyorum. mamşǩorinu: acıktım.
- **omtvalu** kar yağmak. mturi/mtviri mtums: kar yağıyor. domtu: kar yağdı. mtvasere: kar yağacak.
- **omtuleni** *atn.* açık ateşin baş tarafına enlemesine konan kalın odun. diğer odunlar bu kalın odunun üzerine dikey olarak konur. odun kalın olduğundan uzun süre ateşin sönmemesi sağlanırdı. (‘omtvalu’fiilinden).
- **omturu** *atn.*, **okturu** *atn.,* **onkturu** arş.**1**. değişmek. ǩaťa ʒanas vimture. her yıl değişiyorum. **2**. değiştirmek. ombri şǩala mbuli vimturam. erik ile kirazı değiştiriyorum.
- **omťe3u** *atn.*, **omťǩe3u** *ark.* **1**. kabuğunu soymak. ç̌uburi nca mťe3ums: kestane ağacının kabuğunu soyuyor. **2**. kabuğu soyulmak. txombu ncaşi ğampu var imťe3en. kızıl ağacın kabuğu soyulmuyor.
- **omťǩe3u** vi. 3ad. omťe3u.
- **omťinu** *atn.*, **gamarçinu** *xp.* **1**. kaçmak. oxorişe imťu: evden kaçtı. **2**. kaçırmak. bozomota omťinu: kızı kaçırdı. **3**. kovmak, kaçırmak. oxorca muşi oxorişe omťinu: karısını evden kovdu.
- **omťǩoru** *vi.* **omťorindu** *arş.* **1**. küflenmek. mç̌ǩudi dimťǩoru. ekmek küflendi. **2**. bayatlamak (ekmek için). kovali domťǩoru. buğday ekmeği bayatladı.
- **omťuťale** **1**. küllük, kül dökülen yer. omťuťales mťuťa kocobğu/kogyobğu. küllüğe külü döktü. **2**. sigara küllüğü. omťuťales ʒiǩara copatxams/gyopatx*ams:* küllüğe sigaranın külünü silkiyor.

- **omťuťalu 1**. küllemek, üzerine kül dökmek. mʒia domťuťa*lu:* közü külledi, üzerini külle kapadı, közü küle gömdü. (sönmemesi için). **2**. Küle bulanmak, küllenmek. ǩapça dimťuťa*lu:* hamsi küllendi.
- **omťu3u** vi., **onťu3u** arş. **1**. sıcak tutmak. **2**. burkulan, incinen yeri sıcak suyla ovmak. ǩuçxe vimťu3am. ayağımı sıcak suyla ovuyorum. **3**. sıcaklaştırmak. **4**. sıcaklanmak. **5**. arş. Sıcak suyla yıkanmak.
- **omunťru** *atn.*, **omunťuru** *ark.* kurtlanmak. *uşkuri domun ťru/dimun ťuru:* elma kurtlandı.
- **omuri** *ark.*, **qomuri** *xp.*, **ombri** erik. omuri vimxo. erik yiyorum.
- **omuziru** *atn.*, **omuzilu** *arş.,* **omuzu** *vi.* (<müzevir) şikayet etmek.
- **omzgudu** *atn.* **1**. bitmek, filizlenmek, çimlenmek, tohumdan filiz çıkmak. Lazuťi domzg*udu:* mısır çimlendi. **2**. yeniden oluşmak. himarti ǩianas xolo mzgudat*ere:* öteki dünyada yine oluşacağız, yeniden biteceğiz.
- **om3iǩanu** *atn.*, **om3ikanu** *ark.* **1.** azalmak. oçǩomalepe şǩuni/çkuni im3iǩanen. yiyeceklerimiz azalıyor. şǩu vim3iǩanet, ndğa moxťasere viçodat*ere:* biz azalıyoruz, gün gelecek biteceğiz. 2. azaltmak. çuǩiz na orťu ʒǩari a m3ika meoru do dom3ikanu. kazanın içindeki suyu biraz döküp azalttı. **om3kalu** *ark.*, **omsǩu** *atn.* **1**. fındık, ceviz ve benzeri meyvelerin, tanelerini saran dış kabuğun, söz konusu meyvelerin toplanmalarından belli bir süre sonra özellikle güneş altında kalmalarından ötürü, tanelerin kendiliklerinden ayıklanacakları şekilde sertleşip genişlemesi fiili. çubri dim3ku. kestanenin kabuğu genişledi. txiris nomjors, im3kasen: fındık güneş alıyor, kabuğu açılacak. **2**. bal sağmak. heyaz topri/topuri bum3kam. ona bal sağıyorum. m3kas topri um3k*ams:* peteğin balını sağıyor.
- **om3kvalu** *ark.*, **omsǩvalu** *atn.* **1.** övmek, meťetmek. ti muşi im3kv*ams:* kendini övüyor. bere muşi om3kute var açodinen. çocuğunu övmekle bitiremiyor. nusava muşi om3kvasen: eltisini meťedecek. **2.** övmek/meťetmek eylemi, övme. om3ku var uçkin. övmesini bilmiyor.
- **om3udu**, **om3udelu** *vi.* yalanlamak. 3ad. gom3udu.
- **omʒeli** *atn.*, **onʒeli** *ark.* beşik. *beres omʒeli uǩanit.* çocuğun beşiğini sallayın. *omʒeli s ťeri inǩans.* beşik gibi sallanıyor. ~ oǩanu: beşik sallamak.
- **omʒiru** *atn.*, **omʒǩiru** *ark.* **1.** pire ayıklamak. **2.** işkillenmek. **3.** Pirelenmek.
- **omʒǩulinu** *ark.*, **omʒulu** *atn.* **1**. sivrileştirmek, sivriltmek. **2**. dikkat kesilmek. *coğorik uci omʒǩulinams:* köpek dikkat kesiliyor.
- **omʒole** ark. **1.** bacanın yükseldiği yer, baca çevresi. omʒole kogokos*es:* Bacanın çevresini sildiler. **2.** baca.
- **omʒu**, **omʒalu** *atn.* **1**. tel tel ayırmak. *ǩapçaşı ti mʒams:* hamsinin başını gövdesinden ayırıyor. **2**. tel tel ayrılmak. *toma muşi imʒen.* saçı tane tane düşüyor, ayrılıyor.
- **omʒǩulu** vi. 3ad. omʒulu.
- **omʒulu** atn., **omʒvalu** *atn.*, **omʒǩulu** *ark.* **1**. sivriltmek. xoşǩa mʒvalums/omʒǩulin*ams:* sırığı sivriltiyor. **2**. sivrilmek. tijin exťas imʒulen. yukarı çıktıkça sivriliyor. gobuǩvatişkule dimʒǩulu: çevresini kestikçe sivrildi. **3.** burmak. musťaʒi imʒval*ams:* bıyıklarını buruyor.
- **omʒupinu** *atn.*, **omʒǩupinu** *ark.* **1**. karartmak. **2**. *mec.* kaşlarını çatmak. toli omʒupin*ams:* kaşlarını çatıyor.
- **omʒǩupinu** ark. 3ad. omʒupinu.
- **omʒupora** *atn.*, **omʒǩupora** *ark.* havanın kararmaya başlamasına doğru; havanın kararmaya başlamak üzere olduğu zaman; hava kararırken. omʒuporas miyondri. hava kararırken beni bekle.
- **omʒupu** *atn.*, **omʒǩupu** *ark.* kararmak. ťaroni omʒupu, mçimasere: hava karardı, yağmur yağacak. p̌i omʒupaşe oxorişe vigzalat. hava kararmadan eve gidelim.

- **omʒǩupu** ark. 3ad. omʒupu.
- **ona** *atn.*, **qona** *xp.,* **vana** *meg.* tarla; genellikle köyün dışında ve/veya uzağında bulunan, daha çok belirli bir ağaç türünün yoğun olarak bulunduğu, zaman zaman mısır, arpa, patates gibi ürünlerin de ekildiği, verimi yüksek olmayan toprak parçası. onas Lazuťi xaşǩums/xaçkums: tarlaya mısır ekiyor. 'ona'; Laz edebiyatı başta olmak üzere Laz kültüründe geniş bir yere sahiptir.
- **ona cedvalu** *atn.* tarlanın diken ve yabancı otlardan temizlendikten sonra ekilmesi. mısır, çavdar, arpa vs ekilirdi.
- **ona ǩayde** *atn.* tarlalarda söylenen bir Laz halk müziği kaidesi.
- **onaburu, onabru** xp., **olambru** vi**.** makasla kesmek. *bu3xa vinaburare/bilambrare:* tırnağımı makasla keseceğim.
- **olambru** vi. 3ad. onaburu.
- **onabure** makas. *onaburete bu3xa inaburams/ilambrams:* makasla tırnağını kesiyor.
- **onadida**, **dida bobola** *atn.* bir hava deliği bırakarak, kuru toprağın içinde yaşayan bir böcek türü.
- **onaxu** yıkamak (çamaşır). şeepe naxums: elbiseleri yıkıyor. nanak fiťiǩozi minaxvasen: annem atletimi yıkayacak.
- **onane** *ark.,* **ǩalami** *atn.* arıların oğul vermesi sırasında ana arının içine konduğu yaklaşık bir karış uzunluğunda hava deliği olan kamıştan çubuk.
- **onanǩu** *ark.* umursamak. miti var ananǩen: kimseyi umursamıyor. ma dido ananǩen: beni çok umursuyor.
- **onazmu** *arş.*, **osimadu** *ark.*, **omsiponu** *ark.* düşünmek, düşünmeye dalmak.
- **oncaxu 1**. vurarak ezmek, dövmek. demiri ncaxums: demiri dövüyor, vurarak eziyor. **2**. dövmek. bere doncaxes: çocuğu dövdüler.
- **oncğimu**, **oncğimoşu** *ark.*, **orafu**, **oçiçiǩlanu** *atn.* buruşmak, kırışmak (kağıt, giysi vs.). ponťuli domancğimu: pantolonum kırıştı, buruştu.
- **oncğonu** göndermek (cansız bir varlık). karťali vuncğonare: mektup göndereceğim.
- **oncğore** *atn.*, **oncğoro** *vi.*, **ocğore 1.** ayıp. *oncğore muyan var uşǩun:* ayıp nedir bilmez. **2.** utanma, utanç, hicap. *oncğorete dobğuri:* utancımdan öldüm.
- **oncğore goťaxu** *atn.* utanıyor olmakla birlikte zorunluluk gereği buna aldırmamak, utanma duygusuna aldırmadan davranmak.
- **oncğore oyapu** atn. utanmak. *mutişe oncğore var ayen:* hiçbir şeyden utanmıyor. *oxorcalepeşe oncğore mayen:* kadınlardan utanıyorum.
- **oncğoryari** utangaç, mahçup. *bere çkimi dido oncğoryari ren:* oğlum çok utangaçtır.
- **oncinu** *atn.*, **omcvinu** *ark.*, **ocunu** otlatmak. mç̌eşik şoroni oncinams: çoban koyun otlatıyor. morderepek ʒulupe uşǩuran sťeri oncinaman: büyükler küçükleri bildikleri gibi otlatıyor.
- **oncire, oncere 1**. yatak. *oncires dicinu:* yatağa yattı. **2**. yatak odası.
- **onciru 1**. uyumak. *incirs:* uyuyor. so incir*?* nerde uyuyorsun*?* **2**. uyutmak. bere oncirams: çocuğu uyutuyor.
- **oncu** *atn.* inek, koyun, keçi gibi hayvanlar tarafından yiyilebilen her türlü bitki, ot. *pucik oncu imxos:* inek ot yiyor.
- **oncumoru**, **omcumoru 1**. salamura yapmak. mcumori şeni m3xuli ncumorums: (sirke için) armudu salamura yapıyor. **2**. *atn.* tuzlamak.
- **oncupalu** *ark.*, **oncubalu xp., ocibalu** *atn.* kapmak, kapışmak. *ar mutxa kožirui yeine incupalams/icibalams:* bir şey buldumu hemen kapıyor.
- **oncvale** otlak. *pucepek oncvales ncuman:* inekler otlakta otluyor.
- **onçaxu 1**. çalkalanmak. *zuğa inçaxen:* deniz çalkalanıyor. **2**. çalkalamak. *mjalva nçaxums:* süt çalkalıyor. **3**. yayık yaymak, yayıkta yoğurdu çalkalamak. *onçaxule nçaxums:* yayık yayıyor.

- **onçaxule**, **onçaxale** yayık olarak kullanılan büyük küp, yayık. *miyaperi onçaxules kodolobu:* yoğurdu yayığa döktü.
- **onçale** *ark.* Mısır samanlarının konulduğu otluk, ot ambarı.
- **onçaminu** *atn.*, *vi.*, **onçamu** *atn.*, **oçaminu** *arş.* **1**. kaşımak. ǩap̌ula inçaminams: sırtını kaşıyor. **2**. kaşınmak. xe mançaminen: elim kaşınıyor. **3**. kaşıntı, kaşınma. onçamu/onçaminu miğun: kaşıntım var.
- **onçamure** *xp.*, **oçambre** dibek; 1m çapında, 30-40cm ağız genişliğine sahip, dibe doğru daralan koni biçimindeki içi oyulmuş karataş.
- **onçanu** *atn.*, **oçanu** *ark.* ürün vermek, bitmek, ilişmek, iliştirmek. m3xuli dinçanu: armut ürün verdi.
- **onçxaǩale** *vi.*, **nçxaliǩuǩari** *atn.*, **nçxaluǩari** *arş.*, **nǩali** ceviz silkelemekte kullanılan uzun sırık.
- **onçxalu 1**. ceviz, kestane vb. silkelemek. **2**. *mec.* boş ve gereksiz konuşmak, sallamak, atmak. *nçxalums:* sallıyor, atıyor.
- **onçxvalu** *atn.*, **omçxvalu** vi. **1**. *atn.* ısınmak (ortam ve maddeler için). *ťaroni donçxu:* hava ısındı. **2**. kızmak (metaller için). *ǩuǩula donçxu:* eğri uçlu demir kızdı. **3**. *mec.* cinsel isteği uyanmak, kızışmak. *muya gağoden, degimçxui/dogimçxui?* ne oluyor sana, kızıştın mı*?*
- **omçxvalu** vi. 3ad**.** onçxu.
- **onçxunu** *atn.*, **omçxvinu** *ark.* **1**. *atn.* ısıtmak. *bere daçxuris muxunu do onçxunams:* çocuğu ateşin başına oturrtup ısıtıyor. **2**. *vi.* kızdırmak (metaller için). *Ǩuǩuma domçxvinu:* güğümü kızdırdı.
- **onçxvaru 1**. küçük parçalara ayırmak, tanelerine ayırmak, tanelemek. Lazuťi nçxvarums: mısırı (bir çuval içinde döverek) tanelerine ayırıyor. **2**. dibekte dövmek. **3**. *mec.* sallamak, atmak, saçmalamak, palavra atmak. uşǩun sťeri nçxvarums: bildiği gibi sallıyor, atıyor, saçmalıyor.
- **onçiru** *atn.*, **omçfiru** *ark.* **1**. yüzmek. *zuğas inçirs:* denizde yüzüyor. **2**. yüzdürmek. *zuğas layç̌i onçirams:* denizde köpeği yüzdürüyor.
- **onçoru** *atn.* **1**. sürünmek. *leťas inçoren:* toprakta sürünüyör. **2**. süründürmek. *leťas donçoru:* toprakta süründürdü.
- **onç̌amu 1**. *ark.* ürün almak. **2**. mısır ekmeğinin bekletilmesinden dolayı bozulması fiili. *Lazuťi gyari dinç̌amu:* mısır ekmeği bekletildiği için bozuldu.
- **onç̌amure** *vi.* harman yeri, ürün alınan yer/alan.
- **onç̌araşe** 3ad. cipi.
- **onç̌aru** *atn.*, **oç̌aru** *ark.* **1**. yazmak. *nç̌ari do noşǩerite nç̌ari:* yaz da kömürle yaz. **2**. yazılmak. mektebis dinç̌aru: okula yazıldı.
- **onç̌ilu** *atn.* deşmek. *çxombi nç̌ilums:* balığı deşiyor.
- **onç̌işinapu** *atn.* uğraştırmak. *ham dulya şeni opşa monç̌işinapu.* bu iş için beni çok uğraştırdı.
- **onç̌işu** *atn.* didinmek, çabalamak, uğraşmak. *xvala xvala inç̌işen.* yalnız başına didiniyor, uğraşıyor.
- **onç̌olu** *atn.* esirgemek, kıyamamak. *ma muti var minç̌olams:* benden hiçbir şey esirgemiyor. *muti var gamvanç̌en, anç̌olen.* elinden birşey çıkaramıyor, esirgiyor.
- **onç̌oru 1**. *atn.* delmek. *pi3ari donç̌oru.* tahtayı deldi. **2**. *atn.* delinmek. *ç̌urç̌iş mundi dinç̌oru.* kazanın dibi delindi. **3**. *vi.* tuzlu bir şeyi suya koyup tuzunu almak.
- **onç̌u 1.** pay sahibi olmak. *ham leťapeşe mati manç̌en.* bu topraklardan bana da düşüyor, ben de pay sahibiyim. **2**. *mec.* evlenmede akrabalık yönünden sakınca bulunmamak, düşmek. *da var inç̌en.* kız kardeş ile evlenilmez. *si ma manç̌e:* sen bana düşüyorsun (sen benimle evlenebilirsin).

- **onçu** *atn.* etkilemek, etkisini göstermek, nüfuz etmek. *ç̌ami ağani minç̌u.* ilaç etkisini yeni gösterdi. *mç̌ima iri ǩale minç̌u.* yağmur her tarafıma işledi.
- **onç̌valu** *atn.*, **omç̌ǩu** *vi.* kuruyup sertleşmek. *ǩvali donç̌u.* peynir kuruyup sertleşti.
- **onç̌unu** *atn.*, **ononç̌unu** *ark.*, **omç̌ǩvinu** *vi.* kurutup sertleştirmek. minci onçun*ams:* çökeleği kurutarak sertleştiriyor.
- **onç̌valu** *atn.*, **mozdalu** *vi.* sağmak. *puci mç̌valum/ mobuzdam:* inek sağıyor. *pucis mobuzdam (vi.).* ineği sağıyorum
- **onç̌varu** *xp.* yabani otları temizlemek.
- **onç̌vetela** *ark.*, **oç̌oťura xp., omç̌otela** *vi.*, **oç̌axale** *atn.,* **oç̌erťela, ç̌orç̌i** *arş.* Evin damlalığının altında yada yakın çevresinde bulunan ve meyve artıklarının atıldığı yer; çöplük, damla altı. *layç̌i ǩudeli aǩnas oç̌er ťelaşe giyonams (arş.).* köpeğin kuyruğunu tutarsan seni çöplüğe götürür.
- **oç̌oťura** xp. 3ad. onçvetela.
- **ondgu** *ark.* kinlenmek.
- **ondgu** *atn.* başını eğmek. *dudi ondgu do igzalu:* başını eğip gitti.
- **ondğe** *ark.*, **yema** *atn.* gün ortası, öğle vakti.
- **ondğeneri** *ark.*, **yemaneri** *ark.* 1. öğlenki. *ondğeneri gyari:* öğlenki yemek. **2**. Öğleye ilişkin, öğleye ait.
- **ondğeri** *ark.* öğlenleyin. *Ondğeris moxtasen:* öğlenleyin gelecek.
- **ondğulinu** 1. eritmek. *mjorak mtviri dondğulinu:* güneş karı eritti. 2. Çürümeye terk etmek, çürümeye bırakmak. *Makvali gale naşǩu do ondğulinams:* yumurtayı dışarda bırakıp çürümeye terketti.
- **ondğulu 1**. erimek. *mtviri dondğulu:* kar eridi. **2**. *mec.* bir şeyden çok haz almak, mest olmak. *bozo mskvanobaten domdğuli.* kızın güzelliğinden mest oldum. 3. *atn.* çürümeye yüz tutmak, çürümeden dolayı bulanık bir hal almak. *makvali dondğulu:* yumurta çürüdü, çürümeden dolayı bulanık bir hal aldı.
- **ondğvaru** karıştırmak (sıvılar için). *termoni ndğvarums:* 'termoni' yi karıştırıyor.
- **ondi** *xp. 3ad.* Nondi.
- **ondriǩu**, **ondriǩolu** eğmek, bükmek. õ *ntxiri biǩa driǩums:* fındık çubuğunu eğiyor/büküyor.
- **Ondruǩu** eğilmek, bükülmek. õ *ntxiri biǩa ndruǩun:* fındık çubuğu eğiliyor/bükülüyor.
- **ondu** *atn.* çok hızlı uçmak. ǩinçi ndun. kuş çok hızlı uçuyor.
- **ondulini** *ark.* pekmez pişirilen büyük kap; pekmez tavası.
- **onebu** *ark.* benimsemek, yadırgamamak. ağne nusa muşi var anebu. yeni gelinini benimseyemedi, yadırgadı.
- **onglisu** *atn.*, **onǩlisu** *arş.* **1**. tıka basa dolmak, sıkışmak. serende tude dişǩate koninglisu. serender'in altı odun ile dolup taştı. **2**. tıka basa doldurmak, sıkıştırmak. axiri pavrite nglisums: ahırı yaprak ile tıka basa dolduruyor, iyice sıkıştırıyor.
- **ongoru** *ark.*, **ongolu** *atn.* debelenmek, yerde sağa sola dönmek, yerde sürünmek, ağınmak. coğorik leťas ingons/ingolen. köpek toprakta debeleniyor/ağınıyor.
- **ongrinu** *ark.*, **ongibonu** xp., **orginu** *atn.* **1**. yuvarlanmak. *ǩabanişa puci ingrinu/irginu/ingibonu:* inek bayırdan yuvarlandı. **2**. yuvarlatmak. *nomşaru do orginu:* itip yuvarlattı.
- **ongure** atn., **ongore** vi. evin tavanından boydan boya geçen kalın ağaç kiriş. Evin büyüklüğüne göre değişmekle birlikte 10-15m uzunluğunda, kalınlığı yaklaşık 50-70cm arasında olur. Uzun ömürlü ve dayanıklı olması bakımından genellikle kestane ağacından yapılır.
- **onksinu** *atn.*, **oksinu** *ark.* sessiz olarak osurmak, yellenmek. mteli ǩala mot goyksinam! herkesin ortasında (sessizce) yellenme.

- **oksinu** *ark.* 3ad. Onksinu.
- **onktalu 1**. aktarmak, bulaştırmak (renk bulaştırmak gibi). kçe porças mç̌ita unktu: beyaz gömleğe kırmızı bulaştırdı. **2**. bulaşmak. mandili şk̆imis uça anktu: mendilime siyah bulaştı.
- **okvasu** *ark.* 1. Xi. Fındığın belli bir müddet güneş altında kurutulmasından sonra tanelemek için değnekle dövülmesi. *Bigate ntxiri kvasums:* tanelemek için sopayla fındık dövüyor. 2. Sertleşmiş pamuğu yumuşatma amacıyla dövmek. 3. Dövmek, kötek atmak. *haǯi dokvasum.* şimdi döverim.
- **onk̆alu** *atn.* toplayıp kaldırmak, kaldırmak. oxorişi şeepe nk̆alums: evin eşyalarını kaldırıyor, topluyor. oda muşi donk̆a*lu:* odasını topladı, eşyaları bir tarafa kaldırdı.
- **onk̆alu** *atn.* (at ya da ineğin kuyruk kılından) kuş için tuzak döşemek. *K̆inçi oç̌opu şeni k̆odape donk̆alu:* kuş yakalamak için avluları tuzakla döşedi.
- **onk̆anu** *ark.*, **ok̆anu** *atn.* kımıldamak, hareket etmek. *ara ink̆as:* dal hareket ediyor, kımıldıyor, sallanıyor. **2**. kımıldatmak, hareket ettirmek. *k̆uçxe ok̆onams:* ayağını oynatıyor, hareket ettiriyor, kımıldatıyor.
- **onk̆it̆u** *ark.* kıpırdamak. İnk̆it̆en: kıpırdıyor.
- **onk̆olu 1**. (her yanı) kilitlemek. *iri k̆ale donk̆olu:* her tarafı kilitledi. **2**. kilitlenmek.
- **onk̆ominu** *ark.*, **ok̆ominu** *atn.* 3ad. dolok̆omu.
- **onofe** *ark.* atmaca yakalamaya yarayan özel bir ağ (tuzak).
- **onoru 1**. durulamak. **2**. *mec.* bir dertten çok acı çekmek, acıdan dolayı durulanmak, durulmak. sk̆ani derdite oviç̌vi ovinori. senin derdinden yandım, kül oldum.
- **Ontalu** *xp., atn.,* **ntalua** *meg.* yün veya pamuğu döverek yumuşatmak, yün veya pamuğun liflerini döverek açmak. *Mont̆k̆ori ntalums:* yapağıyı (döverek) ayrıştırıyor/açıyor.
- **ontasu**, **otasu 1**. tohumlamak, tohum serpmek. *livadis Lazut̆i ntasums:* bahçeye mısır tohumluyor, mısır tohumu serpiyor. **2**. (çocuk) döllemek, tohumlamak, ekmek. *ar biç̌i bere dontasu.* bir erkek çocuk dölledi; bir erkek çocuğun tohumunu attı. **3**. *atn., mec.* sersemleşmek, dikkati dağılmak. *ncirişe gomok̆u3xines nosi mantasu.* uykudan uyandırdıklarından aklım dağıldı, sersemleştim. **4**. *atn., mec.* sersemleştirmek, dikkatini/aklını dağıtmak. *ar montxalus nosi vuntasi.* bir vuruşta aklını dağıttım, sersemleştirdim.
- **onteselu**, **omeselu** *atn.* Hikaye etmek, anlatmak. *muya minteselam?* bana ne anlatıyorsun*? muti mo minteselam!* bana bir şey anlatma!
- **ontxinu**, **ontxu** *atn.* baş vurmak, yardım isteme amacıyla gitmek. *mevik̆açis p̌ap̌uli şk̆imis vantxi.* sıkışınca dedeme başvurdum, ondan yardım istedim.
- **ontxoru 1**. kusmak. *araba mak̆nus vontxori.* araba tutunca kustum.
- **ontxoru 2**. ham toprağı kazmak. mezare ntxorums: mezar kazıyor. let̆a ntxorums: toprak kazıyor.
- **ontxozinu** peşine koşturmak, peşine takmak. *biç̌epe intxozinams:* erkekleri peşine koşturuyor.
- **ontxozu** peşinden gitmek, peşine düşmek. *nana şk̆imis vantxozi.* annemin peşine düştüm.
- **ontxozu** (<ontxu) örgü örmek. *toma intxozams:* saçını örgü yapıyor.
- **ontvalu** *ark.* desteklemek.
- **ont̆alu 1**. karışmak. iri st̆eri k̆oçepes ant̆a*lu:* herkes gibi insanlara karıştı. **2**. karıştırmak. ar mutxa vixap̌at̆i himu ti mint̆a*lu:* bir şey konuşuyordum onu da karıştırdı. mç̌ipe mçxus vunt̆ali. ince olanları kalın olanlara karıştırdım.
- **ont̆inapu** *atn.*, **oşurapu** *ark.* koklatmak. *purki mont̆inapams:* bana çiçek koklatıyor.
- **ont̆inu**, **oşuru** koklamak. *purki int̆inams:* çiçek kokluyor.
- **ontxapu** dürtmek. *beres untxams:* çocuğu dürtüyor.

- **ontǩolu** *ark.*, **ontolu** *atn.* **1**. bulanmak. *di3xiris dobin ťǩoli:* kana bulandım. **2**. bulamak. *di3xiris dom ťǩoli:* kana buladım. **3**. bolluk içinde olmak. *hanʒo inuvas toprite dobin ťǩolit:* bu kış bala bulandık (bal bolluğu vardı).
- **ontoru** *ark.* hafif nemli kalmak, biraz nemli olmak.
- **ontrinu** sığdırmak. *ham dişǩati soti var man ťrinu:* bu odunu da bir yere sığdıramadım.
- **ontru** sığmak. *soti var in ťren.* Hiçbir yere sığmıyor. *Dişǩa pili ťas var in ťru:* odun sobaya sığmadı.
- **ontule** *ark.*, **livadi** *atn.* **1**. Bahçe, tarla. *on ťules Lazu ťi xaçkums:* bahçeye mısır ekiyor. **2**. bostan. *on ťules ğeci kamaxtu:* bostana domuz girdi. 3ad. Livadi.
- **onzgipu** *atn.*, **onžgipu** *vi.* tıklım tıklım doldurmak, tıka basa doldurmak. *haǩu ǩoçi kapça s ťeri donzgipu:* bu kadar insanı hamsi gibi tıka basa doldurdu.
- **onžğinu** *atn.*, *arş.* doyurmak. *nanak korba minzğinu:* annem karnımı doyurdu.
- **onžgilu** xi. tavukların yaprak vs. gagalaması; didiklemek. *kormek lu pavri nžgilums:* tavuk lahana yaprağını gagalıyor, gagalayarak yaprağı yiyor. 3ad. on3xaǩu.
- **onžğona** *arş.*, **sinori** sınır, hudut.
- **Onžğonu** arş. Sınır çizerek ayırmak, sınır çizmek. *Cumalepek onape donžğones:* kardeşler tarlalara sınır çektiler, sınırla ayırdılar.
- **onžğu** *atn.*, **ožğu** *arş., vi.* **1**. doymak. *mbuli oşǩomute vinžği/bižği:* kiraz yemekle doydum. **2**. doyurmak. coğorepe xorʒite vonžği/božği: köpekleri etle doyurdum.
- **Onžğoni** doyurucu, doymayı sağlayan. *Lobya korba onžğoni on:* fasülye karın doyurucudur.
- **ožğu** *arş.* doymak. 3ad. onžğu.
- **on3alu** **1**. bir vuruşta kesmek, doğramak. *mşǩvelape don3alu:* fidanları kesti, doğradı. **2**. *mec.* atıp tutmak, boş konuşmak, palavra atmak. mo n3alum oncğoren! atıp tutma, palavra atma ayıptır.
- **On3aloni** kesilmesi gereken, doğranması gereken.
- **on3ore** *atn.*, **on3oru** *arş.* 1. elek. *on3orete mçveri n3oruman:* kevgir ile un eliyorlar. 2. Kevgir.
- **on3oru** **1**. elemek. *mçveri n3orums:* un eliyor. **2**. Elenmek. *Mkveri din3oru:* un elendi. 3. çok sayıda delik açmak, delik deşik etmek, eleğe çevirmek. *ǩuşumite nca don3ores:* kurşun ile ağacı delik deşik ettiler. 4. Delik deşik olmak, eleğe dönmek. *Miğu ťu ar porça, himu-ti setak don3oru:* bende vardı bir gömlek, onu da güve delik deşik etti.
- **onʒalu** *atn.*, **onʒǩalu** *ark.* **1**. açmak. **2**. açılmak. 3ad. gonʒalu.
- **onʒǩalu** *ark.* 3ad. onʒalu.
- **onʒeli** *vi.*, **omʒeli** *atn.* beşik. *bere onʒelis gecans/ cencas:* çocuk beşikte yatıyor.
- **onʒinu** *atn.*, **onʒǩinu** *ark.* **1**. erimek, çözülmek. *mturi dinʒinu:* kar eridi. **2**. eritmek, çözmek. *mçiri onʒinams:* bal mumu eritiyor. **3**. çözmek. *mcumu onʒinams:* tuzu çözüyor. **4**. çözülmek. mcumu dinʒinu: tuz eridi.
- **Onʒapule** vi. 3ad. anĉesi.
- **onʒiru** *ark.* 3ad. oʒiu.
- **onʒkiyaloni** *vi.* koyun ve keçi vb.'lerinin boynuna takılan ve tiz ses çıkaran küçük çıngırak.
- **onʒǩialu** *vi.* 1. Çıngırdamak. *nʒǩialams:* çıngırdıyor. 2. çıngırak çalmak.
- **onʒorale** süzgeç. *onʒoralete mjalva nʒorums:* süzgeç kullanarak sütü süzüyor.
- **onʒorapu** *atn.* **1**. süzdürmek. **2**. *mec.* çektirmek (dert, sıkıntı, eziyet vs.). *baba sǩanik opşa monʒorapu.* baban bana çok çektirdi.
- **onʒoru** **1**. süzmek. *mjalva nʒorums:* süt süzüyor. **2**. *mec.* Çekmek (dert, acı vs.). *nana şǩimis opşa nʒoru:* annem çok çekti.
- **onʒule**, **onʒure** *arş.* fındık ve üzüm toplamak için kullanılan ağaç kabuğundan yapılmış çanta.

- **on3xak̆u** tavukların buğday, mısır vs. tanelerini yemesi, gagalaması. *Mamulik mdik̆a n3xak̆ums:* horoz buğday yiyor. 3ad. onžgilu.
- **on3xik̆oru** *atn.* çalı çırpı toplamak. *k̆odapeşe ar m3ik̆a don3xik̆ori.* etraftan biraz çalı çırpı topla.
- **on3xilu**, **gon3xilu** *atn.*, **om3xilu** *arş.* kurtlanmak. oyondrinute devin3xili. beklemekten kurtlandım.
- **on3xiryalu**, **on3xiralu** *vi.* ceviz, fındık gibi yemişleri bir yere aktarılırken ses çıkarması fiili.
- **on3xodure** *atn.*, **nç̌eri** *ark.* tavan. on3xodures minži koʒobu. tavana lor peyniri astı.
- **on3xonu** *atn.*, **o3xonu** *vi.* taramak. toma in3xon*ams:* saçını tarıyor.
- **on3xuk̆u** büzülmek, çekmek (katı nesneler için, naylon, pet şişe gibi). inite von3xuk̆it. soğuktan büzüldük.
- **on3xunu** *atn.*, **o3xunu** *vi.* **1.** yapraklarından ya da kabuğundan sıyırmak, ayrıştırmak. *Lazu t̆i n3xunums:* mısırın yapraklarını sıyırıyor. 2. ayıklamak, ayırmak. *txiri 3xunums:* fındık ayıklıyor. 3. seçmek, ayrım yapmak. *gyari var n3xunums, na goʒ̆udgare imxors:* yemek ayrımı yapmıyor, önüne ne koyarsan yiyor. *bozomota 3xunums:* kız seçiyor, her kızı beğenmiyor.
- **opaxuru** *arş.*, **oluru** *atn., vi.* uyuklamak.
- **opakşu** çok harcamak, boşaltıp, boşaltıp harcamak (sıvılar için).
- **opangaru 1**. büyük alevli ateş yakmak. **2**. *atn.* çalı çırpıları, diken ya da benzeri şeyleri kümeler halinde yakarak tarlayı temizleme işlemi. *ona pangarums:* tarladaki çalı çırpıları yakarak temizliyor. **2**. *mec.* ateşlenmek, bir şeyi sahiplenmek, almak vb. için yoğun istek duymak.
- **opant̆u** *vi.*, **donçxvalu** *atn.* kızışmak (cinsel anlamda).
- **opan3u** *vi.* hafifçe vurmak, dürtüklemek.
- **oparpalu** etrafında fır dönmek, kelebek misali çırpınmak, etrafında pervane olmak. *himuşe ar mutxa na naşonen şeni aparpalen.* ondan bir şey beklediği için pervane oluyor, etrafında fır dönüyor.
- **opaşu 1**. karışmak. *nosi mapaşu.* aklım karıştı. **2**. karıştırmak. *nosi vupaşi.* aklını karıştırdım.
- **opatxalinu** çırpındırmak (kuşlar için). *k̆inçi s t̆eri opatxalinams:* kuş gibi çırpındırıyor.
- **opatxalu** *atn.*, **opatkalu** *ark.* çırpınmak (kuşlar için). *k̆inçi s t̆eri patxalu/patkalu:* kuş gibi çırpındı.
- **opatxu** silkmek. õ *fo t̆a patxums:* peştemalı silkiyor.
- **opat̆imaru** *ark.* bölük pörçük olmak. *para domapa t̆imaru:* param bölük pörçük oldu.
- **opavre k̆alati** *atn.,* **pa3xa k̆alati** *vi.* yaprak sepeti, yaprak taşınan sepet. opavre k̆alati mobur̆tu: yaprak sepeti arkasındaydı.
- **opelek̆u** *atn.* **1**. parçalamak. **2**. yırtınmak. ipelek̆en. yırtınıyor.
- **opelu** vi.,atn. **orguru** xp. **1**. faydalı olmak, yararlı olmak. si ma opşa/dido mapeli. sen bana çok faydalı oldun. tox̆tori var mapelen. bana doktor fayda etmiyor. **2**. fayda etmek. a-sum-otxo ç̌ami komiğun, ti ʒ̆k̆unis çkar na-ren var mapelen. üç dört ilacım var, baş ağrısına hiç biri fayda etmiyor. **3.** işe yaramak. opşa/dido na ipelen nusa or̆tu: çok işe yarar bir gelindi. *him, var ipelen k̆oçi on/ ren:* o, işe yaramaz bir adamdır. heya mutus var irgun. o bir işe yaramıyor. si mutus var irgur. sen bir işe yaramıyorsun.
- **opiyalu** vi. (< upi) cam, pencere, şişe ve benzeri cisimlerin üzerinde terimsi su taneciklerinin oluşması, buğulanmak. cami dipiya*lu:* cam buğulandı.
- **opiçu** *atn.*, **op̌içu** *ark.* oruç tutmak. himuk ipiçums: o, oruç tutuyor.
- **opiçvera** *atn.*, **p̌içveroba** *ark.* oruç. opiçveras kocoç̌*es:* oruca başladılar.

- **opinu 1**. gütmek, sürmek. puci ngolaşe upin*ams:* ineği yaylaya güdüyor, sürüyor. **2**. yere serilmek. Lazuťepe ixite ipinu: mısırlar rüzgârla yere serildi. **3**. yere sermek. ixik Lazuťepe opinu: rüzgâr mısırları yere serdi.
- **opi3xolu**, **opiçxolu** *atn.*, **opunçxolu** *ark.* **1**. çok küçük parçalara ayırmak, paramparça yapmak. dişǩa dopi3xo*lu:* odunu parçaladı, paramparça yaptı. **2**. parçalanmak, küçük parçalara ayrılmak. caǧapxus dipi3xo*lu:* yere çarpınca parçalandı.
- **oplaťu** *ark.,* **olaťu** *atn.* yamulmak, ezilmek. **2**. yamultmak, ezmek.
- **opodrage** *ark.*, **opodrace** *atn.,vi.* sevgili, biricik, can, çok çok sevilen, çok değer verilen, üzerinde titrenilen, kıymetli ve tek olan. *e opodrage bere şǩimi!* ey sevgili oğul, ey canım oğul, ey biricik oğul! (genellikle anne ve nineler çok sevdikleri kişileri 'opodrage' sözüyle çağırırlar.).
- **opodru**, **eyopodru** *atn.* **opoduru** vi. **1**. üzerine titremek, çok çok sevmek, el üstünde tutmak. *bere muşis eyopordun:* çocuğunun üzerine titriyor, ona canından fazla değer veriyor. **2**. övmek. **3.** *vi.* pohpohlamak. noğamisak noğame muşi opodur*ams:* nişanlı kız kendi nişanlısını pohpohkuyor.
- **opukuru** vi., **opurku** atn. **1.** çiçeklenmek, çiçek açmak. ncalepe dopuk*uru:* ağaçlar çiçek açtı. Pukurams gola do ona/pukrinaşi ora ren/oroperi Lazona si mundes pukurare. **2.** yaz gelmek. hanʒo-ti dopuk*uru:* bu yıl da yaz geldi.
- **opoxu** *ark.*, **oporxu** *vi.*, **opoxnu** *atn.* emeklemek, sürünerek gezmek ( kurbağa yürüyüşü). *berek iporxums/berek ipoxnams:* çocuk emekliyor.
- **opor3u** *atn.*, **op̌ro3u** *ark.* **1**. soymak (meyve kabuğu vb. için). *ǩromi por3ums:* soğan soyuyor. **2**. *mec.* asıp kesmek. *koçepek por3uman:* adamlar çok kötü davranıyor, asıp kesiyorlar. **3**. *mec.* haşin davranmak. *nusak por3ums:* gelin çok haşin davranıyor. **4**. katletmek. ǩoçepe dopor3es do naşǩ*ves:* adamları katledip bıraktılar.
- **opruʒu** *ark.*, **opurťu** *atn.* çürümeden dolayı süngersi hal almak (ağaç, odun vs.). *nca dipruʒu:* odun süngersi bir hal aldı.
- **opsu** işemek. *berek psams/psums: çocuk işiyor.*
- **opşa** *atn.*, **iyo** *xp.*, **dido** *ark.*, **zade** *arş.* çok. *opşa dulya miğun:* çok işim var. *opşa gaxap̌aru:* çok konuştun
- **opşalu 1**. dolmak. *oxori ǩoda mturite ipşu.* avlu kar ile doldu. **2**. doldurmak. oxori berete opşu. evi çocukla doldurdu.
- **opunçxolu** *ark.*, **opi3xolu**, **opiçxolu** *atn.* **1**. çok küçük parçalara ayırmak, paramparça yapmak. *dişka dopunçxolu:* odunu parçaladı, paramparça yaptı. **2**. parçalanmak, küçük parçalara ayrılmak.
- **opurcinu** *atn.,* **oprucinu** *vi.* pörsümesine sebep olmak. *purkepes ʒari var gobu do dopurcinu/doprucinu:* çiçeklere su dökmeyip pörsüttü.
- **opurcu** *atn.*, **oprucu** *vi.* Pörsümek, gevşemek, canlılığını yitirmek. *pavrepe dopurces:* yapraklar pörsüdü.
- **opurçera** *atn.* yemin, ant. *opurçera ǩoǩoxu:* yemini bozdu.
- **opurçinu 1**. *atn.* yemin ettirmek. musafite dopurçinu: kuran'la yemin ettirdi. **2**. *ark.* fısıldamak.
- **opurçu 1**. yemin etmek. *para himuk na var nixiruşi purçums:* parayı çalmadığına yemin ediyor. **2**. birinden intikam almak için fırsat beklemek. *si gipurçam.* seni döveceğim anı bekliyorum, ilk fırsatta döveceğim.
- **opurťu** *atn.*, **opruʒu** *ark.* çürümeden dolayı süngersi hal almak (ağaç, odun vs.). dişǩa dopurťu: odun süngersi bir hal aldı.
- **opusťolu** *atn.* hırpalamak. *xvala svas devipustolit.* yalnız yerde birbirimizi hırpaladık.
- **opuşonu** *ark.* **1**. ufalanmak. *mç̌ǩudi dipuşonu.* ekmek ufalandı. **2**. ufalamak. *mç̌ǩudi dopuşonu.* ekmeği ufaladı.
- **oputxinu** *ark.*, **ojulinu** *atn.* uçurmak. ǩinçi oputxin*ams:* kuşu uçuruyor.

- **oputxu 1**. *vi.* havalanmak, uçmak. ǩinçi putxun. kuş havalanıyor, uçuyor. **2**. *atn.* ürkmek.
- **oputari** *xp.* köylü. *çkim oputarepe mp̌olis skidunan:* benim köylülerim istanbul'da yaşıyor.
- **opute** *xp.* **1**. köy. *moxti çkim oputeşa/vati gaǩnas çaçxuri:* gel benim köyüme/sana bulaşmaz sıtma. **2**. *xp.* evin çevresi, avlu.
- **opu3xolu** tırmalamak. *ǩatuk ncalepe pu3xolums:* kedi ağaçları tırmalıyor.
- **op̌antu** *arş.* yarım kalmak, tamamlayamamak.
- **op̌ap̌su**, **op̌ap̌siyu** *atn.,* **oslebinu** *vi.* **1**. sakinleşmek, susmak, ağlamayı kesmek, yatışmak. *berepe dip̌ap̌ses:* çocuklar sakinleşti, sustu. **2**. sakinleştirmek, susturmak, yatıştırmak. *uǩari hini p̌ap̌sirit/dop̌ap̌sit.* sonra onları sakinleştirdik.
- **op̌aramitu** *ark.*, **oxap̌aru** *atn.*, **osinapu** *arş.*, *vi.*, **oğarğalu**, **olafu** *xp.*, **olaǩidu** *vj.*, **oragadu** *meg.* konuşmak. *ip̌aramitams:* konuşuyor. *Op̌aramitapams:* konuşturuyor.
- **op̌arğalu** *atn.,* **metaǩsu** *vi.* **meotaǩsu** vi. **1**. şaşırtmak, konudan sapmasına sebep olmak, bir iş yaparken ya da konuşurken araya bir başka şeyi sokup şaşırtmak, yaptığnı ya da konuştuğunu unutturmak. *ar mutxa vitu ti himuti mip̌arğalu:* bir şey söylüyordum beni şaşırttılar (araya başka konuları sokuşturarak unutturdular). **2**. şaşırmak, konudan sapmak, araya başka bir laf ya da konu girmesi ile o anda yaptığını unutmak.
- **op̌atu** *atn.* yaymak, dağıtmak, çevreye saçmak. *livadis puşǩundi op̌atu:* tarlaya hayvan gübresini yaydı, saçtı, dağıttı.
- **op̌ecanu 1.** katılaşmak. *lu dipecanu.* lahana yemeği katılaştı. **2.** seyrekliğini gidermek, sıklaştırmak. na dupinutu çais ar ǩalati çkva yobğu do dop̌ecanu. sermiş olduğu çayın üstüne bir sepet çay daha döküp sıklaştırdı.
- **op̌eriǩu** *vi.* kuvvetsiz kalmak, halsiz kalmak, bitkin düşmek. *bere diperiǩu:* çocuk halsız kaldı, kuvvetsiz kaldı.
- **op̌etelinu** *atn., vi. mec.* **1.** atn. bağırtmak, ürkütücü bir sesle bağırtmak. *xorža muşi op̌etelinams:* karısını ürkütücü bir sesle bağırtıyor. **2.** vi. meletmek.
- **op̌etelu 1**. küçük baş hayvanların bağırması, melemek. *tiǩanik p̌etelams:* kuzu meliyor. **2**. *atn., mec.* ulumak, ürkütücü bir sesle bağırmak. lip̌ardek p̌etel*ams:* erkek çakal uluyor. **3**. çığlık çığlığa bağırmak, çığırmak. didak p̌etel*ams:* ihtiyar kadın çığlık atıyor.
- **op̌ice** *xp.,* **sapetke** *ark.* 1m'ye 1m'e boyutlarında olur. atmaca tutmaya yarar.
- **op̌ilu**, **oǩilu** *atn.*, **oilu** *vi.*, **oqvilu** *xp.* vurmak, vurup öldürmek (insanlar için). ar ǩoçi dop̌i*lu:* bir insan öldürdü.
- **op̌itolu** *atn.*, **op̌intolu** *vi.* **1**. parçalamak, küçük parçalara ayırmak, kırıp dökmek. *dişǩape dop̌itolu:* odunları küçük parçalara ayırdı. **2**. parçalanmak, küçük parçalara ayrılmak. *coç̌apxu do dudi dvap̌itolu:* yere çarpıp kafası parçalandı.
- **op̌lanu** *atn.* **1**. avunmak, ağlamayı kesmek. *bere ibgatu*, *dip̌lanu.* çocuk ağlıyordu, ağlamayı kesti, avundu. **2**. avutmak, ağlamasını durdurmak. *ibgatu bere dop̌lanu.* ağlayan çocuğu avuttu.
- **op̌otale** *atn.* domuzun çamura bulandığı yer; çamurlu, sızlak yer.
- **op̌otu** *atn.*, **otatu** *ark.* **1**. bulanmak. *ğeci ç̌oç̌oxis ip̌oten.* domuz çamura bulanıyor. **2**. bulamak. *coğori ç̌oç̌oxis do p̌otu:* köpeği çamura buladı. **3**. şapur şupur yemek, tabağa koymadan tencerenin içinde yemek, mekruh etmek.
- **op̌riǩanu**, **op̌riǩu** *atn.,* **omǩolanu** *vi.* acılaşmak. *gyari dip̌riǩanu/dimǩolanu.* yemek acılaştı.
- **op̌rinçe vi., oǩvinçe** 'nefer' denen bir kuş ağı. 10 x 3 m boyutlarında olur. atmaca'nın geçebileceği yerlere asılır.
- **op̌rinʒoni** pirinç ekilmeye elverişli tarla.

- **oṗuxnu** aşırı derecede pişmek, yanmak, çok pişmekten dolayı yenemeyecek duruma gelmek. cari doṗuxnu. ekmek aşırı derecede yandı (yenmeyecek durumda).
- **oṗuxťu** buruşmak. *xayari uṗuxtu:* yüzü buruştu.
- **oṗurmole** kuş yakalamak için beklenen yer.
- **oṗuʒu** *ark.* soğuk davranmak, isteksiz davranmak. ma miṗurʒu: bana soğuk davrandı.
- **opxasinu** *atn.* 1. şaşırmak, şaşkınlıkla karşılamak, garipsemek. *muya na vuʒvi apxasinu/ gaaqviru:* ne dediysem garipsedi, şaşırdı. 2. hayret etmek. 3ad. Oqviru.
- **oqazu** *xp.*, **oxazu**, **oṗazu**, **oyazu, oazu** *atn.*, vi. **1**. yontmak (ağaç). *nca qazips/azums:* ağaç yontuyor. **2**. rendelemek (ağaç).
- **oqindru** *xp.,* **oindru** *atn.*, **eçopinu** *ark.* satın almak.
- **oqviru** *xp.,* **opxasinu** atn. hayret etmek. *Gaaqviru/gaqviru/apxasinu:* o hayret etti.
- **ora 1**. zaman, vakit, süre. *ora ordo golilams:* zaman çabuk geçiyor. *docinu ora (docin-era):* yatma zamanı. *ora megaǩvatasere!* yaşama süren kesilsin, bitsin (mçm.)! **2**. dönem, evre. *obadu ora (obad-era):* erkeğin yaşlılık dönemi. 3. *vi.* hava. handğa ora mapxa an. Bugün hava güzel.
- **ora golaxtimu** *ark.*, **ora gololva** *atn.* **1**. zamanın geçmesi. **2**. zamanı geçmek, saati geçmek.*ha dulyas ora goluvelu/golulu:* bu işin zamanı geçti.
- **ora monçalu** *atn.*, *not.* canına susamak, ölümüne yaklaşmak. *ora moganç̌ui, muya ikum e bere şǩimi?* canına mı susadın, ne yapıyorsun ey oğul*?*
- **ora oǩiu** *atn.* öğle üzeri güneşin dik vurduğu ve havanın sıcak olduğu zamanlarda havada oluşan yoğun uğultu.
- **orafu**, **oçiç̌iǩlanu** *atn.*, **oncğimu**, **oncğimoşu** *ark.* **1**. kırışmak (kumaş için). *porça dirafu.* gömleği kırıştı. **2**. kırıştırmak (kumaş için). ponťuli şǩimis goyoxedu do doçiç̌iǩlanu. pantolonumun üzerine oturup kırıştırdı.
- **oragadoni** kırılıp parçalanması gereken. *oragadoni dişǩa.* kırılıp parçalanması gereken odun.
- **oragadu** *atn.*, **orandunu** *ark.* **1**. kırıp dökmek, kırmak, parçalamak, kırıp parçalamak. *dişǩa ragadums:* odun kırıyor. **2**. kırılıp dökülmek. 3. meg. k.onuşmak.
- **oraxunu** *vi.*, **oraxnu** *arş.*, **odardalu** *atn.* titremek.
- **oramʒǩalu** *ark.*, **oran3u**, **dololandu** *atn.*, **gamalandu** *arş.* **1**. yankılanmak. *germak ramʒǩalamťu/iran3erťu:* dağ yankılanıyordu. **2**. çınlatmak.
- **orandunu** *ark.*, **oragadu** *atn.* **1**. kırıp parçalamak. **2**. *mec.* çok yorulmak.
- **oranʒkiloni** *ark.* çıngırak.
- **orç̌i**, **orç̌e** *atn.* 1. parça. *ar orç̌i dixa-ti ma komiğun:* bir parça toprak da bende var. 2. ark. arhavi ilçesine bağlı bir köy.
- **ordo** erken. *ordo moxťi.* erken gel. *bere ordo diyinu:* çocuk erken doğdu.
- **ordonuri**, **ordoneri** *atn.*, **ordonari** *ark.* erkenci, erken olan, erken olgunlaşan. *ordonuri mbuli.* erken olgunlaşan kiraz.
- **ordu** *ark.*, **omordu** *atn.* **1**. büyümek. *bere irden.* çocuk büyüyor. *irden Lazuri nena:* büyüyor Laz dili. **2**. *ark.* büyütmek. *bere ordams:* çocuk büyütüyor.
- **ore** *ark.*, **feli** *vi.*, **ǩasťane** *atn.* kabak. **1**. *ark.* **ore**. kabak, süs kabağı. **2**. *arş. vi.* **feli**. kabak, dilim, kabak dilimi. **3**. *atn.* **ǩasťane**. bal kabağı. **4**. *atn.* **misiri**. kara kabak.
- **ore zliṗeri** *ark.* lapa yemeği.
- **orena**, **orona** *atn.* (<*lat.*) meydan, arena. *orenas pucepe naşǩu:* meydana inekleri saldı.
- **orginu** *atn.*, **ongrinu** *ark.,* **ongibonu** xp. **1**. yuvarlanmak. *ǩoǯoxťi hikele*, *kva irginen/ingibonen.* çekil ordan, taş yuvarlanıyor. **2**. yuvarlatmak. *jilendo kva orginaman.* yukardan taş yuvarlatıyorlar.
- **orğo** *arş.* eski yırtık eşya.

- **orxeli 1**. karayemiş kurutmakta kullanılan, taze fındık dallarının örülmesi ile yapılan, dikdörtgen biçiminde bir tür kap. **2**. arı kovanının içini rendelemek için kullanılan iki ucu saplı bir tür rende.
- **oriʒa 1.** Laz halk müziği çalgısı. su kabağının kuruması ile içindeki tohumlar sertleşir. sallandığında bu tohunlar ses çıkarırlar. **2.** Su kabağı.
- **oriʒa**, **orore**, **k̆ark̆ala** *vi.* su kabağı. *3ad.* Feli.
- **orme 1**. seyyar ızgaralı büyük fırın. **2**. hurma ve benzeri meyvelerin kurutulmak amacıyla saklandığı yer. ormes k̆vali omçk̆vin*ams:* 'orme'de peynir kurutuyor.
- **ormeʒa** *vi.* 1-1,5 karış çapında, yaklaşık 4 parmak derinliğinde, peynir, hurma vs.'nin kurutulduğu bir tür sepet.
- **oroksi**, **oreksi** *xp.* **1**. iştah. *oroksi var domiskidu.* iştahım kalmadı. **2**. *ark.* cinsel istek.
- **orome** *ark.* kuyu, çukur yer.
- **oropa** *ark., atn.,* **qoropa** *xp.*, **olimbera** *atn.* 1. Sevgi. *Bere muşişi oropate iç̆ven:* çocuğunun sevgisiyle yanıyor. 2. sevda, aşk. *Şk̆imi oropa mitişis var numgums/nungams:* benim sevdam kimseninkine benzemez.
- **Oroperi ark.,** *atn.*, **oropeli xp. 1.** Sevgili. *si miş oroperi re?* sen kimin sevgilisisin*?* 2. Sevdalı, aşık. *Cuma çkimi oroperi ren:* erkek kardeşim aşıktır.
- **oropu** *ark. atn.,* **qoropu** *xp.*, **olimbu** *atn.* 1. aşık olmak, sevdalanmak. *Ma a mskva bozo maaropu:* ben güzel bir kıza aşık oldum. 2. sevmek. *si dido/opşa opşa maaropen:* ben seni çok çok seviyorum. *ma si qoumt̆i (xp.).* ben seni seviyordum. *Bere çkimis dido p̆orom (vi.):* çocuğumu çok seviyorum.
- **ororemt̆axu** *atn.*, **k̆ark̆alamt̆axu** *ark.,* **maç̆abule** *arş.* yusufcuk böceği, kız böceği.
- **orosari**, **osari** *ark.*, **ozmaşe** *atn.* tahıl ölçeği. *3ad.* limsumi.
- **ort̆apu** *atn.*, **ot̆k̆apu** *ark.* **1**. dolamak. **2**. kemer. *şk̆as ort̆apu murt̆un.* beline kemer dolamış.
- **ort̆ik̆i** *xp.*, **ot̆riç̆i** *atn.*, **ot̆rik̆e** *vi.* bıldırcın kuşu.
- **oruba** *atn.*, **nç̆ala**, **ç̆ala** *ark.* dere, çay. *oruba dimordu.* dere büyüdü.
- **orutinu** *atn.*, **oçxant̆inu** *ark.* parlatmak, parıldatmak. *Modvala muşi orutinams:* ayakkabısını parlatıyor.
- **orutu** *atn.* parlamak, parıldamak. *k̆uçxe modvala muşi rutun:* ayakkabısı parıldıyor.
- **oržo** *ark.*, **troni** *xp.* **1**. iskemle. **2**. sandalye.
- **osalanguru** *atn.* **1**. sallanmak, salınmak. **2**. sallamak. *k̆uçxe mot osalanguram!* ayağını sallama!
- **Oşap̆u** *ark.,* **osap̆u** bir bitkinin ince dallarını ya da yapraklarını (elle) gövdesinden sıyırmak, kırmak, koparmak. *Lazut̆is msvalepe duşap̆u:* mısırın yapraklarını kopardı.
- **osare** *ark.* bel üstü giyecek; gömlek.
- **osenu** *atn.* **1**. sersemlemek. *ti masenu.* başım döndü, sersemledim. **2**. (başını) döndürmek. *a meʒelimute ti misenu.* bir bakışta başımı döndürdü. **3**. sendelemek.
- **osimadu** *ark.*, **onazmu** *arş.*, **omsiponu** *ark.* düşünmek, düşünmeye dalmak. xes na gokaçun keşeganaxui ki/xeşen na gamt̆u isimadem. elde ettiklerini saklayabildin mi ki/elinden kaçanları düşünüyorsun*?* (helimişi xasani).
- **osinapu** *vi.*, *arş.,* **op̆aramitu** *ark.*, **oğarğalu, olafu** *xp.*, **oxap̆aru** *atn.*, **olak̆idu** *vj.*, **oragadu** *meg.* konuşmak. *Lazuri isinapams:* Lazca konuşuyor.
- **oskambasu** *atn.*, **oktu 1**. dolanmak. *kodoxedi*, *mot iskambase!* otur, dolanma! **2**. *ark.* dengeye oturmak, bir noktada dengelenmek. *pi3ari iskambasen:* salınan tahta bir noktada dengelendi.
- **oskedinu** *ark.*, **osk̆uledinu** *atn.* 1. Beslemek. *ar oxori k̆oçi ma vosk̆uledinam/ boskedinam.* bir aileyi ben besliyorum. 2. ihtiyaçlarını karşılamak. 3. Barındırmak.
- **oskidu** *ark.*, **osk̆udu** *atn.* yaşamak. arkabi's pskidu. arhavi'de yaşıyorum.

- **oskurinu** *vi.*, **osǩurinu** *atn.* kurutmak (ıslaklığı, ıslak olan şeyi). *Ğvareri/şuveri ǯineǩi oskurinams:* ıslanmış çorabı kurutuyor.
- **oskvalu** *ark.,* **omsǩvalu** *atn.* yumurtlamak. *kotumek dosku.* tavuk yumurtladı. *Kotumepek monç̌inoras skvaneren:* tavuklar yazın yumurtlayacaklar.
- **osǩip̌olu** *atn.*, **oʒǩip̌olu** *ark.* cımcıklamak. domsǩipo*lu:* beni cımcıkladı.
- **osǩurdu**, **gosǩurdu** *atn.* şaşırıp kalmak, şok olmak. bžiris dopsǩurdi. görünce şaşırdım, şok oldum.
- **Oskuru** *vi.***, osǩuru** atn. 1. kurumak (ıslaklık, ıslak olan şey). *şuvi/ğvari mbela doskuru:* ıslak bez kurudu.
- **oslibu** mayalanmış peyniri ezerek suyundan arındırmak.
- **oslip̌u** *atn.* (malına) sahip çıkmak, (malını) muhafaza etmek. *doǩanaşe sǩani vorsi slip̌i.* silahına iyi sahip çık, onu iyi muhafaza et.
- **ospat̆alu** *vi.* zırvalamak. *mo spa t̆alum!* zırvalama! *spa t̆alums:* zırvalıyor.
- **osp̌inu** *atn.*, **ostvinu** *vi.*, **oslimu** *ark.,* **osp̌iru** 1. ıslık çalmak. *Sp̌inums:* ıslık çalıyor. *visp̌ir.* ıslık çalıyorum. 2. Atn. iyi işleyen aletleri ifade etmekde kullanılır. *Karma t̆ek sp̌inums:* değirmen iyi işliyor.
- **osteroba** *ark.* oyun, oyun oynama hali. *berepek osterobas renan:* çocuklar oyundalar, oyun oynama durumundalar.
- **osteru** *ark.,* **obiru** *atn.* **1**. oynamak, oyun oynamak. *berepek istenan:* çocuklar oyun oynuyor. **2**. oyun oynatmak. *bere bosteram:* çocuğu oynatıyorum.
- **ostiku** *ark.*, **ost̆iǩu** *atn.* yolmak. *danž̆i stikums:* diken yoluyor. *m t̆ǩa stikums:* ot yoluyor.
- **ostonu** *ark.* tatlanmak, tat getirmek, lezzetlenmek, lezzetli olmak. *dinostonu.* tatlandı, lezzetlendi.
- **osteron** *xp.*, **obiraşe** *atn.* oyuncak. *osteronite bister.* oyuncakla oynuyorum.
- **ostibu** *xp.* susmak. *Stibun:* susuyor. *Dopstibi do var ptkvi, ç̌u t̆a karma t̆e:* sustum ve söylemedim, küçük değirmen.
- **ost̆ip̌onu** *atn.*, **omç̌oxu** *ark.*, **omjolu** *xp.* ekşimek. mja dist̆ip̌onu. ayran ekşidi.
- **ost̆omu** *atn.* içi boş iken ağzını oynatmak.
- **ost̆u**, **ost̆ulinu** *atn.*, **ostvinu** *ark.* **1**. kaymak. mturis st̆un. karda kayıyor.
- **ost̆ulinu** *atn.*, **ostvinu** *ark.* kaydırmak. ineri jinǩale nca ost̆ulin*ams:* buzun üstünde ağaç kaydırıyor.
- **osule m3xuli** *atn.* bir tür armut. *3ad.* M3xuli.
- **osulu** kendir lifini sapından ayırmak. *ǩepri sulums:* kendir lifini sapından ayırıyor.
- **Osuri, osure** kız evlat. õ *didak uyoxu: "e osuri şǩimi, a ǯari kocemibi":* yaşlı kadın seslendi: "ey kızım, bana su getir".
- **osurp̌at̆oni** *xp.*, **timendiloni** *ark.* hanımefendi, bayan.
- **osvalu 1.** sürmek. *Ğvalepes xe usumes/usums:* yanaklarına elini sürüyor. 2. Okşamak. *ǩopa misums:* alnımı okşuyor.
- **osvaru 1**. dizmek, sıraya koymak, düzene koymak, düzenlemek. **2**. *mec.* sitemde bulunmak. *didak opşape misvaru:* yaşlı kadın çok sitemde bulundu. **3**. sayfaları çevirmek. *çitabi svarums:* kitabı sayfalarını çeviriyor. 4. Birine kızmak, bağırmak, sövüp saymak, fırçalamak.
- **oşaşalinu** *atn.* **1**. hışırdatmak. *pavrepe oşaşalinams:* yaprakları yaprakları hışırdatıyor. **2**. şarıldatmak.
- **oşaşalu** *atn.*, **oşialu** *ark.* **1**. hışırdamak, hışırtı yapmak. *pavrepek şaşalams:* yapraklar hışırdıyor. **2**. şarıldamak.
- **oşatxu 1**. silkmek, sallamak. õ *Lazu t̆i şatxums:* mısır tanelerini bir kabın içinde silkerek/sallıyarak tozunu alıyor. **2**. silkinmek, sarsılmak, sallanmak. õ *arabas opşa vişatxi.* arabada çok sarsıldım. **3**. bir kabın içinde mısırı sallayıp tozunu ayıklamak.

- **oşavu** *vi.* **1**. pislenmek, herhangi bir şeyin sürünmesi ile kirlenmek. *modvalu domaşavu.* ayakkabım pislendi, çamurlandı. **2**. kirletmek. *ǩuçxe dişavu.* ayağını kirletti.
- **oşi** yüz sayısı. *e skiri çkimi, ena oşi ʒaneri na ivare.* ey oğul, yüz yaşına kadar yaşayasın. *oşi fara dovuʒvi.* yüz kez söyledim.
- **oşialu** *ark.*, **oşaşalu** *atn.* hışırdamak, hışırtı yapmak. *ixi barais pavrepek şialaman.* rüzgâr esince yapraklar hışırdıyor.
- **oşibale** 1. belde kemerin takıldığı yer. 2. Belden aşağı giyeceklerde uçkurun geçirildiği yer.
- **oşifonu 1**. burun çekmek. **2**. sümkürmek. **3**. *atn., mec.* hırpalamak.
- **oşigverdi**, **gverdioşi** yarım asır.
- **oşiǩu** hıçkırık çekerek ağlamak. Berek şiǩums: çocuk hıçkırık çekerek ağlıyor.
- **Şiǩineri** Hıçkırarak, hıçkıra hıçkıra. Şiǩineri Şiǩineri ibgas: *hıçkıra hıçkıra ağlıyor.*
- **oşinaxu** saklamak, muhafaza etmek. momçipe pşinaxum. verdiklerini muhafaza ediyorum, onları saklıyorum. xorža var şinaxu: karıyı saklamadı, evde tutmadı. limcis gişinaxam. akşama saklıyorum.
- **oşinu 1**. saymak, saygı duymak. didi koçepe şinums: yaşlı insanları sayıyor. miti var şinums: kimseyi saymıyor, kimseye saygı duymuyor. **2**. sayılmak, saygı duyulmak. *irik him şinuman:* herkes onu sayıyor, ona saygı gösteriyor. **3**. bir şeyi bir başka şeyin yerine saymak, bir şeye karşılık olarak saymak. *a ğuveli nçala jur ǩalati tipi şinums:* bir bağ samanı iki sepet ot yerine sayıyor. **4.** addetmek, saymak. ma ǩoçi var mşinuman: beni adamdan saymıyorlar.
- **oşiru 1**. aşındırmak, aşıtmak. argunis p̌ici duşiru. baltanın ağzını aşındırdı. **2**. aşınmak. argunis p̌ici dvaşiru. baltanının ağzı aşındı.
- **oşişilu** *atn.*, **oçxiryalu** *ark.* şarıldamak, şırıldamak. ʒǩarik şişil*ams:* su şırıldıyor.
- **oşişolu 1**. karışmak, birbirine girmek, birbirine geçmek, karman çorman olmak. **2**. birbirine karıştırıp karman çorman etmek.
- **oşǩenda** *atn.* **oşkena** *ark.* orta. *haǩu ǩoçişi oşǩendas kodopsǩudi:* bukadar insanın ortasında kaldım. *ham dulyas oşǩenda var uğun:* bu işin ortası yok. *oxori oşǩenda.* evin ortası.
- **oşǩendani** atn., **oşkenani** ark. **1.** ortanca. *ma oşǩendani bere vore.* ben ortanca çocuğum. oşkenani do ç̌ut̆a cuma, didi cumas noži3es: ortanca ve küçük birader, büyük biraderlerine güldüler. **2.** ortadaki. oşǩendani eç̌opi. ortadakini al.
- **oşǩidu** *atn.*, **oşkidu** *ark.* **1**. boğmak. *zuğas doşǩidu.* denizde boğdu. *ǩat̆uk mtugi doşǩidu.* kedi fareyi boğdu. **2**. boğulmak. *zuğas dişǩidu.* denizde boğuldu. *haǩu dulya doloxe devişǩidi:* bu kadar işin içinde boğuldum.
- **oşǩinu** *atn.*, **oucu**, **oucinu** *ark.* dinlemek. miti var işǩin*ams:* kimseyi dinlemiyor.
- **oşǩomale** *atn.*, **oç̌ǩomale** *ark.* yiyecek, kumanya. oxoris oşǩomale diçodu. evde yiyecek bitti.
- **oşǩomoni** *atn.*, **oç̌ǩomoni** *ark.* 1. yiyilmesi gereken 2. yenecek durumda. *m3xulepe oşǩomoni var iyes:* armutlar yenecek duruma gelmedi. 3. yiyilesi.
- **oşǩomu** *atn.*, **oç̌ǩomu** *ark.* (yemek) yemek. *gyari oşǩomu:* yemek yedi. *gyari imxos:* yemek yiyor.
- **oşǩoroni** *atn.*, **oç̌ǩoroni** *ark.* **oç̌ǩironi** xp. biçilmesi gereken, biçilecek durumda.
- **oşǩoru** *atn.*, **oç̌ǩoru** *ark.* **oç̌ǩironi** xp.**1**. biçmek (hızar, orak, vs.). tipi şǩorums: çayır biçiyor. xe nişǩoru. elini kesti. **2**. *mec.*atn.ütün bozulması, kesilmesi. *mjalva doşǩoru.* süt kesildi.
- **oşǩoru** *atn.*, **oxtu** *ark.* sütün bozularak yoğurt kıvamına gelmesi. mjalva doşǩoru. süt bozuldu.
- **oşǩuri** *atn.*, **uşkuri** *ark.* 1. Elma meyvesi. mç̌ita oşǩ*uri:* kırmızı elma. 2. Elma ağacı.

- **Oşǩurinu** atn., **oşkurdu** vi. **1**. korkmak. mʒupişe aşǩurinen. karanlıktan korkuyor. **2**. korkutmak. mǩyapuk moşǩurinu: çakal beni korkuttu.,
- **oşǩvalu** atn., **oşkvalu** vi. göndermek, gitmesine izin vermek. timele oşǩums: öteye gönderiyor. miti var oşǩums: kimseyi göndermiyor.
- **oşlu** *vi.* esirgememek. *gyari mitik var gişlams, şa çǩomi.* senden yemek esirgeyen mi var, yeterki ye, dilediğin kadar ye. ma kandğo mişl*ams:* benden çilek esirgiyor
- **oşletinu** *ark.*, **oçuleťinu** *atn.* kurtarmak. *ğuraşe domoşletinu:* beni ölümden kurtardı.
- **oşliǩu**, **oşliçu** *vi.* **1**. çamaşır yıkarken çıkan ses, bu sesi çıkararak yıkamak. **2**. Çitilemek, ovarak yıkamak, sertçe ovalamak, iyice bastırarak ovalamak, sertçe sürmek.
- **oşliṕu** *atn.* ovuşturmak (göz için), gözü yaşarmak. tolepe mot şliṕum! niçin ağlayıp gözlerini ovuşturuyorsun!
- **oşloṕu** *ark.*, **oşloṕoʒu, oşloʒu** *atn.* herhangi bir peltemsi maddeye bulanmak. çoçoxis işloṕoʒen. çamura bulanıyor. ťoťlo3is dobişloṕi. balçığa bulandım.
- **oşolu** *atn.*, **oşvelu** *ark.*, **okiminu** *xp.* yoğurmak. cari şolums: ekmeklik (hamur) yoğuruyor. zimari şolums: hamur yoğuruyor. **2**. yoğrulmak. çoçoxis devişoli. çamurda yoğruldum.
- **oşoru** **1**. canlı bir nesnenin yüzeyinin (kabuk, deri) soyulması. mşalti şorums: tarla sarmaşığını soyuyor (topraktan). **2**. soymak. **3**. *anʒ.* gülmek. *mo şorum!* gülme!
- **oşvalu** örmek, dokumak. *ʒendeçi şums:* çorap örüyor. *Anteri Şvasere:* kazak örecek. *Anteri doşu:* kazak ördü.
- **oşvalu** içmek . *ʒǩari şums:* su içiyor. *Şvasere:* içecek. Oşu: içti.
- **oşurapu** *ark.*, **onťinapu** *atn.* koklatmak. *pukuri moşurapu:* bana çiçek koklattı.
- **oşumeşi** *vi.*, **oşmeşi** meg. **musťaçi** *atn.* (<*lat.*) bıyık. *oşumeşişi imʒvalams:* bıyıklarını buruyor.
- **oşumoni** *atn.*, **oşvoni** *arş.* 1. içecek, içilmesi gereken, içilebilir durumda. *oşumoni a mutxa momiği.* içecek bir şey getir. 2. örülmesi gereken.
- **oşumu** *ark.* xp. 1. kızmak. *dişumu.* kızdı. 2. somurtmak
- **oşunu** akılda olmak, hatırda tutmak, akılda tutmak. *çkar mutu var mşuns.* hiçbir şey hatırımda değil. na mşun ar si ore. hatırladığım, hatırımda olan bir tek sen varsın.
- **oşuru** 3ad. meşuru.
- **oşuťu** bir işi düzgün yapmamak, baştan savma yapmak, savsamak.
- **şuťu** *arş.* eline aldığı işi düzgün yapmayan, baştan savma yapan (kişi).
- **oşuvu** *ark.,* **oğvaru** *atn.* **oşuu** vi. **1**. ıslanmak. *dişuvu.* ıslandı. **2**. ıslatmak. *doşuvu.* ıslattı.
- **oşvalena** *atn.* **1**. su içilen yer. **2**. içi oyularak oluk haline getirilmiş ahşap çeşme.
- **oşvanu** **1**. solumak, nefes alıp vermek. *şuri şvanums:* soluyor, nefes alıp veriyor. *ar şuri var moşvanapes:* bana bir nefes aldırmadılar. **2**. *atn., mec.* esmek. ixi şvanums: rüzgâr esiyor.
- **oşvelu** *xp.*, **cektinu** *atn.* **1.** tedavi etmek. 2. Tedavi olmak. Pupuli domaşve*lu:* Yaram iyileşti.
- **oşvelu** yoğurmak. Gyari doşve*lu:* Ekmeği yoğurdu.
- **otantalu** *ark.*, **oşatxu** *atn.* silkelemek.
- **otanu** ışımak, (gün) ağarmak. ora dotanu keiselit. gün ışıdı kalkın. **2**. ışık saçmak, parıldamak. mjorak tanums: güneş parıldıyor.
- **otxo** dört sayısı. *otxo fara.* dört kez. otxiti kezd*es:* dördünüde aldılar.
- **otxoneçi** seksen. *otxoneçidovit.* doksan. *otxoneçidovit ʒaneri diyu.* doksan yaşına geldi.
- **otxonu** *ark.*, **ogoru** *atn. vi.* istemek, rica etmek.
- **otxvalu**, **ontxvalu** eğirmek. *mon ťǩori ntxvasere:* yün eğirecek. *Ntxums:* eğiriyor. *Dontxu:* eğirdi.
- **ontxvalu** eğirmek. 3ad. otxvalu.

- **otole** pencere. õ *otoleşen gamiǯǩer ťu:* pencereden dışarı bakıyordu.
- **otoru 1**. sürüklemek, çekmek. *nca torums:* ağacı sürüklüyor. **2**. *atn.* taşımak. *dişǩa torums:* odun taşıyor.
- **otraga** *xp.*, **otfa** çatı.
- **otragu** *ark.*, **oturgu** *atn.* üstünü örtmek, kapamak (çatı vs.). otfa tragums: çatıyı örtüyor.
- **otvalu** *atn.*, **omrialu** *ark.* **ombralu** vi., **omralu** xp. **1**. çoğalmak, artmak, türemek. ǯo mǩyapu itu: bu yıl çakal çoğaldı, çakal sayısı arttı. **2**. çoğaltmak, artırmak, türetmek. mtugik monǯva otu: fare yavru çoğalttı.
- **oturgu** *atn.*, **otragu** *ark.* örtmek, kapamak (çatı için). otva turgums: çatıyı örtüyor.
- **otva** *atn.*, **otraga** *ark.* çatı. otvaşe comç̌ims. çatıdan damlıyor. otva ceťroxu: çatı kırıldı, çöktü.
- **oťağanu** *arş.* vi, **oťiğanu** *atn.* (<*pon.* tiğan) tavalamak. ǩapça ťağanums: hamsi tavalıyor. lu ťağanums: lahana tavalıyor.
- **oťaxinu** *atn.* küçük darbelerle kırmak. kva ťaxinums: taşı küçük darbelerle kırıyor.
- **oťaxoni** kırılması gereken. oťaxoni ntxiri. kırılması gereken fındık.
- **oťaxu 1**. kırmak. kva ťaxums: taş kırıyor. **2**. kırıcı, kırma işine yarayan alet.
- **oťaiǩu** *ark. (<ar. tarık.)* koşmak. Nana ~ (*vi., not.):* 1. Anası ağlamak. *Handğalepe nana doma ťaiǩu:* bugünlerde anam ağladı. 2. Anasını ağlatmak. *Ǩoçepes nana dobu ťaiǩi:* adamların anasını ağlattım. *3ad.* oǩap̌u, oxoťǩva3u.
- **Oťaiǩapu** *ark.* koşturmak. *N3xenis O ťaiǩapams:* atı koşturuyor.
- **oťaǩulu** *atn.,* **oǩanǩu** *ark.* tıklamak, tıklatmak, takırdatmak. *neǩna ťaǩulums:* kapıyı tıklıyor, takırdatıyor.
- **oťaǩunu** *vi.* bir ağaç gövdesini belli noktalardan keserek basamak yapmak, ağacı basamaklı hale getirmek, ağacın basamaklarını oluşturmak. *nca ťaǩunums:* ağacı belli noktalardan kesip basamaklı hale getiriyor.
- **oťamaxu** *atn.* (<*ar.* tamah) **1**. imrenmek. opşa maťamaxu: çok imrendim. **2**. tamah etmek.
- **oťambu** *atn.*, **onťǩabu** *ark.* **1**. basmak, bastırmak. ǩalatis mťa ťambums: sepete otu basıyor. leťa mo ťambum! toprağı ezme, basma! **2**. yapıştırmak. iri ǩale resimi doťambu. her tarafa resim yapıştırdı.
- **oťangalu** *atn.* **1**. metalik ses çıkarmak. **2**. *mec.* lafını unutturmak. a mutxa p̌ťǩvaťu miťangal*es:* bir şey söyleyecektim unutturdular. **2**. *atn.* tongal sesi çıkarmak.
- **oťangu** *vi.* üzerinde yeşil yeşil lekeler oluşmak, bakır çalığı olmak, paslanmak. *baǩirişi ç̌uǩi di ťangu.* bakır kazan paslandı.
- **oťarťalu**, **oťaťalu**, **oťirťilu, oťeťelu, oťiťilu 1**. dırdır yapmak. **2**. henüz konuşmayı öğrenememiş çocuğun ses çıkarması. berek ťarťal*ams:* **3**. yanan odunun "ťart ťrat" diye ses çıkarma durumu. (yansıma fiil).
- **oťavle** düzgün yüzeyli tahta parçası üzerinde at, öküz ya da inek gibi hayvanların kuyruk kılından (ǯai) yapılan kuş tuzağı. **oťavlu** *atn.* at ya da inek gibi hayvanların kuyruk kılından kuş tuzağı hazırlamak.
- **oťi** *ark.* ki (aidiyet bildirmez). *oxorişa mopti o ťi miti var orťu/ťu:* eve geldim ki kimse yoktu.
- **oťibu** *xp.,* **oťubu** *vi.*, **onçxunu** *atn.* ısınmak. *ǯǩari do ťibu:* su ısındı.
- **oťibinu xp., oťubinu** *vi.*, **onçxunu** *atn.* ısıtmak. *ǯǩari o ťibinams:* su ısıtıyor.
- **oťilifonu** telefon etmek. *Nana şǩimis ǩa ťa ndğas vu ťilifonam:* anneme hergün telefon ediyorum.
- **oťimbu** *ark.* 1. küçük leke ya da benekler kondurmak. 2. noktalamak.
- **oťişinu, oťişonu** bit ayıklamak. dudi iťişin*ams:* başındaki bitleri ayıklıyor.

- **oťǩap̌alu** *ark.*, **oťlap̌alu** *atn.* sıvıların sallanınca kap içerisinde çalkalanmadan dolayı ses çıkarması.
- **oťǩap̌u** *ark.*, **xe oǩoç̌apxu** *atn.,* **xe oǩoťǩva3u** *vi.* el çırpmak, alkışlamak.
- **oťǩap̌u** *ark.*, **onťǩabu** *vi.*, **oťambu** *atn.* **1**. basmak, basıp yapıştırmak. **2**. basmak (dergi, kitap vs.). **3**. yapıştırmak, yapışmak. resimi ťǩap̌ums: resim yapıştırıyor.
- **oťǩebi** *ark.*, **oťrebi** *atn.* eski Laz evlerinde açık ateşin baş tarafına konan geniş taş, ocak taşı.
- **oťǩvalu**, **oziťu** *atn.*, **otkvalu** *vi.*, **ozop̌u** *ark.* **1**. demek, söylemek. *muti var ťǩu:* bir şey demedi. *mo ťǩvi?* niye söyledin*?* **2**. söylemek, şikayet etmek. *nana sǩanis gizi ťare:* annene söyleyeceğim, şikayet edeceğim.
- **oťǩva3u** *ark.*, **oťva3u** *atn.* patlamak, çatlamak. *korba u ťva3u:* karnı patladı. *xe mi ťva3u:* elim çatladı.
- **oťlap̌inoni** *atn.*, **sťup̌a** *arş.* 20 cm. mürver ağacının (ǩamp̌ara) içi namlu gibi açılır. iki ucuna tıkaçlar konur. tıkaçlardan birinin bir değnek parçası ile itilmesi sonucu öndeki tıkaçın fırlaması sağlanır. çocuk oyuncağı olan bu düzeneğe *o ťlap̌inoni* denir.
- **oťlap̌inu** *atn.* çalkalanmak, çalkalanmadan dolayı çıkan ses. zuğa iťlap̌inen. deniz çalkalanıyor.
- **oťobinuşi** *arş.,* **ǩamç̌up̌ali** *xp.*, **ǩuǩu** *atn. vi.* saklambaç oyunu.
- **oťoçu** *atn.,* **oťǩoçu** *ark.* **1**. fırlamak, atılmak. *coğori ti ǯale koy ťoçu:* köpek aşağıya doğru fırladı, atıldı. **2**. fırlatmak, atmak. *kva o ťoçams:* taş fırlatıyor, atıyor.
- **oťolobu** *atn.* su içinde kalmak, sırılsıklam olmak. *nçai doloxe devi ťolobit:* çayın içinde sırılsıklam olduk.
- **oťaťu** *ark.* çamur vs. 'ye bulanmak. 3ad. op̌oťu:
- **oťrağodu** *atn.* , **obiru** *ark.* türkü söylemek. ma p̌ťrağodum. ben türkü söylüyorum. ma miťrağod*ams:* bana türkü söylüyor.
- **oťraǩu** *atn.* ishal olan birinin sıçması. ťraǩums: ishal olmuş bir şekilde sıçıyor.
- **oťrebule** *atn.*, **nǩea** *ark.* eski Laz evlerinde evin ortasında bulunan ocak. *o ťrebules gelaxes:* ocağın başında oturuyor.
- **oťriǩu** *ark.*, **oǩonǩsu** *atn.* debelenmek, tepinmek. *puci i ťriǩen.* inek debeleniyor.
- **oťrip̌onu** *atn.* (<*pon.* tripo) tepinmek, debelenmek. *Lazu ťi onas i ťrip̌onen.* mısır tarlasında tepiniyor.
- **oťriǯinu** *ark.* zorlanarak, ıkınıp sıkınarak (bir işi yaparken).
- **oťroxu** **1**. kırılmak. *bardaği do ťroxu:* bardak kırıldı. **2**. Ritmik olarak ağırmak, darbesel bir tarzda ağırmak, ritmik darbelerle ağırmak. *ǩiti mi ťroxun:* parmağım ritmik darbelerle ağrıyor.
- **oťubu** *vi.* Isınmak (metaller hariç). *ǯǩari do ťubu:* su ısındı. 3ad. oťibu.
- **oťubinu** vi. ısıtmak (metaller hariç). *ǯǩari o ťubinams:* suyu ısıtıyor. *Daçxuris muxedu do di ťubinu:* ateşin başına oturup kendini ısıttı. 3ad. oťibinu.
- **oťuǩuru** *atn.* dırdır yapmak. *komž̌irui o ťuǩuru kocoç̌ams:* beni gördü mü dırdır yapmaya başlıyor.
- **oucu**, **oucinu** *vi.*, **oşǩinu** *atn.* **1**. dinlemek. *ma miucams:* beni dinliyor. **2**. birinin sözünü dinlemek. *Baba skanis uuci.* babanın sözünü dinle.
- **ouçanu** *ark.* 1. Siyahlaşmak, Kararmak. *Xe domauçanu:* elim siyahlaştı. 2. Siyahlaştırmak, Karartmak. *Noşǩeri gusu do xayari duuçanu:* kömür sürüp yüzünü siyahlaştırdı.
- **ouminu** *vi.*, **oğaminu** *ark.,* **ombinu** *atn.* susamak. *ǯǩai maominu:* susadım.
- **ovalu** **1**. sallamak. *xe mivalams:* bana elini sallıyor. **2**. parıldamak, ışık saçmak. *map̌azulek valums:* ateş böceği ışık saçıyor. *yalik valums:* ayna parıldıyor. **3**. *mec.* iyi ve hoş bir durum yaşamak. *xolo dovovalit:* yine yaşadık.

- **ovaponi** *ark.*, **oyaponi** *atn.* var olacak, var olabilecek, olabilirliği bulunan. *ovaponi bere ignapen.* adam olacak çocuk anlaşılıyor.
- **ovapu** *ark.*, **oyapu** *atn.* olmak. *ma vore:* benim, ben varım. *ma vort̆i.* Bendim, ben vardım. *ma viare:* ben olacağım. *on var on/ ren:* olan olmayan. *muya iyare?* ne olacaksın*?* *k̆oçi diyu.* adam oldu. *muti var iyen:* bir şey olmaz.
- **ovaru** *ark.* 3ad. movaru.
- **ovaru** *atn.*, **ok̆varu** *ark.* hadım etmek. *xoci dovares:* boğayı hadım ettiler.
- **ovle 1**. *vi.* sini. 1,5m çapında büyükçe bir kap. pirinç, mısır vs. konulur. **2**. *atn.* çentik. *ovle mo ok̆opşam!* çentiği kapama! **3**. *arş.* taze mısırı kurutmakta kullanılan altı metal, kenarları parmaklıklı bir kap.
- **ovro**, **orvo** sekiz sayısı. *ovro ǯaneri:* sekiz yaşında. *ovro fara degiǯvi.* sekiz kez söyledim.
- **oyacu** *atn.*, **orajnu** *arş.*, **oxvantu** *ark.* **1**. sarsmak. arabak k̆oçi yacums: araba insanı sarsıyor. **2**. sarsılmak. araba opşa iyacen. araba çok sarsılıyor.
- **oyaru** *atn.* Tıklamak, Takırdatmak (ahşap malzemeyi). *ek̆na yarums:* kapıyı tıklıyor.
- **Oyazu, op̆azu, oxazu, oazu** *vi.*, *atn.,* **oqazu** *xp.* yontmak. *nca yazums:* ağacı yontuyor.
- **oyoxu** *atn.*, **ocoxu** *ark.* **1**. çağırmak. ma miyoxams/ micox*ams:* beni çağırıyor. **2**. isim koymak, isim vermek.
- **oyondrinu** *atn.*, **oçvalu** *ark.* bekletmek. *inis moyondrinams/moçvapams:* beni soğukta bekletiyor.
- **oyondru** *atn.*, **oçvalu** *ark.*, **omç̌eşu** beklemek. nana muşis uyondr*ams:* annesini bekliyor. *ma mo miyondram!* beni bekleme!
- **oyonu** atn., **oqonu** xp. canlı bir varlığı götürmek. *k̆at̆u iyonams:* kediyi götürüyor. *araba iyonams:* arabayı götürüyor.
- **oqonu** xp. 3ad. oyonu.
- Oyonu 1. canlı bir varlığa sahip olmak. *Sum k̆atu komiyonun:* ben üç tane kediye sahibim, benim üç kedim var. 2. Cansız ama değerli ve hareketli eşyalara sahip olmayı ifade etmede kullanılır. *A araba komiyonun:* benim bir arabam var, ben bir arabaya sahibim. *3ad.* Oğmalu.
- **oyucu** *atn.* kulak vermek, dinlemek. ma miyuci. bana kulak ver, beni dinle.
- **ozabunu** *atn.***, ožabunu xp.** (<*far.* zebun) hastalanmak. sk̆ani merağite devizabuni. senin merağından hasta oldum. inis na dopsk̆udi şeni devizabuni. soğukta kaldığından hasta oldum.
- **ozadu** barışmak. *cumalepe çkimi k̆ala debizadit:* kardeşlerim ile barıştık.
- **ozaşe** *atn.* **1.** herhangi bir şeyi ezmek için kullanılabilen araç 2. Lahana ezmek için kullanılan altı geniş tahta parçası. 3ad. k̆orza.
- **ozdalu** *ark.*, **otoru** *atn.* taşımak. *dişka zdips/ zdums/ torums:* odun taşıyor.
- **ozdalu 1**. sıkmak. xes omizdu. elimi sıktı. **2**. *atn.* çekmek. toyç̌i zd*ams:* ipi çekiyor.
- **ozemcu** *atn.* tasarlamak, planlamak. *a mutxa zemcums:* bir şey tasarlıyorum. miya zemcum*?* ne tasarlıyorsun, ne planlıyorsun*?*
- **ozgimoç̌u**, **ok̆irk̆olu 1**. kıvırmak, bükmek. *zgimoç̌ums:* kıvırıyor, büküyor. **2**. kıvrılmak, bükülmek. *İzgimoç̌en:* kıvrılıyor. 3ad. Oç̌imoşu.
- **ozit̆u** *atn.*, **ozop̆u** *ark.*, **ot̆k̆valu** *atn.*, **otkvalu** *ark.* **1**. söylemek, demek. *muti ozit̆u var gorums:* söylemek gerektirmiyor. **2**. okumak. **3**. şikayet etmek. *Andğa na ipe baba sk̆anis gizit̆are:* bugün yaptıklarını babana söyleyeceğim.
- **ozlap̆u** *atn.*, **ojlip̆u** *ark.*, **ozlip̆u** *vi.* **1**. ezmek, sıkıp ezmek, basıp ezmek, ezip suyunu çıkarmak. *mjabu dozlap̆u.* kurbağayı ezdi. **2**. ezilmek. *mjabu dizlap̆u*. kurbağa ezildi.
- **ozmaşe** (<**ozumaşe)** *atn.*, **orosari** *ark. 3ad.* limsumi; sumyayi.
- **ozmonu 1**. düşünmek. *a mutxa izmonams:* birşey düşünüyor. **2**. hayal kurmak, düşlemek. *ma mizmonams:* benim düşlüyor. **3**. tasarlamak, tasavvur etmek (kay: lp̆).

*dido para mogapu izmons.* çok para kazanmayı tasarlıyor. 4. Merak etmek. 3ad. mezmonu.

- **Ozoni, p̆ip̆izoni** *atn.* barbunyanın ezilerek içine soğan, sarmısak katılması ile yapılan bir yemek.
- **ok̆ozonu** *atn.* bir yerin/ortamın herhangi bir şeyle dolup taşması, her tarafı kaplaması, her tarafın tıkabasa dolması fiili. *mturite avlape kok̆izonu:* karla avlular dolup taştı, kar her tarafı kapladı.
- **Ok̆ozoneri** *atn.* 1. (yer/ortam/zemin için) herhangi bir şeyle dolup taşmış hali, o şeyle her tarafın kaplı olması hali. *Avlape mturite ok̆ozoneri na ort̆u şeni gale var gamamalet̆es:* avluların karla dolu olmasından dolayı dışarı çıkamıyorduk. 2. Dolup taşarak.
- **Zoneri** *atn.* 1. (zemin için) düzlenmiş, düz bir hale getirilmiş, kabalığı alınmış. 2. Düzleyerek, kabasını ezerek /alarak (kar/toprak).
- **ozonu** *atn.* (zemin için) düzlemek. *let̆a zonums:* toprağı düz bir şekle getiriyor, toprağı düzlüyor. *Mturi zonums:* karın üzerinde (gezerek veya başka bir şekilde) yol açıyor.
- **ozop̆u** *ark. 3ad.* ozit̆u:
- **otkvalu** vi. 3ad. ot̆k̆valu
- **ozu** ezmek. *k̆orzate lu zams:* '*k̆orza'* ile lahana eziyor.
- **ozumu** (<*lat.* zoom.) ölçmek. *let̆a zumums:* toprağı ölçüyor.
- **ozuru** *atn.* (<*ar.* zürriyet), **omzik̆u** vi. çiftleşmek. *k̆at̆upe izureran:* kediler çiftleşiyor. K̆at̆upe izureran/ imzik̆enan: kediler çiftleşiyor.
- **omzik̆u** vi. 3ad. ozuru.
- **ozuvalu** *atn.* kaynaşmak. *p̆ut̆ucepe ğuni ǯoxles izuvaleran:* arılar kovanın önünde kaynaşıyorlar.
- **ozvak̆u** *ark.* olmadık yere ıslanmak, avanakçasına ıslanmak, boşuna ıslanmak. *mç̆imas gale gamapti do dobizvak̆i.* yağmurda dışarı çıkıp (hiç gerek yokken) ıslandım.
- **ožangu** *ark.* 1. kuşların yemek yeme şekli; gagalamak. 2. Hayvan ya da insanların sert/elastiki bir yiyeceği (bir çırpıda parçalayamamaktan dolayı) ağzında evirip çevirmesi; gevelemek.
- **ože** *atn.* ağaç mantarı. İlkbahar yağmurlarıyla birlikte yaşlı ağaçlarda yetişir. *mbulis ože koninçanu.* kiraz ağacına mantar bitti, mantar oluştu.
- **ožğambulu** *vi. xi.* yüz üzerinde oluşan cilt bozulması, pütürleşmesi durumu.
- **ožinžgale**, **nonžgile** *vi.* kürdan.
- **ožiru 1**. görmek. *ham kiyanas miyape bžiri.* bu dünyada neler gördüm. *toli gomǯi si gžiri.* gözümü açtım seni gördüm. **2**. bulmak. hik̆u dobgorina ti va mažiru. o kadar aramama rağmen bulamadım. bgorumt̆i kobžiri. aradığımı buldum.
- **Oži3oni k̆oçi** *ark.* tavırlarıyla insanı güldüren kişi.
- **oži3inu** *vi.*, **odi3inu** *atn.* gülmek. iži3*ams:* gülüyor.
- **o3adaşe** *atn.* bakıcı. ma o3adaşe sk̆ani var vore. ben senin bakıcın değilim.
- **o3adebu, o3adu** *xp.*, **xandua** *meg.* çalışmak. *vi3adebur:* çalışıyorum.
- **o3adoni** bakıma muhtaç, bakılması, göz kulak olunması gereken, bakılası. o3adoni badi miyonu*ran:* bakıma muhtaç (erkek) yaşlımız var.
- **o3adu 1**. Atn. bakmak. *zuğa k̆ale 3adums:* deniz tarafına bakıyor. **2**. Atn. göz kulak olmak, bakmak. *zabuni dida 3adums:* hasta yaşlıya (kadın) bakıyor, hasta bakıyor. *bere 3adums:* çocuk bakıyor. **3**. *ark.* gözlemek, sınamak. *he bozo p3adum.* o kızı gözlüyorum. 4. Xp. çalışmak. *Vi3ada minon:* çalışacağım.
- **o3afale** çatal konan yer, çatallık.
- **o3angu** Balta ve orak gibi kesici aletlerle veya sopayla vurup doğramak, kesmek, zedelemek, hırpalamak. *Anskilepe do3angu.* dikenleri doğradı. Nca argunite do3angu: ağacı baltayla vurarak zedeledi/ hırpaladı.

- **o3i3xilu** atn., xi. 1. Oldukça tiz bir ses çıkarmak (çıngıraklı yılanın sesi). 2. Yağın kızarırken ses çıkarması fiili.
- **o3onaşe** herhangi bir şeyi ipe dizmek için kullanılan araç, çuvaldız vs.. *lemşi o ǯonaşe s ťeri voxmarit.* iğneyi dizme, şişleme aracı gibi kullandık.
- **o3onu 1**. sokmak, şişlemek, saplamak. xamite do3onu. bıçakla şişledi, bıçağı soktu. **2**. dizim yapmak, ipe dizmek, dizmek. *xurma 3onums:* hurmayı ipe diziyor. *Kyume oxenapu şeni ntxiri 3onums: "*kyume" yapmak için fındığı ipe diziyor.
- **oǯalu** *atn.*, **oǯǩalu** *ark.* **1**. kökünden çekmek, kökünden sökmek. *mşkvela ǯams:* fidanı kökten söküyor. **2**. *atn., mec.* azdırmak. *layǯi mot o ǯamt!* köpeği azdırmayın! **3**. *atn., mec.* azmak. *coğori i ǯu:* köpek azdı.
- **
- **oǯamoni** *atn.*, **onǯamoni** *ark.* **1**. vurulması gereken, vurmaklık. *o ǯamoni ǩoçi:* vurulması gereken adam. **2**. *mec.* dayaklık.
- **oǯamu** *atn.*, **onǯamu** *ark.* **1**. gebertmek. ǯiǯila doǯamu. yılanı gebertti. **2**. (insanlar için) vurup öldürmek. ǩoçi doǯamu. adamı öldürdü.
- **oǯangalu** *atn.*, **onǯǩiyalu** *ark.* metalik ses çıkarmak.
- **oǯaru** *atn.*, **oǯǩaru** *ark.* sulanmak. *cari di ǯaru:* ekmek sulandı. tolepe aǯaren. gözleri sulanıyor.
- **Oǯǩaru** vi. 3ad. Oǯaru.
- **oǯelimu** *atn.*, **oǯǩomilu** *ark.* bakınmak, bakmak. hik hak oǯes: oraya buraya bakıyor. gamargvas goiǯǩen: etrafına bakınıyor.
- **oǯerǯelu** *atn.* sırılsıklam ıslanmak. morderi mǯimas a vorsi deviǯerǯeli. büyük yağmurda iyice sırılsıklam oldum, sırılsıklam ıslandım.
- **oǯiru** göstermek. var oǯiy*ams:* göstermiyor. hiǩu devuǯvi do ar var moǯiru. o kadar söyledim de bana bir göstermedi. ar ma var moǯiru. bir bana göstermedi.
- **oǯixindu** *atn.* çatlamak (kuruluktan dolayı). *xe demi ǯixindu.* elim çatladı. *var mǯimu şeni le ťa do ǯixindu.* yağmur yağmadığı için toprak çatladı.
- **oǯixnu** cızırdamak, kaynamış yağın üzerine bir sıvının dökülmesi veya sıcak bir cismin soğuk bir cisme dokundurulması durumunda çıkan cızırtı.
- **oǯilaxu 1**. sıkarak suyunu çıkarmak. şeepe doǯilaxu: çamaşırları sıkıp suyunu çıkardı. limoni ǯilaxums: limonu (suyunu çıkarmak için) sıkıyor. **2**. *mec.* aşırı dercede benzeme. ham bere baba muşi dinǯilaxu: bu çocuk tıpkı babasına benziyor.
- **oǯilaşe** meyveleri dalından toplamak için kullanılan araç. m3xuli oǯilaşe. armut toplamak için kullanılan araç. nçai oǯilaşe. çay toplamak için kullanılan araç.
- **oǯilidu** (küçük çıtırtılarla) ateşten kıvılcım çıkması. *daçxuri ǯilidums:* ateş küçük kıvılcımlar, çıtırtılar çıkarıyor.
- **oǯiloni 1**. toplanması gereken, toplanma zamanı gelen, toplanabilir. nçai oǯiloni diyu. çay toplanabilir duruma geldi. **2**. *vi.* uzak dallardan meyve toplamaya yarayan, ucunda torba şeklinde ağ bulunan bir araç.
- **oǯilu 1.** toplamak (meyve ve sebze için). m3xuli ǯilums: armut topluyor. nçai ǯilums: çay topluyor. 2. Bitkileri belli bir noktalarından kavrayıp koparmak.
- **oǯimidu** *atn.* **1**. hayvan gübresinin eskiyip çürümesi. puşǩundi doǯimidu. hayvan gübresi eskidi, çürüdü. **2**. yoğunlaşma.
- **oǯimolu** *atn.*, **o3hip̌olu 1.** tek tek toplamak. nçai ǯimolums: çayı tek tek topluyor. 2. Küçük küçük parçalar halinde koparmak. Kovali ǯip̌olums: Ekmekten küçük parçalar koparıyor.
- **oǯingilu** *atn.,* **o3ingilu** *vi.* **1**. tek ayak üstünde zıplamak, sekmek. *ǯingili obiru şeni o3hingilu diǯis:* '*ǯingili'* oyununu oynamak için tek ayakla koşmak, zıplamak gerekir. **2**. *atn., mec.* hop oturup hop kalkmak. ťǩvespe dvagurus iǯingi*lu:* söylenenleri duyunca hop oturup hop kalktı. **3.** Sağa ya da sola meylederek yürümek, yalpalamak.

Ǩuçxeş ť abus pupuli na uğunşi 3ingil*ams:* Ayağının tabanında yara bulunduğundan yalpalıyor.

- **oʒinǩu** *vi.* **onʒiǩu** *arş.* **1**. mikrop kapmak. **2**. zehirlenmek.
- **oʒinʒu** *vi.*, **gonzdalu** *atn.* çekip uzatmak, asılmak. he mutxape mot ʒinʒom*?* o şeyleri niçin çekiyorsun*?*
- **oʒip̌olu** arş.,vi. **oʒimolu** atn.**1**. *arş.* parçalanmak. iʒip̌olen. parçalanıyor. **2**. küçük parçalar halinde koparmak, azar azar koparmak. cari iʒipams/ʒip̌olums: ekmeği küçük parçalar halinde koparıyor, katık ediyor. **3**. *arş.* parçalamak.
- **oʒiu** *atn., vi.,* **onʒiu** ark. **1**. çınlamak. *uci miʒiyams:* kulağım çınlıyor. **2**. çığlık atmak, acı ile bağırmak. *oxorcak ʒiyums:* kadın bağırıyor. 3. Vi. Atmaca ve benzeri kuşların tiz ses çıkarması. 4. Vi. Farenin tiz ses çıkarması. 5. inlemek (etcil hayvanlar için). *coğorik nʒiroms:* köpek inliyor.
- **oʒiʒu** *atn.*, **1**. kuşun yavrularını solucanla beslemesi. *ǩinçik montapemuşis uʒiʒams:* kuş yavrularına solucan topluyor. **2**. *mec.* bir canlının bulduğu yiyecekleri yavrusuna taşıyıp beslemesi. **3**. alel acele, kimseye haber vermeden paylaşıvermek.
- **oʒinʒu** vi. 1. İp, halat vs.'i aşırı derecede gerilecek şekilde çekmek/çekiştirmek. Toǩi ʒinʒumťuşa meçǩodu /meçordu. İpi çekiştirirken koptu. 2. Fazlasıyla güç sarfederek çekmek/çekiştirmek.
- **oʒǩialoni** *vi.*, **ʒǩialoni** *xp.* Çıngırak (genellikle küçük baş hayvanlara takılan ve tiz ses çıkarak). Mçxuris oʒǩialoni kodoloǩidu: koyunun (boynuna) çıngırak taktı.
- **oʒǩimapu** *vi.* **1**. birden çok kat ipliği eğirmek. **2**. eziyet çektirmek, eziyet etmek, çile çektirmek, eza etmek. nusaliǩobas ma dido moʒǩimap*es:* gelin olduğum ilk dönemlerde bana çok eziyet çektirdiler.
- **oʒǩalu** *vi.*, **oʒalu** *atn.* çekmek, sökmek. pi3aris na gyoçǩadun ǩafri/ǩarfi muşeni ʒǩum. tahtanın üzerine çakılı olan çiviyi ne diye söküyorsun.
- **oʒǩomilu** *ark.*, **oʒelimu** *atn.* bakmak. *3ad.* oʒelimu.
- **oʒǩunu** *ark.*, **oʒunu** *atn.* **1**. ağırmak. ti aʒǩunen. başı ağrıyor. **2**. ağırtmak. dido op̌aramituk ti miʒǩun*ams:* çok konuşmak başımı ağrıtıyor.
- **oʒonaşe** tartı aracı, bir şeyi tartmak için kullanılan araç. kantar vb. oʒonaşe moğit do ar deviʒonat! tartı aleti getirin de tartılalım.
- **oʒonu** **1**. tartmak. nçai ʒonums: çayı tartıyor. ndğura doʒonudorťu: demin tartmıştı. **2**. tartılmak. ǩantarite deviʒoni. kantarla tartıldım. **3**. *mec.* dalaşmak. him hamu şǩala mot iʒone! olur olmaz kişilerle dalaşma! **4**. denemek. **5**. muhatap olmak (olumsuz). bere ǩala iʒonen. çocukla muhatap oluyor.
- **oʒopxu** **1**. inşa etmek, yapmak. *oxori ʒopxums:* ev inşa ediyor. **2**. tamir etmek, onarmak. *ǩoǩoxveri radio doʒopxu:* bozuk radyoyu tamir etti, onardı. **3**. restore etmek. **4**. hazırlamak.
- **oʒordinu** *atn.*, **oʒrodinu** *ark.,* **oʒodinu** *vi.* **1.** süzmek (suyunu). porça oʒordin*ams:* gömleğin (suyunu) süzüyor. minci oʒodin*ams:* çökeleğin (suyunu) süzüyor. 2. vi. damlatmak.
- **oʒodu** vi. 3ad. Oʒurʒu.
- **oʒude** *vi.*, **noşoni** *atn.*, **olaʒude** *arş.* raf, terek. *xviťi xvaťape oʒudes kogolabğu:* kıvır zıvırları rafa koydu.
- **o3uru** vi. 3ad. ge3uru.
- **oʒuxnu**, **oç̌uxnu** **1**. *atn.* tüy vb. nesneleri ateşte yakmak. kormeşi msvalepe ʒuxnums/ç̌uxnums: tavuğun tüylerini yakıyor. **2**. *ark.* (yemek vb. için)yakmak.
- **oʒuminu** *atn.*, **omʒǩuminu** *ark.* **1**. inlemek (köpekler için). *layç̌ik ʒuminams!* köpek inliyor! **2**. *ark.* ulumak.
- **oʒunu** *atn.*, **oʒǩunu** *ark.* **1**. ağırmak. *andğa opşa ti maʒunu:* bugün çok başım ağrıdı. *korba maʒunen:* karnım ağrıyor. **2**. ağrıtmak. *opşa oxap̌aruk ti miʒunams:* çok

konuşmak başımı ağrıtıyor. *var ixmaren dulyapete ti mo miǯunam:* yaramaz şeylerle, işlerle başımı ağırtma.

- **oǯup̌inu** *vi.* **1**. atmacaya çalınan ıslık. **2**. atmacayı ıslıkla çağırmak. *sifťeris uǯupinams:* atmacayı ıslık çalarak çağırıyor.
- **oǯurǯolu** *atn.* sıkıp aynı zamanda çevirerek suyunu çıkarmak. *naxveri ǯendeç̌i xepete ǯurǯolums:* yıkanmış çorabı elle sıkarak suyunu çıkarıyor.
- **oǯurǯu**, **oǯordu** *atn.*, **oǯodu** *ark.* 1. süzülmek. *pxe svas upi miǯurǯun:* oturduğum yerde terim süzülüyor. *topri ǯordun:* bal süzülüyor. 2. vi.Damlamak. ǯǩari ǯodun. Su damlıyor.
- **oǯutxu** *ark.* **1**. tuzlamak. *ǩapça doǯutxu:* hamsiyi tuzladı. **2**. (tuz, şeker vb) erimek, eriyip tükenmek.
- **oǯuťanu** *vi.*, **ǯulu oyapu** *atn.* 1. küçülmek, ufalmak. *diǯuťanu:* küçüldü. 2. Küçültmek, ufaltmak. *Doǯuťanu:* küçülttü, ufalttı.
- **oǯuǯonu** emmek. *berek 3i3a ǯuǯonums:* çocuk biberon emiyor. *ǩiti mo iǯuǯonam!* parmağını emme!
- **o3xeci** *vi.*, **on3xeci** atn., **o3xoci** *ark.* **1**. tarak. *o3xecite toma vi3xonam:* tarakla saçımı tarıyorum. **2**. su değirmenlerinde, oluğun (ğurni) başına konan, çalı çırpı vs. nin oluğa girmesini engelleyen, demir çubuklardan oluşan örgü; tarak.
- **o3xone** *ark.*, **on3xeni** *atn.* tavan arası. *o3xones tipi gyobğun:* tavan arasında çayır var. *tipepe on3xenis kocovobğit:* çayırları tavan arasına döktük.
- **o3xoni** *ark.* üzerine herhangi bir şey dizmek için kullanılan kalas.
- **o3xoťu** *ark.*, **oşalu** *vi.*, **on3xoťu** *atn.* düzeneğin boşalması (fare kapanı vb.).
- **o3xunu** *ark.*, **ǩoşǩoğmalu** *atn.* seçmek. *gyari 3xunums, ǩaťa gyari var imxos:* yemek seçiyor, her yemeği yemiyor.
- **o3xonapu** taratmak. toma do3xonapu. saçını taratttı.

# P

- **pagara** *ark.*, **pangari** *atn.,* **pangara xp. 1**. büyük ateş. **2**. *vi.* bir kökte çok sayıda dal olması. *Pagara ntixiri:* çok sayıda dal bulunan fındık kökü.
- **paxla** *ark.*, **loya lobya** *atn.* soya fasülyesi, bakla.
- **paxva** *arş.*, **pem3kva** *ark.*, **kanka** *atn.* kestanenin dışındaki dikenli kabuk.
- **paxva 1.** Herhangi bir hayvanın kuyruğunun çok tüylü ve kabarık olması. *Layǯis ǩudeli paxva uğun:* köpeğin kuyruğu çok tüylü ve de kabarık bir yapıdadır. 2. Bir çiçeğin iyice açmış durumu. *Paxva gyuli:* iyice açmış gül.
- **tolişe ǩoʒostvalu** *atn.* görünen bir şeyin aniden gözden kaybolması, gözden uzaklaşması. *Mevoʒe ťi bere a svacis tolişe ǩoʒomis ťu:* gözümün önündeki çocuk aniden gözden kayboldu.
- **palanʒa** *atn.*, **panʒala** *ark.* dalak.
- **palaťi** genişçe olan. *uci pala ťi:* kepçe kulaklı.
- **palu** *atn.*, **palo** *vi.,* **pale meg.** yavan. *palu cari:* yavan ekmek.
- **paluri**, **mpaluri** alev. *oxorişe paluri dvantxen.* evden alevler yükseliyor. *paluri s ťeri bozomota.* alev gibi kız.
- **pampa**, **pampari** *vi.*, **palanʒa** *atn.* 1. kulak memelerinin her biri. *uciş pampari:* kulak memesi. 2. burun kanatlarının her biri. *çxindiş pampari:* burun kanadı.
- **panǯa** *vi.* **1**. findık ağacının filizlerinin her biri. *ntxiriş panǯa.* fındık ağacının filizi. **2**. Üzüm salkımını oluşturan her bir dalcık; çıngıl. *Ǯabas ar panǯa elebustiki:* salkımdan bir çıngıl kopardım.
- **panǯili** *atn.*, **panǩeli** *ark.,* **xiya** ibik. *mumuli panǯili.* horoz ibiği.
- **pandu** Lazca'da bir kişi adı. (kay: Lazuri alboni).
- **panpa** *arş.* hafif.
- **papa** *atn.*, **ťu3aşi** *arş.* lapa. su kaynatılarak içine mısır unu katılır. lapa kıvamına gelene kadar bu şekilde ateşin üstünde bekletilir. süt, tereyağı, pekmez veya yoğurtla yenir.
- **papadixa** papazın arazisi anlamına gelen bir yer adı.
- **papakudi** *atn. vi*, **çarmakudi** *ark.* patlamış mısır.
- **papara 1**. genişlemesine açık, kabarık. **2**. özellikle kuş türü hayvanların boyun çevresindeki tüylerini şişirmeleriyle oluşan kabarıklık. *mumulik papara gonʒu:* horoz boyun çevresindeki tüylerini açtı, şişirdi.
- **papara gobğalu** *atn., not.* sitem etmek. *komox ťuna a papara govobğare:* gelirse ona bir sitem edeceğim.
- **papara gonʒapu** *atn.* **1**. horoz ya da tavuğun saldırı öncesi boyun tüylerini kabartması. **2**. *not.* diklenmek, kafa tutmak. *miti var žĭrus papara gonʒu:* kimseyi göremeyince kafa tutmaya başladı.
- **para**, **geçareri** *ark.*, **geçareli** *xp.*, **cençareri** *atn.* para.
- **purçuma** *atn. vi*, **parçoma arş.**, **parçuma** *bot.* sarıballıbaba bitkisi.

- **parpa** 1. yuvarlak, genellikle melon biçiminde, ortası delik ahşap parça. 2. fareden korunmak için serenderlerin direkleri üzerine konan yuvarlak, dairesel ağaç, tekerlek. 3. kendir, yün vs. eğirmede kullanılan iğin alt kısmına yerleştirilen melon biçiminde, 5-10cm çapındaki ahşap kısım.
- **peri omťinu** *vi.*, **çere omťinu** *atn., not.* Beti benzi solmak. *Ma mžiruis şkurnate peri am ťu:* beni görünce korkudan beti benzi soldu.
- **parpali zoo.** Kelebek. *parpali s ťeri eju ťu:* kelebek gibi uçardı.
- **ini golva** vi. soğuktan dolayı vücudun anlık olarak baştan ayağa titremesi fiili.
- **partiya**, **p̌unci**, **parti**, **xampa** grup, parti.
- **paşeri** karışmış, karışık. *mteli svarape şḱimi paşeri ren*, *nam nak na ren var miçkin:* tüm kitaplarım karışmış, hangisi nerde bilmiyorum.
- **paşḱa** *atn.*, **baç̌ḱa** *ark.* (<*rus.*) **1**. kutu, paket. *ebzaşi paşḱa.* kibrit kutusu. *sigara baç̌ḱa.* sigara paketi. **2**. su kabı. baç̌ḱaten ʒḱari dgin. kapta su var. (kay: çanuri ťeksťebi, s.10**2**.)
- **patxaleri** *atn.*, **patkaleri** *ark.* çırpınarak. *patxaleri şuri meçu.* çırpınarak can verdi.
- **patxeri 1**. silkelenmiş. **2**. silkeleyerek. *m ťape patxeri patxeri moğams:* otları silkeleye silkeleye getiriyor.
- **paťḱami** *atn., mec.* çok kuru nesneler için kullanılır. *Pa ťḱami s ťeri dişḱa:* oldukça/çok kuru odun.
- **paťi bot.** hayvanlara yem olarak da verilen bir bitki türü.
- **pavri** *atn. vi*, **buťḱa** *xp.* yaprak. *pavri s ťeri:* yaprak gibi (hafiflik bakımından). *mç̌oni pavri*. meşe yaprağı.
- **pa3xa 1**. *vi.* fındık veya kestanenin ince ve yaş dallarından aralıklı olarak örülmüş sepet. **2**. derme çatma yapılan ve ambar olarak kullanılan ahşap yapı.
- **Peçko** *ark.*, **piliťa** *atn.* soba.
- **pelaperi 1**. faydalı, yararlı. *pelaperi nusa:* yararlı gelin. **2**. eli işe yatkın.
- **pem3kva** *ark.*, **paxva** *xp. arş.,* **kanka** *atn.* kestanenin dışındaki dikenli kabuk. *3ad.* Kanka.
- **penʒe** *atn. vi*, **penʒo** sümüklü böcek.
- **penʒe konkoli** *atn.* salyangoz kabuğu.
- **penʒekudi** *ark.* **1**. salyangoz. **2**. bot. bir mantar türü.
- **perçe** *atn.*, **gamaḱoderi** *ark.* **1**. balkon. **2**. serender balkonu.
- **periksini** *vi.*, **mḱyapuksini** *ark.*, **mç̌apunksini** *atn.* patlatıldığında içinden ağır bir toz bulutu çıkaran bir mantar türü.
- **peroni** *ark.*, **çeroni** *atn.* renkli. *Peroni dolokuna muşite guri miç̌um ťes:* renkli giysisiyle yüreğimizi yakardı.
- **Peri** *vi.,* **çere** *atn.* renk. *Zuğaş peri:* denizin rengi. *Badis peri/çere am ťu:* yaşlı adamın rengi/benzi soldu.
- **Leťaşperi** kahverengi.
- **peso** bitkilerin kılcal ya da çok ince olan kökleri.
- **petxela** bıngıl, kendini bırakmış gevşek. leşḱepe petxela dvayu. dudakları sarktı, kendini bıraktı.
- **pe3xi dosvalu** *atn.* 'çok gülmekten yerlerde sürünmek' *(tkv)*.
- **pe3xi**, **pe3xo** pençe. *odi3inute pe3xi devusvit.* gülmekten yerleri tırmaladık.
- **piçxi piçxi** kırık dökük, param parça. şuşeli lamba cuvelu do piçxi piçxi diyu. gaz lambası elinden düşüp param parça oldu.
- **piçxi piçxi oyapu**, **pi3xi pi3xi oyapu** *atn.* **1**. param parça olmak. *xepeşe bardaği cemivelu do piçxi piçxi diyu.* elimden bardak düşüp param parça oldu. **2**. param parça etmek.
- **piçxoťa**, **çoçxoťa**, **çxoťi** bozuk, işe yaramaz durumda. piçxota araba. bozuk araba.

- **piçveri** *atn.*, **p̌içveri** *ark.* **1**. oruçlu. *ndğalepe piçveri golovu t̆oçi:* günleri oruçlu geçirdim. **2**. aç, acıkmış. *p̌içveri bore.* açım.
- **pilit̆a** *atn.*, **peçko** *ark.* soba.
- **pimpili dixaşa** *arş., ox.* sakalların toprağa değsin.
- **Pimpili** *vi.*, **pimbili** *atn.***, primuli meg.** sakal. *P̌ap̌uli çkimis pimpilepe dakçanu:* dedemin sakalları ağardı.
- **pimpiloni** vi., **pimbiloni** atn., **primulami** meg. sakallı. *pimpiloni p̌ap̌u.* sakallı dede.
- **pipila**, **pirpila** *atn.* kapı mandalı. *Ğuni ek̆nas pirpila kogoludu:* Kovanın kapısına mandalı geçirdi.
- **pirçi** *arş.* toz. *Tolis pirçi kocadu:* gözüne toz kaçtı.
- **pisa** *atn.* 1. zift. *pisa s t̆eri komema t̆ambu:* zift gibi yapıştı. 2. Çam sakızı. 3. Reçine.
- **pist̆eri 1**. yerlerde sürüklenmiş. **2**. *mec.* kirletilmiş. pist̆eri bozomota. kirletilmiş kız.
- **pitlimi** *atn.* ena pitlimi na moğare!
- **pit̆i** arı kovanının kapısı.
- **pi3ari** tahta. pi3aris cex*es:* tahtanın üzerinde oturuyor.
- **pi3xoleri** *atn.*, **punçxoleri** *ark.* parçalanmış, küçük parçalara ayrılmış. pi3xoleri c*ari:* parçalanmış ekmek.
- **pi3xolya** *atn.*, **punçxa** *ark.* kırıntı, ufantı, küçük parça. dişk̆a pi3xolya. odun kırıntısı.
- **pkveri** *xp.*, **mkveri** *ark.*, **mçveri** *atn.* **1**. öğütülmüş. **2**. un. pkveri şvelups. hamur (un) yoğuruyor.
- **poçxot̆a**, **paçxat̆a** dallı budaklı, çok dallı.
- **poğari**, **puğari** pınar.
- **poxna** *atn.* emekleyen, emekleme döneminde olan çocuk (opoxnu fiilinden).
- **poxneri** *atn.*, **porxeri** *ark.* emekleyerek. poxneri poxneri hakşa komoxt̆u . emekleye emekleye buraya kadar geldi.
- **poxo** çakıl taşıyla oynanan bir oyun.
- **poxo**, **paxara** kara kurbağası (kara kurbağasının yürüyüş tarzına istinaden).
- **polo** *ark.* bacağın kaval kemiği bölümü, baldır.
- **polo** *atn.*, **t̆rik̆i** *ark.* bacağın tamamı, bacak.
- **polo gamargalu** *atn.* **1**. bacak çıkarmak, çifte atmak. *n3xenik gamirgu/norgu do dudi gamu t̆axu:* at çifte atıp başını kırdı. **2**. Not. ölmek üzere olmak. *polo gamirgams:* artık ölüyor, ölmek üzere. 3. Ölmek üzere olan bir canlının bacaklarını ileri geri sallaması ya da titretmesi.
- **polo geç̆veri** *ark., not.* Tembel. ocak başından ayrılmayan kızların tembelliğini ifade etmek için kullanılır.
- **pompo** *atn.*, **pompoi 1.** Seyrek. *Nçayi ponpo devupini:* yeşil çayı seyrek olarak yaydım. 2. gevşek. *pompo le t̆a:* gevşek toprak. Mecaz dahi olsa insanlar için kullanılmaz.
- **pont̆uli** pantolon.
- **ponʒo** *atn.***, murʒi xp.** kaya balığının büyüğü. Ağız kısmında bıyıksı uzantıları vardır.
- **popoci** *ark.* köpük.
- **porça 1**. *atn.* gömlek. **2**. *ark.* elbise. **3**. erkek giysisi.
- **pordeği** hayvan derisinin ayak bileğinde bulunan işe yaramaz parça.
- **porderi 1**. yüzülmüş derinin kenar kısmı. **2**. *mec.* genişçe.
- **pork̆a** *meg.,* **fork̆a** *ark.*, **foga** *atn.* giyisi (kadınlar için).
- **pormut̆i** *atn.* hata, yanlış. õ *pormu t̆i gorums:* hata arıyor.
- **pormut̆i ogoru** *atn.* hata aramak, hata bulmaya çalışmak.
- **port̆ik̆ali** portakal.
- **por3eri** *atn.*, **p̌ro3eri** *ark.* soyulmuş (meyve ve sebzeler için). õ *por3eri oşk̆uri:* kabuğu soyulmuş elma.

- **posťaçi** *atn.* (<far. Pösteki) söküldüğünde bir bütün olarak toprakla birlikte kalkan bitki örtüsü.
- **pozi** yaban karayemişine benzeyen bir ağaç.
- **pozoni** pazar'ın hemen yanından akan ve hemşin deresi olarakda bilinen ırmağın Lazcadaki adı.
- **Posťi** *atn.,* **posti** vi. Post, deri. *Pos ťi s ťeri kelidu:* post gibi bir kenara serildi.
- **po3xinaǩi** *ark.* dal, yaprak gibi artıklar.
- **po3xopuna** *ark.* dal budak birikintisi.
- **pri ç̌uç̌u** *vi.*, **pri p̌uli** *atn.* tavuk çağırmak için kullanılan bir ünlem.
- **pruʒi** *ark.*, **puťri**, **purťi** *atn.* çürümüş, çürümeden ötürü süngerimsi hal almış ağaç ya da odun.
- **pseli** *vi.*, **mseli** *atn.* sidik. *Bere pselis kogyan ťonu:* çocuk sidiğe battı.
- **psiťila**, **mapsale** *vi.*, **sipsiǩa** *atn.* altını ıslatan. *psi ťila bere:* altını ıslatan çocuk.
- **pskala** *xp.*, **mskala** *ark.*, **msǩala** *atn.*, **sǩela** (<*lat.* scala) merdiven, iskele.
- **pskibu**, **mskibu** *xp.*, **karmaťe** *ark. atn.* su değirmeni.
- **pşapa** *atn.* dolu, iyice dolmuş. *puci şǩimi ar pşapa uceli inç̌valen.* ineğim bir dolu süt kabı sağılıyor.
- **pşaperi**, **pşeri** doldurulmuş, dolu, çok, bol miktarda.
- **pşeroba** doluluk, çokluk.
- **pşkiridoni** *xp.*, **şilidoni** *atn.*, **şkelidoni**, **mşiridoni** *ark.* kırlangıç. *Mskva pşkiridoni, na kçumer ťit koxo ʒoni i:* güzel kırlangıç, seni beklediğimizi anladın mı?
- **pşkvela** *xp.*, **mşkvela** vi., **mşǩvela** *atn.* fidan. *Txombu pşkvela:* kızılağaç fidanı.
- **pşumoni** *xp.*, **oşumoni** *atn.* içmeklik, içimlik.
- **puci** inek, sığır. *Nana şǩimis puci bere s ťeri alimben:* annem ineği çocuğu gibi sever.
- **pukri** *vi.*, **purki** *atn.*, **pukuri** *xp.* çiçek. *Pukri me ʒilu:* çiçeği koparmayın.
- **pukrinora**, **purkinora** ilkbahar. *Komoxtu pukrinora, ʒanaşi mskvana stveli:* geldi ilkbahar, yılın en güzel mevsimi.
- **punçxa** *ark.*, **mxişolya** *atn.*, **pinçxola** ekmek ufantısı.
- **punťi** *vi.* içi meyve kurdu tarafından yiyilmiş olan. *Ham ne ž epe pun ťi renan:* bu cevizlerin için kurtcuk tarafından yenilmiştir.
- **punťura** *vi.* içi meyve kurdu tarafından yeyilmiş olan fındık ve ceviz gibi meyvelerin kendisi. *Pun ťura ne ž i.*
- **pupuli** 1. Çıban. *xes na miğu ťu pupuli cemaktu:* elimdeki çıban iyileşti. 2. Yara.
- **pupuli pavri** *atn.*, **balarʒağa** *ark.,* **şkvit damari** *xp.* semiz otuna benzer bir bitki. Halk arasında kan çıbanı tedavisinde kullanılır.
- **şkvit damari** xp., **pupuli pavri** *atn.*, **balarʒağa** *ark.* semiz otuna benzer bir bitki. Halk arasında kan çıbanı tedavisinde kullanılır.
- **Pşiťi** kediye kızma ya da defetme ünlemi.
- **purca**, **noǩrop̌e** *atn.*, **ǩurǩa** *ark.*, **ǩomp̌era** mısır koçanında taneleri alındıktan sonra geriye kalan sap.
- **purcineri** *atn.,* **prucineri** *ark.* buruşuk. *purcineri şuǩa.* buruşuk hıyar.
- **purçineri** *atn.* yemin etmiş, yeminli. *ğvini na vati pşvaşi purçineri vore:* şarap içmeyeceğime yeminliyim.
- **purengi** *arş.* boru.
- **purkeri** *atn.*, **pukureri** *ark.*, **pukireri** *xp.* çiçeklenmiş, çiçek açmış.
- **purki** *atn.*, **pukri**, **pukuri** *ark.*, **pukiri** *xp.* çiçek. *purki ǩuçxes elaǩoreri na uğun p̌u ťuci.* çiçeği ayağına bağlamış olan arı.
- **purkinora**, **pukrinora** ilkbahar.
- **purkoni** *xp.*, **pukuroni** *ark.* çiçekli.
- **purpu** *atn., xp., meg.* akciğer. *Purpu kodeluk3u do doğuru:* ciğerleri çürüdü de öldü.

- **puşǩundi** (<puci ǩundi) *atn.*, **Lazma** *ark.* 1. inek dışkısı. 2. inek dışkısından elde edilen gübre. *Bozomotalepek ǩalatepete puşǩundi toruman do livadis cobğaman:* kızlar sepetlerle inek gübresini taşıyıp bahçeye serpiyorlar.
- **puşoneri** *vi.*, **pur3oleri** *atn.* ufalanmış, küçük parçalara ayrılmış, ufantı haline gelmiş/getirilmiş (ekmek). *Kormes Puşoneri Lazuťi cari kodubğes:* tavuğa ufalanmış mısır ekmeğini verdiler.
- **putkuli** *vi.*, **putkuri** bereket. *Ğormotik putkuli var momçes:* Tanrı bizden bereketini esirgedi.
- **puťri**, **purťi** *atn.*, **pruǯi** *ark.* çürümüş, çürümeden ötürü süngerimsi hal almış ağaç ya da odun. *E çona puťri arapes mo cobazgam, celaťroxas do colare:* ey ışığım, çürük dallara basma, kırılıp düşersin.
- **puzuri** *vi.* kıl. *ini mavuis puzurepe domamtinu:* üşüyünce kıllarım diken diken oldu.

# Ƥ

- **ƥa 1.** ki bağlacı. õ *mo ƥa, himuti moxťuǩo:* niye ki, oda gelseydi. 2. ya. õ *moxťuǩo ƥa, mo mulu vuǯvii!* gelseydi ya, gelme mi dedim! 3. Herhalde (kesinlik bildirir). õ *hişo doyaşuǩale iyen da ƥa:* öyle yaptıktan sonra herhalde olur.
- **ƥa** *atn.* **2**. çocuk dilinde öpücük. õ *ar ƥa demiyi:* bana öpücük ver.
- **ƥaçostorma** bir kayığın baş ve kıçında yeralan ana ağaç.
- **ƥaxoma** *atn.* kronik çıban ya da müzmin yara. õ *pupuli ƥaxoma dvayu:* çıbanı müzminleşti.
- **Ƥ ali** *vi.* çocuk dilinde peynir.
- **ƥaxƥaxi** *atn.* bazı şeylerin fazlaya kaçmış hali. õ *mcumuşi ƥaxƥaxi.* çok tuzlu.
- **ƥalaǩareri** *atn.*, **xveǯineri** *vi.* **1**. yalvarmış. **2**. Yalvararak, yalvara yalvara. õ*ƥalaǩareri voxinapi.* yalvararak yaptırdım.
- **ƥalamina** *arş., mec.* çok küçük.
- **ƥaliǩari** *atn.,* **ağnemordale** delikanlı. õ *ƥaliǩari ǩoçi:* delikanlı adam.
- **ağnemordale** delikanlı. õ *si ağnemordale re:* sen delikanlısın. 3ad. ƥaliǩari
- **ƥalozi** *arş.*, **mƥalu** *atn.*, **masari** *ark.* kazık. õ *mƥalu kodo3onu.* kazığı dikti.
- **Ƥ aƥu** *atn.,* **ƥaƥuli** *vi.* dede, büyükbaba. õ *ƥaƥupe şǩuni ğururan:* dedelerimiz ölüyor.
- **Ƥ aƥu** *atn., vi.,* **ƥamƥu** *arş.* 1. ahşaptan yapılmış anahtar, kilit. mezra evlerinde, serenderde ya da değirmen kapılarında kullanılır. **2**. eski Laz evlerinde gömme dolap kapaklarını açıp kapamaya yarayan odun parçası. **3**. su değirmeninde oluğun sonunda bulunan küçük delik (*atn.* sƥina ).
- **ƥamƥu** erkek çekirge kuşunun yaşlısı. Yaşlılıktan dolayı arka tarafı, göğsü ve kanatları gri, kuyruğu ve başı beyazdır. Oynak olmamasından dolayı atmaca avlamada kullanılamaz.
- **ƥanda** *atn.vi*, **mǯea** *atn.*, **ƥanťa**, **iyya** *xp.* her zaman, daima, sık sık. õ *ƥanda haşo ƥare.* hep böyle yapacağım.
- **ƥandaneri** *atn.* **1**. her zamanki. õ *ƥandaneri dulya, mot gapxasinu?.* her zamanki iş, niye şaşırdın? **2**. ödünç olmayan, sürekli.
- **ƥandiloma** *atn.* ahırlarda tahta taban döşemesi.
- **ƥaƥseri** *atn.*, **maťui** arş., **lamseri** *ark.* susmuş, sakinleşmiş. õ *ƥapseri bere xolo dobgarinu:* susmuş çocuğu yine ağlattı.
- **ƥaƥa** *ark.* **1**. mısır unundan yapılan bir yemek. mısır unu hamuru kumar ağacı yaprağı üzerine konarak köz üzerinde birkaç dakika pişirilir. buna “ƥaƥa” denir. **2**. *arş.* çocuk dilinde ekmek. 3ad. Ƥ aƥai.
- **ƥaƥa** *atn.* **2**. grup halinde biten çok sayıda bitki kümesi. õ *lobya ƥaƥa.* fasülye kümesi.
- **Ƥ iƥa** pipo. *Haya mu noren?/ƥiƥa. /mik gixenu? / ma ƥi ƥa:* bu nedir? /pipo. /kim yaptı?/ben yaptım ki.
- **Ƥ aƥaxeli, ƥaƥaxami** *vi.,* **3xaƥala** *xp.* tatlı suda yaşayan, hamsi büyüklüğünde bir balık türü.
- **ƥaƥaxi** kalpak.
- **ƥaƥai** *atn.* Mayasız, pide şeklindeki ekmek. 3ad. Ƥ aƥa.

- **p̌ap̌azulya** *atn.*, **p̌inçǩu**, **ʒiʒinateri** *xp.*, **map̌azule** *vi.* ateş böceği.
- **p̌ap̌i** *atn.*, **angi** *ark.* kap, çanak. õ *ar p̌ap̌is dolopsamu (not.):* aynı kaba işiyorlar.
- **p̌ap̌i** *meg.* papaz.
- **p̌ap̌uşamdani** kilise'de yakılan mum, şamdan.
- **p̌ap̌uʒa** *atn.*, **babuʒa** ablak suratlı.
- **p̌araǩamindi** *atn.* otantik Laz evlerinde oturma, konuşma, sohbet yeri olarak işlev gören, açık ateşin yakıldığı ve aynı zamanda mutfak olarak da kullanılan bölüm.
- **p̌aramiti** *ark.*, **meseli** *atn.* masal, efsane. õ *Lazuri p̌aramitepe.* Laz masalları.
- **p̌araske** *ark.*, **doloni** hafta. õ *mox t̆asere p̌arasǩes:* gelecek hafta.
- **p̌arasǩe** *atn.*, **p̌araske** *ark.,* **obişxa** *meg.* cuma günü.
- **P̌ asali** *atn.* ceset. õ *p̌asali s t̆eri kogamidu.* ceset gibi yere uzandı. õ *goynp̌asalu:* yere serildi.
- **p̌at̆ayla** *arş.*, **p̌eroma**, **feluǩa** kayık, sal.
- **p̌at̆eri** *atn.* **1**. dağıtılmış, saçılmış. õ *livadis puşǩundi p̌ateri giğurani?* bahçeye hayvan gübresi serpilmiş durumda mı? **2**. dağıtarak.
- **p̌at̆i** *ark.,* **p̌iat̆i**, **biat̆i**, **p̌eat̆i** *arş.,* **xavi** *atn.*, **xai** *vi.* (<*ar.* hain.) kötü, fena. õ *oropa p̌ati mutxan, mitis ti mot ančaras:* aşk kötü bir şeydir, kimseye yazılmasın.
- **p̌at̆i guroni** *ark.* kötü yürekli.
- **p̌at̆ila** *atn.*, **alima**, **alema** *ark.* içyağı. õ *p̌a t̆ila uǩatuşi lu nostoneri var iyen:* içyağı katılmamış lahalanın tadı olmuyor.
- **p̌at̆imari** *xp.* bölük pörçük, paramparça.
- **p̌at̆iʒoneri** *ark.* yüreği incinmiş.
- **p̌at̆oǩşa**, **p̌aǩşi** odundan yapılmış tokaç. õ *nuǩu p̌a t̆oǩşa:* tokaç gibi çenesi olan.
- **p̌at̆ulya**, **p̌at̆uli** *atn.* beyaz tanecik, kar tanesi. õ *p̌a t̆ulya s t̆eri:* kar tanesi gibi bembeyaz. õ *mturi p̌a t̆uli.* kar tanesi.
- **p̌a3eili** *atn.*, **p̌a3aili** *arş.* kendinden geçmiş, baygın. õ *p̌a3eili kogamidu* . baygın yere serildi.
- **p̌aʒǩali** *atn.* karayemişe benzer bir bitkinin sert yaprağı.
- **p̌ea** *arş.*, **p̌ia** *atn.* acaba. õ *p̌ea heşo oni?* acaba öyle midir?
- **p̌eci**, **mp̌eci** katı, sık, kalın. õ *nçayi p̌eci dupinit.* çayı sık olarak serin. p̌eci porça. kalın gömlek.
- **p̌eçe**, **çeçe** *mec.* çenesi düşük, çok konuşan.
- **p̌eriǩeri** *vi.* yorgun, yorgunluktan halsız, mecalsız, kuvvetsiz kalmış, bitkin düşmüş. õ *p̌eriǩeri kodopskidi:* mecalsiz kaldım.
- **p̌ep̌e** *atn.* çocuk dilinde bok.
- **p̌ep̌eri** *xp.*, **p̌ip̌eri** *atn.* biber. õ *p̌ip̌eri s t̆eri:* biber gibi.
- **p̌ep̌eʒula** *atn.* vıcık vıcık. õ *urženepe p̌ep̌e ʒula diyu.* üzümler vıcık vıcık oldu.
- **p̌eroma**, **p̌at̆alya** *arş.,* **feluǩa** kayık, tekne. õ *p̌eromas kocemoxunes:* beni kayığa bindirdiler.
- **p̌eroma ğali** fırtına deresi.
- **p̌et̆eleri 1**. *ark.* meleyerek. õ *p̌e t̆eleri p̌eteleri im t̆u.* meleye meleye kaçtı. **2**. *atn.* kötü kötü bağırarak.
- **P̌ et̆u** *atn.* basık, çökük. õ *mundi p̌e t̆u:* kıçındaki pantolonu çökük olan, endamı geniş pantolon giymiş olan.
- **p̌eʒi** dazlak, üzerinde saç bulunmayan. õ *dudi p̌e ʒi.* başı açılmış, dazlak.
- **p̌ia** *atn.*, **p̌ea** *vi.* acaba. õ *p̌ia muya iyu?* acaba ne oldu?
- **p̌ici** *atn.,* **nuǩu** *vi***.** ağız. õ *ombri bžiras p̌ici maǯaen:* eriği görünce ağzım sulanıyor. õ *p̌ici gamuxombu:* ağzı kurudu. õ *zuğa p̌ici.* denizin ağzı, sahil.
- **p̌ici** *ark.*, **xayari** *atn.* yüz, çehre. õ *p̌ici dibonu:* yüzünü yıkadı.
- **p̌ici briʒeri** *atn., not.* **1**. laf tutamayan, sır tutamayan. **2**. olur olmaz konuşan.

- **p̌ici gamolva** *vi.* ağızda kötü bir tad oluşmak. õ *p̌ici gamamolu, a uşkuri komomçi:* ağzımda kötü bir tad var, bana bir elma ver.
- **p̌ici gek̆ideri** *ark.* somurtkan, asık suratlı. õ *p̌ici gek̆ideri bere:* somurtkan çocuk.
- **p̌ici meçamu** *ark., not.* yüz vermek, soğuk davranmamak. õ *p̌ici var meçams:* yüz vermiyor, soğuk davranıyor.
- **p̌ici metferi** *ark., not.* ağzı sıkı, laf kaçırmayan, sır saklayan, ketum.
- **p̌ici ok̆oğramu** *atn., anʒ̆., not.* konuşmayı ya da gürültüyü kesmek, susmak, ağzını kapamak.
- **p̌ici oʒ̆k̆u** *ark., not.* sürekli ağzını açıp kapamak, can çekişmek (balıklar için). õ *p̌ici ʒ̆k̆ums:* can çekişiyor.
- **p̌icile** *ark.* ağızla, oral yoldan. *P̌icile var atku:* ağzını açıp söyleyemedi, ifade edemedi.
- **p̌icina ťaponi** *atn.* pazar'ın Aranaşi köyünde bir yer adı. bu yer şekil itibarı ile ağız çukuruna benzediğinden ve tenhalığından dolayı bu isim verilmiş olmalıdır.
- **p̌icis meşk̆aʒ̆elimu** *atn.* 1. ağzının içine bakmak. 2. *Not.* başkasının sözü ile hareket etmek, başkasından onay beklemek. *k̆aťa na asere dulyas ma p̌icis meşk̆emiʒ̆es:* her yapacağı işte benim ağzıma bakıyor/ benim onayımı bekliyor.
- **p̌içveroba** *ark.,* **opiçvera** *atn.* **1.** Oruç. 2. oruçlu olma hali.
- **p̌iç̌k̆oba** (<p̌ici korba) *vi.* yüzü koyun, yüz üstü, tersine. õ *ç̌uk̆i p̌iç̌k̆oba kododu:* kazanı yüzüstü/ters koydu.
- **p̌ifoli** *atn.* tavuğun yumurtladığı yerde sürekli bulunan yumurta, fol. *3ad.* k̆ifoli.
- **p̌ijvi** *meg.* ciğer.
- **p̌ileri** *atn.*, **ilei** *vi.*, **qvileri** *xp.* vurulmuş, öldürülmüş. õ *p̌ileri layç̌I:* vurulmuş köpek.
- **p̌ilili** kaval. *P̌ilili gelaçams:* kaval çalıyor.
- **p̌indora** *atn.* ulaşılması güç soyut bir yükseklik, yüksek bir yer/mekan. õ *p̌indoras celaxes, miti var elin3alams:* yükseklerde oturuyor, kimseyi kendine denk bulmuyor.
- **elan3alu** *atn.* **1.** Bir tarafını/kenarını kesip. 2. Not. Kendini üstün görmek, kimseyi kendine denk bulmamak. õ *timuşi a mutxa dvaʒ̆onen, miti var elin3alams:* kendini birşey sanıyor, kimseyi kendine denk bulmuyor.
- **atxe** *arş.* gelecek, âti. õ *Atxe oxori mayasen:* gelecekte evim olacak. õ *atxes mu iyasen var mişk̆un:* gelecekte ne olacak bilmiyorum.
- **p̌inori** *atn.*, **k̆uli xinci** *arş.* iskemlenin ayaklarına geçirilen ince destek çubuğu, köprü. õ *k̆uli p̌inori.* iskemleyi bütün olarak tutan köprü.
- **p̌inťa** *atn.* Lazlarda bir kabile adı.
- **p̌inťola** *ark.* parça, lime. õ *ʒ̆inek̆i p̌inťola p̌inťola dok̆vatu:* çorabı lime lime doğradı.
- **p̌ip̌i mestvalu**, **p̌ip̌i memç̌k̆vinu** *ark.*, **ʒ̆ip̌a menç̌valu** *atn., not.* açılıktan takatı kesilmek. õ *p̌ip̌i memisťu:* açlıktan takatım kesildi.
- **p̌ip̌idi** henüz bitki ile beslenmemiş buzağının işkembesi.
- **p̌ip̌ila 1**. çekirdek. õ *oşk̆uri p̌ip̌ila.* elma çekirdeği. **2**. *mec.* mermi, fişek. õ *p̌ip̌ila demiçodu.* mermim bitti.
- **p̌ip̌iťi ʒ̆k̆ari**, **k̆vali ʒ̆k̆ari** *vi.,* **tani** *ark.* peynir suyu.
- **P̌ip̌izoni, ozoni** *atn.* karakabak ve soğanın bir arada ezilmesi ve içyağı katılması ile yapılan bir tür yemek.
- **p̌işi** *atn.* **1**. bir iğ'e sarılmış iplik (bir iğlik iplik). **2**. *mec.* parmak tutamı.
- **p̌işindğa** *atn.* dünden bir önceki gün. õ *p̌işindğa limci mo va moxťi:* dünden bir önceki akşam niye gelmedin.
- **p̌işindğa limci** *atn.* dünden bir önceki akşam.
- **p̌işindğapes** *atn.*, **ťok̆seri** *ark.,* **ʒ̆ok̆seri** *vi.* geçtiğimiz günlerde, geçenlerde. õ *p̌işindğapes hik vorťi:* geçenlerde ordaydım.
- **p̌işiʒ̆ana** *atn.* geçen yıldan bir önceki yıl. õ *goʒ̆o var p̌işiʒ̆ana:* geçen yıl değil önceki yıl.

- **p̌iťa** Mayasız ekmek, mayası gelmeden pişirilmiş ekmek. õ *p̌i ťa gyari/cari:* basık ekmek, mayaya gelmemiş ekmek, mayasız ekmek.
- **p̌iťana** *xp.,* **loya lobya** *atn.*, **paxla** *ark.* soya fasülyesi, bakla.
- **p̌iťili, p̌iťi** çocuk dilinde koyun, keçi ve inek gibi hayvanlarin yavrusu.
- **p̌iťoleri** *atn.,* **p̌inťoleri** *ark.* birçok parçaya ayrılmış, paramparça, parçalanmış (odun vs. için). *P̌i ťoleri dişǩape pili ťa ǩap̌ulas komoǩosvaru:* parçalanmış odunları sobanın arkasına dizdi.
- **p̌iziloni** pazar ilçesinin yanından denize dökülen “pozoni” deresine eklenen, noxlamsu köyünde bir ırmak adı.
- **p̌laçi** *atn.,* **p̌laǩi xp. 1**. Geniş bir yüzeye yayılmış kayalık alan, kayalık. õ *p̌laçi oruba:* kayalık deresi. **2**. fasülye salkımı (lobya p̌laçi).
- **p̌laxa 1.** geniş ayakkabılarla yürürken çıkan *p̌lax* sesi. õ *p̌laxa p̌laxa gulun: p̌laxa p̌laxa* geziyor. **2**. Arkası kırılmış ya da yatırılmış ayakkabı: *p̌laxa modvalu.*
- **p̌laneri** *atn.*, **laǩeri** *xp.* **1**. avutulmuş. õ *p̌laneri bere:* avutulmuş çocuk. **2**. Nadir bulunan. õ *p̌laneri bere oren:* nadir bulunur bir çocuktur.
- **p̌laťozi** karagöz balığı.
- **p̌oca** *atn.*, **p̌orgya** *vi.*, **p̌orca, p̌odia** *xp.* kucak. õ *bere p̌ocas kogolixunu:* çocuğu kucağına aldı/oturttu.
- **p̌oli**, **mp̌oli** istanbul.
- **p̌olida** *atn.* karayemişin bir türü (istanbul karayemişi). õ *p̌olida mʒu:*
- **p̌op̌o** *atn.* yığın (bok vb. için). õ *layçik a p̌op̌o kodozgu:* köpek bir yığın sıçtı.
- **p̌orizeni** pazar’da bir yer adı.
- **p̌orp̌odi** ince kabuklu çıban.
- **p̌orťa** *atn.* içe ve dışa doğru açılan kısa kapı (ingilizce. swing door.) 'ǩoʒo' öntakısı ile birlikte kullanılır. õ *ǩoʒop̌or ťa.* kısa kapı.
- **p̌osvari** *ark.*, **punʒǩuli** *xp.* katık.
- **p̌oťe** *atn.* **1**. Asla, hiçbir zaman. õ *p̌o ťe mot mixap̌a!* Banimle asla konuşma! õ *p̌o ťe vati mefťa:* hiçbir zaman gelmeyeceğim. **2**. *Ark.* Geçmiş, mâzi, ezel. õ *p̌o ťes na miʒvi dorťun notkvamepe skani haʒi var kşuns:* bana mâzide söylediklerin şimdi hatırında değil. **3**. Fi tarihinde. õ *a p̌o ťes na miʒvipe var gomoçondru:* fi tarihinde bana söylediklerini unutmadım.
- **p̌oťeri** *atn.* bulanmış. õ *çoçoxiş p̌o ťeri geci:* çamura bulanmış domuz.
- **p̌oťeťuri** *atn.,* **p̌oťeneri** *vi.* 1. ezeli, çok eski olan, geçmişi çok eskiye dayanan, eskiden var olan, yıllanmış olan, fi tarihindeki. õ *p̌o ťe ťuri dulyape komoşǩiğu:* ezeli işleri ortaya döktü. 2. Müzmin, kronik, süreğen. õ *p̌o ťeneri uçilu ǩoçi:* müzmin bekâr.
- **p̌rasǩiya** *xp.,* **p̌rosǩa** *atn.*, **p̌rasǩa** *vi.* pırasa bitkisi.
- **p̌ri** *arş.,* **p̌i** *atn. (<lat. pre.)* önce, öncesi, -den önce. õ *p̌ri yemas:* öğleden önce. õ *p̌ri mox ťuşe ma mendafťi.* o gelmeden önce ben gittim.
- **p̌riǩe** *atn.* , **ǩolo** acı. õ *p̌riǩe şuǩa.* acı salatalık.
- **P̌ roğoni** *vi.*, **oge bere** *atn.* üvey evlat.
- **p̌ro3eri** *ark.*, **por3eri** *atn.* soyulmuş (meyve ve sebzeler için).
- **p̌ruzi** *ark.*, **mp̌uri** *atn.* at sineği.
- **p̌uxneri** *atn.* aşırı derecede yanmış. õ *p̌uxneri cari:* aşırı derecede yanmış ekmek.
- **p̌uli** *atn.* **çuçu** çocuk dilinde tavuk.
- **p̌uliʒa**, **p̌ulina** *atn.*, **ʒip̌ili**, **çuçuli** *ark.* civciv.
- **P̌ uluri, ťrip̌i** atn. anüs, makat.
- **p̌unci** *atn.*, **ǩunçuli** *arş.* grup, küme, öbek. õ *a p̌unci bere:* bir grup çocuk. õ *p̌unci p̌unci.* öbek öbek.
- **p̌urmoli** *xp.*, **ǩurmoli** *vi.* florya kuşu.
- **p̌uťu**, **ťuťu** çocuk dilinde dişilik organı.

- **p̌uťuci** *atn.*, **buťuji** arş., **buťǩuci** *ark.* bal arısı. õ *p̌u ťuci mem3xvala:* arı sokması.
- **p̌uťuci nana** *atn.,* **buťǩuci nana** *vi.* kraliçe arı, ana arı.
- **p̌uťula** *atn.*, **ǩuǩuťi** *vi.* çolak.
- **p̌uǯa** *atn.* ablak suratlı. õ *p̌u ǯa bozomota.* ablak suratlı kız.
- **pxa** *vi.*, **mxa** *atn.* **1**. kılçık. õ *kapçaşi pxa.* hamsi kılçığı. õ *ǯi ǯila pxa.* yılan kılçığı. **2**. *atn., mec.* keskin, sert, aşırı titiz. õ *mxa s ťeri ǩoçi:* kılçık gibi adam, sert, titiz adam.
- **pxe** Lazca'da kadınların soy takısı. …'ın kızı. õ *muru ťi_pxe:* muruťi'nin kızı, muruťiler'den.
- **P̌ oťiǩa**, **p̌oťliǩa, p̌oťiǩa** *xp.,* **boťriǩa** *atn.* şişe.
- **P̌ laťana** *vi.* akçaabatta bir liman adı.
- **P̌ laǩidi** *vi.* **"**çurçava" deresi üzerinde bir göl adı. *P̌laǩidi ťoba.*
- **pxuci** *xp.*, **mxuci** omuz. *Pxuciş ǯǩunaten var dadginen:* omuz ağrısından yerinde duramıyor

# Q

- **qa** *xp.*, **mťoťi** *vi.*, **ara** *atn.* dal.
- **qali** *xp.*, **ali** *atn.* boğaz, boyun. *pucis qali nuç̌ǩires:* ineğin boğazını kestiler. *Qalis kodolaǩidu:* boynuna sarıldı.
- **qini** *xp.*, **ini** *vi.* soğuk. *Qini dido divas-na, kodobobzam daçxiri:* çok soğuk olursa, yakarım ateşi.
- **qinva** *xp.*, **inuva** *arş.* **1**. kış mevsimi. qinva şeni para mogapuşa mp̌olişa vidamin*on:* kış için para biriktirmek amacıyla istanbula gideceğim. **2**. soğuk havaların süreklilik arz etmesi.
- **qomuri** *xp.*, **ombri** *atn. vi.*, **omuri** *ark.* erik. *qomuri komoinç̌u:* erik olgunlaştı. *qomuri memiǯili:* bana erik topla.
- **qona** *xp.*, **ona** *atn.,* **vana** *meg.* tarla. *qona xaçkums:* tarlayı ekiyor.
- **qoqore** *xp.*, **ore** *ark.* kabak. *3ad.* ore.
- **qoropa** *xp.*, **oropa** *ark. atn.,* **olimbera** *atn.* sevgi, sevda, aşk.
- **quci** *xp.*, **uci** *vi.*, **uji** *arş.* kulak. *qucis var ognams:* kulağı duymuyor.
- **qurženi** *xp.*, **urženi** *ark.* üzüm. *Qurženiş ç̌aç̌a:* üzüm posası.
- **qva** *xp.*, **ǩva** *ark.*, **va** *arş.*, **ǩop̌a** *atn.* alın. *3ad.* ǩop̌a.
- **qvai**.*xp.,* **ǩvai** *ark.* karga. *Bunduri Qvai do ǩaǩali:* tembel karga ve ceviz.
- **qvali** *xp.*, **ǩvali**, **nǩvali** *ark.*, **vali** *arş.* peynir. *Qvaliş ǯǩari:*
- **qvaoci, mqui** *xp.,* **marsiği** leş kargası, marsık.
- **qvareli** *xp.*, **ǩvareri** *ark.*, **vareri** *arş.* hadım edilmiş, kısırlaştırılmış, iğdiş edilmiş, enenmiş.
- **qvileri** *xp.*, **ileri** *vi.*, **p̌ileri** *atn.* vurulmuş, vurularak öldürülmüş.
- **qvinçi** *xp.,* **ǩinçi** *vi.* kuş. *ǩinçi obğe:* kuş yuvası.
- **qvinçi ǩaxi** *xp.* ispinoz kuşu.
- **qan3i** *xp.* bardak, kadeh. P̌ anťa qanǯI yemipşi, mibiri: herzaman kadehimi doldur, şarkı söyle.

# R

- **rabisǩa** evrak, belge. rabisǩape şǩimi komoxťu: belgelerim geldi.
- **radio** radyo. radio işǩin*ams:* radyo dinliyor.
- **raferi**, **çiçiǩlaneri** *atn.*, **ncğimeri**, **ncğimoşeri** *ark.* kırışık, buruşuk. raferi ponťuli. kırışık pantolon.
- **ragaderi 1**. kırık, dökük. **2**. *mec.* yorgun. andğa opşa ragaderi vore. çok yorgunum.
- **ragi** *ark.* tuzak (kuş, fare vs.). *mtugi ragi:* fare tuzağı. *Ǩinçi ragi:* kuş tuzağı.
- **raxna** *atn.* , **bombula** *arş.*, **bobola** *ark.* örümcek. õ *raxnak mosa doǩoru:* örümcek ağ bağladı.
- **raxna mosa** *atn.*, **bobola limsa** *ark.* örümcek ağı. õ *raxna mosas mevikoti.* örümcek ağına takıldım.
- **raxuneri** *ark.*, **dardaleri** *atn.* **1**. titrek. **2**. titreyerek. õ *Handğa a badi kogolaxtu, raxuner raxuneri:* bugün bir yaşlı adam geçti, titreye titreye.
- **rajneri** *arş.,* **xvanteri** *ark.*, **yaceri** *atn.* sarsılarak, sarsarak.
- **raǩani**, **yaǩani, araǩani** tepe. *xolo ti kogoladu raǩanepes dumani:* yine sardı tepeleri duman.
- **ramǩa** Balmumu çerçevesi. õ *ğunis ramǩape kodolodgu:* peteğe çerçeveleri yerleştirdi.
- **rderi** *ark.*, **morderi** *atn.* büyük, büyümüş. õ *rderi bere:* büyümüş çocuk.
- **Sangana 1.** sargan balığı. **2**. Mec. uzun ve hantal olan kimse.
- **rebu** *atn.* toprak altında patatese benzer yenebilen yumruları olan bir bitki.
- **refani**, **ğefani** *atn.*, **bu3xi** tırmık. refanite pavri kosums: tırmıkla yaprak süpürüyor.
- **reǩa** atn. mertek, çatıda kullanılan, 1-3cm kalınlığında, 2-3m boyunda, üzerine kiremitlerin konulduğu, düz tahta. õ *cemilinak otvas reǩa coçadams:* cemil çatıya mertek çakıyor.
- **Reze** ***arş.,*** **zirza** *atn.* fermuar. õ *reze ǩoǩvaxu:* fermuarı bozuldu.
- **rgineri** *atn.*, **ngrineri** *ark.* yuvarlanmış. õ *rgineri puci.* yuvarlanmış inek.
- **roǩa 1**. ırmak kenarında yetişen yabani turp. **2**. mısır koçanı. õ *Lazuťi roǩa.* mısır koçanı.
- **rosi**, **rossi**, **vrosi** *arş.*, **vorsi** *atn.*, **ǩai** *ark.*, **cgiri** *meg*. iyi. õ *rosi dulya:* iyi iş. õ *rosi ǩoçi:* iyi adam.
- **rova** *atn.*, **lovi** *arş.,* **lobri** *ark.* çil. õ *xayaris rova gobğun:* yüzünde çil var.
- **rele** köle.
- **rova gobğeri** *atn.* çilli.
- **ruba** coğrafi olarak boğaz. õ *ruba ruba govuluťi /ruba mşali p̌ǩorobumťi /e ťiǩani eǩna miǩani /ǩinali ǩiti amaginç̌a /e ťiǩani eǩna miǩani.* dereleri dolaşırdım/sana dere sarmaşığı toplardım /…
- **ruba mşali** *atn.* ırmak kenarlarında yetişen bir bitki, dere sarmaşığı.
- **Riğa** iskambilde papaz.
- **run3i** *xp.*, **n3a orťapu** *atn.*, **n3a oťǩabu** *ark.*, **ťururun3i** *arş.* gök kuşağı. run3i gamižiru. gök kuşağı göründü.
- **ruza** *vi.* kalın gömlek kumaşından yapılan ceket biçiminde uzun kollu giyecek.

# S

- **s** isim ve sıfatların sonuna gelen takı, isim ve sıfatların dativ (-s) hali. *Bere-s meçes:* çocuğa verdiler.
- **sabaťoni** *ark.,* **şurişxa** (<*meg.* şuri ndğa) cumartesi günü.
- **sacumalo** *meg.* aynı soyadı taşıyan ve aralarında akrabalık bağı bulunan topluluk, kabile, kavim.
- **sadraçi** biber yaprağına benzer yaprakları olan bir bitki. õ *sadraçi do neʒi ğalampa okoncaxeri ťobas ekubğam ťes do çxombepe oğurinam ťes:* "sadraçi" ile cevizin yeşil kabuğu ezilerek göle atılır ve zehirlenen balıklar yakalanırdı.
- **sağani** sahan. ar sağani mja. bir sahan ayran.
- **sağra** *vi.*, **sağa** *atn.*, **gobi** *xp.* hamur teknesi.
- **saxtiani** *vi.* işlenmiş haldeki deri (ayakkabı derisi gibi).
- **salaca** *atn.* sedye. salacas cedveri moyonaman. sedyeye koyup getiriyorlar.
- **salamsu urženi** *atn.* kışa yakın dönemde yetişen bir üzüm türü.
- **saleri 1**. Dikleşmiş, erekte olmuş (penis). **2**. sertleşmiş erkeklik organı. *saleri ole.* sertleşmiş penis.
- **samanduka** *arş., mec.* serseri.
- **Samegrelo, samargalo** *meg.* megrelya, megrelistan, megrel yurdu/vatanı.
- **sapetke** *xp.* bir tür kuş tuzağı.
- **sapule** *meg.,* **sapu** 1. mezar. (mezar sözcüğü direkt dinle ilintili olduğundan, Lazca'daki mezar sözcüğü unutulma noktasına gelmiştir. ancak megrelce'de kullanılmaktadır.) 2. Ardeşen Pazar arasında bir Laz köyü (Sapu).
- **sapari** *ark.* zayıf, cılız, gıdasız. õ *noğaşa gebi ťişa a sapari badi komemagu:* çarşıya inerken cılız bir yaşlı adama rastladım.
- **Osaparu** *ark.* herhangi bir rahatsızlıktan ötürü halsiz düşmek, zayıflamak, bitkin düşmek. õ *zabunobate koçi disaparu:* hastalıktan dolayı adam bitkin düştü.
- **sasinta** *meg.* pencere.
- **sebela** *ark.* pis.
- **seliqvari** *xp.*, **kvarťoroci**, **ngola kvari** *xp.*, **mçurçi** *atn.* alakarga kuşu.
- **serende** serender, ambar.
- **seri** gece. õ *noğaşe vulu ťi domayu seri:* Çarşıya giderken gece oldu bana.
- **serigverdi** gece yarısı. *ʒoxleni orapes serigverdis moisele ťes do noğaşe culu ťes:* eski zamanlarda geceyarısı kalkıp çarşıya inerlerdi.
- **serimçvalu** *vi.* geceleri öten bir çekirge türü.
- **seta** *atn.* **1**. güve. **2**. bir tür peynir kurdu.
- **si** sen. õ *si minore?* sen kimsin*?*
- **siaki** *xp.*, **siyaçe**, **şaçi** *atn.* kalkan balığı.
- **sica** *xp., atn.,* **sinca** *meg.* **1.** Enişte. 2. Damat, güvey. õ *sica do nusa:* damat ile gelin.
- **Sifťeri, sifterikinçi**, **cicxina** atmaca. õ *sifťeri o ťrikes komur ťu:* atmacayı bıldırcının üzerine saldı.
- **sikali** *ark.*, **talasani** *atn.*, **bğapa** *arş.* mısır çiçeği.
- **sile** *vi.,* **isinci** ok. õ *Oke siles kelağu/ kayde var gamamağu.*
- **sili** *vi.* ağacı ortadan yarmaya ya da bölmeye yarayan yaklaşık bir karış uzunluğunda demir, çelik ya da odundan irice çivi.
- **simadi** ben. õ *çxindis simadi uğun:* burnunda ben var.

- **simiç̌i** *atn.*, **simişi** *vi.*, **3ida** *ark.* **1**. başparmak ile işaret parmağının açık olduğu durumdaki mesafe, sere: **2**. lahana fidesi dikerken toprakta delik açmak için kullanılan odun parçası (bu odun parçası şekil olarak başparmak ile işaret parmağının açık olduğu duruma benzer.).
- **simsi ǩoǩari** *xp.,* **ǯari sp̌iťili** *atn.,* **sp̌iǯili** *vi.* kuyruk sallayan kuşu. derelerde yaşar. durduğu yerde sürekli olarak kuyruğunu sallar.
- **sinapora** *ark.,* **msinapu** vi., **xap̌are** atn. konuşkan, lafazan. *sinapoğa bere ren.* konuşkan çocuktur.
- **sindomi** *atn.*, **sǩence** *xp.* atmaca yakalamakta kullanılan bir tür tuzak. atmacanın gecebileceği yerlerde ağacın üzerine kurulur.
- **singiri** *atn.* tümsek. *singiri sva.* tümsek yer.
- **sinori** atn., vi., **onžğona** arş. sınır, hudut. õ *sinori kogolax ťes:* sınırı geçtiler.
- **sipsi ǩoǩari** *mec.* her işe karışan sıska, çelimsiz kadın.
- **sipsiǩa** *atn.*, **psiťila** *vi.*, **mapsale** *vi.* altını ıslatan. õ *sipsiǩa bere:* altını ıslatan çocuk.
- **sirafi** *atn.*, **skiafi** *ark.* bir tür ustura. õ *sirafite mus ťaç̌i ibğams:* ustura ile bıyıklarını kesiyor.
- **skamozi** kayıklarda kürek çekilmesi sırasında, küreklerin kayığa bağlanmasına yarayan dikey ve sağlam çubuklar.
- **skanebura** *ark.*, **sǩaneburi** *atn.* **1**. kendi kendine (tekil ikinci kişi). **2**. kendince, kendine özgü (tekil ikinci kişi).
- **skani** *ark.*, **sǩani** *atn.* 1. senin. õ *ham sǩani dulya ren.* bu senin işindir. õ *sǩani şeni.* senin için. 2. İkinci tekil şahıs iyelik eki. õ *oxori skani: evin.*
- **skidala** *ark.* 1. yaşam, hayat. õ *çkin skidala:* bizim yaşamımız. 2. Ömür. (kay: Lazuri textebi).
- **skiťa** sarı. *ski ťa porça dolonkuneri toliz a cemavalu:* sarı gömleğini giymişken gözüme bir kez ilişti. (derleme: fahri Lazoğlu).
- **sǩafindi** *atn.* , **masťara** *atn.* tekne. hayvanlara su ve çorba verilen tekne.
- **sǩani** *atn.*, **skani** *ark.* 1. senin. sǩani sťeri bere moto iyas: senin gibi çocuk olmaz olsun. 2. İkinci tekil şahıs iyelik eki.
- **sǩence** *xp.*, **sindomi** *atn.* atmaca yakalamakta kullanılan bir tür tuzak. atmacanın geçebileceği yerlerde ağacın üzerine kurulur.
- **Sǩence** *atn.,* **skence** *vi.* 1. arı kovanlarını üzerine koymak için kullanılan ağaçtan yapılmış tezgah. Bu tezgah ağacın üzerinde yapıldığı gibi zeminde de yapılabilir. 2. Vi. atmacanın oturtulduğu ya da bağlandığı, yerden 2 m kadar yükseklikte, yatay ve uzun direk.
- **sǩendali**, **kçenca** *atn.*, **fifilinca** bir ağaç türü. *3ad.* Kçenca.
- **Fifilinca**, **sǩendali**, **kçenca** *atn.* bir ağaç türü. *3ad.* Kçenca.
- **sǩep̌ali** *atn.*, **laşungi** *xp.* keser. sǩep̌alite ǩafri ceç*ams:* keserle çivi çakıyor.
- **sǩifiri** bir ağaç türü.
- **skindina** *arş.*, **3xovari** hayvan. õ *m ťǩori skindinape:* yabani hayvanlar. õ *oxine skindinape:* evcil hayvanlar.
- **3xovari, skindina** *arş.* hayvan. *3ad.* Skindina.
- **sǩip̌ili** *atn.*, **3kip̌ili** *ark.* çiçekleri sert, ince, dikenli ve yapışkan bir bitki. *sǩip̌ili s ťeri na3onen.* sǩip̌ili gibi sokuluyor.
- **sǩiri** *atn.*, **skiri** *ark.,* **skua** *meg.* erkek evlat, oğul. õ *badik ğuru ťuşa sǩiri muşis abgaru:* dede ölürken erkek evladına ağladı.
- **sǩuli** kendir lifi "**ǩop̌ali**" adı verilen topaçlarla dövüldükten sonra iki karış uzunluğunda kesilip bağ yapılır. bu bağ "*on3xeci*" adı verilen tarakla taranır. ardından "*vurǯi*" denen domuz kıllarından yapılmış bir çeşit fırça ile tekrar taranır. bu işlemden sonra elde edilen kendir lifine "*sǩuli*" denir.

- **sǩureri** *atn.*, **skureri** *ark.* kurumuş, buharlaşmış. õ *sǩureri porça.* kurumuş gömlek (ıslak bir şeyin kurumuş olanı, odun için değil.).
- **sǩurineri** *atn.*, **skurineri** *ark.* kurutulmuş (ıslak bir şeyin kurumuş olanı, odun için değil.).
- **slop̌eri** *atn.*, **nʒopuleri** *ark.* terbiye edilmiş, terbiyeli. õ *slop̌eri bere:* terbiyeli çocuk.
- **so** *xp. ark. arş.*, **nak**, **nay**, **nako***atn.* nereye, nere. *so or ťi?* nerdeydin*?*
- **soğuni** *atn.* (<*tur.* son) neyse, sonunda. õ *soğuni komvalu:* sonunda gelebildi.
- **sokşa** *ark.*, **nakşa** *atn.* nereye kadar. õ *sokşa idare?* nereye kadar gideceksin*?*
- **sole** *ark.*, **namǩale** *atn.* hangi taraftan, hangi tarafa, nereden, nereye. õ *sole idare?* hangi tarafa gideceksin*?*
- **soloğami** *atn.* dalga, denizin rüzgâr sonucu dalgalanması.
- **sontxale** *ark.*, **sotxalendo** *atn.* bir yerden, bir yerlerden, herhangi bir yerden.
- **sonuri** *ark.*, **nakonuri** *atn.*, **sokonuri** nereli. sonuri ore*?* nerelisin*?*
- **sotxa** *atn.*, **sontxa** *ark.* bir yer, her hangi bir yer. sotxa vidare. bir yere gideceğim.
- **soti** bir yer, herhangi bir yer. *ar soti.* bir yer. *soti var vidi:* bir yere gitmedim. **2**. hiçbir yer. *soti muti var dosǩudu:* hiçbir yerde hiçbir şey kalmadı. *soti var bž̌iri.* bir yerde görmedim.
- **soti muti** *atn.*, **soti mutu** *ark.* **1**. bir yerde bir şey. õ *soti muti var on/ ren:* bir yerde bir şey yok. **2**. hiçbir yerde hiçbir şey. õ *soti muti var dosǩudu:* hiçbir yerde birşey kalmadı.
- **sotiǩale** *atn.* her nereye, her nerede. õ *sotiǩale vor ťa.* nerede olursam olayım.
- **sotiǩere** *atn.,* **sotile, sotila** *ark.* her nereye, her nerede. õ *sotiǩere idi:* her nereye gidersen git.
- **sp̌ina** *atn.,* **spina** *vi.* değirmen lülesi, oluktan çarka suyun fışkırtıldığı gittikçe daralan ağız.
- **sp̌iriri** *atn.,* **virvili** *xp.*, **ofirfiloni** düdük. sp̌iriris delubar*ams:* düdüğe üflüyor, düdük çalıyor.
- **staroşina** *ark.*, **çxalva** *atn.* eylül ayı.
- **stveli** *ark.* sonbahar mevsimi.
- **sťeri** *atn.*, **steri** *ark.* gibi. *mtuti s ťeri:* ayı gibi.
- **sťiǩeri** *atn.*, **stikeri** *ark.* yolunmuş. sťikeri mťa. yolunmuş ot.
- **sťip̌o** *atn.* , **mç̌oxa** *ark.*, **ǩoxa** *atn.* ekşi. sťip̌o mja. ekşi ayran.
- **sťip̌oneri** *atn.,* **elamç̌oxura** *ark.* ekşimtrak.
- **sťiribina** *atn.*, **ʒanʒa** *ark.* zembil. *s ťiribinate celabun.* zembille asılmış.
- **sťoli** *atn.*, **stoli** *ark.* (<*rus.*) masa. sťolis luǩna eyodgun. masada mum var.
- **sťulina** *atn.*, **sťvina** *arş.*, **listva** *ark.*, **listra** *xp.* kaygan. sťulina gza. kaygan yol.
- **sťup̌a** istim. *ťufeğis s ťup̌a duzgipu.* tüfeğe istim tıkadı.
- **subuki**, **msubuka** *ark.* **çorçi** *arş.* hafif.
- **suci**, **msuci** sarmaşık. sucis ǩinçi gompis. sarmaşığa kuşlar üşüşmüş.
- **suleri** 1. kendir lifi. *Didi şǩimik sulerite toyç̌i ç̌imoşum ťu:* ninem kendir lifinden ip eğirirdi. 2. Liflenmiş olan, lifleme işlemine tabi tutulmuş olan.
- **sulifani** *atn.*, **ç̌ibosan** *xp.* ağaç törpüsü.
- **sum** üç sayısı. õ *sum fara.* üç kez.
- **sum ťriǩoni**, **sum xenç̌ǩeli** *ark.* çay toplamakta kullanılan üç ayaklı özel sepet.
- **sumeneçidovit** yetmiş. *sumeneçidovit ʒaneri:* yetmiş yaşında.
- **sumexi** hemşinli, hemşinden olan. *Sumexepe:* hemşinliler.
- **sumexiti** hemşin. *Sumexitis vartivoris kocoç̌es:* hemşinde *vartivor* şenliğine başladılar.
- **Sumexuri** hemşince. *Sumexuri nena var oxoboʒonamt/vognamt:* hemşince'yi anlamıyoruz.

- **Sumexeburi** hemşin'e ve/veya hemşinliler'e özgü olan, hemşinliler'e has olan, hemşin/hemşinli tarzında.
- **sumeneçi** altmış. *p̌ap̌u şǩimi sumeneçi ǯaneri divu:* dedem altmış yaşına geldi.
- **sumyayi** *atn.* bir kile'ye eşit tahıl ölçü birimi. bir 'sumyayi' = iki 'teneke' = iki 'limsumi' = dört 'matxori' = sekiz 'orosari' = onaltı 'ǩap̌iʒi' eder. *3ad.* limsumi.
- **supara** kitap.
- **suret̆i** (<*ar.* suret) resim.
- **suriç̌i** *ark.*, **şuşani** *xp.* sığırcık kuşu.
- **suseri** *atn.* **1**. dolap. **2**. sandık kilidi.
- **sva** *atn.* 1. Mekan, Yer (zemin anlamında değil). *Alişi sva:* ali'nin yeri/mekanı. *mişi svaşe ulur?* kimin yerine gidiyorsun*?* 2. Konum, yer. *Baba şǩimi bangas, vorsi svas on/ ren:* babam bankada iyi bir konum/yerdedir. 3. Mahal, yer. *Ǩoçi na iǯamu svas a nca kodorges:* adamın vurulduğu mahale bir ağaç diktiler.
- **svara 1**. kitap. **2**. yaprak. (kay: ogni).
- **svaruli** dergi. õ *svaruli goliyonams:* dergi okuyor. (kay: ogni).
- **sveri** sürerek, süre süre, sürülmüş, okşanmış. õ *xepe sveri sveri mendaxt̆u:* ellerini süre süre (yoklayarak) gitti.
- **sviʒili** *ark.*, **çirt̆çirt̆i** *xp.*, **ʒip̌ʒip̌ili** *vi.* benekli sinek kapan kuşu.

# Ş

- **şa 1.** olabildiğince, mümkün olduğu kadar. *şa şvi.* içebildiğin kadar iç. *şa idi:* gidebildiğin kadar git. *gala_şa idi:* gidebildiğin kadar git. 2. Ki. *livadis amapti şa mu bžira:* bahçeye girdim ki ne göreyim.
- **şagirdi** *ark. (<far. Şegird)* çırak.
- **Şakis, şak** *ark.,* **şax** *meg.,* **şağa** 1. süresince, olduğu sürece. *hakorťa şakis.* burda olduğu sürece. *ar doloni-şakis:* bir haftaya kadar. 2. E/a kadar. õ *bere oxori-şakis mendebiyoni:* çocuğu eve kadar götürdüm. *Dişkape gza-şağa mendiğu:* odunları yola kadar götürdü.
- **Şalapatxa, şoloťi** *atn.* dağınık, düzensiz. *dolonkunu var uşǩun opşa şalapatxa gulun:* giyinmesini bilmiyor çok dağınık düzensiz dolaşıyor.
- **şamani** *vi.*, **şala** *atn.* **1**. ıslaklıktan dolayı çürümüş, çürümeye yüz tutmuş, üzerinde mantarlar oluşmuş (odun): *şamani dişǩa.* **2**. ıslaklıktan dolayı yanmayan, zor yanan, yanarken suyun akması sonucu şırıldayan odun. *şala dişǩa.*
- **şamia** *atn.*, **şvavila** *arş.vi.* çok sağılan inek türü. şamia puci sť*eri:* çok sağılan inek gibi.
- **şana** keyif, hoşa giden durum, şenlik. *şana calu:* hoşuna gitti, keyif aldı. *şana giğun:* senin keyfin var.
- **şanauli patulcani** *xp.*, **balucaği** *vi.,* **baluržaği** domates.
- **şap̌eri** *vi.* **1**. yaprakları (elle) sıyrılmış. **2**. yapraklaını (elle) sıyırarak. livadişa şap̌er şap̌eri komeşaxtu: tarlaya (mısır vb. yapraklarını elle) sıyırarak girdi.
- **şara 1.** *Meg.* Yol. **2**. *Ark.* şose yol. õ *şara gza:* şose yol.
- **şarba** eşarp. õ *didi şǩimik 'eşarp̌i' şeni şarba iťuťu:* büyükannem *eşarp* için 'şarba' derdi.
- **şaşabuťa** *vi.* baştan savma, özensiz yapılan. õ *şaşabuťa dulya.* baştan savma yapılan iş.
- **şatxeri 1**. sallayarak, silkeliyerek. õ *ǩalatis na delubğuťu Lazuťepe şatxeri şatxeri karmaťeşe mendiğu:* sepetindeki mısırları silkeliye silkeliye değirmene götürdü. **2**. sallanmış, silkelenmiş. õ *şatxeri Lazuťi karmaťes kocudu: şatxeri ara ma manç̌u:* silkelenmiş dal.
- **şaveri** *ark.* pislenmiş (çamur vs. ile). õ *şaveri ǩuçxete oxorişa kamaxtu:* pislenmiş ayaklarla eve girdi.
- **şei**, **şeyi** *atn.* , **dolokuna** *ark.* 1. giysi, çamaşır. õ *ağani şei oyindroni vore.* yeni giysi almam lâzım. 2. Eşya. õ *şeepe muşi doǩorobu do mendaxťu:* eşyalarını toplayıp gitti.
- **şela** *ark.* küçük kiler kabı.
- **şeni** için. õ *sǩani şeni.* senin için. õ *mi şeni?* kim için?
- **şerdila** *ark. "şerdila kamadgin…"*
- **şerep̌i** *atn.*, **ǩop̌a** *ark.* kepçe. õ *şerep̌i dudis keyodu.* kepçeyi başına vurdu.
- **şetxi** *vi.* **1**. çise. **2**. çiy, şebnem.
- **şetxoni** vi. çiseli. õ *şetxoni ndğas meçama ikumťu:* çiseli günde (inek için) ot yapıyordu.
- **şibi 1**. *ark.* kemer olarak kullanılan bez parçası, uçkur. **2**. *atn.* kabak iliği.
- **şibili** *atn.* gözü yaşlı. õ *toli şibili.* gözü yaşlı.
- **şilidoni** *atn.*, **şǩelidoni** *vi.*, **pşǩiridoni** *xp.*, **mşirdoni** *ark.* kırlangıç.
- **şiligogia** *ark.*, **malağure**, **malağude** *xp. atn.* sarıasma kuşu. sonbaharda doğu karadeniz bölgesine gelir.
- **şilivori** *atn.* 1. salkımları üzerinde olan asma dalı. õ *şilivori ceç̌irdu:* salkımlı asma dalını kopardı. 2. Asma dalı. õ *şilivori ncas kogvaǩoru:* asma dalı ağaca sarıldı.
- **şilya**, **viťoşi** bin sayısı. şilya fora degiʒ*vi.* bin kez söyledim.

- **şina** *atn.* **1**. “ǩaspa”ya sarılmış ip yumağı. õ *a şina mťva.* bir yumak iplik. õ *otxo mxeni ntxum ťes do a şina iyeťu:* dört iğlik eğirilmiş ip bir ‘şina’ yapar. **2**. **“**ǩaspa”ya sarılan 40 sargı. **3**. ince, naylon ipliği. õ *şina nonǩepi.* **4**. Arş. kuyruk kılı.
- **şinaxeri** saklanmış, saklı, muhafaza altında. si na momçipe şinaxeri mi*ğun:* senin verdiklerini saklı tutuyorum.
- **şineri 1**. *atn.* saygın, saygı duyulan. şineri ǩoçi: saygın insan. **2**. *ark.* adı kötüye çıkmış kadın.
- **şira** Dul kadın. õ *şira dida.* yaşlı dul kadın.
- **Şira, şira ciceğeni** Dişi çekirge kuşunun yaşlı olanı. “ciceğeni” olarak bilinen dişi çekirge kuşu ile atmaca avlanır. “şira” bu kuşun biraz daha yaşlısıdır. Bu yüzden atmacayı cezbedecek yeterli oynaklığa sahip değildir ve bu yüzden atmaca avında kullanılamaz.
- **Badara** *atn.* uçma yeteneğine sahip bir tür çekirge. Ön bacakları kısa, arka bacakları kalın ve uzun olur. Sarı, kahverengi, siyah, koyu yeşil, açık kahverengi gibi renkte olanları vardır. Dişi çekirge kuşu (ciceğeni: ğaǯo) yakalamak için “lagodi” ile birlikte kullanılır.
- **isina mǩoli** atn. uzun ayaklı, uzun boğazlı, yuvarlak ve yassı başı olan, kuyruk tarafı kalın, yeşil renkli bir çekirge türü.
- **şişeği** bir yaşına gelmiş koyun.
- **şişoleri** karışmış, birbirine girmiş, karman çoman.
- **şivri** *ark.* mısır, fasülye gibi bitkilere dadanan bir böcek.
- **şǩa** *atn.*, **şka** *ark.* **1**. bir yerin orta ve dar kısmı. **2**. bel. şǩa nuťaxu: belini kırdı.
- **şǩaguri** orta yer, merkez.
- **şǩaʒale 1**. belden aşağı. **2**. *atn.* etek. nusak şǩaʒale konitu: gelin etek giydi.
- **şǩi mtu** *arş.,* **şǩi puxva nciri** *atn.,* **şkit nciri** *ark.* derin uyku.
- **şǩi svas ǩalati celabare** *atn.* (yedi yere sepetini as hemi!). hiçbir yerde sebat edememeyi ifade eden beddua.
- **şǩideri** *atn.*, **şkideri** *ark.* boğulmuş (suda). orubas şǩideri ži*res:* derede boğulmuş olarak bulundu.
- **şǩimeburi** *atn.*, **çkimebura** *ark.* **1**. kendi kendime. **2**. kendimce, kendime özgü.
- **şǩimi** *atn.*, **çkimi** *ark.* 1. Benim. *şǩimi ǩaťu:* benim kedim. 2. Birinci tekil şahıs iyelik eki. *ǩaťu şǩimi:* kedim.
- **şǩit** *atn.*, **şkit** *ark.*, **şkvit** yedi sayısı.
- **şǩomeri** *atn.*, **ǯǩomeri** *ark.* **1**. yemiş. gyari şǩom*eri:* yemek yemiş. nosi şǩom*eri:* aklını yemiş. **2**. yiyerek.
- **şǩoreri** *atn.,* **ǯǩoreri** ark. biçilmiş, kesilmiş. *şǩoreri dişǩa.* biçilmiş odun.
- **şǩoreri** *atn.*, **xtimeri** *ark.* bozulmuş, bozularak yoğurt kıvamını almış süt.
- **şǩu** *atn.*, **çku** *ark.,* **çki** *xp.* biz. *şǩu mi voret?* biz kimiz*?*
- **şǩuneburi** *atn.*, **çkunebura** *ark.,* **çkinebura** *xp.* **1**. kendi kendimize, biz bize. **2**. kendimizce, kendimize özgü, bize özgü.
- **şǩuni** *atn.*, **çkuni** *ark.,* **çkini** *xp.* 1. bizim. *şǩuni berepe:* bizim çocuklarımız. *şǩunepe/çkunepe:* bizimkiler. *şǩuni şeni/çkuni şeni:* bizim için. 2. Iyelik eki. õ *oxori şǩuni:* evimiz.
- **şǩuni_dixo** *atn.* bizsiz, biz olmadan. şǩuni dixo so idatere*?* biz olmadan nereye gideceksiniz.
- **şǩurina** *atn.*, **şkurna** *ark.* korku. õ *guris şǩurina var uğun:* yüreğinde korku yok. õ *şǩurinate dolozgu.* korkudan altına pisledi.
- **şǩurineri** *atn.*, **şkurineri**, **şkurderi** *ark.* **1**. korkmuş, ürkmüş. a mutxaşe şǩurineri *on/ren:* bir şeyden korkmuş durumda. **2**. korkarak, korkulu. şǩurineri ixapaťu: korkarak konuşuyordu.

- **şlap̌i** *ark.* çizme. *şlap̌i komoydu.* çizme giydi.
- **şlop̌oʒi** *atn.* bataklık, çamur deryası. şlop̌oʒis kodolovoli. bataklığa düştüm.
- **şlop̌ťi** *arş.* yoğun çamur.
- **şo** dolaylı anlatımda kullanılır. õ *"nana şǩimik miǯu" şo ťǩvi.* "annem söyledi" de.
- **şoleri** *atn.*, **şveleri** *ark.* yoğrulmuş. şoleri c*ari:* yoğrulmuş ekmek.
- **şoloťi**, **şalapatxa** *atn.* dağınık, kendinden bezmiş, bakımsız. *3ad.* Şalapatxa.
- **şoroda** *arş.* üstünde bitki bulunmayan dik yer.
- **şoroda mexvalu** *atn., not.* ağzı gözü yara içinde kalmak, soyulmak.
- **şoroni** *atn.,* **txa 1**. keçi. **2**. *ark., mec.* geveze.
- **şoroni**, **mçxuri** koyun. õ *şoronepe doputxes:* koyunlar ürktü.
- **şorşola** *arş.* düzensiz, dağınık.
- **şoşoťa** *atn.* eşek ya da katır gibi hayvanların penisi. *şoşoťa sťeri:* eşek penisi gibi.
- **şozi** *atn.* güneş almayan yer, kuzey. *şozi leťa.* güneş almayan arazi.
- **şuǩa** hıyar, salatalık.
- **şuǩuri** *atn.*, **ǩonari** *ark.* kadar. *ar tuta şuǩuri:* bir ay kadar.
- **şumeri** *vi.*, **ceşveri** *atn.* **1**. Kızgın. 2. kızmış. **3**. somurtarak. 4. Kızarak, kızgın bir şekilde.
- **şura** *ark.*, **şuri** *atn.* koku. õ *ar mutxaşi şura mulun:* birşeyin kokusu geliyor.
- **şurduli**, **şunduli** sapan, taş atmak/savurmak için kullanılan araç. *şurdulite kva oťǩoçams:* sapanla taş fırlatıyor. *3ad.* kva şurduli.
- **şuri 1**. kişi. *ar şuri:* bir kişi. **2**. can. *şuri kemalu:* canım çıktı. **3**. ruh. *ǩoçi ğuras şurimuşi tutaşe eyulun* (Laz halk inancı). insan ölünce ruhu aya çıkıyor. **4**. *atn.* nefes. *şuri sǩani gonťams:* nefesin kokuyor.
- **şuri alis mexuneri** *atn., not.* canı boğazında, zor durumda olan. õ *şuri alis mexuneri vore.* Canım boğazımda.
- **şuri alis mexunu** *atn., not.* canı boğazında olmak.
- **şuri cebaru 1**. *atn.* nefes üflemek. **2**. *Not.* üzerine titremek.
- **şuri dodvalu** *atn.* nefesi kesilmek, nefes nefese kalmak. õ *opşa vuǩap̌i do şuri domadu:* çok koştuğum için nefesim kesildi.
- **şuri doşvanu** *atn.* derin nefes vermek.
- **şuri extimu** *ark.*, **şuri eyolva** *atn.* canı çıkmak.
- **şuri gombalu** *atn.* **1**. Not. kendini sıkan sorunlardan uzaklaşmak, kendini iyi hissedeceğin yere gitmek veya işi yapmak. **2**. tatil yapmak.
- **şuri menp̌onu** *atn., not.* canı yerine gelmek, dirilmek, güçlenmek. õ *didas vorsi cari pçamťi do şuri namp̌oneťu:* yaşlı kadına iyi yemek yedirdiğimde canı yerine geliyordu, diriliyordu.
- **şuri mepatxu** *atn.* **şuri onkalu** *ark., not.* ölümüne kısa bir süre kalmak, son nefesini vermeye kısa bir süre kalmak.
- **Şuri dolobalu** *atn.***, not.** Can bulmak, hayat bulmak, kendine gelmek, nefesi yerine gelmek, kendini toparlamak.
- **şuri mşinaxu** *atn.* sevgili, can, can saklayıcı. õ *şuri mşinaxu komoci şǩimi:* Sevgili kocam.
- **şuri oçirdu** *atn.*, **şuri oçǩidu**, **şuri oxrin3ku** *ark., not.* can çekişmek.
- **şuri oşinu** *ark., not.* hesaba katılmak, hatırlanmak, sayılmak.
- **şuri p̌ulina oyapu** *atn., not.* canı zayıflamak, takatı kesilmek, civciv kadar canı kalmak.
- **şuri var oskidu** *ark., not.* iş yapmaktan dermanı kalmamak, canı çıkmak. *şuri var mskidu: dermanım kalmadı.*
- **şurimşine** *ark.* can yoldaşı, dost, yaren, sevgili. *şurimşine nana:* can yoldaşı, sevgili anne.

- **şuri dololva** *ark., not.* yorgunluktan nefes alıp verecek durumda olmamak, nefesi içeri kaçmak, yorgunluktan nefes almakta zorlanacak hale gelmek. õ *şuri dolomilu:* yorgunluktan nefesim içeri kaçıyor.
- **şuri oşvanu** solumak, nefes alıp vermek. õ *meviǩaçi, şuri var maşvanu:* sıkıldım, nefes alamadım.
- **şurite** canlı. miti şurite var dosǩ*udu:* kimse canlı kalmadı.
- **şuşani** *xp.*, **suriç̌i** *ark., atn.* sığırcık kuşu.
- **şuvi** *ark.*, **şu** vi., **ğvari** *atn.* ıslak. õ *şuvi porça.* ıslak gömlek.
- **şvaci** *ark.*, **xovi** *atn.* **1**. nefes, nefes alıp verme süresi, kısa an. *a şvacis meftare.* kısa bir süre sonra geleceğim. **2**. an, en kısa zaman dilimi.
- **şvela** *xp.* çare, yol, yöntem, yordam. õ *qvaik ǩaǩali kožiru*, *mara haǯi muç̌o ťaxas*, *şvela muşi var ažiru*. karga bir ceviz buldu, ama nasıl kırsın, çaresini bulamadı (kay: xasan helimişi; bunduri qvai do ǩaǩali şiirinden).
- **şveli** *xp.* tedavi.
- **Şuri dolozdalu** *vi.***, şuri gamazdalu** *atn.* **1.** derin nefes almak, derin derin nefes almak. **2.** Not. Rahatlamak, rahat bir nefes almak. õ *dulyape koniçodu şkule a şuri kodolobizdi:* işler bittikten sonra derin bir nefes aldım, rahatladım.
- **Şuri eğmalu** vi., **şuri eçopinu** atn., not. canını çıkarmak, Canını almak, canına okumak. õ *berepek coğori ǩala dido isteres, coğoris şuri kyuğes:* çocuklar köpekle çok oynadı, köpeğin canını çıkardılar. õ *berepe gomapines do vorsi şuri kemiç̌opes:* çocuklar başıma üşüşüp canıma okudular.
- **şveni** *atn.* **1**. un halini almış, un gibi olan. **2**. *arş.* iç yağı.

# T

- **tailaksi** *atn.***tannaksi** vi. 1. darmadağın. *bere bara tailaksi diyes:* çoluk çocuk darmadağın oldu. 2. seyrelmek, azalmak (kalabalık). ǩoçepe tannaksi divez, goin3orez. adamlar iyice azaldılar, seyreldiler.
- **talasani** *atn.*, **siǩali** *ark.*, **bğapa** *arş.* mısır çiçeği.
- **taLazi** *ark.* teknelerde ambar yüksekliğinin ek tahtalar konularak yükseltilmesi işlemi.
- **Tamğara** *xp.,* **ťangala** *atn., vi.* **1**. Büyük baş hayvanların boynuna takılan, kalın sesli, büyük çıngırak. **2**. çan.
- **tamli**, **tambli** *atn.* çalı. *mǩyapu tamlis komeşǩax ťu:* çakal çalının altına girdi.
- **tamlona** *atn.* çalılık. mǩyapu tamlonas kamaxťu: çakal çalılığa girdi.
- **tamo** *vi.* yavaş. *tamo tamo:* yavaş yavaş.
- **tani** *ark.*, **ǩvali ʒǩari**, **p̌ip̌iťi ʒǩari** *vi.* **1**. peynir suyu.
- **tani** *arş.*, **mja** *atn.* **2**. ayran. tani şums: ayran içiyor.
- **tanura** *atn.*, **tanur** *ark.,* **tanuri** **1**. sabah yıldızı. **2**. günün doğuşu, şafak vakti, tan vakti.
- **tasi**, **ntasi** *atn.*, **çǩemi** *xp.* tohum. tasi contas*ams:* tohum ekiyor.
- **tataiǩa** *atn.* yay biçiminde, tetik çekildiğinde oku fırlatan bir düzenek.
- **tatu**, **tati** **1**. pençe. tatu çxindis kom*udu:* pençeyi burnuna taktı. **2**. pati. **3**. eldiven. *tatu komoydu.* eldiveni giydi.
- **tavi** *ark.* bir çocuk oyunu.
- **te** *ark.,* **tena** *vi.,* **kyona** *vi.*, **çona** *atn.* ışık. *n3a te*. gök ışığı. mjora te. güneş ışığı.
- **texeli** ineğin ayak derisinden yapılan terlik şeklindeki çarık.
- **tenda** Lazca'da bir bayan ismi; ışığın kız kardeşi.
- **teona** Lazca'da bir bayan ismi; ışıklık, ışık bahçesi.
- **tercali**, **deburcali** deccal.
- **tere** 'tarafa, e doğru' anlamlarını veren yön ifasesi. şǩimi_tere mulun: bana doğru geliyor. *ham_tere:* bu tarafa.
- **terena** bir balık türü.
- **termaşi**, **anderi**, **ǩaybana** 1. ölünün arkasında bıraktığı herşey, tereke. 2. Sahipsiz kalan şey. õ *Mu ťiǩerepe muşi termaşi kodosǩudu:* ıvır zıvırları sahipsiz kaldı. 3. Sahibinin ölü olmasından dolayı "uğursuz şey" anlamında kullanılır.
- **termoni** üzüm suyu, fasülye, mısır unu ile yapılan Lazlara özgü bir yemek türü, bir tür aşûre.
- **tevuli** *atn.* tür, çeşit. muǩu tevuli. kaç çeşit.
- **tferi**, **cenzireri** *atn.*, **mbraleri** *vi.*, **mraleri** *xp.* çoğalmış, türemiş.
- **txa**, **şoroni** *ark.* keçi. *txa do mgeri:* keçi ile kurt.
- **txiri**, **ntxiri** fındık. türleri: **1**. Vi. *txiuci.* **2**. Vi. *tximasari.* **3**. Vi. *txiǩvai.* **4**. Vi. *bubğini:* kalın fındık. 5. Xp. *txirburbali.* 6. Xp. *faşuri.*
- **txirʒiʒi** (<ntxiri ʒiʒi), **ntxiriliçi** *atn.* **1**. *ark.* genellikle yeşil fındık ve karayemiş gibi meyvelerde bulunan, çatal kuyruklu, kahve renkli, yaklaşık 1 cm uzunluğunda bir böcek. **2**. *mec.* uzun boylu.
- **txombi ovapu** *ark.* irin bağlamak.
- **txombi** *vi. atn.,* **txomuri** *xp.* irin, cerahat. õ *txombi to gayas* (meyoçama). sana irin olsun.
- **txombu** *atn. vi.*, **txomu** *xp.* kızılağaç. õ*txombuşe colu:* kızıl ağaçtan düştü.

- **txombepuna** kızılağaçlık, kızılağacın çokça yetiştiği/olduğu yer.
- **txoza**, **ntxoza**, **txozva 1**. örgü. *toma txoza.* saç örgüsü. **2**. ardı sıra, peşpeşe.
- **ti 1**. baş, kafa, kelle. õ *ti ʒuna:* baş ağrısı. **2**. *atn.* tepe (ağaç vs.).
- **ti ç̆unç̆u** *atn.*, **ti t̆et̆el** *ark.* başı açık. õ *ti ç̆unç̆u mot gulur.* başı açık dolaşma.
- **tidoloxe** içeriye doğru. õ*tidoloxe kamaxt̆u:* içeriye doğru girdi.
- **ti dveri** *atn., not.* telâşlı. õ *ti dveri gulun:* telâşlı bir halde geziyor.
- **ti elasvaru** *arş.,* **toma ela3xonu** saçını yana taramak. õ *ti kelisvaru:* başını yana taradı.
- **ti emsǩalu** *arş.*, **dudi gamat̆axu** *atn.* kafasını kırmak. õ *ti egimsǩare.* kafanı kıracağım.
- **ti ezderi, ti moğameri** *ark., not.* baş kaldırmış, baş kaldıran, isyankar. õ *hantepe ti ezdeyi dives:* bunlar asi oldular.
- **ti ezdalu, ti moğmalu** *ark., not.* isyan etmek, baş kaldırmak. õ *ǩoçepek ti moğes:* adamlar isyan ettiler, baş kaldırdılar.
- **tigale** *atn.* dışarıya doğru. õ *tigale gamaxt̆i.* dışarıya doğru çık.
- **ti geladvalu** ark., **dudi celadvalu** atn., not. baş koymak, kesin kararlı olmak. õ *ham dulyas ti geladves:* bu işe baş koydular.
- **ti gendriǩu** *ark.* başını eğmek. *ti gendriǩeri mot gulu?* başını eğip ne geziyorsun*?*
- **ti goktalu 1.** *not.* aniden sinirlenmek, sinirleri tepesine çıkmak. õ *him bž̆iris ti gomaktu:* onu görünce sinirlerim tepeme çıktı. **2.** Başı dönmek. õ *ti gomakten:* başım dönüyor.
- **ti gondinu, dudi gomğiru** *atn.***, not.** ortadan kaldırmak, kaybetmek, yoketmek. õ *idi do ti goyindini.* git de kendini yok et.
- **ti gon3oru** *atn., not.* sıkıntıya düşmek, sıkıntıdan dolayı başında saç kalmamak.
- **tijile** *atn.* yukarıya doğru. õ *tijile elaxt̆i.* yukarıya doğru çık.
- **tijin** *atn.* üste doğru. õ *tijin ext̆i.* üste doğru çık.
- **ti ǩrinʒoni** *ark., not.* başına buyruk. õ *ti ǩrinʒoni ǩoçi:* başına buyruk erkek.
- **ti ǩuržala** *vi.,* **ti ǩop̆ala**, **ti mozgvala** *atn.*, **ti ǩup̆ela** *ark.* başı aşağa bacaklar yukarı olma durumu, amud durumu.
- **Dudi gamağmalu** atn., not. ortamın müsait olması durumunda ortaya çıkmak, kendini göstermek. õ *coğori na var on svas mǩyapuk dudi kogamiğams:* köpeğin olmadığı yerde çakallar kendini gösterir/ çakallar ortaya çıkar.
- **timele** *atn.* öteye doğru, öbür tarafa doğru. õ *timele golaxt̆i.* öteye doğru geç.
- **ti meşǩomu** atn., not. kendi kendini yemek, kendi başını yemek, kendine zarar vermek. õ *ti nişǩomu.* kendi başını yedi.
- **ti moğameri***,* **ti ezderi** *ark.* baş kaldırmış, isyan etmiş.
- **ti moğmalu** *atn.* **1.** başaklı bitkilerin başaklarının olgunluğa ulaşması fiili. õ *mdiǩak ti komoğu.* buğdayın başağı oluştu. 2. Ark., not. baş kaldırmak, isyan etmek. 3. Azmak, azıtmak, sorun haline gelmek. õ *mapxalapes dumç̆ǩuk ti moğu:* sıcak havalarda karınca azıttı.
- **timole** *atn.* beriye doğru, bu tarafa doğru. õ *timole molaxt̆i.* beriye doğru gel.
- **ti odvalu** *atn., not.* paniğe kapılmak, telâşlanmak. õ *muluran dvagurus ti adu.* geldiklerini duyunca telâşlandı, paniğe kapıldı.
- **ti oǩoçanu**, **ti oçanu** *ark., not.* dert edinmek. õ *mtel dulyas si ti mot oǩuçanam.* sen herşeyi niye dert ediniyorsun.
- **ti ontasu** *atn., not.* 1. sersemlemek. õ *ti mantasu:* sersemledim. 2. Sersemleştirmek. õ *berepek ti mintases:* çocuklar beni sersemleştirdiler.
- **ti osenu** *atn.*, **ti oktalu** *ark.* başı dönmek. õ *ti masenen/ti makten.* başım dönüyor.
- **ti oşǩomu** *atn., not.* kafayı yemek, üşütmek, delirmek.

- **ti oťaxu** *atn., not.* az bulunan bir şey için baş kırmak, az bulunan bir şeye sahip olmaya çalışmak. õ *a çilo kapça şeni ti ťroxun.* bir kilo hamsi elde edilmeye çalışılıyor, hamsi için baş kırılıyor.
- **titude** *atn.* dibe doğru (kuyunun içine vs.). õ *titude doloʒes:* dibe doğru bakıyor.
- **tiʒale** *atn.* aşağıya doğru, başaşağa. *tiʒale kocelaxťu:* aşağıya doğru indi.
- **ti ʒuna** *atn.*, **ti ʒǩuni** *ark.* baş ağrısı. õ *ti ʒuna kemçopu.* Başımın ağrısı tuttu/ beni baş ağrısı aldı.
- **tiaspiyoni** *xp.,* **ťraspǐroni** *ark.,* **timçita** *ark. atn* saka kuşu.
- **tikuni** *atn.,* **kuni** *vi.* beyin. *pucişi tikuni imxos.* ineğin beynini yiyor.
- **tila**, **ğeci monta** *atn.* domuz yavrusu, burtlak.
- **tilane** *xp.*, **mtilana** gerçekten, sahiden. tilane heşo yen i*?* gerçekten öyle midir*?*
- **timoʒumori** *atn.* ineğin doğumdan az önce çıkardığı su dolu zar.
- **timya** *atn.* çok az bulunan, bulunması zor. *timya sťeri:* az bulunan şey gibi.
- **tina 1**. bari, en azından, hiç olmazsa. *tina ham komomçi.* bari bunu ver. **2**. beri, yapalı, edeli vs. *mopti tina a var domaxunu.* geldiğimden beri/geldim geleli rahat oturamadım. *tina ar var domoxunu.* bir kez olsun oturamadım, rahat yüzü görmedim. **3.** ise de. õ *oxoris kamapti tina miti va bžiri:* eve girdim ise de kimseyi göremedim.
- **tipi**, **tipala** *ark.* çayır. õ *tipi şǩorums:* çayır biçiyor.
- **tiri**, **mtiri** kayınpeder, kaynata. õ *tiri duğuru:* kayınpederi öldü.
- **tis mexuneri** *atn.* ağzına kadar dolu, silme dolu. õ *mjalva tis mexuneri ǩuǩma komomiğu:* silme süt dolu güğümü getirdi bana.
- **tis mexunu** *atn.* ağzına kadar dolmak, silme dolmak. õ *kapça, çupişi tis konoxedu.* hamsi küpün ağzına kadar doldu.
- **tisena** *atn.*, **tiktala** *ark.* baş dönmesi. *tisena/tiktala miğun:* bende baş dönmesi var.
- **tiseneri** *atn.* **1**. başı dönmüş, sersem. sum ndğa tiseneri gofťi. üç gün sersem bir halde dolaştım. **2**. başı dönerek.
- **tisya** *atn.* kurban. *tisya dovayaťu:* ona kurban olurdum.
- **tişe obaru** *arş., not.* hesapsız harcama yapmak. õ *tişe ibay:* hesapsız harcama yapıyor.
- **tişineri** olgun, deneyimli, saygın. *tişineri dida:* olgun (yaşlı) kadın.
- **titxu** *xp.*, **tutxu 1.** katı olmayan, seyreltik, ince (sıvı). õ *lu ǩvaneri dido titxu iqu:* lahana yemeği çok ince oldu. **2**. Sık olmayan, seyrek (örülen, dokunan herhangi bir şey için). õ *tutxu şveri ǩalati:* seyrek dokunmuş sepet.
- **tito** birer, teker teker. õ *tito tito:* birer birer, teker teker.
- **tito ʒuťa** *ark.* azar azar. õ *gyari tito ʒuťa, tito ʒuťa geidu do oçǩomu:* yemeği azar azar koyup yedi.
- **tiz endvalu** *ark., not.* üstüne alınmak. õ *tiz var ebindvam:* üstüme alınmıyorum.
- **tkvala** *ark.* söz, kelime, sözcük.
- **tkvanebura** *ark.*, **ťǩvaneburi** *atn.* **1**. kendi kendinize. **2**. kendinizce, kendinize özgü, size göre.
- **toxi**, **berci** *atn.,* **bergi** *ark.* kazma.
- **toxli** bir yaşındaki koç.
- **toyçi** *atn.,* **toǩi** *ark.* İp. *Mťalepe toyçis kocoǩoru do komoybu:* otları iple bağlayıp sırtladı.
- **toyçina** *atn.* Kısa ip. *Ṗaṗulik montina muşis a toyçina duçimoşi:* dede torununa bir ip eğirdi.
- **toǩi** *ark.*, **toyçi** *atn.* İp. *toǩite kogyoǩoru.* iple bağladı.
- **tolemťoçu** *atn.* göz çıkardığına inanılan ve gece ortaya çıkan, siyah-sert kabuklu uçabilen bir böcek.
- **toli 1**. göz. *tolişi çilambri var usǩuru:* gözlerinin yaşı kurumadı. **2**. tane. õ *lobya (n)toli:* fasülye tanesi. **3**. Suyun gözü, suyun çıktığı yer.

- **toli mostvalu** atn., not. Gözü korkmak, gözü kesmemek, cesaret edememek. *Svaraşi mçxunoba bǯiris ozi ǩu toli momis ǩu:* kitabın kalınlığını görünce okumaya cesaret edemedim, gözüm korktu.
- **tolişi ǩaǩala** *atn.* göz tanesi. *Tolişi ǩaǩalape gamançaǩu:* göz tanelerini dışarı dikti.
- **toli cedvalu** *atn., not.* göz dikmek, göz koymak. *a bozos toli kocedu.* bir kıza göz koydu.
- **toli çona** *atn.* **1**. göz nuru, göz ışığı. **2**. *mec.* çok sevilen kişi. e toli çona şǩimi. ey gözümün ışığı, nuru.
- **toli emç̌eri** *arş.* kör.
- **toli emʒǩalu** *arş.* gözünü çıkarmak. *toli egimʒǩare:* gözünü çıkaracağım.
- **toli gamamç̌irdu** *atn., not.* yırtık, uyanık, açıkgöz, kurnaz.
- **toli gamançaǩu** 1. gözleri dışarı fırlamak. *Guri nantxus tolepe gamvançaǩu:* bayılınca gözleri dışarı fırladı. 2. *Not.* Gözünü fal taşı gibi açmak. *xelobate tolepe gamvançaǩu:* sevinçten gözleri fal taşı gibi açıldı. 3. *Not.* Hoşnut olunmayan bir durumu, kızgınlığı ifade etmek amacıyla gözlerini iyice açıp sertçe bakmak, gözleri dışarı fırlarcasına birine dik dik bakmak, gözlerini dikmek. õ *xuçete tolepe gamaminçaǩu:* kızgınlıktan ötürü bana gözlerini dikti.
- **toli goʒoğmalu** *ark., not.* gözü dönmek, sinirden deliye dönmek, gözü bir şey görmemek.
- **toli ǩovidi** *atn.* gözleri içeri kaçmış kimse.
- **toli ǩoʒomʒupu** *atn.* tansiyondan gözü kararmak. õ *tolepe ǩoʒomomʒupu.* gözlerim karardı.
- **toli ǩoʒoğmalu** *atn., not.* bir noktaya dikkatını toplayamamak, dikkatı dağılmak.
- **toli motfala** *atn.* gözlük. õ *toli motvala du ť roxu:* gözlüğü kırıldı.
- **toli moťinu** *ark.* nazar değmek. õ *toli moga ťasen:* sana nazar değecek.
- **toli oxenu** *atn.* göz kırpmak, işmar etmek, işmar eylemek. bozok toli uxenu. kız ona işmar etti.
- **toli opşalu** *atn.* duygusallıktan dolayı gözleri dolmak. õ *ulun domağurus tolepe mapşu.* gideceğini duyunca gözlerim doldu.
- **toli oťaʒu** *atn., not.* sahip olunamayan bir şeye eziklik duyarak bakmak, imrenerek bakmak. õ *ma vimxo ťaşa himuk toli ťaʒums:* ben yerken o, imrenerek bakıyor.
- **tolis ǩoʒogutinu** *atn., not.* hayali gözünün önünde olmak, hayali gözünde canlanmak.
- **tolişe moğmalu** *atn., not.* burnundan getirmek, anasından emdiği süt burnundan gelmek. õ *opşa cari maşǩomu do ontxoru ontxoru dobğuri, pşǩomipe tolişe moviği:* çok yemek yemekten kusa kusa öldüm, yediklerim burnumdan geldi (gözümden geldi).
- **tolişe celolva** *arş., not.* gözünden gelmek, (sevdiği yanında yokken) güzel şeylerden zevk alamamak.
- **toma**, **tuma 1.** saç. õ *toma kodvabğu.* saçı döküldü. 2. Koltuk altları ve/veya cinsel organ çevrelerinde biten tüy, Kıl.
- **tuma** 3ad. tuma.
- **tomalyayi 1.** Saçlı. 2. kıllı, tüylü.
- **tomatisi**, **balucaği** *ark.,* **baluržaği, şanauli patulcani** *xp.* domates. õ *domatisi imxos.* domates yiyor.
- **tona** *ark.* olta ipliği, misina.
- **toťi** paça. õ *to ťi mboli.* bol paçalı. (derleme: akçakoca).
- **tozloğoni** *arş.* dize kadar örülen yün çorap.
- **traǩonli** *ark.* zehirli bir balık.
- **troni** *xp.*, **oržo** *ark.* **1**. iskemle. **2**. sandalye. õ *ar stoli do tronepe ekole kaeladgin.* bir masa ve sandalye duruyor o tarafta.

- **tude** 1. alt, dip. õ *nca tude dolozun:* ağacın dibinde duruyor. 2. (Zemin anlamında) yer. Tude xes: yerde (zeminde) oturuyor.
- **tudendo** *atn.* alttan. õ *tudendo a kva keç̌opu.* alttan bir taş aldı.
- **tudenǩale** *atn.*, **tudele** *ark.* alt taraf, alt tarafta. õ *tudenǩale žun.* alt tarafta, altta duruyor.
- **tugi** *xp.*, **mtugi** *ark.*, **mtuci** *atn.* fare. õ *tugi doxrosǩu:* fare geberdi.
- **turgeri** *atn.*, **trageri** *ark.* örtülmüş (çatı için). turgeri otva. örtülmüş çatı.
- **turkona** türkiye. õ *turketiş zuğape.* türkiye'nin denizleri.
- **turki** türk. õ *turkepe:* türkler.
- **turkuri, turkuli** türkçe. õ *turkuri nena:* türk dili. õ *turkuri mç̌araloba:* türk edebiyatı.
- **tuta** *atn.*, **mtuta** ay, kamer. õ *tuta kocedu onas:* tarlaya ay ışığı vurdu.
- **tuta mesťuri** *arş.*, **tuta ǩudeli**, **tuta gamolva 1**. ayın son günleri. õ *ap̌rilişi mesťuri:* nisan ayının son günleri. **2**. hilal.
- **tutaçxa** atn., xp., **tutaşxa** meg. (<tuta ndğa) pazartesi günü.
- **tutanda** (<tutaşi da) Lazca'da bir bayan ismi.
- **tutaste** *atn.,* **tutaşte** *ark.* **1.** ay ışığı ile aydınlanmış gece, mehtap. 2. Hale, ayla.
- **tutxu** *atn.*, **titxu** *xp.* yoğunluğu az olan, seyrek. õ *tutxu dupini.* seyrek, aralıklı ser.
- **tutin3ela** *ark.*, **tutiçeli** *atn.* arpacık hastalığı.
- **tutula** *vi.* pısırık, zayıf kişilikli, aşırı duygusal, en küçük şeyden etkilenen. õ *tutula oxorca.* duygusal kadın.
- **tuti, mtuti** ayı. õ *tuti steri gvaneri orťu:* ayı gibi besili idi.
- **tantupe** bir Laz kabile adı.
- **tuyleği** (<tur. Tüylek) bir yıldan büyük olan atmaca.
- **ťvini** xp., **ʒvini** *vi.* 1. Zeka. 2. zihin.

# Ť

- **ťabu 1**. taban. *ǩuçxeş ťabu.* ayak tabanı. 2. Aya. *xeş ťabu.* el ayası. **3**. tahtadan yapılmış küçük iskemle. *ťabus sağani kogedgu:* iskemleye sahanı koydu.
- **ťafa** *arş.* henüz yürüyemeyen çocuk.
- **ťağani**, **ťiğani** tava. *a ťağani ǩapça.* bir tava hamsi.
- **ťaxa** güya, sözde. *ťaxa ǩriyams:* güya bağırıyor.
- **ťaxva** [ťax] *atn.* ekim ayı. 3ad. **gimuraş tuta** *xp.,* **gima tuta** *meg.*
- **gimuraş tuta** *xp.,* **gima tuta** *meg.* ekim ayı.
- **ťaiǩeri** *ark.* (<*ar.* tarık) koşturulmuş. *nana ťaiǩeri (not.):* annesi s….miş.
- **ťaǩuneri** *vi.* kesilip basamakli hale getirilmiş (ağaç).
- **ťala** fes. *dudis ťala cutun.* başında fes var.
- **ťalaxi 1.** kire bulanmış, çok kirli. **2**. Xp. çamur.
- **ťalaʒa**, **ťalaʒina 1**. küçük fes. **2**. *mec.* paspal.
- **ťambuğa**, **ťamuğa** *(<gln.)* mühür.
- **ťamincape** *atn.* Lazlarda bir sülale adı.
- **ťamťori** *vi.* yabani meyvelere verilen genel isim. õ *ťamťori m3xuli:* yabani armut. *ťamťori buli:* yabani kiraz.
- **ťamťra**, **ťrap̌uzani** trabzon.
- **ťancyayi** *atn., mec.* iyice pisliğe bulanmış, aşırı derecede pis.
- **ťandabali** *xp.* kısa boylu.
- **ťangala** *atn.*, *vi.*, **tamğara** xp. **1**. çıngırak. **2**. çan.
- **ťangi** *ark.*, **zanci**, **ťanci** *atn.* **1**. bakır çalığı. **2**. *atn., mec.* pislenmiş, pis.
- **ťani** gövde, insan gövdesi. *ťanis şuri gemdginanşa p̌çǩomat*, *pşvat.* gövdemizde can olduğu sürece yiyelim, içelim (kay: helimişi xasani).
- **ťanmağala** *ark.*, **ťanmağali** *xp.* uzun boylu.
- **ťaponi** *atn.* çukur. õ *lobyaşi ťaponi.* fasülye tohumu konan çukur. *p̌ici ťaponi.* ağız çukuru, ağız içi.
- **ťapuli** *atn.*, **murgi** *ark.* (İp) yumağı.
- **ťaroni 1**. mevsim. õ *nam ťaronis voret?* hangi mevsimdeyiz*?* **2**. hava. õ *ťaroni ǩoǩoxu:* hava bozdu.
- **ťaťa 1**. *atn.* çocuk dilinde iskemle. **2**. *vi.* iskemle, tabure.
- **ťaťi** *atn.* çocuk dilinde oturmak.
- **ťavli 1**. düz ve küçük tahta parçası; oturmak için kullanılan düz, küçük tahta parçası. **2**. tabure.
- **ťaʒa**, **p̌ep̌eʒulya** vıcık vıcık, sulu (herhangi bir şey).
- **ťa3xi** *arş.* tencere benzeri bir kap.
- **ťebi** *atn.*, **ťǩebi** *ark.* **1**. deri. xe ťǩebi gomaşoru. elimin derisi soyuldu. **2**. kabuk. nca ťebi. ağaç kabuğu. cari ťebi. ekmek kabuğu.
- **ťeleleʒa**, **petxela** bıngıl, gevşek, kendini bırakmış deri. *ǩoçi dida diyuyi xorʒepe ťeleleʒa dvayen:* insan (kadınlar için) yaşlandı mı etleri sarkıyor.
- **ťepuri** *arş.* tahta sini.
- **ťep̌la** *atn.* bal ile tam olarak dolmuş petek. (kay: noxlamsuri muhammet avcı).
- **ťerťela** *atn.* yırtık pırtık. õ *ťerťela şeepe dolonkos:* yırtık pırtık giysiler giymiş.
- **ťaťai** atn., **ťenťeli** *ark.*, **ťeli** *xp.* çıplak, cıbıldak.

- **ťerťi** *atn.* ineğin doğuma yakın meme yapması, memelerinin süt ile dolması. õ *pucik ťer ťi doyu.* inek memeleri süt ile doldu/meme yaptı.
- **ťiba** *xp.*, **ťoba** *atn.* göl. *ťibas/ťobas keǩuvelu:* göle düştü.
- **Ťǩubi** *ark.*, **ťqubi** *xp.,* **ťubi** *atn.* (<*lat.*) ikiz. *ťǩubi berepe ayu:* ikiz çocukları oldu.
- **ťibu** *xp.,* **Ťubu** *vi.* sıcak (herşey için). *3ad.* ťu3a.
- **ťiğani** *atn.*, **ťağani** tava. ťiğanis ǩapça cežun. tavada hamsi var.
- **ťiǩani** atn., **tiǩani** *vi.* kuzu. *mçxurik ťiǩani doyinu:* koyun kuzu doğurdu.
- **ťiǩaniʒa** kuzucuk, küçücük kuzu.
- **ʒap̌a** *vi.,* **ťiǩi** *atn.* damla. õ *Ar-jur ʒap̌a mja kodomaʒap̌u:* birkaç damla süt yere damladı.
- **ťiǩi** *atn.,* **ʒap̌a** *vi.* damla. õ *Ar-jur ťiǩi din3xiri kodiťiǩinu:* bir damla kan damladı yere.
- **ťiǩina** sepet. 1. ocare ~ : uzak yerlere (tarlalara) yemek taşımak için kullanılan küçük yapılı bir sepet. 2. oyuǩe ~ : mısır taşımak için kullanılan orta büyüklükteki sepet. 3. Opavre ~ : kuru yaprak ve çay taşımak için kullanılan büyük yapılı bir sepet. *3ad.* ǩalati.
- **ťiǩşari** *ark.* çit kapısı.
- **ťiǩva** *ark.* Bot. bir erik türü.
- **ťilifoni** telefon. *A ťilifoni devuya ma do muç̌e moviseli eǩna nintxu:* bir telefon edeyin diye kalkar kalkmaz kapıya vuruldu.
- **ťimberi** *arş.* [ťimb] noktalanmış.
- **ťimbi** *atn.* 1. boyutları çok küçük benek. 2. leke, küçük benek. õ *ťimbi ťimbi gobğun:* benek benek üzerine serpilmiş. 3. yazıda cümlenin bitişini gösteren işaret; nokta.
- **ťimbyayi** *atn.* 1. benekli. 2. noktalı.
- **ťirğoni**, **ťriğoni**, **ťiliğoni** üveyik kuşu.
- **ťiriʒa**, **ťriʒa** tırsı balığı.
- **ťişuça** *atn.*, **ǩrima** *ark.*, **bedui** *xp.* zavallı. *ťişuça nana şǩmi.* zavallı annem.
- **ťiť** *atn.,* **Ťiťi** *vi.* **1.** köpeğe kızma ya da defetme ünlemi, hoşt. 2. çocuğa kızma ünlemi. *Ťi ť! ǩoʒ hakele:* ťiť! Çek git burdan.
- **ťiťili** *atn.*, **ǩunʒuli** *ark.,* **ʒungi vj.** tepe noktası, uç noktası. *nca ťi ťili:* ağacın tepesi.
- **ťiťiri** *atn.* **1**. dırdır. **2**. boşaltımla ilgili bir hastalık, ishal.
- **ťǩa**, **mťǩa** *ark.*, **mťa** *atn.* **1**. *ark.* orman. **2**. *atn.* ot. pucik mťa imxos. inek ot yiyor.
- **ťǩebela** *ark.* bir deri bir kemik kalmış, aşırı derecede zayıf (insan, hayvan). *ťǩebela bere:* çok zayıf çocuk.
- **ťǩebi** *ark.*, **ťebi** *atn.* **1**. deri. *xe ťǩebi gomaʒu:* elimin derisi soyuldu. **2**. kabuk. *gyari ťǩebi.* ekmek kabuğu.
- **Ťoba** *ark., atn.,* **ťiba** xp. 1. Dere, ırmak, çay vb. Akarsuların derin ve yüzülebilir bölümü. **2.** göl. *Ťobas kodolovoliǨo moçuleťinaťui?* Göle düşsem beni kurtarır mıydın?
- **ťǩobala** arş., **ǩuǩu** *atn.* saklambaç oyunu.
- **Ǩabani** *ark., atn.,* **ǩap̌ani** *xp.* Bayır. *Ǩabanis goladu do orginu:* bayırdan aşağı yuvarladı.
- **ťǩobaşa** *ark.*, **ťobaşe** *atn.* gizlice, gizli olarak.
- **ťǩorini** *ark.*, **ťorini** *atn.* sesli osuruk.
- **ťǩoinace** *ark.*, **mťorinace** *atn.* sesli yellenen kişi, osurukçu.
- **ťuǩu** *atn.* yapayalnız, tek başına.
- **ťǩva** *atn.,* **tkua** *xp.*, **tkva** *ark.* siz. õ *ťǩva giʒves:* size söylediler.
- **tkva** *ark.,* **ťǩva** *atn.,* **tkua** *xp.* siz. õ *tkva mekçes:* size verdiler.
- **tkvani** *ark.*, **tkuani** *xp.*, **ťǩvani** atn. 1. sizin. õ *tkvani oxori.* sizin ev. 2. ikinci çoğul şahıs iyelik eki. õ *bere tkvani:* çocuğunuz.
- **ťǩvani** atn., **tkuani** *xp.*, **tkvani** *ark.* 1. sizin. õ *ťǩvani oxori:* sizin ev. õ *ťǩvani_dixo.* sizsiz, siz olmadan. 2. Iyelik eki. õ *tolepe ťǩvani opşa msǩvan:* gözleriniz çok güzel.

- **ťǩva3ineri** *ark.*, **ťva3eri** *atn.* patlamış, patlak.
- **Ťoǩla dosǩudu** *atn.* işlevli olan bir şeyin çevre birimleri alındığında işlevsiz kalmak. Örneğin bir sobanın boruları, kapısı, kapağı söküldüğünde iş görememesi. Ya da bir bilgisayarın klavye, mouse, cd, kabloları gibi çevre birimleri söküldüğünde işlev görememesi.
- **ťoǩla** *atn.* **1**. Ekleri olmayan, ilavesiz, tek başına, aksesuarsız, ana gövdeden ibaret olan, yalnız. **2**. Herhangi bir nedenden ötürü gövdesinde dal kalmayan, sadece gövdeden ibaret (ağaç). õ *ťoǩla nca:* dalsız ağaç. **3**. *mec.* yalnız, tek başına kalan kişi. õ *milleťi kogoyxvaťu do ťoǩla kodosǩudu:* etrafındakilerle didiştiğinden tek başına/yalnız kaldı. **4**. Bilgi, beceri donanımından yoksun olan kişi.
- **ťoǩseri** *ark.*, **ʒoǩseri** *vi.,* **p̌işindğa** *atn.* geçenlerde. õ *ťoǩseri na meptit.* geçenlerde geldiğimizde…
- **ťoǩsiri** *xp.*, **ťoǩsari** *vi.*, **ǩop̌ali** *atn.* topuz; pamuk ya da kendir lifini dövmekte kullanılan topuz.
- **ťolo** *atn.*, **ndğvaberi** *atn.* bayat yumurta.
- **ťoloberi** *atn.*, **ťoloperi** *ark.* sırılsıklam. ťoloberi vore. su içindeyim, sırılsıklam olmuş haldeyim.
- **ťolobi** *atn.*, **ťolopi** *ark.*, **ʒombo**, **ʒerʒeli** sırılsıklam, ıpıslak. *Mçimas ceviǩaçi do ťolobi devii:* yayğmura tutulup sırılsıklam oldum.
- **ťolobi** *ark.* çamur.
- **ťoncela** *atn.*, **bonžola** *vi.* pasaklı.
- **ťopťop̌eri** *ark.* bir kuş türü.
- **ťora** az kalsın, az daha. *ťora kogovaxeli.* az kalsın öpüyordum.
- **ťorini** *atn.*, **ťǩorini** *ark.* sesli yellenmek.
- **ťoroci** *atn.*, **mçipeşťoroci** *xp.,* **ǩirzili** *ark.*, **dirvana** *pon.* gökçe güvercin, kaya güvercini, üveyik.
- **ťoťi** *ark.*, **ara** *atn.*, **qa** *xp.* dal.
- **ťoťoʒi** *atn.*, **ťoťlo3i** *ark.* 1. çamur, balçık. 2. vıcık vıcık olan (şey).
- **ťrağoda** *atn.* , **ťrağudi** *arş.*, **birapa** *ark.* 1. Şarkı. 2. türkü.
- **ťrağoderi** *atn. vi.* türkü söyleyerek.
- **ťra3eri** *ark.*, **ceşǩveri** *atn.* heyelan, kopuk, göçük.
- **ťriǩala** *ark.* çok hareketli, yerinde duramayan, tepingen. õ *ťriǩala puci:* yerinde duramayan inek, tepingen inek.
- **ťriǩi** *vi.*, **polo** *atn.* bacak.
- **ťriǩi mesiru** *vi.*, **Ťriǩi oťǩoçu** *xp.,* **polo gamargalu** *atn., not.* gebermek üzere olan bir (hayvan) canlının bacak sallaması fiili, nalları dikmek, gebermek. *ťriǩi konasiru:* nalları dikti, geberdi.
- **ťrip̌i** *atn.,* **p̌uluri** makat, anüs.
- **ťriʒineri** *ark.* zorlanarak, ıkına sıkına, güç bela. *ťriʒineri ťriʒineri yuki kelebiği:* zorlanarak, ıkına sıkına yükü yukarı çıkardım.
- **ťrup̌u ťrup̌u doǩap̌inu** *atn., not.* hop oturup hop kalkmak. *a mutxaşe xuçe ayas ťrup̌u ťrup̌u duǩap̌ams:* bir şeye kızınca hop oturup hop kalkıyor.
- **ťubu** *xp.,* **çuçuna** *vi.* ılık (su, hava). õ *ťubu ʒǩari:* ılık su.
- **ťufa** *atn.*, **kresti** *ark.*, **keşuri** *xp.*, **klesti** *arş.* buğu, buhar. õ *axiris ťufa dvantxen.* ahırdan buğu yayılıyor.
- **ťulya** *atn.* rüzgâr, yağmur gibi hava olaylarının olumsuz etkisinden fazlaca etkilenmeyen, hava olaylarına karşı konumu gereği korunuyor durumda olan, sakin yer, ılık yer. õ *ixi var eçopums, oxori şǩuni ťulya svas dosǩudun.* rüzgâr almıyor, evimiz sakin bir yerde kalıyor.
- **ťup̌ťup̌ineri** hop oturup hop kalkarak. *ťup̌ťup̌ineri duǩap̌u:* hop oturup hop kalktı.

- **Ťuťu, p̌uťu** çocuk dilinde dişilik organı, vajina.
- **Ťuťucepuna** *atn.* ısırgan otunun çokça yetiştiği/bulunduğu yer ya da alan.
- **ťuťuci** *atn.*, **oçxap̌ule** *vi.*, **çxap̌a** *ark.*, **diçǩibi** *xp.* ısırgan otu. õ *ťuťucik ťuťuci eliğams (atn., dnot.):* (ısırgan otundan ısırgan otu çıkar.) Armut dibine düşer, herşeyden kendine benzeri türer.
- **ťuťuli** but. *kormeş ťuťuli imxos:* tavuk butu yiyor.
- **ťuťuliǯa** *atn.* fındık ve ceviz gibi yemişlerin yenilen iç kısmı. ntxiri ťuťuliǯa. fındığın yenen iç kısmı.
- **ťu3a** sıcak. õ *ťu3a mayu.* sıcaktan rahatsız oldum.
- **ťu3aşi** *arş.,* **papa** *atn. vi.* bir yemek türü.
- **ťva3eri** *atn.*, **ťǩva3eri** *ark.* patlamış, çatlamış.
- **ťva3ineri** *atn.*, **ťǩva3ineri** *ark.* 1. Patlatılmış. 3. patlak. 4. Çatlatılmış. 5. çatlak. 6. Patlayarak, patlatarak. 7. Çatlayarak, çatlatarak.

# U

- **u** olmaksızın. isimlerin önüne gelen olumsuzluk eki.
- **uba** *atn.,* **oba** göğüs, koyun. *ubay na melemixe ťi:* sen ki, benim koynumdaydın.
- **Uçile** karısı bulunmayan, dul (erkek).
- **ubabeli** babasız, yetim. *ubabeli bere:* babasız çocuk.
- **Uçilu** 1. Evlenmemiş erkek. 2. Bekar.
- **ubereli** *ark.* çocuksuz, çocuğu bulunmayan.
- **ubğu**, **ubğuşi** traş olmamış, traş olmaksızın, traşsız.
- **ubonu** *vi.*, **umbonu** *atn.* **1.** yıkanmamış (canlı, uzuv için). Ubonu xepete gyari imxors: yıkanmamış ellerle yemek yiyor. 2. Yıkamadan, yıkamaksızın.
- **uca**, **metu** *atn.*, **ndura** *atn.*, **ǩuťťuni** *arş.*, **nure** *arş.* sağır. metu na on şeni var dvaguren. sağır olduğu için duymuyor.
- **uceli**, **cerdeli** *atn.* bakraç.
- **uci** *atn.*, **quci** *xp.*, **uji** kulak. *ozi ťu ozi ťute uci memişǩomu.* söyleye söyleye kulağımı yedi.
- **uci cecinu** *arş., not.* kulak ardı etmek, ihmal etmek. *giʒvipe ucis mot cicinam!* söylediklerimi kulak ardı etme!
- **uci elaçalu** *ark., not.* kulak asmak, önemsememek. *uci elapçi.* kulak astım, önemsemedim.
- **uci elaçvalu** *atn., not.* **1**. gürültüden dolayı kulağını sağır etmek, çok konuşarak rahatsız etmek. **2**. çok konuşarak rahatsız etmek, sağır olmak. *xolo uci elemiçvasere:* yine kulağımı sağır edecek.
- **uci elaǩvateri** *ark., not.* eski bilmişlerden, eski kulağı kesiklerden.
- **uci gamaxveri** *not.* vurdum duymaz, bir kulağından girip diğerinden çıkan.
- **ucis ǩapça ceçvalu** *arş.,* **ǩromi goşǩoru** *atn., not.* çaktırmadan bir şeyi/işi yapmak, uyutarak/yanıltarak bir iş çevirmek. *uci ǩapça kocebuçvi:* yanı başında bir şey yaptım da anlamadı.
- **uci meçamu** *not.* **1**. dinlemek, ciddiye almak, kulak asmak. *himus uci mo meçam*, *ma mişǩini:* ona kulak verme, onu dinleme, ciddiye alma, beni dinle. **2**. kulak misafiri olmak.
- **uci palanʒa** *atn.*, **uciş pampa** *ark.*, **uci p̌ep̌endula** *arş.* kulak memesi.
- **ucibuşi** *atn.*, **ugubu** *vi.,* **ugibu** *ark.* kaynatılmamış, kaynamamış, haşlanmamış. *ucibu mjalva:* kaynatılmamış süt.
- **uça** siyah, kara. *uça toli:* siyah göz. *uça lobya:*siyah renkli fasülye.
- **uçala**, **uçalyayi** siyahımsı, siyahımtrak. *uçala ǩaťu:* siyahımsı kedi.
- **uçaşa ğura** *ark., not.* iyi gün görmeden ölmek.
- **uçaşa oçodu** *ark., not.* hiç iyi gün yüzü görmeden tükenmek, heder olup gitmek. *Lazuri nusalepe uçaşa içodenan:* Laz gelinleri iyi gün yüzü görmeden tükeniyorlar, heder olup gidiyorlar.
- **Unǩila, umǩila** *xp.* 1. Derece olarak diğerlerinin altında olan, ast. 2. Memur. 3. Kardeşlerin küçüğü. *Jur cuma korťes: umçane çileri, unǩila uçilu ťu:* iki kardeştiler. Büyüğü evli idi, küçüğü bekar.
- **uçxuşi**, **uçxu** yıkanmamış. *çxeri uçxuşi noğas kodelibğes:* her türden insan çarşıya doluştu.

- **uçkimeli** *ark.*, **şǩimi dixo** *atn.* bensiz, ben olmadan, ben olmaksızın. *uçkimeli muǿo skidare?* bensiz nasıl yaşayacaksın*?*
- **ueşagnapu** xp. 1. Duyulmamış, işitilmemiş. 2. Duyulmadık, işitilmedik. 3. Duymadan, işitmeden, duymaksızın, işitmeksizin.
- **uǿu 1**. gerektiği kadar pişmemiş. 2. Pişirmeden, pişmeksizin.
- **uǿu 1**. dikilmemiş (giysi vs.). 2. Dikmeden, dikmeksizin.
- **udin3xireli, udi3xire** kansız. *bere udin3xireli kodosǩudu:* çocuk kansız kaldı.
- **udodginu** durmadan, durmaksızın. *udodginu*, *gzaleri noğaşa koceƒťi.* durmadan, hep yürüyerek çarşıya indim.
- **ugamalam3ku, ugamam3kvalu** *vi.*, **ugamamʒulu** *atn.* ucu sivriltilmemiş (kalem, çubuk vs.).
- **ugoçxaluşi** yıkamadan, yıkanmamış.
- **Ugamaçxu** içi yıkanmamış. "*Ugamaçxu ǩuǩmas ʒari mot dolobam ma vuʒvi": "*içi yıkanmamış güğüme su doldurma" dedim.
- **ugureli** *atn.* **agure** *ark.* **1**. isteksiz, gönülsüz. *him bozo şǩala oçilus opşa ugureli orťu:* o kızla evlenmeye çok isteksizdi. **2**. isteksizce, gönülsüzce, içinden gelmeyerek. *asere dulya ugureli ikums:* yapacağı işi isteksizce yapıyor.
- **ugverdeli** yarılanmamış, bölünmemiş.
- **Ugyareli, ugyare** *ark.*, **ucareli**, **dixo cari** *atn.* **1**. yemeksiz, yemek yemeksizin. **2**. *atn.* ekmeksiz. ugyareli kodopsǩ*udit:* ekmeksiz kaldık.
- **uhuhu** *atn.*, **mğu** *ark.,* **ololi** xp. baykuş. *Seris uhuhuşi oǩiinu ğuli işinen:* gece baykuşun ötmesi kötüye işaret kabul edilir.
- **uxvene** *xp.*, **jurşuroni** *ark.*, **korbapşa** *atn.* hamile, gebe.
- **Ukomoce, ukimoce 1.** kocası bulunmayan, kocasız, ersiz. 2. Dul kadın.
- **ujden** *atn.* (<*tur.* uçtan), **naǩotiren** *ark.* gittikçe. mǿima ujden minǿu. bana yağmur gittikçe işledi, etkisini gösterdi.
- **ukomocuşi**, **ukomocu** 1. Evlenmemiş kız. 2. evde kalmış kız. 3. Evlenmeden, evlenmeksizin.
- **ukosuşi**, **ukosu 1.** Süpürülmemiş. *oxoris bozomota kon do, avlape muşi ukosuşi iyondrams:* evde bir kız varken, evin avlusu süprülmemiş bir halde duruyor. 2. silinmemiş. 3. Süpürmeden, süpürmeksizin. 4. Silmeden, silmeksizin.
- **Uǩaçxe, oǩaçxe, oǩvaçxe** sonra. *uǩaçxe meƒťare:* sonra geleceğim.
- **uǩaçxeneri** sonraki. *him uǩaçxeneri dulyan:* o sonraki iş.
- **uǩai** *atn.*, **uǩule**, **oǩule** *vi.*, **eǩule** *arş.* biraz sonra, az sonra, birazdan. *uǩai p̆are:* birazdan yapacağım.
- **Udaçxire xp., udaçxure, udaçxuri** *atn.* **1.** Ateşsiz, içinde ateş bulunmayan. 2. Ateşi olmadan/ olmaksızın.
- **uǩaǩalu 1.** tanelerine ayrılmamış. *uǩaǩalu ntxiri:* tanelerine ayrılmamış, ayıklanmamış fındık. 2. Tanelerine ayırmadan/ayırmaksızın.
- **uǩule 1.** –den/dan sonra, ardından. *yemaş-ǩule:* öğleden sonra. *Hamuş-ǩule:* bundan sonra. 2. Ark. az sonra. *Uǩule p̆aten:* az sonra yapacağız.
- **uǩibreli** *atn.*, **uǩibire** *ark.* dişi olmayan, dişsiz. *Dida uǩibreli kodosǩudu do cari va aşǩomen:* yaşlı kadın dişsiz kaldığından yemek yiyemiyor.
- **uǩudele** *ark.,* **uǩudeli** *atn.* kuyruksuz, kuyruğu olmayan, kuyruğu olmaksızın. *Mamuli uǩudele/ zori uğun tudele.*
- **uǩurteli 1.** donsuz, don giymemiş (kadın). **2**. Dona sahip olmayan (kadın için). **3**. Don giymeden, don giymeksizin (kadın).
- **ulağunuşi**, **ulağunu** çiğnenmemiş. *ulağunuşi cari cuşǩums:* çiğnenmemiş lokma yutuyor. *ulağunuşi cuşǩu:* çiğnemeden yuttu.
- **uleťali**, **dileťoni, uleťale** topraksız, toprak olmaksızın.

- **uli** *ark.* topal.
- **umbri** *atn.*, **ura** *ark.* insanlardan uzak duran, insanlara gerekli ilgiyi göstermeyn, yabanıl bir kişiliğe sahip olan, kendi iç dünyasına kapalı olan kişi.
- **Umcumeli, uncumeli** tuzsuz. *umcumeli cari:* tuzsuz ekmek.
- **umçane** *ark.* **1**. evin büyüğü. **2**. amir, üst, reis. **3**. kendisine danışılabilen olgun kişi. **4**. kardeşlerin en büyüğü. *Umçane ǩulanis sicaşa toli konoskideen:* kızların en büyüğünün enişteye gözü kalıyor. **5**. Ebeveyn. 6. Bilge kişi.
- **umeçǩadu ark., umeçadu** *atn.* **1.** çakılmamış. *Pi3ari umeçǩadu na rťuşi molu do tis keemaťu:* tahta çakılmamış olduğundan yerinden kopup başıma düştü. 2. Çakmadan, çakmaksızın.
- **Ucoğore** köpeksiz, köpek bulunmayan yer/ev. *Ucoğore oxoris ǩaťus olalapaman (dnot.):* köpeksiz evde kediyi havlattırırlar.
- **umeǩvatu 1.** Kesilmemiş. *Umeǩvatu ara:* kesilmemiş, yerinde duran dal. 2. Kesmeden, kesmeksizin. *Dişǩa umeǩvatu kelosvaru:* odunu kesmeden/kesmeksizin bir kenara dizdi. 3. Kesilmedik. *Umeǩvatu nca var naşǩu:* kesilmedik ağaç bırakmadı.
- **umeçaru** *ark.,* **umençaru** *atn.* **1.** Yazılmamış, yazılı olmayan. *Umeçaru karťali:* yazılmamış kağıt. 2. Yazmadan, yazmaksızın. *Desťanepe umeçaru konisimadu:* destanları yazmadan/yazmaksızın ezberledi.
- **umengapura** *ark.* benzersiz, emsalsiz. *Oropa çkimi umengapura rťu:* benim aşkım emsalsizdi.
- **umeşonu** *atn.*, **umeşvenu** *ark.* 1. beklenmeyen, umulmayan. *umeşonu ğura:* beklenmeyen ölüm. 2. Umulmadık, beklenmedik. *Umeşonu a oras ǩoçi komoxťu:* umulmadık bir anda geldi adam. 3. Ummadan, beklemeden, ummaksızın, beklemeksizin.
- **umeşvenepura** *ark.* umulmadık bir zamanda, ummaksızın. umeşvenepura komoxt*es:* umulmadık bir zamanda geldiler.
- **ume3adu** *ark.* tatmadan, tadına bakmadan. ume3adu gyari ikums: tadına bakmadan yemek hazırlıyor.
- **umiteli** *ark.*, **dixo miti** *atn.* kimsesiz, kimi kimsesi olmayan. *dida umiteli kodoskudu:*yaşlı kadın kimsesiz kaldı.
- **umkfinu** *ark.*, **umku** *atn.* öğütülmemiş.
- **Umebonu** *vi.*, **umembonu** *atn.* **1.** (bir bölge/kısım için) yıkanmamış. 2. Yıkamadan, yıkamaksızın.
- **unaneli** annesi olmayan, annesiz, öksüz. *Nana uğuruis bere unaneli kodoskidu:* annesi ölünce çocuk öksüz kaldı.
- **umoşvacu** dinlenmeden, dinlenmeksizin.
- **umpuluşi** saklı olmayan, saklamadan.
- **ump̌a** *ark.*, **ʒip̌a** *atn.* **1**. göbek deliği. **2**. göbek bağı.
- **unaxu 1.** yıkanmamış çamaşır. 2. Yıkamadan, yıkamaksızın.
- **uncireli** uykusuz. *uncireli kodopsǩudi:* uykusuz kaldım.
- **unçaru**, **unçareli** 1. yazılmamış. *Unçaru nena:* yazılmamış dil. 2. Yazmadan, yazmaksızın.
- **uneneli** sessizce, ses çıkarmadan, sessiz sedasız.
- **unenoni** konuşkan olmayan, çoğunlukla sessiz duran, soğuk kişi.
- **unose** *atn.*, **ağnose** *ark.*, **uğnose** akılsız. *unose xali sǩanite muya are!* akılsız başınla ne yapacaksın!
- **unžğuşi** *atn.*, **užğu** vi. 1. doymamış, doyurulmamış, tok olmayan, aç. 2. Doymadan, doymaksızın.
- **upi** ter. *upi cemçu:* ter bastı. *upi gonťams:* ter kokuyor.
- **upor3uşi** *atn.*, **up̌ro3u** *ark.* 1. soyulmamış (meyve için). 2. Soymadan, soymaksızın.

- **upşuşi**, **upşu** 1. dolu olmayan, boş. 2. Doldurulmamış. 3. Doldurmadan, doldurmaksızın.
- **upyayi** *atn.*, **uponi** terli. *opşa upyayi vore:* çok terliyim.
- **Upi donʒeri** ter içinde, ter içinde kalmış.
- **uqazuşi** *xp.*, **uyazuşi**, **up̆azuşi** *atn.*, **uazu** *vi.* 1. yontulmamış. *Uqazuşi nca:* yontulmamış ağaç. 2. Yeterince medenileşememiş, gerekli eğitimi alamamış kişi. *uqazuşi k̆oçi:* Yeterince medenileşememiş adam.
- **urženi** *vi.*, **qurženi** *xp.* üzüm. *urženi do cari:* üzüm ile ekmek.
- **usinapu** *vi.*, **uxap̆aru** *atn.* **1.** Konuşulmadık, konuşulmamış. *Usinapu mutu va dut̆ales:* konuşulmadık bir şey bırakmadılar. **2.** konuşmadan, konuşmaksızın. *Usinapu mp̆olişa mendaxtes:* konuşmadan İstanbul'a kadar gittiler.
- **uskaneli** *ark.*, **dixo sk̆ani** *atn.* sensiz, sen olmaksızın.
- **uşkuri** *vi.*, **oşk̆uri** *atn.* elma. *uşk̆uri imxos:* elma yiyor. *mç̌oxa uşk̆uri:* ekşi elma. *xanç̌eni uşkuri:* Yeşil, ham elma.
- **uşu 1**. örülmemiş, dokunmamış. 2. Örmeden, dokumadan, dokumaksızın, örmeksizin.
- **uşu 1**. içilmemiş. 2. Içmeden, içmeksizin.
- **Uşureli, uşure 1**. ruhsuz. **2**. cansız. *onciremuşis uşureli žires:* yatağında cansız buldular. *uşureli kogamidu:* cansız yere yığıldı.
- **utkumale** *vi.,* **utku** *ark.*, **uzit̆u** *atn.* **1.** Söylenmemiş. 2. söylenmeden, söylemeksizin, haber vermeksizin.
- **utole** kör, âmâ.
- **u3adeli**, **u3aduşi** *atn.*, **uʒk̆omilu** *ark.* **1.** bakımsız. *u3adeli kodosk̆udu:* bakımsız kaldı. 2. Bakım yapmaksızın, bakımını yapmadan.
- **uʒk̆areli** *ark.*, **uʒk̆arali** vi., **uʒareli** *atn.,* **uʒk̆are** susuz. *uʒk̆areli bğuru:* susuz(luktan) ölüyorum.
- **u3xu** *atn.* garip, acaip. *miǯupe am3ik̆a u3xu momalu:* söyledikleri bana biraz garip geldi.
- **u3xu molva** *atn.* acaip gelmek, garip gelmek, garip bulmak.
- **Umk̆yapeli** çakalsız. *Germa umk̆yapeli var iven (dnot):* orman çakalsız olmaz.
- **Ugegapu** *vi.* 1. Alışılmamış, alışılmadık. 2. alışkanlığı bulunmayan, alışkanlık edinmemiş. *Ugegapus mot gemogam, gegaperis mot momşalum (dnot):* alışık olmadığıma alıştırma, alışkanlıklarımdan vazgeçirme.
- **Undğulu** *vi.* **1.** Erimemiş. *Undğulu nukla: erimemiş mum.* 2. Eritilmemiş.
- **Uxeeli, uxeele 1.** Elsiz. 2. Eli olmadan/olmaksızın.
- **Uk̆uçxele** 1. Ayaksız. 2. Ayağı olmadan/olmaksızın.
- **Unostone, anoste** ark. Lezzetsiz, tatsız.
- **Unç̌valu 1.** Sağılmamış, sağmamış. 2. Sağılmaksızın, sağılmadan, sağmaksızın, sağmadan.
- **Uşk̆oru** *atn.,* **uç̌k̆oru** *ark.* 1. Biçilmemiş. 2. Biçmeden, biçmeksizin. *3ad.* Oşk̆oru.
- **Uk̆itxeli** Sormadan, sormaksızın. *Babas uk̆itxeli var memaçen:* babaya sormadan veremem.
- **Uk̆itxu** 1. Vi. Okumadan, okumaksızın. *K̆azeta uk̆itxu kodinciru:* gazeteyi okumadan yattı. 2. Okumamış. *Ham svara uk̆itxu miğun:* bu kitabı okumamış durumdayım.
- **Ufeluk̆e** kayıksız, kayık olmadan, kayık olmaksızın. *Zuğas ufeluk̆e var goilven:* denizde kayıksız gezilmez.
- **Udocoxinu** ***ark.*,** **uyoxinu** *atn.* **1.** Çağrılmamış. *Ç̌andaşa udocoxinu miti var dut̆alu:* düğüne çağrılmamış kimseyi bırakmadı. 2. Çağırmadan, çağırmaksızın. *Damtire udocoxinu var iven:* kaynanayı çağırmadan olmaz.
- **Udolodvalu 1.** koymadan, koymaksızın (cep, torba vb.). *cebis para udolodvalu var goylven:* cebe para koymadan gezilmez. 2. Koyulmamış (cep, torba vb.).

- **Umuteli** hiçbirşeysiz, hiçbirşeyi olmaksızın. *Umuteli do umiteli viti ǯana xvala doskidu:* hiçbirşeysiz ve hiçkimsesiz on yıl yalnız başına yaşadı.
- **Udolokunu 1.** (belden yukarısı için) giyinmemiş. 2. (belden yukarısı için) giyinmeksizin, giymeden.

# V

- **vaci** *arş.*, **ǩaǩali** *atn.,* **ǩvaci** *ark.*, **ç̌uç̌a, ç̌iç̌a** xp. Testis, taşak.
- **vaglaxti** *vi.* baş taraftaki mezar taşı.
- **vaiʒa** *atn.*, **vaiya** *vi.* piliç.
- **vala** (<ovalu) *vi.*, **bedali** *atn.* tülbendin etrafına dikilen dairesel, ortası delik, parlak cisim. *vala valums:* 'vala' parıldıyor.
- **valeri** sallayarak. *yaluği valeri:* mendil sallayarak.
- **vali** *arş.*, **qvali** *xp.*, **ǩvali**, **nǩvali** *ark.* peynir. *Vali imxos:* peynir yiyor.
- **vana**, **varna** olmazsa, değilse, yoksa, aksi taktirde. *hişo vana haşo:* öyle değilse böyle. *vana var*? yoksa hayır.
- **Var, va 1**. hayır. *var gi3vi, mot var ognam!* hayır dedim, niçin anlamıyorsun! *var*, *hişo var on/ ren:* hayır, öyle değil. **2**. olumsuzluk eki. ingilizcedeki 'not'. *var ikums:* yapmıyor.
- **Viviloni** *ark.* Sivri uçlu fındıkların düz bölümünü kibrit çöpü kalınlığından delinir. Bu deliğe fındık çöpü geçirilerek bir tür topaç haline getirilir. Ve buradan tutularak çevrilir. "viviloni" bu oyuncağa verilen addır.
- **var p̌a** *atn.* öyle ya, tabiki öyle.
- **var p̌a siti** *atn.* boşversene.
- **vareri** *atn.*, **ǩvareri** *ark.* hadım edilmiş, iğdiş edilmiş, kısırlaştırılmış, enenmiş. *vareri xoci:* hadım edilmiş boğa.
- **varşa**, **vaşa** *xp.* **1**. yoksa, acaba. *zuğa ǩele na mulun varşa ǩaravi reni:* denizden gelen *yoksa/acaba* gemi midir. **2**. sakın, sakın ha. *varşa duʒva!*. sakın söyleme! 3. asla, kesinlikle, katiyen. *vaşa komoxta:* asla/kesinlikle gelme.
- **varti 1**. ne…ne, ne...nede. *varti nana çkimi varti baba çkimi p̌olişa idu:* ne annem ne de babam istanbul'a gitti. **2**. *vi.* Olumsuzluk ifade eder. *varti ç̌ǩomu:* yemek_de yemedi, ne yedi ne birşey. *varti miʒu:* söylemek_de söylemedi, ne söyledi ne birşey.
- **Varya** *atn.*, **varyozi** balyoz.
- **vati** *atn.* olumsuzluk ifade eder, fiillerin önüne konur. *vati vida!* gitmeyeceğim. *vati p̌a!* yapmayacağım.
- **vati**, **ti** vatan, yurt. tordo-*vati:* 'tordo'nun vatanı, yurdu. ť al-*vati*, Laza-*vati*, ǩosǩoni-*vati*, ğuli-*vati*.
- **vava** göz tanesinin koyu bölümü.
- **vavili** *atn.*, **ǩvavili** *ark.* **1**. çiçek hastalığı. **2**. çiçek aşısından dolayı kolda oluşan iz.
- **vavili gonzgileri** *atn.* çiçek hastalığının yolaçtığı cilt (surat) bozukluğu.
- **velen3a** *xp.*, **ç̌ameťi** *atn.,* **ǩiameti** kıyâmet. *velen3a kocixu:* kıyâmeti kopardı.
- **verʒami** *atn.* kamış bitkişi. *verʒami s ťeri:* kamış gibi ince ve uzun (herhangi bir şey).
- **veyi** *ark.* sırt sepetinin ağız kısmının yuvarlak ve sağlam durmasını sağlayan fındık ya da kestane fidanından yapılan çember.
- **vimxana** *xp.*, **limxana** *vi.*, **limxona** *atn.* bir tür eğrelti otu.
- **virvili** *xp.*, **sp̌iriri** *atn.*, **ofirfiloni** düdük.
- **virʒa** *atn.* ince dal parçası.
- **vit** on sayısı.
- **viťoar** onbir.
- **viťoçxoro** ondokuz.
- **viťoxut** onbeş.

- **viťojur** oniki.
- **viťosum** onüç.
- **viťoşi**, **şilya** bin sayısı.
- **Viťoşǩit, viťoşkit** onyedi.
- **viťoťxo** ondört.
- **viťovro** onsekiz.
- **viťvaşi** onaltı.
- **viǯe** Arhavi ve Ardeşen kasabaları arasında kalan, Türkiye'nin idari bölümlenmesinde fındıklı adı ile bilinen Laz kasabası.
- **viǯuri** viǯe'den olan, viǯeli.
- **volina** *ark.*, **molina** *atn.* serbest, boş, sahipsiz. *kyonape iç̌ven, volina:* ışıklar yanıyor, sanki sahipsiz.
- **vorsi** *atn.*, **vrosi**, **rossi** *arş.*, **ǩai** *ark.,* **cgiri** *meg.* iyi. *vorsi dişǩa marťi şeni*, *vorsi cari maisi şeni.* iyi odun mart için, iyi ekmek mayıs için.
- **vorsinoba** *atn.*, **vrosonoba** *arş.*, **ǩayoba** iyilik. *mitişi vorsinoba var užiapun.* kimsenin iyiliğini görmemiş.
- **vurťa** *atn.*, **burťa** ıspanak ve mısır gibi bitkilerin yaprağı.
- **vurǯi** domuz kılından yapılmış, kendiri liflerine ayırmak için kullanılan bir çeşit tarak.
- **vuu** korku ya da dehşet anlarında söylenen ünlem! vah, aman tanrım gibi.

# X

- **xaci** *vi.*, **lobya** *atn.*, **ǩumxi** fasülye. xaci xaçkums: fasülye ekiyor.
- **xaçka** kültür. Lazuri xaçka. Laz kültürü.
- **xaçkeri** *ark.*, **xaşǩeri** *atn.* **1**. ekilmiş. xaçkeri onťule: ekilmiş tarla. **2**. ekerek. bibirt xaçker xaçk*eri:* eke eke şarkı söylüyoruz.
- **xaçaçuli** *vi.* sarı renkli bir çiçek türü.
- **xaçaçuri** *atn.*, **xa çaçi**, **xaçaçe**, **xe çe çuli** *ark.* şeker oranı yüksek bir armut türü.
- **xaçǩalati** *ark.* büyük sepet. 3ad. ťiǩina, ǩalati.
- **xaçǩeťi**, **xoçka** *ark.*, **xaşai** *xp.,* **xoşǩa** *atn.* fasülye sırığı.(xaci ǩeťi). *xaçǩe ťi kodo3onu.* fasülye sırığını dikti.
- **xadiçi** *atn.* bal sağmakta kullanılan bir alet.
- **xaxanʒa** *arş.* sulu yemek.
- **xai** *vi.*, **xavi** *atn.*, **p̌aťi** *ark.*, **p̌eaťi** *arş.* kötü, hain. xai ǩoçi: kötü adam.
- **xainoba** *vi.* kötülük, hainlik. xainoba mot moğodam. bana kötülük yapma.
- **xaǩareri** kazınmış (kap vb.).
- **xalaleri** *ar.* helal edilmiş. iris xalaleri vore. herkese helal etmişim.
- **xalali** *arş.,* **xelali** *atn.***,** **halali** *vi.* helal. *xalali to gayas:* sana helal olsun.
- **Halali** *vi.***,** **xelali** *atn. 3ad.* Xalali.
- **Xarami, harami** haram.
- **Harami, xarami** haram.
- **xalamida** *ark.*, **xalavida** *atn.* **1**. sandıkların içlerinde bulunan raf, terek. **2**. çekmece. *xami xalavidas cezun:* bıçak çekmecede duruyor. **3**. cep.
- **xalapoťi** *atn.* çetrefilli, karışmış, berbat bir hale gelmiş, karmakarışık, içinden çıkılmaz bir hal almış iş ya da durum. xalapoťi a dulyas kodolovoli. çetrefilli bir işe düştüm.
- **xaleri** *ark.* yanık, fazla sıcaktan ya da aşırı ateşten dolayı yanmış olan. *Xaleri kovali:* aşırı ateşten dolayı üzeri yanmış buğday ekmeği.
- **xali** *(<ar.* hâl*)* hâl, durum. *mu xali giğun?* hâlin nasıl, ne haldesin*?*
- **xamaili** *vi.*, **hemaili** *atn.* bir tür nuska, hamaylı.
- **xamanʒa** **1**. eğreti düğüm, kolayca çözülebilecek şekilde hazırlanmış düğüm. **2**. *arş.* zayıf, güçsüz (kız çocukları için). **3**. *atn.* midye kabuğu. **4**. *Atn., mec.* büyükçe, genişçe (göbek, iç mekân).
- **xameli** *atn.*, **arnavi** *vi.* toprak, çay vb.'ni bir yerden başka bir yere sürüklemek/taşımak için kullanılan ahşaptan yapılmış bir metre genişliğinde kürek. arkadan bir kişi küreğin sapına dayanarak ileri doğru iterken önden ipe bağlı sopayı tutan iki kişi çeker.
- **xami** bıçak. *mǩvatule xami:* kesici bıçak. *Xami nesibi iyare (mçm.):* bıçağa nasıp olasın (hayvanlara beddua).
- **xampa** *atn.* malı mülkü çok olan, zengin. *bozomota xampa svas okomocu:* kızını malı mülkü çok olan yere evlendirdi.
- **xamʒora** *atn.* msuleti (dağdibi) köyünde bir semt adı.
- **xançali** *atn.* kol. *xançali nu ťroxu:* kolu kırıldı.

- **xançeni** meyvelerin olgunlaşmamış hali. *xançeni uşkuri do m3xuli:* olgunlaşmamış elma ve armut.
- **xançeni, buťǩaşperi** yeşil rengi. *toli xançeni:* yeşil gözlü.
- **Buťǩaşperi, xançeni** yeşil rengi. *3ad.* xançeni.
- **Zuğaşperi** deniz mavisi rengi.
- **N3aşperi** gök mavisi rengi.
- **xançera** *arş.* çok yaşlı kadın.
- **xangami**, **mangali**, **drep̌ani** *vi.,* **drap̌ani** orak. *xangamite tipi çǩorums:* orakla çayır biçiyor.
- **xap̌a** *vi.* mısır unu hamuru.
- **xap̌i** *atn.* işgal, kaplama. *Haminepe xap̌i dou:* buraları işgal etti/kapladı.
- **xap̌i oxinapu** *atn.* zaptetmek, işgal etmek. *opu ťarepek noğa xap̌i doyes:* köylüler çarşıyı işgal ettiler.
- **xap̌içi** *atn.* çanak. xap̌içi doťaxu: çanağı kırdı.
- **xap̌u3yayi** *atn.* kirli (el, yüz için). xap̌uʒyayi xepepete caris kodoxedu. kirli ellerle yemeğe oturdu.
- **Xarafanaşi, oǩoxmalaşe** *arş.*, **oǩumalaşi** *vi.* insanların yemek yapmak, birlikte yemek, içmek, eğlenmek amacıyla düzenledikleri eğlence. (eğlenceye katılanlar kendi kumanyalarınıda getirirler.).
- **xarai**, **xayari** *atn.*, **p̌ici** *ark.* yüz, çehre.
- **xarati** eski Laz evlerinde salon.
- **xarba** *atn.* büyük iğne.
- **xarba gedgalu** *xp., not.* bol kazanç getirecek bir iş kurmak, tezgah kurmak. *xarba kogedgu:* bol kazanç getirecek bir tezgah kurdu.
- **xarba ansǩlişi ǩaǩala** *atn.*, **inti ǩaǩala** *atn.* diken yemişi. kış aylarında görülen, kırmızı renkli bir yemiş.
- **xarba lemşi** *atn.* kalın ve normalden uzun iğne, çuvaldız.
- **xareri 1**. tırmalanmış. *xareri xe:* tırmalanmış el. **2**. *ark.* yırtılmış, yırtık.
- **xarga**, **çarma** *atn.*, **marça** *ark.* odun skalası, odun yığını.
- **xargi** *ark.*, **xerǩi** *atn.* kanal, sabanla geçilmiş şerit.
- **xargini** *atn.* büyük tava (pekmez pişirmekte kullanılır).
- **xarxaleri 1**. kaynamış. xarxaleri ʒǩ*ari:* kaynamış su. **2**. kaynayarak.
- **xarxoťa** *atn.*, **çxoťi** bozuk, döküntü, hurdaya çıkmış. xarxoťa araba. bozuk, döküntü araba.
- **xari** *ark.* bacak arası, apış arası, kasık.
- **xarǩi 1**. elalem, yabancı, başkası. *xarǩişi bere:* elalemin/yabancının çocuğu. **2**. *atn.* hak. *mitişi muti xarǩi mayen ya do var imxos:* hak geçiyor diye kimsenin bir şeyini yemiyor. **3**. Halk.
- **xaro**, **laro** *xp.* hububat saklamaya yarayan çukur/depo.
- **Laro, xaro** *xp.* hububat saklamaya yarayan çukur/depo.
- **xasanimťa** *atn.* bir tür ot.
- **xaşari** *xp.*, **xaçketi**, **xoçka** *ark.*, **xoşǩa** *atn.* fasülye sırığı.
- **xaşǩalati** küçük el sepeti.
- **xaťaleri**, **xuťoleri 1**. kemirerek delinmiş. daraba mtugik xuťoleri koduťa*lu:* fare tahta bölmeyi kemirip (kemirilmiş) halde bıraktı. **2**. kemirerek, deşerek.
- **xavi** *atn.*, **xai** *vi.*, **peaťi**, **p̌iaťi** *arş.*, **p̌aťi** *ark.* kötü, fena. xavi mot iye. kötü olma. miʒupe xavi mayu. bana söylenenler fenama gitti.
- **xavinoba** *atn.*, **xainoba** *vi.*, **p̌aťoba** *ark.* kötülük, fenalık. mitis xavinoba mot oğodam! kimseye kötülük yapma.
- **xayari** *atn.*, **p̌ici** *ark.* yüz, çehre. xayari goxeloni. yüzü öpülesi.

- **xayi goyişinu** *ark.* kötü anmak.
- **xaži** *atn.* haz. xaži mayu. haz duydum, hoşnut oldum.
- **xaži oyapu** *atn.*, **ǩai doʒonu** *ark.* sevinmek, haz duymak, hoşnut olmak. *si na gǯiri opşa xaži mayu:* seni gördüğüme çok sevindim.
- **xažinoba** *atn.* sevinç, hoşnutluk. xažinobate ibg*aru:* sevinçten ağladı.
- **xaʒeri**, **xaʒineri** *atn.* kazınmış. xaʒeri biǩa. kazınmış değnek.
- **xçini** *xp.*, **kçini** *ark.*, **dida** *atn.* yaşlı kadın. *didi oda umçane badi ǩala xçinişi:* büyük oda evin büyüklerine ait, yaşlı adama ve yaşlı kadına.
- **xe** el. *xe to megitroxas:* elin kırılsın. *xe me ťaxeri:* eli kırık. *Xegompa:* eli açık, cömert.
- **xe cedvalu** *atn., not.* destek olmak, yardımcı olmak. bere şǩimon ma xe cebdvare. benim çocuğumdur ona ben destek olacağım.
- **xe dozdalu** *ark., not.* el çekmek, vazgeçmek.
- **xe gonžiǩu** *atn.* **1**. kolunu sıyırmak. **2**. *not.* bir işe girişmek.
- **xeguri** *atn.*, **xeşťabu** *vi.* avuç içi, el ayası. *xe guri mançamis:* avucumun içi kaşınıyor.
- **xe ǩlimeri** *atn.*, **xe ǩnimeri** *ark.* elele tutuşmuş. xeǩlimeri gulu*ran:* elele tutuşmuş geziyorlar.
- **xe meçamu** *arş.*, **xe ceçamu** *atn.*, **xe elaçamu** *vi. not.* el atmak, yardım eli uzatmak, yardım etmek. *xvalan ar xe kocepçat:* yalnızdır ona bir el atalım, yardım edelim.
- **xe meoğmalu** *not.* eli yabancılaşmak, el yatkınlığını yitirmek. ham dulyapeşe xe meomağu. bu işlere elim yabancılaştı, işe yatkınlığımı kaybettim.
- **xe modvalu** *atn.* eline gelmek, istem dışı tutmak. *xes mjabu komomadu.* elime kurbağa geldi.
- **xe onçamu** *atn., not.* Bir yerden para gelecek. *xe ançamis:* eli kaşınıyor, bir yerden para gelecek.
- **xeali** bilek. *xealişe oç̌opu:* bileğinden tuttu.
- **xeç̌ep̌a** *ark.* fındık ve ceviz gibi meyveler ile yumurtanın kabuğu.
- **xediği** *atn.*, **xediǩi** *ark.* hedik. *mturis xediği dixo var goylvinen:* karda hedik olmaksızın gezilemiyor.
- **xegompa** eli açık, cömert. *Didi şǩimi xegompa a dida orťu:* ninem eli açık, cömert bir kadındı. *P̌o ťe mitis xegompa uyase ťuri! Hiçbir zaman birkimseye cömertlik yaparmıydı!*
- **xegompa oxinapu** *atn., not.* elini uzatmak, yardım etmek, cömert davranmak. *Mitis xegompa var uxinapun:* kimseye bir yardım, kimseye karşı bir cömertlik yapmamıştır.
- **xeleri** *vi.*, **xeleberi** *xp.* sevinmiş, sevinçli, mutlu, neşeli, şen. *andğa opşa xeleri vore:* bugün çok sevinçliyim.
- **xeloba**, **oxelera** sevinç, mutluluk. xelobate eju. sevinçten, mutluluktan uçtu.
- **xemenç̌e** *atn.* kola asılarak kullanılan çanta. *xemenç̌e kelibu:* çantayı (koluna) astı.
- **xenç̌ǩeli** *ark.*, **xenʒǩeli** *xp.* küçük sepet. tutamaklı, sebze ve meyve koymaya yarayan derinlikli bir sepet türü.
- **xeneri**, **xinaperi** yapma, yapılmış. xeneri doǩanaşe. yapma tabanca.
- **xep̌aşami** aya genişliği (el ayası).
- **xerxi**, **xexi** *vi.* testere. xerxiten dişka xerxums: testere ile odun kesiyor.
- **xerǩi** *atn.*, **xargi** *ark.* kanal, evleg, *ark.* ʒari xerǩi leťate koǩipşu. su kanalı toprakla doldu.
- **xes moxtimu** *ark.*, **xes molva** *atn., not.* eli yatkın olmak, elinden gelmek. iri xolo xe muşis muxt*ams:* elinden herşey geliyor.
- **xeşdui** *vi.*, **diro**, **dui** *xp.*, **biǩiç̌i** *atn.* dirsek. xeşdui neǩnas komobontxi. dirseğini kapıya vurdu.
- **xeşǩalati** el sepeti, küçük sepet. *xeşǩalati oǩaçun.* elinde elsepeti var.
- **xeşťabu** *vi.*, **xeguri** *atn.* avuç içi, el ayası. *xeş ťabu maç̌ven:* avucum içi yanıyor.

- **xetati**, **xeştati** *ark.*, **xetatu** *atn.* eldiven. *xetati komoidu:* eldiveni giydi.
- **Xezdimeri** eli sıkı. *xezdimeri dida.* eli sıkı nine.
- **xe3ala** ağn. iktidar.
- **xica** *atn.* çanak, tekne, leğen. xicas cezgu. çanağa sıçtı.
- **xixi**, **xi** çocuklara bir şeyin yenmediğini anlatmak ve gırtlaktakini çıkartmak için çıkarılan ses. çocuk dilinde "yenmez ya da zehirli" anlamına gelmektedir. mo imxo xixi! yeme zehirlidir!
- **xila 1**. meyve. ʒo xilape var inçanu. bu yıl meyveler yetişmedi. **2**. ağacın dallarında biriken kar. ncalepe aras xila doǩoru. ağaçların dallarına kar birikti.
- **xilafi** yanlış. *xilafi dulya.* yanlış yapılan iş.
- **ximxili** *ark.*, **kalǩiťexa** ince, zayıf. *ximxili bere:* ince ve zayıf çocuk.
- **xinaperi**, **xenaperi** yapılmış, el yapımı, yapma.
- **xinci**, **xinji** köprü. xinci oruba. köprülü dere. abjas xinci medg*es:* ırmağa köprü kurdular.
- **xinç̌i** katı kısım (yemek vs.). cari xinç̌i. yemeğin katı kısmı.
- **xinç̌ini** *arş.* cimri.
- **xinç̌ora** *atn.*, **xinç̌orya** *arş.* yeni bez parçası, kesilmiş bez parçası.
- **xinderi**, **xineri** *atn.* solgun, soluk. xinderi xay*ari:* solgun yüz, solgun çehre.
- **xrisťana, xisťona** *atn.,* **xristona** aralık ayı. *xris ťanas dido ini iven:* aralıkta çok soğuk olur.
- **xişili** *atn.* kum, çok küçük toprak ya da taş parçacıkları. *ʒǩarik xişili moyğams:* su toprak parçacıkları taşıyor.
- **xişiri** *ark.* sütün kaymağı yaklaşık olarak 40 dak. kadar kaynatılır. işlem sonucunda yağ ve tortusu ayrışır. bu ťortuya 'xişiri' denir.
- **xiťi** kulp. ǩuǩumas xiťi nuťroxu: güğümün kulpu kırıldı.
- **xiťip̌i** *ark.*, **p̌uç̌uri** (<bücür) *atn.* salatalığın ilk küçük biçimi.
- **xiťoni** kulplu, kulpu olan. xiťoni dergi. kulplu küp.
- **xiya** *xp.*, **panç̌ili** *atn.*, **panǩeli** *ark.* ibik. mamuli xiya. horozun ibiği.
- **xizani** (<*far.* hazin) işe yaramaz, kötü.
- **xi3i** *ark.* kaşık yapmaya yarayan özel bir el aleti.
- **xlameri** kutsanmış, kutsal.
- **xluǩina**, **xlanǩa** *vi.,* **xraǩa** *ark.* **1**. *Vi.* çarığın kuru, kaskatı hali. *xluǩina ǩalamani:* kurmuş, kaskatı bir hal almış çarık. **2**. zayıf, cılız, çelimsiz.
- **xlunç̌ǩi** *atn.*, **ğonç̌ǩi** *arş.*, **ğronʒǩi** *vi.* **1**. *arş.* taşlık, kaya dibi. **2**. *atn.* yağmur suları ile delinmiş, içe çokmuş yer. **3**. *atn.* iki boğaz arası çukur yer. **4**. *vi.* güneş almayan, çukur, köhne yer.
- **xmareri**, **xmarineri 1**. kullanılmış. xmareri ǩoçi: kullanılmış insan. **2**. harcanmış.
- **xoci** öküz. *xocik ona xonums:* öküz tarla sürüyor.
- **Xoci ǩoǩari** xp. Kara saban.
- **xociǩa** erkek dana.
- **xoçka**, **xač̌ǩeťi** *ark.*, **xoşǩa** *atn.* sırık, fasülye sırığı.
- **xodura**, **mxodule** hovarda, sikici.
- **xoxo** *atn.*, **nunu** *ark.* çocuk dilinde öcü. xoxope mulu*ran:* öcüler geliyor.
- **xoxoli**, **xorxoli** *atn.* birbirine girmiş, karışmış olan (şey).
- **xunč̌ǩuli** nefes borusunun üst kısmı, gırtlak.
- **xolo** 1. gene, yine, bir daha. **õ** *xolo ti kogoladu raǩanepes dumani:* yine de sardı dağları duman. **õ** *xolo 3adi.* bir daha bak. 2. De, da. õ *kçe coğori, uça coğori juri-xolo coğori (dnot.):* ak köpek, kara köpek ikisi de köpek.
- **xolos** *ark.* yakın. **õ** *Oxorişi xolos mçumes:* Evin yakınında bekliyor.
- **xoma** *ark.* kalın halat.

- **xombineri** kurumuş. *xombineri dişǩa.* kurumuş odun. xombineri nca. kurumuş ağaç.
- **xombula**, **xomula**, **xombulera** kuru. xombula sva var demisǩ*udu:* kuru yerim kalmadı.
- **xoneri** *atn.* **1**. sürülmüş. xoneri livadi. sürülmüş bahçe. **2**. sürerek, süre süre.
- **xonǩoro** *atn.* kovuk, oyuk. 3ipri ncas xonǩorope u*ğun:* gürgen ağacından kovuklar var.
- **xonʒi**, **xveʒi** kovanın içini temizlemek/kazımak için kullanılan kesici bir tür rende.
- **xonʒula** *ark.*, **gurgula** *atn.* **1**. gök gürültüsü, gök gürlemesi. **2**. yıldırım.
- **xopa** *ark.*, **xop̆a** *atn.* Sarp̆i köyünün batısında, Arkabi kasabasının doğusunda kalan, Türkiye'nin idari bölümlenmesinde Hopa adı ile bilinen Laz kasabası.
- **xopuri** *ark.*, **xop̆uri** *atn.* 1. hopalı. 2. Hopalılara özgü olan (herşey).
- **xop̆e** kürek. *xop̆ete mturi xums:* kürekle kar kürüyor.
- **xoreri** *ark.* dişlenmiş. *xoreri m3xuli.* dişlenmiş armut.
- **xorxeri**, **xoxeri** **1**. budanmış. xorxeri nca. budanmış ağaç. **2**. budayarak. xorxoreri xorxeri ncaşe kocext̆u: budaya budaya ağaçtan indi.
- **xorxi** telli peynir.
- **xorxoleri** birbirine dolanmış, iç içe geçmiş, karışmış. xorxoleri toǩi. birbirine dolanmış ip.
- **xorxoli** iç içe geçerek birbirine dolanmış, karışmış. ʒiʒila xorxoli diyu. yılan kıvrılmış, iç içe geçmiş.
- **xoroneri** horon oynayarak. xažinobate xoroneri gulun: sevinçten horon oynayarak geziyor.
- **xoroni**, **lint̆it̆i** *xp.* horon. *xoronis kocoç̆es:* horona başladılar.
- **xorsa** *arş.*, **ǩap̆at̆ela** *atn.*, **do3onale** *vi.* salatalık çardağı.
- **xorža** *atn.*, **oxorca** *ark.* kadın. *oxori xorža:* ev kadını.
- **xoržaleburi**, **xoržaluri** *atn.*, **oxorcaluri** *ark.* kadınca, kadınlara özgü. *xoržaleburi dolokuna:* kadınlara özgü giyim.
- **xoržaloba** *atn.*, **oxorcaloba** *ark.* kadınlık.
- **xorʒi** *atn.*, **xor3i** *ark.* et. *nceni xorʒi.* buzağı eti.
- **xosǩeri** *atn.*, **xro3keri** *ark.* gebermiş. *xosǩeri mtugi.* gebermiş fare.
- **xosǩineri** *atn.*, **xra3keri** *ark.* gebertilmiş. *xosǩineri mkyapu.* gebertilmiş çakal.
- **xosǩva** *atn.* geberme, geberiş. xosǩvz kpmvzlt. gebermesi geldi.
- **xoşaǩali** *atn.*, **xoç̆ǩaǩali** *ark.*, **xorşaǩali** dolu. *xorşaǩali mtums:* dolu yağıyor.
- **xovi** *atn.*, **şvaci** *ark.* **1**. nefes, nefes alıp verme süresi, kısa an. a xovişe meft̆are. kısa bir süre sonra geleceğim. **2**. an, en kısa zaman dilimi.
- **xraǩa** *ark.*, **xlanǩa, xluǩina** *vi.* 1. zayıf, cılız. 2. *Vi.* çarığın kuru, kaskatı hâli. *3ad.* Xluǩina.
- **xrist̆ona**, **xrist̆ana, xristana** aralık ayı. hz. isa'nın doğum günü.
- **xro3kala** *ark.*, **xosǩala** *atn.* geberme, geberiş. xro3kala dağodu. gebermesi geldi.
- **xro3kaluri** ölümcül, ölümlü (hayvanlar için).
- **xteri** *ark.*, **xt̆eri** *atn.* içine çekilmiş, büzülmüş. xteri porça. büzülmüş gömlek.
- **xtimeri** *ark.*, **xt̆imeri** *atn.* içine çekmiş, büzüşmüş, boyutları küçülmüş.
- **xtimeri** *ark.,* **lveri** *atn.* bir yerden gitmiş. *sapancas na renan Lazepe batumişen xtimeri renan:* sapancadaki Lazlar batumdan oraya gitmedir.
- **xtimeri** *ark.*, **şǩoreri** *atn.* kesilmiş, bekletilmeden dolayı bozulmuş sütün, kaynatıldığında peynir şeklini alması. *xtimeri mja:* kesilmiş süt.
- **xuci**, **mxuci** omuz. xuci aʒǩunen. omzu ağrıyor.
- **xuçe** *atn.*, **xuri** (<far). kızgınlık, öfke, sinir. si xuçe miğun: sana öfkem var.
- **xuçe oyapu** *atn.* kızmak, öfkelenmek, sinirlenmek. opsa xuçe a*yen:* çok kızıyor.
- **xuçeli** sinirli. andğa opşa xuçeli vore. bugün çok sinirliyim.

- **xuçete oťva3inu** *atn., not.* Sinirden deliye dönmek, küplere binmek, kızgınlıktan patlamak.
- **xuçete oťva3inu** *atn., not.* Sinirden deliye döndürmek, küplere bindirmek, kızgınlıktan patlatmak.
- **xuçoreri** *atn.* yağmalanmış, parçalara ayrılmış.
- **xudami** *atn.* uzağı görmeye yarayan bir araç, dürbün. *xudamite gamiʒes:* dürbünle uzağa bakıyor.
- **xuxuli** *xp.* **1**. dibek. **2**. köstebek.
- **xuǩanepe** Lazlarda bir soy adı.
- **xulexi** *ark.* karşılıklı iki kenarına uzun iki sopa geçirilerek balık tutmak için kullanılan bir çeşit ağ.
- **Xorumi** 1. Laz ve hemşinlilerin sahil kesiminde yaşayan çayeli ve rize ahalisine verdikleri isim. 2. rum.
- **Xorumuri** rumca, rum dili.
- **Xorumeburi** 1. rumlukla ilgili, rumlarla ilgili. 2. Rumlar'a özgü, rumca.
- **xoxonça** Genellikle erkeklerde belirgin olan ve boynun ön tarafında bulunan kıkırdak çıkıntı, âdem elması.
- **xup̌eri**, **xup̌ineri** büzülmüş (torbanın büzülmesi gibi). *Xup̌ineri mundi.*
- **xura ombonu** *atn.*, **xura obonu** *ark.* vücudunu yıkamak, banyo yapmak.
- **xura** vücut, beden. *xura imbonams:* vücudunu yıkıyor.
- **xurxi 1**. *ark.* gırtlak, boğaz, yemek borusu. xurxis mi3xonťu: boğazıma birşey takıldı. **2**. *xp.* geniz.
- **Xurxoleri, xoxoleri** birbirine dolanmış, karışmış olan şey.
- **xurxuleri** *atn.*, **xuzineri** *ark.* horlayarak. xurxuleri incirs. horlayarak uyuyor.
- **xurmali**, **xumali 1**. köz. *dudis xurmali kocemabğu:* başıma köz döküldü. **2**. Vücut ısısı, Ateş. *beres xurmali gamvalu:* çocuğun ateşi çıktı.
- **xurťuli** yemek borusu. *Cari xurťulis kocemisǩudu:* ekmek boğazımda kaldı.
- **xut**, **xuti** beş. *xut fara dobuʒvi:* beş kez söyledim.
- **xuťali** *atn.* yay, oku fırtlatmaya yarayan araç. *Xuťali sťeri kodijvaťu:* yay gibi fırladı.
- **xuťaťuli m3xuli** *arş.* bir armut türü. *3ad.* M3xuli.
- **xuťula** *vi.*, **nçoreri** *atn.* delik. xuťulas ǩiti kodolo3onu. deliğe parmağını soktu.
- **xuťup̌ali** küçük zembil.
- **xuťup̌azi** *atn.*, **xiťip̌iozi** *ark.* fetbaz, fesat, kötü niyetli. xuťup̌azi ǩoçi: fesat insan.
- **xuzineri** *ark.*, **xurxuleri** *atn.* horlayarak. xuzineri incirs. horlayarak uyuyor.
- **xvala 1**. yalnız. obaderas xvala kodosǩ*udu:* yaşlılıkta (erkek) yalnız kaldı. **2**. sadece, yalnızca. si xvala moxťi. sadece sen gel.
- **xvala var** sadece … değil. *nana çkimi xvala var baba çkimi ti mp̌olişa idu:* sadece annen değil, babam da istanbul'a gitti. *Ma xvala var si ti nosi oşǩomi:* sadece ben değil sende aklını yedin.
- **xvala doťalu** *ark.,* **xvala dosǩudu** *atn.* 1. yapayalnız kalmak. 2. yapayalnız bırakmak. 3. Yapayalnız bırakılmak.
- **xvala xvala** tek başına, yapayalnız. *xvala xvala sǩudun:* tek başına yaşıyor.
- **xvalanoba** yalnızlık. xvalanoba nʒorums: yalnızlık çekiyor.
- **xvaleri** öksürerek. xvaleri xvaleri gulun: öksüre öksüre geziyor.
- **xvali 1.** *Atn.* sümük. 2. *Vi.* balgam.
- **xvalyayi** *atn.*, **gingiloni**, **gingilyayi** *ark.* sümüklü. xvalyayi b*ere:* sümüklü çocuk.
- **xvani** iki ayak üzerine konmuş uzunca direk. bu direğin üzerine kurutma amacıyla 'kyume', ot, yaprak bağı vs. asılır.
- **xvanteri** *ark.*, **yaceri** *atn.*, **rajneri** *arş.* sarsılarak, sarsarak.
- **xveʒi** *vi.*, **xonʒi 1**. arı kovanının içini oymaya yarayan araç. **2**. *Vi.* mutfak rendesi.

- **xveʒineri** *ark.*, **p̌alak̆areri** *atn.* 1. Yalvararak, yalvara yalvara. 2. Yalvarmış.
- **xvit̆i xvat̆a** *atn.* ıvır zıvır. *Xvi t̆i xva t̆ape sk̆ani hak mot elabğam:* ıvır zıvırlarını buraya dökme.

# Y

- **ya do** diye, hani. *mox ťas ya do ibgaru:* gelsin diye ağladı. *idas ya do moğordinu:* gitsin diye kandırdı.
- **yaceri** *atn.*, **rajneri** *arş.,* **xvanteri** *ark.* sarsılarak, sarsarak. *arabaşi yaceri vore.* araba tarafından sarsılmış durumdayım.
- **yağmi** *atn.*, **nap̌iri** *ark.* çalışma yeri, çalışma yapılan yer. *yağmişe ǩo ǯomoşǩves:* çalıştığımız yerden bizi uzaklaştırdılar.
- **yaǩa ceǯeri** *atn.* **1**. yoksul. **2**. *mec.* zibidi.
- **yali** ayna. *yalis co ǯǩes:* aynaya bakıyor.
- **yaluği** *atn. (<tur.)* mendil. *yaluği dudis keinǩoru.* mendili başına bağladı.
- **yangazi** *atn.* geveze, yaramaz. *bere şǩimi opşa yangazi on/ ren:* benim çocuğum çok gevezedir.
- **yano** *xp.*, **leba** *atn.* geç. *dulyas yano doskidu.* işe geç kaldı.
- **yaşiği** *atn.,* **yaşiǩi** *vi.***,** xp. 1. Kasa. *çoyişe noğaşa yaşiğepete noşǩeri ciğam ťes:* köyden çarşıya kasalarla kömür indirirlerdi. *Ǩumiş yaşiǩi:* kum konulan kasa. 2. Sandık.
- **yaťi** *atn.* bakalım. *ya ťi mox ťasere i?* bakalım gelecek mi*? ya ťi muya ťǩvasere?* bakalım ne diyecek*?*
- **yaťoni** *atn.* çamaşır ipi. *naxveri şeepe ya ťonis kocelabu:* yıkanmış çamaşırları çamaşır ipine astı. **2**. ince uzun ağaç.
- **yazeri**, **p̌azeri** *atn.*, **azei** *vi.*, **qazeri** zp. yontulmuş. *yazeri nca.* yontulmuş ağaç.
- **yegu** *atn.* başlık parası. *gokomocare do yegu sǩani ma ep̌ç̌opare.* seni evlendirip başlık paranı ben alacağım.
- **yeine** *(<tur. yerine)* **1**. hemen, hemencecik. *yeine komox ťu:* hemen geldi. *idi, yeine ž̆irare.* git, hemen göreceksin. **2**. aynen, tıpkısı. *yeine babamuşi.* tıpkı babası.
- **yeke** *ark.* gemide dümen çubuğu.
- **yeli** açelya bitkisi.
- **yema** atn., **ondğe** *ark.,* öğle vakti. yema diyu. öğle oldu.
- **yema celolva** *arş.*, **ondğe meolva** *ark.* öğle vaktini geçmek, öğleyi aşmak.
- **yemaneri** *atn.,* **ondğeneri** *ark.* öğlenki. *yemaneri cari:* öğlenki yemek.
- **yengliği** *atn.* (<*tur.* yenlik), **subuki**, **subuka** *ark.*, **çorçi** *arş.* hafif. *yengliği yuki:* hafif yük.
- **yeşeni***,* **himuşeni** *atn.*, **hemuşeni** *ark.* bu yüzden, bundan dolayı. *yeşeni hak vore.* bundan dolayı burdayım, bu yüzden burdayım.
- **yoxo** *atn.*, **coxo** *ark.* isim. *mitişi yoxo mo elişinam.* kimsenin adını anma.
- **Yalişi** sadece aynadan ibaret olan, sırf aynadan oluşan, aynadan yapılmış. *Ǩoçis oxori yalişi xeneri uğu ťu:* adamın evi sadece aynadan yapılmıştı.
- **yoxo cedvalu** *atn.*, **coxo gedvalu** *ark., not.* **1**. adını anmak, ismini vererek konuşmak. *mitişi yoxo cedum do mo ixap̌a:* kimsenin adını anıp konuşma. **2**. isim vermek, advermek, isimlendirmek, adlandırmak. *beres a Lazi yoxo codves:* çocuğuna Lazca bir isim verdiler.
- **yoxo elaşinu** *atn.* adını anmak. *mitişi yoxo mo elişinamt:* kimsenin adını anmayın.
- **yoxo oťaxu** *atn.* 'adını kötüye çıkarmak' *(tkv)*. *nusas yoxo du ťaxes:* gelinin adını kötüye çıkardılar.
- **yoleri** *atn.*, **stikeri** *ark.* yolunmuş. *toma yoleri:* yolunmuş saç.
- **yulva** doğu*. ixi yulvaşe bards:* rüzgâr doğudan esiyor. (*gyulva*. batı).

- **yuvasili** *xp.,* **çinçxina** *vi.* su incir kuşu.
- **yuzini** *atn.* (<*tur.* Yüz) sığ. *yuzini ťoba.* sığ göl.

# Z

- **zabuni** *atn.*, **žabuni** *xp.* (<*far.* zebun) hasta. *ini mayu do zabuni deviyi:* üşüdüm ve hasta oldum.
- **zabunoba** *atn.*, **žabunoba** *xp.* hastalık. *zabunoba gulun:* hastalık dolaşıyor.
- **zade** *arş.* , **dido** *ark.*, **opşa** *atn.,* **iya** *xp.,* **gyopşa** *xp.* çok. zade peaťi bore. çok kötüyüm.
- **zağvari** *arş.* bakımsız, hasta, zayıf.
- **zaǩovidi** *atn.* 'hain ve kötü kişi' anlamında kullanılır. ancak hıristiyanlıkla ilgili dinsel bir kavram olabilir.
- **Zamaťa** *vi.***, zimari** *ark., atn.* iyice pişmemiş ekmek.
- **zanci**, **ťanci** *atn.*, **ťangi** *ark.* bakır çalığı.
- **zangali** *arş.* **1**. dizin üst kısmına giyilebilen giysi. **2**. *vj.* taban kısmı olmayan dizleri geçecek kadar uzun çorap türü.
- **zangoçi** kilise'de çan çalan kişi.
- **Zardava, ǩvenuri, manʒipuye xp.** ağaç sansarı.
- **zderi**, **zdaleri 1**. sıkılmış. **2**. çekerek.
- **Bzengi** *vi.***, mzengi** *ark.,* **zemci** *atn.* kendir dokuma tezgahında kullanılan 30 cm uzunluğundaki mekik.
- **zemci** *atn.*, **mzengi** *ark.,* **bzengi** *vi.* kendir dokuma tezgahında kullanılan 30 cm uzunluğundaki mekik.
- **zemsku**, **mzesku** *ark.,* **zemsǩu** *atn.* karakuş.
- **zeni** (<*lat.* zone) **1**. düzlük. *zenişe cevulu:* düzlüğe iniyorum. **2**. bölge, alan. *karma ťe zeni.* değirmenin olduğu bölgesi.
- **zenimosi 1**. bir bitki türü. **2**. Atn. gerçekte olma olasılığı yokken ağaçta biteceğine (oluşacağına) inanılan meyve. *iyondri, zenimosi inçanasere:*bekle, ağaçta 'zenimosi' bitecek.
- **zenimoşi** *vi.* bir köy adı.
- **zenişi** *atn.*, **moni** *ark.* boncuk. alis zenişi dolobun. boğazına boncuk takmış.
- **zeri** ezilmis. *zeri lu:* ezilmiş lahana yemeği.
- **zgimoçeri** bükülmüş.
- **zifona**, **zifozi 1**. fırtına. *zifona mulun:* fırtına geliyor. **2**. kara bulut.
- **ziğali** *ark.* taneleri henüz ortaya çıkmaya başlamış mısır.
- **zimari** *atn.*, **ʒomi**, **nʒomi** *ark.* **1**. hamur.
- **zimari**, **zamaťa** *ark.* **2**. iyice pişmemiş ekmek.
- **zingiri** *ark.*, **ǩusǩuli** *atn.* kuyruk sokumu kemiği, uca.
- **zirmiçi** *ark. arş.* atak, çevik, hareketli.
- **zirťo** *atn.* hayLaz, geveze.
- **zirza** *atn.* , **reze** *arş.* fermuar. *zirza ǩoǩomaxu:* fermuarım bozuldu.
- **zirzoṗi** *atn.* Geveze, zirzop. *Haǩu zirzoṗi bere, mişe dozdu:* bukadar geveze çocuk, kimden çekti.
- **ziťeri** *atn.* söylenmiş söz, laf. *him hamuşi zi ťeri:* onun bunun söylediği.
- **ziva** *arş.* hafif vurup geçen ağrı.
- **zlanʒa**, **zlunʒa** *atn.,* **ʒuna ark. 1**. *Atn.* vıcık vıcık. **2**. birileriyle düşüp kalkan kadın, yosma, aşifte, mastı.
- **zlaṗeri** *atn.*, **zliṗeri** *ark.* ezilmiş, çiğnenmiş. *zlaṗeri xurma.* ezilmiş hurma.
- **zomini** *ark.* meyvenin içi, sulu kısmı.

- **zomini cen3u** *arş., not.* tövbe etmek.
- **zomloti** pazar'ın xaçkuni (alçılı) köyünde bir yer adı.
- **zuğa** *atn.*, **zoğa** *xp.*, **mzuğa** vi. deniz. *zuğauça:* karadeniz. *Uça zuğa:* kara deniz.
- **zuğap̌ici** *atn.*, **zuğak̆ici** *ark.* deniz kıyısı, sahil.
- **zulumat̆i** *atn., mec.* (<gln.) 1. haşin, sert. *zuluma t̆i sterhi:* çok haşin/sert. 2. Bolluğu, çokluğu belirtmek için. *zuğa do zuluma t̆i s t̆eri nçai:* bol miktarda çay bitkisi.
- **zumeri** ölçülmüş. *zumeri livadi.* ölçülmüş tarla.
- **zura** kancık. *zura layǯi.* kancık köpek.
- **zureri** atn. , **mzik̆eri** vi. çiftleşmiş. *zureri k̆a t̆u:* çiftleşmiş kedi.
- **zurmexi** *vi.*, **zemexi** *atn.* daha çok gür ormanlarda yetişen, 50-60 cm boyunda, çay tohumuna benzeyen kırmızı renkli tohumları olan, karayemiş yaprağına benzer solmayan küçük yaprakları olan ve besleyiciliği ile ünlü çalı şeklinde bir yer bitkisi

# Ž

- **žabuni** *xp.*, **zabuni** *atn.* (<*far.*zebun) hasta.
- **žabunoba** *xp.*, **zabunoba** *atn.* hastalık.
- **žağara** *atn.*, **zağari** *ark.* köpek türü.
- **žemuri** *ark.*, **mludi**, **ğayla** *atn.* sincap.
- **žgumeace** *ark.*, **mamzgumale** *atn.* çok sıçan, sıçıcı. *Žgumeace bere:* çok sıçan çocuk.
- **žğala** *arş.*, **nžğala** *atn.* doyasıya, tıka basa. a *žğala cari var maşǩomu.* birkez olsun doyasıya yemek yiyemedim.
- **žikva, žiǩva**, **zip̌ǩa** körüklü pantolan.
- **ži3inace** güleç, sıcak kanlı. *ži3inace ǩoçepe dido maoropen:* güleç insanları çok severim.
- **žonžola** *ark.*, **goçirderi gopeleǩeri** *atn.* yırtık pırtık. *goçirderi gopeleǩeri gulun:* yırtık pırtık dolaşıyor.
- **Ži3a** *vi.,* **ži3ini**, ži3ina xp. gülüş, gülme. *Ži3aten dobğurit:* gülüşten/gülmeden öldük.
- **ǯanaşe** vi. Önümüzdeki yıla, seneye

# ʒ

- **ʒaçxa**, **nʒaçxa**, **çaçxa** perşembe günü (gök günü). 3açxa ndğas diyinu: perşembe günü doğdu.
- **ʒafi**, **ʒafri** *atn.* **1**. çay alım evlerinde çay sermekte ve ahırlarda hayvan gübresini dışarı atmakta kullanılan çatal biçimindeki dişli. *3afi eç̌opi do nçayi kodupini!* dişliyi al da çayı ser! **2**. çatal. *3afi bak̆lava degis koco3onu:* çatalı baklava dilimine sapladı.
- **ʒaxoci**, **nʒaxoci** uzunca antenleri olan kabuklu siyah bir böcek. Lazca'da gök öküzü anlamına gelir.
- **ʒamana** *atn.* ufak tefek. *si miyare 3amana:* sen nesin ki ufak tefek.
- **ʒamani** *arş.* süslemeli kama kını.
- **ʒanʒa** *vi.,* **st̆iribina** *atn.* zembil. *3an3a kogelok̆idu.* zembili astı.
- **ʒarʒeli** *atn.*, **pa3xa** *vi.* çoğunlukla fındık ağacının taze dallarıyla örülen, geniş aralıklı, geniş hacimli sepet. "3ar3eli" ile sonbaharda dağdan kuru yapraklar taşınır. *ağani ar 3ar3eli domaç̆is:* bana yeni bir '3ar3eli' lâzım.
- **ʒaʒeli** balık türü.
- **ʒaʒxeli** ark., **guržumeli** *atn.* dikenin kökünden çıkan ve yenebilen taze filiz.
- **ʒela**, **nʒila** *ark.* yumurta akı.
- **ʒemʒxuli** *atn.*, **k̆imʒxuli**, **k̆imʒxulik̆i** *ark.* gürgen ağacının tohumu. 3em3xuli p̆k̆orobum. gürgen tohumu topluyorum.
- **ʒepla** *atn.*, **çep̆la** *ark.* kabuk. *nez̆i 3epla:* ceviz kabuğu. *m3xuli 3epla:* armut kabuğu. *nca 3epla:* ağaç kabuğu.
- **ʒerʒi**, **ʒerʒela** *atn.*, **kerʒela** *ark.* 1. *Lazut̆i 3er3i:* mısır tanesinin dış pulu/kabuğu. 2. *çxombi 3er3i:* balık pulu.
- **ʒxembepuna** *atn.,* **ʒxembona** istiriç ağacının çok olduğu yer.
- **ʒxembi** *atn.*, **ʒxemuri** *ark.* istiriç ağacı. *3xembi xorxums:* istiriç ağacını buduyor.
- **ʒxeni**, **nʒxeni** at (hayvan). *ezmoces 3xeni cexuneri vulut̆i:* rüyada ata binmiş gidiyordum.
- **ʒxik̆i**, **nʒxik̆i** çalı çırpı. *3xik̆i toli sk̆anis.* çalı çırpı gözüne.
- **ʒximut̆i, ʒkimut̆i** *vi.,* **ʒximunt̆uri** *xp.*, **nʒxilimunt̆i** *atn.* 1. yeni dünya meyvesi. *3xilimunt̆uri gamaçamt̆es:* yeni dünya meyvesi satıyorlardı. 2. Yeni dünya ağacı.
- **ʒxoni**, **nʒxoni** yeni doğurmuş ineğin sütünden yapılan hafif tatlı bir yiyecek. *3xoni oşk̆omu var malimben.* '3xoni' yemeyi sevmiyorum.
- **ʒint̆ani** *xp.* kız kuşu. doğu karadeniz bölgesine kışın gelir.
- **ʒiprepuna** *atn.*, **ǯiprepuna** *vi.* gürgen ağacının çok yetiştiği/olduğu yer, gürgenden oluşmuş ağaçlık.
- **ʒipri** *atn.*, **ǯipri** *vi.*, **ǯipuri** *xp.* gürgen ağacı. *3ipri ek̆vatu:* gürgen ağacını kesti. *3ipri mşk̆vela kodorgu.* gürgen fidanı dikti.
- **ʒiʒa**, **ʒiʒi** **1**. çocuk dilinde meme. *berek 3i3a p̆icis kodelik̆açu:* çocuk memeyi ağzına aldı. **2**. Çocuk dilinde meme ucu. **3**. biberon. *beres noğaşe ar 3i3a duyindri:* çocuğa çarşıdan bir biberon satınal.
- **ʒiʒxila** *atn.* tiz sesli çınıgrak (çıngıraklı yılanın çıkardığı ses gibi ya da ona yakın).
- **ʒkip̆ili** *ark.,* **sk̆ip̆ili** *atn.* çiçekleri sert, ince, dikenli ve yapışkan bir bitki.

- **ʒoʒxoli** *vi., mec.* meyvelerin bol ürün vermesi durumu. *urženi 3o3xoli steri gyobun:* üzüm çok ürün vermiş.
- **ʒudi**, **mʒudi** yalan. *3udi mo isinapam!* yalan konuşma!
- **ʒomi** 3ad. Nʒomi.
- **ʒumu** vi., ʒad. Mʒumu.
- **ʒana** 3ad. Nʒana.
- **ʒxuli** 3ad. Mʒxuli.

# ǯ

- **ǯvadi xp.** Közde pişmiş et, külbastı.
- **ǯaxa** dokuma tezgahında bobini çeviren çark.
- **ǯale** aşağı. *ǯale kocelaxťu:* aşağı gitti. *ǯale memagu:* aşağıda rastladım.
- **ǯalemona** *atn.* **1**. evin ön cep̌esi, evin balkonu. **2**. yatak odalarına açılan geniş koridor.
- **ǯalendo** aşağıdan. ǯalendo mulun: aşağıdan geliyor.
- **ǯalendoni**, **ǯaleni** aşağıdaki, aşağıda olan. ǯalendonepe jile kelaxťes: aşağıdakiler yukarı çıktılar.
- **ǯalenǩale** *atn.* aşağı taraf, aşağı yaka. *oxori ǯalenǩele.* evin aşağı tarafı, evin aşağı yakası.
- **ǯali**, **ǯoli** *xp.* tane. *ar ǯali.* bir tane. *jur ǯali.* iki tane.
- **ǯameri** vurulmuş, gebertilmiş. ǯameri mǩyapu sťeri keLažun. vurulmuş, gebertilmiş çakal gibi yatıyor. ǯameri ǯiǯila. vurulup gebertilmiş yılan.
- **ǯamǯami**, **ǩamǯami** kirpik. ǯamǯamepe kodvabğu. kirpikleri döküldü.
- **ǯana 1**. yıl. *ğuru ar ǯana diyu.* öldüğü bir yıl oldu. **2**. *atn.* gelecek yıl. ǯanas mefťare. gelecek yıl geleceğim.
- **ǯana meǩvateri** *atn., mçm.* yılları tükenmiş, yaşayacak çok yılı kalmamış.
- **Piʒarişi** 1. Tahtadan yapılmış, tahtadan. 2. Ahşap. *Piʒarişi oxori:* ahşap ev.
- **ǯana to meǩvatas** *atn., mçm.* yılların tükensin.
- **ǯanaağani** *atn.*, **ǯanaağne** *vi.* **1**. ocak ayı. ǯana ǯanaağanite coç*ams:* yıl ocak ayı ile başlar. **2**. yıl başı. *ǯanaağanis mu ikumt?* yıl başında ne yapıyorsunuz? 3. Yeni yıl.
- **ǯanaoşi** yüz yıllık zaman dilimi, yüzyıl, asır. *si na var miž̆irapun a ǯanaoşi diyu:* seni görmeyeli bir asır oldu.
- **ǯaneri 1**. yaş. *bere muǩu ǯaneri iyu:* çocuk kaç yaşına geldi. *a ǯaneri bere:* bir yaşında çocuk. *mulun tutas xu ǯaneri iyasere:* gelecek ay beş yaşında olacak. **2**. yıllanmış. *ǯaneri ğvini:* yıllanmış şarap. 3. Yıllık, senelik. *Jur ǯaneri nusa:* iki yıllık gelin.
- **ǯap̌eťa** *atn.* **1**. olgunlaşmamış meyve ya da sebze. *ǯap̌eťa misiri:* olgunlaşmamış karakabak. **2**. *mec.* olgunlaşmamış, yeterince gelişmemiş kişi. *ǯap̌eťa bozomota:* yeterince olgunlaşmamış kız.
- **ǯap̌la**, **ǯap̌lamida, ǯep̌ele, ǯep̌la** *atn.* **1**. çıplak kalmış, açıkta. *ǯap̌la nca:* kabuksuz ağaç, kabuğu soyulmuş ağaç. 2. Dazlak, kafası açılmış. **3**. *mec.* züğürt. *muti var uğun ǯap̌lan:* bir şeyi yok züğürttür.
- **ǯapǯap̌ara**, **ç̌ap̌ç̌ap̌ara** *atn.* **1**. tetik çekildiğinde ateş almayan veya kapsülü patlatmayan tüfek. *ham ťufeği ǯapǯap̌ara gamaxťu:* bu tüfek ǯap̌ǯap̌ara çıktı. **2**. *mec.* işe yaramaz kişi, alet. *ǯap̌ǯap̌ara ǩoçi:* işe yaramaz adam.
- **ǯarbela** *atn.* ıslaklıktan dolayı çelimsiz, kötü bir görünüme sahip olan canlılar için kullanılır. *ǯarbela ǩaťu:* ıslanmış, kirlenmiş, kötü görünümlü kedi.
- **ǯari** *atn.*, **ǯǩari** *ark.* su. *ǯari şums:* su içiyor. *ǯari cubams:* su içiriyor. *ona ǩudelişe ǯari gamulun:* tarlanın dibinden su çıkıyor. *ǯarişǩa:* suyun beli, suyun ortası, suyun kaynağı.
- **ǯarişǩa** *atn.* Suyun beli, suyun çıktığı yer, suyun kaynağı.

- **ʒari mangana** *atn.*, **ʒǩamangana** *vi.* **1**. kendir liflerini dövüp yumuşatmaya yarayan, su ile çalışan düzenek, makine. **2**. yabani hayvanları korkutmaya yarayan bir düzenek.
- **ʒari sp̌it̆ili** *atn.,* **simsi ǩoǩari** *xp.,* **sp̌iʒili** kuyruk sallayan kuşu. derelerde yaşayan ve durduğu yerde sürekli olarak kuyruğunu sallayan bir kuş.
- **ʒari st̆eri imordi** *atn., ox. "*su gibi büyü" anlamında bir teşekkür.
- **ʒarizemsǩu** *atn.,* **ʒǩazemsǩu** *vi.,* **ğalizemsku** xp. dere kenarlarında yaşayan bir karakuş türü. *a ʒarizemsǩu dop̌ʒami:* bir su karakuşunu vurdum.
- **ʒari/ʒǩari gobalu** *atn.* sulamak. *Lazu ťepes ʒari gobams:* mısırları suluyor.
- **ʒariva** *atn.* noxlamsu (hasköy) köyünde ırmak ve bu ırmağa adını veren yerin adı.
- **ʒarizeni** *atn.* noxlamsu (hasköy) köyünde bir ırmak.
- **ʒaʒeli** *vi.* temiz çamaşır, ekmek gibi şeyleri koymaya yarayan kayık biçiminde ve saplı bir tür kap, sele.
- **ʒefa** *atn.* Ağaç likeni. *ʒipri ʒefa doǩoru:* gürgeni liken sardı.
- **ʒenʒe 1.** hamak. *ʒenʒes goncirare:* seni hamakta yatıracağım. 2. Bebeği içine yatırıp iki ucundan tutarak sallamaya yarayan genişçe bez.
- **ʒerdeli** *atn.*, **ʒombo** *vi.* sırılsıklam, ıpıslak. *mç̌imas ceviǩaçi do ʒerdeli deviyi:* yağmura tutulup sırılsıklam oldum.
- **ʒiği** *ark.*, **ʒiliğurina** *atn.* denizden kayığı barınağa çekmek amacıyla kullanılan "ergat̆i" adı verilen düzeneğin ortasında yeralan kalınca ve dik bir direktir. Tepesinde bir delik bulunur ve bu deliğe ince bir ağaç geçirilerek yatay düzlemde döndürülür. ip bu direğe dolanarak kayığın sahile çekilmesi sağlanır.
- **ʒiğveli** sülük. pislikleri emmesi için yaranın üzerine oturtulur. ardından emdiği pislikleri kusması için soğuk külün üzerine bırakılır ve meme sağar gibi elle kusturulur. yabani sülüğe göre daha yassı olur ve suda yaşar.
- **ʒixi** *atn.* etin sıcak zemine dokundurulmasından çıkan "cız" sesi.
- **ʒixi oyapu** *atn.* çocuk dilinde yanmak. *Mo naxole xe ʒixi gayasere:* yaklaşma elin yanar.
- **ʒixinderi** *atn.* çatlamış, çatlak (sıcak, soğuk vs.). ʒixinderi xe. çatlamış el. ʒixinderi let̆a. çatlamış toprak.
- **ʒiǩaepuna** *atn.* 'ʒiǩai' bitkisinin çokça yetiştiği yer.
- **ʒiǩai** *atn.* boyu fazla uzamayan ince ve çok gövdeli bir ağaç.
- **ʒuǩali** *atn.* 1. Ucu sivri ince çubuk. 2. Bu çubukla oynanan çelik çomak oyunu.
- **ʒuǩali biǩa** *atn.* çelik çomak oynunda kullanılan ucu sivri ince çubuk.
- **ʒiǩara** *atn.***, žigara** vi. sigara. *a ʒiǩara kodelevizdi:* sigarayı içime çektim.
- **ʒiǩloma** *atn.* sürekli dalaşma ve kapışma hali, gıcıklık, terslik. *berepe artiǩarti şǩala ʒiǩloma uluran:* çocuklar bir birine zıt gidiyorlar, sürekli dalaşıyorlar.
- **ʒiǩloma olva** *atn., not.* sürekli dalaşmak, kapışmak, zıt gitmek, tersine gitmek. *bere şǩala ʒiǩloma ulun:* çocukla zıt gidiyor, ters gidiyor.
- **ʒiǩvabe**.**puna** *atn.*, **kvanç̌ala**.**puna** *ark.* çakıllık. *hanepe ʒiǩvabepunan:* buralar çakıllıktır.
- **ʒiǩvabi** *atn.*, **kvanç̌ala** *ark.* Çakıl, deniz kenarında bulunan çakıl. *gza oşǩendas ʒiǩvabi kodobğu:* yolun ortasına çakıl döktü. ~ **kva** atn. çakıl taşı.
- **ʒilext̆a** *ark.*, **ʒilextia** vi., **mafuşi** *atn.* hamurdan yapılan, tavayı bütün olarak kaplayan, yaklaşık yarım santim kalınlığında, yağda kızartılan bir tür çörek. Ayrıca bu, el ayası genişliğinde dilimlenerek de yapılır. Üzerine pekmez, tereyağı sürülerek ya da şeker dökülerek yenir.
- **ʒili** atn. 1. Çocuk dilinde çişini yapmak, işemek. *İdi, e bere şǩimi do ʒili sǩani doi*: git, çocuğum, çişini yap. 2. çocuk dilinde işetmek, çişini yaptırmak. *Beres ʒili dovaxinapi:* çocuğu işettim, çişini yaptırdım.

- **ʒili ʒili** *atn.* dilim dilim, parça parça, küçük parçalara ayrılmış. *cumalepek livadepe ʒili ʒili digverdes:* kardeşler bahçeleri dilim dilim paylaştılar.
- **ʒilidi**, **ʒilindi** *atn.*, **noʒinʒale** *xp.* Ateşten çıkan kıvılcım, ateş parçacığı. *ʒilidi sťeri mjora:* ateş parçası gibi güneş.
- **ʒiliğurina sťeri oktapu** *atn., not.* ekseni etrafında döndürmek ya da dönmek. *mogintxa do ʒiliğurina sťeri goktare:* vurup 'ʒiliğurina' gibi döndürürüm.
- **ʒiliğurina** *atn.*, **ʒiği** *ark.* 3ad. ʒiği.
- **ʒiliğurinaşi oktapu** *atn.* ekseni etrafında döndürmek, dönmek.
- **ʒilixťiya** *atn.* kurutulup ateşte kızartılmış bağırsak.
- **ʒilva** (<oʒilu) kasım ayı. *ʒilva dogutinas puci doyinasere:* kasımın başında inek doğuracak.
- **ʒiminde**, **ʒimindi** **1**. uzun süre beklemeden dolayı çürümüş, organik bütünlüğü bozulmuş hayvan gübresi. **2**. *mec.* has, gerçek, öz, hakiki. *Lazişi ʒiminde:* Lazın hası. **3**. *vi.* birbirine çok benzer olan, aynısı, tıpkısı. *ʒimindi nungams:* birbirine çok benzer, tıpkısı.
- **ʒimla** *atn. vi*, **ʒimri** *arş.* çapak. tolis ʒimla gi*ğun:* gözünde çapak var.
- **ʒimp̌a** *vi. mec.* güzel ve temiz giyinip kuşanmış, yakışıklı. *ʒimp̌a steri bere:* güzel çocuk.
- **ʒimp̌iri** *vi.* minicik, minnacık; bazı küçük hayvanları tanımlamak için kullanılır.
- **ʒimp̌irina** *vi.,* **ʒip̌uťina** *ark.,* **ʒilip̌unťina** *xp.* masal kahramanı bir çocuk adı.
- **ʒimʒimi** *atn.*, **mxoyaťe** *ark.*, **çixoťǩa** *arş.* cimri. *ʒimʒimi ǩoçi xe zdimeri iyen:* cimri adamın eli sıkı olur.
- **ʒineǩi** *vi.*, **ʒendeç̌i** *atn.* çorap. *ʒineǩi domibruʒu:* çorabım yırtıldı.
- **ʒendeç̌i** *atn.,* **ʒineǩi** *vi.* çorap. *3ad.* ʒineǩi.
- **ʒingalida** *atn.* kıvrım, ters dönme ve bunun sonucunda oluşan kabarıklık veya çıkıntı (halat vs). *ergaťişi ntelis ʒingalida uğun:* teleferik telinde ters dönme var.
- **ʒingili** *atn.,* **ʒingili** *vi.* tek ayak üzerinde koşarak rakiplerin yakalanması ve dövülmesi şeklinde oynanan bir çocuk oyunu. 3ad. Oʒingilu.
- **ʒingili** *atn.* **ʒingili** *vi.*, 3ad. ʒingili.
- **ʒingiliç̌i** bir kuş tuzağı.
- **ʒinťili** *atn.*, **ʒǩinťili** *vi.* kuş, fare vb.'lerinin dışkısı. *iri ǩale korme ʒinťili žun:* her tarafta tavuk dışkısı var. *ǩinçi ʒinťili:* kuş dışkısı. *mtugi ʒinťili:* fare dışkısı.
- **ʒipri** *vi.* **ʒipuri** *xp.,* **3ipri** *atn.* gürgen ağacı.
- **ʒip̌a** *atn.*, **ump̌a** *vi.* **1**. göbek deliği. **2**. göbek bağı. *diyinu şǩala ʒip̌a deluǩvates:* doğar doğmaz göbek bağını kestiler.
- **ʒip̌adidi** *atn.*, **mamuni** *xp.* doğumu gerçekleştiren ve göbeği kesen kadın, ebe.
- **ʒip̌ai**, **mʒuli** *atn.* sepet örerken, geçme olarak kullanılan kabukların arasını açmak için kullanılan ucu ince, yassı ve sivri odun parçası.
- **ʒip̌i**, **ʒip̌iya** *vi.*, **çxombi monta** *atn.* balık yavrusu, küçük balık.
- **ʒip̌uli**, **p̌uliʒa** *atn.*, **ç̌uç̌uli, ʒip̌ili** *vi.* civciv. *ʒip̌ulipe ikteran:* civcivler dolaşıyor.
- **ʒip̌ʒip̌ili** *vi.*, **ç̌irťç̌irťi***,* **sviʒili** *xp.* benekli sinek kapan kuşu.
- **ʒiʒi** solucan. *ʒiʒi dolonç̌aman nexi gamiğaman.* "çok küçük şeyleri çok değerli görecek kadar cimridirler." ǩundis ʒiʒi ǩoşǩuğaman. "boktan solucan topluyacak kadar cimridirler".
- **ʒiʒiǩvari** *atn.*, **ç̌iç̌iǩveri** *ark.* aşırı tuzlu yiyecek.
- **ʒiʒila mǩorobu**, **maʒiʒile** *xp.* bir leylek türü; yılan boyun kuşu.
- **ʒiʒila** yılan. *ʒiʒila ǩirǩoleri ǩirǩoleri ulun:* yılan kıvrıla kıvrıla gidiyor. *tolis ʒiʒila mažiren:* gözüme yılan görünüyor.
- **ʒiʒinateri, p̌inç̌ǩu** *xp.* **p̌ap̌azulya** *atn.*, **map̌azule** *vi.* ateş böceği.
- **ʒǩakotume** *vi.,* **mťakorme** *atn.*, **mťǩakotume** *xp.* çulluk.

- **ʒǩaǩop̌ali** *vi.*, **ʒari ǩop̌ali** *atn.* durgun su ortamında bulunan kurbağa larvası. *ʒǩaǩop̌ali ʒuťa ťobapes iven:* kurbağa larvası küçük göllerde olur.
- **ʒǩari** *ark.*, **ʒari**, **ʒai** *atn.* su. *ʒǩari steri irdare!* su gibi büyüyesin!
- **ʒǩamangana** *ark.*, **ʒari mangana** *atn.* **1.** kendir liflerinin dövülüp yumuşamasını sağlayan bir alet. derelerde kurulur. 2. yabani hayvanları korkutmaya yarayan bir düzenek.
- **ʒǩartoli** *vi.*, **ʒaritoli** *ark.* pınar, suyun gözü. *ʒǩartolişe ʒǩari şums:* pınardan su içiyor.
- **ʒǩazemsku** *vi.,* **ğalizemsǩu** *xp.,* **ʒari zemsǩu** *atn.* dere kuşu.
- **ʒǩazeni** *ark.*, **ʒari zeni** *atn.* su kenarındaki düzlük yer.
- **ʒǩinťili** *ark.*, **ʒinťili** *atn.* kuş, tavuk, fare vb. hayvanların dışkısı. *mtugi ʒǩinťili:* fare dışkısı.
- **ʒǩuni** *xp.*, **ʒǩuna** *ark.*, **ʒuna** *atn.* ağrı. *livadis vorťişa ar ʒǩuna kemçopu:* bahçede iken beni bir ağrı aldı.
- **ʒǩupi** *ark.,* **mʒupi** *atn.* karanlık.
- **ʒo** *atn.,* **anʒo** *xp.,* **hanʒo** *vi.* bu yıl. *ʒo xvala kodopskidi:* bu yıl yalnız kaldım. *ʒo mp̌olis vorťare:* bu yıl istanbul'da olacağım.
- **ʒoderi** *vi.,* **ʒroderi** *ark.*, **ʒorderi** *atn.* süzülürken damlamış, süzülmüş.
- **ʒoxle, ʒoxole, ʒoxne 1.** Ön taraf, ön (yer, konum). 2. Önce, eskiden, evvelce.
- **ʒoxleni** 1. Ön taraftaki, öndeki (yer, konum). 2. Önceki, evvelki, eskiden olan.
- **ʒoineri** *atn.*, **hanʒoneri** *vi.,* **anʒoneri** *xp.* bu yılki. *ʒoineri berepe:* bu yıl ki çocuklar, bu yıl doğan çocuklar.
- **ʒoli** *xp.* pay. *çkimi ʒoli so ren?* benim payım nerde?
- **ʒoneri** *atn.* tartılmış. *ʒoneri nçayi.* tartılmış çay.
- **ʒopxeri 1**. yapılmış, inşa edilmiş. *ʒopxeri oxori meoʒopxu:* inşa edilmiş evi bozup yeniden inşa etti. **2**. uydurulmuş, uyduruk. *ʒopxeri laǩide ignapen:* uydurulmuş, uyduruk laf anlaşılıyor. 3. Yapma.
- **ʒorvili** *ark.* küçük kefal balığı.
- **ʒoʒoda** *atn.* **1**. mısırın eğri büğrü ve sağlıksız olanı. **2**. *mec.* eskimiş. *ʒoʒoda para:* eskimiş para.
- **ʒubuťťaşi** *arş.* meşru olan durum.
- **ʒuxna**, **çuxna, çuxni** yanık (çoğul nesnelerin kıl vb. için). **õ** *toma çuis oxori ʒuxna deliǩaçu.* saçı yaktığında evi yanık kokusu kapladı.
- **ʒulu** *atn.*, **ʒuťa** *vi.*, **çuťa** *ark.*, **çiťa** *xp.* küçük, ufak. *ʒulu a bere:* küçük bir çocuk.
- **ʒulu oyapu** *atn.,* **oʒuťanu** *vi.*1. küçülmek, ufalmak. *haǩu ʒulu mot iyi?* niçin bu kadar küçüldün? 2. Küçültmek, ufaltmak.
- **ʒulu ʒvala** *atn.* ufak tefek. *ʒulu ʒvala dulyapeşi ǩoçi:* ufak tefek işlerin adamı.
- **ʒulunoba** *atn.,* **ʒuťanoba** *vi.,* **çuťanoba** *ark.* küçüklük. *ʒulunoba do morderoba.* küçüklük ve büyüklük.
- **ʒuluťina** *atn.*, **çuçuťa** *ark.*, **ʒup̌uťi** *xp.* küçücük, çok ufak. *Sǩaninde msǩvali ťinan ʒuluťina da sǩani:* senden güzeldir küçük kız kardeşin.
- **ʒuna** *ark.*, **zlunʒa, zlanʒa** *atn.* Mastı, Yosma, aşifte. *si mu ʒuna bozo e!* sen ne yosma kızsın? 3ad. Zlanʒa.
- **ʒuna** *atn.*, **ʒǩuna**, **ʒǩuni** *ark.* ağrı. *ti ʒuna kemçopu:* beni baş ağrısı aldı.
- **ʒuna goloğmalu** *atn.,* **ʒǩuni gololva** *ark.* ağrısı geçmek. *ti ʒuna golomiğu:* başımın ağrısı geçti.
- **ʒuneri** *atn.*, **ʒǩuneri** *ark.* ağrılı. *ʒuneri xançalepe şǩimite na pʒili nçayi parape si mekçaťuri?* ağrılı kollarımla topladığım çay paralarını sana mı verecektim?
- **ʒup̌i** *atn.* tıpa. *boťriǩas ʒup̌i koduzgipi.* şişeye tıpayı tıkadı.
- **ʒuraǩa** *ark.*, **bardeli** *arş.* orospu, aşifte, yosma.
- **ʒurisťi** *atn.*, **ğvardanisťi** iğ'in melon kısmı.

- **ǯurǯoleri** sıkılarak süzülmüş, suyu çıkarılmış. *ǯuǯoleri urženi.* sıkılarak suyu çıkarılmış üzüm.
- **ǯutxe**, **mǯutxe** tuzlu. *ǩapça ǯutxe momalu:* hamsi tuzlu geldi bana.
- **ǯuťeli** *ark.* diğerleri arasında en küçük olan, diğerlerine göre en küçük. oşkenani do umçane cumak ǯuťelis ubecğamť*es:* ortanca ve büyük (erkek) kardeş en küçük kardeşlerine bağırıyordu.
- **ǯuǯi** vi. 3ad. mǯuǯi
- **ǯvali** *xp.*, **xeǩap̌ula** *vi.* elin arkası. *ǯvalis pupuli miğun:* elimin arkasında çıban var.
- **ǯvini** *vi.,* **ťvini** xp. 1. zeka. 2. Zihin.
- **ǯvini ezdalu** *vi.*, **nosi exozdalu** *atn., not.* aklı yetmek, aklı almak, aklı kesmek. *ǯvinik var emizdams:* aklım almıyor.
- **ǯiťina** *arş.* alabalığın küçük bir türü.
- **ǯori** xp. Düz, doğru. *Uğnosesti bazi ǯori muntxani datkven dnot):* akılsız da bazen doğru birşey söyleyebilir.

# LAZCA`DA FİİL ÖNEKLERİ ( PREFİX )

Lazca bir fiil dilidir. Fiillerin başına konan 50`ye yakın fiil önek/öntakısı (prepix) vardır.Bazı fiil önekleri çok işlevli olmakla beraber bazılarının kullanım alanları oldukça azdır. Lazca`da; eylemin kendisi,eylemi yapan kişi eylemin kim yada kimler için yapıldığı,eylemin zamanı,başladığı yer (sağ,sol,üst,alt vs.) ve eylemin yönü tek bir fiil yapısı içinde ifade edilir. Fiil kökü hiç bir şekilde değişmez. Eylemi yapan kişi,bu eylemi başkası için yapıyorsa,fiil öntakısının son seslisi '**u**',kişi eylemi kendisi için yapıyorsa yada eylem herhangibir kişi için yapılmıyorsa fiil öntakısının son seslisi '**i**' seslisine dönüşür. Fiil öntakıları sadece yer-yön belirteci olarak değil aynı zamanda soyut mekân ve soyut kavramların türetilmesinde de işlev görürler. Önüne geldikleri temel fiilin yapısına, anlamınave içinde bulundukları sözlerin dizimine göre bu fiil öntakılarının (prefixes) temel fiile kazandırdıkları anlam, yüklendikleri işlev değişebilmektedir. Eylem, üstünde cereyan ettiği yerin şekline göre biçim almakta ve buna göre şekillenmektedir.

Fiil öntakıları Laz dilinin temelini teşkil etmesi itibaiyle detaylı bir çalışma gerektiren bir konudur. Sözlükte fiil öntakıları ile ilgili tüm kullanım biçimlerine ilişkin çok sayıda örnek görülecektir.

**Aşağıda Lazca`da yer alan fiil önekleri verilmiştir.**

- **Ama** : Eylemin, yatay düzlemde kapalı iç mekâna yöneldiğini belirten bir önektir. Fiillerin önüne geldiğinde içeri/içeriye yönelme anlamlarını verir. Zıt anlamlısı " *dışarıya*" anlamını veren "*gama*" önekidir.

- **Ce** *atn*., **Ge** *ark*. : Üst noktada başlayan eylemin dik bir doğrultu çizerek aşağıya doğru yöneldiğini belirten bir fiil önekidir. "*ce*" önekinin zıt anlamlısı "*e*" önekidir. *Atina*(=Pazar-Ardeşen) şivesinde "*ce*" olarak kullanılan bu önek, *Arkabi*(=Arhavi-Fındıklı) ve Xoṗa(=Hopa) şivelerinde "*ge*" olarak söylenir.

- **Cela** *atn*., **Gela** *ark. xṗ* : Yukarıda başlayan eylemin yumuşak bir eğim çizerek aşağıya doğru yöneldiğini belirten bir fiil önekidir. Eylemin başlangıç ve bitiş noktaları arasındaki yer meyillidir. "*ce*" ve yön taraf belirtici olan "*la*" eklerinin bir araya gelmesi ile tek bir önek halini almıştır. "*cela*" önekinin zıt anlamlısı "*ela*" önekidir. Atina şivesinde "*cela*" olarak söylenirken, Arkabi ve Xoṗa şivelerinde "*gela*" olarak söylenir.

- **Ceʒa** *atn*., **Geʒa** *ark. xṗ* : Fiillerin önüne geldiğinde ucundan, kenarından yapılan müdahaleyi belirtir. "*ce*" ve "*ʒa*" ek öğelerinin birleşmesinden oluşmuştur.

- **Çeǩo**: Temel fiilin gösterdiği anlamda "*arka,ardındanlık,peşindenlik*" anlamı katar. "*çe*" ve " *ǩo*" eklerinin birleşmesinden oluşmuştur.

- **Çeşǩa** *atn*., **Geşa** *ark. xp̌* : Temel fiilin gösterdiği anlama "*arasına,içine,ortasına,beline*" anlamlarını katan bir fiil önekidir. "*ce*",bel,orta anlamlarına gelen "*şǩa*" sözcüklerinin birleşmesinden oluşmuştur.

- **Do**: Önüne geldiği temel fiile yalın bir anlam katar. Temel mastar önekidir. İfade ettiği anlamın yönünü yere doğru yöneltir.

- **Dolo**: Eylemin dar ve dikine derinliği olan iç mekâna yöneldiğini ifade eden bir fiil önekidir.

- **E** : Altta başlayan bir eylemin dik ve kısa bir doğrultuda yukarıya doğru yöneldiğini belirten bir fiil önekidir. Temel mastar öneki "*o*" olan fiil köklerinin önüne gelir. "*e*" önekinin zıt anlamlısı "*ce*" önekidir.

- **Exo** : Kullanımı yaygın olmayan bir fiil önekidir.Önüne geldiği temel fiile, "*eǩo*" önekine yakın bir anlam yüklemektedir.

- **Eǩo, Eǩa** : Yapılmış veya yapılmakta olan bir eyleme bağlı olarak yapılan başka bir eylemi ifade eder. "*e*" ve "*ǩa*" eklerinin birleşmesinden oluşmuştur.

- **Ela** : Mekânın biçimine bağlı olarak fiile anlam katan öneklerden biridir. Aşağıda başlayan bir eylemin yumuşak bir eğimde yukarıya doğru yöneldiğini belirtir. Eylemin başlangıç ve bitiş noktaları arasındaki yer meyillidir. "*e*" ve yön-taraf belirteci olan "*la*" eklerinin bir araya gelmesi ile tek bir önek halini almıştır. "*ela*" önekinin zıt anlamlısı "*cela*" önekidir. Önüne geldiği temel fiile ikinci olarak "*yan taraf, kenar taraf*" anlamını katar.

- **Eo, Eyo** : Aşağıdan yakarıya üst yüzeye yönelmeyi ifade eden bir fiil önekidir. "*e*" öneki alttan üste yönelmeti ifade ederken "*eo / eyo*" önekide yakın bir anlam katmakta ancak üst yüzeyi belirtmektedir. Temel mastar öneki "*do*" olan fiil köklerinin önüne gelir.

- **Eşǩa** *atn*., **Eşa** *ark. xp̌* : Önüne geldiği temel fiile, aşağıdan yukarıya doğru gelişen dik-düzlemsel ara anlamı katmaktadır. Bu fiil önekinin kattığı anlam bazı durumlarda fiilin yapısına göre değişebilmektedir. "*e*" öneki ve "*şǩa*" sözcüklerinin birleşmesinden oluşmuştur. Orta yada ara yüzey üzerinde gelişen dikine bir hareket söz konusudur. "*dolo*" önekinin temel fiile kattığı anlama zıt bir anlam katmaktadır. Bazı fiilerde uzağı işaret ettiğide olur.

- **Eʒo, Eʒa** : Önüne geldiği temel fiile birinci olarak; alt, dip anlamı katar. "*e*" öneki ve "*ʒa*" soneklerinin birleşmesinden oluşmuştur. Önüne geldiği temel fiile ikinci olarak; "*alttan yukarıya doğru*" anlamını verir.

- **Gama** : Önüne gelen temel fiile içerden dışarıya anlamını veren bir fiil önekidir. "*ama*" önekinin karşıt anlamını yükler.

  - **Ge** *ark*., **Ce** *atn*, : Fındıklı-Hopa arasında kullanılan bir önektir. "*ce*" önekine bakınız.
  - **Gela** *ark*., **Cela** *atn*, : Fındıklı-Hopa arasında kullanılan bir önektir. "*cela*" önekine bakınız.
  - **Geşa** *ark*., **Çeşǩa** *atn*, : Fındıklı-Hopa arasında kullanılan bir önektir. "*çeşǩa*" önekine bakınız.

- **Go** : Önüne geldiği temel fiile "*etraf, çevre, hertaraf*" anlamını veren bir önektir. Bazan çabukluk, alel acele, bazı durumlarda dönme, geriye dönme, birden çok mekânı işgal etme anlamını yükleyebilmektedir.
- **Gola** : Önüne geldiği temel fiile yan, yatay, öteye doğru yönelme anlamlarını katan önektir. "*go*" ve "*la*" eklerinin birleşmesinden oluşmuştur.
- **Goşa** *ark*., **Ǩoşǩa** *atn*, : Fındıklı-Hopa arasında kullanılan bir önektir. "*ǩoş ǩa*" önekine bakınız.
- **Goyo** : Bir nesnenin üzerine yönelmeyi ifade eder. Eylem üst noktadan başlar ve bir nesnenin üst yüzeyinde son bulur. "*eo / eyo*" önekine yakınlığı söz konusudur. "*eo / eyo*" öneki aşağıdan yukarıya üst yüzeye yönelmeyi ifade ederken "*goyo*" öneki bir üst noktadan aşağıya doğru bir nesnenin üst yüzeyine yönelmeyi belirtmektedir. "*go*" ve "*eo*" öneklerinin birleşmesinden oluştuğu muhtemeldir.
- **Ǩo ǩo** *atn*., **Oǩo** *ark*, : Önüne geldiği temel fiile "*ikiye ayırmak, ikiye bölmek*" anlamını veren bir fiil önekidir. Fındıklı-Hopa arasında "*oǩo*" şeklinde kullanıldığı görülmektedir. "*ǩo + ǩo*" eklerinin birleşmesinden oluşmuştur.
- **Ǩoşǩa** *atn*., **Goşa** *ark*, : İki nesnenin arasını işaret eden bir fiil önekidir. "*ǩo*" ve "*şǩa*" eklerinin birleşmesinden oluşmuştur. Fındıklı-Hopa arasında "*goşa*" şeklinde kullanılmaktadır.
- **Ǩoǯo** *atn*., **Goǯa** *ark*, : Önüne geldiği temel fiile "yarıdan aşağı-ön ve ön taraf" anlamını veren bir önektir."*ǩo*" ve "*ǯa*" eklerinin birleşmesinden oluşmuştur. "*ǩo*" eki yarı anlamı katarken "*ǯa*" öneki ön anlamı katmaktadır. Fındıklı-Hopa arasındaki bölgede "*goǯa*" şeklinde kullanılmaktadır.
- **Me** : Fiillerin önüne geldiğinde, eylemin özneden çıkıp dik bir yüzeye yönelmesini ifade eden bir önektir. Lazca`da "*o*" ve "*do*" temel masdar öneklerinden sonra kullanımı en yaygın önektir. Yüklemin yapısına bağlı olarak özgün anlamlar yükleyebilmektedir.
- **Meǩo** : Kullanımı en az olan öneklerden biridir. "*me*" ve "*ǩo*" öneklerinin birleşmesinden oluşmuştur.
- **Mela** : (Sadece ağız için) kullanılan bir önektir. "*me*" ve "*la*" eklerinin bir araya gelmesinden oluşmuştur.
- **Menda** : Fiillerin önüne geldiğinde uzağı ifade eden bir önektir. Yüklemin yapısına bağlı olarak özgün anlamlar yükleyebilmektedir. Çok yaygın kullanımı olan bir önek değildir.
- **Meşǩa** *atn*., **Meşa** *ark*, : Önüne geldiği temel fiile, enlemesine derinliği olan kapalı mekânın içine doğru yönelme anlamını katan bir önektir. "*me*" öneki ve bel, orta anlamına gelen "*şǩa*" sözcüğünün bir araya gelmesiyle oluşmuştur.
- **Meşa** *ark*., **Meşǩa** *atn*, : Fındıklı-Hopa arasında kullanılan bir önektir. "*meşǩa"* önekine bakınız.
- **Meyo, meo** : Önüne geldiği temel fiile "*karşıya aşırma*" anlamı veren bir fiil önekidir. Bulunulan yerden karşı yere yapılan eylemler için kullanılır. "*me*" ve "*eyo*" öneklerinin birleşmesinden oluşmuştur.
- **Mo** : "*Bireyi, özneye doğru yada kendine doğru yönelişi*" belirtir. Önüne geldiği temel fiile bir hareket biçimi olarak özneye doğru yönelişi gösterecektir. "*me*" önekinin tersi bir anlam yükler.
- **Mola** : Fiillerin önüne geldiğinde fiilin yapısına göre iki ayrı anlam yükleyen bir fiil önekidir. Birincisi; çok kapalı iç mekânlar için kullanılır. İkinci olarak; öteki taraftan öznenin bulunduğu yöne doğru yönelme anlamını verir. Zıt anlamlısı "*gola*" fiil önekidir.
- **Moǩo** : Önüne geldiği temel fiile "*arka, arka taraf*" anlamını veren bir önektir.

- **Moyo, moo** : Nesne yada öznenin üst yada üstünü hedef alan bir önektir. Önüne geldiği fiile "*karşı-üst taraftan beriye doğru*" yapılan hareketi belirtir. "*mo*" ve "*o*" öneklerinin birleşmesinden oluşmuştur. Üst tarafa yönelik yapılan eylemliği belirtirken aynı zamanda önüne geldiği fiilin özelliğine göre "*meo / meyo*" önekinin tam zıddı bir anlam yükler.
- **Moşǩa** *atn*., **Moşa** *ark*, : Önüne geldiği temel fiile "*enlemesine derinliği olan kapalı mekânın içinden dışa doğru yönelme*" anlamını katan bir fiil önekidir."*meşǩa*" önekinin tam zıddı bir anlam yükler. Kapalı ve basık iç mekândan dışa doğru yapılan yönelme aynı zamanda "*saklı-gizli şeyleri açığa yada ortaya çıkarma*" gibi anlamları da karşılamasını sağlamaktadır. "*mo*" ve "*şǩa*" ek öğelerinin birleşmesinden oluşmuş bir ektir.
- **Moǯo** : Önüne geldiği temel fiile "*üst-kendine doğru yönelişi*" ifade eder."*mo*" ve "*ǯa*" ek öğelerinin biraraya gelmesiyle oluşmuştur.
- **O** : Fiile yalın anlam katmaktadır. Bütün temel fiillerin başına gelebilen temel mastar önekidir.
- **Oǩo** : Fiillerin önüne geldiğinde birleştiricilik, birleşiklik anlamı katan bir önektir. Ancak burdaki birleşme iç içe geçme anlamına gelmemektedir. Çoğul nesneleri birleştirme görevi üstlenir "*o*" ve "*ka, ko*" ek öğelerinin birleşmesinden oluşmuştur. Bu fiil öneki Lazca`nın doğu ağızlarında (*Fındıklı-Hopa arası*) atina şivesinin tersine "*ikiye ayırmak, ikiye bölmek*" anlamında kullanılmaktadır.
- **Oxo** : "*Oǩo*" öneki ile yapı ve işlev bakımından yakınlık gösteren bir ektir."*oxo*" öneki birleştirici bir role sahip olmakla birlikte "*iç içe geçirme, kaynaştırma*" işlevinede sahiptir.

**Not** : Bu çalışma Osman P̌izma`nın (Ğvandi) "Lazca`da Fiil Öntakıları" üzerine yaptığı ancak henüz yayınlanmamış çalışmasından faydalanılarak hazırlanmıştır. (İ.A.Bucaklişi)

**Kaynak**: *akyüzyayıncılık. Lazuri-Turkuli Nenapuna "Lazca-Türkçe Sözlük" İ.A.Bucaklişi / H.Uzunhasanoğlu. Birinci Baskı: Mart 1999 ISBN 975-7350-65-6 (Sayfa: XVII-XXI)*